

A 548419

**PRESENTED BY
THE SOCIETY**

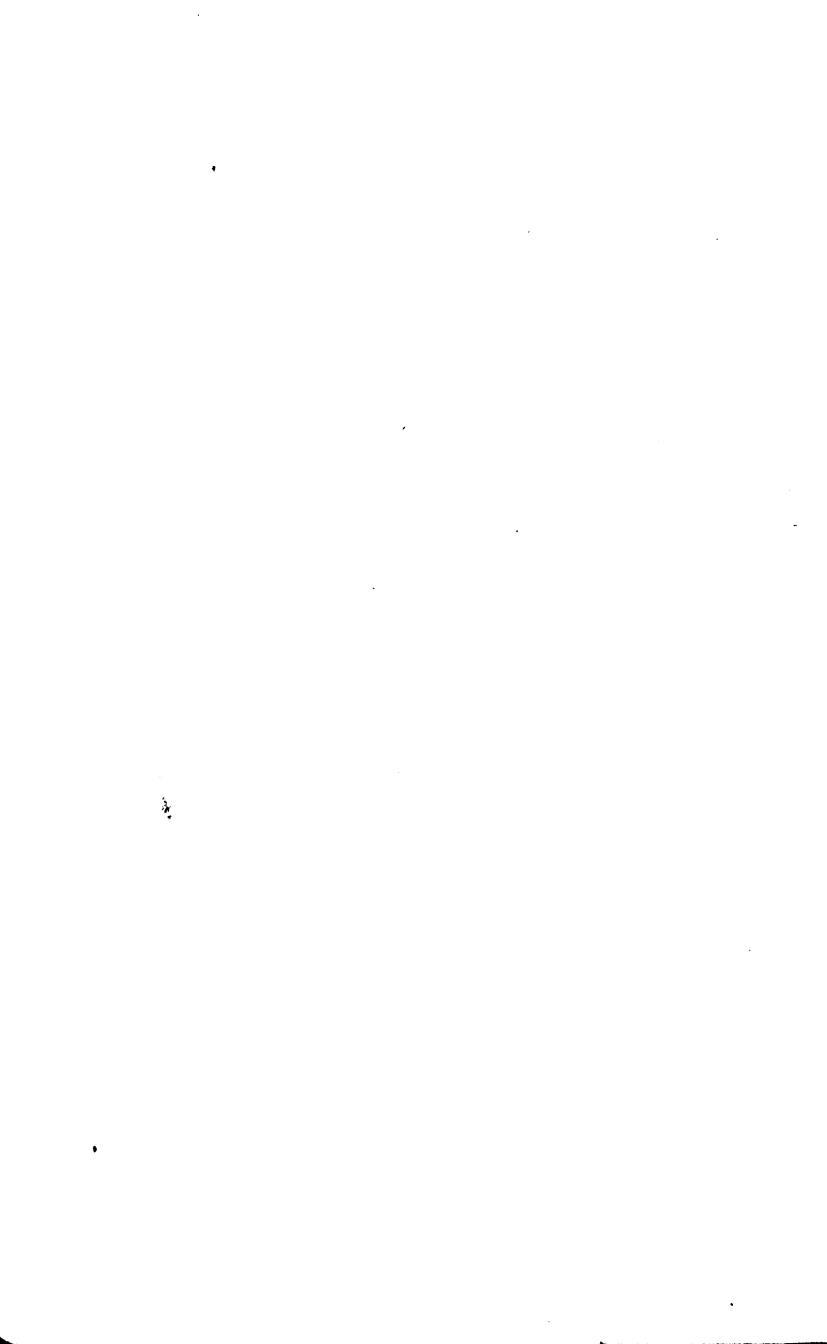

BS

2235

B6

1909

Bible, N. T. Bikol., 1909.

A N
BAGONG TIPAN Ò TESTAMENTO
NIN
CAGURANGNAN TANG JESU-CRISTO
NA
NALALAGDAAN
CAN
Magña Evangelio Asin Magña Gawe
NIN
Magña Apostoles

SOCIEDAD BÍBLICA BRITÁNICA Y EXTRANJERA
MANILA, I. F.

—
1909

THE NEW TESTAMENT IN BICOL

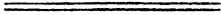
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY, LONDON, ENGLAND

PRINTED BY THE FUKUIN PRINTING Co., L'TD., KOBE

12 P. ch. 16 M. A. J.

A N
MAGÑA LIBRO NIN BAGONG TIPAN
ò
BAGONG TESTAMENTO.

AN NALALAGDA.	PÁGINA.	AN NALALAGDA.	PÁGINA.
SAN MATEO	1	1 SA QUI TIMOTEO	597
SAN MARCOS	99	2 SA QUI TIMOTEO	608
SAN LUCAS	160	SA QUI TITO	616
SAN JUAN.....	263	SA QUI FILEMON.....	621
AN MAGÑA GAWÉ	338	SA MAGÑA HEBREOS ...	624
MAGÑA TAGA ROMA ...	434	SURAT NI SANTIAGO ...	653
1 MAGÑA TAGA CORINTOS	473	1 SAN PEDRO	664
2 MAGÑA TAGA CORINTOS	512	2 SAN PEDRO	675
MAGÑA TAGA GÁLATAS..	537	1 SAN JUAN.....	682
MAGÑA TAGA EFESIOS...	551	2 SAN JUAN.....	693
MAGÑA TAGA FILIPOS...	564	3 SAN JUAN.....	695
MAGÑA TAGA COLOSAS..	574	SAN JUDAS	697
1 MAGÑA TAGA TESALO- NICENSES	583	AN APOCALIPSIS	701
2 MAGÑA TAGA TESALO- NICENSES	592		

Recd. M. A. J.
11-11-39

the first of these is the fact that the system is not in equilibrium.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

PALESTINA

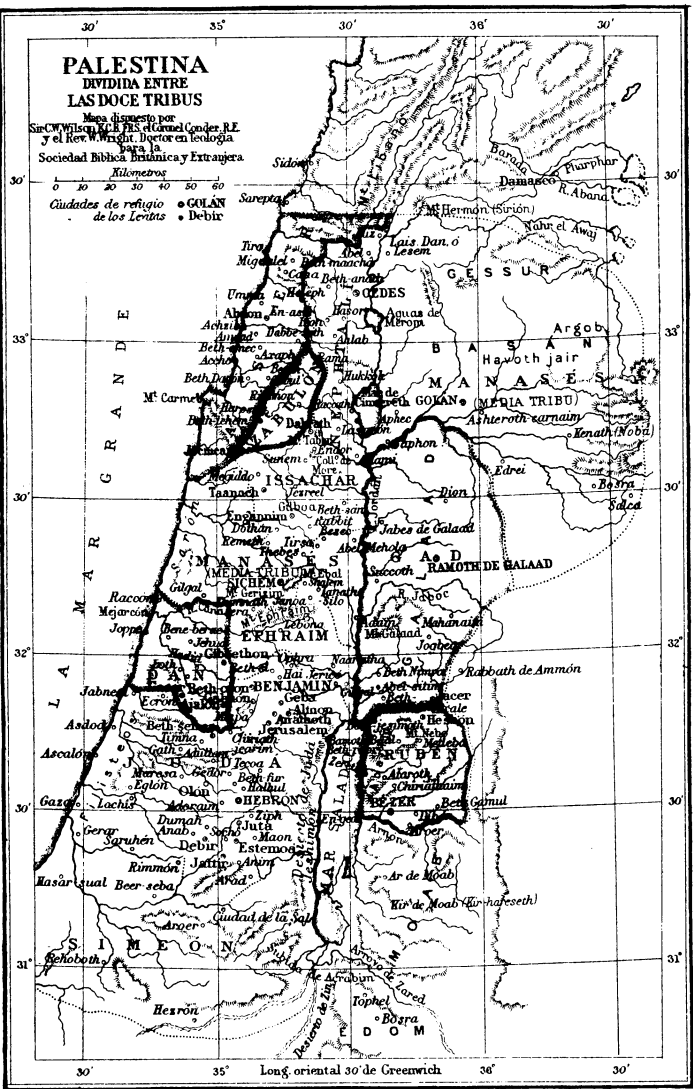
DIVIDIDA ENTRE LAS DOCE TRIBUS

Mapa diseñado por
 Sir C.W. Wilson, R.E. F.R.S. y el Coronel Conder, R.E.
 y el Rev. W. Wright, Doctor en Teología
 para la
 Sociedad Bíblica Británica y Extranjera.

Kilómetros

0 10 20 30 40 50 60

Ciudades de refugio • GOLAN
 de los Levitas • Debir

Long. oriental 30° de Greenwich

AN SANTO EVANGELIO

NIN

CAGURANGNAN TANG JESU CRISTO

NA

ISINURAT NI

SAN MATEO.

CAPÍTULO I.

1 Libro nin capagaraquian ni Jesu Cristo, na aqui ni David, na aqui ni Abraham.

2 Si Abraham inaqi si Isaac; asin si Isaac inaqi si Jacob; asin si Jacob inaqi si Judas asin an saiyang magna tugang;

3 asin si Judas an inaqi qui Tamar si Fares asin si Zara; asin si Fares inaqi si Hesron; asin si Hesron inaqi si Aram;

4 asin si Aram inaqi si Aminadab, asin si Aminadab inaqi si Naasón; asin si Naasón inaqi si Salmón;

5 asin si Salmón an inaqi qui Rahab si Bóoz; asin si Bóoz an inaqi qui Rut si Obed; asin si Obed inaqi si Jessé;

6 asin si Jessé inaqi si hadeng si David. Asin si David inaqi si Salomón caidong nani agom ni Urias;

7 asin si Salomón inaqi si Roboam; asin si Roboam inaqi si Abia; asin si Abia inaqi si Asá;

8 asin si Asá inaqi si Josafat; asin si Josafat inaqi si Joram; asin si Joram inaqi si Ozias;

9 asin si Ozias inaqi si Joatam; asin si Joatam inaqi si Achaz; asin si Achaz inaqi si Hezekias;

10 asin si Hezekias inaqi si Manasés; asin si Manasés inaqi si Amón; asin si Amón inaqi si Josias;

11 asin si Josias inaquí si Jeconias asin an saiyang magña tugang, sa panahon na pagtapocan sa Babilonia.

12 Asin pacatapocan sa Babilonia, si Jeconias inaquí si Salathiel; asin si Salathiel inaquí si Zorobabel;

13 asin si Zorobabel inaquí si Abiud; asin si Abiud inaquí si Eliaquim; asin si Eliaquim inaquí si Azor;

14 asin si Azor inaquí si Sadoc; asin si Sadoc inaquí si Aquim; asin si Aquim inaquí si Eliud;

15 asin si Eliud inaquí Eleázar; asin si Eleázar inaquí si Matán; asin si Matán inaquí si Jacob;

16 asin si Jacob inaquí si José, agom ni Maria na namondagan ni Jesús, na iyo an gñinagñaranan na Cristo.

17 Malá ta an gabos na magña capagaraquian, magpoón qui Abraham sagcod qui David, iyo an cagapat na capagaraquian; asin magpoón qui David sagcod can pagtapocan sa Babilonia, cagapat na capagaraquian; asin magpoón can pagtapocan sa Babilonia sagcod qui Cristo, cagapat na capagaraquian.

Pagcamondag ni Jesu Cristo.

18 Asin an pagcamondag ni Jesucristo siring caini an pangyari: Na can si Maria na saiyang iná maagom na ni José, day pa sinda nagsasaró, nácuá sia na nagñidam sa lalang nin Espiritu Santo.

19 Asin si José na saiyang agom, huli ta sia banal, asin habó na haléan sia nin dagñog, naggayac na bayáan sia sa bilom.

20 Alagad dagñan na nag-iisip sia caini, uya digdi, an sarong ángel nin Cagurangnan nagtugñá saiya sa pagñatorogan, na nagsabi, José, na áqui ni David, day ca matacot sa pag-acó qui Maria na saimong babaye; huli ta an saiyang ipinagñingñidam, sa talagá nin Espiritu Santo.

21 Asin magñagñaquí sia nin sarong áquing lalaqui; asin sia aapodon mo an saiyang gñaran na *Jesús*; huli ta ililigtás nia an saiyang banua sa saindang magña casálán.

22 Asin ini gabos nangyari ta gñaning maotob idtong sinabi nin Cagurangnan, sa gñosó nin profeta, na nagsabi:

23 Uya digdi an virgen na magñigñidam, asin magñagñiqui sia nin sarong áquing lalaqui, asin aapodon ninda an saiyang gñaran Emmanuel; na con tatalastason, boót sabihon, an Dios niato.

24 Dagñan si José, can pagmatá na guican sa catorogan, guinibo siring sa ipinagtogon saiya can ángel nin Cagurangnan, asin inacò an saiyang babaye;

25 asin day nia namidbid sia sagcod na nacapagñiqui nin sarong lalaquing matuá; asin inapod an saiyang gñaran na Jesús.

CAPÍTULO II.

An magña mágo sa Siragñan.

1 Pagcamondag gñani ni Jesús sa Betlehem nin Judea, can magña aldao nin hadeng Herodes, uya digdi an magña mágo na nagdirigdi guican sa magña dagang siragñan nin Jerusalem,

2 na nagsarabi: ¿Saen dudumán idtong namondag na Hadè nin magña Judio? huli ta nahiling mi an saiyang bitoon sa siragñan, asin napadigdi cami ta gñaning sambahon mi sia.

3 Can madagñog ini nin hadeng si Herodes, nariboc, asin an bilog na Jerusalem cairiba nia.

4 Asin tiniripon an gabos na magña principe nin magña sacerdote asin an magña escriba nin banua, pigharapot sinda cun saen mamomóndag an Cristo.

5 Asin sinda nagsarabi saiya, Sa Betlehem nin Judea; huli ta siring an pagcasurat can profeta:

6 Asin icá, Betlehem, sa dagá ni Judá,

Bacó (icang sadagñoton sa) magña principe sa Judá;

Huli ta sa saimo magsisirang an Guia ó parapagñenot,

Na magñagñataman can sacong banuang Israel.

7 Dagñan si Herodes, pacaapod sa hilom si magña mágo, pigoguid sa sainda nin maigot an panahón nin pagsirang nin bitoon;

8 Asin sinogó nia sinda sa Betlehem, na sominabi, Padumán camó, asin oguidon nindo nin macuri an nangyari dapit can

áqui; asin cun macuá nindo sia, tauan acó nindo nin pacaisi cani, ta gñaning acó man padumán asin magsasamba acó saiya:

9 Sinda gñani, pacadagñog sa hadê, nagduruman; asin uya digdi an bitoon na nahiling ninda sa siragñan, na nangnegñenot sa sainya, sagcod na an bitoon domintong, asin omontoc dumán sa ibabao can naoontocan can omboy.

10 Asin can mahiling ninda an bitoon, nagcaorogmá nin macuri sa daculang cagayagayahan.

11 Asin can pagralaog sa harong, nácuá ninda an omboy, caiba can saiyang iná na si Maria; asin nagrolohod, pigsarambá sia: asin binucas an saindang magña cayamanan, nagtaraó saiya nin magña dolot na bulan, asin incienso asin mirra.

12 Alagad huli ta pinatanidan na sinda *nin Dios* sa pagñatorogan, na day na magbaralic qui Herodes, nagpuruli sa saindang dagâ sa ibang dalan.

An pagdulag pa Egipto.—Paggadan sa magña daing casáian.

13 Asin can macahalé na sinda, uya na an sarong ángel nin Cagurangnan nagpahiling sa catorogan qui José, na sominabi, Magbagñon ca, asin darahon mo an omboy asin an saiyang iná, asin dumulag ca pa Egipto; asin omontoc ca dumán sagcod na sabihan co icá; huli ta si Herodes hahanapon an omboy ta gñaning ipagadan sia.

14 Nagbagñon sia gñani, quina an omboy asin an saiyang iná, can banguina, asin na pa Egipto;

15 asin ominontoc sia dihan sagcod sa pagcagadan ni Herodes; ta gñaning maotob idtong isinabi nin Cagurangnan, sa gñosó nin profeta, na sominabi, Sa Egipto inapod co an áqui co.

16 Dagñan si Herodes, can mahiling nia na pigologolog sia can magña mágo, naangot nin macuri; asin sominogò, ipinagadan an gabos na magña áqing lalaqui na nasa Betlehém, asin sa saiyang bilog na palibot, magpoón sa edad na

duang taón sagcod sa bågong mamondag, cabagay sa panahon na natalastas nia sa magña mágo.

17 Dagñan naotob idtong isinabi sa gñosô nin profeta Jeremias, na sominabi,

18 An tigñog na nadagñog sa Ramá,

Pagtagñis asin inagragnay na daculâ :

Si Raquel na pigtagñisan an saiyang magña áqui,

Asin habô sia na pagragñahon, huli ta naggagaradan.

An pagbalic halê sa Egipto.

19 Alagad, pagcagadan ni Herodes, uya digdi na an sarong ángel nin Cagurangnan nagpahiling sa catorogan qui José sa Egipto,

20 na nagsabi, Magbagñon ca, asin darahon mo an omboy asin an saiyang inâ, asin padumán ca sa dagâ nin Israel : huli ta naggagaradan-na idtong magña naghaharanap can cagadanan nin si omboy.

21 Dagñan sia nagbagñon, asin dinará an omboy asin an saiyang inâ, patin napaduman sa dagâ nin Israel.

22 Alagad can madagñog na si Arquelao an naghahadê sa Judea sa lugar nin saiyang amang si Herodes, natakot siang padumán ; alagad nin si sinabihan sia *nin Dios* can simbag sa catorogan, nagpulí sia sa magña dagang nasasacopan nin Galilea ;

23 asin pagdatong dumán, nag-ontoc sa sarong ciudad na inaapod na Nazaret ; ta gñaning magcaorotob idtong isinabi nin magña profeta : Na sia aapodon na tagá Nazaret.

CAPÍTULO III.

Si Juan nasi Bautista.

1 Can magña enot na aldao napadigdi si Juan na Bautista, na naghuhulit sa patag nin Judea,

2 na nagsabi ; Magsorolsol camó ; huli ta an cahadéan nin calagñitan harani na.

3 Alagad ini iyo idtong ibinaretâna nin profeta Isaias, na nagsabi:

An tigñog nin sarong nagcucurahao sa patag:

Andamon nindo an dalan nin Cagurangnan,

Tanson nindo an saiyang magña aaguihan.

4 Asin si Juan man saná nag-gugubing nin balucag qui camello, asin sarong hágcoc na anit sa palibot nin saiyang habayan; asin an saiyang cacanon iyo an magña doron asin tanguli sa cádlagan.

5 Dagñan nagdudurumán sa naoontocan nia an Jerusalem, asin bilog na Judea, asin an bilog na palibot sa harani nin Jordán;

6 Asin sinda binuniagan nia sa sálog nin Jordán, pinag-boboyboy an saindang magña casálán.

7 Tará can mahiling nia si cabalaquidan nin magña Fariseo asin magña Saduceo, na nagdirigdi sa saiyang pagbuniag, sinabihan sinda: Capagaraquian nin magña rimoranon, ¿si-isay an nagtocdó sa saindo sa pagdolag sa caangotan na madatong?

8 Mag-guiribo gñani camó nin maninigong magña bugñá nin pagsolsol;

9 Asin day camó magisip na magsabi sa irarom nin saindong boot: Si Abraham iyo an bilang samuyang Amâ: huli ta sinasabi co sa saindo na an Dios macaca-paguimatá nin magña áqui sa qui Abraham minsan gayod sa magña gapong ini.

10 Gñunian, nabubugtac naman an patoc sa gamot nin magña cahoy: asin an gabos na cahoy na day namumugña nin marhay, popotolon asin isosogba sa calayo.

11 Acó sa catotoohan binobuniagan co camó sa tubig nin pagsol-sol; tará an madigdi sa hurihan co, labi pa an capang-yarihan sa sacó; na an saiyang magña chapin day acó maninigó na magdará; sia bubuniagan camó sa Espiritu Santo, asin sa calayo.

12 An saiyang saligsigan nasa saiyang camót, asin lilingon nin marhay an saiyang guiguinican; asin titiponou an saiyang trigo sa tambobong; alagad sosoloón an dagami sa calayo na day mapaparong.

Pagbuniag qui Jesús.

13 Dagñan si Jesús napadumán qui Juan, halé sa Galilea sagcod sa Jordán, ta gñaning sia mabuniagan nia.

14 Alagad si Juan boót maquisuhay na gayo saiya, caini gabos, na sominabi, Acó an nagecacaipo na mabuniagan mo, asin icá an napadigdi sa sacó?

15 Alagad si Jesús nagsimbag na sominabi saiya, Pahonod ca gñunian; huli ta siring an maninigó sa satuyá na otobon an bilog na catanosan. Dagñan sia nagpahonod caidto.

16 Asin can mabuniagan na, si Jesús nag-báuas gñani sia sa tubig; asin uya digdi na an magña lagñit nagcaburucasan saiya, asin nabling an Espiritu nin Dios na naghihilig na garong salampati, asin nagpapasiring sa saiya.

17 Asin uya digdi an sarong tigñog nin calagñitan na nagsabi: Ini an namomótan cong Aqui, na sa saiya nag-oogmá acó.

CAPÍTULO IV.

An pagsugót qui Jesús.

1 Dagñan dinará si Jesús can Espiritu sa patag, ta gñaning sia masugotan can demonio.

2 Asin pacapag-ayunong apat na polong aldao asin apat napolong bangui, pacatapus nagotom sia.

3 Asin nagharani saiya an parasugot, sinabihan sia, Cun icá iyo an Aqui nin Dios, magsabi ca na ining magña cagapoan maguing magña tinapay.

4 Alagad sia nagsimbag na sominabi, Nasusurat na: Bacó saná sa tinapay mabubuhay an tauo; cundi sa bilog na tataramon na minaluas sa gñosô nin Dios.

5 Dagñan an demonio dinará sia sa santang ciudad, asin ibinugtác sia sa ibabao can barisbisan nin templo,

6 Asin nagsabi saiya: Cun icá iyo an Aqui nin Dios, lomampaó ca; magpoón digdi sagcod sa ibabá; huli ta nasusurat:

Sosogoon an saiyang magña ángeles huli sa saimo;

Asin sa magña camót ninda dadarhon ca,
Ta gñaning day mo masongcog an saimong magña bitis
sa gapô.

7 Si Jesús sinabihan sia : Siring man násusurat : Day mo
pagsusugtan an Cagurangnan na saimong Dios.

8 Sa liuat, dinará sia can demonio sa sarong buquid na
cahoro halangcao, asin ipinahiling saiya an gabos na magña
cahadéan nin quinában asin an camurauayan ninda :

9 Asin nagsabi saiya : Ini gabos itataó co saimo, cun icá
lomohod, sambahon mo acó.

10 Dagñan si Jesús sinabihan sia : Lacaó, Satanás ; huli ta
nasusurat : An Cagurangnan mong Dios sasambahon mo, asin
sa saiya saná maglilincod ca.

11 Dagñan binayáan sia can demonio ; asin uya digdi, an
magña ángel nagdaratong asin naglilincod saiya.

Si Jesús sa Galilea : an magña enot na discipulo.

12 Alagad can madagñog ni Jesús na si Juan nabibilangó,
nagbalic sia sa Galilea ;

13 Asin pagcahalé sa Nazaret, nagdatong asin nagontoc sa
Capernaum, ciudad na nasa tampi nin dagat sa magña catara-
quip ni Zabulón asin ni Neftalim :

14 ta gñaning maotob idtong sinabi nin profeta Isaias, na
nagsabi :

15 An dagá ni Zabulón asin an dagá ni Naftalim,
Dalan nin dagat, sa sarong ibong nin Jordán,
Galilea nin magña Gentil ;

16 An banua na napatucao sa magña cadicloman nacahiling
: nin daculang ilao ;

Asin sa magña nacatucao sa nasasacopan asin limpoy
nin cagadanan, an ilao nagliuanag sa sainda.

17 Dagñan nagpoón si Jesús na maghulit, asin magsabi :
Magsorolsol camó ; huli ta an cahadéan nin calagñitan harani
na.

18 Asin naglalacao si Jesús sa tampi nin dagat nin Galilea,
nahiling an duang magtugang, si Simon, na idtong inaapod

na Pedro, asin si Andrés na saiyang tugang, na inoholog an hicot sa dagat; huli ta sinda magña parasirâ.

19 Asin nagsabi sinda, Madiá camó sa hurihan'co, asin guiguibohon co camong magña parasirâ qui tauo.

20 Sinda gñani, tolos man sana, binayaan an magña hicot, nagsoronod saiya.

21 Asin pacagui digdi, dihan nahiling nia an duá pang magtugang, si Santiago na áqui ni Zebedeo, asin si Juan na saiyang tugang, sa sacayán na caiba si Zebedeo, na saindang amâ, na nagtatagabang can saindang magña hicot; asin inapod sinda.

22 Asin tolos man saná, sinda, binayaan an sacayan, asin an saindang amâ, nagsoronod saiya.

23 Asin naglibot si Jesús sa bilog na Galilea, na nagtotocdó sa magña sinagoga ninda, asin ipinaghuhulit an evangelio nin cahadéan, asin pinaomayan an gabos na helang asin gabos na casaqitan sa banua.

24 Asin an saiyang dagñog nacalacop sa bilog na Siria; asin dinadara saiya an gabos na magña naghehelang, an magña nagtitios nin manlaen-laen na magña helang asin magña saquit, asin an magña linalaog nin demonio, asin an magña ribong, asin an magña paralítico; asin sia pinaomayan sinda.

25 Asin nagsosoronod saiya si dacol na magña tauo, nin Galilea, asin nin Decapolis, asin nin Jerusalem, asin nin Judea, asin tagá dumán pa sa enotan nin Jordan.

CAPÍTULO V.

An paghulit sa buquid: An magña magayagayang capaladan.

1 Asin pagcahiling ni Jesús sa magña cadaclan, nagtucad sa buquid; asin pacatucao, nagdirigdi sa saiya an saiyang magña discipulo:

2 Asin binucasan an saiyang gñosó, pinagtotocean sinda, na nagsabi;

3 Paladan an magña duc-hâ sa espiritu; huli ta sa sainda iyo an cahadêan nin lagñit.

4 Paladan an magña nagtatagñis: huli ta sinda pagrara-gñahon.

5 Paladan an magña mahoyô: huli ta sinda cacamtam an dagâ na panonod.

6 Paladan an magña nagogotom asin napapahâ nin huli sa catanosan: huli ta sinda pacababasogon.

7 Paladan an magña maheheracon: huli ta cacamtan ninda an pagcaherac.

8 Paladan an magña malinig an pusô: huli ta sinda magpacahiling sa Dios.

9 Paladan an magña matiuasay: huli ta sinda aapodon magña áqui nin Dios.

10 Paladan an magña pinagsasaquit nin huli sa catanosan: huli ta sa sainda an cahadêan nin calagñitan.

11 Paladan camó cun magcaorogñisan camó, asin camó paglamagon, asin pagsabihon sa saindo an manlaen-laen na maraot, dabel sa sacô, na nagpupurutic.

12 Magorogmá camó asin magcaparanô camo nin cagaya-gayahan: huli ta cadaculâ can papaquinabagñon nindo sa lagñit, háros ta siring man si paglamag sa magña profeta na nagcaerenot sa saindo.

An paghulit sa buquid (casumpay): An magña discipulo iyo an asin ó iram nin dagâ asin an ilao nin quinâban.

13 Camó iyo an asin nin quinâban: Alagad cun an asin maday an saiyang namit, ó tomâbang, zanó an ipag-ásin? day namapapaquinabagñan sa anoman, cundi ta iaapon sa luas, asin ta gñaning batayan nin magña tauo.

14 Camó an ilao nin quinâban. An sarong ciudad na nato-togdoc sa ibabao nin sarong buquid, day matatagô.

15 Asin day sinosoloan an ilauan asin ta ibubugtac sa irarom nin gabinan, cundi sa bubugtacan nin ilao; asin nacacaliuanag sa gabos na magña nasa harong.

16 Siring man lomiuanag an saindong ilao sa atubang nin magña tauo; ta gñaning mahiling ninda an saindong magña marahay na guibo, asin pamurauayon ninda an saindong Amá na nasa lagñit.

An paghulit sa buquid (casumpay): An pagotob nin togon asin nin magña profeta.

17 Day camó magirisip na acó napadigdi tagñaning maliuat an togon ó an magña profeta: day acó napadigdi sa pagliuat cundi sa pagotob.

18 Huli ta sa catotoohan isasabi co sa saindo, na sagcod na matunao an lagñit asin an dagâ, ni an sarong jota, ni an sarong guhit day mapaparâ sa togon, sagcod na an gabos na bagay maotob.

19 Con siring an siysay man na lomapas can sarô caining magña togon na sadagñoton, asin magtocdô nin siring sa magña tauo, sadagñoton na aapodon sa cahadêan nin calagñitan: alagad an siysay man na gomibo asin magtotocdô, ini an áapodon na daculâ sa cahadêan nin calagñitan.

20 Cayâ sinasabihan co camo, na con an saindong catanosan day omorog ca daculâ sa catanosan nin magña escribas asin nin magña fariseos, day camo macacalaog sa cahadêan nin calagñitan.

21 Nagcadaragñog nindo na isinabi sa magña tauo na n-enot: Day ca maggadan; asin idtong maggadan, hohocoman sia:

22 Alagad sinasabi co sa saindo, na an siysay man na mangot sa carugñauan sa saiyang tugang, sasalâon sia sa paghocom; asin an siysay man na somabi sa saiyang tugang, na Rugñao, sasalâon sia nin cahatolan; asin siysay man na tomaram, Mangmang, sisilotan sia sa inferno nin calayo.

23 Cayâ gñani cun dadarahon mo an saimong atang sa altar, asin dihan maromdoman mo na an saimong tugang iguá nin anoman na tumang saimo;

24 bayaan mo dihan an atang mo sa atubang nin altar, asin paduman ca; maquipagoli ca gñona sa saimong tugang asin dagñan padigdi ca, na idolot mo an saimong atang.

25 Maquipagoli ca nin madalê sa saimong caiual, na caiba ca pa nia sa dalan; tibaad an caiual mo itaó ca sa hocom, asin an hocom itaó ca sa alguacil, asin ibugtac ca sa bilan-goan.

26 Sa catotoohan nagsasabi acó saimo, na day ca macacaluás dihan, sagcod na mabayadan mo an cahorihorihing mababilis.

27 Nadagñog man nindo na isinabi, Day ca magsambay sa capagaragoman.

28 Alagad aco sasabihan ta camo, na an gabos na maghiling sa sarong babaye dahel sa pagcaarâ saiya, nagcasalâ na sa pagsambay saiya sa saiyang pusô.

29 Cun an sa too mong matá gñani iyo an mani dahelan na icaraot mo, holuatón mo, asin itapoc mo: huli ta magquiquinabang ca pa na mauaraan nin sarong cabtang sa saimong hauac, asin bacong an bilog-mong hauac an ipag tapoc sa inferno.

30 Asin cun an camót mong too mani dahelan sa pagcaraot mo, potolon mo sia, asin itapoc mo: huli ta magquiquinabang ca pa na mauaraan nin sarong cabtang sa saimong hauac, asin bacong an bilog mong hauac an paduman sa inferno.

31 Isinabi man: An magbolag sa saiyang agom na babaye, tauan sia nin surat sa pagbobolag.

32 Alagad sasabihan co camo, na an magbolag sa saiyang agom na babaye, na bacó man an dahelan sa pang-orag, guiniguibo niya man sana na an babaye magcasalâ sa bacong agom, asin an magagom sa babayeng binolagan, nin saiyang agom nagrataratac sa capagaragoman.

33 Siring man nagcadaragñog nindo na isinabi sa magña, tauo sa enot, Day ca magsusumpâ nin putic; cundi ootobon mo sa Cagurangnan an saimong magña sumpâ.

34 Tará isinasabi co saindo, Day camó magsurumpâ sa anoman; minsan huli can lagñit, huli ta iyo an tutucauan nin Dios;

35 ni huli can dagá, huli ta iyo babatoyan nin saiyang magña bitis; ni an Jerusalem, huli ta iyo an ciudad nin daculang Hadê:

36 ni huli can payo mo day mo ipagsusumpâ, huli ta day ca macacaguibo nin sarong bohoc na maputi ó maitom.

37 Tará an mani tataramon nindo, Ohô, ohô; Day, day; huli ta an minalabi caini, sa maraot minaguican.

38 Nagcadaragñog nindo na isinabi sa magña tauo sa enot, Matá sa matá, asin gñipon sa gñipon.

39 Tará aco sasabihan ta camo, na day camo magtumang sa maraot; cundi atá gñani, cun si-isay man maglugad saimo sa too mong pisgñi, iatubang mo pa saiya an saibong.

40 Asin an boót maquiriboc saimo, asin cuaon an saimong* túnica, ipahonod mo pa saiya an gubing na halicboy.

41 Asin an si-isay man na lumunad ó pomapâsan sa saymo sa rayô nin sarong† milla, ilacao mo sia nin dua.

42 Tauán mo an magagad saimo; asin an boot cumua saimo nin utang, day mo pagtalicodan sia.

43 Nagcadaragñog nindo na isinabi, Mamomótan mo an saimong capuá, asin caoognisan mo an saimong caiual.

44 Tará aco nagsasabi saindo, Mamótan nindo an saindong magña caiual; (omaua nindo an magña nagpapacaraot sa saindo; guibohan nindo nin carahayan an magña nagoognis sa saindo,) asin ipamibí nindo an magña nagrarauay saindo asin naglalamag saindo:

45 ta gñaning maguing magña áquí camó nin saindong Amá na nasa calagñitan; tará sia guiniguibo na an saiyang aldao somirang sa ibabao nin magña maraot asin magña marahay asin omorán sa ibabao nin magña banal asin bacong banal.

46 Huli ta cun mamomoot camó sa magña namomoót sa saindo, ¿ano an balos na macacamtam nindo? ¿Day man nagguiguibo nin siring an magña publicano?

47 Asin cun an magña tugang sana nindo an saindong pagtaratarahón, ¿ano an calabihan can guiniguibo nindo? ¿Day nagguiguibo man nin siring an magña Gentil?

48 Camó gñani magpacabanál na lobos, siring sa saindong Amá na nasa lagñit iyo an lobos na banal.

* gubing.

† sarong ribong dopá.

CAPÍTULO VI.

An paghulit sa buquid (casumpay): An pag-limos, an pamibi an ayuno.

1 Maghigñat camó nin pagguibong cabanalan sa atubang nin magña tauo, ta gñaning mahiling ninda: háros ta con day, day man camong balos na cacamtan sa saindong Amá na nasa calagñitan.

2 Cun icá gñani naglilimos, day ca magpatanog nin trompeta sa atubang mo, siring can magña guinguibo can magña parasaguin-saguin sa magña sinagoga asin sa magña sádán, ta gñaning paorogon nin magña tauo. Sa catoohan nagsasabi aco saindo. Iguá na sinda can saindang balos.

3 Tará cun ica naglilimos, day maiisihan can saimong uala an guinguibo can saimong too;

4 ta gñaning an saimong paglimos mabilom; asin an saimong Amá na nacacahiling nin hilom, babalsan cang hayag.

5 Asin cun namimibi camó, day camó magsiring can magña para saguin-saguin; huli ta sinda namomoot magpamibi sa magña sinagoga, asin sa magña tiniticóan nin magña dalan, ta gñaning mahiling sinda nin magña tauo. Sa catotoohan nagsasabi aco saindo. Iguá na sinda can saindang balos.

6 Tará icá, cun namimibi, lomaog ca sa saimong linamban, asin pacapintoa mo can tatá, mamibi ca sa saimong Amá na nasa sa hilom; asin an saimong Amá na nacacahiling sa hilom, babalsan icang hayag.

7 Asin sa pamibi, day camó magpara-halauig na siriug can magña Gentil; huli ta nagirisip sinda na dahel sa cadaculan nin catataram hihinaniogon sinda.

8 Day gñani camó macaomaguid sa sainda; huli ta an saindong Amá nacacaisina can saindong manini caculagñan, bágo nindo hagadon saiya.

9 Mamibi gñani camó nin siring: Amá niamo, na yaon ca sa lagñit, Sasambahon an gñaran mo.

10 Itaó mo samoyá an cahadéan mo. Guibohon an boot mo, dian sa lagñit, siring man sa dagá.

11 Itaó mo samoyá gñunian an samong cacanon sa aroaldao.

12 Asin ipatauad mo sa samô an samong magña casálan siring man cami na nagpapatauad sa magña may salâ sa samô

13 Asin day mo cami pabayáan sa sugot, cundi iligtas mo cami sa maraot. (Huli ta saimo an cahadéan, asin an capang-yarihan, asin an camurauayan, sagcod noarin man Auot pa.)

14 Huli ta cun ipatauad nindo sa magña tauo an saindang magña casálan, papatauadon man camó can saindong Amâ na nasa lagñit.

15 Alagad cun day nindo ipagpatauad sa magña tauo an saindang magña casálan, an saindong Amâ siring man, day camó papatauadon can saindong magña casálan.

16 Asin cun nagaarayuno camó, day camó magsiring can magña para-saguin-saguin, ó magña hipócritas, na magña morosot; huli ta sinda pinararaot an saindang lalaugon, ta gñaning mahiling sinda nin magña tauo na nagaarayuno. Sa catotohan isinasabi co saindo, Na iguá na sinda can saindang balos.

17 Alagad icá, sa saimong pag-ayuno, hánosan mo an saimong payó asin hogasan mo an saimong lalaugon,

18 ta gñaning day ca mahiling nin magña tauo na ica nag-aayuno, cundi nin saimong Amâ na nasa hilom; asin an saimong Amâ na nacacahiling sa hilom, babalsan cang hayag.

An paghulit sa buquid (casumpay): An cayamanan sa lagñit, an matáng mabini, an duang cagurangnan, an pagiigot dapit sa buhay.

19 Day camó magtipon nin magña cayamanan sa dagâ, na digdi an boeboe asin an taclâ nacacaraot caini, asin digdi na an magña mahábon nagecote-cote asin naghahábon:

20 cundi atá gñani, magtiripon camó sa saindo can magña cayamanan sa lagñit, na dumán ni an boeboe ni an taclâ day nacacaraot, asin duman an magña mahábon day nag cocote-cote asin day naghahábon:

21 huli tan cun saen namumugtac an saindong cayamanan, dihan man nabubugtac an saindong pusô.

22 An ilao nin hauac iyo an matá ; cun an saimong matá gñani mabini, an bilog mong hauac mapapanô nin liuanag ;

23 Tará cun an saimong matá mani maraot, an bilog mong hauac manini-madiclom ; cayâ na, cun an ilao gñani na nasa saimó iyo an magña cadicloman, idtong magña cadicloman man sana ¿ gurâno dao cadaraculá ?

24 Si-isay man day macapaglilincod sa duang cagurangnan ; huli ta ó icaoyam an sarô asin mamomôtan an icaduá, ó madayopot sa sarô asin pacangdayhan nin halagá an icaduá. Day camó macapaglilincod sa Dios asin sa Cayamanan.

25 Cayâ gñani nagsasabi acó saindo, Day camó magmondô dabel can saindong buhay, dapit sa saindong cacacanon, ó dapit sa saindong iinomon ; ni dapit man sa saindong hauac dapit sa saindong gugubigñon. ¿ An buhay bacong iyo ca orog pa sa pagcacan, asin an hauac qui sa paggugubing ?

26 Masdan nindo nin marhay an magña gamgam sa lagñit, na sinda day nagtataroc, asin day nagaarani, day man nagtiti-pon sa magña tambobong can magña goy-goy ; asin an saindong Amâ na nasa lagñit pinacácacan sinda ; ¿ Day camo nin halagang orog pang gayo sa sainda ?

27 ¿ Asin si-isay sa saindo, minsan mag-maigot nin macuri, macacadagdag nin sarong sico* sa socol nin saiyang buhay ?

28 Asin dapit sa gubing, ¿ tádao ta nag-iirigot camó ? Masdan nindo an magña lirio sa omá, cun páano an pagtatalobó : day sinda nagpapagal, ni naghaharabol ;

29 Alagad sasabihan co camó na minsan si Salomon sagcod can bilog niyang camurauayan, day nag-gubing siring sa sarô sa sainda.

30 Asin cun an Dios guinogubigñan nin siring an doót sa omá na gñunian may buhay, asin sa aga iaapon sa horno, An Dios guinogobigñan nin siring ¿ gurâno dao an igugubing sa saindo, magña tauo na diit an pagtubod ?

31 Cayâ day camó mag-irigot gñani, na magsarabi, ¿ Anó an samong cacacanon ? ¿ ó ano an samong iinomon ? ¿ ó ano an samong gugubigñon ?

* Cabagñang vara.

32 Huli ta an magña Gentil hinahanap nin maigot an gabos na magña bagay na ini; tará naaraman nin saindong Amá na nasa lagñit, na quinacaipuhan nindo ining gabos na magña bagay.

33 Tará hanapon gñona nindo an cabadéan nin Dios asin an saiyang catanosan; asin ining gabos na magña bagay idadagdag na sana sa saindo.

34 Cayá gñani na, day camo maghinanaquit dabil can aldao sa aga ó noodmá; háros ta an madatong na aldao ó an noodna, magdádara can sadiri niyang casaqitan: Igó na sa panahon an saiyang magña horot.

CAPÍTULO VII.

An paghulit sa buquid (catapusan): An hatol na mapangñahas, an magña santong bagay na itinatao sa magña ayam; an pagdanay sa pamibi, an tatáng hayacpit, an magña bacong tunay na profeta magdagñog asin mag-guibo.

1 Day camó maghocom tagñaning day man camó paghocoman.

2 Huli ta an paghocom na hinohocom nindo, iyo man an ihohocom sa saindo; asin an socol na isinosocol nindo, babalicon man liuat camong socolon caiyan.

3 ¿Asin tádao ta hinihiling mo an puling na nasa matá nin saimong tugang, asin day mo namamatéan an pasagué na nasa sadiri mong matá?

4 Ó ¿ano an sasabihon mo sa saimong tugang: Pabayán mo, habaléon co an puling sa matá mo? asin uya digdi an sarong pasagué sa saimong sadiring matá.

5 Parasaguin-saguin, haléon mo gñona an pasagué sa sadiri mong matá, asin dagñan mahibiling mo nin malinao an paghabalê can puling sa matá nin saimong tugang.

6 Day nindo ipagtao an santong bagay sa magña ayam, ni ipagapon nindo an saindong magña perlas sa atubang nin

magña orig; tibaad baratoyan ini can saindang magña bitis, asin magbaralic sa saindo, asin rotagñon camó.

7 Maghagad camó, asin tatauán camó; magharanap camó, asin macucua nindo; magarapod camó, asin bubucsan camó.

8 Huli ta an gabos na naghahagad, naggacamit; asin an naghahanap, nacacácia; asin an nag-aapod, binobucsan sia.

9 O ¿si-isay na tauo sa saindo, na sia cun inahagadan can saiyang áqui nin cacanon, tatauan ini nin sarong gapô?

10 ¿ó cun aagadan sia nin sarong sirá, tatauán sia nin sarong halas?

11 Tará cun camó, na magña maraot, tataó camong magtao nin magña marhay na balós sa saindong magña áqui, ¿guráno dao an saindong Amá na nasa lagñit an itataong magña marhay na bagay sa magña naghahagad saiya?

12 Cayá an gabos na boot nindo na guibohon nin magña tauo sa saindo, guibohon man nindo ini sa sainda: huli ta ini iyo an cabilogan nin togon asin nin magña profeta.

13 Magralaog camó sa tatáng hayacpit; huli ta iyo cahalacbang can tatá, asin mahiuas an dalan na pasiring sa carâtan; asin balaquid an magña nagraraog dian:

14 asin huli ta an tatá iyo cahayacpit, asin piot an dalan na pasiring sa buhay, asin diit an magña nacácacua caini.

15 Maglicay camó sa magña bacong tunay na magña profeta, na sinda napapadigdi sa saindo na nag-gugurubing nin sa magña carnero, tará sa laog magña hayop na maririgñis:

16 Dahel sa saindang magña bugña mamimidbid nindo sinda. ¿Tádao nacacagonô nin magña uvas sa matonoc, ó nin magña higos sa magña dauog?

17 Siring man sana, an gabos na cahoy na marhay, nagbubugña nin marhay; alagad an cahoy na máraot, magbubugña man maraot.

18 Day mangyayari na an marhay na cahoy magbugña nin mararaot, ni an lapá na cahoy magbugña nin mararahay.

19 Gabos na cahoy na day nagbubugña nin mararahay, popotolon asin iguinagatong sa calayo.

20 Cayá dahel sa saindang magña bugña mamimidbid nindo sinda.

21 Bacong an gabos caidiong nagsasabi sa sacô : Cagurangnan, Cagurangnan, macacalaog sa çahadéan nin lagñit; cundi idtong nag-guiguibo can sa boót nin sacong Amâ na nasa lagñit.

22 Balaquid an magsasabi sacô sa aldao na idto : Cagurangnan, Cagurangnan ¿day camí naghuhulâ sa gñaran mo, asin sa gñaran mo nagpapaluas camí nin magña demonio, asin sa gñaran mo nagguiribo camí nin magña gñagñalasan?

23 asin dagñan acó magpapainda sasainda : Casocarin man day ta camó namidbid, magharayó camó sa sacô, magña paraguiibo nin catampalasanan.

24 Cayâ idto gabos na nagdadagñog caining sacong magña pagtocdó, asin inootob ini, macacaomaguid sa sarong tauo na matoninong, na ipinatindog an saiyang harong sa ibabao nin gapó.

25 Asin nin si homolog an orán, nagbahá an magña salog, nagcosog an magña doros, asin hinampas nin macuri idtong harong, asin day naholog; huli ta napapatindog sa ibabao nin gapong buhay.

26 Tará an gabos na nacacadagñog caining sacong magña tataramon, asin day guiniguibo, macacaomaguid sa sarong tauong lolong na pinatindog an saiyang harong sa ibabao nin baybay.

27 asin pagholog can orán, asin nagbarahá an magña salog, asin nagcosog an magña doros, asin hinampas nin macuri idtong harong, asin naholog; asin macatacot-tacot an saiyang pagcagabâ.

28 Asin nangyari na can matapus ni Jesús ining magña tataramon, si magña cadaclan nagcatiricbahan can saiyang pagtocdó.

29 huli ta pigtotocdoan sinda siring sa may capangyarihan, asin bacong arog can saindang magña escribas.

CAPÍTULO VIII.

Pagca-omaye nin sarong daoton.

1 Asin pacahilig ni Jesús sa buquid si daculang cadaclan nin tauo nagsosoronod saiya.

2 Asin uya na napadigdi an sarong daoton asin sinambasia na nagsabi, Cagurangnan, cun boot ca, mapapalinig mo acó.

3 Asin hinonát an camót, dinootan sia, na nagsabi, Boot co: lominig cá. Asin tolos man saná an saiyang daot lomininig.

4 Asin sinabihan sia ni Jesús, Maghigñat ca na day mo isabi sa qui-isay man, cundi, lacao, pomahiling ca sa sacerdote, asin ipahayag mo an dolot na itinogot ni Moisés, sa pagpatotoo sa sainda.

An centurion na tagá Capernaum.

5 Asin pacalaog nia sa Capernaum, nagpadigdi sa saiya an sarong capitan nanaquimaherac saiya,

6 asin nagsabi, Cagurangnan an sacong oripon naghehelang sa harong, paralítico † na harani sa pagcagadan.

7 Asin si Jesús sinabihan sia, Acó paduduman, asin sia paomayan co.

8 Tará an capitan nagsimbag na sominabi, Cagurangnan, alagñañ aco na lomaog ca sa sirong nin bobogñan co: alagad sabihon mo sana an sarong tataramon, asin an sacong oripon maomayan:

9 Naaaraman co; huli ta siring man acó, na tauo na nasa sacop nin capangyarihan, asin iguá acong magña soldado na nasasacopan co; asin sinasabihan co ini: Lacao, asin minduman; asin sa iba; madiá, asin minadigdi; asin sa sacong oripon: Guiboha ini, asin guiniguibo idto.

10 Asin can pagcadagñog caidto ni Jesús, naggnalás; asin sinabihan idtong magña nagsosoronod saiya: Sa catotoohan, sasabihan co camo, na minsan sa Israel day acó nacácia nin siring cadaculang pagtubod.

11 Asin sinasabihan co camó, na balaquid an magdirigdi guican sa siragñan asin sa solnopan, asin magtuturucao sa lamesa sa caiba ni Abraham asin ni Isaac asin ni Jacob sa cahadéan nin lagñit:

---

† day nacacahero, nangagadan an hauac.

12 tará an magña áqui nin cahadéan iaapon sa magña cadicloman sa luas ; dihan an pagtagñis asin an pagrarakot nin magña gñipon.

13 Dagñan sinabihan ni Jesús an capitan : Lacao na, asin siring sa pagtubod mo, iyo an guiguibohon saino. Asin an saiyang oripon naomayan sa orás na yan.

An panogagñan na babaye ni Pedro.

14 Asin pagdigdi ni Jesús sa harong ni Pedro, nahiling an panogagñan na babaye caini na naghehelang, asin quinacaladura.

15 Asin dinootan sia sa camót ; asin nauará saiya an caladura ; asin sia nacabagñon, asin naglilincod-na sainda.

16 Asin can pagsolnop can aldao, pigdararahan sia nin balaquid na magña tauong may demonio ; asin pinaluás niya si magña demonio sa sarong tataramon ; asin pinaomayan si gabos na magña may tibaad nang saquit :

17 ta gñaning maotod an isinabi sa gñosó nin profeta Isaias, na nagsabi : Sia man sana an cominoá can satong magña helang, asin nagdará can satong magña na mamatèan.

Cun pâano an pagsonod qui Jesús.

18 Pagcabiling ni Jesús gñani can daculang cadaclán nin tauo sa palibot nia, nagboot na magdaraquit sa ibong na tampi nin *danao*.

19 Asin napadigdi an saró nin si magña escriba, na sinabihan sia, Maestro, magsosonod acó saino saen ca man paduman.

20 Asin si Jesús nagsabi saiya, An magña amid iguá nin magña logñib, asin an magña gámgam nin lágñit, magña salagan ; tará an Aqi nin tauo day nin masasandigan can payó nia.

21 Asin saró nin si magña discipulo sinabihan sia, Cagurangnan, togote aco na paduman gñona, asin icalobong co an sacong amâ.

22 Asin si Jesús nagsabi saiya, Somonod ca sacô ; asin pabaye na an magña gadan ilobong an saindang magña gadan.

Si Jesús pinaontoc si baguió.

23 Asin paglaog nia sa sarong sacayán, si saiyang magña discipulo nagsoronod saiya.

24 Asin uya nagbaguió nin macuri sa dagat, nin buli caini si sacayán natatahoban-na can magña álon ; alagad sia nato-torog.

25 Asin nagdoroloc saiya si magña discipulo na pinocauan sia, na nagsarabi, Cagurangnan, iligtás mo cami, ta magagadan cami.

26 Asin si Jesús nagsabi sainda, ¿Tádao ta natatacot camó, magña tauong diit an pagtubod? Dagñan, nagbagñon, tinuyaó an magña doros, asin an dagat ; asin nangyari an sarong carabayan nin panahon.

27 Asin an magña tauo naggñaralas, na nagsarabi, Anong tauo ini, na minsan an magña doros asin an dagat quinocuyog sia.

An magña may demonio na magña tagá Gergesa.

28 Asin can pagdatong niya sa sarong ibong, sa magña dagá nin magña tagá Gergesa, nagsarabat saiya an duang may demonio, na nagruluas sa magña lolobgñan, magña marigñis na macuri, cayá, ni si-isay man day nangñagñahas magágui duman sa dalan na idto.

29 Asin, uya digdi, nagcururahao, na nagsarabi ; ¿Anong labot mi sa saimo, Jesús Aquí nin Dios? ¿napadigdi ca ta gñaning cami pasaquitan mo alagñan pa sa panahon?

30 Asin duduman sa harayó ninda an sarong catiripunan nin dacol na magña orig, na nagsosorongcal.

31 An magña demonio gñani naquimaherac saiya na nagsarabi, Con cami paluluason mo, padumanon mo cami sa catiriponan nin magña orig.

32 Asin sia sinabihan sinda, Paduman camó. Asin nagru-luas sinda, nagduruman asin nagralaog sa magña orig: asin uya digdi na si gabos na manada nagralampao halé sa sarong angpás pasiring sa dagat, asin nagcagaradan sa magña tubig.

33 Tará idtong magña nagataman caidto nagdurulag, asin nagpaduruman sa ciudad, inorosip an gabos, asin an nangyari sa magña may demonio.

34 Uya digdi na an bilog na ciudad nagluás sa pagsabat qui Jesús; asin can pagcabiling saiya, naquimaherac saiya ña sia maghalé sa saindang magña cagabasan ó nasacopan.

CAPÍTULO IX.

An lopog sa Capernaum.

1 Asin paglaog ni Jesús sa sarong sacayan, nagtalaboc sa sarong ibong, asin napadigdi sa saiyang ciudad.

2 Asin, uya digdi, dinaraban sia nin sarong lopog, na naca-higdá sa hamác: asin can mahiling ni Jesús an pagtubod ninda, sinabihan an lopog, Pacosogon mo an boot mo, áqui; an saimong magña casálan ipinatatauad na.

3 Asin uya digdi na an iba nin magña escriba nagsarabi sa boot ninda man saná, Ini naglalanghad.

4 Tará si Jesús, can namidbid nia an magña pag-isip ninda, nagsabi, ¿Tádao ta nag-iisip camó nin maraot sa saindong magña pusô?

5 Tará ¿arin an orog-caguian, na pagsabi: An magña casálan mo ipinapatatauad na; ó sabihon: Bumuhát ca asin lacaó?

6 Tará gñaning maisihan nindo, na an Aquí nin tauo iguá nin cabagsican digdi sa dagá sa pagpatauad can magña casálan (dagñan sinabihan an lopog), Bumuhát ca, cuáá an saimong hamác asin paduman ca sa saimong harong.

7 Asin sia, nagtindog, napaduman sa saiyang harong.

8 Asin can mahiling idto can magña tauo, nagcatiricbahan, asin nagpapamurauay na sa Dios, na nagtaó nin siring na capangyarihan sa magña tauo.

Pag-apod qui Mateo.

9 Asin can pag-águi dihan ni Jesús, nahiling an sarong tauo na gñinagñaranan si Mateo, na nacatucao sa tucauan na pig-bububisan; asin nagsabi saiya, Somonod ca sacò. Asin-tominog sia, sominonod saiya.

10 Asin nangyari na can sia nacatucao sa pagcacan sa harong, uya digdi na an dacul na magña publicano asin magña paracasalâ nagdirigdi asin nagturucao sa pagcacan, cairiba ni Jesús asin nin si saiyang magña discipulos

11 Asin can mahiling ini can magña Fariseos, nagsarabi sa saiyang magña discipulos: ¿Tádao ta nagcacacan an saindong Maestro na cairiba nin magña publicano asin paracasalâ?

12 Sia gñani can madagnog idto, nagsabi; An magña daing helang day nagcacaipo nin parabolong, cundi an magña nag-hehelang.

13 Tará padumán camó asin hinónodan nindo cun ano an cahologan caini: Minamauot co an pagcaherac, asin bacò an atang; huli ta day acó napadigdi sa pag-apod sa magña banal, cundi sa magña paracasalâ.

Dapit sa ayuno.

14 Nagdirigdi gñani sa saiya an magña discipulos ni Juan, na nagsarabi, ¿Tádao ta cami asin an magña Fariseos ta nagaarayunong parati, tará an saimong magña discipulos day na nagaarayuno?

15 Asin si Jesús sinabihan sinda, ¿Mangyayari dao na an magña cairiba nin quinasal maggurubing nin itom ó magmondó tongcol na yaon pa sa cairiba ninda an agom na lalaqui? Alagad madatong an magña aldao na an agom na lalaqui hahaleon sa sainda; asin dagñan mag-aarayuno.

16 Day nin si-isay na magbugtac nin tagabang na gubing na bágo sa gubing na dáan; huli ta an siring na tagabang man sana macacahouat can gubing, asin mapapaorog logod an caguisian.

17 Ni magburugtac nin arác na bagó sa magña ánit na dáan; ta con siring magcacaguirisi an magña ánit, asin an arác

maulá, asin an magña ánit madadayhan nin halagá; cundi ibubugtac an arác na bágo sa magña ánit na bágo asin an lambang saró minatagal.

An babaye na may helang na auas: an áqing babaye ni Jairo.

18 Na sia can nagtataram pa sainda caining magña bagay uya na napadigdi an sarong poón nagsamba sa atubang nia, na sominabi, An áqui cong babaye nagadan-na gayod; tará madiá, ibugtac mo an saimong camót sa ibabao nia, asin mabubuhay.

19 Asin nagtindog si Jesús sinonod sia cairiba an saiyang magña discipulos.

20 Asin uya digdi an sarong babaye na may cagduang taon na na pinagaauasan nin dugó, nagdoloc sa licod nia, tinicuil an gayad nin saiyang gubing;

21 huli ta nagsasabi sa sadiring isip, Cun maticuil co lamang an saiyang gubing, ma-oomayan acó.

22 Alagad nagliligñoy si Jesús, asin can mahiling sia, sinabihan, Pacosoga an boot mo, áqui co; an saimong pagtubod pinaomayan ca. Asin an babaye naomayan sa oras na iyan.

23 Pagdatong ni Jesús sa harong caidiong poón, asin can mabiling an magña para-togtog nin magña flauta, asin an magña tauo na nagririboc,

24 sinabihan sinda, Tauan nindo nin lacaoan; an daraga day nagadan, cundi natotorog, Tará sinda nag-oolog-oolog sa saiya.

25 Alagad can mapaluas na nia an magña tauo, sia naglaóg, asin quinaptan sia sa camót: asin an daraga nagbagñon.

26 Asin nacaboyag-yag sa luas ining guibo niyang ini sa bilog na dagâ na idto.

Pagbolong sa duang botá asin sa sarong pùla.

27 Asin can pagca-águi ni Jesús dihan, nagsoronod saiya an duang botá, na nagcururahao asin nagsarabi, Maherac ca samo, Jesús Aqui ni David.

28 Asin can pagdatong sa laog can sarong harong, nagdirigdi sa saiya si magña botá: asin si Jesús nagsabi sainda, ¿Nag-

tuturubod camo na maguiguibo co ini? Nagñagsarabi sinda saiya, Ohô, Cagurangnan.

29 Dagñan tinicuil nia sinda sa magña matá, na nagsabi, Siring sa saindong pagtubod, iyo an mangyayari sa saindo. Asin an saindang magña matá nagcaboroclat.

30 Tará si Jesús tinogon sinda nin marigon na gayo, na nagsabi: Higñatan nindo na si-isay man day nin macaisi caini.

31 Alagad sinda nagruluas asin ibinoyagyag an saiyang dagñog sa bilog na dagang idto.

32 Asin sinda can pagruluas, uya digdi na dinarhan sinda nin sarong tauong pùla, na may demonio.

33 Asin can mapaluas an demonio, an pùla nagtarám: asin an magña tauo nagcatiribahan, na nagsarabi, Day panangad nabiling an siring na bagay sa Israel.

34 Alagad an magña Fariseo nagsarabi: Huli can poón nin magña demonio, pinapaluas an magña demonio.

An ohoy asin an magña paraáni.

35 Asin linilibot ni Jesús an bilog na magña ciudad asin magña barrio, na nagtotodò sa magña sinagoga ninda, asin ipinaghubulit an evangelio nin cahadéan, asin pinaomayan an manlaen-laen na helang asin gabos na manlaen-laen na camatéan sa banuaan.

36 Alagad can mahiling niya an magña cadaclán, naherac sa sainda, huli ta nagpacauarac asin nagcasuruhay, siring sa magña carnero na day sinda nin para-ataman.

37 Dagñan nagsabi sa saiyang magña discipulos: Totoong gayo na an aanihon iyo cadacul, tará an magaáni iyo cadiit:

38 Maquimaherac gñani camó sa Cagurangnan nin aanihon na paderhan nin paraani an saiyang aanihon.

CAPÍTULO X.

An cagduá asin an saindang magña catongdan.

1 Asin inapod niya an saiyang cagduang discipulos, tinauan sinda nin capangyarihan sa magña espiritung marompot, ta

gñaning mapaluas sinda, asin ta gñaning magpaomay can gabos na manlaen-laen na helang asin gabos na manlaen-laen na camatean.

2 Asin an magña gñaran nin cagduang apóstol iyo ini: An naenot, si Simón na ini inaapod na Pedro asin si Andrés na saiyang tugang, si Santiago *áqui* ni Zebedeo asin si Juan na saiyang tugang,

3 si Felipe asin si Bartolomé, si Tomás, asin si Meteo na publicano, si Santiago *áqui* ni Alfeo, asin si Lebeo na gñina-gñaranan na si Tadeo,

4 si Simón na canánita, asin si Judas Iscariote, na ini iyo an mapasaluib saiya,

5 An cagduang ini sinogò ni Jesús, pacatapus can paghatol sainda, na nagsabi, Day camo magduman sa dalan nin magña Gentil, day man camó magralaog sa ciudad nin magña tagá Samaria;

6 cundi pumadoman camó gñani sa magña lagalag na magña carnero sa harong ni Israel.

7 Paduman gñani camo asin manghulit camo, na magsarabi, An cahadéan nin magña lagñit harani na.

8 Paomayan nindo an magña naghehelang, pabuhaton nindo an magña gadan, linigon nindo an magña daoton, paluason nindo an magña demonio; an accoon nindong daing bayad, itaó nindong daing bayad man.

9 Day camo magbalon nin bulauan, ni pirac, ni tumbaga sa saindong magña sopot.

11 ni lalágan nin cacanon sa paglalacao, ni duang gubing, ni duang padis na magña sabin, ni magña sogcod: huli ta an nagpapagal iyo an maninigò can saiyang cacanon.

11 Asin saen man na ciudad ó barrio na maglaog camo, oguidon nindo nin macuri cun si-isay duman an maninigò: asin magorontoc camó dihan sagcod sa saindong pagharalê.

12 Asin paglaog nindo sa harong magtaratará camó sa harong.

13 Asin cun an harong maninigò, madatong an saindong catuasayan sa saiya; tará cun day sia maninigò, magbabalic sa saindo an saindong catuasayan.

14 Asin si-isay man na day sa saindo omacô, ni magdagñog can saindong magña tataramon, pagluas nindo sa harong na idto ó ciudad, palpagon nindo tumang sa sainda an cabo-cabo nin saindong magña bitis.

15 Sa catotoohan sinasabi co saindo, *na an padusa* magianguian pa sa dagâ nin Sodoma asin nin Gomorra sa aldao nin paghocom, qui sa ciudad na idto.

16 Uya digdi, acó minasogô sa saindo siring sa magña cordero sa tahao nin magña marigñis na hayop; magpacamayocod gñani camó siring sa magña halas, asin magña mabini siring sa magña salampati.

17 Magpacaigñat camó sa magña tauo, huli ta itatao camo sa magña hocoman, asin sa saindang magña sinagoga hahampacon camó;

18 asin dadarhon camo sa atubang nin magña gobernador asin nin magña hadê dahel sa sacó, sa pagpatotoo sa sainda asin sa magña nación.

19 Alagad cun ipagatubang na camó, day camó masibot cun papáanon nindo ó cun anó an sasabihon nindo; huli ta sa oras man sanang yan ipagcacatalagá sa saindo an saindong sasabihon;

20 huli ta bacô camo an magtataram, cundi an Espiritu nin saindong Amâ an nagtataram sa saindo.

21 Asin itataó can tugang an tugang niya sa cagadanan, asin can amâ an áqui; asin an magña áqui magtitirindog tumang sa saindang magña magurang, asin sinda ipapagadan.

22 Asin magcacaorogñisan camó nin gabos dahel sa gñaran co: tará an magdanay sagcod sa catapusan, ini macacaligtas.

23 Cun camo gñani pinaglalamag sa sarong ciudad, magdorolag camo pasuring sa iba; huli ta sa catotoohan nagsasabi aco saindo na day pa nindo gayod nalálacao an magña ciudad nin Israel, sagcod na pomadigdi an Aqui nin tauo.

24 An discipulo bacong iyo an mapaorog sa saiyang maestro, asin an oripon day mapaorog sa saiyang cagurangnan.

25 Igô na sa discipulo na maguing siring sa saiyang maestro, cun an amâ nin familia inapod nindang Beelzebul, ¿guráno dao sa magña casaroan sa saiyang harong?

26 Day nindo gñani matacutan sinda, huli ta day nin anoman na natatahoban na day mapapahayag; ni natatagô na day maiisihan.

27 An sinasabi co saindo sa cadicloman, sabihon nindo sa caliuanagan; asin idtong nadagñog nindo sa, taligña, ipagcurahao idto nindo magpoon sa magña bobogñan.

28 Asin day camó magcataracot sa magña minagadan can hauac, alagad an calag day ninda magagadan; magcataracot gñani camó caiditong macacalaglag can calag siring man can hauac sa inferno.

29 ¿Day ipinagpapabacal an duang gangam na saradit nin sarong cuarta? asin ni sarô sa sainda day mahoholog sa dagá, na bacong pigcatalagahan can saindong Amâ.

30 Tará minsan pa gñani an magña bohoc nin saindong payo nabibilang an gabos.

31 Day camó magcataracot gñani; camó mahalagang gayo pa sa balaquidon na gangam.

32 Cayá idto gabos na magnidbid sacó sa atubang nin magña tauo, mimidbiron co man sa atubang nin sacong Amâ na nasa lagñit.

33 Alagad an si-isay man na magpaina sa sacó sa atubang nin magña tauo, papaindahan co man sia sa atubang nin sacong Amâ na nasa lagñit.

34 Day camó mag-isip na acó napadigdi ta gñaning magdará digdi nin catiuasayan, cundi minasbad ó espada.

35 Huli ta napadigdi acó sa pagguibo nin pagsuruhay sa tauo tumang sa saiyang amâ, asin sa áquiing babaye tumang sa saiyang inâ, asin sa manugang na babaye tumang sa saiyang panugagñan na babaye;

36 asin an magña caiual nin tauo *iyo* man saná an magña cairiba sa saiyang harong.

37 An namomoot sa amâ ó inâ na labi pa sa sacô, day maninigô sa sacô; asin an namomoot sa áqui na lalaqui ó sa áqui na babaye na labi pa sa sacô, day maninigô sa sacô;

38 asin an day pomásan can saiyang crúz asin somonod sa hurihan co, day maninigô sa sacô.

39 An macacua can saiyang buhay, madadayhan nin bu-

hay; asin an madyhan nin buhay dahel sa sacô, macúcua an buhay.

40 An omacô sa saindo, aco an inaacô; asin an omacô sa sacô, inaacô an cagsogô sa sacô.

41 An omacong sarong profeta sa gñaran nin sarong profeta, balos nin profeta aacon; asin an omacô sa sarong banal, sa gñaran nin banal, balos nin banal an aacon.

42 Asin si-isay man na magpainom sa sarô sa magña saradit na ini nin sarong vasong tubig na malipot lamang, sa gñaran sanang discipulo, sa catotoohan sinasabi co sa saindo *na*, day mauauará an saiyang balos.

CAPÍTULO XI.

An magña sogô ni Juan Bautista.

1 Asin nangyari na can si Jesús matapus macapagsogô sa saiyang cagduang discipulo, naghalê sia dihan ta magtotocdô asin maghulit sa magña ciudad ninda.

2 Tará can madagñog ni Juan sa bilangôan an magña guibo ni Cristo, sinogô an duá nin si saiyang magña discipulos,

3 na pinasabihan sia, ¿Iyo ica idtong madigdi, ó maghahalat cami nin iba?

4 Asin si Jesús can pagsimbag, sinabihan sinda, Paduman camó asin isay-say nindo qui Juan an magña bagay na saindong nagcaquirita asin nagcadaragñog:

5 an magña botá nagpacaquita, an magña pilay nagpacalacao, an magña daoton nani malinig, an magña bogñog nagpacadagñog, an magña gadan nagcacaburuhay liuat asin an evangelio ipinaghuhulit sa magña duc-há;

6 asin paladan idtong day mariano sa sacô.

7 Asin can pagruluas ninda, nagpoon si Jesús na magsabi sa magña cadaclán dapit qui Juan: ¿Anó an linuas nindo na pinaghiling duman sa patag? ¿sarong cauayan na pinaghirô-hirô nin doros?

8 ¿Tará anong linuas nindo na pighiling? ¿si sarô catauo na nagugubigñan nin *magña gubing* na magagayon? Uya

pinagguibohan nia nin balaquidon na magña gñagñalasan, huli ta day nagsorolsol, *sinabihan*:

21 Herac man simo, Corazin, herac simo, Bethsaida, huli ta cun sa Tiro asin sa Sidon guiniribo cutâ an magña gñagñalasan na guinibo sa saindo, haloy nang gayo na nagsorolsol cutâ, asin nagcilicio* asin nagbugtac nin abó.

22 Alagad sinasabi co saindo na maguian pa an silot sa Tiro asin sa Sidon sa aldao nin paghocom, qui can sa saindo.

23 Ica man, Capernaum, na nagpapalancao ca sagcod sa lagñit, sagcod sa inferno mapapaibabâ ca, huli ta cun sa magña tagá Sodoma guiniribo cutâ an magña gñagñalasan na guinibo sa saimo, nagdanay cutâ sagcod sa aldao na ini.

24 Alagad sinasabi co saindo na maguian pa an silot sa dagâ nin Sodoma sa aldao nin paghocom, qui can sa saimo.

An sacal ni Cristo.

25 Sa panahon na idto, si Jesús nagsimbag, na sominabi, Nagpapasalamat acó sa saimo, oh Amâ, Cagurangnan nin lagñit asin nin dagâ, huli ta hinilom mo ining magña bagay sa magña madonong asin may pacasabot, asin ipinahayag mo ini sa magña saradit.

26 Iyo ini, Amâ, huli ta iyo an nacaogma sa magña matá mo.

27 An gabos na magña bagay itinao sa sacô nin sacong Amâ; asin day nin si-isay man na nacamidbid sa Aqui, cundi an Amâ; si-isay man day nacamidbid sa Amâ, cundi an Aqui, asin idtong an Aqui boot *nia* na pahayagan.

28 Madiá camó sa sacô gabos na magña napapagal asin nagagabatan, asin tatauan co camó nin paghigñalô.

29 Pâsanon nindo an sacong sacal, asin mag-hinonod como sa sacô; huli ta aco mapanerô asin mapacumbabâ sa pusô; asin macúcuca nindo an capahigñaloan can saindong magña calag.

30 Huli ta an sacal co malomoy, asin maguian an pâsan co.

* Maggamit nin gubing na matarom.

CAPÍTULO XII.

Si Jesús iyo an Cagurangnan nin aldao nin paghigñaló.

1 Can panahon na idto nag-aagui si Jesús sa magña caomahan nin trigo sarong aldao nin paghigñaló;* asin an saiyang magña discipulo can pagcagorotom, nagporoon magpuruquit can magña ohoy asin pigcaracan ninda.

2 Asin can mahiling idto can magña Fariseo, nagsarabi saiya, Hilgñon mo, an saimong magña discipulo nag-guiguiribo caidiong day sucat guibohon sa aldao nin paghigñaló.

3 Alagad sia sinabihan sinda, ¿Day nindo nabasa idtong guinibo ni David, can magotom, sia, asin an saiyang magña cairiba ;

4 na naglaog sia sa Harong nin Dios, asin quinacan si magña tinapay nin proposicion ó dolot, na day maninigong magcacan, ni an saiyang magña cairiba, cundi an magña sacerdote sana ?

5 ¿O day nindo nabasa sa casogoan, na an magña aldao nin paghigñaló, sa templo, an magña sacerdote linalapas ninda an aldao nin paghigñaló, asin day sinda nagcacasalá ?

6 Tará sinasabihan co como na digdi sa lugar na ini igua nin saró na labi pa cadaculá sa templo.

7 Cun magcairisihan nindo cun anó an cahologan caini: Minamauot co an pagcaherac asin bacó an silot, day nindo pinaghocoman cutá an magña day nin casalan.

8 Huli ta an Aqui nin tauo iyo an Cagurangnan nin aldao nin paghigñaló.

*Pagpaomay sa lalaqui na may camót
na nag-aalang.*

9 Asin can paghale dihan, naglaog sa sinagoga ninda.

10 Asin uya *digdi* an sarong lalaqui na may camót na aláng; asin pigharapot sia na nagsarabi, ¿Magcacanigò an pagbolong sa aldao nin paghigñaló? ta gñaning icapagsombong sia.

* sábadó.

11 Tará sia sinabihan sinda, ¿ Si-isay dao an tauo sa saindo, na igua nin sarong carnero, na cun ini maholog sa sarong cotcot sa aldao nin paghigñalô, day nia aagapan asin cucuaon idto?

12 Tará ¿ guráno dao an halagá can sarô catauo sa sarong carnero? Cayâ maninigô an pagguibo nin marhay sa magña aldao nin paghigñalô.

13 Dagñan sinabihan an tauo, Honatá an camót mo. Asin sia hinonat si camót; asin ibinalic sa cadatihan na siring can saibong na *camót*.

14 Tará nagnagruluas si magña Fariseo, nagpahatol-hatolan sinda tumang sa saiya, cun papánon an pag-gadan sa saiya.

15 Alagad si Jesús na nacacaaram caini, nagharayô dihan; asin nagsosoronod saiya si daculang cadaclán nin tauo, asin sia pinaomayan si gabos na naghehelang;

16 asin itinogon sainda nin macuri na day sia ninda ibayag:

17 ta gñaning maotob an isinabi sa gñosô nin profeta Isaias, na nagsabi:

18 Uya digdi an sacong oripon, na sacong pinilí, sacong namomótan, na ini an iquinaoogma can sacong calag: ibubgtac co an sacong espíritu sa ibabao nia, asin ipahahayag nia an paghohocom sa magña naciónes.

19 Day sia maquiquipagial, ni magcucurahao, ni si-isay man macacadagñog can saiyang tigñog sa magña lansagñan;

20 day nia babaréon an cauayan na yenagosan, ni paparogñon an michang nag-aasó, sagcod na macua nia an capanganahan nin paghohocom:

21 asin sa gñaran nia maglaláom an magña naciones.

An rapsac nin magña Fariseo.

22 Dagñan dinará saiya an sarong may demonio, na botá asin pùla; asin pinaomayan nia, malá ta an pùla asin bóta nacacataramna asin nacacahiling na.

23 Asin an bilog na cadaclán nagcatiricbahan, asin nagsasabi, ¿ Bacô ini an áqui ni David?

24 Alagad an magña Fariseo can pagcadaragñog caini, nag-sarabi, Ini day nagpapaluas can magña demonio cundi huli sa qui Beelzebub, poón nin magña demonio.

25 Si Jesús gñani na namimidbiran an magñâ isip ninda, sinabihan sinda: Gabos na cahadéan na nabaragñâ tumang sa saiya man saná, nalalaglag; asin gabos na ciudad ó harong na nabaragñâ tumang sa saiya man saná, day magdadananay.

26 Asin cun si Satanás pinaluluas ni Satanás, na nabaragñâ tumang sa saiya man saná; ¿papânon baga an pagdadananay can saiyang cahadéan?

27 Asin cun acó sa caiba ni Beelzebub pinapaluas co an magña demonio, ¿an saindong magña áqui sa qui-isay na dahelan nagpapaluas sinda? nin huli caini sinda an manini magña hocom nindo.

28 Alagad cun acó huli sa Espiritu nin Dios nagpapaluas acó can magña demonio, tocong gayo na an cahadéan nin Dios nagdatong-na sa saindo.

29 Ó ¿pâpanon dao an paglaog sa harong nin macosog asin salacaton an saiyang magña pagsasadiri, cun day gñona gacdan an macosog? asin dagñan masasalacat an saiyang harong.

30 An day omiba sa sacô, tumang sa sacô; asin an day nagpoponpon sa caiba co, nacacauagás.

31 Cayâ sinasabi co sa saindo, An gabos na casálan asin an pagmuda icapapatauad sa magña tauo; alagad an langhad tumang sa Espiritu day icapapatauad.

32 Asin si-isay man na magtaram nin tataramon na tumang sa Aqui nin tauo, papatauadon sia; alagad si-isay man na magtaram nin tumang sa Espiritu-Santo, day sia papatauadon minsan gñunian na panahon, minsan sa madatong.

Magña cahoy asin magña bugña.

33 Ó guibohon nindong marahay an cahoy asin an saiyang bugña marahay; ó guibohon nindong maraot an cahoy, asin an saiyang bugña maraot; huli ta dahel sa bugña an cahoy namimidbid.

34 Oh capagaraquian nin magña rimoranon. ¿Pápanon nindo, na magña mararaot camo, na macapagtataran nin magña marahay na bagay? huli ta sa pagcabiyaâ nin pusô nagtataran an gñosò.

35 An marahay na tauo, sa saiyang marahay na cayamanan nin pusô minacua nin magña bagay na mararahay; asin an maraot na tauo, sa saiyang maraot na cayamanan minacua nin magña bagay na mararaot.

36 Sinasabihan co camo gñani na an gabos na tataramon na daing halagá na sabihon can magña tauo, magtatarao sinda nin casaysayan sa aldao nin paghohocom:

37 huli ta dahel can saimong magña tataramon patotoohan ca, asin dahel can saimong magña tataramon hohocoman ca.

An tandâ ni Jonás.

38 Dagñan nagsirimbag an iba nin si magña escriba asin nin si magña Fariseo, na nagsarabi: Maestro, minamauot ming macahiling nin sarong tandâ saimo.

39 Alagad sia nagsimbag na sinabihan sinda, An capagaraquian na maraot asin pararatac sa magña capagaragoman, naghahanap nin tandâ; tará day sia tatauan nin anoman na tandâ, cundi an tandâ ni Jonás na profeta.

40 Huli ta cun páano si pagcaontoc ni Jonás sa tulac nin ballena sa laog nin tolong aldao asin tolong bangui, siring man an Aqui nin tauo magoontoc nin tolong aldao asin tolong bangui sa pusô nin dagâ.

41 An magña tauo sa Ninive magtitirindog sa paghohocom tumang caining capagaraquian na ini, asin magpapadusa sa saiya; huli ta sinda nagsorolsol can paghulit ni Jonás; asin uya digdi an sarong labi pa qui Jonás sa lugar na ini.

42 An hadeng babaye sa timogan matindog sa paghocom tumang sa magña tauo nin capagaraquian na ini, asin magpapadusa sa sainda; huli ta sia guican sa magña catapusan nin dagâ sa paghinaniog can cadonogñan ni Solomon; asin uya an sarong labi pa qui Solomon sa lugar na ini.

43 Can an espiritung marompot nagluas sa tauo, naglalacao sa magña lugar na daing tubig, na naghahanap nin pahigña-loan, asin day nacacua.

44 Dagñan minasabi, Mapuli acó sa harong na hinalian co. Asin can pagdigdi, nacua nia idto na daing laog, na siniguidan asin sinamnó na.

45 Dagñan nagduman asin nagcuá sa cairiba nia nin ibang pitong espiritu na orog pa ca magña maraot sa saiya, asin nag-ralaog, nag-orontoc sinda dihan; asin nani labi pa logod caraot an cuhurihuri na camugtacan caidiong tauo qui can náenot. Siring man an mangyayari caining maraot na capagaraquian na ini.

An familia ni Jesús.

46 Asin can nagtataram pa sia sa cadaclán, uya na an saiyang iná asin an saiyang magña tugang didihan sa luas, na naghihirigñoa na macaolay sia ninda.

47 Asin nagsabi saiya an sarò, Hiligña na an saimong iná asin an saimong magña tugang didihan sa luas, asin naghihirigñoa na macaolay ca.

48 Alagad sia sinimbag idtong nagsasabi saiya *caini*, na sinabihan, ¿Si-isay an sacong iná, asin si-isay man an sacong magña tugang?

49 Asin hinonat nia an saiyang camót sa saiyang magña discipulo, sinabihan, Uya digdi an sacong iná asin an sacong magña tugang.

50 Huli ta an si-isay man na nag-guiguibo can cabótán nin sacong Amá na nasa lagñit, ini iyo an tugang cong lalaqui, asin tugang na babaye asin iná.

CAPÍTULO XIII.

Halimbauá dapit sa paratanom.

1 Can aldao man sanang yan, nagluas si Jesús sa harong, nagtucao sa tampi nin dagat.

2 Asin nagdoroloc sa saiya si cadaclán nin tauo; nin huli caini, naglaog sia sa sarong sacayán, tominucao; asin an bilog na cadaclán nagtirindog sa tampi.

3 Asin pigtaraman sinda nin balaquid na magña bagay sa magña halimbauâ; na sominabi, Uya, an paratanon nagluas sa pagtanom.

4 Asin sa pagtanom, an ibang *banhî* naholog sa guilid nin dalan; asin nagdirigdi an magña gam-gam asin tinurucâ ini.

5 Asin an iba naholog sa magña cagapoan, dumán sa daing dacol na dagâ; asin nabuhay tolos, huli ta bacong hararom an dagâ.

6 Tará can pagsirang can aldao, naaláng; asin huli ta day nin gamot, cayâ naalang.

7 An iba naholog sa magña catonocan; asin an magña catonocan nagtaralobô, asin nagcaralamos si magña tinanom caidto.

8 Tará an iba naholog sa marahay na dagâ, asin nagbugña; nin manangatos balang sarô, an iba magñanom na polô asin an iba manolong polô.

9 An igua nin magña taligña na ipinagdadagñog, maghinaniog.

10 Dagñan nagharani an saiyang magña discipulo, nagsarabi saiya, ¿Tádao ta sinda pigtataraman mo sa magña halimbauâ?

11 Asin nagsimbag sia, sinabihan sinda, Huli ta sa saindo ipinagcatalaga an pacaisi can magña tagong-hilom nin cahadêan nin lagñit; tará sa sainda day ipinagcatalagá.

12 Huli ta si-isay man na iguá, tatauan sia, asin magcacaigua nin canigoan pa; alagad sa qui-isay man na day, minsan idtong iguá na, cucuaon sa saiya.

13 Cayâ tinatarman co sinda sa magña halimbauâ; huli ta cun sinda nacahiling day macahiling, asin cun maghinaniog, day mahinaniog, ni magpacasabot.

14 Asin maotob sa sainda an paghulâ ni Isaias, na nagsasabi:

Sa pagdagñog camó macacadagñog, asin day nindo masasabotan; asin sa paghiling camo macahiling, asin day nindo mamalasonas:

15 Huli ta an pusô caining banuaan na ini nagluya ; asin sa saindang magña paghinaniog magabat macacadagñog, Asin pigpiriquit an saindang magña matá ; -ta gñaning day macahiling sinda sa magña matá, Asin macadagñog sinda sa magña taligña, Asin magsorolsol, asin paomayan co sinda.

16 Tará magña paladan an saindong magña matá huli ta nacacahiling ; asin an saindong magña taligña ta nacacadagñog.

17 Tará sa catotochan sinasabihan ta camó, na balaquid an magña profeta asin magña banal na nagmarauot macahiling can saindong nahihiling, asin day ninda na hiriling ; asin macadagñog can saindong nagcadaragñog, asin day ninda nagcadaragñog.

18 Magdagñog camó nangayod can halimbauâ dapit can paratanom.

19 Cun an si-isay man nadadagñog an tataramon nin cahadéan, asin day nacacasabot caini, minadigdi an maraot, asin inaagao idtong natanomna sa saiyang pusô : ini iyo idtong natanom sa guilid nin dalan.

20 Asin an itinanom sa magña cagapoan, iyo idtong nacacadagñog can tataramon asin pacatapus inaacô ini nin bilog na caragñahan ;

21 alagad day nin gamot na sadiri, cundi iyo sana cahalipot can panahon ; asin iyo yan na, cun mina datong an camondoan ó an paglalamag dahel sa tataramon, sa oras na yan naaangot.

22 Asin an itinanom sa magña catonocan, iyo idtong nacacadagñog can tataramon ; tará an caigotan dapit sa panahon asin an dayâ nin magña cayamanan nalalamos an tataramon, asin day nagbubugña.

23 Alagad an itinanom sa marahay na dagâ, iyo idtong naghinaniog asin nacasabot can tataramon, asin iyo an igua nin bugña ; tigmanangatos balang sarô, tiganomnapolô an iba, asin tig-tolong-polô an iba.

Halimbauâ dapit sa doot na nacáraot.

24 Ibang halimbauâ pigtalastas nia sainda, na nagsabi, An

cahadéan nin lagñit na-cacaomaguid sa sarong tauo na nagtanom nin marahay na banhî sa saiyang omá.

25 Tará sa oras nin pagcatorog can magña tauo, napadigdi an saiyang caiual asin nagtanom nin doot na panratac sa pagultan can banhî nin si trigo, asin naghalê.

26 Can pagtalobô gñani can doot asin nag-bugña, dagñan tominogña man an doot na nacaraot.

27 Asin can pagdirigdi can magña oripon nin Amá nin magña familia, nagsarabi saiya Cagurangnan, ¿day ca nagtanom nin marahay na banhî sa saimong omá? ¿saen gñani guminican ta may doot na nacaraot?

28 Asin sia sinabihan sinda, Sarong caiual an gominibo caini. An magña oripon nagsarabi saiya, ¿Boót mo gñani na camî pumaduman asin cuon mi an doot na panratac?

29 Tará sia nagsabi, Day; ta tibaad sa pagcua can doot na nacaraot magabot man nindo sa caiba nia an trigo.

30 Pabayáan nindo na magcaibang magdaculá an balang saró sagcod sa pag-áni: asin sa panahon na tig-anian, sasabihan co an magña paraani: Tiponon gñona nindo an magña nacacaraot na doot, asin bogcoson nindo ini sa guinoygoy ta gñaning masolô; tará an trigo tiriponon nindo ini sa sacong tambobong.

*Magna halimbauâ dapit sa pisog nin mostaza,
asin sa levadura.*

31 Ibang halimbauâ pigtalastas sinda, na nagsabi, An cahadéan nin lagñit nacacabaing sa pisog uin mostaza, na quinua nin sarong tauo, asin itinanom idto sa saiyang omá.

32 Na an pisog sa catotoohan iyo an labi casadit sa gabos na magña banhî; alagad cun nacatalobô na, iyo an labi pa sa gabos na magña torotinanom, asin nanini sarong cahoy, na minadapô an magña gangam nin lagñit, asin nagtorogdon sa saiyang magña sagñá.

33 Ibang halimbauâ sinabihan sinda, An cahadéan nin lagñit nacaca-aguid sa levadura, na quinua nin sarong babaye,

asin isinalac sa tolong tacad nin harina, sagcod na si gabos ominalsom.

34 Ining gabos na magña bagay isinabi ni Jesús sa magña tauo sa magña halimbauâ, asin cun bacô sa halimbauâ, day sinda sinabihan,

35 ta gñaning maotob idtong isinabi sa gñosó nin profeta, na nagsabi:

Bubucasan co an sacong gñosó sa magña halimbauâ;
Sasaysayon co an magña bagay na natatagô magpoon
can paglalagñá can quinâban.

*Casaysayan nin halimbauâ dapit sa doot
na nacacaraot.*

36 Dagñan, binayaan nia an magña cadaclán, si Jesús nagbalic sa harong: asin nagdoroloc sa saiya an saiyang magña discipulo, na nagsarabi, Paliuanagan mo cami can halimbauâ dapit sa doot na nacacaraot sa omá.

37 Asin sia nagsimbag na sinabihan sinda, An nagtatanom can marahay na banhî iyo an Aqui nin tauo;

38 an omá iyo an quinâban; an marahay na banhî iyo an magña áqui nin cahadéan; tará an doot na nacacaraot iyo an magña áqui nin maraot;

39 an caiual na nagtanom caidto iyo an diablo; an tig-anian iyo an catapusan nin panahon; asin an magña paraani iyo an magña ángeles.

40 Siring gñani sa pagcua can doot na nacacaraot asin sinolô sa calayo, iyo man sa catapusan nin panahon.

41 Sosogóon can Aqui nin tauo an saiyang magña ángeles, asin sinda na magtitipon sa saiyang cahadéan can gabos na magña bagay na naca-pagparaot, asin an magña nagguiguiribo nin carâtan;

42 asin igagatong sinda sa horno nin calayo; dihan an pagtagñis, asin an pagragot nin magña gñipon.

43 Dagñan maglilianag an magña banal, siring sa aldao, sa cahadéan nin saiyang Amá. An igua nin taligña na ipagdadagñog maghinaniog.

*Magña halimbauâ dapit sa cayamanan na natatagô,
sa perlas asin sa hicot.*

44 An cahadêan nin lagñit na cacaaguid sa sarong cayamanan na natatagô sa sarong omá, na can macua ini nin sarong tauo, hinilom idto; asin sa caogmahan nia, nagduman asin ipinagpabacal an bilog na sadiri, asin binacal idtong omá.

45 Siring man, an cahadêan nin lagñit na cacaaguid sa sarong parabarius na naghahanap nin magña magagayon na perlas;

46 na ini, can macacua nin sarong perlas na daculaon an halaga, napaduman sia, asin ipinagpabacal an gabos na sadiri, asin binacal idtó.

47 Siring man, an cahadêan nin lagñit na cacaaguid sa sarong hicot na hinolog sa dagat, asin nacatipon nin balaquid na *magña sirâ* na manlaen-laen;

48 na ini, can mapanôna, guinoyod sa tampi, asin pacatucuo, pigtiripon an magña marahay sa magña lalágan, tara pigharapon an macacaraot.

49 Siring an mangyayari sa catapusan nin panahon: magluluas an magña ángel, asin ibobolag an magña maraot sa magña banal.

50 asin igatatong an magña maraot sa horno nin calayo: dihan-na an pagtagñis asin an pagragot nin magña gñipon.

51 Nagsabi si Jesús sainda, ¿Nasabotan nindo ining gabos na magña bagay? Sinda nagsarabi saiya, Ohô.

52 Sia gñani sinabihan sinda, Cayâ an gabos na escriba na inacô siring sa discipulo sa cahadêan nin lagñit, nacacaaguid sa sarong amâ nin sarong familia na minacua sa saiyang cayamanan nin magña bagay na bâgó asin magña bagay na dâan.

Si Jesús daing halagá sa Nazaret.

53 Asin nangyari na can matapus ni Jesús na isabi ining magña halimbauâ, naghalê dihan;

54 asin pagduman sa saiyang dagang namondagan, tinoctocdoan sinda sa sinagoga ninda, nin huli caini nagcatiricbahan

sinda, asin nagsarabi, ¿Saen nacacua ini caining cadonogñan asin magña capangyarihan na gñagñalasan na guibo?

55 Bacô ini an áqui nin panday? ¿bacong inaapod na Maria an saiyang inâ; asin an saiyang magña tugang, si Santiago, asin si José, asin Simon, asin si Judas?

56 asin an magña tugang na babaye caini, ¿day man sinda digdi gabos sasató? ¿Saen gñani minacua ini can gabos na magña bagay na ini?

57 Asin nacacua nin icararaot sa saiya. Tará-si Jesús sinabihan sinda, Daing profeta na daing halagá, cundi sa saiyang dagá na namondagan, asin sa saiyang sadiring harong.

58 Asin day gominibo duman nin dacol na magña gñagñalasan, dahel sa day pagtubod nindá.

CAPÍTULO XIV.

Pagcagadan ni Juan na si Bautista.

1 Can panahon na idto nadagñog ni Herodes na Tetrarca an cabantogan ni Jesús;

2 asin sinabihan an saiyang magña sorogoon, Ini iyo si Juan na si Bautista; sia nabuhay liuat sa magña gadan; cayâ an magña capangyarihan na magña guiniguibo nangyayari sa saiya.

3 Huli ta si Herodes ipinadacop si Juan, pinagacdan sia, asin ibinugtac sa bilangoan, dahel qui Herodias, na agom ni Felipe, na saiyang tugang:

4 huli ta si Juan sinabihan sia, Day maninigô saimo na sadirihon mo an babayeng yan.

5 Asin boot nia na ipagadan sia, tará natatacot sa magña tauo; huli ta minimidbid siring sa profeta si Juan.

6 Tará can pagdatong can caaldauan ni Herodes, an áquing babaye ni Herodias nagsayao sa tahao nin magña nag-dalao, asin naragña si Herodes:

7 nin huli caidto nagtugá na sominumpâ na itatao saiya an anoman na hagadon.

8 Asin an daraga, tinocdoana nin si saiyang inâ, nagsabi, Itao

mo sa sacô digdi, sa sarong pingan an payó ni Juan na si Bautista.

9 Asin namondô an hadê; alagad dahel nin si saiyang sumpâ, asin nin si magña cairiba nia sa lamesa, ipinagboot nia na itao sa saiya.

10 Asin nagsogô sia nin sarong soldado, pinapogotan nia nin payó si Juan sa bilangoan,

11 Asin dinará an payó sa sarong pingan, asin itinao sa daraga; asin sia dinará ini sa saiyang inâ.

12 Asin an magña discipulo ni Juan nagdirigdi asin quinua ninda an bancay, asin pigrolobong ini ninda; asin nagralacao, nagtarao nin pacaisi qui Jesús.

Emot na pagdacol nin magña tinapay.

13 Asin can madagnog *ini* ni Jesús, naghalê dihan, napaduman, sa sarong sacayán, sa sarong lugar na patag asin siblag; tará an magña tauo can magcadaragnog *ini*, nag-soronod naglacao magpoon sa magña ciudad.

14 Asin can pagluas si Jesús nahiling an sarong daculang cadaclán, asin naherac sa sainda, asin pinaomayan nia si saindang magña naghehelang.

15 Asin can nagdatong an hapon, an magña discipulo nagdirigdi sa saiya, na nagsarabi, Ining lugar patag, asin an oras nacalihis-na; pahalêon mona an magña tauo, ta gñaning magduruman sa magña barrio asin magbaracal can saindang mácacacan.

16 Tará si Jesús sinabihan sinda, Day caipuhan na sinda magduruman; tauan nindo sindâ nin mácacacan.

17 Asin sinda nagsarabi, Day quita digdi cundi limang tinapay asin duang sirâ.

18 Asin sinabihan sinda, Darahon nindo iyan digdi sa sacô.

19 Asin pigbôtan an magña tauo na magturucao sa ibabao nin doot, quinua an limang tinapay, asin an duang sirâ, asin nagtincalag sa lagñit, benendicionan nia idto: asin binaragnâ nia an magña tinapay itinao idto sa magña discipulo, asin an magña discipulo, sa magña tauo.

20 Asin nagcaracan an gabos, asin nagcabrasog: asin pigburuhát an magña cabtang na natadá, na iguang cagduang cararao na paranô.

21 Asin an magña nagcaracan iguang limang ribong lalaqui, na day pa cabilang an magña babaye asin magña áqui.

Naglacao si Jesús sa ibabao nin dagat.

22 Asin tolos man saná si Jesús pinirit an saiyang magña discipulo na magralaog sa sacayán, asin magerenot saiya sa sarong ibong, ta sia magpapalacao pa can magña cadaclan.

23 Asin pacatogoté can magña cadaclán, tominucad sa buquid na nasisiblag, ta mamimibi; asin can banguina, nagsarôsárô sia dihan.

24 Tará an sacayán gñani na sa tahao na nin dagat, asin hinahampas nanggayo nin magña álon; huli ta si doros songsong.

25 Asin sa icaapat na vigilia* nin bangui, si Jesús napaduman sa sainda na naglalacao sa ibabao can dagat.

26 Asin an magña discipulo, can mahiling sia na naglalacao sa ibabao can dagat, nagcatiricbahan, na nagsarabi, fantasma ini, asin nagporoon magcururahao sa tacot.

27 Alagad tolos man saná si Jesús tinarman sinda, na nagsabi, Manarig camo; aco iyo; day camó magcataracot.

28 Dagñan si Pedro sominimbag na sinabihan sia, Cagurangnan, cun iyo ica, padianon mo acó sa saimo sa ibabao can magña tubig.

29 Asin sia nagsabi, Madiá. Si Pedro gñani luminusad sa sacayan naglacao sa ibabao can magña tubig ta maduman qui Jesús.

30 Alagad pagcahiling nia na macosog an doros, natacot; asin nagpopoón maghirarom, nagcurahao, na sominabi, Cagurangnan, ligtasan acó.

31 Asin tolos man saná si Jesús hinonat an camót, quinaptan sia, asin sinabihan sia, *Tauo na culang an pagtubod.* ¿Tádao ta nagborong-borong ca?

---

* á las tres nin caagahan.

32 Asin pagralaog ninda sa sacayán, an doros ominontoc.

33 Asin an magña nasa sacayan, nagdoroloc, na nagsaramba saiya asin nagsarabi, Totoong gayo na icá an Aquí nin Dios.

34 Asin can macatalaboc na sinda can danao, nagdaratong sa dagâ nin Genesarét.

35 Asin can mamidbid sia can magña tauo sa lugar na idtó, nagsorogô sa bilog na dagâ caidiong palibot, asin pigdarará saiya si gabos na naghehelang ;

36 Asin naquiquimaherac saiya na togotan sinda na ipaticuil lamang an gayad nin si saiyang gubing : asin si gabos na naticuil saiya, nagcaoromayan na gayo.

CAPÍTULO XV.

An ualat na togon nin magña magurang.

1 Dagñan nagdirigdi qui Jesús an magña escriba asin magña Fariseo guican sa Jerusalem, na nagsarabi,

2 ¿Tádao ta naglalapas an saimong magña discipulo can togon nin magña magurang? ta day naghuhurugas can magña camot cun nagcacaracan can tinapay.

3 Alagad sia nagsinbag, na sinabihan sinda, Camó man ¿tádao ta naglalapas como can togon nin Dios dahel sa saindong baretâ?

4 Huli ta an Dios nagtogon, na sominabi, Galagñan mo an saimong amâ asin an saimong inâ ; asin, An maglanghad sa amâ ó sa inâ magagadan na gayo.

5 Tarâ como nagsasarabi, An magsabi sa amâ ó inâ ; *Inatang co sa Dios* idto gabos na icalingcod co saymo.

6 day na maggagalang sa saiyang amâ, Cun siring sinayang nindo an tataramon nin Dios dahel can saindong baretâ.

7 Parasaguin-saguin, macagñalagñalag an pagcahulâ sa saindo ni Isaias, na nagsabi :

8 Ining banua sa magña gñabil sana iguinagalang-aco alagad an saiyang pusô harayô sa sacô :

9 tarâ sayang sana an nagsaramba sa sacô, ta nagtotocdô nin magña togon na magña togon nin tauo.

10 Asin pínagpadoloc sa saiya an magña tauo, na sinabihan sinda, hinaniogon nindo asin saboton nindo.

11 Bacô na an naglalaog sa gñosô an nacacaolaquit sa tauo, cundi an nagluluas sa gñosô ; ini iyo an nacocaolaquit sa tauo.

12 Dagñan nagdoroloc sa saiya an magña discipulo, na nagsarabi saiya, ¿Nacacaisi ca na an magña Fariseo can magcadaragñog ining tataramon nagcararaot an boot?

13 Tará sia nagsimbag, na sominabi, An gabos na tinanom na an sacong Amâ sa lagñit day nia itinanom, gagaboton.

14 Pabayaan nindo sinda : iyo an magña botá, paramondá nin magña botá ; asin cun an botá magmondá sa cápuá botá, an magcasi botá, mahoholog sa cotcot.

15 Si Pedro gñani nagsimbag, na sinabihan sia, Isaysay mo sa samô ining halimbauá,

16 Asin si Jesús nagsabi, ¿Camó man day pa guiraray nin pag-isip?

17 ¿Day nindo na sasabotan pa na an gabos na minalaog sa gñosô minadagos sa tulac, asin inaapon sa lugar na hilom?

18 Tará an minaluas sa gñosô, sa pusô minaguican ; asin ini iyo an nacacaolaquit sa tauo.

19 Huli ta sa pusô minaguican an magña maraot na pag-isip, magña pag-gadan sa capuá, magña pagsambayan sa magaragom, magña sarambayan, magña pagharábon, magña pagsaracsi na putic, magña pagrapsac ó pagrauay.

20 Ining magña ini iyo an magña bagay na nacacaolaquit sa tauo ; tará an pagcacan na day maghanao can magña camot day nacacaolaquit sa tauo.

An babayeng taga Canaan.

21 Asin paghalé dihan ni Jesús, napadumán sa sacop nin Tiro asin nin Sidon.

22 Asin uya digdi an sarong babayeng tagá Canaan, sa magña cagabasan ó garabas na idto, nagluas sa dalan, nagcucurahao, na nag-sabi, Cagurangnan, Aqui ni David, caheraqui aco ; an sacong áqui na babaye pinasasaqitan na macuri nin sarong demonio.

23 Tará sia day nia sinimbag nin anoman na tataramon : asin can mahiling can saiyang magña discipulo naquinaherac sinda saiya, na nagsarabi, Pahaléon mo sia, ta nagecurahao sa hurihan ta.

24 Tará sia nagsimbag, na sinabihan sinda, Day acó sinogó cundi sá magña carnerong nagcauarará sa harong ni Israel.

25 An babaye gñani nagdoloc, asin sinamba sia, na nagsabi, Cagurangnan, tabagñan mo acó.

26 Tará sia nagsimbag asin nagsabi, Bacong matanos na cuaon an tinapay nin magña áqui, asin iapon sa magña ayam.

27 Asin sinabihan can babaye, Iyo man nangad, Cagurangnan : alagad day mo aco pagpabayaan, huli ta an magña ayam man minacacan can magña rocdog na nagcahorolog sa lamesa nin saindang magña cagurangnan.

28 Dagñan si Jesús sominimbag, na sinabihan sia, Oh babaye, daculang gayo an saimong pagtubod ; mangyayari saimo siring sa boot mo. Asin si saiyang áqing babaye naomayan magpoon can oras na yan.

Icaduang pagdacol nin magña tinapay.

29 Asin paghalê ni Jesús dihán, napaduman sa tampi can dagat nin Galilea ; asin nagtucad sa buquid, na tominucao dihan.

30 Asin nagdirigdi sa saiya si daculang cadaclán nin magña tauo na igua sa saindang dará na magña pilay, magña botá, magña pùla, magña quimay, asin iba pang balaquid na magña *naghehelang*, asin pigburugtac sinda sa magña bitis ni Jesús ; asin sia pinaomayan sinda ;

31 nin huli caini an cadaclán nag-gñaralas, can mahiriling na si magña pùla nagtataram, si magña quimay naomayan, si magña pilay naglalacao, asin si magña botá nacacahiling ; asin pinamurauayan ninda an Dios nin Israel.

32 Asin si Jesús pinaharani an saiyang magña discipulo na sinabihan sinda, Naheherac aco sa cadaclan na tolong aldao na na nag-oorontoc sinda sa sacó, asin daing macacan ; asin habó cong palacauon sinda na day magcaracan, tibaad pan-ruluyahon sa dalan.

33 Alagad an saiyang magña discipulo nagñagsarabi saiya, ¿Saen quitá macacácia digdi sa sarong patag nin dacol na magña tinapay na ipabasog ta sa balaquidon na tauo?

34 Asin si Jesús nagsabi sainda, ¿Pirang magña tinapay igua camo? Sinda nagsarabi, Pitó, asin diit na magña sara-dang na sirâ.

35 Asin pigbôtan an magña tauo na magturucao sa ibabao can dagâ.

36 Asin quinua nia an pitong tinapay asin an magña sirâ, nagpasalamat, asin pigbaragnâ idtó, asin itinao sa magña discipulo, asin an magña discipulo sa magña cadaclan.

37 Asin nagcaracan si gabos, asin nagcabrasog: asin binuruhat an magña peredazong natadâ, pitong cararao na paranô.

38 Asin an magña nagcaracan may apat na ribong lalaqui, day pa cabilang an magña babaye asin magña áquí.

39 Asin pacapahalea can magña tauo, naglaog sa sacayán, asin napaduman sa magña nasasacopan nin Magdalá.

CAPÍTULO XVI.

An levadura nin magña Fariseo.

1 Asin nin si nagdaratong an magña Fariseo asin magña Saduceo, sa pagtocsó saiya, naquimaherac sinda saiya, na pahayagan sinda nin tandâ na guican sa lagñit.

2 Alagad sia sominimbag na sinabihan sinda, Cun hapon nagsasarabi camo, Magcacaigua nin marahay na panahon; huli ta an lagñit may magña mapulá.

3 Asin sa pagcaaga; gñunian mag-cacaigua nin baguió; huli ta an lagñit mapulá asin madampog. Tataó gñani camong magmidbid dapit can lauog nin lagñit, ¿asin day nindo maguiguibo ini dapit sa magña tandâ nin magña panahón?

4 Sarong capagaraquian na maraot asin para-ratac sa capagaragoman naghahanap, nin macuri, nin sarong tandâ; asin day sia tatauan nin anoman na tandâ, cundi an tandâ ni Jonás na profeta. Asin binayaan sinda, na hominalê.

5 Asin pagdaratong sa sarong ibong, an magña discipulo nacaromdom na sinda nacaligñao magdará nin tinapay.

6 Asin si Jesús sinabihan sinda, Mag-igñat camó na mag-rilicay sa levadura nin magña Fariseo asin nin magña Saduceo.

7 Tará sinda na naghorphorop sa sainda man sana, na *nagsasarabi*, Ini huli ta day quita nagdarang tinapay.

8 Asin can maaraman idto ni Jesús nagsabi, ¿Ano ining pighorphorop nindo sa saindo man saná, *magña tauo* na cadiquit an pagtubod, huli ta day camong tinapay?

9 ¿Day pa nindo nasasabotan guiraray, asin day na camo nacacaromdom can limang tinapay na binaragñâ sa limang ribong *lalaqui*, asin cun pirang cararao an pigburuhat nindo?

10 ¿Asin day na man si pitong magña tinapay sa apat na ribo, asin cun pirang cararao pigburuhat nindo?

11 ¿Táano ta day nindo nasasabotan na day ta camo pigtaraman dapit sa tinapay? condi mag-irigñat camo sa levadura nin magña Fariseo asin nin magña Saduceo.

12 Dagñan nagsasarabotan ninda na day sinda sinabihan na mag-rilicay sa levadura nin tinapay, cundi sa hulit nin magña Fariseo asin nin magña Saduceo.

An pagpatotoo ni Pedro.

13 Asin can pacadatong ni Jesús sa magña nasasacopan nin Cesarea sa Filipino, hinapot an saiyang magña discipulo, na nagsabi, ¿Ano an sarabi can magña tauo na iyo an Aqui nin tauo?

14 Asin sinda nagsarabi, An magña iba, na si Juan na Bautista; an magña iba, na si Elias; asin an magña iba, na si Jeremias, ó sarô nin si magña profeta.

15 Nagsabi si Jesús sainda, Alagad cómo ¿ano an sabi nindo, si-isay aco?

16 Asin si Simon Pedro sinimbag sia, na nagsabi, Ica iyo an Cristo, an Aqui nin Dios na buhay.

17 Asin si Jesús sominimbag, na sinabihan sia, Paladan ca, Simon, áqui ni Jonás; huli ta day ipinahayag ini saimo can lamán asin can dugô, cundi can sacong Amâ na nasa lagñit.

18 Asin isinasabi co man sa saimo, na ica iyo si Pedro, asin sa ibabao can gapong ini papatindogon co an sacong simbahan; asin an magña tatá nin infierno day macacadaog sa pagtumang saiya.

19 Sa saimo itatao co an magña llave nin lagñit; asin idtong gaposon mo sa ibabao can dagâ, gagapason sa lagñit; asin idtong hubadan mo sa ibabao can dagâ, huhubadan sa lagñit.

20 Dagñan nagboot sa saiyang magña discipulo na day sabihon sa qui-isay man na sia iyo an Cristo.

21 Magpoon can panahon na idto nagpoón si Jesús magpahayag sa saiyang magña discipulo na caipuhan saiya na paduman sa Jerusalem, asin magtios nin balaquid na magña bagay sa magña magurang, asin sa magña poón nin magña sacerdote, asin sa magña escriba, asin na gadanon, asin na mabuhay liuat sa icatlong aldao.

22 Asin si Pedro, dinará sia sa harayò, nagpoon pagtuyauon sia, na sominabi, Cagurangnan, maherac ca sa saimo; noarin man day ini mangyayari sa saimo.

23 Tará sia, pagligñoy, sinabihan si Pedro, Bomolag ca sa matá co, Satanás, icá nacacaolang sa sacò: huli ta day mo nasasabotan an magña bagay na manonogñod sa Dios, cundi an manonogñod sa magña tauo.

Pâsanon an saiyang crúz.

24 Dagñan sinabihan ni Jesús an saiyang magña discipulo cun si-isay an boot maglacao sa hurihan co, magpaimda sa saiya man sana, asin cuaon an saiyang crúz, asin somonod sa sacò.

25 Tará an boot magligtas can saiyang buhay, mauauarâ an buhay; asin an madaihan can saiyang buhay dahel sa sacò, ini an macacácia can buhay.

26 Huli ta ¿anó an papaquinabagñon can tauo cun macamtan an bilog na quinâban, asin mapa-hamac an saiyang calag? ¿ó anong itataong balos can tauo dahel nin saiyang calag?

27 Huli ta an Aqui nin tauo mapadigdi sa camúrauyan nin saiyang Amâ caiba an saiyang magña ángeles; asin dagñan tatauan an balang sarò nin cabagay can saiyang magña guibo.

28 Sa catotoohan sinasabi co sa saindo, Iguá ni nagcacapirá sa magña anion digdi, na day ninda mananamitan an cagadanan, sagcod na mahiling ninda an Aqui nin tauo na mapadigdi sa saiyang cahadéan.

CAPÍTULO XVII.

An pagcaliuat can hauac ni Jesús.

1 Asin paca-águi can anom na aldao pinagiba ni Jesús si Pedro, asin si Santiago, asin si Juan, na tugang nia, asin dinará sinda sa sarong buquid na halancao asin siblag ;

2 asin sia nani iba sa atubang ninda : asin nagliuanag an saiyang lalaugon na garong aldao, asin an saiyang magña gubing nani magña maputi na garong ilao.

3 Asin, uya digdi, napahiling sainda si Moisés asin si Elias na naquipag-olay sa saiya.

4 Asin nagtaram si Pedro, na sinabihan si Jesús; Cagurangnan, marahay na maualat quita digdi, cun boot mo, magguiribo quita nin tolong quinorobong ; sarô saimo, sarô sa qui Moisés, asin sarô sa qui Elias.

5 Nagtataran pa sia, caini, uya digdi, an sarong pagñanoron na may liuanag na tinahoban sinda ; aain, uya digdi, an sarong tigñog *quican* sa pagñanoron na nagsasabi, Ini iyo an Aqui cong namomôtan, sia an iquinararagña co, hinaniogon nindo sia,

6 Asin can madagñog ini can magña discipulo, nagcaporocan, asin nagcataracot nin macuri.

7 Asin dominoloc si Jesús, tinicuil sinda, asin sinabihan, Magburuhac camo, asin day camo magcataracot.

8 Asin can itagñad ninda an magña matá, day sindang nahiling na si-isay man cundi si Jesús saná.

9 Asin can pagrulugsot sa buquid, pigbôtan sinda ni Jesús, na nagsabi, Day nindo sabihon sa qui-isay man an nagcabiriling nindo sagcod na an Aqui nin tauo mabuhay liuat sa magña gadana.

10 Asin an magña discipulo nagharapot saiya, na nagsarabi, ¿Tádao gñani ta nagsasarabi an magña escriba na madigdi gñona na enot si Elias?

11 Asin sia nagsimbag na seminabi, Si Elias sa catotoohan madigdi asin ibabalic an gabos sa cadatihan.

12 Tará acó nagsasabi sa saindo na napadigdi na si Elias, asin day sia namidbid ninda; atá gñani pigguiribohan sia can gabos na nasaboot ninda. Siring man an Aqui nin tauo papasaquitan ninda.

13 Dagñan an magña discipulo nacasabot na pigtataraman sinda dapit qui Juan na Bautista.

Pagbolong sa sarong ribong.

14 Asin pagdaratong ninda sa cadaclán, nagdoloc sa saiya an sarong lalaqui, na lominohod saiya, asin nagsabi,

15 Cagurangnan, maherac ca sa sacong áquing lalaqui, huli ta ribong, asin nagtitios nin macuri; tará parati na nacaca-sugbá sa calayo, asin parati sa tubig:

16 asin dinará co sia sa saimong magña discipulo; tará day sia napaomayan ninda.

17 Si Jesús sominimbag, na sinabihan, Oh capagaraquian na daing pagtubod asin biricó ¿sagcod noarin mag-ontoc aco sa cairiba nindo? ¿sagcod noarin pagtitioson ta camo? Darahon nindo sia digdi sa sacô.

18 Asin si Jesús tinuyaó idto, asin lominuas an demonio sa saiya; asin an barobatá naomayan magpoon can oras na yan.

19 Dagñan nagdoroloc an magña discipulo qui Jesús na nasa harayô, nagsarabi, ¿Tádao ta day mi sia napaluas?

20 Asin sia sinabihan sinda, Dahel sa cadiquit nindong pagtubod; tará sa catotoohan sinasabihan co camo, na cun mag-caigua camo nin pagtubod na siring sa sarong pisog lamang nin mostaza, masasabihan cutá nindo ining buquid, Bomalió ca magpoon digdi sagcod duman, asin mababalió; asin day cutá-nang anoman na day nindo maguiguibo.

21 Tará ining capagaraquian na ini day minaluas cundi sa cabagsican nin pamibi asin ayuno.

22 Asin can duduman sinda sa Galilea, sinabihan sinda ni Jesús, An Aqi nin tauo ipapasaloib sa magña camot nin magña tauo ;

23 asin gagadanon sia ; tará sa icatlong aldao mabubuhay liuat. Asin sinda nagecamorondô nin macuri.

Si Jesús nagbabayad can buhis.

24 Asin can pagdaratong sa Capernaum, nagdoroloc qui Pedro an magña para-sigñil nin cabagñang siclo,* asin nagsarabi saiya, ¿An saindong Maestro day magbabayad can cabagñang siclo ?

25 Sia nagsabi, Ohô. Asin can paglaog nia sa harong, si Jesús pinagpaenotan sia, na sominabi, ¿Anong paghonâ mo, Simon? An magña hadê sa dagâ, ¿Sa magña qui-isay sinisigñil an cabayadan, Ó an buhis? ¿sa saindang magña áqui, ó sa magña ibang tauo ?

26 Si Pedro nagsabi saiya, Sa magña ibang tauo ; sinabihan sia ni Jesús, Cun siring an magña áqui day nagbabarayad.

27 Alagad, ta gñaning day ta sinda matauan nin icararaot, paduman ca sa dagat asin iholog mo an sarong banuit sa dagat, asin cuaon mo an maenot na sirâ na somobad ; asin bocaon mo an saiyang gñosô, macucua mo an sarong siclo : cuaon mo ini, itao mo sa sainda manogñod sa sacô asin manogñod sa saimo.

CAPÍTULO XVIII.

An daculâ sa cahadêan nin lagñit.

1 Can horas na yan an magña discipulo nagdoroloc qui Jesús, na nagsarabi, ¿si-isay an nagñogñorog sa cahadêan nin lagñit?

2 Asin inapod ni Jesús an sarong áqui, ibinugtac sia sa tahao ninda,

3 asin nagsabi, Sa catotoohan sinasabihan co camó na cun day camó magbaralic sa boot asin mani camong garong magña

* Siclo==limang sicapat may ualong cuarta.

saradang na áqui, sa anoman na paagui nindo day camo macacalaog sa cahadéan nin lagñit.

4 Si-isay man na magpacumbabá na siring caining sadang na áqui, iyo sia an nagñogñorog sa cahadéan nin lagñit.

5 Asin si-isay man na omacò sa saróng siring na sadang na áqui sa gñaran co, acó an inaacò.

6 Tara si-isay man na magtao nin icararaot sa sarò sa magña saradang na ini na minaturubod sa sacò, marahay saiya na bitayan sia sa liog nin sarong gapong guilignang nin asno, asin sia ibontog sa cararuman nin dagat.

7 Herac man can quinâban, dahel can magña capaaracan huli ta quinacaipuhan na domatong an magña capaaracan, tará herac man caidtong tauo na guiniguicanan can dahelan ó escándalo.

8 Nin huli caini, cun an saimong camót ó an saimong bitis macacapagparaot sa saimo, potolon mo, asin iapon mo; ta marahay pa saimo na lomaog sa buhay na pilay ó quimay qui sa may duang camot ó duang bitis, na iapon ca sa calayo na daing catapusan.

9 Asin cun an matá mo mani dahelan sa pagcasalâ mo, holuaton mo, asin iapon mo; ta marahay pa saimo na lomaog sa buhay na sarò an matá, qui sa may duang matá, na iapon sa calayo nin infierno.

10 Igñatan nindo na day nindo halean nin halagá an sarò caining magña saradang na ini; ta sinasabihan co camó, na an saindang magña ángeles sa lagñit nabihiling na dayaday an lalaugon nin sacong Amâ na nasa lagñit.

11 Huli ta an Aqúi nin tauo napadigdi ta gñaning ilitas idtong nauará.

12 ¿Ano an honâ-honâ nindo? Cun an sarong tauo may sangatos na carnero, asin mauará an sarò sa sainda, ¿day binabayaan an siam-na-polò may siam, asin minaduman sa magña cabuquidan ta hahanapon si nauará?

13 Asin cun mangyaring mácuca idto, sa catotoohan sinasabihan ta camó na labi pa an caragnahan dapit caidto, qui sa siannapolò may siam na day nagecauarará.

14 Siring man sana, bacong iyo an cabôtan nin saindong Amâ na nasa lagñit na an sarô caining magña saradang na áqui mapahamac.

An pagpatawad.—Halimbauâ dapit sa nagpautang na day nin pagcaherac.

15 Cayâ, cun an tugang mo magcasalâ tumang sa saimo, paduman ca, ipahayag mo saiya an saiyang casâlan sa saindong dua sana : cun ica dagñogon, nadaog mó an saimong tugang.

16 Cun day ca dagñogon, ipagiba mo an sarô ó duá pa, ta gñaning sa gñesô nin duá ó tolong sacsi mapatotoo an gabos na tataramon.

17 Asin cun day nia dagñogon sinda, sabihon mo sa Iglesia tará cun day nia dagñogon an Iglesia ipamugtac mo sia siring sa sarong Gentil asin sa sarong publicano.

18 Sa catotoohan sinasabihan co camó, na an gabos na gaposon nindo sa ibabao can dagâ gagapason sa lagñit ; asin an gabos na hubadan nindo sa ibabao nin dagâ, huhubadan sa lagñit.

19 Sinasabihan co camó liuat, na cun an duá sa saindo magca-oyon sa ibabao can dagâ dapit sa anoman na bagay na bahagádon nindo, guiguibohon sa saindo nin sacong Amâ na nasa lagñit.

20 Huli ta saen man na an duá ó toló na nagcacatiripon, sa gñaran co, dihan yaon acó sa tahao ninda.

21 Dagñan nagdoloc si Pedro, na sinabihan sia, Cagurangan, ¿macapirang magcacasalâ an sacong tugang tumang sa sacó, na sacong papatauadon? ¿sagcod sa icapito?

22 Si Jesús nagsabi saiya, Day co sinasabi saimo, Sagcod sa icapito ; cundi : Sagcod sa pitong polong pito.

23 Cayâ an cahadéan nin lagñit nacacaaguid sa sarong hadê, na boot máquipagsaray can magña pautang sa saiyang magña oripon.

24 Asin can magpoon maquipagsaray, inatubang saiya an sarô na nagcacautang saiya nin sampolong ribong talento.*

* An sarong talento may duang ribong pisos.

25 Asin ta day nin sucat icabayad, an saiyang cagurangnan nagboot na ipagpabacal sia, asin an saiyang agom, asin magña áqui, asin an gabos niang sadiri, asin guibohon na bayad saiya.

26 Cayâ si oripon, naglaob sa saiyang magña bitis, na naquimaherac saiya, na sominabi, Cagurangnan, pagtioson mo acó, asin babayadan taca can gabos.

27 Dagñan an cagurangnan caidiong oripon, naherac sa saiya, pinabutasan sia, asin pinatawad sia can utang.

28 Tará can paghalé caidiong oripon na idto, nasabatan nia an sarô nin saiyang magña capuá-oripon na nagcacautang saiya nin sangatos na denario;* asin quinaptan sia, pinagtooc sia, na sominabi, Bayadan mo an utang mo sa sacô.

29 Cayâ an saiyang capuá-oripon naglohod sa saiyang magña bitis, naquimaherac saiya, na nagsabi, Pagtioson mo acó asin babayadan taca.

30 Tará sia habô; cundi napadumán asin ipinabilangô sia, sagcod na macabayad sia can utang.

31 Can mahiling gñani can saiyang magña capuá-oripon an nangyayari, nagcamorondô nin macuri, asin nagduruman, isinaysay ninda sa saiyang cagurangnan an gabos na nangyari.

32 Dagñan inapod sia can saiyang cagurangnan, na sinabihan sia, Oripon na masiuaua, pinatawad co saimo idiong gabos na utang, mo huli ta naquimaherac ca sa sacô:

33 tará day mo dao gagamiton an pagcaherac na iyan sa saimong capuá-oripon, siring man sana can sacong pagcaherac sa saimo?

34 Asin sa daculang pagcaangot can saiyang cagurangnan, itinaó sia sa magña parapadusa, sagcod na macabayad sia can gabos na utang.

35 Siring man guiguibohon saimo can sacong Amâ na nasa lagñit, cun sa saimong magña pusô day nindo ipagpatawad balang sarô sa saiyang tugang an magña caculagñan.

---

* May tolong polo may tolong pisos, an sangatos na denario.

CAPÍTULO XIX.

Dapit sa divorcio, ó sa pagbolag nin mag-agom.

1 Asin nangyari na can matapus ni Jesús ining magña pagtocdô, naghalê sa Galilea, asin napadumán sa magña nasacopan nin Judea, sa ibong nin Jordán.

2 Asin nagsoronod saiya si daculang cadaclán nin tauo; asin pinaomayan nia dihan si magña naghebelang.

3 Asin nagdaratong sa saiya an magña Fariseo, nagsosorogot saiya asin na nagsarabi, ¿Maninigò dao sa lalaqui na ibolag an saiyang agom huli sa anoman na dahelan?

4 Asin sia nagsimbag, na sinabihan, ¿Day nindo nabasa na an caglalang, magpoon sa capinónán, guinibo an lalaqui asin babaye,

5 asin sinabihan, Dahel caining bagay na ini babayaan can lalaqui an amâ asin inâ, asin maquiquisarô sa saiyang agom; asin an duá manini sarong lamán?

6 Cayâ gñani bacô na sindang duá, cundi sarong lamán. Nin huli caini, idtong pinagsarô nin Dios, day na mabobolag iyan nin tauo.

7 Sinda nagsarabi saiya, ¿Tádao gñani ta ipinagboot ni Moisés na magtao nin surat sa pagbolag, asin ibobolag an babaye?

8 Nagsabi sia sainda, Huli sa catagasan nin saindong magña pusô itinogot sa saindo ni Moisés na ibolag an saindong magña agom; tará sa capinonan bacong siring.

9 Asin isinasabi co sa saindo, na si-isay man na lalaqui na ibolag an saiyang agom, na bacô man an dahelan sa pag-pasambay, asin mag-agom sa iba, nagcacasalâ nin adulterio; asin an lalaqui na mag-agom sa babaeng binolagan, nagcacasalâ nin adulterio man.

10 An magña discipulo nagsarabi saiya, Cun iyo iní an camugtacan can lalaqui sa saiyang agom, day maninigò na mag-agom.

11 Tará sia sinabihan sinda, Day an gabos minaacô caining tataramon, cundi idtong magña pinagcatalagahan nia.

12 Tará iguá nin magña eunuco* na nagcamorondag na siring sa tulac pa nin saindang magña inâ ; asin iguang magña eunuco na guinibong magña eunuco can magña tauo ; asin iguang magña eunuco na nagsadiring mag-eunuco dahel sa cahadêan nin lagñit. An macacaacô caini, acoon.

Si Jesús nagbebendicion sa magña áquing saradang.

13 Dagñan pigdarará sa saiya an magña áquing saradang, ta gñaning ibugtac nia an magña camót sa ibabao ninda asin sia mamibi : alagad an magña discipulo pinagturuyao sinda.

14 Si Jesús nagsabi, Pabayae nindo na an magña áquing saradang magdirigdi sa sacô, asin day nindo sinda pagtuyauon huli ta sa magña siring sa sinda an cahadêan nin lagñit.

15 Asin pacabogtacan sa ibabao ninda can magña camót, naghalê dihan.

An barobatang mayaman.

16 Asin uya digdi na nagdoloc saiya an sarô, nagsabi, Marahay na Maestro, ¿anó an marahay na bagay na guiguibohon co ta gñaning magcaigua acó can buhay na day nin catapusan ?

17 Asin sia sinabihan nia, ¿Tádao ta nagsasabi ca sacô na marahay? day nin si-isay man na marahay cundi sarô sana, na iyo, an Dios. Tará cun boot mong lomaog sa buhay, otobon mo an magña togon.

18 Nagsabi saiya, ¿Magña arin? Sinabihan ni Jesús,

Day ca mangagadan ;

Day ca magraratac sa capagaragoman ;

Day ca maghahâbon ;

Day ca magsasabi nin putic sa pagpatotoo ;

19 Galagñan mo an saimong amâ asin an saimong inâ ; asin, Mamomótan mo an saimong cápuá siring sa saimo man sana.

20 Nagsabi saiya an barobatâ, Ini gabes inotob co na : ¿ano pa an nagcuculang sa sacô ?

* Capon.

21 Nagsabi saiya si Jesús, Cun boot mong magui icang banal, lacao, ipagpabacal mo an gabos mong sadiri, asin itaó mo sa magña duc-hâ, asin magcacaiguá ca nin cayamanan sa lagñit; asin madiá, somonod ca sa sacô.

22 Can madagñog can barobata ining tataramon, naghale mamondô; huli ta igua nin daculang sadiri sia.

23 Si Jesús gñani sinabihan an saiyang magña discipulo, Sa catotoohan isinasabi co sa saindo na an mayaman magabat na gayo an pacalaog sa cahadêan nin lagñit.

24 Asin nagsasabi acó liuat sa saindo, na maguian pa na an sarong camello macaagui sa matá nin sarong dagom, qui an sarong mayaman maglaog sa cahadêan nin Dios.

25 Can magcadaragñog ini can magña discipulo, nagcatiricbahan nin macuri, na nagsarabi, ¿Si-isay gñani an macacaligtas?

26 Tará si Jesús, itinorohoc sa sainda an matá, na sinabihan sinda, Sa magña tauo, ini day maguiguibo; alagad sa Dios maguiguibo an gabos.

27 Dagñan si Pedro, nagsimbag, na sinabihan sia, Uya digdi, cami binayaan niamo an gabos, asin nagsonod cami saimo, ¿ano gñani an cacamtan niamo?

28 Asin si Jesús sinabihan sinda, Sa catotoohan isinasabi co sa saindo, na camó na nagsoronod sa sacô, sa paglalang na bágo, con an Aqi nin tauo magtutucao sa tucauan nin saiyang camurauayan, camó man magtuturucao camo sa cagduang tucauan, na hohocoman an cagduang magña tribu* nin Israel.

29 Asin an siysay man na nagbayâ nin magña harong, ó magña tugang na lalaqui, ó magña tugang na babaye, ó amâ, ó inâ, ô agom, ó magña áqui ó magña dagá, huli sa sacong gñaran, magaacô sia nin labi pang mananꝑatos, sa balang sarô, asin manonod can buhay na daing catapusan.

30 Alagad balaquid an magña nangeenot na mapapahuri, asin magña nasa huri, na mapapaenotan.

---

* An magña carabagña nin sarong banua, siring can Israel.

CAPÍTULO XX.

Halimbauâ dapit sa magña parapatandan na magña baragay sa manlaen-laen na oras.

1 Huli ta an cahadéan nin lagñit nacacaaguid sa sarong tauo, na poón nin magña capagaraquian, na nagluas pagcaagata maquipogolay sa magña parapatandan sa saiyang uvasan ó latê.

2 Asin can magcaharaman sinda dapit sa bayad na sarong denario* an aldao, sinobol sinda sa saiyang uvasan.

3 Asin can lomintuas sia harani na sa oras na terciã,† nahiling an magña iba na magña duduman sa lansagñan daing magña guiniguibo;

4 asin sinabihan sinda, Paduman man camó sa uvasan, asin an maninigó tatauan co camó. Asin sinda nagduruman.

5 Nagluas sia liuat can haranina an magña oras na sexta‡ asin nin nona,|| asin siring man an guinibo.

6 Asin nagluas sia can harani nang undécima,§ nácua nia an magña iba na duduman nagtatangcã saná sinda, asin sinabihan sinda, ¿Tádao ta anion camó digdi sa bilog na aldao daing magña guiniguibo?

7 Nagsabi sa saiya, Huli ta day nin si-isay man na naquipagolay sa samó. Nagsabi sia sa sainya, Paduman man camo sa uvasan.

8 Asin can pagdatong can cahaponon nin aldao, an cagurangnan nin uvasan sinabihan an saiyang pinaniualáan: Apodon mo an magña parapatandan, asin bayadan mo sinda can tandan, magpoon sa magña nagcahururi sagcod sa magña nagcaerenot.

9 Can pagdoroloc gñani can *nagduruman* na harani sa oras na undécima, nag-aracó balang sarò nin sarong denario.

* Un denario: sicapat may apat na cuarta.

† A las nueve nin aga.

‡ Sexta: Á las doce nin odto.

|| Nona: Á las tres nin hapon.

§ Undécima: Á las cinco nin hapon.

10 Asin can pagdoroloc can magña nagcaerenot, an isip ninda magaaracô nin labi pa; alagad sinda man nag-aracô balang sarô nin sarong denario.

11 Asin can maaracô na idto, pinagririlibac si amâ nin familia ó capagaraquian.

12 na nagsarabi, Ining magña nagcahururi sarong oras sana an iguinibo, asin itinimbang sa samô, na cami an nagtios can gabat asin can init nin aldao.

13 Tará sia sominimbang, na sinabihan an sarô sa sainda, Catood, day taca guiniguibohan nin camondoan. ¿Day ca naquipagolay sa sacô sa sarong denario?

14 Cuaon mo an tandan mo, asin lacao; boot cong tauan ining na huri catimbang can itinao co sa saimo.

15 Day dao maninigô na guibohon co an boot co can sacong sadiri? ¿ó maraot gayod an matá mo, huli ta acó marahay?

16 Cayâ an magña mahuhuri maeenot, asin an magña maeenot mahuhuri; huli ta dacol an magña inapod, alagad cacadiquit si magña pinili.

An hagam can magña áqui ni Zebedeo.

17 Asin can pagtucad ni Jesús sa Jerusalem, sa dalan dinará an cagduang magña discipulo na nasisiblag asin sinabihan sinda,

18 Uya nagtuturucad quitá pasiring sa Jerusalem, asin an Aqwi nin tauo itátao sa magña poón nin magña sacerdote, asin sa magña escriba; na sinda paghohoro-ronan sia na gadanon,

19 asin itátao sia sa magña Gentil, ta gñaning pag-ologologon sia, asin hahampaon, asin ipapacô sa crúz: tará sa icatolong aldao mabubuhay liuat.

20 Dagñan napadigdi sa saiya an iná can magña áqui ni Zebedeo, cairiba an saiyang magña áqui, na naggñayôgñayô *saiya*, asin naghahagam saiya nin sarong bagay.

21 Asin sinabihan sia ni Jesús, ¿Anó an boót mo? An babaye nagsabi saiya: Ipag-boót mo na ining duang áqui co magturucao, an sarô sa toó mo, asin an sarô sa ualá mo, sa cahadéan mo.

22 Alagad si Jesús sominimbag na sinabihan, Day nindo na-iisihan an hinahagad nindo. ¿Mangyayari dao na macainom camó sa copa na iinoman co? asin magcaburuniagan can ibinuniag sa sacó? Nagsirimbag, saiya; Mangyayari.

23 Sia nagsabi sainda, Macacainom camó sa catotoohan sa copa co asin can pagbuniag na ibinuniag sa sacó anan na mabubuniagan camo; alagad an pacatucao nindo sa too co asin sa uala co, bacong aco an magtatao caini; cundi sa magña pig-aandaan nin sacong Amâ.

24 Asin can magcadaragñog ini can sampolô, nagcaarangot tumang sa duang magtugang.

25 Si Jesús gñani inapod sinda sa saiya, na sinabihan: Na-iisihan nindo na an magña principe nin magña nacion naghahadê sa sainda, asin an magña halangcao na magña tauo guinagamit sa sainda an capangyarihan.

26 Alagad sa saindo day mangyayari nin siring; condi si-isay man na boót mani daculâ sa saindo, sia manini oripon nindo;

27 asin si-isay man na boót mangenot sa saindo, sia manini oripon nindo:

28 siring man sana can Aqui nin tauo day napadigdi ta gñaning paglincodan, cundi ta gñaning maglincod, asin ta gñaning itaó an saiyang buhay sa pagtubos sa gabos.

An duang botáng taga Jericó.

29 Asin can pagharalê sa Jericó, balaquid na magña cadaclán nin tauo nagsoronod saiya.

30 Asin uya digdi na an duang botá, nacatucao sa guilid nin dalan, can madagñog ninda na si Jesús nag-aagui, nagcururahao, na nagsarabi, Caheracan mo cami, Cagurangnan, Aqui ni David.

31 Asin an cadaclan pinagtoroyao sinda ta gñaning day magguirong. Tará sinda nagcururahao nin macuring gayo: Caheracan mo cami, Cagurangnan, Aqui ni David.

32 Asin ominontoc si Jesús na inapod sinda, asin sinabihan, ¿Anó an boot nindo na guibohon co sa saindo?

33 Sinda nagsarabi saiya. Cagurangnan, na magcamoroclat an samong magña matá.

34 Si Jesús gñani, sa pagcaherac sa *sainda* tinicuil sinda sa magña matá; asin tolos man sana naolian an saindang pacahiling; asin nagsoronod saiya.

CAPÍTULO XXI.

Mamurauayon na paglaog ni Jesús sa Jerusalem.

1 Asin can harani na sinda sa Jerusalem, asin pagdaratong sa Betfage, harani sa buquid nin magña Oliva, si Jesús nagsogô sa duang discipulo,

2 na sinabihan sinda, Padumán camó sa barrio na nasa atubang nindo, asin tolos man sana macúcuca nindo an sarong asna na nagagacod, asin sarong pollino na caiba nia: hubadon nindo iyan, asin darahon nindo digdi sa sacô.

3 Asin cun igua nin magsabi sa saindo nin anoman, sasabihan nindo: An Cagurangnan quinacaipuhan sinda; asin pacatapus ipapadará.

4 Ini nangyari ta gñaning maotob an isinabi sa gñosô nin profeta, na nagsabi:

5 Sabihan nindo an áquing babaye nin Sión:

Uya digdi na an Hadê mo minapadigdi saimo, mapanero, asin nacasancay sa ibabao nin sarong asna, asin, sa ibabao nin sarong pollino, ogbon nin asna.

6 An magña discipulo nagduruman gñani, asin guinibo ninda siring sa isinogô ni Jesús,

7 pinagdarará an asna asin an pollino; asin ibinurugtac sa ibabao ninda an saindang magña gubing, asin si Jesús somnancay sa ibabao caini.

8 Asin sarong daculang cadaclán nin magña tauo binibiclad an saindang magña gubing sa dalan; asin an magña iba nagporotol can magña sagná nin magña cahoy, asin pinagbiriclad ini sa dalan.

9 Asin an magña cadaclán na nangeenot sa saiya, asin an magña nagsoronod sa hurihan, nagñagcururahao, na nagsarabi,

Hosanna sa Aqui ni David. Omauon an minadigdi sa gñaran nin Cagurangnan. Hosanna sa magña cahalangcauan.

10 Asin can lomaog sia sa Jerusalem, an bilog na ciudad nariboc, na nagsabi, ¿Si-isay ini?

11 Asin an magña cadaclán nagsarabi, Lui iyo si Jesús, an profeta na tagá Nazaret na sacop nin Galilea.

Paglilinig nin templo.

12 Asin lominaog si Jesús sa templo nin Dios, asin pinaluas si gabos na magña nagpapabacal asin magña nagbabaracal sa templo; asin pinagpucan an magña lamesahan nin magña parabalió nin cuarta, asin an tucauan nin magña nagpapabacal qui salampati;

13 asin sinabihan sinda, Násusurat:

An harong co apodon harong nin pamibi;

alagad camo guinguibo ini nindong logñib nin magña mahâbon.

14 Asin nagdoroloc sa saiya an magña botá asin magña pilay sa templo; asin sia pinaomayan sinda.

15 Asin can mahiling can magña poón nin magña sacerdote asin can magña escriba an magña gñagnalasan na guinguibo nia, asin an magña áquing nagecurahao sa templo, na nagsasarabi, Hosanna sa Aqui ni David, nagca-arangot nin macuri;

16 asin nagsarabi saiya, ¿Nadadagñog mo ining magña pinagsasarabi? Nagsabi sa sainda si Jesus, Ohò: ¿day nindo casoarin man na babasa ini:

Sa gñosò nin magña saradang, asin nin magña nagsosoro, hinaman mo an pag-omao?

17 Asin binayaan sinda, nagluas sa ciudad sagcod sa Betania, asin nag-ontóc dihan.

An naalang na higuera.

18 Asin can caagahan, can pagbalic sa ciudad, nagotom sia;

19 asin can mahiling nia an sarong poón nin higuera sa guilid nin dalan, dinuman nia idto; tara daing nácu sa saiya

na bugña cundi magña dahon sana ; asin sinabihan an higuera, Magpoon gñunian day ca magbugña sagcod sa noarin man. Asin iyo idto na an higuera naalang.

20 Asin pagcahiling caini can magña discipulo nag-gñaralas, na nagsarabi, Canigoan ca daling ma-alang can higuera.

21 Asin sominimbag si Jesús, na sinabihan sinda, Sa cato-toohan isinasabi co sa saindo na cun camô magcaigua nin pag-tubod, asin day camo magborongborong, bacô sana ining dapit sa higuera maguiguibo nindo, cundi minsan pa ining buquid sabihan nindo, Maghalè ca, asin lomampao ca sa dagat, maguiguibo :

22 asin an gabos na hagadon nindo sa pamibi, na may pagtubod, aacoon-nindo *iyán*.

An pagboniag ni Juan.

23 Asin pagdatong nia sa templo, an magña poón nin magña sacerdote asin an magña magurang sa banua nag-doroloc sa saiya na nagtotocdô pa sia sa cadaclán, na nagsarabi, ¿Sa anong capangyarihan guiniguibo mo ining magña bagay? ¿asin si-isay an nag-tao sa saimo can capangyarihan na ini?

24 Tará si Jesús sominibag na sinabihan sinda, Acó man hahapoton co camó nin sarong bagay, na cun sabihan acó nindo, sasabihan co man camo cun sa anong capangyarihan guiniguibo co ining magña bagay.

25 An pagboniag ni Juan, ¿saen minaguican? ¿sa lagñit, ó sa magña tauo? Tará sinda nag-irisip sa sainda man sana, na nagsasarabi, Cun magsarabi quitá, Sa lagñit; sasabihan quitá, ¿Tádao gñani ta day camó nagturubod sa saiya?

26 Alagad cun magsarabi quitá, sa magña tauo; matacot quitá sa magña tauo; huli ta an gabos minimidbid si Juan na profeta.

27 Asin nagsirimbag qui Jesús, na nagsarabi, Day cami tataó. Sia man sinabihan sinda, Day man acó masabi sa saindo cun sa anong capangyarihan guiniguibo co ining magña bagay na ini.

Halimbauâ dapit sa duang áqui na lalaqui.

28 ¿ Tará anó sa paghonâhonâ nindo? Si sarong tauo igua nin duang áqui; asin dominoloc sia sa matuá, sinabihan nia, Aqi, paduman ca, magtrabajo ca gñunian sa uvasan ó sa laté,

29 Sia sominimbag, na sinabihan, Habó acó; tará pacatapus nagbasol, asin napadumán guiraray.

30 Asin nagdoloc sa icaduá, sinabihan sia nin siring man guiraray. Asin sia sominimbag, na nagsabi, Acó, cagurangnan *maduman*; tará day sia napaduman.

31 ¿ Ariu caining duá an gominibo can pag-boót nin amâ? Nagsarabi sinda, An matuá. Si Jesús nagsabi sainda, Sa catotoohan sinasabihan co camó, na an magña publicano asin an magña babayeng oragon mangñegñenot sa saindo sa cahadéan nin Dios.

32 Huli ta napadigdi si Juan sa saindo sa dalan nin cantosan, asin day nindo sia tinubod; alagad an magña publicano asin an magña babayeng oragon nagturubod sa saiya; asin camó, can pagcahiling caini, day camó nagsorolsol pacatapus ta gñaning camó magturubod sa saiya.

Halimbauá dapit sa magña para-bâbol na mararao.

33 Himatêon nindo an ibang halimbauâ; igua nin sarong amâ nin familia na nagtanom nin sarong uvasan, asin quinudal nin taldoc, asin cominotcot duman nin sarong tanque, asin nagpatindog nin sarong torre, asin ipinagtagorham idto sa magña para-bâbol, asin napaduman sa ibang dagâ siya.

34 Tará can harani-na si panahon na tig-bugñahan, sinogó si saiyang magña oripon sa magña para-bâbol, ta gñanin acoon sa sainda si magña bugña.

35 Tará si magña para-bâbol, pinagcaraptan si magña oripon, pinagharampac si sarô, pinag-gádan si sarô, asin si sarô pinag-garapô sia, ninda.

36 Sinogó liuat si ibang magña oripon labi pa can magña nagcaerenot; asin pinag-guiribohan sinda nin siring man guiraray.

37 Sa caburihuri, sinogó sa sainda an saiyang áqui, na nagsabi, Gagalagñan ninda an áqui co.

38 Alagad can mahiling can magña para-bábol an áqui, na gñagsarabi sa sainda man saná, Ini iyo an mag-mámána; madiá camó, gadanon ta sia, asin cuaon ta an saiyang mána.

39 Asin quinaraptan sia, pinaluas sia sa uvasan, asin guinadan sia.

40 Cun pomadigdi baga an Cagurangnan nin uvasan, ¿anó an guiguibohon sa magña para-bábol na idto?

41 Nagsarabi saiya, gagadanon nin macuri an magña masiuaua, asin ipapatagorham an saiyang uvasan sa ibang magña para-bábol na magbabarayad saiya can magña bugña sa saindang capanahonan.

42 Si Jesús nagsabi sainda, ¿Day pa guiraray nindo nabasa an magña casuratari:

An gapó na pinagmaraot nin magña paratogdoc nin harong,

ini man saná an nani pamayohan nin guilid:

guinibo ini can Cagurangnan,

asin magcagñalás gñalás sa satong magña matá?

43 Cayâ sinasabihan co camó, na an cahadêan nin Dios hahalêon sa saindo, asin itataó sa sarong tauo na magcacaiguá nin magña bugña nia.

44 An maholog sa ibabao caining gapó magcacabaráac; tará an mahologan can gapó, roronoton sia.

45 Asin can an magña poón nin magña sacerdote asin can magña Fariseo magcadaragñog an saiyang magña halimbauâ, nagcasarabotan na an pinagtataram nia mapadapit sa sainda.

46 Asin naghirigñoa na dacpon sia; alagad nagcacataracot sa magña tauo; huli ta minimidbid sia na profeta.

CAPÍTULO XXII.

Halimbauâ dapit sa magña pagcasal.

1 Asin si Jesús nagsimbag liuat, bominalic na pagtaraman sinda sa magña halimbauâ, na sominabi,

2 An cahadéan nin lagñit nacacaaguid sa sarong hadê, na inandam an pagcasal nin saiyang áquing lalaqui.

3 Asin sinogô an saiyang magña oripon sa pag-apod sa magña inaloc sa pagcasal; tará harabô na magdaralao duman.

4 Nagsogô liuat nin ibang magña oripon, na sinabihan sinda, Sabihan nindo an magña pinanaloc, Uya digdi, inandam co an pagcacan, an sacong magña vacang torillo asin magña hayop cong pinatabâ ipinabonô co na, asin an gabos na-aandam na: madiá camo sa pagcasal.

5 Tará sinda nag-gñalimbogñog; asin nagharalê, si saró sa saiyang omá, asin si sarô sa saiyang magña paghanaphanap;

6 asin an magña iba, pinagdaracop an saiyang magña oripon, pinagrauayan sinda, asin pinag-garadan sinda.

7 Dagñan an hadê naangot, asin sinogô an saiyang magña soldado, ipinagadañ idtong magña paragadan qui tauo, asin ipinasolò an saindang ciudad.

8 Dagñan sinabihan nia an saiyang magña oripon, An magña pagcasalan nagcacaaramdam na, alagad an magña naaloc day sinda magcacanigô.

9 Pomaduman gñani camó sa magña luluasan nin magña dalan; asin an gabos na masabat nindo, agdahon nindo sinda digdi sa quinasal.

10 Asin nagruluas idtong magña oripon sa magña dalan, tiniripon si gabos na nagcasarabat, magña maraot asin magña marahay; asin an quinasal nagcapananó nin si magña pananauón.

11 Can paglaog gñani can hadê ta mahiling can magña pananauon, nahiling dihan an sarong tauo na daing daráng gubing na iquiquinasal:

12 asin sinabihan sia, Catood, ¿ anó ta lominaog ca digdi na daing gubing na iquiquinasal? Asin sia day nacaguirong.

13 Dagñan an hadê sinabihan an magña nasasacopan, Gaposon nindo sia sa magña bitis asin sa magña camót, asin iapon nindo sia sa magña cadicloman sa luas; dihan iyo na an pagtagñis asin an pagragot nin magña gñipon.

14 Huli ta balaquid an magña inaapod, alagad diit an magña pili.

An paghapot dapit sa buhis.

15 Dagñan nagharalè an magña Fariseo, na nagpahatol-hatol sinda man sana, cun páano an pagdacop saiya *sa anoman lamang na tataramon.*

16 Sinogò gñani saiya an saindang magña discipulo cairiba can magña Herodiano, na nagsarabi, Maestro, naaraman mi na icá para-patotoo, asin ifinotodó mo an totoong dalan nin Dios; asin day ca natatacot sa qui-isay man, huli ta day ca naghiling can camugtacan nin magña tauo.

17 Sabihan mo-gñani cami cun anó sa honâhonâ mo, ¿Maninigò sa banua nin Dios magtaó can buhis qui César, ó day?

18 Alagad si Jesús, na namimibid an caraotan ninda, sinabihan *sinda*, ¿Tádao ta sinosogotan acó nindo magña para-saguinsaguin?

19 Pahiligñan nindo dao sacó an pirac na sa buhis. Sinda gñani dinará saiya an sarong denario.

20 Asin sia sinabihan *sinda*, ¿Sa qui-isay ining ladauan asin ining násusurat?

21 Nagsarabi saiya, Qui César. Dagñan sinabihan *sinda*, Bayadan gñani nindo sa César an qui César; asin an sa Dios, sa Dios.

22 Can madagñog ini, nag-gñaralás, asin binayaan sia, nagharalè.

An magña Saduceo asin an pagcabuhay liuat.

23 Can aldao na yan nagdirigdi sa saiya an magña Saduceo na nagsasarabi na day nin pagcabuhay liuat, asin nagharapot saiya,

24 na nagsarabi, Maestro, si Moisés sominabi, Cun si-isay man na lalaqui magadan na daing magña áqui, aagomon can saiyang tugang na lalaqui an agom nia, asin magbuhay nin aqui sa saiyang tugang.

25 Iguá gñani sa samò nin pitong magtugang na lalaqui: asin an matuá, pacaagom, nagadan; asin ta day nin áqui, iuinalat nia an saiyang agom sa saiyang tugang na lalaqui.

26 Siring man guiraray an icaduá, asin an icatoló, sagcod sa icapitó.

27 Asin pacatapus ninda gabos nagadan man an babaye.

28 Sa pagcabuhay liuat, ¿ Si-isay duman sa pitó an manini agom can babaye? huli ta an gabos nani agom can babaye.

29 Alagad si Jesús sominimbag, na sinabihan sinda, Nasasalá camó, sa day pacamidbid can magña casuratan, ni an capang-yarihan nin Dios.

30 Huli ta sa pagcabuhay liuat, day na mag-aaragom, day na man itataó an pag-agom, cundi siring-na sa magña ángeles sa lagñit.

31 Alagad dapit sa pagcabuhay liuat nin magña gadan, ¿ day nindo nabasa idtong pinagtaram nin Dios, na sominabi,

32 Acó iyo an Dios ni Abraham, asin an Dios ni Isaac, asin an Dios ni Jacob? An Dios bacong Dios nin magña gadan, cundi nin magña buhay.

33 Asin can madagñog ini can magña cadaclán, nagñag-gñaralas can saiyang pagtocdó.

An daculang togon.

34 Tará can madagñog can magña Fariseo na day pinaguirong an magña Saduceo, nagtiripon sa sarong lugar ;

35 asin si saró sa sainda, na para-sayod nin ley, hinapot sia, na tinotocsô sia,

36 Maestro, arin dao an daculang togon nin ley?

37 Si Jesús sinabihan sia: Mamomôtan mo an Cagurangnan mong Dios sa bilog mong pusô, asin sa bilog mong calag, patin sa bilog mong isip.

38 Ini iyo an naenot asin an daculang togon.

39 Asin an icaduá nacacaaguid sa saiya: Mamomôtan mo an saimong cápuá siring sa saimo man saná.

40 Digdi sa duang togon na ini minaguican an gabos na togon asin an magña profeta.

An Cristo, áqui ni David.

41 Asin can natitiripon pa an magña Fariseo, si Jesús hinapot sinda,

42 na sominabi, ¿Anó an paghonâhonâ nindo dapit sa Cristo? ¿qui-isay daá siang áqui? Sinda nagsarabi saiya, Qui David.

43 Nagsabi sia sa sainda, ¿Taanó gñani si David, ta cun nagtaram sa Espiritu, inaapod siang Cagurangnan, na nagsasabi,

44 Sominabi an Cagurangnan sa sacong Cagurangnan,
Tumucao ca sa tóo co,

sagcod na ibugtac co an magña caiual mo sa irarom nin
saimong magña bitis?

45 Cun si David gñani inaapod sia na saiyang Cagurangnan,
¿tádao ta iyo an saiyang áqui?

46 Asin si-isay man day nacasimbag saiya ni sarong tataramon ; ni si-isay, poón can aldao na yan, day na nag-gñahas homapot pa saiya nin anoman na magña paghapot,

CAPÍTULO XXIII.

Tinuyao ni Jesús an magña escriba asin magña Fariseo.

1 Dagñan nagtaram si Jesús sa magña cadaclán, asin sa saiyang magña discipulo,

2 na sominabi, An magña escriba asin magña Fariseo nagtuturucao sa tucauan ni Moisés :

3 Cayá na an gabos na ipagsabi saindo, otobon nindo iyan asin guibohon nindo ; alagad day nindo guibohon siring sa saindang magña guibo ; huli ta nagsasarabi asin day pinagguiguiribo.

4 Huli ta nagbaborogcos nin magña pásanon na magagabat na day sucat madará ninda, asin pinagbuburugtac sa magña abaga nin magña tauo ; alagad sinda magña harabò na maghererò can magña papásanon na yan minsan sarò lamang can saindang magña morò.

5 Alagad an saindang gabos na magña guibo guiniguibo ini ta gñaning mahiling nin magña tauo : huli ta nagpapahalacbang can saindang magña filacterias,* asin naghohoronat can magña samnó nin saindang magña gubing,

* Filacteria—Anit na nasusuratan can sagrodong tataramon.

6 asin namomoot can magña sa enotan na tutucauan sa magña pamanguihan, asin an magña sa enotan na tutucauan sa magña sinagoga,

7 asin an magña pagtaratará sa magña lansagñan asin ta gñaning apodon sinda nin magña tauo, Rabbi,* Rabbi.

8 Tará day camó magpaapod Rabbi; huli ta sarò sana an saindong Maestro, asin camó gabos magturingang.

9 Asin si-isay man day nindo aapodon na saindong amâ sa dagâ; huli ta sarò sana an saindong Amâ, na nasa calagñitan.

10 Asin day camó magpaapod na magña para-tocdò, huli ta sarò sana an saindong para-tocdò, an Cristo.

11 Tará an daculâ sa saindo, iyo an manipi saindong para-lincod.

12 An magpacahalangcao mapapaibabâ; asin an magpacum-babâ mapapahalangcao.

13 Tará herac sa saindo, magña escriba asin magña Fariseo, magña para-saguin-saguin, huli ta pinipintò nindo an cahadèan nin lagñit tumang sa magña tauo; camó day nagreralaog, asin an magña nagreralaog day nindo pinabayáan na magreralaog.

14 (herac sa saindo magña escriba asin magña Fariseo, magña para-saguin-saguin, huli ta sinasamsam nindo an magña harong nin magña babayeng bálo, asin, sa sarong sarahótan, nag-guiguiribo camó nin magña haralauig na magña pamibi: huli caini magdadará camó nin magabat na hocom.)

15 Herac sa saindo, magña escriba asin magña Fariseo, magña para-saguin-saguin, linilibot nindo an dagat asin an dagâ sa paghahanap saná nin sarong bihag nindo; asin cun naguinibo na, guiniguibo nindo sia na macaduang veces áqui nin infierno qui sa saindo man saná.

16 Herac sa saindo, magña para-tocdong botá, na camó nagsasarabi: Si-isay man na ipag-sumpâ an templo, day nin anoman; alagad si-isay man na ipag-sumpâ an bulauan nin templo, iyo an nagcacasalâ.

17 Magña lolong asin magña botá, ¿arin бага an orog cada-culá, an bulauan, ó an templo na nacacapamahal sa bulauan?

* Maestro co.

18 Asin: Cun ipag-sumpâ nin si-isay man an altar, day nin anoman; alagad si-isay man na ipag-sumpâ an atang na nasa altar, iyo an nagcacasalâ.

19 Magña lolong asin magña botá, ¿arin baga an orog cadaculâ, an atang, ó an altar, na nacacapamahál sa atang?

20 Cayâ si-isay man na ipag-sumpâ an altar, isinusumpâ an altar, asin an gabos na nasa ibabao nia.

21 Asin si-isay man na ipagsumpâ an templo, isinusumpâ an templo, asin dahel caidiong nagoontoc sa templo.

22 Asin si-isay man na ipagsumpâ an lagñit, isinusumpâ an tucauan nin Dios, asin huli caidiong nasa saiya nagtutucáo.

23 Herac sa saindo, magña escriba asin magña Fariseo, magña para-saguin-saguin, huli ta nagcucurua camó nin himoloan sa yerba-buena, sa anis, asin sa comino, asin linilihisan nindo an magña bagay na labi pa camahalaga sa togon ó casogoan, na *iyo*, an pag hocom, an pagcaherac, asin an pagtubod. Ining magña bagay na ini maninigong guibohon nindo, na day paglihisan idtong magña iba.

24 Magña para-tocdong botá, na sinasarâ nindo an magña namoc, asin hinahalon nindo an camello.

25 Herac sa saindo, magña escriba asin magña Fariseo, magña para-saguin-saguin, huli ta linilinig nindo an sa luas nin copa asin nin pingan, alagad sa laog paranô nin paghâbon asin nin carâtan.

26 Botang Fariseo, liniga, gñona, idtong nasa laog nin copa asin nin pingan ta gñaning malinig man an sa luas.

27 Herac sa saindo magña escriba asin magña Fariseo, magña para-saguin-saguin, huli ta nacacaaguid camó sa magña lolobgñan na pinaputí, na sa catotoohan, garong magña magagayon sa luas, tará sa laog panô nin magña tolang nin magña gadan asin nin bilog na ramog.

28 Siring man camó, sa catotoohan, sa luas nagpapahayag camó na magña banal sa atubang nin magña tauo; tará sa laog panô camo nin pagsaguin-saguin asin catampalasanan.

29 Herac sa saindo, magña escriba asin magña Fariseo, magña para-saguin-saguin, huli ta nagtotogdoc camó can

magña lolobgñan nin magña profeta, asin pinagsasaramnó nindo an magña lolobgñan nin magña banal,

30 asin nagsasarabi camó, Cun cami cutá magña buruhay-na can magña panahon nin samong magña magurang, day cutá cami nacadamay sa sainda sa pagpabolos can dugó nin magña profeta.

31 Cayâ camó nagpapatotoo tumang sa saindo man sana na camo iyo an magña áqui nin magña naggaradan sa magña profeta.

32 Panóon nindo man an socol nin saindong magña magurang.

33 ¡ Magña halas!, ¡capagaraquian nin magña rimoranon!, ¿ pápanon nindo an pacalicay sa padusa nin infierno?

34 Cayâ, uya, sinosogó co sa saindo an magña profeta, asin an magña camadonogñan, asin magña escriba; sa sainda, *an magña ibá* gagaradanon nindo asin ipaparacó nindo sa crúz, asin *an magña ibá* sa sainda, hahampacon nindo sa saindong magña sinagoga, asin lalanagon nindo sa balang ciudad;

35 ta gñaning maholog sa saindo an bilog na dugong banal na bominos sa ibabao can dagâ, magpoon sa dugó ni Abel na banal sagcod sa dugó ni Zacarias na áqui ni Baraquias, na guinadan nindo sa pagoltanan nin santuario asin nin altar.

36 Sa catotoohan sasabihan ta camó, na ini gabos madatong sa capagaraquian na ini.

37 ¡ Jerusalem! ¡ Jerusalem! na guinagadan mo an magña profeta, asin pinag-garapó mo si magña sinogó saimo, macapirá dao boót cong tiriponon an saimong magña áqui, siring can gúnacan ó guimponan na tinitipon an saiyang magña siuó sa irarom nin saiyang magña pacpac, asin hominabô ca.

38 Uya digdi, an saindong harong iuinaualat sa saindo day nin anó man na laog.

39 Tará sinasabihan ta camó, na magpoon gñunian day acó nindo mahihiling, sagcod na sabihon nindo, Omauon idtong minadigdi sa gñaran nin Cagurangnan.

CAPÍTULO XXIV.

An pānhulit na naghuhulâ.—An caenotenote nin magña camondoan.

1 Asin pagluas ni Jesús, halê sa templo; asin an saiyang magña discipulo nagdoroloc ta ipapahayag sa saiya an magña pagca-togdoc can templo.

2 Tará sia sominimbag na sinabihan sinda, ¿Day nindo nahihiling ining gabos na magña bagay? tará sinasabihan ta camó, na daing matatadâ digding gapô sa ibabao nin gapô, na day gagabaon.

3 Asin can sia nacatucao sa ibabao can buquid nin magña Oliva, an magña discipulo nagdoroloc saiya sa hilom, na nagsarabi, Sabihan mo cami, ¿noarin mangyayari ini? ¿asin anong ma-nini tandâ nin saimong pagpadigdi, asin nin cata-pusan nin panahon?

4 Asin si Jesús sominimbag na sinabihan sinda, Maghigñat camo na day camó madayaan nin si-isay man.

5 Huli ta balaquid an madirigdi sa gñaran co, na magsasarabi, Acó an Cristo, asin madadayaan ninda an magña cadaclan.

6 Asin macacadagñog camó nin magtaram dapit sa magña pagralaban; higñatan nindo na day camó magcatiribahan; huli ta caipuhan na *ining* magña bagay na ini mangyari; alagad bacô pa ini an catapusan.

7 Huli ta matindog an nación tumang sa cápua nación, asin an cahadêan tumang sa cápua cahadêan; asin mangyayari an magña damat, gotom asin magña linog sa manlaen-laen na magña lugar.

8 An gabos na magña bagay na ini iyo an capinonan nin magña camondóan ó cacologan.

9 Dagñan itataó camó na pagsaquiton, asin gagadanon camo; asin icacaogñis camo nin gabos na magña nación dahel sa gñaran co.

10 Asin dagñan dacul an magcacaorolog sa pagtubod; asin itátao an magña iba sa magña iba; asin an magcapuá magcacaorogñis sinda sinda man sana.

11 Asin balaquid an magtitirindog na magña bacong tunay na profeta, asin dadayaan ninda an cadaclan.

12 Asin dahel sa pagdacul can carâtan, an pagcamoot sa capuá tauo, sa cadaclán maglilipot.

13 tará an magdanay sagcod sa catapusan, sia an macacaligtas.

14 Asin ining evangelio nin cahadéan ipaghuhulit sa bilog na quinâban na pinageerocan, sa pagpatotoo sa gabos na magña naci6n; asin dagñan madatong an catapusan.

An panhulit na naghuhulá (casumpay): An daculang camondóan.

15 Pagcabiling gñani nindo can macagñorogñirhat na pagcatunao, na pinagtaram ni Daniel na profeta, na magoontoc sa lugar santo (an nagbabasa, sasaboton),

16 dagñan an magña nasa Judea magdudurulag sa magña buquid;

17 asin an nasa ibabao can atop, day na maglaog na magcuá nin anoman sa saiyang harong;

18 asin an duduman sa omá, day na magbalic na magcuá can saiyang gubing.

19 Tará herac man can magña bados, asin can magña nagpapasoso, sa magña aldao na idto.

20 Mamibi nangayod camó na day mangyari an saindong pagdurulag sa panahon nin tig-lipotan, ó sa aldao nin pagbigñaló:

21 huli ta dagñan mangyayari an duculang camondóan, na day pa nangyari magpoon sa capinonan nin quinâban sagcod gñunian minsan noarin pa man day na mangyayari.

22 Asin cun day pahalipoton an magña aldao na idto, day nin lamán na macacaligtas; tará dahel sa magña pinili, an magña aldao na idto papahalipoton.

23 Dagñan cun si-isay man magsabi sa saludo, Uya digdi an Cristo, ó: Uya sia dihan, day camó magturubod:

24 huli ta magbuburuhat an magña bacong tunay na Cristo, asin magpapasahayag nin

magña tandâ asin magña gñagnalasan, nin huli caini pagdarayaan, cun sucat mangyari, minsan pa an magña pinili.

25 Uya, ipinatanid coná sa saindo, caidto.

26 Cun sabihon gñani sa saindo, Uya digdi, nasa patag, day camo magruluas: ó: Uya digdi, sa magña linamban, day camo magturbod.

27 Huli ta siring sa quiquilat na minaluas sa siragñan, asin nahihiling sagcod sa solnopan, siring man an pagpadigdi can Aqui nin tauo.

28 Saen man camumugtac an bangcay, dihan man sana magtitiripon an magña águila.

An panhulit na naghuhulâ (casumpay): An pagpadigdi can Aqui nin tauo.

29 Asin gñapit, pacatapus can camondoan sa magña aldao na idto, an aldao magdidiclom, asin an bulan day magliliuanag, asin an magña bitoon magcacahorolog sa lagñit, asin an magña capangyarihan nin calagñitan magcacahererô:

30 asin dagñan magtutugñá an tandâ can Aqui nin tauo sa lagñit; asin dagñan mag-aaragragñay an gabos na magña catauhan sa dagâ, asin mahihiling an Aqui nin tauo na mapadigdi nasa magña pagñanoron nin lagñit, na may capangyarihan asin daculang camurauayan.

31 Asin sosogóon an saiyang magña ángeles, caiba an daculang tanog nin trompeta, na titiriponon an saindang magña pinili sa apat na doros, magpoon sa sarong guilid nin lagñit sagcod sa ibong.

32 Sa higuera, gñani, paghinônodan nindo ining halimbauá: Cun an saiyang sagñá nagsosoli asin nagdadahon, sasaboton nindo na an panahon nin init harani na.

33 Siring man camó, cun magcahiriling na nindo ining gabos na magña bagay, sasaboton nindo na harani na, nasa magña pintô-na.

34 Sa catoohan, sinasabihan ta camó, na day macacalihis ining capagaraquian na ini, sagcod na day mangyari ining gabos na magña bagay.

35 An lagñit asin an dagâ magpapacalihis, alagad an sacong magña tataramon day macacalihis ó mayong liban.

An paghulit na naghuhulâ (casumpay): paghulit dapit sa pagpupuca.

36 Alagad dapit caidiong aldao asin oras, daing nacacaisi cun noarin, minsan an magña ángeles sa lagñit, minsan an Aqui, cundi an Amâ sana.

37 Tará siring can magña aldao ni Noé, siring man an pagpadigdi can Aqui nin tauo.

38 Huli ta siring can magña aldao na naenot nin si diluvio* na naggacaracan asin nag-iirinom, na nag-aaragom asin itinotógot sa pagagom, sagcod sa aldao na si Noé lominaog sa arca,

39 asin day ninda naggasarabotan sagcod na ominabot an diluvio, asin dinará sinda gabos; siring man an pagpadigdi can Aqui nin tauo.

40 Dagñan an nagtataid na dua catauo sa omá; an sarô iyo an dadarahon, asin an sarô iuualat:

41 Duang babaye na nagguiguling sa guiligñan; an sarô dadarahon, asin an sarô iuualat.

42 Magpuruca nangayod camó huli ta day nindo naaraman cun anong aldao mapadigdi an saindong Cagurangnan.

43 Ini alagad iisipon nindo, na cun an amâ nin familia ó capagaraquian maisihan cun anong oras madatong an mahâbon, magpupucá, asin day papabayaán na pagcototan an saiyang harong.

44 Cayâ, mag-arandam man camo; huli ta sa oras na day nindo pinag-iisip, an Aqui nin tauo madigdi.

An paghulit na naghuhulâ (casumpay): Halimbauâ dapit sa duang oripon.

45 ¿Si-isay dao an oripon na masinonod asin masoripot na sia ibugtac nin saiyang cagurangnan sa pag-ataman can saiyang familia, ta gñaning tauan sinda nin pagcacan sa panahon?

* An pagcatondag can daga dahel sa oran na macuri.

46 Paladan idtong oripon, na cun domatong an saiyang cagurangnan madatgñan sia na nag-guiguibo nin siring.

47 Sa catotoohan, sasabihan co camo, na ibubugtac nia sia sa ibabao nin saiyang gabos na magña rogaring.

48 Tará cun idtong maraot na oripon magsabi sa saiyang pusô: An sacong cagurangnan mahahaloy an pagdigdi.

49 asin magpoon sia na maquiguial sa saiyang magña capuá-oripon, asin magcacan, asin maginom cairiba can magña lagñó ó borat;

50 madigdi an cagurangnan caidiong oripon sa aldao na day nia pinaghahalat, asin sa oras na day nia naaraman,

51 asin hahampacon sia, asin ibibilang an saiyang cabtang sa caiba nin magña para-saguin-saguin: dihan an pagtagñis asin an pagragot nin magña gñipon.

CAPÍTULO XXV.

*An paghulit na naghuhulá (casumpay): Halimbauá
dapit sa sangpolong daraga.*

1 An cahadéan nin calagñitan nacacaaguid gñani sa sangpolong daraga, na quinuá an saindang magña ilauan, nagrulus ta sasabaton an agom.

2 Asin an limá sa saina magña mangmang, asin an limá magña masoripot.

3 Si magña mangmang, can pagcurua can saindang magña ilauan, day nagdarará sinda nin lana:

4 alagad si magña masoripot, nagdarará nin lana sa saindang magña lalâgan, cairiba can saindang magña ilauan.

5 Nahaloy gñani an agom, nagturingca-na an gabos na daraga, asin nagcaratorog.

6 Tará can pagmatagñang bangui may nagcurahao, na nag-sasabi, Uya digdi na nagdadatong an agom, magrulus camo sa pagsabat saiya.

7 Dagñan idtong gabos na magña daraga nagburuhát asin nag-arandam can saindang magña ilauan.

8 Asin an magña mangmang nagsarabi sa magña masoripot, Tauán nindo cami can saindong lana, huli ta an samong magña ilauan nagpaparong.

9 Tará an magña masoripot nagsirimbag na nagsarabi, Ta gñaning day mangyari na day magculang sa samó asin sa saindo, pomaduman gñóna camo sa magña nagpapabacal, asin magbaracal camó nin mapa sa saindo.

10 Asin can nagduruman sinda ta mabacal, nagdatong an agom; asin an magña andam nagrالاog cairiba nia sa magña pagcasal; asin an tatá pinintó.

11 Pacatapus nagdirigdi naman si magña ibang daraga, nagsarabi, Cagurangnan, Cagurangnan, bucasan mo cami.

12 Tará sia sominimbag, na sinabihan, Sa catotoohan sasa-bihan co camó, Na day ta camó namimidbid.

13 Magpurucá gñani camó, huli ta day nindo naisihan an aldao asin an oras.

An paghulit na naghuhulá (casumpay): Halimbauá dapit sa magña talento, ó pirac.

14 Huli ta an cahadéan nin calagñitan siring sa sarong taue na napaduman sa harayong dagá, inapod an saiyang sadiring magña oripon, asin ipinaniualá sainda an saiyang magña sadiri:

15 Tinauán si sarô nin limang talento, si sarô dua, asin si sarô, sarô; sa balang sarô igó sa saiyang maaagod; asin pacatapus naglacao nin harayó.

16 Dagñan an nagacô nin limang talento, naglacao asin ipig-hanaphanap nia an pirac na yan, asin napatoboan nin ibang limang talento.

17 Siring man an *nag-acô* nin dua, napatuboan nin duá.

18 Alagad an nag-acô nin sarô, naglacao, asin cominotcot sa dagá, tinagô an pirac nin saiyang cagurangnan.

19 Pacatapus nin haloy na panahon, napadigdi an cagurangnan caidiong magña oripon asin inapod sinda sa pagsaray.

20 Naquiatubang gñani an nag-acô can limang talento, nagdará nin lima pang talento, na sominabi, Cagurangnan, limang

talento ipinaniualâ mo sa sacô ; uya digdi, napatoboan co nin lima pang talento.

21 An saiyang cagurangnan sinabihan sia, Marahay na guibo, marahay na oripon asin mapanarigan, sa diquit napanarigan ca, sa dacul ibubugtac taca : lomaog ca sa caragnahan nin saimong cagurangnan.

22 Siring man an nag-acô can duang talento naquiatubang, asin nagsabi, Cagurangnan, duang talento an ipinaniualâ mo sacô ; uya digdi, napatoboan co nin duâ pang talento.

23 An saiyang cagurangnan sinabihan sia, Marahay na guibo, oripon na marahay asin mapanarigan, sa diquit napanarigan ca, sa dacul ibubugtac tacá : lomaog ca sa caragnahan nin saimong cagurangnan.

24 Alagad nagdatong man an nag-acô can sarong talento, na sominabi, Cagurangnan, namimidbid taca na icá tauong macuri, na inaáni mo an day mo itinanom, asin inoopong mo an day mo isinabuag ;

25 cayâ naticot acó, napadumán acó asin tinagò co an talento sa dagâ : uya digdi na anion an sadiri mo guiraray.

26 Nagsimbag an saiyang cagurangnan, na sinabihan sia, Sorogoon na lolong asin hogacon, naaaraman mo na nagaáni acó sa day co tinanoman, asin nag-oopong aco sa day co sinabuagan :

27 nin huli caini itinaó mo cutâ an sacong pirac sa banquero, ta gnaning, sa panahon nin sacong pagdigdi, aacon co an sacong pirac caiba an patobô.

28 Cuâa nindo saiya an talento, asin itaó nindo yan sa iguá nin sangpolong talento.

29 huli ta idtó gabos na iguá, tataohan sia, asin magcacaiguá nin canigoan ; alagad an day, minsan idto na nasa saiya, cucuaon sa saiya.

30 Asin an oripon na daing-halagá haponan nindo sia sa magña cadicloman sa luas : dihan an pagtagñis asin an pagragot nin magña gnipon.

An paghulit na naghuhulâ (catapusan): An buhay na daing-casagcodan asin an magña saquit na daing-casagcodan.

31 Asin cun an Aqui nin tauo magpadigdi sa saiyang camurauayan, asin an gabos na magña ángeles na cairiba nia, dagñan magtutucao sia sa tucanan nin saiyang camurauayan;

32 asin sa saiyang atubang titiriponon an gabos na magña catauhan; asin an magña tauo pag-bobolag-bolagon nia an magña ibá sa magña ibá, siring can pastor na pinagbolag-bolag an magña carnero sa magña canding:

33 asin ibogtac an magña carnero sa saiyang too, asin an magña canding sa ualá.

34 Dagñan sasabihan can Hadé an magña nasa saiyang too, Madiá camó magña inoomao nin sacong Amâ, pamanahon nindo an cahadéan na naaandam sa saindo magpoon can paglalagñá nin quinában.

35 huli ta acó nagotom, asin pinacacan aco nindo; napahá aco, asin pinainom acó nindo; naquisacat acó pinasacat acó nindo;

36 hubâ, asin guinobigñan aco nindo: naghehelang, asin sinongcò acó nindo; nasa-bilangoan aco, asin napaduman camó sa sacò.

37 Dagñan sisimbagon sia can magña banal, na magsasarabi, Cagurangnan, ¿Casoarin nahiling mi icá na nagogotom, asin pinacacan mi icá; ó napapahâ, asin pinainom mi icá?

38 ¿Na nahiling mi icá na taga-ibang-dagá, pinasacat mi icá; ó hubâ, asin pinagubigñan mi icá?

39 ¿Ó can nahiling mi icang naghehelang, ó sa bilangoan, asin nagsongcò cami sa saimo?

40 Asin magsisimbag an Hadé na sasabihan sinda: Sa catotoohan, sasabihan co camó, na tongcol guinibo nindo ini sa sarô nin magña orog pa casaradang sa magña tugang cong ini, sa sacò guinibo idto nindo man sana.

41 Dagñan sasabihan man an magña nasa saiyang ualá, Magharayô camó sa sacò, magña daing boot, duman camo sa calayong daing casagcodan, na naaandam sa diablo asin sa saiyang magña ángeles.

42 huli ta nagotom acó, asin day acó nindo pinacacan; napahâ aco, asin day aco nindo pinainom;

43 naquisacat acó, asin day acó nindo pinasacat; hubâ, day acó nindo pinagubigñan; naghehelang, asin na bibilangô acó, asin day acó nindo sinongcô.

44 Dagñan sinda man magsisirimbag, na magsasarabi, Cagurangnan, ¿casoarin nahiling mi icá na nagogotom, ó napapahâ, naquiquisacat, ó naghuhubâ, ó naghehelang, ó sa bilangoan, asin day mi icá pinaglincodan?

45 Sia dagñan sisimbagon sinda, na sasabihan, Sa catoohan, sasabihan co camó, na bastang day nindo guinibo iyan sa sarô sa magña sasadang na ini, minsan sa sacô day nindo ini guinibo man.

46 Asin ining magña ini magpapaduman sa silot na daing casagcodan; alagad an magña banal sa buhay na daing casagcodan.

CAPÍTULO XXVI.

An hatol nin magña sacerdote.

1 Asin nangyari na can matapus ni Jesús ining gabos na magña pag-tocdô, sinabihan an saiyang magña discipulo,

2 Naaaraman nindo na sa laog nin duang aldao guiguibohon an Pascua, asin an Aqui nin tauo papasaloiban ta gñaning ipacó sa crúz.

3 Dagñan an magña poón nin magña sacerdote, asin an magña magurang sa banua nagtiripon sa palacio nin cahoro-halangcao na sacerdote, na inaapod na Caifás;

4 asin nagharatol ta gñaning dacoapon si Jesús sa dayâ na palacao asin ipagadan sia.

5 Tará nagsarabi, Bacong sa capistahan, ta tibiaad mag-caririboc an magña tauo.

An pamanguihan sa Bethania.

6 Asin can nasa Bethania si Jesús, sa harong ni Simon na daoton,

7 nagdoloc sa saiya an sarong babaye na nagdadará nin sarong vasong alabastro, na panô nin unguento na canigoan an halagá ; asin ibinôbô sa saiyang payó, na nagtutucao sa lamesa.

8 Asin an magña discipulo can mahiling ini nagcaarangot, asin nagsarabi, ¿ Anó an dahelan can pagsayang caidto ?

9 Huli ta ining unguento iquinapagpabacal pa cutá sa daculang hálaga, asin icacatao sa magña duc-hâ.

10 Alagad si Jesús pacamasid caini, sinabihan sinda, ¿ Tádao ta inoolang nindo ining babaye? gominibo sia sa sacó nin marahay na guibo.

11 Huli ta parati nasa saindo an magña duc-hâ ; alagad acó day parati nasa saindo.

12 Huli ta an pagbôbô caining unguento sa ibabao nin sacong hauac, guinibo nia idto sa pag-aandam sacó sa pagllobong.

13 Sa catotoohan sasabihan ta camó, na saen man ipaghuít ining evangeliong ini sa bilog na quinában, diban man ipapaguiromdom an guinibo caining babaye sa pagromdom sa saiya.

An halagá nin pasaloib.

14 Dagñan an sarò nin si cagduá, idtong inaapod na si Judas Iscariote, napadumán sa magña poón nin magña sacerdote,

15 asin sinabihan, ¿ Anó an boot nindong itaó sa sacó ta gñaning itao co sia sa saindo? Asin tinimbagñan sia ninda nin tolong polong salapi na pirac.

16 Asin magpoón gñani caidto naghahanap sia nin marahay na panahon ta gñaning icataó sia.

An huring Pascua ; an santong pamanguihan.

17 Asin can enot na *aldao* nin magña tinapay na daing levadura, nagdoroloc an magña discipulo qui Jesús, na nagsarabi, ¿ Saen an boot mo na pag-andaman mi icá ta gñaning magcacan sa pascua ?

18 Asin sinabihan nia, Pomadumán camó sa ciudad, sa siring na tauo, asin sabihon nindo saiya, An Maestro nagsasabi, An sacong panahon harani na ; sa saimong harong magpapasco acó caiba co an sacong magña discipulo.

19 Asin an magña discipulo guiniribo idto siring sa pagcasogô sa sainda ni Jesús, asin pinag-arandam ninda an pasco.

20 Asin can dominatong an hapon, sia tominucao sa cacanan cairiba an cagduang discipulo.

21 Asin can nagcacaracan, sinabihan sinda, Sa catotoohan sinasabihan co camó, na an sarô sa saindo ipapasaloib aco.

22 Asin sinda nagmorondô nin macuri; asin nagporoon an balang sarô na pagsabihan sia, ¿ Acó gayod, Cagurangnan?

23 Tará sia sominimbag, na sinabihan, Idtong caiba cong minagaogao can camót sa pingan iyo an magpapasaloib sa sacó.

24 An Aqui nin tauo madumán, sa catotoohan, siring sa násusurat dapit sa saiya; tará herac man caid tong tauo na huli saiya an Aqui nin tauo ipagpapasaloib, marahay pa sa tauong idto na noarin pa man day sia cutá ipinagnâqui.

25 Dagñan sominimbag si Judas, si magpapasaloib saiya, na sinabihan, sia ¿ Acó gayod, Rabbi? Si Jesús nagsabi, Ica an nagsabi.

26 Asin can sinda nagcacaracan, si Jesús quinua an sarong tinapay, asin benendicionan, asin binaragnâ, asin itinaó idto sa magña discipulo, na sinabihan, Cuaa nindo, cacaná nindo; ini iyo an sacong hauac.

27 Asin quinua an copa, nagpasalamat, asin itinaó ini sa sainda, na nagsabi, Mag-irinom digdi an gabos.

28 huli ta ini iyo an dugô co, an dugô nin Bâgong Tipan, na ini magbobolos sa carahayan nin cadaclan, sa pagpatawad nin magña casâlan.

29 Tará sinasabihan co camo, na magpoon gñunian day na acó mag-iinom caining bugña nin uvas, sagcod sa aldao na idtô iinomom cong bâgo cairiba co camó sa cahadêan nin sacong Amâ.

30 Asin paca-ait ninda nin sarong himno, nagduruman sa buquid nin magña Olivo.

Si Pedro naquisuhay.

31 Dagñan si Jesús nagsabi sainda, Camó gabos macácacua nin escándalo na icararaot sa banguing ini, huli ta násusurat

Lulugadon co an pastor,

asin magcacauarasac an manada nin magña carnero.

32 Alagad gñapit sa pagcabuhay co liuat mageenot aco sa saindo sa Galilea.

33 Tará si Pedro somininbag na sinabihan sia, Minsan an gabos macacua nin dahelan na icararaot dian saimo, acó sa noarin pa man day macacáua caini.

34 Si Jesús nagsabi saiya, Sa catotoohan, sasabihan co icá, na gñunian na bangui, day-pa minaturaoc an manoc, papaindahan mo acó nin macatoló.

35 Nagsabi sa saiya si Pedro, Minsan pa macaipuhan na acó magadan sa caiba mo, sa anoman na bagay day taca papaindahan. Asin gabos na magña discipulo nagsarabi nin siring man.

Si Jesús sa Getsemani.

36 Dagñan napaduman si Jesús na caiba sinda sa sarong lugar na inaapod Getsemani; asin sinabihan an saiyang magña discipulo, Magturucao camo digdi, sagcod na acó macapaduman asin mamibi.

37 Asin ipinagiba nia si Pedro asin an duang áqui ni Zebedeo, nagpoon siang magmondô, asin malipogñao nin macuri.

38 Dagñan si Jesús nagsabi sainda, Mamoon na gayo an calag co sagcod sa pagcagadan, paualat camo digdi, asin magpuruca camo sa sacô.

39 Asin paglacao nin diit sa oroentan, napucan napalaob, asin namibi na nagsabi: Amá co, cun sucat mangyayari, macalihis sa sacô ining copang ini, alagad bacong an boot co, cundi an saimo,

40 Asin nagharani sia sa saiyang magña discipulo, asin nadatgñan sinda magña tororog; asin sinabihan si Pedro ¿Tádao? ¿day camó nacapagpuruca sa sacô nin sarong oras?

41 Magpurucá camó asin mamibi camó, ta gñaning day camó macalaog sa sugot; an espiritu sa catotoohan andam, tará an lamán maluya.

42 Napadumán liuat, sa icaduang balic, asin namibi na

sominabi, Amâ co, cun iníng copâ day mangyayaring ma-caagui, na day co ini inomon, guibohon mo an boót mo.

43 Asin napadigdi sia liuat, nadatgñan sinda nagcacatorog; huli ta an saindang magña matá nagagabatan sinda.

44 Asin binayaan nia sinda liuat, napadumán sia, asin namibí liuat nin icatoló na isinabi guiraray an siring na magña tataramon.

45 Dagñan napadigdi sa saiyang magña discipulo, asin nagsabi sainda, Magcaratorog na camó asin magpahigñaló na. Uya digdi, an oras harani-na, asin an Aquí nin tauo ipapasaloib sa magña camót nin magña paracasalá.

46 Magbaragñon camó, madiá camó; uya digdi, naghaharani idtong magpapasaloib sa sacó.

An pagdacop qui Jesús.

47 Asin can sia nagtataram pa, uya digdi, na si Judas saró nin si cagduá, napadigdi; asin cairiba nia an sarong daculang cadaclán, na may magña minasbad asin magña sanulig, sa gñaran nin magña poón nin magña sacerdote asin magña camaguragñan nin banua.

48 Asin an magpapasaloib saiya tinauan sinda nin sarong tandâ, na nagsabi, An sacong hadocan, iyo idtó; dacopon nindo sia.

49 Asin iyo idtó nagdoloc sia qui Jesús, na sinabihan, Salve, Maestro, asin hinadocan sia.

50 Asin si Jesús sinabihan sia, Catood, ¿sa anong dahelan an pagpadigdi mo? Dagñan nagdaratong an magña iba, asin pinagdoromogan si Jesús, asin pinagdaracop sia.

51 Asin, uya digdi, an saró sa magña cairiba ni Jesús, hinonat an camót, guinabot an saiyang minasbad, asin linugad an oripon nin orog cadaulang sacerdote, na napalogñan sia nin saiyang taligña.

52 Dagñan nagsabi saiya si Jesús, Ibalic mo an minasbad mo sa saiyang namomogtacan; huli ta an gabos na magña nagcacapot nin minasbad, sa minasbad magagadan.

53 ¿Ó pinaghonâhonâ mo gayod na day acó macapaquima-herac sa sacong Amâ, asin sia, gñunian man saná, bobogtacan nin labing cagduang magña legion* na magña ángeles?

54 ¿Alagad pápanon an pagcaorotob gñani can magña casuratan, na nagsasabi na quinacaipuhan na mangyari nin siring?

55 Sa oras na idtó sinabihan ni Jesús an magña cadaclán, ¿Nagruluas camó sa pagdacop sa sacó, siring sa sarong mahábon, dará an magña minasbad asin magña samulig? Aroaldao nagtutucáo acó sa templo, nagtotocdô, asin day nindo aco dinacop.

56 Tará ini gabos nangyari, ta gñaning magca-orotob an magña casuratan nin magña profeta. Dagñan an gabos na magña discipulo binayaan sia, na nagdurulag.

Si Jesús sa atubang nin Sanedrin.

57 Asin an magña nagdaracop qui Jesús, pinagdará sia sa harong ni Caifás, na orog cadaculang sacerdote, na dumán an magña escriba asin magña camaguragñan nagcacatiripon.

58 Asin si Pedro nagsosonod saiya sa harayô sagcod sa patio nin orog-cadaculang sacerdote; asin lominaog sia sa laog, tominucáo cairiba nin si magña oripon, ta gñaning mahiling nia an masasagcoran.

59 Asin an magña poón nin magña sacerdote asin an bilog na catiriponan, naghaharanap nin putic na sacsî tumang qui Jesús, ta gñaning icapagadan sia;

60 alagad day sinda nacacua caidto; minsan balaquid na magña putic na sacsî nagpaquiatubang. Tará sa catapusan, nagdirigdi an duang puticon na sacsî.

61 na nagsarabi, Ini nagsabi, Iguá acó nin capangyarihan sa paggabâ can templo nin Dios, asin mapapatindog co sa laog nin tolong aldao.

62 Asin nagtindog an orog cadaculang sacerdote, na sinabihan sia, ¿Day ca minasimbag nin anoman? ¿anó ining magña nagsasaracsi na tumang sa saimo?

* Iguang anom na ribo an sarong legion.

63 Tará si Jesús day nag-guirong. Dagñan an orog cada-culang sacerdote sinabihan sia, Hinahagad co saimo sa gñaran nin Dios na buhay, na sabihan mo cami, cun ica iyo an Cristo, an Aqui nin Dios.

64 Si Jesús nagsasabi saiya, Ica an nagsabi; asin minsan day nindo tubodon ini, alagad sasabihan co camo, na magpoon gñunian mahihiling nindo an Aqui nin tauo nacatucao sa toó can capangyarihan, asin mapadigdi na nasa magña pagñanoron nin lagñit.

65 Dagñan an orog cada-culang sacerdote guinisi an saiyang magña gubing, na nagsabi, Nagrapsac, ¿anó pa an caipuhan niato nin magña sacsi? Uya digdi, gñunian nagcadaragñog nindo an rapsac ó rauay.

66 ¿Anó an paghonâhonâ nindo? Asin sinda nagsirimbag, na nagsarabi, Maninigô sia sa cagadanan.

67 Dagñan linutaban ninda an saiyang lalaugon asin pinagtaraplóng sia; asin an magña iba pinagrulugadan sia sa tomboc,

68 na nagsarabi, tòdan mo cami, oh Cristo ¿si-isay an naglugad sa saimo?

An pagpaina ni Pedro qui Jesús.

69 Asin si Pedro na nacatucao sa luas nin patio; asin nagdoloc sa saiya an sarong oripon na babaye na sominabi, Ica man caiba ni Jesús na tagá Galilea.

70 Tará sia nagpaina sa atubang nin gabos, na nagsabi, Day co naaaraman an pinagsasabi mo.

71 Asin pagluas nia sa linalaogan, nahiling sia can iba; asin sinabihan sia can magña didihan, Ini man caiba ni Jesús na tagá Nazaret.

72 Asin nagpaina sia liuat na nagsusumpâ, na sominabi, Day co na mimidbib an tauong yan.

73 Asin day nahaloy, nagdoroloc an magña *didihan* na nagtitirindog, na nagsarabi qui Pedro, Totoo man nangad na icá sarô sa sainda, huli ta minsan an saimong pagtaram nahahayag cana.

74 Dagñan nagpoón sia na magtaram nin magña lásoc, asin pagsumpâ, na *sominabi*, Day co na mimidbid an tauong iyan. Asin tolos man saná tominorac an manoc.

75 Asin nacaguiromdom si Pedro can tataramon na isinabi ni Jesús. Na day pa minatoraoc an manoc, papaindahan mo acó nin macatoló. Asin pagluas, ni Pedro, nagtagñis nin macuri.

CAPÍTULO XXVII.

An paghogot ni Judas.

1 Asin can pagcaaga, an gabos na poón nin magña sacerdote asin an magña camaguragñan nin banua nagtiripon sa paghocom tumang qui Jesús, ta gñaning ipagadan sia.

2 Asin pacagaposa saiya, pinagdarará sia, asin hinatod sia qui Poncio Pilato, na gobernador.

3 Dagñan si Judas, na nagpasaloib qui Jesús, can mahiling na hinocoman, panô nin cabasolan, ibinauc an tolong polong salaping pirac sa magña poón nin magña sacerdote asin sa magña camaguragñan,

4 na nagsasabi, Acó nagcasalâ, can pagpasaloib sa dugô na daing casâlan. Tará sinda nagsarabi, ¿ Anó sa *samó*? hiniling mo gñôná cutaná.

5 Asin ibinatical nia an magña pirac sa templo, naghalé, asin napaduman, asin naghogot.

6 Asin an magña poón nin magña sacerdote, quinua an magña pirac, na nagsarabi, Day maninigô na ibogtac sa cayanmanan nin magña atang, huli ta halagá nin dugô.

7 Tará pacatapus can cahatolan, binacal ninda can pirac na yan an Omá nin Para-guibong-coron, ta gñaning paglobogñan nin magña taga-ibang-dagâ.

8 Nin huli caini inaapod an omang idto, Omá nin dugô, sagcod gñunian.

9 Dagñan naotob an tinaram can profetang si Jeremias, na nagsabi, Asin pinagcurua an tolong polong salaping pirac, halagá nin hinalagahan, na pinagharalagahan nin magña áqui nin Israel ;

10 asin pinagtaraó idtó sa omá nin para-guibong-coron, siring sa isinogô sa sacô can Cagurangnan.

Si Jesús sa atubang ni Pilato.

11 Si Jesús gñani nacatindog sa atubang can gobernador ; asin an gobernador hinapot sia, na nagsabi, Iyo icá an Hadê nin magña Judio ? Si Jesús sinabihan sia, Ica an nagsasabi.

12 Asin can isinumbong nin magña poón nin magña sacerdote asin can magña camaguragñan, day sia sominimbag nin anoman.

13 Dagñan si Pilato nagsabi saiya, ¿Day mo nadadagñog an balaquid na magña bagay na pinag-sasaracsi tumang sa saimo ?

14 Tará day sia sinimbag ni Jesús, ni sarong tataramon lamang ; nin huli caini an gobernador naggñagñalas na gayo.

15 Sa balang capistahan may caogalean an gobernador sa pagbotás sa banua nin sarong bilangô, si-isay man na hagadon ninda.

16 Asin iguá sinda gñani nin sarong bilangô na cabantogan, na inaapod si Barrabás.

17 Can sinda gñani nagecatiripon, sinabihan sinda, ni Pilato, ¿ Si-isay an boót nindo na botasán co sa saindo ? ¿ si Barrabás, ó si Jesús na inaapod na Cristo ?

18 tara naaraman co na sa caorian itinaó ninda sacô si Jesús.

19 Asin can sia nacatucao sa tucauan nin paghocom, an saiyang agom nagpasogô saiya, na nagsabi, Day ca maquilabot sa banal na yan ; huli ta nagtios acong balaquid na magña bagay gñahian sa catorogan dahel sa saiya.

20 Alagad an magña poón nin magña sacerdote asin an magña camaguragñan pinasonod an magña cadaclán na hagadon si Barrabás, asin gadanon si Jesús.

21 Can sominimbag gñani an gobernador asin sinabihan sinda ¿ Arin sa duá an boót nindo na botasan co sa saindo, sinda nagsirimbag, Si Barrabás.

22 Nagsabi sainda si Pilato, ¿Anó gñani an guiguibon co qui Jesús na inaapod na Cristo? Nagsasarabi saiya an gabos, Ipacò sia sa crúz.

23 Asin an gobernador nagsabi, ¿Tádao? ¿anong maraot guinibo nia? Alagad sinda nagecururahao nin macuri, Ipacò sia sa crúz.

24 Can mahiling gñani ni Pilato na day siang maguinibo, atá gñani naglalabi an caribocan, cominua nin tubig, asin naghanao can magña camót sa atubang nin cadaclán, na sominabi, Day acong casálan sa dugò caining banal, camó an tataó.

25 Asin an bilog na cadaclán nagsirimbag, na nagsarabi, Maholog an sayang dugò sa samó, asin sa samong magña aquí.

26 Binotasán gñani sa sainda si Barrabás; tará ipinagpahampac si Jesús, itinaó sia ta gñaning ipacò sa crúz.

27 Dagñan an magña soldado nin gobernador, dinará si Jesús sa palacio, nagtiripon sa palibot nia an bilog na pagiriba.

28 Asin hinobaan sia, guinobigñan sia can gubing na púr-pura.

29 Asin nagguiribong magña salapid na magña tonoc, pinagburugtac sa sayang payó, asin ibinugtac an sarong cauayan sa sayang camót na toó; asin naglohod sa atubang nia, pinagrauayan sia, na nagsasarabi, An Dios iligtas ca, Hadé nin magña Judio.

30 Asin pinagrolotaban sia, asin qvinuá an cauayan, linugandan sia sa payó.

31 Asin pacapagrauaye saiya, hinobâan sia can gubing, asin binugtacan sia can sayang sadiring magña gubing, asin pinagdarará sia ta gñaning ipacò sa crúz.

32 Asin can paghalé, nagsasarabat an sarong tauo na tagá Cirene, na inaapod si Simon; ini pinagpiririt magpâsan can sayang crúz.

33 Asin can pagdaratong sa lugar na inaapod na Gólgota, na boót sabihon, An lugar nin bogñô.

34 pinagpainom sia nin sucâ na sinalacan nin apdó; tará sia, pacanamiti, day idtó ininom.

35 Asin pacapacoan saiya sa crúz, pinagbaragnâ sa sainda man saná an saiyang magña gubing, pinag-surugalan; ta gñaning maotob an isinabi nin profeta :

Binaragnâ sa sainda an sacong magña gubing asin sa sacong gubing nagsurugal sinda :

36 asin nagturucao, pinagbarantayan sia dihan.

37 Asin ibinugtac ninda sa ibabao nin saiyang payó an sai- yang dahelan, nasusurat nin siring : INI IYO SI JESÚS, AN HADÊ NIN MAGÑA JUDIO.

38 Dagñan ipinacò man sa caiba nia si duang tulisan, an saró sa toó, asin an sarò sa ualá.

39 Asin an magña nagaragui nagsasarabi saiya, nin magña rapsac, na nagtagñò-tagñò can saindang magña payó,

40 asin nagsasarabi, Ica na guinagabâ mo an templo, asin sa tolong aldao pinatitindog mo ini, magligtas ca sa saimo man saná. Cun icá Aqui nin Dios tomanggal ca sa crúz.

41 Siring man an magña poón nin magña sacerdote pinag- rarauayan man sia, cairiba nin magña escriba, asin can magña camaguragnan, nagsarabi,

42 Sa magña iba nacaligtas, sa saiya day nacacaligtas. Cun iyo an Hadê nin Israel tomanggal sia gñunian sa crúz, asin magtuturubod cami sa saiya.

43 Naglaom sia sa Dios; iligtas sia gñunian, cun бага namo- moot saiya; huli ta sominabi, Acó áqui nin Dios.

44 An magña tulisan na caiba niang napapacò sa crúz, na- gñagrarauay saiya nin siring man.

45 Asin magpoón sa oras nin sexta* nagdiclom sa ibabao can bilog na dagâ, sag-cod sa oras nin nona.†

46 Asin can harani na an oras nin nona, si Jesús nagcurahao sa daculang tigñog, na nagsabi, Eli, Eli; ¿lama sabactani? na boót sabihon, Dios co, Dios co, ¿tádao ta pinabayaan mo acó?

47 An magña iba na magña didihan, can madagnog ini, nagsarabi, Si Elias an inaapod caini.

* A las-12-nin aldao.

† Alas-3-nin hapon.

48 Asin tolos man saná nagdalagan an sarò sa sainda, cominuá nin sarong esponja, asin binasá ini sa sucâ, asin ibinugtac ini sa sarong cauayan, ipinainom ini saiya.

49 Alagad an magña iba nagsasarabi, Pabayae, hiligñon ta cun padigdi si Elias sa pagligtas saiya.

50 Alagad si Jesús, nagcurahao liuat sa daculang tignog, itinao an saiyang espiritu.

51 Asin, uya digdi, an tahob nin templo naguisi na nagca-
dua, magpoon sa itaas sagcod sa ibabâ; asin nataniog an
dagâ; asin an magña gapô nagcabaraac;

52 asin an magña lolobgñan nagca-burucasan; asin bala-
quid na magña hauac nin magña santo na nagcaratorog,
nagburuhât;

53 asin pagluas sa magña lolobgñan, sa pagcabuhay liuat
nagdirigdi sa ciudad santa, asin napahiling sa magña cadaclán.

54 An capitan gñani, asin an magña cairiba nia sa pag-
bantay qui Jesús, can mahiling an linog asin an magña bagay
na nangyari, nagcataracot nin macuri, na nagsarabi, Totoong
gayo na ini iyo an Aqui nin Dios.

55 Asin dudumán balaquid na magña babaye na nagtatâ-
naó, sa harayô, na nagsoronod qui Jesús magpoón sa Galilea,
na pinaglilincodan sia:

56 Sa magña babaye dudumán si Maria Magdalena, asin si
Maria inâ ni Santiago asin ni José, asin an inâ nin magña
áqui ni Zebedeo.

Paglobong qui Jesús.

57 Asin can pagdatong can hapon, napadigdi an sarong
tauong mayaman na tagá Arimatea, na gñinagñaranan si José,
na ini nani man discipulo ni Jesús:

58 ini napadumán sa atubang ni Pilato, asin hinagad an
hauac ni Jesús. Dagñan ipinagboot ni Pilato na itaó sa saiya.

59 Asin quinuá ni José an hauac, pinatos ini nia sa sarong
tamong na malinig,

60 asin ibinugtac ini sa sarong lolobgñan nia na bâgó, na
quincotcot nia sa gapô, asin pinaliguid an sarong gapô na
dacadlá sa tatá nin lolobgñan, asin naghalê na.

61 Asin dudumán si Maria Magdalena asin an sarong Maria, nagtuturucao sa togñod nin lolobgñan.

62 Sa sominonod na aldao, na iyo an pacatapus nin paghahandâ, an magña poón nin magña sacerdote asin an magña Fariseo nagtiripon qui Pilato,

63 na nagsarabi, Cagurangnan, naromdoman mi na idtong madayâ nagsabi can nabubuhay pa, Paca-agui nin tolong aldao mabubuhay acó liuat.

64 Ipinagboót gñani na higñatan an lolobgñan sagcod sa icatolong aldao; tibaad sa bangui magdirigdi an saiyang magña discipulo, asin hábonon sia, asin magsarabi sa banua, Nabuhay sia sa magña gadan, asin an nahuring salâ orog pa qui sa naenot.

65 Sinabihan sinda ni Pilato, Iguá camó nin sarong para-bantay; padumán camó, higñatan idtó nindo nin marahay siring sa pacasabot nindo.

66 Sinda gñani nagduruman, asin pinaghigñatan an lolobgñan can para-bantay, tinandáan pa an gapô.

CAPÍTULO XXVIII.

An pagcabuhay liuat.

1 Sa catapusan can aldao nin paghigñalò, atab pang gayo an caagahan can naenot na aldao nin semana, nagdirigdi si Maria Magdalena asin an sarô pang Maria ta maghiling can lolobgñan.

2 Asin uya digdi na nangyari an macosog na linog; huli ta an sarong ángel nin Cagurangnan na guican sa lagñit, asin can pagdatong, pinocan an gapô sa pintô nin lolobgñan, asin tominucao sa ibabao nia.

3 An saiyang lauog siring sa sarong quiquilát, asin an saiyang gubing maputi pa sa aloopop:

4 asin sa tacot saiya can magña para-bantay pinagtaraquigan, asin nani sinda na garong magña gadan.

5 Asin nagsimbag an ángel, na sinabihan an magña babaye, Day camó magcataracot, huli ta naaraman co na binahanap nindo si Jesús, an ipinacó sa crúz.

6 Day sia digdi; tará nabuhay liuat, siring sa isinabi sa saindo. Madiá camó, hiligñon nindo an lugar na namogtacan can Cagurangnan.

7 Asin padumán camó nin madali, asin sabihan nindo an saiyang magña discipulo na nabuhay liuat sa magña gadan, asin uya na sia mangñegñenot sa saindo sa Galilea; dihan mahihiling nindo sia: uya, isinabi co na sa saindo.

8 Asin sinda, nagharalê na madali sa lolobgñan na nagcataracot asin daculâ an ogmâ, na nagdaralagan sa pagtaó nin magña baretâ sa magña discipulo.

9 Asin uya digdi na si Jesús nagsabat sa sainda, na nagsabi, Carahayan, Asin sinda, nagdoroloc, pinorogol an saiyang magña bitis, asin nagsaramba saiya.

10 Dagñan sinabihan sinda ni Jesús, Day camó magcataracot: padumán camó, sabihan nindo an sacong magña tugang na magdurumán sa Galilea; dihan mahihiling acó.

An sabi na nacaboyagyag sa magña Judio.

11 Asin nagdurumán sinda, uya digdi an magña iba nin si magña para-bantay, nagdirigdi sa ciudad, nagbaretâ sa magña poón nin magña sacerdote can gabos na nangyari.

12 Asin sinda, nagtiripon sa cairiba nin magña camaguragñan, asin guinibo an cahatolan, tinauan nfn dacol na pirac an magña soldado,

13 na nagsarabi, Magsarabi camó, An saiyang magña discipulo nagdirigding bangui, asin hinarâbon sia, can nagcacaratorog cami.

14 Asin cun ini madagñog can gobernador, papagñoyogon mi sia, asin guiguibohon mi camong magña masarig.

15 Sinda gñani, quinuruá an pirac, guinibo ninda siring sa pagcatocô sa sainda; asin ining sabi nacaboyagyag sa magña Judio sagcod sa panahon na ini.

An pagpahiling ni Jesús sa Galilea.

16 Tará an cagsarong magña discipulo nagduruman sa Galilea, sa buquid na si Jesús itinocdô sainda.

17 Asin can mahiling sia ninda, pinagsaramba sia; tará an magña iba nagnagborong-borong.

18 Nagdoloc si Jesús, tinarman sinda, na nagsabi, An gabos na capangyarihan sa lagnit asin sa ibabao can dagâ itinaó sa sacó.

19 Cayâ padumán camó asin mag-guibo como nin magña discipulo sa gabos na magña nación, boboniagan nindo sinda sa pangnaran nin Amâ, asih nin Aqui, asin nin Espiritu Santo:

20 totocdoan nindo sinda na otonon an gabos na magña bagay na isinogoco sa saindo: asin uya digdi na nasa saindo acong parati, sagcod sa catapusan nin quinaban.

AN SANTO EVANGELIO

NIN

CAGURANGNAN TANG JESU-CRISTO

NA

ISINURAT NI

SAN MARCOS.

CAPÍTULO I.

Si Juan na si Bautista.

- 1 Capinônan can evangelio ni Jesu-Cristo, Aqui nin Dios.
- 2 Siring sa nasurat ni Isaias na profeta,
Uya, na isinobol co an sacuyang sorogoón sa enotan nin saimong lalaugon, Na andamón an saimong paglacao;
- 3 Tigñog nin sarong nagcucurahao sa patag; Andamón an paglacao nin Cagurangnan, tanoson an saiyang lalacauan;
- 4 *Iyo ini* napadigdi si Juan, naugbubuniag sa patag asin naghuhulit can pagbuniag na sa pagsol-sol, sa pagpará nin magña casâlan.
- 5 Asin nagpanluas na napadumán sa saiya an gabos na tagá provincia nin Judea, asin gabos na tagá Jerusalem; asin sinda binoniagan nia dumán sa salog nin Jordán, ipinagturugá an saindang magña casâlan.
- 6 Asin si Juan naggugubing nin balucag nin camello, asin dará, nia an sarong hagcos* na anit na nasasabód sa saiyang icsan, asin nagcacacán sia nin dóron, asin dogós sa cadlagán.

---

* Cintas.

7 Asin naghuhulit sia, na nagsabi, madigdi sa hurihan co an labi pa sa sacô ca macacamhan, na alagñán gñani acó sa pag docô na maghubád can bogcos nin saiyang sapin.

8 Acó binoniagan ta camó sa tubig; alagad sia an mabuniag sasaindo sa Espiritu Santo.

An pagbuniag asin pagsugót qui Jesús.

9 Asin nangyari caidiong magña aldao na si Jesús halê sa Nazaret sa Galilea, asin binoniagan sia ni Juan sa Jordán.

10 Asin iyo idto, can pag-itaas sa tubig, nahiling nia na buminocás an lagñit, asin an Espiritu Santo, nagarong salam-pati, naghilig pasiring saiya:

11 Asin igua nin sarong tigñog na halê sa calagñitan, *na nagsabi*: ¡Icá an sacuyang namomôtan na Aqui, sa saimo naogma acó!

12 Asin tolos man saná an Espiritu pinirit sia na pumaduman sa patag.

13 Asin nagontóc sia sa patag apat na polong aldao na sinugutan sia ni Satanás; asin casararò nia an magña hayop na mabagñis: asin an magña ángeles pinaglilincodan sia.

An pag-apod sa magña enot na discipulo.

14 Alagad pacatapus can paglaogan qui Juan sa cárcel, si Jesús nagbalic sa Galilea, naghuhulit can evangelio nin Dios,

15 asin nagsabi, An panahón naotob-na, asin nagharanina an cahadéan nin Dios: magsol-sól camó, asin magturubód can evangelio.

16 Asin paglacao nia sa baybayon nin dágat nin Galilea, nahiling si Simón asin si Andrés na tugang caini na hinoholog ninda an hicót sa dágat: huli ta sindá magña para-sirá.

17 Asin sinabihan sindá ni Jesús, Madiá camó sa hurihan co, asin guiguibohon co na maguing para-sirá camó qui tauo.

18 Asin tolos man saná pinabayaan an saindang magña hicot, asin nagsoronod saiya.

19 Asin pacalacao nin cadiquit sa oro-enotan, nahiling nia si Santiago áqui ni Zebedeo, asin si Juan na tugang nia, na

sindá duduman sa sacayan na naghihirabay can saindang magña hicot.

20 Asin iyo idto inapod sinda: asin sinda: binayaan an saindang amá na si Zebedeo sa sacayan cairiba can magña para-patandan, napadumán siñda sa hurihan nia.

An pagcaomaye nin tauong may espiritung marompot na tagá Capernaum.

21 Asin nagralaog sinda sa Capernaum; asin dagñan can aldao na paghignalô, minalaog sa sinagoga asin nagtotócdô.

22 Asin nag-gñaralás sinda can saiyan pagtocdô: huli ta pinagtotoctdoan sinda siring sa igua nin capangyarihan, bacong arog can magña escriba.

23 Asin iguá sa saindang sinagoga nin sarong lalaqui na iguá nin espiritung marompot; na ini naghalangcao nin tigñog,

24 na nagsabi, ¿Anong labot mi sa saimo, Jesús na tága Nazaret? ¿napadigdi ca sa paglaglág sa samó? Midbid co cun si-isay icá, na iyo an Santo nin Dios.

25 Asin tinuyáo sia ni Jesús, na nagsabi, ¡Mapúla-ca, asin lumuas ca sa saiya!

26 Asin nacóbhanan sia nin si espiritung marompot, patin nagcurahao nin halangcao na tigñog, lominuás saiya.

27 Asin si gabos nag-gñaralás, nin huli caini nagñagharapotan sinda, na nagsarabi, ¿Anó dao ini? ¡Bágong pagtocdô ini! na sa capangyarihan nagboboót sia sagcod sa magña espiritung marompot, asin quinucuyog sia.

28 Asin tolos man saná an saiyang dagñog nacalacóp* sa palibot nin bilog na dagá nin Galilea.

An pagpaomay sa panugagñan na babaye ni Pedro asin iba pang magña nayhehelang.

29 Asin iyo idto, can pacahalé-na sa sinagoga, nagralaog sinda sa harong ni Simón asin ni Andrés, cairiba si Santiago patin si Juan.

* Bantóg.

30. Alagad an panugagñan na babaye ni Simón naghihigdâ ta may calentura; asin tolos man saná sinabihan sia dapit caiyan:

31 asin napadigdi asin quinaptan an saiyang camót, asin pinatindog; asin nauará an saiyang calentura, asin sia naglilincod-na sa sinda.

32 Asin can si aldao na-sa cahaponan-na, dinadarahan sia can gabós na may magña saquit, patin si magña endemoniado.

33 Asin an bilog na ciudad nagtiripon sa tatá.

34 Asin dacol an pina-omayan nia na igua nin magña saquit na manlaen-laen na helang, asin pinag-paluás nia si dacol na magña demonio; asin day nia tinotogotan na magtarám si magña demonio, huli ta sia namimidbiran ninda.

35 Asin nagbubuhat sia na maatab pang gayo, na matagnâ pá gñani, minaluás asin napapadumán sa sarong lugar na patag, asin dihan sia namimibi.

36 Asin si Simón asin iba pang magña cairiba nia, nagsoronód sa saiya;

37 asin can naquita-na, sinabihan sia ninda, Gabos hinahanap ca.

38 Alagad sia sinabihan sinda, Padumán quitá sa ibang lugar asin sa magña cararaning ciudad, ta maghuhulit man dihan; huli ta dahel caini nagpadigdi aco.

39 Asin minalaog man sia sa magña sinagoga nindá sa bilog na Galilea, naghuhulit asin pinaluluas nia an magña demonio.

Pagbolong sa sarong daoton.

40 Asin napadigdi sa saiya si sarong daoton, naquiquimaherac asin naglolohod saiya, na nagsabi sa saiya. Cun boót ca, mapapaling mo acó.

41 Asin si *Jesús*, huli ta naherac *saiya*, hinonát an camót asin dinootan sia, asin sinabihan man, Boót co: lominig ca.

42 Asin tolos man saná nauará an saiyang daot, asin sia napaling.

43 Asin pinatanidan sia nin marigon na gayo, pinaduman na sia *ni Jesús*.

44 asin sinabihan sia, Hiligñá na day mo nangad ipagsabi masqui qui-isay : cundi pomadumán ca, pomahilingca sa sacerdote, asin magdolot ca huli can pagcalinigui saymo siring sa isinogò ni Moisés, sa pagpatotoo sa sainda.

45 Alagad sia, pacaluás, nagpoón siang ipagparabantog na gayo, asin nacalacóp an nangyari, nin huli caini si Jesús day na nacacalaog sa ciudad sa atubang nin cadaclán, cundi dudumán saná sia sa luás sa magña lugar nin patag : asin napapadigdi sa saiya si magña halê sa manlaen-laen na lugar.

CAPÍTULO II.

An paralítico sa Capernaum.*

1 Asin pacalihis nin nagecapirang aldao si Jesús bominalic lomaog sa Capernaum, asin naisihan na dudumán sia sa harong.

2 Asin nagtiripon an cadaclán, nin huli caini day na nagcacanigò sa laog sagcod sa palibot nin tatá : asin pinaghuhulitan sindá can tataramon.

3 Asin nagdaratóng an ibá na iguá nin dará sa saiya na saróng paralítico, naboboligan qui apat.

4 Asin huli ta day nacacaraní sa saiya dahel can cabibogán nin magña tauo, linaglág ninda an atóp can naerocan nia : asin asó nacatapus-na can pagbucás, hinibabâ nindá an higdaan na nabugtacan can paralítico.

5 Pagcahiling ni Jesús gñani can saindang pagtubód, nagsabi sa paralítico, Aqui, an saimong magña casálan ipinatawad na.

6 Alagad iguá dumán, sa magña nagtuturucao, nin nagecapirá sa magña escriba, na naghonâhonâ sa magña pusò ninda,

7 ¿Tádao ta siring an pagtarám caining lalaqing ini? nagrarapsác : ¿si-isay an macapagpatawad nin magña casálan cundi an Dios saná?

8 Asin iyo idto, pacamidbid ni Jesús na sa saindang isip, nagñaghonâ-honâ sinda nin siring na bagay, sinabihan sindá,

* Day nacacaheró ó nangagadan an hauac.

¿Tádao ta naghonâ-honâ camó nin siring na magña bagay sa saindong magña pusô?

9 ¿Arin dao labi ca marhay na pagsabi sa paralítico, An saimong magña casâlan ipinapatawad na; ó an pagsabi: Bumuhat ca, darahá an hamác mo, asin paglacao?

10 Tará gñaning maocdan nindo na an Aqui nin tauo iguá nin cabagsican digdi sa dagâ sa pagpatawad nin magña casâlan (tinaramán nia an paralítico),

11 Ica sasabihan co: Bumuhat ca, cuáa an saimong hamác, asin lacao sa saimong harong.

12 Asin tominindog sia, tolos man saná quinuá nia an saiyang hamác, nagluás sa atubang nin gabos; nin huli caini nagcatiricbahan si gabos, asin nagpamurauay sinda sa Dios, na nagsarabi: ; Day lamang nangað nacaquita, cami nin siring na bagay!

An pag-apód qui Levi.

13 Asin nagluás sia liuát dumán sa baybayon nin dagat; an bilog na cadaclán nin tauo nagdoroloc sa saiya, asin siá tinocdoan sindá.

14 Asin sia paglacao sa oro-enotan, nahiling si Leví na áqui ni Alfeo, na nagtutucáo sa tucauan na pigbubuhisan, asin nagsabi siá sa-saiya, ; Somonod ca sacó! Asin paca-tindog nia, nagsonod sa saiya.

15 Asin nangyari na can pacatucáo ni Jesús ta macacan sa harong caini, dacol na magña publicano asin para-casalá na nagturucao man cairiba si Jesús asin si magña discipulo: huli ta dacol sinda, asin nagsoronod saiya.

16 Asin an magña escriba asin magña Fariseo, pacahiling saiya na cairiba nia sa pagcacán an magña publicano asin para-casalá, sinabihan nindá an saiyang magña discipulo, Siá nag-cacacán asin nagiinóm caharampang can magña publicano asin magña para-casalá.

17 Asin si Jesús can pacadagñog caini, sinabihan sinda, An magña day naghehelang day nagcacaipo nin parabolong, cundi an magña naghehelang: day acó napadigdi sa pagapód can magña banal, cundi can magña para-casalá.

Dapit sa ayuno.

18 Asin an magña discipulo ni Juan asin magña Fariseo nag-nag-aarayuno: asin nagpangdirigdi sinda asin nagnagsarabi saiya, ¿Tádao ta nag-aarayuno an magña discipulo ni Juan asin an magña discipulo nin magña Fariseo, alagad an saimong magña discipulo day nag-nag-aarayuno?

19 Asin si Jesús nagsabi sainda, ¿Papânon dao an pag-aarayuno can magña cairiba carquinasal, na didihan pa sinda sa caibahan can agom na lalaqui? Na dihan pa sa caibahan ninda an agom na lalaqui, day sinda macapag-aarayuno.

20 Alagad madatong an magña aldao, na an agom na lalaqui hahalêon sa sainda, cun mangyayari na ini, mag-aarayunona sinda sa aldao na iyan.

21 Day nin si-isay man na magbugtác nin tagabang na gubing na bâgo sa gubing na daan, ta cun siring caini, an bâgo guiguision, an daan, asin napapacaraot logod an caguisian.

22 Asin day nin si-isay man na magbugtac nin arac na bâgo sa magña anit na daan: cun siring caini, maguiguisi can arac na bâgo an magña anit, asin an arac mauulâ, asin an magña anit *madadayhan nin halagá*: cundi an arac na bâgo *ibubugtac* sa magña anit na bâgo man.

*Si Jesús iyo an Cagurangnan nin aldao
nin paghignalô.*

23 Asin nangyari man na can pag-âgui nia sa caomahan can aldao nin paghignalô, si saiyang magña discipulo can naglala-cao pa sinda, nagpuruquit can magña ohoy nin trigo.

24 Iyo-idto na an magña Fariseo nagsarabi saiya, ¿Hiligná! ¿Tádao ta nag-guiguiho sinda can day canigoan pag-guibohon sa aldao nin paghignalô?

25 Alagad sia sinabihan sinda ¿Day lamang nabasa nindo idto na guinibo ni David, can sia nagcaipo, asin sia nagtios nin cagotoman, sia, asin an saiyang magña cairiba?

26 ¿Na naglaog sia sa harong nin Dios, can magña aldao ni Abiatar na cahorohalangcao na sacerdote, asin cominacan sia can magña tinapay nin proposicion, na idtó day maninigong

sa qui-isay man na pagcaracanon cundi nin magña sacerdote saná, asin tinauán man nia si saiyang magña cairiba?

27 Asin sinabihan sinda, An aldao nin paghigñalô guinibo dahel sa tauo, asin bacô an tauo dahel sa aldao nin paghigñalô:

28 Iyo ini na an Aqui nin tauo iyo an Cagurangnan nin aldao nin paghigñalô.

CAPÍTULO III.

An tauo na may camót na aláng.

1 Asin lominaog liuat si Jesús sa sinagoga; asin iguá dumán nin sarong tauo na may sarong camót na aláng.

2 Asin pinagmamasdan sia nin hilom, cun magbolong siang aldao nin paghigñalô: ta gñaning may mapadahelán sa pag-sombong sa saiya.

3 Iyo ini sia sinabihan nia an tauo na may camót na aláng, ! Magbuhat ca sa tahao niamo!

4 Asin iyo idto sinabihan sinda, ¿ Arin dao magcacanigó cun aldao nin paghigñalô an pag-guibo nin carahayan ó carátan? ¿ An pagligtás nín buhay, ó an paghalê caiyan? Alagad sinda day nag-guirirong.

5 Asin pagcahiligña sainda sa saiyang palibot na may caan-gotan, asin camondoan dahel can catagasan nin saindang magña pusò, nagsabi sa tauo, ¡ Honatá an camót mo! Asin hinonat nia: asin an saiyang camót naomayan.

6 Asin pagharalê can magña Fariseo, caolay-olay ninda an magña Herodiano sa maraot na dapit saiya, cun papánon ninda an paggadan saiya.

7 Iyo idto si Jesús, cairiba an saiyang magña discipulo na nagpuruli sinda sa dágat: asin nagñagsoromod sa saiya si cabala-quidan na magña tauo na halê sa Galilea: asin Judea,

8 asin sa Jerusalem, asin sa Idumea, asin dumán pa sa enotan nin Jordán, asin nin palibot nin Tiro asin nin Sidon, sarong cadaclán na gayo, na nagdurumán sa saiya sa paghinaniog can macagñalas-gñalas na magña bagay na guiniguibo nia.

9 Asin sinabihan nia an saiyang magña discipulo na anda-món an sarong sacayan na sadang, dahel sa cadaclán, ta gñaning day sia mapiotan :

10 Huli ta balaquidon an magña pinaomayan nia ; nin huli gñani caini, nagñagsarabay sinda, ta gñaning madótan sia can gabos na may namamataan na manlaen-laen na saquit.

11 Siring man an magña espiritung marompot, can sia nahiling, nagtirilaób sa saiyang atubang, asin na nagsororihao, na nagsarabi, Ica an Aqui nin Dios.

12 Alagad sia pinagbobótan sinda nin marigon na patanid na day sia ipagbuyag-yág.

An pag-apód nia sa cagduá.

13 Asin nagtucad sia sa buquid, asin inapod nia idtong magña na sa saiyang boót : asin sinda nagdaratong sa saiya.

14 Asin nagpili sia nin cagduá, na mag-oorontóc saiya, asin pagsosogoon man sinda sa paghulit,

15 asin tatauan man sinda nin cabagsican sa pagpaluás sa magña espiritung marompot :

16 si Simón na gñinagñaranan man nia Pedro ;

17 asin si Santiago áqui ni Zebedeo, asin si Juan na tugang ni Santiago ; na gñinagñaranan man sindang Boanerges, na an cahologan : Magña áqui nin dagoldol :

18 asin si Andrés, asin si Felipe, asin si Bartolomé, asin si Mateo ; asin si Tomás, asin si Santiago na áqui ni Alfeo, asin si Tadeo, asin si Simón na inaapod Celador,

19 asin si Judas Iscariote, na guminibo saiya nin capasaloi-ban. Asin na nagdirigdi sinda sa harong.

An rapsac nin magña escribas.

20 Asin nagñagtiripon liuat an cadaclán, nin huli caini day-na gñani sinda nacapagcaracán nin tinapay.

21 Asin pagcadagnog can saindang magña catood, nagñagruluas ta magdadaracop saiya : huli ta nagñagsarabi, na narogñao sia.

22 Alagad an magña escriba na naghirilig halê sa Jerusalem nagsarabi, Iguá nin *cabagsican ni Beelzebub*, asin caiba nin poón nin magña demonio inaalao nia sa luás an magña demonio.

23 Iyo idto inapód nia sinda, asin pinagsabihan sinda nin magña halimbauâ, ¿Papânon dao ni Satanás an pagpaluas man saná qui Satanás?

24 Asin cun an sarong cahadêan magcacabaragnâ tumang sa saiya man saná, day magdadamay idtong cahadêan na idto.

25 Asin cun an sarong harong magcacabaragnâ tumang sa saiya man sana, day magdadamay idtong harong na idto.

26 Asin cun si Satanás nagtindog tumang sa saiya man saná, asin magcabaragnâ, day magdadamay sia, cundi *nag-haharani an saiyang* catapusan.

27 Day nin si-isay man na macacalaog sa harong nin may cabagsican, asin hábonon an saiyang magña sadiri, na day gñona gaposon an may cabagsican; iyo ini macacahábon sa harong.

28 Sa catotoohan sinasabihan ta camó, Na anoman na manlaen-laen na bagay nin casâlan icapatawad sa magña áqui nin magña tauo, asin magña rapsac na ipagrauay:

29 alagad an magrapsac tumang sa Espiritu Santo day na nangad nin patawad sagcod noarin paman, cundi sia nani para-casalâ nin casâlan na day na nin catapusan:

30 huli ta nagñagsarabi, Iguá nin espiritung marompot.

An inâ asin magña tugang ni Jesús.

31 Nagñagdaratong gñani an saiyang inâ asin saiyang magña tugang; asin, can nasa luás pa sinda, pinasogoan sia, na ipinapaapod.

32 Asin an cadaclán nagtuturucao sa saiyang palibot; asin sinabihan sia ninda, Uya digdi, an saimong inâ asin an saimong magña tugang nasa sa luás hinahanap ca.

33 Alagad sia sinimbag sinda, ¿Si-isay dao an sacuyang inâ asin sacuyang magña tugang?

34 Asin pacahiling nia sa palibot nin cabalaquidan na naca-

tucao sa saiyang palibot, nagsabi, ¡ Uya an sacuyang iná asin an sacuyang magña tugang!

35 huli ta an gabos na nag-guiguiibo can cabôtan nin Dios, ini man saná iyo an sacong tugang na lalaqui, tugang na babaye, asin iná.

CAPÍTULO IV.

Halimbauâ dapit sa para-tanom.

1 Asin nagpoón sia liuat magtocdô sa baybayon nin dagat. Asin na nagdaratong sa saiya balaquidon na tauo, huli gñani caini lominaog sia sa sarong sacayan, tominucao sa dagat; asin an bilog na cadaclán na sa dagá sa harani nin dagat.

2 Asin tinocdoan sindá nin balaquidon na magña bagay sa halimbauâ, asin sinabihan sindá can saiyang pagtocdô.

3 Maghimatê camó, Uya digdi, an para-tanom nagluás ta magtatanóm:

4 Asin nangyari na can pagtanóm nia, si saróng cabagñâ *can banhi* naholog sa carani nin dalan, asin nagñagdaratong si magña gám-gám asin tinorocâ idto.

5 Asin an ibang cabagñâ naholog sa cagapóan, na day lamang duman nin dacol na dagá: asin cadali na mabuhay, huli ta day nin hararom na dagá:

6 alagad can sirang na si aldao, naloyos; asin nin huli ta day nin gamót, nagcaaraláng.

7 Asin si ibang cabagñâ naholog sa magña matonóc, asin nagtaralobô sa magña catonocan, asin linamós idto, asin day nagbugña.

8 Asin si ibang cabagñâ naholog sa dagáng marahay, asin nag-iitáas, asin nagtatalobô, nagbugña: asin nacadará an sarô nin tolong polô lambang sarô, an iba man anom na polô, asin an iba manang-gatos.

9 Asin nagsabi; An iguá nin taligña sa pagdagñog, maghinaniog.

10 Asin can nagsárô-sárô sia, si magña duduman sa palibot nia patin si cagduá nagharapót sinda sa saiya dapit can magña halimbauáng idto.

11 Asin sia sinabihan sinda, Sa saindo itinogot an *pacamidbid* sa bilom can cahadéan nin Dios: alagad sa magña nasa sa luás, pinag-guiguibo sa halimbauâ saná gabos:

12 ta gñaning an paghiling macahiling, asin day mamidbid; asin an pagdagñog macadagñog, asin day masayodan; tibaad pa cun magharalic sinda, asin an *casálan* nindá icapagpatawad.

13 Asin sinabihan sinda, ¿Day nindo nasayodan ining halimbauâ na ini? ¿papânon dao nindo an pagsayod can gabos na magña halimbauâ?

14 An para-tanom nagtatanóm nin tataramon.

15 Asin iyo ini idtong magña na sa harani nin dalan, na duman natatanóm an tataramon; asin pacadagñog niinda, sa oras na iyan minadatóng si Satanás asin quinucua nia an tataramon na natatanóm-na sa sainda.

16 Asin ini man saná iyó idtong magña tinanóm dumán sa cagapoán; Sinda, cun nadagñog an tataramon, tolos man saná inaacô ini nindá sa caogmahan;

17 alagad day sindá nin gamót sa sainda man saná, cundi agui saná; asin iyó ini, na cun iguá nin camondoan ó anoman na pagpasaquit dahel can tataramon, sa oras man saná napapaparak sinda.

18 Asin iba man idtong magña tinanóm sa magña catonocan; iyó ini idtong magña nagdadagñog nin tataramon.

19 Alagad an magña pag-igñoaha sa quinában, asin an dayâ nin magña cayamanan, asin nin magña pagmauót na day nin casaysayan dapit sa ibang bagay, minalaog, nalalamos an tataramon, asin napapasiring na saná na day nagbugña.

20 Asin ini iyó idtong magña tinanóm sa dagang marabay; na sindá nádadagñog an tataramon, asin ini inaacô nindá, asin magña nagbugña, manolonpolô lambang sarô, mang anóm na polô, asin manangatós.

Halimbauâ dapit sa candelero.

21 Asin sinabihan man sindá, ¿Dinádara digdi dao an saróng ilauan ta ibugtác sa irarom nin caban, ó sa irarom nin higdaan? ¿Day dinádara ta gñaning icabugtác sa candelero?

22 Huli ta day nin anoman na natatahoban na day mapapahayag, asin day nin natatagò, na day mahahayag sa caliuanagan.

23 Cun si-isay iguá nin taligña sa pagdagñog, maghinaniog.

24 Sinabihan man sinda, Paghigñat camó can saindong paghinaniog : ta anoman na socol na socolan nindo, siring man an isosocol sa saindo : asin dadagdagán pa camó nin labipa.

25 Huli ta an si-isay man na iguá, tataohan sia : asin si-isay man na day, minsan an iguá, cucuaon sa saiya.

Halimbauâ dapit sa banhi.

26 Asin nagsabi, Siring man an cahadéan nin Dios, бага an sarong tauo na naguasác nin banhi sa ibabao nin dagâ ;

27 asin minatorog sia asin minabagñon sia bangui asin aldao, asin an banhi nabubuhay asin nagtatalobò, na day nia naiisihan cun páano.

28 An dagâ nagbugña sa saiya man saná ; naeenot an dahon, minasonod an ohoy, minasonod an pisóg na nacapanò sa ohoy.

29 Asin cun an bugña inog-na, tolos man saná guinagamit nia an igagtá, huli ta an tig-anian nagabot-na.

Halimbauâ dapit sa pisog nin mostaza.

30 Nagsabi man, ¿Anó dao an icabaing ta sa cahadéan nin Dios? ¿ó anó dao na halimbauâ an icaaguid ta?

31 Nacacabaing sa pisog nin mostaza, na, cun itinatanom sa dagâ, iyo an labì ca sadang sa gabos na banhi na nasa ibabao nin dagâ,

32 alagad, cun iquinatanom na, nagtatalobò, asin mindaculâ sia sa gabos na magña tinanom, asin minasólí nin magña daraculang sagnâ ; nin huli caini an magña gángám sa lagñit macacatogdon sa irarom nin saiyang limpoy:

33 Asin balaquidon na magña cabaing na halimbauâ pinagtataraman sinda dapit can tataramon, igò sa saindang pacadagñog:

34 asin cun bacô sa magña halimbauâ day sinda pinagtataraman: alagad isinasaysay nia gabos sa saiyang sadiring magña discipulo.

Si Jesús pinaontóc an baguió.

35 Asin sa aldao na idto, cahaponan-na, nagsabi sa sainda, Domaquit quitá sa sarong ibong.

36 Asin pacabayáe can cadaclán, *an magña discipulo* dinará sia siring sa pagcamugtac nia sa sacayan. Asin iguá man sia na magña cairiba na ibang sacayan.

37 Asin bominuhát an sarong daculang baguiong doros, asin an magña alon nagraralaog sa sacayan, nin huli caini napapanô na.

38 Alagad sia duduman sa olín natotorog sa ibabao nin olonan: asin pinocauan sia, asin sinabihan sia, Maestro, ¿day ca nin labot con magadan quitá?

39 Asin pagcamatá nia, tinuyaó nia an doros, asin sinabihan an dagat, Tonong: Omontoc ca. Asin nag-ontóc si doros, asin nangyari an carahayan nin panahon.

40 Asin sia sinabihan sinda, ¿Tádao tá natatacot camó? ¿Day pa camó nin pagtubód guiraray?

41 Asin sinda nagcataracot nin macuri, asin nagorolayolay, ¿Si-isay dao ini, na minsan an doros asin an dagat quinucuyog sia?

CAPÍTULO V.

An tagá Gergesa na may demonio.

1 Asin nagñagdaratong sinda halê sa sarong ibong nin dagat, pasiring sa dagâ nin magña tagá Gergesa.

2 Asin can pagluás nia sa sacayan, tolos man saná nagsabát sa saiya, halê sa magña lolobgñan, an sarò catauo na may espiritung marompot,

3 Na sia nagoontoc sa magña lolobgñan: asin day nin si-isay na macagacod sa saiya, minsan pa gñani magña cadena;

4 huli ta parating nagagacdan sia nin magña ramal patin magña cadena, asin an magña cadena pinagparatod nia, asin an

magña ramal pínagporotol: asin day nin si-isay man na may cosóg sa pagpogol sa saiya.

5 Asin sa bilog na panahon, nin bangui patin aldao, nag-cucurahao sa magña lolobgñan asin sa magña cabuquidan, asin nagsasadiring maglugad sa saiya nin magña gapô.

6 Asin pacahiling nia sa harayô qui Jesús, nagdalagñan asin nagsambá sa saiya;

7 Asin nagcurahao sa daculang tigñog, na nagsabi: ¿Anong lábot co sa saimo, Jesús, na Aquí nin Dios na Caborohalang-caui? minasumpâ acó sa Dios, na day mo acó pagpasaquitan.

8 Huli ta sinabihan nia, Lumuás ca digdi sa tauo, espiritung marompot.

9 Asin naghapot sa saiya, ¿Anô an gñaran mo? Asin sia nagsimbag saiya, Dacol ó región* an sacong gñaran; huli ta dacol man cami.

10 Asin naquimaherac nin maigot sa saiya na day nia sinda padumanon sa luás caidiong dagâ.

11 Tará iguá dihan, sa cataid nin cabuquidan, nin sarong daculâ na catiripunan nin magña orig, na nagsorongcal.

12 Asin an *magña demonio* nagpaquimaherac sa saiya, na nagsarabi, Padumanon mo cami sa magña orig, ta gñaning lomaog cami sa sinda.

13 Asin sia tinogotan sinda. Iyo idto, pacapagruluás can magña espiritung marompot, nagpanrالاog sa magña orig: asin an catiripunan naglampáo halê sa sarong angpás sagcod sa dagat (iguá nin magca duang ribo); asin nagcaralamós sa dagat.

14 Asin si magña nag-aataman caidto nagñagdurulag, asin nagñagtarao nin pacaisi sa ciudad asin sa magña omá. Asin nagruluás sinda sa paghiling cun anó idtong nangyari.

15 Asin nagpandirigdi sinda qui Jesús, asin pinaghiling ninda idtong may demonio na nagtutucáo, may gubing *naman* asin nasa saiyang bilog na isip na, si nagcaiguá nin cadaclán na *demonio*: asin pinagñarabot sinda nin tacot.

16 Asin pinag-rosipan sinda can magña nagpacahiling,

* Dacol ó región—manada nin magña demonio.

cun napáano idtong nangyari sa may demonio, asin siring man idtong nangyari sa magña orig.

17 Asin nagporoón maquimaherac sa saiya na maghalè sia sa magña dagâ ninda.

18 Asin paglaóg nia sa sacayan, idtong si iguá gñóná nin magña demonio naquimaherac saiya na togotan niang omíba sa saiya.

19 Asin si Jesús day itinogot saiya, alagad sinabihan pa loged, Paduman ca sa harong mo, sa saimong magña catood, asin ibaretâ mo sa sainda an magña daculaon na bagay na guinibo nin Cagurangnan sa saimo, asin tâdao ta naberac sa saimo.

20 Asin sia napadumán, asin nagpoón magbaretâ sa Decápolis can gurano cadaculâ na magña bagay na si Jesús guinibo sa saiya : asin gabos nag-gñaralás.

An àqing babaye ni Jairo; an babayeng inauuasan.

21 Asin can pacadaquit ni Jesús liuat sa sacayan sa sarong ibong, nagtiripon sa palibot nia si sarong cadaclán nin tauro: asin sia duduman sa baybayon nin dagat.

22 Asin napadigdi an sarò nin si magña poón nin sinagoga, na gñinagñaranan si Jairo; asin can mahiling sia, nagdapâ sa saiyang magña bitis,

23 asin naquimaherac sa saiya nin marigon, na nagsabi: An sadang cong àqui na babaye naghibigñágdan; *naquiquimaherac acó saimo* na paduman ca, asin doótan mo sia can magña camót, ta gñaning maparahay asin mabuhay.

24 Asin si Jesús napadumán, caiba nia; asin nagsoronod sa saiya si sarong daculang cadaclán, asin pinipiot sia.

25 Asin si sarong babaye, na iguá nang cagduang taón na pinag-aauasan nin dugô,

26 asin balaquid na gayo na an tinios nia dapit sa dacol na parabolong, asin naobos nang icabayad si gabos niang sadiri, asin day sia man napaomayan, cundi atá gñani nag-oorog logod sia,

27 Pacadagñog nia can magña bagay na *pinagbabaretâ* dapit qui Jesús, napadigdi sia sa cadaclán sa licodan nia, asin nagticuil can saiyang gubing.

28 Huli ta nagsabi sa *saiya man saná*, Cun acó macaticuil cutána can *saiyang* gubing, maómayan acó.

29 Asin tolos man *saná* napon-pong an pag-auas nin *saiyang* dugò; asin namatéan sa *saiyang* hauac na naomayan-na sa magña padusa nin saquit.

30 Asin iyo idto si Jesús, pagcamidbid sa *saiya man saná* can cabagsican na sa *saiya* gominican, nagligñoy sa cada-clán, asin nagsabi: ¿Si-isay an nagticuil can sacong magña gubing?

31 Asin an *saiyang* magña discipulo nagsarabi sa *saiya*, Nahiling mo na an cadaclán pinipiot ca, ¿asin nagsabi ca, Si-isay an nagticuil sacò?

32 Alagad sia dinagos an paghiling sa palibot ta gñaning mahiling nia an babayeng nag-guibo caidto.

33 An babaye gñani, natacot asin pigtataquigan, na naisihan nia idtong guinibo sa *saiya*, nagdoloc asin paglohod nia sa *saiyang* atubang, asin sinabihan sia can gabos na catotoóhan.

34 Asin sinabihan nia sia, Aquí, an saimong pagtubod ilinigtas ca; lacaó na sa catiuasayan, asin maomayan ca na nin saimong padusa.

35 Can sia nagtatarám pa, nagdumán si magña halè sa *harong* nin poón nin sinagoga, na nagsabi, An aquí mo gada-na: ¿tádao ta pinagpapagal mo pa an Maestro?

36 Alagad si Jesús, na day pinaghalagahan an tataramon na pinagsabi, sinabihan an poón nin sinagoga, Day ca matacot, tubod saná.

37 Asin day sia nagtogot na si-isay man mag-ibá sa *saiya*, cundi si Pedro, asin si Santiago, asin si Juan na tugang ni Santiago.

38 Asin nagdaratong sa *harong* can poón nin sinagoga; asin si Jesús pinaghiling an caribocan, asin an magña pagtaragñis asin macuring inagragñay.

39 Asin pacalaóg nia sa laog, nagsabi sa sainda, ¿Tádao ta nagrriboc camó asin nagtataragñis? an áqui bacong gadan, cundi natotorog.

40 Asin sinda nag-oolog-oolog sa *saiya*. Alagad sia paca-pagpaluasá can gabos, quinuá an amá nin daraga asin an sai-

yang inâ asin an magña cairiba nia, asin nagdagos sa laog sa namugtacan can daraga.

41 Asin pacacuaa can camót nin si daraga, nagsabi sa saiya, ¡Talitha cumi! na an cahologan, boót sabihan, Daraga, sa saimo nagsasabi acó, Magtindog ca.

42 Asin tolos man saná an daraga nacatindog, asin nacapaglacao; tará iguá sia nin cagduang taón. Asin sinda naggnāralás nin macuring pag-gñalas.

43 Asin sia pinagbootan sinda nin macuri na si-isay man day magpacaisi caini, asin sinabihan na tauán ldto nin pagcacán.

CAPÍTULO VI.

Si Jesús day nin halagá sa Nazaret.

1 Asin paghalê ni Jesús dihan; asin napadigdi sa sadiri niang dagá; asin an saiyang magña discipulo nagsonod sa saiya.

2 Asin pagdatong can aldao nin paghigñaló, nagpoón magtocdô sia sa sinagoga: an cadaclan can madagnog sia, nagcaticribahan na nagsarabi, ¿Saen quinucua caini ining magña bagay? asin ¿Arin dao na cadonogñan an itinaó sa saiya, asin ano dao an cahologan can cabagsican na guibo na guinibohan nin saiyang magña camót?

3. ¿Bacó ini an panday, na áqui ni Maria, tugang ni Santiago, asin ni José, asin ni Judas, asin ni Simón? ¿asin day man an saiyang magña tugang na babaye digdi sa satuyâ? Asin nag-cacaarangot sa saiya.

4 Asin si Jesús sinabihan sinda, Daing profeta na day nin halagá, cundi sa saiyang sadiring dagá, asin sa saiyang sadiring magña capinsanan, asin sa saiyang sadiring harong.

5 Asin day nacapag-guibo sia nin anoman na guibong cabagsican dihan, cundi an pigdootan nin magña camót na cadiquit na magña naghehelang, na sinda pinaomayan.

6 Asin nag-gñalás sia can day pagtubod ninda.

Asin napadumán sia sa palibot can magña barrio, nagtotocdô.

An catongdan nin cagduá.

7 Asin inapod sa saiya an cagduá, asin nagpoón pigpa-lacao sinda man-duá-duá; asin tinauán sinda nin cabagsican sa magña espiritung maronpot;

8 asin pigbôtan sinda na day mag^dará nin anoman sa dalan, cundi sorong sogcod saná; ni tinapay, ni lalágan nin cacanon, ni pirac sa saindang supot;

9 alagad magsorobot nin sandalias: asin day camó maggamit nin magcaduáng gubing.

10 Asin sinabihan sinda, Saen man camó lomaog na harong, paulat camó dihan sagcod camó na mag-haralê dihan.

11 Asin idto gabos na day omacô ó magsabat sa saindo asin day man maghinaniog sa saindo, sa paghalê na nindo dian, palpaga nindo an cabo-cabo na yaon sa irarom nin saindong magña bitis, sa pagpatotoo sa sainda. Sa catotoohan sinasabi co sa saindo na matitios pa an silot nin magña taga Sodoma asin Gomorra sa aldao nin paghocom, sa silot na manonogho sa ciudad na idto.

12 Asin can magpanluas, naghuhulit sinda na an magña tauo magsorolsol.

13 Asin nagpaluás sinda nin balaquidon na magña demonios, asin piglalahidan nin lana an balaquid na magña naghehelang, asin pigpaomayan sinda.

Pagcadagan ni Juan nasi Bautista.

14 Asin can pacadagnog *caidto* nin hadeng Herodes (huli ta an gñaran ni *Jesús* nacalacop na): asin nagsabi, ; Si Juan na si Bautista nabuhay liuat sa magña gadan, asin nin huli caini ining magña cabagsican nangyayari sa saiya!

15 Alagad an iba na nagsarabi, Iyo si Elias. Asin an iba nagñagsarabi, Iyo an profeta, *siring* sa sarô nin si magña *ibang* profeta.

16 Alagad pagcadagnog *caidto* ni Herodes, nagsabi, Si Juan, na pinogotan co nin payó, sia nabuhay liuat.

17 Huli ta si Herodes man saná nagboót, asin dinacop si Juan, asin ipinagpalaog siang gapos sa bilangoan, dahil qui

Herodias, na agom ni Filipino na tugang caidto: huli ta nag-agom sa saiya.

18 Huli ta si Juan nagsabi qui Herodes, Day manigò saimo na sadirihon mo an babaye nin tugang mo.

19 Nin huli caini si Herodias may maraot na boót sa saiya, asin boót man siang gadanon; alagad day mangyayari;

20 huli ta si Herodes may pagcatacot qui Juan, pacamidbid na tauong banal asin santo, asin ilinilicay sia. Asin cum na-dadagñog man sia, nag-guiguibo nin magña balaquid na bagay; asin pighimatê sia nin maogma.

21 Asin nangyari na can pagdatong nin sarong aldao na talaga na si Herodes, sa saiyang caaldauan, nagbugtac nin handâ sa saiyang magña cadaraculân, asin sa magña haralangcao na capitán, asin sa magña tauong maguinoo nin Galilea;

22 asin paglaog can áquing babaye ni Herodias asin nagtaróc, nagayagaya si Herodes asin idtong magña cairiba nia sa mesa; asin an hadê sinabihan an daraga, Maghagad ca sa sacô can boót mo, asin ta itataó co sa saimo.

23 Asin nagsumpâ sa saiya, Gabos minsan guráno hahagadon mo sa sacô, itataó co sa saimo, sagcod an cabagñâ nin sacong cahadêan.

24 Asin pagluás nia, nagsabi sa saiyang inâ, ¿Anong hahagadon co? Asin sia nagsabi, An payó ni Juan na si Bautista.

25 Sia tolos man saná, naglaóg nin dalêdalê dumán sa hadê, asin hinagad, na nagsabi, ¡Boót co na gñunian man saná itaó mo sa sacô sa sarong pingan an payó ni Juan na si Bautista!

26 Asin si hadê namondô nin macuri; alagad dabel nin si saiyang magña pagsumpâ, asin can magña duduman na nasa lamesa day nia sinayumahan ito.

27 Asin pinagpadumán nia tolos an sarong soldado nin saiyang bantay, pinaglôtn-na darahon an payó ni Juan: asin ini napadumán asin pinogotan sia nin payó sa bilangoan,

28 asin dará an saiyang payó sa sarong pingan, itinaó nia ini sa daraga; asin an daraga itinaó ini sa saiyang inâ.

29 Asin can maisihan can saiyang magña discipulo, nagdirigdi, asin binuruhat an saiyang bancay, asin binorogtac sa sarong lolobgñan.

Enot na vagdacol nin magña tinapay.

30 Asin an magña apóstol nagtiripon qui Jesús; asin tinauan sia nin pacaisi can gabos na magña guinibohan ninda, asin nin si magña pigtocdóan ninda.

31 Asin sia sinabihan sinda, Magdirigdi camó sa sarong lugar na patag, asin magpahigñalò nin cadiquit. Huli ta dacol an magña nagdirigdi asin nagduduruman; nin huli gñani caini ni pagcaracan sa sainda day pa guiraray.

32 Nagsaracáy sinda na napadumán sa sarong lugar na siblag asin patag.

33 Alagad an magña tauo nagcahiriling sinda, can paghalaralè ninda, asin balaquid an magña nacamidbid sa *saiya*, asin nagdaralao dumán lacao saná, guican sa gabos na magña ciudad, asin nagdaratong enot sa sainda.

34 Asin pagluás ni Jesús, nahiling an sarong deculang cadaclán, asin naherac sia sa sainda, huli ta garong magña carnero na day sinda nin para-ataman: asin nagpoón magtocdò sa sainda nin balaquid na magña bagay.

35 Asin can hapon nang gayo, nagdoroloc sa *saiya* an *saiyang* magña discipulo, na nagsarabi: Patag ining lugar na ini, asin hapon nang gayo:

36 Palacauón mo sinda, ta gñaning magpadumán sinda sa magña dagâ asin sa magña barrio sa palibot, asin magbaracál sinda nin cadiquit para sa saindang pagcacán, huli ta mayong mácacan.

37 Alagad sia nagsimbag, na sinabihan sinda, Tauán sinda nindo nin pagcacán. Asin nagsarabi sa *saiya*, ¿Magpadumán camí asin magbacal nin duang gatos na denario* na tinapay, asin itao ta sa sainda ta gñaning magcaracan?

38 Asin sia sinabihan sinda, ¿Pirá an tinapay nindo? magpadumán camó, *asin* hiligñon *idto*. Asin sinda, can maisihan, nagsarabi, Limá, asin duang sirâ

39 Asin pigbôtan sinda na patucauon an gabos nin torotompoc sa ibabao nin magña doot na lâbas.

* Anom na polò may pitong pisos.

40 Asin nagturucao sinda nin tompoc na manangatos, asin manlimang polò.

41 Asin pacacuaa nia can limang tinapay asin can duang sirá, nagtagñad sia sa lagñit, benendicionan nia *idto*; asin pinagbaragñâ an magña tinapay; asin itinaó sa magña discipulo ta gñaning ipamuragtac sa atubang ninda; asin binaragñâ man si duang sirá sa sainda gabos.

42 Asin nagcaracán an gabos, asin nagcabararásóg.

43 Asin pinag-buruhat na natadâ cagduang cararao na paranò nin peredaso *nin tinapay*, asin siring, man si magña sirá.

44 Asin an magña nagcaracán nin si magña tinapay iguá nin magca limang ribo catauo.

Si Jesús naglacao sa ibabao nin dagat.

45 Asin tolos man sana pinagbôtan an saiyang magña discipulo na magralaóg sa sacayán, asin mag-erenot *sa saiya* na domaquit sa sarong ibong sa Bethsaida, dagñan na sia man saná nagpapalacao pa can magña tauo.

46 Asin pacatapus pagpalacaua sa sainda, napadumán sia sa buquid ta mamibi.

47 Asin can borobangui na, an sacayán nasa tahao na nin dagat, asin sia nagsarò-sarò sa dagâ.

48 Asin nahiling sinda nag-gagaod nin maigot; huli ta an doros songsong sa sainda; asin can harani na an icaapat na vigilia* nin bangui, napadigdi sa sainda, naglalacao sa ibabao nin dagat; asin guinibo nia na boót magñenot sa sainda:

49 alagad sinda, pagcahiriling na naglalacao sia sa ibabao can dagat, nagñag-irisip na cun anong fantasma; asin nag-cururahao:

50 huli ta an gabos naghiriling sa saiya, asin nagca-tiricbahan. Alagad *si Jesús* tolos man saná nagtaram sa saindá, asin nagsabi sainda, Pacosogon an boót nindo: iyo acó; day camó matacot.

51 Asin nagsacát sa sainda sa sacayán; asin nag-ontoc an doros: asin sinda nagcatiricbahan nin macuri;

* Ica tolong oras nin caagahan.

52 tará day sinda nacapag-horop-hbrop dapit can *nangyari* sa magña tinapay; huli ta an pusô ninda matatagas.

53 Asin pacataboc ninda can *danao*, nagdaratong sa dagâ nin Genesaret, asin nagdoroong sinda sa baybayon.

54 Asin pacaluás ninda sa sacayán, tolos namidbiran sia ninda,

55 asin pinagralacao an bilog na dagâ nin palibot, nagporoón magdará sa saindang magña boligan can magña naghehelang sa gabos na lugar, cun saen nadadagñog ninda na duduman sia.

56 Asin minsan saen sia minalaog, sa magña barrio, ó magña ciudad, ó sa magña omá, ibinobugtac an magña naghehelang sa magña dalan, asin naquiquimaherac sa saiya na togotan sinda na macaticuil lamang can guilid nin saiyang gubing: asin gabos na nacaticuil sa saiya nageaoromayan.

CAPÍTULO VII.

An baretâ na-enot nin magña magurang.

1 Asin nagñagtiripon sa palibot nia an magña Fariseo, asin ibá nin magña escriba, na nagdirigdi halê sa Jerusalem,

2 na sinda nacahiling sa nagcapirá nin saiyang magña discipulo na nagcaracán can saindang tinapay can magña camót na maramog, na cun isabi, day pighanauan, sinasálâ sinda.

3 Huli ta an magña Fariseo asin an gabos na magña Judio, cun day naghahanao sinda nin dayaday can magña camót, day nagcacaracán; ta nagootob can baretâ nin magña magurang:

4 asin an *pagbalic* na halê na sa sádán, cun day naghahanao sa saina, day nagcacaracán: asin iba pang balaquid na magña bagay con iguá sinda, na pinag-aracó na pigootob, *siring* sa magña paghugas nin magña copa, asin nin magña dolay, asin nin magña casangcapan na cobre, asin nin magña hamác.

5 Asin pinagharapot sia can magña Fariseo asin magña escriba, ¿Tádao ta day nagsosonod an saimong magña discipulo siring sa baretâ nin magña magurang, cundi nagcaracán can tinapay, an magña camót ninda maramog?

6 Asin sia sinabihan sinda, ¡ Marahay na gayo an pagcahulâ ni Isaias sa saindo, para-saguin-saguin ! siring sa nasu-surat :

Ining banuang ini sa magña gñabil sana pig-gagalagñan acó,

Alagad an saiyang pusô harayô sa sacô.

7 Alagad sayang an pagsambá sa sacô,

Na nagtorocdô qui magña paghulit na magña pag-boót nin magña tauo.

8 Háros ta minsan pinabayáan nindo an togon nin Dios, igua camo can ualat na togon ó tradicion nin magña tauo ; an magña paghugas can magña dolay asin can magña bobog na inonam : asin nagñagguibo camo nin ibang magña cabaing na bagay.

9 Asin sinabihan nia sinda, ¡ Marahay na gayo an pagsicual nindo can togon nin Dios, ta gñaning maotob nindo an saindong baretâ !

10 Huli ta si Moisés nagsabi, Galagñan mo an saimong amâ asin an saimong inâ : asin, An magrauay sa amâ ó sa inâ, magagadán sia nangad :

11 alagad camó nagsasarabi, Cun si-isay an magsabi sa saiyang amâ ó saiyang inâ, Corban *idto* (na boót sabihan, balaog co *sa Dios*) idto gabos na maninigô na malincodan tacá,

12 asin day na nindo pigtogotan na magguibo nin anoman dahel sa saiyang amâ ó dahel sa saiyang inâ ;

13 pighalean nin halagá *caini* an tataramon nin Dios can saindong baretâ, na itinaó nindo : asin balaquid na magña bagay na caomaguid caini guiniguibo nindo.

14 Asin pacaapóda liuat nia can cadaclán, sinabihan sinda, Maghinaniog camó gabos, asin saboton :

15 Day nin anoman sa luás nin tauo na an pagcalaóg sa saiya, maolactan sia ; alagad an magña bagay na minaguican sa saiya iyo an magña nacacaolaquit sa tauo,

16 ¡ Cun si-isay an may taligña sa paghinaniog, maghinaniog !

17 Asin can pacalaóg nia sa harong, halè sa cadaclán, pigharapot sia can saiyang magña discipulo dapit can halimbauâ.

18 Asin sia sinabihan sinda, ¿ Camó siring man na day nin pag-isip? ¿ Day nindo naiisip na an gabos na sa luás na minalaog sa tauo, day sia maoolactan;

19 Huli ta day minalaóg sa saiyang pusò, cundi sa saiyang tulac, asin minaluás sa lugar na tagò? *ini sinasabi huli talinilinig an gabos na magña sirâ.*

20 Asin nagsabi, Idtong sa tauo minaguican, idto an nacacaolaquit sa tauo.

21 Huli ta guican sa laóg nin pusò nin magña tauo, minaluas an magña maraot na caisipan, an magña pagsarambayan,

22 An magña paghâbon, an magña caimotan, an magña cararâtan, an dayâ, an magña pagsopog, an marigsoc na matâ, an magña pagduhagui, an capaabao-abauan, an pagcadaingboot.

23 ining gabos na magña bagay na maraot na ini, salaóg minaguican, asin iyong nacacaolaquit sa tauo.

An babaye na tagá Sirofenicia.

24 Asin can pagcabuhat nia dihan, naglacao sia pasiring sa magña sacop nin Tiro asin Sidón. Asin pagcalaóg nia sa sarong harong, pigmamauót nia na minsan si-isay day nin macaisi: alagad day mangyayari na sia mahilom.

25 Huli ta pacadagñog dapit sa saiya can sarong babaye, na an saiyang áqing sedang na daraga igua nin sarong espiritung marompot, napadigdi, asin naglohod sa saiyang magña bitis.

26 Asin an babayeng ini Griega, tagá Sirofenicia. Asin naquiquimaherac sa saiya na paluason sa saiyang áqing babaye an demonio.

27 Alagad sinabihan nia sia, Pabayáan mo na magcabarasog gñona an magña áqui: huli ta day nin catanosan na cuaon an tinapay nin magña áqui, asin iholog sa magña ayam na ido.

28 Sia alagad nagsimbag saiya, asin sinabihan sia, Iyo man nangad, Cagurangñan; alagad an magña ayam inan, sa irarom nin cacánan, nagecaracan nin magña rodog nin magña áqui.

29 Asin sinabihan nia sia, Dahel caining isinabi mo, padumánca; an demonio lominuás na sa saimong áqing babaye.

30 Asin pagdumán nia sa saiyang harong, nacuá an áqui napahigdâ sa hamác, nacaluásna an demonio.

Pagbolong sa sarong bogñog asin bilot sa Decápolis.

31 Asin pagluás nia liuat sa magña cagabasan nin Tiro, napadigdi sa dagat nin Galilea sa dalan nin Sidon, naglacao sa magña cagabasan nin Decápolis.

32 Asin pigdararahan sia nin sarong bogñog asin bilot; asin nag-paquimaherac saiya na ibugtac sa ibabao niya an saiyang camót.

33 Asin quinuá idto ibinolag sa cadaclán, ilinaog an magña morò sa saiyang magña taligña, asin pacalutabi, tinicuil an saiyang dilâ;

34 asin pagtagñad sa lagñit, nag-agragñay, asin nagsabi saiya, ; Ephatha! na cun sasabihon, Mabucás.

35 Asin nagcaburucsan si magña taligña, asin nahubád si bogcos nin saiyang dilâ, asin nagtataram na nin marhay.

36 Asin pigbôtan sinda na day ibaretâ qui-isay man: alagad minsan macuri an pagboót sainda, naglalabi logod an caigotan can pagboyagyag ninda.

37 Asin nagcatiricbahan sinda nin macuri, na nagsarabi, marahay an pagcaguibo can gabos: guiniguibo na minsan an magña bogñog macadagñog, asin an magña púla macapagtararam.

CAPÍTULO VIII.

Icaduáng pagdacol nin magña tinapay.

1 Caidtong magña aldao, na igua liuat nin balaquidon na cadaclán, asin day sindang quinacacan, si *Jesús* inapod sa saiya an magña discipulo nia, asin pigsabihan sinda,

2 Naheherac acó sa cádaclán, huli ta igua na nin tolong aldao na nag-oorontoc sacó, asin day sindang quinácacan:

3 Asin cun papagralacauón co sinda sa saindang magña harong na day nin pagcaracan, luluyahon sinda sa dalan; huli ta an ibá sa sainda nagdirigdi halé sa harayô.

4 Asin an saiyang magña discipulo nagsirimbag saiya, ¿Saen dao digdi sa sarong patag mangyari na macácua nin macapagpabasog caining magña tauo, na tinapay?

5 Asin pighapot sinda, ¿Pirá an tinapay nindo? asin nagsarabi, Pitó.

6 Asin pigbôtan an cadaclán na magturocao sa ibabao can dagâ: asin pacacuâa can pitong tinapay, asin pacapasalamat, pigbaragñâ, asin itinaó sa saiyang magña discipulo, ta gñaning ipamugtac ninda sa atubang; asin sinda ipinagburugtac sa atubang nin banuáan ó magña tauo.

7 Iguá man sindang cadiquit na magña saradang na sirâ: asin pacabendicioni, pigbôtan nia na ipamugtac ini man sa atubang ninda.

8 Nagcaracan gñani, asin nagecabrasog: asin binuruhat si magña natadá, na magña peredaso, pitong cararao.

9 Asin sinda igua nin magcaapat na ribo: asin pigparalacao sinda.

An levadura nin magña Fariseo.

10 Asin naglaóg tolos sa sacayán caiba an saiyang magña discipulo, napadigdi sa magña lugar nin Dalnanuta.

11 Asin nagruluás an magña Fariseo, asin nagporoón magharapot saiya, nagharagad sa saiya nin sarong tandâ nin lagñit, ta gñaning masógtan sia.

12 Asin sia nag-agragñay nin hararom sa saiyang espiritu, na nagsabi: ¿Tádao ta naghahagad ining capagaraquian na ini nin sarong tandâ? Sa catotochan nagsasabi acó saindo, Na day tatauán nin anoman na tandâ ining capagaraquian na ini.

13 Asin binayaan sinda, naglaóg liuat sa *sacayán*, asin nagbalió sa sarong ibong.

14 Asin nagcariligñao magdarang tinapay; asin day sindang iba can sarong tinapay sa sacayán.

15 Asin si *Jesús* pigbôtan sinda, na nagsabi, Hiligñon nindo na magrilicay camó can levadura nin magña Fariseo, asin can levadura ni Herodes.

16 Asin na nagpasuruay sa sainda man sana, na nagsarabi, day quitá nin tinapay.

17 Asin pacahiling ni Jesús caini sinabihan sinda, ¿Tádao ta nagpasuruhay camó *nin siring*, huli ta day camó *nin tinapay*? ¿day pa nindo guiraray namidbiran ni nasabotan? ¿iguá pa camó sa saindong pusó *nin catagasan*?

18 ¿Iguá camong magña matá, day nindo nahihiling? ¿asin iguá *nin magña taligña*, day nadadagnog? ¿Asin day nindo naroromdoman?

19 Can pigbaragnà co si limang tinapay sa limang ribo *catauo*, ¿pirang magña cararao na paranô *nin magña peredaso* an pigburuhat nindo? Nagsarabi saiya, Cagduá.

20 Asin can idtong pitong *tinapay* sa apat na ribo, ¿pirang magña cararao si magña peredaso na pigburuhat nindo? Asin nagsirimbag saiya, Pitó.

21 Asin sia sinabihan sinda, ¿Day pa nindo guiraray nasabotan?

Pagbolong can botá na tagá Bethsaida.

22 Asin napadigdi sa Bethsaida. Asin pigdarhan sia *nin sarong botá*, asin naquiquimaherac saiya na dôtan nia idto.

23 Asin quinaptan an camót can botá, dinarà sia sa luas *nin barrio*; asin pacalutabi can saiyang magña matá, ibinugtac an magña camót sa ibabao nia, asin hinapot sia: ¿Nacacahiling icá *nin cadiquit*?

24 Asin sia, itinagnad an magña matá, na nagsabi, Nahihiling co an magña tauo; namamasdan co na nagrarialacao garong magña cahoy.

25 Iyo idto ibinugtac liuat an magña camót sa ibabao *nin saiyang magña matá*; asin pinaliuat siang pahiligñon; asin naomayan na, asin nacacahiling na *nin malinauon* can gabos na bagay.

26 Asin si Jesús pinadumán na sia sa saiyang harong, na nagsabi, Day ca maglaóg sa barrio, asin day ca man magsabi caini quaysay man sa aldea.

An pagpatotoo ni Pedro.

27 Asin nagluás si Jesús, caiba an saiyang magña discipulo, sa magña barrio *nin Cesarea* sa Filipino: asin sa dalan hinapot

an saiyang magña discipulo, na sinabihan sinda, ¿Si-isay dao daá acó sa magña sabi nin magña tauo?

28 Asin sinda nagsirimbag, na nagsarabi, Si Juan na Bautista; asin an magña iba, Si Elias; alagad an magña iba, Sarô nin si magña profeta.

29 Asin sia naghapot sa sainda, Alagad camó ¿anó an sabi nindo si-isay acó? Si Pedro nagsimbag, na nagsabi saiya, Ica an Cristo.

30 Asin tinauan sinda nin patanid na qui-isay man day ninda ipagsabi ini dapit sa saiya.

31 Asin nagpoón na pagtoctoán sinda, na caipuhan na an Aqui nin tauo magtios nin balaquid na magña bagay, asin na isicual sia nin magña magurang, asin nin magña poón nin magña sacerdote, asin nin magña escriba, asin na gadanon asin mabuhay liuat sa ica tolong aldao.

32 Asin nagsabi caining tataramon sa hayag. Cayâ si Pedro, quinabit sia, asin nagpoón nin pagtuyao saiya.

33 Alagad sia, nagligñoy, asin naghiling sa saiyang magña discipulo, tinuyao si Pedro, na nagsabi, Padumán ca sa licoran co, Satanás; huli ta day ca tatao can magña bagay na sadiri nin Dios, cundi an magña sadiri nin magña tauo.

Pâsanon an saiyang crúz.

34 Asin inapod sa saiya an cadaclán na cairiba nin si saiyang magña discipulo, asin sinabihan sinda, Cun si-isay an boót magsonod sa hurihan co, magpaina sa saiya man saná, asin cuaon nia an saiyang crúz, asin somonod sa sacô.

35 Huli ta si-isay man na boót maglightás can saiyang buhay mauauará *an buhay*; asin idtong madaihan can saiyang buhay huli sa sacô asin can evangelio, ini an macacaligtás *can buhay* niya.

36 Huli ta ¿anó an papaquinabagñon nin tauo na masadirihan an bilog na quinában, asin mapacaraot an saiyang calag?

37 ¿Anong itátao nin tauo na balos huli can saiyang calag?

38 Huli ta idtong magña masopog dapit sa sacô asin dapit sa sacong magña tataramon, caining capagaraquian na ini na para-ratác sa capagaragoman asin para-casalá, an Aqui nin

tauo siring man icacasopog sia, cun pumadigdina sa camurauayan nin saiyang Amâ, cairiba nin magña santos ángeles.

CAPÍTULO IX.

1 Asin sinabihan sinda, Sa catotoohan sasabihan ta camó Na iguá nin nagcacapirá na magña anion digdi, na day ninda mananamitan an cagadanan, sagcod na mahiling ninda an cahadéan nin Dios magdigdi caiba an cabagsican.

An pagcaliuat can hauac ni Jesús.

2 Asin anom na aldao pacatapus, si Jesús pinagiba nia si Pedro, asin si Santiago, asin si Juan, asin dinará sinda sa sarong buquid na halangcao, na nacacasuhay sa magña iba; asin naliuat sia sa atubang ninda:

3 an saiyang magña gubing siring man nani iba maquiquintabna, mapution nang gayo na baga an ambon; na minsan si-isay na paralinig sa dagâ day macapaputi *nin siring*.

4 Asin uya sinda si Elias asin si Moisés, na naquiqui-olay qui Jesús,

5 asin nagsimbag si Pedro, na siminabi qui Jesús, Rabbi, marahay magorontoc quitá digdi: asin mag-guiribo quitá nin tolong quinorobong; sarô saimo, asin sarô sa qui Moisés, asin sarô sa qui Elias.

6 Huli ta day sia nacacaisi cun anó pinagtataram; tará sinda pinag-arabot nin macuring tacot.

7 Asin ominabot an sarong pagñanoron na tominahob sa sainda: asin nagluás an sarong ligñog guican sa pagñanoron, Ini iyo an namomôtan cong Aqui, hinaniogon nindo sia.

8 Asin dalêdalê, nagbiriling sinda sa palibot, day nang si-isay man na nahiling, cundi si Jesús na sana caiba sinda.

9 Asin can naghihilig pa sinda sa buquid, pigbôtan sinda na sa qui-isay man day ipagsabi idtong nabiling ninda, cundi cun an Aqui nin tauo na mabuhay liuat halê sa magña gadana.

10 Asin pigtorongcosan ining tataramon sa sainda, na mag-paharapotan sinda cun anó idtong pagcabuhat liuat halê sa magña gadana.

11 Asin pigharapot sia, na nagsarabi, ¿Ano an pinagsasabi can magña escriba na caipuhan na pumadigdi gñona si Elias.

12 Asin sia sinabihan sinda, Si Elias sa catotoohan madigdi gñona, asin ibabalic sa *cadatihan* an gabos: asin siring sa násusurat dapit sa Aqui nin tauo na sia magtitios nin balaquid na bagay, asin ibibilang sia sa day nin halaga?

13 Alagad sinasabihan ta carno, na si Elias napadigdina, asin guinibohan sia gabos can boót nindang guinibo, siring sa násusurat dapit sa saiya.

An baróbatang ribong.

14 Asin pagdatong niya sa magña discipulo, nahiling niya si sarong cadaclán nin catauhan sa palibot ninda, asin an magña escriba na naquiquipasuhay sa sainda.

15 Asin iyo idto na si gabos na cadaclán, can pagcahiling saiya, nagcatiribahan; asin nagñagdaralagan pasiring sa saiya, nagtaraó nin cagalagnan saiya.

16 Asin pighapot nia sinda, ¿Anó an pinaquiquisuhay nindo sa sainda?

17 Asin sarò nin cadaclán nagsimbag saiya, Maestro, pigdará co sa saimo an áqui co, na igua nin sarong espiritung pula;

18 na sia cun saen-saen quinacaptan sia, pinupucan sia: asin pinapaluas nin sobo sa *gnosó*, asin nagrarakot an magña gñipon, asin sia nagaalang: asin nagtarám acó sa saimong magña discipulo ta gñaning paluason idto ninda; asin day sinda nacapaluas.

19 Asin sia nagsimbag sa sainda na nagsabi, ¡Ó capagara-quian na day nin pagtubod! ¿sagcod dao noarin mag-oontóc acó sa saindo? ¿sagcod noarin dao pagtitioson ta camó? darahon nindo sia sa sacó.

20 Asin pigdarará ini sa saiya asin can mahiling sia, tolos man saná an espiritu pinasaquitan sia nin macuri; asin can pagcapucan nia sa dagà, nagbalintoc, na nagsosobó an *gnosó*.

21 Asin hinapot ni *Jesús* an saiyang amá, ¿Pirang panahona na nangyayari ini sa saiya? Asin sinabihan sia, Pagca-áqui pa.

22 Asin parati na itinotolang sia sa calayo asin sa magña tubig, ta gñaning magadán sia : alagad cun icá macacaguibo nin ano man, maherac ca sa samô, asin tabagñan mo camí.

23 Asin si Jesús sinabihan sia, ¡Cun icá minatubod! an gabos na magña bagay mangyayari sa minatubod.

24 Asin tolos man saná an amâ nin barobata nagcurahao, na nagsabi: Minatubod acó; tabagñan mo an sacong day pagtubod.

25 Pagcahiling gñani ni Jesús na an catauohan nagtiripon na nagdaralagan, sinagüe an espiritung marompot, na sinabihan, ¡Espiritung púla asin bogñog, acó nagboboót sa saimo na lumuás ca sa saiya, asin ta day ca na maglaóg sa saiya!

26 Iyo idto na *an espiritu* nagcurahao, asin pinasaquitan sia nin macuri, nagluás; asin sia garong gadan; cayâ gñani an magña iba nagsarabi, Gadanna.

27 Alagad si Jesús quinaptan sia sa camót tinanos sia; asin ini bominuhat.

28 Asin nin si lominaog siya sa harong, si saiyang magña discipulos pinagorosisa siya sa harayó: ¿Tádao ta camí day niamo iyan napaluas?

29 Asin sinabihan sinda: Ining bagay na ini minsan sa anoman day maluas, condí sa pamibi asin ayuno.

An daculá sa cahadéan nin lagñit.

30 Asin can pacaharali ninda dihan, nagralacao, sa Galilea; day nia boót na si-isay man macaisi.

31 Huli ta pinagtotoctoan an saiyang magña discipulo, asin sinabihan sinda, An Aqui nin tauo itataó sa magña camót nin catauohan, asin gagadanon sia; asin pacagadana sa saiya, sa icatolong aldao magbubuhay sia liuat.

32 Alagad sinda day nasabotan ining tataramon; asin nagcataracot sinda na naghapot sa saiya.

33 Asin nagdaratong sa Capernaum; asin can duduman na sia sa harong, pighapot sinda, ¿Anong pigpasuruhayan nindo sa dalan?

34 Alagad sinda day nagguirirong: huli ta sa dalan na gagpasuruhay sinda man saná, cun si-isay an nagñogñorog cadaculá.

35 Asin paca tucao nia, inapod an cagduá; asin sinabihan sinda, Cun si-isay an boót na magñenot, sia an mahuhuri sa gabos, asin an sorogoon nin gabos.

36 Asin cominua nin sarong áquing sadang pinatindog ini sa tahao ninda: asin quinolcol sa saiyang magña taquiag, asin sinabihan sinda,

37 An si-isay man na mag-acó sa gñaran co sa sarò caining magña saradang na áqui, acó an inaacó: asin an si-isay man na mag-acó sa sacó, bacóng acó an inaacó, cundi Idtong nag-sogó sa sacó.

“An day minaiual sa sató, yaon sa satuyá.”

38 Si Juan nagsabi saiya, na an olay: Maestro, nacahiling cami nin sarò na sa gñaran mo nagpapaluás nin magña demonio; asin samuyang sinagüè, ta day nagsosonod satuyá.

39 Alagad si Jesús nagsabi, Day nindo pagsagüèon: tará day nin si-isay man na mag-guiguibong milagro sa gñaran co, na gñapit mangyari na magsabi nin maraot tumang sa sacó.

40 Huli ta an day minaiual sa sató, yaon sa satuyá.

41 Asin siysay man na tomao sa saindo nin sarong, basong tubig sa gñaran co, huli ta anan camong magña qui Cristo, sa catotoohan sinasabi co sa saindo na day mauauará an saiyang balos ó balos sa saiya.

Dapit sa magna maraot na padara.

42 Asin an magpadara sa maraot sa sarò caining saradit na magña áqui na minatubod sa sacó, labi ca marahay sa saiya na bitayan sa liog nin sarong gapó na guiligñan na daculá, asin itapoc sia sa dagat.

43 Tará cun an sainong camót mani dahelan sa pagcaraot mo, potolon mo: ta marahay pa saimo na lomaog na quimay sa buhay, na igua nin duang camót mapadumán sa infierno, sa calayo na day mangyayari na maparong;

44 na dumán an saiyang olod day nagagadan, asin an calayo day napaparong.

45 Asin cun an saimong bitis mani dahelan sa pagcaholog mo, potolon mo : ta marahay pa saimo na maglaóg cang pilay sa buhay, na igua nin duang bitis, na itapoc sa infierno :

46 na dumán an saiyang olod day nagagadan, asin an calayo day napaparong.

47 Asin cun an saimong matá mani dahelan sa pagcaraot mo, oluaton mo : ta marahay pa saimo maglaóg sa cahadean nin Dios can sarong matá, na iguá nin duang matá, na itapoc sa infierno ;

48 na dumán an saiyang olod day nagagadan, asin an calayo day napaparong.

49 Huli ta saró-saró iiramon can calayo, asin gabos na dolot iiramon can asin.

50 Marahay an asin : alagad cun an asin tumábang ¿anó dao an ilolotò nindo? Magcaiguá camó sa saindo man saná nin asin, asin magcaigua camó nin catiuasayán.

CAPÍTULO X.

Dapit sa pagbolág nin mag-agom ó divorcio.

1 Asin can paghalè dihan, napadumán sa magña sacop nin Judea asin dumán pa sa Jordan : asin an magña cadaclán nagbalic magtiripon sa palibot nia ; asin, siring sa saiyang caugalean, tinotocdoan sinda liuat.

2 Asin pagdaratong sa saiya can magña Fariseo, pinagharapot sia, ta tinotóceso sia : ¿Itinotogot sa lalaqui na bolagan an saiyang agom ?

3 Asin nagsimbag sia no nagsabi, ¿Anó an pinagboót sa saindo ni Moisés ?

4 Asin sinda nagsarabi, Si Moisés itinogot an pag-guibo can surat nin pagbolag, asin ta ibobolag sia.

5 Alagad si Jesús sinabihan sinda, Huli can catagasan nin saindong pusó sinuratan camó nia caining togon na ini.

6 Alagad magpoón can capinónan nin paglaláng, an lalaqui asin babaye guinibo sinda nin Dios.

7 Dabel caini, babayaan nin lalaqui an saiyan amâ asin an saiyan inâ, asin maquiquisarò sa saiyan agom;

8 asin an duâ maguiguing sarong lamán: cayâ gñani bacò nang duâ sinda, cundi sarong lamán.

9 An pinagsarò-na nin Dios, iyan day-na mabubulag nin tauo.

10 Asin sa harong nagharapot liual an magña discipulo dapit caining bagay na ini.

11 Asin sinabihan sinda, Si-isay man na *lalaqui* na ibolag an saiyan agom, asin pacasal sa iba, nagcacasalâ nin adulterio tumang sa *enot na agom* :

12 asin cun ibolag can babaye man an saiyan agom, asin pacasal sa iba, nagcacasalâ man nin adulterio.

Benendicionan ni Jesús an magña áqing saradit.

13 Asin dinarahan sia nin magña saradit na áqui ta gñaning sinda dôtan nia : alagad an magña discipulo pigturuyao ninda.

14 Asin pagcahiling caini ni Jesús, napanò nin caangotan, asin sinabihan sinda, Pabayae nindo an magña áqing saradit na magpadirigdi sa sacó ; asin day nindo sinda pagsagitëon : huli ta sa magña siring mapasainda an cahadëan nin Dios.

15 Sa catotoohan sasabihan co camó, Na si-isay man na day acoon can cahadëan nin Dios siring sa sarong áqing sadit, day mangyari na macacalaog dumán.

16 Asin pacacogosa, ibinugtac sa sainda an saiyan magña camót, asin benendicionan sinda.

An baróbatang mayaman.

17 Asin sia can paghalê, ta malacao, nagdalagan sa saiya an sarò, asin lominohod sa saiya, na hinapot sia, Maestrong marahay, ¿anó-an guigubohon co ta gñaning macamtan co an buhay na day nin catapusan ?

18 Asin si Jesús sinabihan sia, ¿Tá anó ta inaapod mo acó na marahay ? day nin si-isay man na marahay cundi sarò saná, na iyo, an Dios.

19 Tataó ca can magña togon, Day ca mangadan, Day ca magratác can capagaragoman, Day ca maghâbon, Day ca magsasabi nin putic sa pagpatotoo, Day ca magdayâ, Galagñan mo an saimong amâ asin an saimong inâ.

20 Asin idto nagsabi sa saiya, Maestro, ining gabos na iui inotob co poón na barobata pa acó.

21 Iyo idto si Jesús, pigtorohocan sia can matá namótan sia, asin sinabihan sia, Sarong bagay nagecuculang pa saimo: Padumán ca, ipabacal mo an gabos mong sadiri, asin itaó mo sa magña pobre, asin magcacaiguá ca nin cayamanan sa lagñit: patin madiá, asin somonod ca sacó.

22 Alagad nagmondó an saiyang lalaugon caining tataramon, asin napadumán mondó: huli ta sia sarong may daraculang magña sadiri.

23 Iyo idto si Jesús nagligñoy sa palibot, sinabihan an saiyang magña discipulo, ¡ Macuring gabat na gayo an pacalaóg sa cahadéan nin Dios can magña may cayamanan!

24 Asin an magña discipulo nagcatiricbahan nin saiyang magña tataramon. Alagad si Jesús nagsimbag, nagbalic liuat na magsabi, Magña áqui, ¡ macuring gabat na gayo sa magña naglalaom sa cayamanan, an paglaóg sa cahadéan nin Dios!

25 Ta maguian pang bagay an paglaóg nin sarong camello sa matá nin sorong dagom, qui an paglaóg nin sarong mayaman sa cahadéan nin Dios.

26 Asin sinda nag-gñaralás nin labi-labi, na nagsarabi sa saiya, ¿ Si-isay gñani mangyayari na macacaligtas?

27 Asin si Jesús, tinorohocan sinda can matá, nagsabi, Sa magña tauro ini day maguiguibo, alagad bacong *siring* sa Dios: tará an gabos na bagay maguiguibo nin Dios.

28 Si Pedro gñani nagpoón magsabi saiya, Uya, cami bina-yaan ni amo an gabos, asin nagsoronod cami saimo.

29 Si Jesús nagsabi, Sa catotoohan sasabihan ta camó, Na day nin si-isay man na nagbayâ nin harong, ó magña tugang na lalaqui, ó magña tugang na babaye, ó inâ, ó amâ, ó magña áqui, ó magña dagâ, dâhelan sa sacó asin nin evangelio,

30 na day maca-acó nin sangatos pa labi gñunian na panahon, magña harong, asin magña tugang na lalaqui, asin

magña tugang na babaye, asin magña inâ, patin magña áqui, asin magña dagà, cairiba an magña pasaquit; asin sa panahon na maabot, can buhay na day nin catapusan.

31 Alagad balaquid an magña nag-eenot na mapapahuì; asin an magña nasa huri, mag-eenot,

An hagad nin magña áqui ni Zebedeo.

32 Asin duduman sinda sa dalan nagtutucad sa Jerusalem; asin si Jesús nag-eenot sa sinda: asin sinda na-tiricbahan; asin nagsosoronod sa saiya na nagcataracot. Asin pinagpadoloc nia liuat an cagduá, asin nagpoón pag-osipan sinda can magña bagay na mangyayari sa saiya,

33 *na nagsabi*, Uya digdi nagtutucad quitá sa Jerusalem; asin an Aquí nin tauo itataó sa magña poón nin magña sacerdote asin sa magña escriba; asin ta hohocoman sia na ipagadan, asin itataó sia sa magña gentil:

34 Na sinda pagmomodahon sia, asin lulutaban sia, asin hahampacon sia, asin gagadanon sia; asin sa ica tolong aldao mabubuhay sia liuat.

35 Asin nagdoroloc sa saiya si Santiago asin si Juan, magña áqui ni Zebedeo na nagsarabi sa saiya, Maestro, boót mi na guibohon mo samuyâ an anoman na bagay na hahagadon niamon sa saimo.

36 Asin sia sinabihan sinda, ¿Anó an boót nindo na guibohon co huli sa saindo?

37 Asin sinda nagsarabi saiya, Itogot mo sa samó na magturucao cami an sarò sa saimong toó asin an iba sa *saimong* ualá, sa saimong camurauayan.

38 Si Jesús sinabihan sinda, Day nindo na sasabotan an saindong hinahagad. ¿Mangyayari bagá na uminóm camó sa copang pig-iinoman co, ó mabubuniagan camó can buniag na ibinuniag sa sacó?

39 Asin nagsarabi sa saiya, *Ohó*, mangyayari. Si Jesús gñani sinabihan sinda, Sa copa na iniinoman co, camó mag-iinom man: asin sa buniag na ibinuniag sa sacó, bubuniagan camó:

40 alagad an pagtucao sa toó co ó sa ualá co, bacò acó an magtataó: cundi sa *caidlong* magña pighahandaan.

41 Asin can magcadaragñog ini can sangpolô, nagporoón maangot dahil qui Santiago asin qui Juan.

42 Alagad si Jesús inapod sinda sa saiya, sinabihan sinda, Naaaraman nindo na idtong magña ibinabantog siring can magña poón nin magña gentiles, nagbahadê sa sainda; asin idtong magña daraculá sa sainda, iguang capangyarihan sainda.

43 Alagad bacó na siring sa saindo: cundi atá gñani, cun si-isay an boót mani daculá sa saindo, maguiguing sorogoón nindo:

44 asin si-isay man na boót maguing poón sa saindo, ini maguiguing oripon nin gabos.

45 Huli ta minsan an Aqui nin tauo day nagdigdi ta gñaning paglincodan sia, cundi ta gñaning maglincod, asin itaó an sayang buhay sa pagtubos sa cagabsan.

An butang tagá Jericó.

46 Nagñagdaratong gñani sa Jericó: asin paghalé nia sa Jericó caiba an sayang magña discipulo asin an daculang cadaclán nin magña tauo, an áqui ni Timeo, si Bartimeo, sarong dukhá na butá, nacatucao sa guilid nin dalan, naquiquilimos.

47 Asin can madagñod nia na yaon si Jesús na tagá Nazaret, nagpoón siang magcurahao asin magsabi, Jesús Aqui ni David caheracan mo acó.

48 Asin balaquid an magña nagsasaragüè sa saiya, ta gñaning day magcaaló: alagad sia nagoróg pa logod an pagcucurahao, Ica na Aqui ni David, caheracan mo acó.

49 Asin si Jesús can pag-ontóc, nagsabi, Apodon nindo sia. Inarapod gñani an butá, na nagsarabi saiya, Comosog an boót mo: bumuhat ca, ta inaapod ca.

50 Asin sia isinicual an sayang gubing, naghidaling tomin-dog, asin nagdoloc qui Jesús.

51 Asin nagsimbag saiya si Jesús, na sominabi, ¿Anó an boót mo na sacuyang guibohon saimo? Asin an butá sinabihan sia, Maestro, na acó macahiling.

52 Asin si Jesús sinabihan sia, Padumán ca; an sainong pagtubod pinaomayan ca. Asin tolos man saná nacaahiling, asin nagsosonod na saiya sa dalan.

CAPÍTULO XI.

Mamurauayon na paglaog ni Jesús sa Jerusalem.

1 Asin can nagbaharani sinda sa Jerusalem, sa Betfage asin sa Bethania, sa *guilid* can buquid nin magña Oliva, *si Jesús* sinogô an duá nin saiyang magña discipulo,

2 Asin sinabihan sinda, Padumán camó sa, barrio na catogñod nindo: asin an paglaog gñani nindo dumán, macucua nindo an sarong pollino na nagagacod, na day pa sia sagcod na sancayán nin si-isay man na tauo; hubadon nindo idtó, asin darabon digdi.

3 Asin cun ignang magsabi sa saindo, ¿Tá anó ta nagguiguibo camó caini? sabihan nindo, An Cagurangnan quinacai-puhan ini; asin tolos man saná ipapadará idto digdi.

4 Asin sinda nagñagduruman, asin nacua ninda an sarong pollino nagagacod sa carani can pintô, sa luas, sa dalan; asin pighobadan sia.

5 Asin an ibá nin magña dudunán nagsarabi sa sainda, ¿Anó an guinguibo nindo, ta binohobadan an pollino?

6 Asin ini nagsarabi sa sainda siring sa isinabi sainda ni Jesús: asin sinda pinabayaan maghalê.

7 Pigdarará gñani an pollino qui Jesús; asin ibinugtac ninda sa ibabao *can pollino* an saindang magña gubing; asin *si Jesus* suminancay sa saiya.

8 Asin dacol si nagbiriclad can saindang magña gubing sa dalan; asin an magña ibá magña sagñá nin cahoy, na pinorotol sa magña omá.

9 Asin an magña nag-eerenot, asin an magña nagsosoronod, nagñagcururahao: ¡Hosanna! ¡Omauon an minadatong sa gñaran nin Cagurangnan!

10 ¡Omauon man an cahadêan na madatong ni David amá niato! ¡Hosanna sa magña calangcauan!

11 Asin naglaog si *Jesús* sa Jerusalem, sa templo; asin pacahiligña caini gabos sa palibot, palibasá ta bangui na, napadumán sa Bethania cairiba an cagduà.

An alang na higuera; an paglilinig nin templo.

19 Asin sa caagahan, pacapagharalê ninda sa Betania, siá nagotom.

13 Asin sa harayô nahiling an sarong higuera na may magña dahon, nagdoloc sia, tibaad pa macacuaá dumán nin anoman: tará can pagdatong sa saiya, daing nacuaá cundi magña dahon; huli ta bacong panahon nin higos ó bugña.

14 Asin nagsimbag si *Jesús*, sinabihan an *higuera*, Magpoón gñunian si-isay man day nin magcacan nin saimong bugña sagcod noarin pa man. Asin nagcadaragñog ini can saiyang magña discipulo.

15 Nagdaratong gñani sa Jerusalem; asin naglaog si *Jesús* sa templo, nagpoón sia na magpaluas can gabos na magña nagpapabacal asin magña nagbabaracal sa templo, asin pinucan an magña lamesa nin magña nagbabalió can pirac, asin an magña tucauan nin nagpapabacal nin salampati;

16 Asin day itinotogot na si-isay man magdará nin anoman na lalâgan sa templo.

17 Asin pigtotocdoan sinda, na nagsabi, ¿Day bagá na susurat na, An harong co aapodon harong nin pamibí sa gabos na magña nación? alagad camó guinibo nindong logñib nin magña mahábon.

18 Asin nagcadaragñog ini can magña poón nin magña sacerdote asin an magña escriba, asin naghihirigñoa cun pãanó an paggadan sa saiya: huli ta nagcacataracot sa saiya, nin huli ta an bilog na cadaclán nag-gñagñalás can saiyang pagtotcô.

19 Asin gabos na hapon nagluluas sia sa ciudad.

20 Asin can caagahan, sa pagralacao, nahiling ninda an higuera na alang-na sagcod can magña gamót.

21 Asin nacaromdom si Pedro, sinabihan sia, Hilgñon mo, Rabbí; an higuera na isinumpâ mo na alang-na.

22 Asin nagsimbag si Jesús, na sinabihan sinda, Magtubod camó sa Dios.

23 Sa catoohan sasabihan ta camó, Si-isay man na magsabi sa buquid na iní: Maghalè ca, asin maglampao ca sa dagat; asin day magborong-borong sa saiyang pusô, cundi magtubod na mangyayari an sinasabi; anoman na sabihon nia mahihimo.

24 Cayâ gñani sasabihan ta camó, Na an gabos na hahagadon nindo sa pamibí, magtubod camó na inacò-na nindo, asin cacamtàn nindo.

25 Asin noarin man na camó namimibí, ipatauad nindo, cun iguá camong anoman na tumang sa qui-isay man; ta gñaning an saindong Amâ na nasa calagñitan, ipatauad man sa saindo an saindong magña calapasan.

26 Alagad cun camó day magpapatauad, siring man an saindong Amâ na nasa calagñitan day camó papatauadon can saindong magña calapasan.

Dapit sa pagbuniag ni Juan.

27 Asin nagdirigdi liuat sa Jerusalem: asin can naglalacao sia sa templo, an magña poón nin magña sacerdote, asin an magña escriba, asin an magña camaguragñan nagdaratong sa saiya;

28 Asin nagsarabi saiya, ¿Sa anóng capangyarihan guiniguibo mo ining magña bagay? ¿Ó si-isay nagtaó saimo can siring na capangyarihan, ta gñaning guibohon mo ining magña bagay?

29 Asin si Jesús sinabihan sinda, Camó hahapoton co man nin sarong bagay, asin magsirimbag camó sa sacó, sacá sasabihon co sa saindo cun sa anong capangyarihan guiniguibo co ining magña bagay.

30 ¿An pagbuniag ni Juan, guican sa lagñit, ó sa magña tauo? Simbagon nindo acó.

31 Alagad sinda nagpasuruhay sa sainda man saná, na nagsarabi, Cun magsabi quitá, Guican sa lagñit; magsasabi sia, ¿Ta anò dao ta day camó nagturubod sa saiya?

32 Alagad cun magsabi quitá, Guican sa magña tauo,

matatacot quita sa cadaclán: huli ta an gabos ibinibilang si Juan na *totoong* profeta.

33 Asin nagsirimbag qui Jesús, na nagsarabi, Day cami tataó. Nagsabi gñani si Jesús sa sainda, Ni acó siring man day magsasabi sa saindo cun sa anong capangyarihan guiniguibo co ining magña bagay.

CAPÍTULO XII.

Halimbauâ dapit sa magña para-bâbol na moraraot.

1 Asin nagpoón magtaram sa sainda sa magña halimbauâ. Nagtanóm an sarong tauo nin sarong uvasan, asin quinodal nin magña taldóc, asin nagcalót ná guinibong tanque, asin nagpatindog nin sarong torre; asin ipinagtagorham idtó sa magña para-bâbol, asin napadurnán sa ibang dagá.

2 Asin sa capanahonan na maninigò, pigpasogoan an magña para-bâbol nin sarong oripon nia, ta gñaning acoon nia sa magña para-bâbol an magña bugña nin uvasan.

3 Asin sinda dinaracop idto pinaracol sia, asin isinobol sia na day nin anoman na dará.

4 Asin nagliuat magsogò nin ibang oripon; asin ini pig-rulugadan sa payó asin pigdarapagan sia nin macuri.

5 Nagsogò gñani nin ibá; asin sinda piggaradan idto: asin ibang magña-balaquid pa; pigparacol ninda an magña iba, asin piggaradan an magña iba.

6 Iguá pa gñani man nin sarong áquing namomótan: sinogò man ini, sa cahurihuribi, na nagsabi, Igagalang ninda an sacong áqui.

7 Alagad idtong magña para-bâbol nagsarabi sa sainda man sana, Iyo ini an magmamána; madiá camó, gadanon ta sia; asin manini satuyâ an pamána.

8 Asin dinaracop sia, piggaradan sia, asin itinarapoc sia sa luas nin uvasan.

9 ¿Anó gñani guiguibohon can cagurangnan nin uvasan? Madigdi asin lalaglagon an magña para-bâbol, asin itataó an uvasan sa magña iba.

10 ¿Day man lamang nindo nabasa ining casuratan :

An gapó na pinag-maraot nin magña para-togdoc nin harong, Ini an nani pamayohan nin guild :

11 Huli can Cagurangnan guinibo ini, Asin macagñalagñalag sa satuyang magña matá?

12 Asin pighirigñoang dacpon sia; alagad nagcacataracot sa cadaclán; huli ta na-iisihan na tumang sa sainda, isinabi nia an halimbauâ : asin binarayaan sia, nagñagharalê.

An paghapot dapit sa buhis.

13 Asin pigsorogô sa saiya an magña iba nin magña Fariseo asin nin magña Herodiano, ta gñaning madacpán sia sa ibang tataramon.

14 Asin can pagdaratong, nagsarabi sa saiya, Maestro, na-iisihan mi na icà para-patotoo, asin day ca natatacot sa qui-isay man; huli ta day ca naghihiling sa camugtacan nin magña tauo, tará nagtotocdò ca can catotoohan can dalan nin Dios : ¿Magcacanigô na magtaó nin buhis sa César, ó day?

15 ¿Magtataó camí, ó day camí magtataó? Alagad sia, ta nasasabotan an pagsaguin-saguin ninda, sinabihan sinda, ¿Tádao ta pigtotocsó acó nindo? Darhon nindo sa sacó an sarong denario,* ta gñaning mahiling co iyan.

16 Asin pacadararahá ninda sa saiya, nagsabi sainda, ¿Sa qui-isay ining ladauan, asin an násusurat? Asin sinda nagsarabi sa saiya, Qui César.

17 Asin si Jesús sinabihan sinda, Bayadan nindo idtong sa qui César, qui César, asin idtong sa Dios, sa Dios. Asin nagñaralás nin macuri sá saiya.

An magña Saduceo asin an pagcabuhay liuat.

18 Iyo idtó nagdaratong sa saiya an magña Saduceo, na nagsasarabi na day nin pagcabuhay liuat; asin pigharapot sia, na nagsarabí,

19 Maestro, si Moisés nagsurat sa samó, Cun an tugang na lalaqui nin sarô nagadan, asin may mabaya na agom na

* Na iguang tolong sicapat.

babaye, asin daing mabayaan na áqui, cuaon can saiyang tugang an babayeng ini, asin agomon, patuboan nin banhi manogñod can saiyang tugang.

20 Iguá nin pitóng magtugang: asin an matuá nagagom, asin nagadan, daing iuinalat na magña áqui.

21 Asin inagom idtó nin si icaduá, asin nagadan, na daing iuinalat na magña áqui; asin an icatoló siring man:

22 Asin an pitó daing iuinalat na magña áqui. Nagadan man an babaye, sa cahurihuri sa gabos.

23 Sa pagcabuhay liuát, gñani, ¿sa qui-isay sa samda manini sia agom? huli ta sia nani agom nin pitó.

24 Si Jesús sinabihan sinda, ¿Day camó bagá nasasalá dahel caining bagay man saná, na day nindo na-iisihan an magña casuratan, ni an capangyarihan nin Dios?

25 Huli ta sa pagcaburuhay ninda liuat sa magña gadana, day na magaaragom, ni itataó sa pag-agom; cundi macacaarog sinda siring sa magña ángeles na dudumán sa calagñitan.

26 Alagad dapit sa magña gadan, na sinda magcaburuhay liuat; ¿day bagá nindo na basa sa libro ni Moisés, sa *agui-agui dapit can Zarza*, cun paano an pagcataram sa saiya nin Dios, na nagsabi, Acó an Dios ni Abraham, asin an Dios ni Isaac, asin an Dios ni Jacob?

27 Sia bacong Dios nin magña gadan, cundi nin magña buhay: cayâ gñani camó nasasalá nin macuri.

An daculang togon.

28 Asin nagdatong an sarô nin si magña escriba, na ini, pacadagñog sa sainda na nagpapasuruhay, asin na-sabotan na marhay an pagcasimbag sa sainda, pighapot sia; ¿Arin bagá an togon na nag-ee-not sa gabos?

29 Si Jesús nagsimbag; An nag-ee-not iyó ini: Mag-dagñog ca, Oh Israel; An Cagurangnan na Dios niato, an Cagurangnan sarô saná:

30 Asin mamomôtan mo an Cagurangnan na saimong Dios sa bilog mong pusô, asin sa bilog mong calag, asin sa bilog mong isip, asin sa bilog mong cosóg.

31 An icaduá iyó ini: Mamomótan mo an capuá mo siring sa saimo man saná. Day nin ibang togon na lomabi pa caini.

32 Asin sinabihan sia can escriba, Marhay, Maestro, catotoohan an sinabi mo na sarò saná an *Dios*; asin day nin ibá Cundi sia:

33 Asin mamótan sia sa bilog na pusò, asin sa bilog na isip, asin sa bilog na cosog, asin mamoo't sa capuá siring sa saiya man saná, orog pa sa gabos na magña tinagbá asin magña dolot.

34 Asin can mahiling ni Jesús na sominimbag sia nin catoninogñan, sinabihan sia, Dayca naghaharayô sa cahadèan nin Dios. Asin ni si-isay man pacatapus caini day na naggñahás gomibo pa saiya nin magña paghapot.

An Cristo áqui ni David.

35 Asin can pagtotocdò ni Jesús sa templo, nagsimbag sia asin nagsabi, -¿ Anó ta nagsasarabi an magña escriba na an Cristo iyo an áqui ni David?

36 Si David man saná nagsasabi sa *cabagsican nin Espiritu Santo*,

Nagsabi an Cagurangnan co,

Tumucac sa sa toó cong camót,

Sagcod na ibogtac co an magña caiual mo sa ibabâ nin magña bitis mo.

37 Cayâ si David man saná nag-aapod saiya Cagurangnan; ¿ ta anó ta maguiguing saiyang áqui? Asin an magña caduc-haan sa banua pighihimatê sia nin magayagaya.

Pagtuyaó sa magña escriba.

38 Asin sa saiyang pagtocdò sominabi, Paglicay camó sa magña escriba, na namomoót magralacao can magña gubing na haralabâ, asin *namomoót* can magña cagalagñan sa magña lansagñan.

39 Asin can magña na sa enotan na tucauan sa magña sinagoga, asin can magña na sa enotan na camugtacan sa pamanguihan, ó haponan.

40 Na sinda nagsasámsam can magña harong nin magña babayeng bálo, asin, dahel sa sarong sarahutan, nagguiguiribo nin magña haralauig na pagñadiê ; ining magña ini magcacamit nin labí pa camacuring hocom.

An atang nin duc-hang bálóng babaye.

41 Asin can nacatucáo si *Jesús* sa cahampang nin bugtacan nin magña dolot, naghihiling can pagbuburutac can magña tauo can pirac sa cajon : asin balaquid na magña mayaman nagbuburutac nin dacol.

42 Napadigdi man an sarong bálóng babaye na duc-há asin nagbugtac nin duang saradang, na an hálagá sarong marabilis.

43 Asin pigpaharani saiya an magña discipulo nia, na nagsasabi sa sainda, Sa catotoohan sasabihan ta camó, Na ining bálóng duc-há nagbugtac nin labí pa sa gabos na nagbuburutac sa cajon :

44 Huli ta sinda gabos nagburugtac can labina sa sainda ; alagad ining babaeng bálo, sa saiyang caduc-haan, nagbugtac can gabos na caiguahon nia, *pati pa* can saiyang gabos na sa pagbuhay.

CAPÍTULO XIII.

An paghulit-na naghuhulâ.—An caenotenote nin magña camondôan.

1 Asin pagluas sa templo nagsabi saiya an sarô nin si saiyang magña discipulo, ¡Maestro, hiligña! ¡cagagayón na magña gapô, asin cagagayón na magña harong.

2 Asin si *Jesús* sinabihan sia, ¿Nabihiling mo ining magña daraculang harong? Tará daing matatadá digdi na gapô sa ibabao nin gapô, na day gagabaon.

3 Asin can sia nacatucáo sa buquid nin magña Oliva, sa cahampang can templo, pigharapot sia sa hilom ni Pedro asin ni Santiago asin ni Juan asin ni Andrés,

4 Sabihon mo sa samô, ¿noarin mangyayari ining magña bagay na ini? ¿asin anó an manini tandá cun ining cagabsan na magña bagay mangyayari nang magcaorotob?

5 Asin si Jesús pominoon pagsabihan sinda, Paghigñat camó, na day camó magpadayâ sa qui-isay man.

6 Balaquid an madirigdi sa gñaran co, na magsasarabi, Acó iyo *an Cristo*; asin dadayâan ninda an cadaclan,

7 Asin cun madagñog nindo dapit sa magña pagralaban, asin magña sabi-sabi dapit sa pagralaban, day camó magcataracot: caipuhan na mangyari an siring na *magña bagay*; alagad bacô pa an catapusan.

8 Huli ta mabuhat an nación tumang sa cápua nación, asin an cahadêan tumang sa cahadêan: mangyayari an daculang magña linog sa manlaen-laen na lugar; asin mangyayari an magña gotom: ining magña bagay na ini, iyo na an capinónan nin magña camondôan.

9 Alagad maghigñat camó dahel sa saindo man saná: huli ta itataó camó sa magña hocoman; asin sa magña sinagoga hahampacon camó; asin magtitirindog camó sa atubang nin magña gobernador asin magña hadê, dahel sa sacô, sa pagpatotoo sa sainda.

10 Asin caipuhan na an evangelio icapanhulit na gñona sa cagabsan nin magña naciones ó catauohan.

11 Asin cun camó darahon gñani sa *atubang nin hocoman*, na itataó camó, day camó magromdom gñona dapit can saindong sasabihon; tará an ipasabong sa saindo sa oras na iyan, idtó an sabihon nindo: huli ta bacô camó an nagtatarám, cundi an Espiritu Santo.

12 Asin an tugang itátao sa cagadanan an saiyang tugang, asin an amá an saiyang áqui; asin an magña áqui magbuburubat tunang sa saindang magña magurang, asin ipapagadan sinda.

13 Asin maogñisan camó nin gabos, dahel sa gñaran co: tará an magdanay sagcod sa catapusan, ini macacaligtas.

An paghulit na naghuhulâ (casumpay): An daculang camondôan.

14 Cun mahiling na nindo gñani an pagcatunao na maca-guiram-guiram na isinabi nin si profeta Daniel, na mamumugtac

dian sa day maninigô, (an nagbabasa, sasaboton), dagñan an magña dudumán sa Judea magdudurulag sa magña buquid ;

15 Asin an nasa bobogñan day maglusad, ni maglaog, na magcuá nin anoman sa saiyang harong :

16 Asin an nasa omá, day magbalic sa pagdará can saiyang gubing.

17 Alagad ; herac man can magña bados asin can magña nagpapasoso caidiong magña aldao na idto !

18 Mamibi gñani camó na day mangyari sa tig-lipotan.

19 Huli ta sa magña aldao na idtó magcacaiguá nin camondóan, na day pa nangad nangyari magpoón can capinónan nin paglaláng na linaláng nin Dios, sagcod gñunian, ni day na mangyayari nangad.

20 Asin cun an Cagurangnan day pighidalê an magña aldao, day nin lamán na macacaligtas : alagad huli sa magña pinili na pinili nia, pighidalê nia an magña aldao.

21 Asin cayâ gñani, cun si-isay magsabi sa saindo, ; Uya digdi an Cristo ! ó ; Uya sia dihan ! day nindo pagtubodon :

22 Huli ta magbuburuhat an magña bacong tunay na Cristo, asin magña bacong tunay na profeta, asin magpapahayag nin magña tandâ asin magña gñagnalasan, ta gñaning macadayâ sinda, cun sucat mangyari, sa magña pinili.

23 Maghigñat gñani camó ; uya digdi, ipinaenot co nang isinabi sa saindo an gabos.

An paghulit na naghuhulâ (casumpay) : An pagbalic nin Aqui nin tauo.

24 Alagad sa magña aldao na idtó, pacatapus caidiong camondóan, an aldao magdidiclom, asin an bulan day maglilianag,

25 Asin an magña bitoon magcacahorolog sa lagñit ; asin an magña cabagsican na dudumán sa calagñitan magheherô nin macuri.

26 Asin dagñan mahihiling an pagdatong can Aqui nin tauo sa magña pagñanoron, caiba an daculang capangyarihan asin camurauayan.

27 Asin dagñan man sosogoon an magña ángel, asin titiponon an saiyang magña pinili guican sa apat na doros, magpoón sa caporo-porohi nin dagâ sagcod sa caporo-porohi nin lagñit.

28 Sa higuera, gñani, maghinonod camó can saiyang halimbauâ ; Cun an saiyang sagña minalombod, asin nagsoséli nin magña dahon, sasaboton nindo na an tig-init harani-na ;

29 Siring man camó, cun mahiling nindo na mangyayari-na ining magña bagay, sabota nindo na sia harani-na sa magña tatá.

30 Sa catotoohan sasabihan ta camó, Na day macacalihis ining capagaraquian na ini sagcod na maotob an gabos.

31 An lagñit asin an dagâ magpapacalihis : alagad an sacong magña tataramon day macacalihis.

An paghulit na naghuhulâ (catapusan). An pagpupucá.

32 Alagad dapit caidiong aldao ó caidiong oras, ni si-isay man day nin nacacaisi, minsan an magña ángeles sa lagñit, minsan gñani an Aqi, cundi an Amâ.

33 ; Maghirigñat camó ; magpurucá camó asin pamibi camó : huli ta day nindo naaraman cun noarin na panahon !

34 Ini siring sa sarong tauo na napadumán sa ibang dagâ, na sia, pagbayae can saiyang harong, asin pigtauan nin capangyarihan an saiyang magña oripon, asin sa lambang sarô an saiyang sadiring guibo, pigbôtan man an para-bantay sa tatá na magpucá.

35 Magpurucá gñani camó : huli ta day nindo naaraman cun noarin madigdi an cagurangnan nin harong, cun sa hapon, ó sa matagñang bangui, ó sa pagtoraoc nin manóc, ó sa caagahan ;

36 Na tibaad magdigdi sa panalé, madatgñan camó nato-torog.

37 Asin idtong sa saindo sinasabi co, sa gabos sinasabi co man, ; Magpurucá camó !

CAPÍTULO XIV.

An capaduagñan nin magña sacerdote.

1 Asin duang aldao pacatapus iyo si *capiestahan* nin pascua asin nin magña tinapay na daing levadura: asin an magña poón nin magña sacerdote asin an magña escriba naghaharap cun papânon, tagñaning madacop sia sa dayâ, asin icapagan sia:

2 Huli ta nagsarabi, Na bacong sa capiestahan, tibaad con magribóc an banua.

An pamanguihan sa Bethania.

3 Asin can dudumán sia sa Bethania, sa harong ni Simón na daoton, na nagtutucao pa sa pagcacan, nagdatong an sarong babaye, na iguá nin sarong botella na alabastro, na panô nin unguentong nardo na dacula an halaga; asin pinasa an botella asin ibinobô idtó sa ibabao nin saiyang payó.

4 Alagad iguá nin magña iba na nagcaarangot sa sainda man saná, *na nagsasarabi*, ¿Sa anong catuyuhan ta guinibo an maraot na paggamit can unguento?

5 Huli ta ining unguento mangyayari cutâna na icapag-pabacal nin labing tolong gatos na denario* asin iquinataó cutâna sa magña duc-hâ. Asin nagmuruda tumang sa babaye.

6 Alagad si Jesús nagsabi, Pabayán nindo sia; ¿tádao ta inoolang nindo sia? marahay na guibo an guinibo nia sa sacô.

7 Huli ta dayaday nasa saindo an magña duc-hâ, asin cun boót nindo maguiguibohan nindo sinda nin carahayan: alagad ta acó day magdadaday sa saindo.

8 Guinibo nia an saiyang macacayanan: nagñenot sia sa paglahid can lauas co sa paglobong.

9 Sa catotoohan sinasabi co sa saindo, Na saen man ipag-hulit an evangelio sa bilog na quinában, ibibilang man an guinibo caining babaye, sa pagguiromdom sa saiya.

* May sarong gotos na pisos.

An hálaga nin pasaloib.

10 Asin si Judas Iscariote, na sarô nin si cagduá, napadumán sa magña poón nin magña sacerdote, ta gñaning icataó si *Jesús* sa sainda.

11 Asin sinda, can madagñog, nagaorogimá, asin nagturugá na tataúan sia nin pirac. Asin sia nag-hibigñoa cun papánon an pagtaó saiya sa marhay saná.

An huring Pascua; an santong pamanguihan.

12 Asin can naenot na aldao nin magña tinapay na daing levadura, na nagboronó nin *corderong manonogñod* sa pascua, an saiyang magña discipulo nagsarabi sa saiya, ¿Saen an boót mo na cami pumadumán na andamón mi ta gñaning macacacan ca sa pascua?

13 Asin sia sinogò an duá nin si saiyang magña discipulo, asin na nagsabi sa sainda, Padumán camó sa ciudad, asin satabon camó nin sarong lalaqui na may darang sarong dulay na tubig: sonodón nindo sia;

14 Asin saen man sia maglaog, sabihan nindo an tagsadiri nin barong; An Maestro nagsabi, ¿Haen an linambán* na pagcacanan co sa pascua caibahan co an sacong magña discipulo?

15 Asin sia man saná ipapahayag sa saindo an sarong daculang linamban sa itáas, na samnó-na *asin* andam-na: asin mag-andam camó dihan sa satuyâ.

16 Asin nagruluas an magña discipulo, asin nagdirigdi sa ciudad, asin na-curuá idto siring sa sinabi nia sa sainda: asin nagandam sinda can pascua.

17 Asin can pagdatong can hapon, sia nagpadigdi caiba an cagduá.

18 Asin can sinda nacatucao na, asin naggacacaran, si *Jesús* nagsabi, Sa catotoohan nagsasabi acó sa sindo, na an sarô sa saindo na caiba co sa pagcacan, papasaloiban acó.

---

* Linamban=cuarto 6 laog na cacanan.

19 Sinda gñani nagporoón pagmorondó, asin nagsabi saiya sarò-sarò, ¿Acó dao?

20 Asin sia nagsabi sainda, Sarò sa cagduá *iyo*; yaon caiba cong naglaláuag sa pingan.

21 Huli ta an Aqui nin tauo padudumán siring sa násusurat dapit sa saiya: alagad; herac man caidtung tauo na huli sa saiya an Aqui nin tauo pinasaloiban!; marahay pa na nang-yari sa tauong siring, na noarin pa man day sia logod ipina-gñáqui!

22 Asin can pagcaracan ninda, *si Jesús* nagcuá nin tinapay, asin benendicionan, pigbaragñâ ini, asin itinaó sa sainda, na sominabi, cuaon nindo, ini iyo an hauac co.

23 Asin quinuá nia an copa, pacapagpasalamat, itinaó sainda: asin na nag-irinom caini an gabos.

24 Asin sinabihan sinda, Ini iyo an sacong dugó nin bágong tipan, na ini mabolos huli sa cadaclán.

25 Sa catotoohan sasabihan ta camó, na day na acó magiinom can bugña nin uvas, sagcod caidtung aldao na magiinom acó nin bágó sa cahadêan nin Dios.

26 Asin pacaarait nin sarong himno, nagdurumán sinda sa buquid nin magña Oliva.

Si Pedro pigpapataniran.

27 Asin si Jesús nagsabi sa sainda, Camó gabos magcacaiguá nin capanalêan: huli tá násusurat na, Lulugadan co an pastor, asin magcacauarasác an magña carnero.

28 Alagad an pagcabuhay co liuat, mag-eenot acó sa saindo sa Galilea.

29 Alagad si Pedro nagsabi saiya, Minsan an gabos magc-
caiguá nin capanalêan alagad acó day.

30 Asin nagsabi saiya si Jesús, Sa catotoohan nagsasabi acó sa saimo, na icá, gñunian, na banguing ini, na day pa minatorac an manóc nin macaduá, magpapainda ca sa sacó nin macatoló.

31 Alagad sia nagtaram sa marigon na pagpasarig, Minsan pa macaipuhan na acó magadán sa caiba mo, day tacá papain-dahan. Siring man an gabos nagñagsarabing iyo man.

Si Jesús sa Getsemani.

32 Asin nagnagdirigdi sa sarong lugar na inaapod Getsemani: asin nagsabi sa saiyang magña discipulo, Magturucao camó digdi, ta acó mamimibi pá.

33 Asin quinuá niang caiba si Pedro asin si Santiago asin si Juan, asin nagpoón siang matacot asin magmondô nin macuri.

34 Asin pigsabihan sinda, Mamondoan an sacong calag, sagcod sa pagcagadan: magcauaralat camó digdi, asin magpurucá camó.

35 Asin pacalacao nin cadiquit sa oro-enotan, napucan sa dagâ, asin namibi sia, na cun sucat mangyari, na macaagui sa saiya idtong oras na idto.

36 Asin nagsabi, Abba, Amâ, an gabos na bagay anan na mahihimo sa saymo; iharayô mó sa sacô ining copa: alagad bacong an boót co, cundi an saimo.

37 Asin nagpadigdi, asin nacué sinda magña torog; asin nagsabi qui Pedro, Simón, ¿nagcicatorog ca? ¿day ca nagpucá nin sarong oras lamang?

38 Magpurucá camó asin mamibi camó, ta gñaning day camó magralaog sa sogot: an espiritu sa catotoohan andam na, tará an lamán maluya.

39 Asin napadumán liuat, asin namibi, na nagsasabi nin iyo man guiraray na magña tataramon.

40 Asin pagbalic nia liuat, nacué sinda natotorog, huli ta an saindang magña matá labi na caparanô nin *capirotan*; asin day ninda naaraman cun anó an isisimbang saiya.

41 Asin sa icatolong pagpadigdi nia, asin sinabihan sinda, Magcatorog na camó, asin magpahigñalô camó: igô na; an oras nag-abot na; uya digdi, an Aquí nin tauo itataó-na sa camót nin magña paracasalâ.

42 Pagburuhát camó, magdurumán quitá: uya digdi, an magtataó sa sacô nagharani-na.

An pagdacóp qui Jesús.

43 Asin tolos man saná, na sia nagtataram pa, nagdatong si Judas, sarô nin si cagduá, asin caiba nia si sarong cadaclán

na may magña minasbad asin samulig, guican sa magña poón nin magña sacerdote asin nin magña escriba asin nin magña camaguragñan.

44 Asin an magpapasaloib sa saiya nagtaó sa sainda nin sarong tandá, na sominabi, Idtong sacong bahadocan, iyo idtó; dacpon nindo sia, asin darhon nindo sia na paghigñatan.

45 Asin can domatong sia, tolos man saná nagharani sa saiya, asin nagsabi, Maestro, Maestro, asin sia hinadcan.

46 Sinda gñani nagdorosmog sa ibabao nia, asin pigdaracop sia.

47 Alagad sarò catauo nin si magña dudumán binolnot an saiyang minashad, linugadan an oripon nin cahorohalangcao na sacerdote, asin pinalogñan can saiyang taligña.

48 Asin nagsimbag si Jesús na sinabihan sinda, ¿Siring sa tumang sa sarong parahipâ, linuas nindo aco na may magña minasbad asin samulig, ta gñaning dacpon acó?

49 Aro-aldao dudumán acó cairiba nindo nagtotocdo sa templo, asin day acó nindo pigdaracop: tará nani siring, ta gñaning magcaorotob an magña casuratan.

50 Asin an gabos binayaan sia asin nagdurulag.

51 Alagad sarong barobatâ nagsosonod saiya, na napapatós nin sarong tamong an *lauas* ta hubâ: asin pigdaracop sia;

52 Alagad sia, pinabayaan an tamong, nagdulag na hubâ.

Si Jesús sa atubang nin Sanedrin.

53 Asin pigdarará si Jesús sa cahorohalangcao na sacerdote: asin nagtiripon sa saiya an gabos na magña poón nin magña sacerdote, asin an magña camaguragñan asin an magña escriba.

54 Asin si Pedro nagsonod saiya sa harayô, sagcod sa laog nin patio nin cahorohalangcao na sacerdote; asin nacatucao caiba can magña alguacil na nagpapaimbong sa laad *nin calayo*.

55 Asin an magña poón nin magña sacerdote asin an bilog na concilio naghirigñoa can pagpasacsi tumang qui Jesús, ta gñaning ipagadan sia; alagad day caidto nacacua.

56 Tará minsan balaquid na nagtaraó nin magña sacsing putic tumang saiya, an saindang magña pagsaracsi day nagcabaragay.

57 Asin nagñagtirindog an magña ibá, nagtaraó nin putic na pagsacsi tumang saiya, na nagsarabi,

58 Nadagñog niamo an sinabi nia, Sacong gagabaon ining templo, na guibo nin magña camót, asin sa laog nin tolong aldao magpapatindog acó nin ibá na bacong guibo nin camót.

59 Tará minsan pa gñani ini day nagcabaragay an pagsaracsi ninda.

60 Asin nagtindog an cahorohalangcao na sacerdote sa tahao, asin naghapot qui Jesús, na nagsabi, ¿Day cang isinisimbag na anoman? ¿anó ini na magña nagsasacsi tumang sa saimo?

61 Alagad sia day nagguirong saná, asin daing isinimbag. Pighapot sia liuat can cahorohalangcao na sacerdote, asin sinabihan sia, ¿Iyo icá an Cristo, an Aquí nin Pinagoomao?

62 Asin si Jesús nagsabi, Iyo acó: asin mahihiling nindo an Aquí nin tauo nacatucao sa toó nin capangyarihan *nin Dios*, asin magpapadigdi caiba can magña pagñanoron nin lagñit.

63 Dagñan an cahorohalangcao na sacerdote, guinisí an saiyang magña gubing, na nagsabi, ¿Anó pang caipuhan ta nin magña sacsi?

64 Nagcadaragñog na nindo an rapsác: ¿anó an sa boót nindo? Asin sinda gabos nagharatol na sia maninigong gadanon.

65 Asin nagporoón an magña ibá na paglutaban sia, asin pagtahoban an lalaugon nia, asin pigtaraplóng sia, asin pigsarabihan sia, ¡Tòdan mo! Asin si magña alguacil pinaglugað sia nin magña sontóc.

Si Pedro nagpaina qui Jesús.

66 Asin can dudumán si Pedro sa ibabá sa patio, napadigdi an sarò nin si magña sorogoon na babaye nin cahorohalangcao na sacerdote;

67 Asin can mahiling si Pedro, na nagpapaimbong sia, nagtorohoc sa saiya, asin nagsabi, Ica man caiba caining tagá Nazaret, na si Jesús.

68 Tará sia nagpaina na nagsabi, Day co midbid ni nasasabotan an pigsasabi mo: asin nagluas sia sa may pintó; asin tominoraoe an manóc.

69 Asin nahiling sia guiraray can sorogoón na babaye, nagpoón liuat pagsabihan idtong magña dudumán: Ini iyo si *saró* sa sainda.

70 Alagad sia nagpaina liuat. Asin day nahaloy, idtong magña dudumán na nagsarabi liuat qui Pedro, Totoo man icá na sa sainda; huli ta icá tagá Galilea.

71 Alagad sia nagpoón magráuay, asin magsumpá, Day co namimidbid ining lalaqui na pigsasarabi nindo.

72 Tolos man saná, sa icaduá, tominoraoe an manóc. Asin naromdoman ni Pedro an tataramon na sinabi saiya ni Jesús, Na day pa minatoraoe nin macaduá an manóc, papaindahan mo acó nin macatoló. Asin can maisip nia idtó, nagtagñis.

CAPÍTULO XV.

Si Jesús sa atubang ni Pilato.

1 Asin iyo idtó, maatabon pa an caagahan, pacapagtiripon sa pagharatol, can magña poón nin magña sacerdote patin can magña camaguragñan asin can magña escriba asin can bilog na censilio, piggarapos si Jesús, asin pigdarará sia, asin itinaó sia qui Pilato.

2 Asin pighapot sia ni Pilato, ¿Iyo icá an Hadê nin magña Judío? Asin sia nagsimbag, na sinabihan sia, Ica an nagsasabi.

3 Asin an magña poón nin magña sacerdote ipinagsosorombong sia nin balaquid na magña bagay.

4 Asin si Pilato pighapot sia liuat, na sominabi, ¿Day cá nagsisimbag nin anoman? hiligñon mo cun бага guráno an magña bagay na pigsosorombong tumang saimo.

5 Alagad si Jesús day-na nagsimbag nin anoman; cayá gñani si Pilato naggñagñalas.

6 Alagad sa capiestahan pinagcaogalean an pagbotás sa sainda nin sarong bilangô, na ini saindang hinahagad.

7 Asin iguang sarô, na inaapod si Barrabás, na nabibilangô patin si magña saiyang cairiba sa casálan, na sinda sa caribocan gominadan nin tauo.

8 Asin pagharani can cadaclán, nagpoón magharagad na *mag-guibo* siring sa pigcaogalean na guibo sa sainda.

9 Asin si Pilato nagsimbag sainda, na sominabi, ¿Boót nindo na botasán co sa saindo an Hadê nin magña Judio?

10 Tará naaraman nia na huli sa caorihan, an magña poón nin magña sacerdote itinaó sia, sa saiya.

11 Alagad an magña poón nin magña sacerdote pigpasonod an cadaclán, na hagadon na botasán sa sainda gñona si Barrabás.

12 Asin nagsimbag si Pilato, na sinabihan sinda liuat. ¿Anó an guiguibohon co gñani sa saindong inaapod na Hadê nin magña Judio?

13 Asin sinda nagbaralic magcururahao, Ipacô, sia sa crúz.

14 Asin si Pilato nagsabi sa sainda, ¿Tádao? ¿anong cará-tan na guinibo nia? Alagad sinda nagñagcururahao nin macuri, Ipacô sia sa crúz.

15 Cayâ gñani si Pilato, sa pagpasonô sa banuaan, nagogmá an cadaclán pigbotasán sa sainda si Barrabás, asin itinaó si Jesús, pacatapus paghampacá saiya, ta gñaning ipacô sia sa crúz.

16 An magña soldado, gñani, pigdarará sia sa laog nin patio, na iyo an Pretorio; asin pinagtiripon an bilog na pag-iriba.

17 Asin piggubigñan sia nin púrpara; asin pacasalapida can sarong coronang magña tonóc, ibinugtac ini ninda saiya;

18 Asin nagporoón na pagtarataracaon sia, Salve, ó lomigtas ca, Hadê nin magña Judio!

19 Asin pigharampac sia sa payó nin sarong cauayan, asin pigrulutaban sia, asin nagrolohod sinda, na pinagsasamba sia.

20 Asin pacamudaha saiya, hinobáan sia can púrpara, asin guinobigñan sia can saiyang gubing. Asin ipinagruluas sia, ta gñaning ipacô sa sia crúz.

An pagpacô sa crúz.

21 Asin pinirit ninda si sarong nag-aagui, si Simón na tagá Cirene, amá ni Alejandro asin ni Rufo, na halê sa omá, ta gñaning somangauad sa pagpâsan can crúz ni *Jesús*.

22 Asin pigdarará sia sa lugar na inaapod Gólgota, na con tatalastason iyo, An lugar nin bogñô.

23 Asin sia pinagtangrô nin arac na sinalacan qui mitra; alagad day nia idtó ininom.

24 Asin ipinagpacô sia sa crúz, pinagbaragñâ sa sainda man saná an saiyang magña gubing, pinagsurugalan sa sainda cun anó an madadará can balang sarô.

25 Asin iyo na an oras na terciá* can sia ipinaracô sa crúz.

26 Asin an násusurat na rótulo sa itaas, AN HADÉ NIN MAGÑA JUDIO.

27 Asin ipinacô man sa cairiba nia si duang tulisán; an sarô sa saiyang toó, asin an sarô sa saiyang ualá.

28 Asin inotob an casuratan na nasasabi, Asin sa cairiba can magña masiuatua ibinilang sia.

29 Asin an magña nag-aagui pigsabihan sia nin magña rapsác, na nagtaragñô-tagñô an saindang magña payó asin nagsasarabi, ¡ Ah! icá na guinagabâ mo an templo, asin sa laog nin tolong aldao idtó pinatitindog mo *liuat*,

30 magligtas ca sa saino man saná, asin mag-ibabâ ca sa crúz.

31 Siring man saná an magña poón nin magña sacerdote pinagrarauyan *sia*, nagsarabi sinda-sinda, cairiba can magña escriba, An magña ibá iquinaligtás nia; sa saiya man saná day nacacasadiring magligtás.

32 An Cristo, an Hadé nin Israel, mag-ibabâ gñunian sa crúz ta gñaning mabiling mi asin magturubod cami. Asin idtong magña cairiba nia na nagcacaparacô, pigrarapsacan man sia.

33 Asin can oras na nin sexta; † nangyari an magña cadi-cloman sa ibabao nin bilog na dagâ, sagcod sa oras na nona. ‡

* A las nueve nin aga.

† Oda na.

‡ Alas tres nin hapon.

34 Asin sa oras na nona nagcurahao si Jesús sa daculang tigñog, ¿Eli, Eli, Lammá sabacthani? na an casayudan Dios có, Dios co, ¿tádao ta pinabayaan mo acó?

35 Asin an magña ibá nin magña nagtirindog dihan, can madagñog ini, nagsarabi, Uya digdi, si Elias an inaapod nia.

36 Asin nagdalagan si sarô, binasâ an sarong esponja sa sucâ, asin ibinugtac sa sarong cauayan, ipinainom ini saiya; na nagsarabi, Pabayaan nindo; hilgñon niato cun padidigdi si Elias ta gñaning ibabâ sia.

37 Alagad si Jesús pacacurahao sa daculang tigñog, naótsan.

38 Asin an tahob nin templo naguisi na nagcaduá, magpoón sa itaas sagcod sa ibabâ.

39 Asin can an capitán, na nacatindog sa cahampang nia, mahiling na naótsan nin siring, nagsabi, Totoong gayo na ining tauong ini iyo an Aqti nin Dios.

40 Iguá man nin magña babaye na naghibiriling sa harayô: na sa sainda magña dudumán si Maria Magdalena,* asin si Maria na inâ ni Santiago an gñohod, asin ni José, asin si Salomé;

41 Na sinda, can sia dudumán pa sa Galilea, nagsosoronod saiya, asin piglilincodan sia; asin ibang balaquid na magña babaye, na nagturuca na cairiba nia sa Jerusalem.

An paglobong qui Jesús.

42 Asin can domatong na an hapon, huli ta iyo si pagan-dam, na iyo, an aldao na vispera nin aldao nin paghigñalô,

43 Nagpadigdi si José na tagá Arimatea, consejal na mabini, na ini man naghahalat can cahadéan nin Dios; asin nangñahás sia na lomaog qui Pilato, binagad nia an hauac ni Jesús.

44 Alagad si Pilato naggnagñalás na sia gadana: asin ipinaapod nia an capitán, pighapot sia, cun nahaloy na nagadan.

45 Asin can matalastas nia sa capitán, itinogot an bancay qui José.

* Tagá Magdalá.

46 Asin pacabacal caini nin sarong génerong puti, tinangal sia *sa cruz*, asin pinatos sia sa generong puti, asin ibinugtac sia sa sarong lolobgñan na nacocotcot sa sarong daculang gapô; asin pinaliguid an sarong gapô sa pintò nin lolobgñan.

47 Asin si Maria Magdalena, asin si Maria na *inâ* ni José pinaghiriling cun saen sia nabugtac.

CAPÍTULO XVI.

An pagcabuhay liuat.

1 Asin can macaagui na an aldao nin paghigñalò, si Maria Magdalena, asin si Maria na *inâ* ni Santiago, asin si Salomé nagbaracal nin magña pahamót ta madirigdi sa paglahid sa saiya.

2 Asin maatabon pang gayo, can naenot na aldao nin semana, nagdaratong sa lolobgñan, sirang na an aldao.

3 Asin na nagsarabi sinda man saná, ¿Si-isay dao an satong mapaparocay can gapô sa pintò nin lolobgñan?

4 Asin can magtaragñad can magña matá, nahiling ninda na si gapô rocáy na; huli ta labi-labi cadaculá.

5 Asin paglaog ninda sa lolobgñan, nahiling an sarong baróbatá na nacatucáo sa toong caguiriran, nacagubing nin sarong gubing na maputi; asin nagcatiricbahan.

6 Alagad sia nagsabi sa sainda, Day camó magcatiricbahan : naghahanap camó qui Jesús na tagá Nazaret, na sia ipinacó sa cruz: sia nabuhay na; day sia digdi: ; hilgñon nindo an lugar na binugtacan ninda sa saiya!

7 Tará magralacao camó, sabihan nindo an saiyang magña discipulo, asin si Pedro, Sia ma-eenot sa saindo na padumán sa Galilea; duman sia nindo mahihiling, si-ring sa isinabi nia sa saindo.

8 Asin nagruluas sinda, nagdorolag sa lolobgñan; huli ta inabot sinda nin tacot asin táquig: asin day sinda nagsarabi nin anoman sa qui-isay man, huli ta nagcataracot.

An magña pagpahiling ni Jesús na nabuhay liuat.

9 Asin can mabuhay na sia, na maatab pang gayo can naenot na aldao nin semana, nag-enot magpahiling sia qui Maria Magdalena, na sia pinaluasan nin pitong demonio.

10 Asin ini napadumán, asin idtó ibinaretà nia sa magña naging cairiba ni Jesús, na sinda na nag-aragragñay asin nagtataragñis.

11 Asin sinda, can madagñog na sia buhay, asin nahiling ni *Magdalena*, day nagturubod.

12 Pacatapus caining magña bagay, napahayag sia sa ibang bagay sa duá sa sinda, na nagralaracao mapadumán sa omá.

13 Sinda man nagpandurunán asin pigbaretaan an magña ibá: tará minsan sa sinda day nagturubod.

14 Asin pacatapus, nagpahiling sia sa cagsarò man saná, na nagturucao sinda sa pagcacan; asin tinuyaó an sindang day pagtubód asin catagasan nin pusò, nin huli ta day nagturubod sa magña nagpacahiling sa saiya pagcabuhay nia liuat.

15 Asin pigsabihan sinda, Padumán camó sa bilog na quinabán, asin ipaghulit nindo an evangelio sa gabós na linaláng.

16 An magtubod asin maboniagan macacaligtás; tará an day magtubod hohocomán.

17 Asin ining magña tandà magsosonod sa magña minatubod: Sa gñaran co magpapaluas sinda nin magña demonio; magtatararam sinda nin magña bagong tataramon;

18 Hahalèon an magña halas; asin cun macainom sinda nin anoman na macacagadan, day sinda mararaot; ibubgtac ninda an magña camót sa ibabao nin magña naghehelang, asin magcacaoromayan.

19 An Cagurangnan gñani, pacatapus pagtaram sa sinda, inacó sia sa itaas sa lagñit, asin tuminucao sa toó nin Dios.

20 Asin sinda, nagruluas, naghurulit sa gabos na lugar, nagtatabang an Cagurangnan sa cairiba ninda, asin pinagpapatotoohan an tataramon can magña tandà na nagsosonod. Auot pa.

AN SANTO EVANGELIO

NIN

CAGURANGNAN TANG JESUCRISTO

NA ISINURAT NI

SAN LUCAS.

CAPÍTULO I.

1 Huli ta balaquidon na gayo an magña naggayac na maghusay can agui-agui nin si magña bagay, na manogñod sa satuyâ anan na magña catotoohan nangayod,

2 Siring sa pagca tocdoan sa satuyâ caiyan, caídtong magña magpoon sa capinônan nagñag-pacahiling caiyan, sa saindang magña matá, asin sinda an naguing pinaniualáan can tata-ramon ;

3 Pinag-marhay co na, nin si pagcatalastasi co can gabos na magña bagay na hinigñoa co póon sa capinônan, isurat iyan sa saymo siring sa pagca-sorosoronod, oh marahayon na gayong si Teófilo,

4 Tagñaning mamidbid mo an catotoohan can magña bagay na dian caiyan tinocdoan ca.

5 Ygua can magña aldao ni Herodes, na Hadè sa Judea, nin sarong Sacerdote na an pag-gñaran si Zacarías, capag-araquian ni Abías; asin an saiyang agom, guiminican sa magña áqing babae ni Aarón, asin an saiyang gñaran si Elisabet.

6 Asin anan sindang magcasi magña banal sa atubang nin Dios, na nagñag lalacao mayô sinda nin casagüean sa magña togon gabos asin magña cabótan nin Cagurangnan.

7 Asin day mayô sinda nin áqui, huli ta si Elisabet ay bauas, asin ta magcasi na sinda magña magugurang.

8 Asin nangyari na nin si nagootob si Zacarias can sa pagca-Sacerdote sa atubang nin Dios can sa manonogñod sa saiya,

9 Sonò sa caugalean nin pagca-Sacerdote, nangyari sa suerte na siya an magbubugtac can parena ó can incienso, na malaog sa Simbahan nin Cagurangnan.

10 Asin an bilog na cadaclan nin banuaan duduman sa luás na nagñagñadié sa horas can parena ó incienso.

An pagñidaman qui Juan bautista.

11 Asin napahiling ó timinugña sa saiya an Ángel nin Cagurangnan nagtitindog sa totoo nin si altar nin parenahan.

12 Asin si Zacarias nacubhanan can pagcahiling sa saiya, asin dinatgñan sia nin tacot.

13 Alagad an Ángel nagsabi sa saiya: Zacarias, day ca matacot; háros ta an saymong pamibi nahinaniog, asin an saymong agom na si Elisabet magñagñaquí sa saymo nin sarong áquing lalaqui, asin aapodon mo an sayyang gñaran na si Juan.

14 Asin magcacaigua ca nin caragñahan asin caogmahan; asin ta balaquid an mag-oogma can pagcamondag niya.

15 Huli ta manini daculâ siya sa atubang nin Dios, asin day mag-ínom nin arac minsan sidra; asin mapapanó nin Espiritu Santo, minsan pa poon sa tulac nin sayyang Inâ,

16 Asin dacol sa magña áqui nin Israel papabacléon niya sa Cagurangnan na saíndang Dios.

17 Háros, ta siya an mag-eeñot sa atubang niya caiba an espiritu asin cabagsican ni Elias, ta gñaning mabotong an magña pusò nin magña Amâ sa saíndang magña áqui, asin an magña masumbical sa camayocodan nin magña banal, sa paca-andam sa Cagurangnan nin sarong banuaan na íguang pacatalastas.

18 Asin nagsabi si Zacarias sa Ángel: ¿Sain co mami-midbid iyan? huli ta aco gurang na, asin an sacuyang agom magurang naman.

19 Asin can somininbag an Ángel sinabihan siya: Aco iyo si Gabriel, na nasa atubang aco nin Dios; aco isinobol sa pag-

taram sa saymo, asin sa pagtáo sa saymo can magña baretang ini.

20 Asin uya ta mapupúla ica asin day ca macataram, sagcod sa aldao na ini, maguibo na, huli ta day ca tominubod sa sacuyang magña tataramon, na iyan maotob sa capanahonan ninda.

21 Asin an banuaan na-naghahalat cay Zacarias, nagñag-gñagñalas na siya nataod-taod duman sa Simbahan.

22 Asin can pagluás, day nacaca-pagtaram sa sainda: asin sinabot ninda na nacabiling nin capahayagan duman sa Simbahan: asin sía pinaquiquiolayan sinda sa magña pasabot, asin naging púla.

23 Asin nangyari, na can maotob na si magña aldao nin si sayang catongdan, napaduman sa sayang harong.

24 Asin pacalihis can magña aldao na ito nagñidam si sayang agom na si Elisabet, asin nagtagò siya sa laog nin limang bulan, na nagsasabi:

25 Háros ta an Cagurangnan guinibo sa sacò an siring, can magña aldao na paghiligña sa sacuyá, sa paghalè can sacuyang casopogan sa tahao nin magña tauo.

An pagñidaman qui Jesús.

26 Asin can ica anom na bulan, an Ángel na si Gabriel isinobol nin Dios sa sarong ciudad nin Galilea, na an pag-gñaran Nazaret,

27 Sa sarong mabini ó Virgen na iquinasal sa sarong lalaqui na pinag-gñagñaranan si José, sa capagaraquían ni David: asin an pag-gñaran nin si Virgen iyo si María.

28 Asin can paglaog nin Ángel duman sa namumugtacan niya, nagsabi: ¡Tara Cagurangnan na pinacang mahal! an Cagurangnan yaon sa saymo: pinaorogca carahay sa magña babae gabos.

29 Alagad siya can pagcabiling canini, nacubhanan nin si sayang magña tataramon, asin pinagisip-isip niya con anong pagpatará-tará ini.

30 Dagñan si Ángel sinabihan siyá: María, day ca matacot, huli ta nagsacmit ca nin biyayâ manogñod sa Dios.

31 Asin uya ta magñigñidam ca sa saymong tulac, asin magñagñáqui ca nin sarong áquing lalaqui, asin áapodon mo an saiyang gñaran na si *Jesús*.

32 Ini maguiguing daculâ, asin gñagñaranan sia na *áqui* nin Cahorohalangcaué: asin itátao sa saiya nin Cagurangnan na Dios an halangcao na tutucauan ó trono ni David na Amâ niya:

33 Asin maghahadè siya dían sa harong ni Jacob sagcod lamang; asin dapit can saiyang cahadéan day mayò nin cata-pusan.

34 Cayâ si María nagsabi sa Ángel: ¿Páano an bagay na ini? háros-ta day aco nacacamidbid nin lalaqui.

35 Asin can pagsimbag nin Ángel sinabihan siya: An Espiritu Santo madatong sa saymo, asin an cabagsican nin Cahorohalangcaué lilindogñan ica; nin huli caiyan man an may camahalan na mamumundag, gñagñaranan na *áqui* nin Dios.

36 Asin uya hiligña, si Elisabet na pinsan mo, siya man nagñidam nin áquing lalaqui sa saiyang pagcagurang ó caguragñan; asin ini iyo an icaánom na bulan niya na pinaggñagñaranan na bauas ó day nagñagñáqui:

37 Huli ta day mayò nin anoman na day mahimo nin Dios.

38 Cayâ si María nagsabi: uya digdi an oripon nin Cagurangnan; guibohon mo sa sacuyâ siring sa saymong tataramon. Asin si Ángel honinalé na sa saiya.

39 Caidtong magña aldao na ito nagbuhat si María, napa-duman sa bolod nin madalé, sa sarong ciudad nin Judá;

40 Asin lominaog sa harong ni Zacarías, asin nagtaong cagalagñan sa qui Elisabet.

41 Patin nangyari, na si pagcadagñog ni Elisabet nin si pagpatará-tará ni María, si áqui nagquibolquibol sa saiyang tulac; asin si Elisabet napanò nin Espiritu Santo,

42 Asin nagcurahao sa daculang tigñog, asin nagsabi: orogca carahay sa magña babae gabos asin orog carahay an bugña nin saymong tulac.

43 ¿Asin sain guican ini manogñod sa sacuya, na an Inâ nin sacuyang Cagurangnan pomadigdi sa sacuyâ?

44 Háros ta hiligña, nin si pagdatong can tigñog nin say-mong pagpatará-tará sa sacuyang magña taligña, an áqui lominocsó sa caragñahan sa tulac co.

45 Paladan an nagtubod, háros ta magcaca-orotob an magña bagay na anan ipinag sabi sa saiya sa gñaran nin Cagurangnan.

46 Cayâ si María nagsabí: Nag-oomao an sacuyang calag sa Cagurangnan;

47 Asin an sacuyang espíritu nagogma dian sa Dios na sacuyang paraligtas.

48 Huli ta hiniling an capacumbabaan nin saiyang oripon; háros ta uya hiligña digdi, magpoón gñunían sasabihan aco, na paladan can gabos na capagaraquían.

49 Huli ta guinibo sa sacuyâ an daraculang magña bagay nin Macacamhan; asin mahal nangayod an saiyang gñaran.

50 Asin an saiyang pagcaherac sa lambang pagca-sorosorod nin capagaraquían sa magña natatacot sa saiya.

51 Guinibo an caisogan can saiyang taquiag: íuinarác si magña masumbícal sa pagisip nin saindang pusó.

52 Hinalê si magña mapangyari sa magña tronos ó halangcao na tutucauan, asin pina-itáas si magña mapacumbabâ.

53 Sí magña nagogotom pinanô niya nin magña cayamanan; asin si magña mayayaman pinacadayhan.

54 Inacô si Israel na saiyang oripon sapag-guiromdom niya can pagcaherac,

55 Siring sa pagcataram sa satuyang magña cagánac, sa qui Abraham asin sa saiyang capagaraquian sagcod lamang.

56 Asin naualat sí María sa caibahan niya may tolong bulan: pacalihis, nagpulî sa saiyang harong.

An pagcamundag ni Juan bautista.

57 Asin sa qui Elisabet naotob na si panahon nin pagña-gñaquí, asin nagñáqui nin sarong áquiring lalaqui.

58 Asin nagpacadagñog si magña cataraid asin magña capag-araquían na an Dios guinibohan siya nin daculang pagcaherac, asin nagñag orogma sa caibahan niya.

59 Asin nangyari, na nin sí icaualong aldao nagpandarotong sa pagpaturí can *omboy*; asin pinagaapod siya can gñaran nin si saiyang Amâ na, si Zacarías.

60 Asin can siminimbag si saiyang Inâ, nagsabi: Day; condi Juan gñagñaranan siya.

61 Asin pinag sarabihan siya: ¿Tádao? day mayò sa capag-araquian mo na pinag-gñagñaranan can gñaran na ini.

62 Asin nagtararam sa pasabot sana sa saiyang Amâ, con ano an boot niyang igñaran caiyan.

63 Asin can pagbhagad nin sadit na tabla, siminurat, na an sabi: Juan iyo an gñaran niya caiyan. Asin si gabos nagñag-gñaralas.

64 Asin dagñan na bucá si saiyang gñosò asin sí saiyang dilâ, asin nagtaram na nagoomao sa Dios.

65 Asin naging sarong catacutan sa gabos na magña cata-raid ninda; asin sa gabos na magña caboboldan nin Judea anan na nagpaca-balagñibog ining magña bagay na ini.

66 Asin si gabos na nagpapacadagñog rinirimpos ninda iyan sa saindang pusò, na an magña sabi: ¿Siysay dao baga ining omboy na ini? Asin an camot nin Cagurangnan duduman sa saiya.

67 Asin si Zacarías na saiyang Amâ napanò can Espiritu Santo, asin tinòdan, na an sabi:

68 Pagomauon an Cagurangnan na Dios sa Israel, ta siminongcò ó dominalao asin guinibo an pagtubos sa saiyang banuaan.

69 Asin pinatindog sa satuyâ an sarong sugñay nin pacalig-tas dian sa harong ni David na oripon niya,

70 Siring sa pagcataram niya sa gñosò nin si saiyang magña Santos profetas na nangyari caidto mag poon sa capinònan:

71 An caligtasan sa satuyang magña caiual, asin sa camot nin si gabos na nagcabaraldí sa satuyâ;

72 Sa pacaguibo niya nin pagcaherac sa satuyang magña cagánac, asin sa pag-guiromdom niya can saiyang mahal na panugâ ó tipan;

73 Dapit can sumpâ na isinumpâ cay Abraham na satuyang Amâ, na itatao sa satuyâ,

74 Na day mayò nin tacot mantà magña ligtas quita sa satuyang magña caiual, maglilingcod quita sa saiya,

75 Sa cabanalan asin sa catanosan sa atubang niya, sa gabos niatong magña aldao.

76 Asin ica, omboy, prefeta nin cahorohalangcaué, pag-gñagñaranan ca; huli ta mag-eenot ca sa atubang nin Cagurangnan, sa pag andam can saiyang magña dalan;

77 Na mag-tao nin pacamidbid nin carahayan nin buhay sa saiyang banuáan, gñaning icapatawad can saindang magña casálan,

78 Huli sa magña calodocan nin pagcaherac nin satuyang Dios; na huli caiyah dinalao quita maghalè sa caoroitaási nin siragñan,

79 Sa pagtao nin ilao ó caliuanagan sa magña nagoontoc sa magña cadicloman asin sa limpoy nin cagadanan; sa pagtocdò sa satuyang magña bitis can dalan nin catiuasayan.

80 Asin si guinahà nagtatalobò, asin nagririgon siya sa espiritu: asin duduman siya sa magña capatagan can aldao na nagpahayag siya sa Israel.

CAPÍTULO II.

1 Nangyari caidiong magña aldao, na liminuas an pagboot sa gñaran ni Augusto César, na an bilog na dagang nasasacopan niya magpatandá sa padrón.

2 Ining enot na pagpatandá, naguinibo can si Cirenio iyo an Gobernador sa Siria.

3 Asin si gabos, ta gñaning macapatandá sinda, nagñagpaduman si lambang sarò sa saiyang ciudad.

4 Asin tininucad si José halè sa Galilea ciudad nin Nazaret, duman sa Judea, sa ciudad ni David, na an pag-gñaran Bethlehem, huli ta guininican siya sa harong asin sa capag-araquian ni David.

5 Ta gñaning macapatandá sagcod qui María na saiyang agom, na iquinasal sa saiya, na nasa sa cabadosan na siya.

An pagcamundag ni Jesús.

6 Asin nangyari na nin si duduman na sinda, naotob naman si magña aldao na ipagnagnáquí niya.

7 Asin nagnáquí nin si saiyang aquing lalaquí na pagñanay, asin pinatos niya ito nin magña yamit ó lámpín, asin pinahigdâ niya siya sa sarong babahugan, huli ta day na mayô nin mamugtacan sa sinda duman sa Sacatan ó mesón.

8 Asin igua nin magña para-ataman nin magña hayopan duman sa dagâ man sanang ito, na nagnag-pupuca asin nagbabantay sa magña bangui ó camatagnaan nin bangui manogñod can saindang cahayupan.

9 Asin uya hiligña ta si Ángel nin Cagurangnan dimintong sa sinda, asin an caliuanagan nin Dios pinarilibotan sinda nin si banáag; asin nagcataracot nin macuri.

10 Alagad si Ángel sinabihan sinda: Day camo magcataracot; háros ta uya tatauan co camo nin magña baretâ na daculang icacargña, na manonogñod sa bilog na banuaan;

11 Na namundag sa saindo gñunian, dian sa ciudad ni David, an sarong paraligtas, na iyo si Cristo na Cagurangnan.

12 Asin ini yong tindâan nindo: mácucua nindo an *omboy* na napapatos nin magña yamit, nahuhulid sa sarong babahugan.

13 Asin sa panalè nagpanduruman sagcod nin si Ángel si sarong cadaclan nin si magña ejércitos na magña lagñitnon na nagnag-oomao sa Dios, asin nagsasarabi:

14 Pagomauon an Dios sa caoroitaasi, asin sa dagâ an catoninogñan, an marhay na boot sa magña taño.

15 Asin nangyari na huli ta si magña Angeles siminuhay sa sinda ta nagnag-pasiring sa lagnit; si magña pastores ó para-ataman nin hayupan nagsarabi an magña iba sa magña iba ó sinda-sinda man sana: domagos gñani nangayod quita sagcod sa Bethlehem, asin hiligñon niato ining nangyari, na an Cagurangnan ipinahayag sa satuyâ.

16 Asin nagpandarotong nin madale, asin nagcaarabtan ninda si María, asin si José, patin an *omboy* na nahuhulid sa babahugan.

17 Asin nin si mahiling na ito ninda, ipinag-balagñibog ninda itong si isinabi sa sainda mapadapit can omboy.

18 Asin si gabos na nagpacadagñog, nagñag-gñaralas caid-tong ipinag-sasabi sa sainda nin si magña pastores.

19 Alagad si María rinirimpos niya sana an gabos na magña bagay na ini, na pinag-horophorop niya an magña iyan sa saiyang pusò.

20 Asin nagñag-puruli ó nagbaralic si magña pastores na nagpapamurauay asin nagñag-oomao sa Dios nin gabos na magña bagay na nagcadaragñog ninda asin nagcahiriling, siring sa pagcasabibi sa sainda.

21 Asin pacalihís nín sí ualong aldao sa pagpaturi can omboy, inapod si saiyang gñaran na si *Jesús*; na iyan igñinaran sa saiya nín si Ángel bāgo na siya ipagñidam sa tulac.

22 Asin nin si maotob na si magña aldao nin paglilinig sa saiya siring sa ipinag-boboot sa ley ni Moisé, dinará siya ninda sa Jerusalem sa pagpahayag saiya sa Cagurangnan,

23 (Siring sa nasurat dian sa ley nin Cagurangnan “ An gabos na lalaqui na macabucas can tulac ó maenot na ipagñá-qui, pagaapodon na santo manogñod sa Cagurangnan),

24 Asin sa pagtao nin atang, siring sa nasasabi sa ley nin Cagurangnan: sarong padis na tórtolas, ó duang pichon na hagmaan.

Simeón y Ana.

25 Asin uya digdi, na igua nin sarò catauo duman sa Jerusalem, gñinagñaranan na si Simeón, asin an tauong ini, banal asin maugayon, naghahalat nin si caragñahan nin Israel: asin an Espiritu Santo yaon sa saiyang tagñod.

26 Asin na nagcamit nin simbago nin Espiritu Santo, na day macacahiling can cagadanou con day gñóná bāgo niya mahiling an Cristo nin Cagurangnan.

27 Asin sa pasabong nin Espiritu nápaduman sa Simbahan. Asin nin si ilaog si omboy na si Jesús duman sa Simbahan can saiyang magña magurang, sa pagguibo huli sa saiya siring sa caugaléan nin ley,

28 Dagñan siya sinaclolo ito sa saiyang magña taquiag, asin nagomao sa Dios, patin nagsabi :

29 Gñunian togotí na, Cagurangnan, an saymong oripon, siring sa saymong tataramon, duman sa catoninogñan.

30 Háros ta nagpacahiling na si sacuyang magña matá can saymong pagligtas,

31 Na iyan inandam mo sa atubagñan nin gabos na magña banuaan ;

32 Na ilao, ta gñaning mapahayag sa magña Gentiles, asin camurauayan nin saymong banuaan na Israel.

33 Asin si José patin si saiyang Inâ anan na napapagñalas dapit can magña bagay na pinag-sasarabi manogñod caito.

34 Asin binendicionan sinda ni Simeón, patin nagsabi sa saiyang Inâ na si María : Uya digdi hiligña, ini ibinugtas sa pagcaholog asin sa pacabagñon can cabalaquidan sa Israel ; patin maguing tindáan na pagsusuhayon ;

35 Asin an sarong espada lalagbason an saymong calag sa saymo man sana, ta gñaning mapahayag an magña caisipan nin dacol na magña pusô.

36 Duduman man caiyan si Ana, na profetisa, áqui ni Phanuel, sa tribú ni Aser ; na sia dominatong halangcauon na si edad, asin naquipag-sarô sa saiyang agom may pitong taón magpoon can saiyang pagcadaraga ó pagcavirgen ;

37 Asin bálô na siya nin may ualong polô may apat na taón, na day minabulag sa Símbahan, na naglilingcod sa bangui asin sa aldao nin magña ayuno asin magña pamíbi.

38 Asin siya, con minadatong sa horas ó panahon man sanang iyan, sa caibahan nagboboyboy sa Cagurangnan, asin nagtataram dapit sa saiya sa gabos na naghahalat can pagtubos sa Jerusalem.

39 Tará nin si magcaorotob na ninda si gabos na magña bagay siring sa ley ó togon nin Cagurangnan, nagñag-puruli sinda sa Galilea, sa saindang ciudad sa Nazaret.

40 Asin an omboy nagtatalobô, asin nagecocosog siya man sana patin napapanô nin cadonogñan ; asin an biyayâ nin Dios duduman sa catagñod niya.

41 Asin si saiyang magña caganac ó magurang nagpapaduman sa gabos na taón sa Jerusalem sa cafiestahan nin Pascua.

42 Asin can igua na siyang cagduang taón na edad, nagtucad sinda sa Jerusalem siring sa caugaléan sa aldao nin cafiestahan.

43 Asin can matapus na si magña aldao, can sinda nagpupuli na, naualat si omboy na si Jesús duman sa Jerusalem, day mayò caiyan napaca-aram sí José asin si saiyang Inâ.

44 Asin pinaghohonâ ninda na duduman sa caibahan, malâ ta nagpacalacao na nin may sarong aldao.

45 Alagad huli ta day siya ninda nacúcia, nagbaralic sinda sa Jerusalem na naghahanap sa saiya.

Si Jesús sa tahao nin magña doctores can ley.

46 Asin nangyari na pacalihis nin tolong aldao nácia ninda siya duman sa Simbahan ó Templo, nagtutucac sa tagña nin si magña madodonong, na naghihinaniog sa sainda asin naghahapot sa sainda.

47 Asin si gabos na naghihinaniog sa saiya anan na napa-pasina nin si saiyang pacasabot ó paghonâhonâ patin nin si saiyang magña simbago.

48 Asin nin si maquita ninda siya, naggñaralas; asin sinabihan siya nin si saiyang Inâ: Guinahâ, ¿tâ dao ta guinibohan mo camí nin siring? Uya digdi hiligña si saymong Amâ patin aco pinaghahanap niamo ica sa casaquitan.

49 Dagnan siya sinabihan sinda: ¿Ano dao? ¿tâ dao ta pinaghahanap aco nindo? ¿Day camo nacacaraman na sa magña bagay ó catuyuhan nin sacuyang Amâ manínigò sa sacò na dian omontoc?

50 Alagad sinda day mayò nagpaca-sabot can magña tataramon na isinabi sa sainda.

51 Asin himinilig sa caibahan ninda, asin napaduman sa Nazaret, asin duduman sa pagsonod sa sainda. Asin si saiyang Inâ rinirimpos an gabos na magña bagay na ini sa laog nin si saiyang pusò.

52 Asin si Jesús nagtatalobò sa caadonogñan, asin sa edad ó panahon, asin sa biyayâ manogñod sa Dios patin sa magña tauo.

CAPÍTULO III.

An paghulit ni Juan bautista.

1 Tará can icacaglimang taón nin si paghadè ni Tiberio César, na si Gobernador sa Judea iyo si Poncio Pilato, asin si Herodes iyo si tetrarca sa Galilea, asin si saiyang tugang na si Felipe iyo si tetrarca sa Iturea asin sa provincia nin Traconite, patín si Lisantias iyo si tetrarca sa Abilinia,

2 Na iyo si magña halangcauon na sacerdotes si Anás asin si Caifás, dominatong an tataramon nin Cagurangnan sa qui Juan, na áquí ni Zacarías, duman sa capatagan.

3 Asin siya nacadatong sa bilog na dagà sa parilibot nin Jordán na naghuhulit can pagpabuniag sa pacapagsolsol manogñod sa capatauaran nin si magña casalan ;

4 Siring sa nasusurat dian sa libro nin magña tataramon nin si profeta Isaías na an olay : An tigñog caidiong nagaaragñay duman sa capatagan : Andamon nindo an dalan nin Cagurangnan asin guibohon nindo iyan nin matanos na saiyang magña aaguihan.

5 An gabos na caauagan mapapanò, asin maghihiribabà an gabos na bolod patin magña boroboclod ; asin si magña dalan na biricò magcacataranos, patin si magña dalan na magña lorolónad magcacasarama ó parantay ;

6 Asin macacahiling an bilog na laman ó hauac can pagligtas nin Dios.

7 Asin nagsasabi sa magña tauo na nagruruluás ta magpabuniag sa saiya : ¡ Oh capag-araguian nin magña mababagñis na halas, ¿ siysay an nagtoedò sa saindo sa pagdulag ó paglicay sa caangotan na madatong ?

8 Cayà, gomibo nangayod camo, nin magña bugña na maninigò sa pacapagsolsol, asin day sucat camo magpoon na magsabi sa saindo man sana : Igua cami na bilang Amà si Abraham ; huli ta sinasabihan co camo na an Dios macacahimo, minsan gayod gñani sa magña gapó pang ini, na macapatíndog nin magña áqui cay Abraham.

9 Asin an patoc man na-mumugtac na sa gamot nin magña cahoy : cayà an gabos nangayod na cahoy na day minatao

nin marhay na bugña, pinopotol ó pinapalod, asin isinosogba sa calayó.

10 Asin an catauohan ó banuaan naghahapot sa saiya, na nagsasarabi: ¿Cayâ ano an guiguibohon niamo?

11 Asin can siminimbag siya, sinabihan sinda: An igua nin duang túnica ó gubing, táuan itong mayô: asin an igua nin cacanon, gomibo nin siring man sana.

12 Asin nagpandarotong man si magña publicanos ó parasignil can magña buhis na magpapaburuniag, asin sinarabihan siya: Maestro, ¿anong guiguibohon niamo?

13 Asin siya sinabihan sinda: Day camo maghagad nin labi sa ipinag boboot sa saindo.

14 Asin nagorosisa man sa saiya si magña soldados, na nagsarabi: Asin cami, ¿anong guiguibohon niamo? Asin olay sa sainda: Day camo mag-guibo nin paglupig ó pirit sa caysayman, day man camo magpacaraot; asin papagcanigôa nindo an tangdan sa saindo.

15 Asin na naghahalat si banuaan, patin na naghohonâ-honâ si gabos dapit cay Juan sa laog nin si saíndang magña pusô, con baga siya iyo an si Cristo,

16 Nagsimbag si Juan, na nagsabi sa gabos: Aco, sa catotoohan, bubuniagan co camo sa tubig; alagad madatong an mapangyari pa qui sa sacuyâ, na sa saiya alang-alang pa gñani aco na maghubad can magña bogcos nin si saiyang magña zapin: siá bubuniagan camo sa Espiritu Santo asin sa calayó;

17 Na an saiyang cagcag nasa saiyang camot, asin línigan an saiyang guiguinican, asin titiponon niya an trigo sa saiyang tambobong, patin an ohot tototogñon niya sa calayo na day sagcod mapaparong.

18 Asin sa paghuhulit, ibang dacol na magña bagay pinagbabaretâ niya sa banuaan.

19 Tará si Herodes na tetrarca, huli ta nasaguê niya dahe-lan qui Herodias, na agom ni Felipe na tugang niya, asin can gabos na magña cararâtan na naguinibo ni Herodes,

20 Idinagdag man ini sa gabos caiyan, na linaom niya sí Juan sa sarong bilangoan.

21 Asin nangyari na, huli ta si bilog na banuaan nagpapa-buniag, si Jesús man binuniagan: asin nin si nagnagnadié, si lagñit biminucas.

22 Asin himinilig an Espiritu Santo sa tagñod niya sa lauog nin hauac, siring sa sarampati, asin nangyari an sarong tigñog halê sa lagñit na nagsasabi: Ica iyo an sacuyang áqing na momótan nin macuri, sa saymo aco naragña.

An guinicanan ni Jesús.

23 Asin si Jesús man sana nagpopoonang baga may tolong polò nang taón sí edad, na áqui ni José, siring sa pinaghohonâ; na áquí ní Elí,

24 Na guican qui Mathat, na guican qui Levi, na guican qui Melchí, na guican qui Janna, na guican qui José,

25 Na guican qui Mattathías, na guican qui Amos, na guican qui Nahum, na guican qui Elsi,

26 Na guican qui Naggai, na guican qui Maat, na guican qui Mattathías, na guican qui Semeí, na guican qui José, na guican qui Judá,

27 Na guican qui Joanna, na guican qui Rhesa, na guican qui Zorobabel, na guican qui Salathiel,

28 Na guican qui Neri, na guican qui Melchí, na guican qui Abdi, na guican qui Cosam, na guican qui Elnodam, na guican qui Er,

29 Na guican qui Josué, na guican qui Eliezer, na guican qui Joreim, na guican qui Mathat,

30 Na guican qui Levi, na guican qui Simeón, na guican qui Judá, na guican qui José, na guican qui Jonan, na guican qui Eliachim,

31 Na guican qui Melea, na guican qui Mainán, na guican qui Mattatha, na guican qui Nathan,

32 Na guican qui David, na guican qui Jessé, na guican qui Obed, na guican qui Booz, na guican qui Salmón, na guican qui Naassón.

33 Na guican qui Aminadab, na guican qui Aram, na guican qui Esrom, na guican qui Phares,

34 Na guican qui Judá, na guican qui Jacob, na guican qui Isaac, na guican ó áqui ni Abraham, na guican qui Thara, na guican qui Nachôr,

35 Na guican qui Saruch, na guican qui Raḡau, na guican qui Phalec, na guican qui Heber,

36 Na guican qui Sala, na guican qui Cainán, na guican qui Arphaxad, na guican qui Sem, na guican qui Noé, na guican qui Lamech,

37 Na guican qui Mathusala, na guican qui Enoch, na guican qui Jared, na guican qui Maleleel,

38 Na guican ni Cainán, na guican qui Enós, na guican qui Seth, na guican qui Adam, na guican sa Dios.

CAPÍTULO IV.

An pagsogotì qui Jesús.

1 Tará si Jesús panò nin Espiritu Santo, nagbalic halé sa Jordan, patín dinará can Espiritu pasiring sa capatagan.

2 Sa laog nin apat na polong aldao, asin pinagsogotan nin si diablo. Asin day nagcacan nin tibaad nang bagay can magña aldao na ito: na nin si macalihís idtong magña aldao na ito, nagotom.

3 Dagnan si diablo sinabihan siya: Con бага áqui ca nin Dios, sabihi an gapong ini na maguin tinapay.

4 Asin si Jesús sa pagsimbag sa saiya, nagsabi: Nasusurat: Na bacong sa tinapay sana mabubuhay an tauo, condi sa gabos na tataramon nin Dios.

5 Asin dinará siya nin si diablo sa sarong halangcao na bolod, asin ipinahayag sa saiya sa sarong cadiquit na panahon si gabos na magña cahadéan sa dagá.

6 Asin sinabihan siya nin si diablo: Sa saymo itatao co an bilog na capangyarihan na ini, asin an camurauayan ninda: huli ta ipinaniualá ó itínao iyan sa sacuyá, asin si mamootan co itatao co iyan:

7 Cayá con ica somamba sa atubagñan co, manini saymo iyan gabos.

8 Asin can pagsimbag ni Jesús sinabihan siya: Halè digdi sa sacuyâ, Satanás, huli ta nasusurat: "Sa saymong Cagurangnan na Dios somamba ca, asin sa saiya sana maglingcod ca.

9 Asin dinará siya sa Jerusalem, asin ibinugtac siya sa ibabao nin si alitoc toc nin Simbahan, asin sinabihan siya: Con baga áqui ca nin Dios, lomampao ica paghalè digdi sagcod sa ibabâ:

10 Huli ta nasusurat: Na an saiyang magña Ángeles pagbobôtan dapit sa saymo na atamanon ó higñatan ca;

11 Asin sa magña camot pagsasaclohon ca ninda, ta gñaning day masingcog mo an saymong bitis sa gapô.

12 Asin sa pagsimbag ni Jesús, sinabihan siya: Nasasabi na: Day ca magsugot sa Cagurangnan na saymong Dios.

13 Asin nin si matapus na si gabos na pagsugot, si diablo binayâan siya sa cadiquit na panahon.

14 Asin si Jesús nagbalic sa cabagsican nin Espiritu sa Galilea, asin nacauarac si saiyang cabantugan sa bilog na parilibot nin dagâ.

15 Asin nagtotoedô sa saindang magña Sinagogas ó tiriponan, asin pinag-papamuruay ó pinag-oomao nin gabos.

Si Jesús naghuhulit sa Nazareth.

16 Asin dominatong sa Nazaret, na saiyang pinag-daculâan; asin liminaog, siring sa caugalêan niya, can aldao na sábadô duman sa Sinagoga, patin timinindog siya sa pagbasa.

17 Asin itinao sa saiya si libro nin si profeta Isaias; asin nin si pagca-bucaha can libro, nácuá si lugar na nasusuratan:

18 An Espiritu nin Cagurangnan nasa sa togñod co, huli ta pinahiran niya aco sa paguaras nin magña mararahay na baretâ sa magña mayô nin sucát ó dukhâ; isinobol aco sa pagpaomay sa magña nagcararaot ó nagcariliuat an pusô: sa paghulit sa magña nabihag can pacaligtas ó caligtasan, patin sa magña butâ sa pacahiling; sa paglitas sa magña napacaraot:

19 Sa paghulit can taón na magayagaya nin Cagurangnan.

20 Asin can pacaticlopa nin si libro, iguinaogao sa pinaniua-lâan ó ministro, patin timinucáo siya: asin si magña matâ nin gabos duman sa Sinagoga itinotorhoc sa saiya.

21 Asin nagpoon na sabihan sinda: Gñunian naotob an nasusurat na ini sa saindong magña taligña.

22 Asin si gabos anan na nagpapatotoo sa saiya, asin nagcacapagñaralas nin si magña tataramon na biyayâ na naglúluas sa saiyang gñosó, asin nagsasarabí: ¿Bocong iyo ini si áqui ni José?

23 Asin sinabihan sinda: Day mayô nin duadua magsasarabí camo sa sacuyâ can refrán ó halimbauang íni: Parabolong, bomolong cana gñona sa saymo man sana: sa dacul na palaenlaen na magña bagay na nadagñog niamo na nagcaguiribo-na duman sa Capernaum, guibohon mo man digdi sa saymong dagâ.

24 Asin nagsabí: Sa catotoohan sinasabihan co camo, na day nin siysayman na profeta na pinapagcanigô sa saiyang dagâ.

25 Condi sa catotoohan sinasabi co sa saindo, na dacol si magña babaeng bálo na duduman sa Israel can magña aldao ni Elías, can si lagñit napintoan nin tolong taón asin anom na bulan, na nangyarí si sarong daculaon na gotom sa bilog na dagâ;

26 Alagad sa quiysay man sa sainda day isinobol si Elías, condi sa qui Sarepta sa Sidón, sa sarong babaeng bálo.

27 Asin dacol si magña daoton duman sa Israel can panahon nin si profeta Eliseo; alagad day nin siysayman sa sainda na malinig, condi si Naamán na Siro.

28 Dagñan si gabos duman sa Sinagoga anan na paranò nin caangotan, pagpacadagñog can magña bagay na ini;

29 Asin na nagpanirindog sinda, isinobol siya sa luás nin si ciudad, asin dinarará siya sagcod sa alitococ nin bolod na sa ibabao caiyan an saindang ciudad namumugtac, sa pagholog sa saiya.

30 Alagad siya can pagágui, huli sa sainda, napaduman.

An magña milagro sa Capernaum.

31 Asin naghilig sa Capernaum, ciudad nin Galilea. Asin tinotocdoan sinda sa magña sábado.

32 Asin naggñagñaralas can saiyang pagtocdô, huli ta si saiyang tataramon igua nin capangyarihan.

33 Asin itoon duman sa sinagoga si sarong tauo na igua nin sarong espíritu nin sarong demonio, na marupit, na ini nagcurahao sa daculang tigñog,

34 Na nagsabi: Pabayáan mo cami, ¿áno an samuyâ sa saymo, Jesús Nazareno? ¿Nagpadigdi ca sa paglaglag sa samuyâ? Aco namimidbid taca con siysay cá, an Santo nin Dios.

35 Asin si Jesús tinuyao siya, na nagsabi: Omalo cá, asin homalê ca digdi sa saiya. Tará si demonio pagcatumba sa saiya sa tagñá, liminuas sa saiya, asin day man siya guinibohan nin tibaad nang maraot.

36 Asin nagcacurubhanan si gabos, nagnagpaorolay-olay sinda man sana, na an magña sabi: ¿Ano an tataramon na ini, na sa capangyarihan asin cabagsican nagboboot sa magña marurupit na espíritus, asin minaruluás?

37 Asin si saiyang cabantugan nacacabalagñibog paghalê sa gabos na magña lugar sagcod sain man sa bilog na nasasacopan.

38 Asin nin sí timinindog sí Jesús sa sinagoga, liminaog sa harong ni Simón: asin si panugagñan na babae ni Simón naghehelang nin sarong macuring calentura ó lagnat; asin nagpaquimaherac huli caiyan sa saiya.

39 Asin can domocó siya sa may saiya, tinumang si calentura; asin si calentura pinabayaan ito; asin ito nin si pacabagñon niya, pinag-lincodan sinda.

40 Asin nin si pagsosolnop na nin aldao, si gabos na may magña naghehelang nin manlaen-laen na magña helang, pinagdádárará sa saiya; asin siya, pagbubugtacan ó pagdodoónan can magña camot sa lambang sarò caidto, pinagpapaomayan niya sinda.

41 Asin nagruruluás man si magña demonios sa cadaclan, na nagcurahao, asin nagsasabi: Ica iyo an áqui nin Dios. Alagad con íni-íual niya sinda day sinda tinutugutan na magtaram; huli ta nagpapaca-aram na siya iyo si Cristo.

42 Asin nin si aldao na, lominuás, asin napaduman sa ibang lugar na patag: asin si magña tauo ó banuaan hínaharanap

siya, asin nagpan-daratong sagcod duman sa saiya; asin pinag-popogol siya ta gñaning day macasuhay sa sainda.

43 Tará siya sinabihan sinda: Na sa ibang magña ciudades man caipuhan na ipag-balagñibog an Evangelio nin cahadéan nin Dios; huli ta dapit caiyan aco isinobol.

44 Asin naghuhulit siya sa magña sinagogas sa Galilea.

CAPÍTULO V.

An gñagñalasan na pagdacop nin magña sirâ duman sa dánao.

1 Tará nangyari, na can duduman siya sa cataid nin si dánao sa Genezaret, si magña banuaan ó catauohan nagboboroniog duman sa saiya sa pag-hinaniog can tataramon nin Dios.

2 Asin nacaquita nin duang sasacyan na duduman sa guilid nin dánao: asin si magña parasirá, can pacahâuas ninda duman sa sacayan, pinag-huhugasan si saíndang magña hicot.

3 Asin pacalaog duman sa sarô caidiong magña sacayan, naito, na iyan sadiri ni Simón, naquimaherac sa saiya na icabolag bolag nin cadiquit sa guilid ó sa dagâ;

4 Asin can pagontoc nin pagtaram, nagsabí cay Simón: Pasirigña sa cararoman ó sa lauod, asin taplacan ó hologan an saíndong magña hicot sa pagdacop nin sirâ.

5 Asin can pagsimbag ni Simón, sinabihan siya: Maestro, pacapag-pagal níamo bilog na bangui, day camí nacácia nin anoman; alagad sa tataramon mo ihoholog co an hicot.

6 Asin nin si pacahologan, nacalaom nin macurí ca dacol na magña sirâ, na si saíyang hicot maguiguísí.

7 Asin nagñagpasabot sinda sa magña cairibahan na duduman sa sarong sacayan, na domoloc sinda sa pagtabang sa sainda; asin nagpandorloc, asin pínaranò sí duang sacayan, malâ gñani ta бага malolonod na.

8 Na íní nín si maquita ni Simón Pedro, liminohod cay Jesús, na an olay: Sumuhay ca sa sacuyâ, Cagurangnan, huli ta tauo acong paracasalâ.

9 Háros ta ínabotan siya nín macuring tacot, asin si gabos na duduman sa caibahan niya, huli sa guípao nín sirá na nadacop ninda ;

10 Asin síring sainda man sana si Jacobo asin si Juan, na magña áquí ní Zebedeo, na anan na magña caibahan ni Simón. Asin sí Jesús nagsabi cay Simón : Day ca matakot: magpoon gūunian magdadacop ca magña tauo.

11 Asin can pagdoroong sa dagá nin sí magña sacayan, bínayúan íto gabos, simínoronod sa saiya.

Pagbologña can sarong daoton asin iba pang igua nin manlaen-laen na magña helang.

12 Asin nangyarí na can duduman sa sarong ciudad, uya dígdí an sarong tauo panò nín daot, na íní can maquita sí Jesús, na ídínocò niya sí saiyang lalauogon, naquimaherac sa saiya, na an olay : Cagurangnan, con bobòton mo, malilignan mo aco.

13 Dagñan, can hínonat si camot, dinoónan siya na nagsabi : Boot co: na malínigan cá. Asin pacatapus si daot napará sa saiya.

14 Asin siya pinagbòtan niya na day ipagsabi iyan sa cay-sayman : Condi hiligña, sinabí sa saiya, pomahayag ca sa sacerdote, asin magdolot huli can saymong calinigan, síring sa ipinagboot ni Moisés, sa pacapagpatotoo sa sainda.

15 Alagad orog pang gayo na nacacalacop si saiyang dagñog : asin nagtítirípon ó nagíiriba si dacol na magña catauhan sa paghinaníog asin na magcaoromayan can saíndang magña cahelagñan.

16 Alagad siya naghaharayò pasiring sa magña capatagan, asin namimíbi.

17 Asin nangyarí sarong aldao, na siya nasa sa pagtocdò, asin sí magña Fariseos asin magña madodonong sa ley nagnagtuturucao sinda, na sínda anan na magña halê sa gabos na magña aldeas ó caomahan nin Galilea, asin nin Judea, patín nin Jerusalem : asin si cabagsícan nin Cagurangnan yaon duman sa pagpa-omay sa saínda.

18 Asin uya dígdí an nagcapírang magña tauro, na nagdadará sa sarong duyan ó hígdaán nín sarò catauro na nang-gagaradan si hauac; asin naghaharanap nín malaogan sa saíya, asin na ícabugtae íto sa atubagñan niya.

19 Asin huli ta day nacacácia nín maaagguíhan na ícalaog sa saíya, dahelan sa cadaclan, nagpanaracat sa íbabao nin si harong, asin sa may atop itínonton síya ó ito sagcod can hígdaán sa tahao, sa atubagñan ni Jesús;

20 Na síya can pagcaquita can saindang pagtubod, sinabi sa saíya: Tauro, sí saymong magña casálan anan na ípínatawad na sa saymo.

21 Dagñan sí magña escribas asin magña Fariséos nagpo-roon nín pagirisip-isip, na an magña olay: ¿Siysay ini na nagtataram nin magña langhad ó rauay? ¿Siysay an macapagpatawad nin magña casálan condí an Dios sana?

22 Si Jesús nangayod na nacacamidbid can saindang magña honâhonâ, sa pagsimbag niya, sínabíhan sinda: ¿Anong pinagúsip nindo sa saíndong magña pusô?

23 ¿Arín an orog ca masayon na sabihon: An magña casálan mo ípínatawad na sa saymo, ó somabi: Bumuhát cá asin lomacao cá?

24 Tará ta gñaníng macatalastas camo na an áqui nin tauro ígua nin capangyarihan sa dagâ sa pacapagpatawad nin magña casálan, (olay sa nangagadan si hauac): Sa saymo sinasabi co, tomindog cá, cuáa an saymong hígdaán, paduman caná sa saymong harong.

25 Asin nin sí bomínuhát siya sa atubang ninda, asin na quínúa si na-mumugtacan niyang hígdaán, napasiring sa saíyang harong na nagoomao sa Dios.

26 Asin nacapagñalás sa gabos, asin na nagooromao sa Dios; asin nagcaparanô nín tacot, na nagsarabi: Nacaquita camí nin magña gñagñalasan gñunian.

An pag-apoda qui Levi.

27 Asin pacatapús can magña bagay na ini, lininuás, asin nacahiling nin sarong publicano na gñinagñaranan sí Leví,

nagtutucan sa bancò na pinag-aacòan nin sí magña buhis nin banuaan, asin sinabihan siya: somonod ca sa sacuyâ.

28 Asin pagcapabayae can gabos na magña bagay, na bimi-nuhat siya, siminonod sa saiya.

29 Asin guiminibo si Leví nin daculang andam sa saiyang harong; asin ígua nin dacol na pagiriba si magña publicanos asin nin magña ibapa, na sínda duduman sa lamesa sa caibahan ninda.

30 Asin sí magña escriba patin sí magña Fariséos nagduduhagui tumang sa saiyang magña discípulos, na magsasarabí: ¿Tá ano ta nagcacaracan camo asin nagírinom camo sa caibahan ó casamá ninda na magña publicanos asin magña paracasalâ?

31 Asin sa pagsimbag ní Jesús, sinabihan sínda: An magña mararahay day nagcacaiipo nin parabolang, condí itong magña naghehelang.

32 Day aco napadigdi sa pagaloc sa magña banal, condí sa magña paracasalâ sa pacapagsólsól.

33 Dagñan sínda sinabihan siya: ¿Tá dao ta an magña discípulos ni Juan nag-aayunar na paratí asin nag-guiguibo nin magña pamibi, asin siring man sana sínda na magña discípulos nin magña Fariséos, patin an saymong magña discípulos nagcacaracan asin nagírinom?

34 Asin siya sinabihan sínda: ¿Macacahimo camo na an magña nasa sa magña boda magñag-ayuno, tongcol na an agom yaon dían pa sa caibahan ninda?

35 Alagad madatong an magña aldao con an agom na lalaqui baléon ó ísuhay na sa sínda; dagñan gñapit magaa-yunar sínda sa magña aldao na ito.

36 Asin pinagsabíhan man sínda nin sarong osipon ó pagñalimbauâ: Day nin siysay man na magbugtac nin tagabang na bâgo sa gubing na dâan; ta con siring an bâgo maguiguísí, asin an dâana day maninigò an tagabang na bâgo.

37 Asin day nin siysay na mabôbô nin arac sa magña ánit na dâan; ta con siring an arac na bâgo, guiguísion an magña ánit asin an arac macacauarac, asin an magña ánit magcacaroronot.

38 Alagad an arac na bâgo sa magña ánit man na bâgo ipagbugtac; asin arin man can duang iyan magdadamay.

39 Asin day nin siysay man na pacapaginom nin arac na daan dagñan naman boot nin bāgo; háros ta an olay: an daan ó haloy na, iyo an orog carahay.

CAPÍTULO VI.

1 Tará nangyari na nin si pagágui niya duman sa magña tanaman ó magña taroc sa sarong sábado na nacasonod can enot, si saiyang magña discípulos nagñagperotol nin si magña ohoy can trigo, asin pinageacan, na pinagtupsian can magña camot idto ninda.

2 Asin si magña nagcapirang Fariséo nagsarabi sa saiya: ¿Tâ dao ta nagguiguibo como can day canigoan na guibohon sa magña sábado?

3 Asin sa pagsimbag ni Jesús sinabihan sinda: ¿Minsan ini day nindo nabasa, con ano an guinibo ni David can siya inabot nin gotom, siya, asin si magña nasa caibahan niya?;

4 Con páano si paglaog duman sa harong nin Dios, asin quiminua nin si magña tinapay na pinag-aatang, asin quina-can, asin tinauan man si magña nasa caibahan niya, na idtong magña tinapay na ito day canigoan na comacan, condí an magña sacerdotes saná?

5 Asin pinagsabihan sinda: An áquí nin tauo, Cagurangnan siya minsan gayod pa con aldao na Sábado.

An pagbologña caitong nagaalang si camot

6 Asin nangyari man sarong aldao na sábado na siya liminaog sa sinagoga asin nagtotoedò; asin duduman an sarò catauo ta iguang camot sa totoo na naalang.

7 Asin pinagtitimahan siya nin si magña escribas asin Fariséos, con magbobolong con sábado, ta gñaning macacua nin sucat na icasombong sa saiya.

8 Alagad siya nacacaaram can saindang caisipan; asin nagsabi siya sa tauo na may camot na naalang: Bomohat cá, asin padian cá sa tahao. Asin ito tolos na nagbuhat siya, timinindog.

9 Tará si Jesús sinabi sa sainda : Hahapoton co como nin sarong bagay : Maninigô con magña sábadó na mag-guibo nin marahay ó mag-guibo nin maraot? ¿agauon an buhay, ó halêón iyan?

10 Asin na naghihiling siya sa gabos sa parilibot, sabi sa tauo : Honata an saymong camot. Asin ito guinibo iyan, asin si saiyang camot naomayan.

11 Asin sinda nagcaparanô nin caangotan ; asin nagtatararam sinda-sinda man sana con ano an guiguibohon cay Jesús.

12 Asin nangyari can magña aldao na ito, na napaduman sa bolod sa pagpamibi, asin nagdamlag nagñagnadiê sa Dios.

An pagpili can cagduang discipulos.

13 Asin nin si ága-na inapod si saiyang magña discipulos, asin pininili nin cagdua sa sainda, na sinda inapod man ó gñinaranan na magña Apóstoles :

14 Si Simón, siya gñinaranan man na si Pedro, asin si Andrés na tugang niya, si Jacobo asin si Juan, si Felipe asin si Bartolomé,

15 Si Mateo asin si Tomás, si Jacobo na aqui ni Alfeo, patin si Simón na pinaggñagnaranan na Celador,

16 Si Judas na tugang ni Jacobo, asin si Judas escariote, na iyo man si naging mapasaluib,

17 Asin lominogsot sa caibahan ninda, asin iminontoc sa sarong lugar na patag, asin si pagiriba nin si saiyang magña discipulos, asin si sarong dacol na magña banuáan nin bilog na Judea asin nin Jerusalem, asin sa guilid nin Tiro asin Sidón, na nagdaralao sa paghinaniog sa saiya, asin ta mapamayman man can saindang magña cahelagñan ;

18 Asin si magña pinaggpupurisao nin si magña marurupit na espíritus : asin anan na magña naomayan na.

19 Asin si gabos na magña catauhan nagñaghigñoa na madoonan siya ; háros ta naghahalê sa saiya an cabagsican, nagpapaomay sa gabos.

20 Asin nin si itingcalag niya si magña matá sa saiyang magña discípulos, nagsasabi: Magña paladan camo an magña dukhá; háros ta sa saindo an cahadéan nin Dios.

21 Magña paladan camo na gñunían nagñagogotom; háros ta pacacabasogon camo. Magña paladan camo no gñunían nagñagtatagñis, háros ta magraragña camo.

22 Maguiguing magña paladan camo con an magña tauo maugñis sa saindo, asin con ipagsicual camo sa caharani ninda, asin pagduhaguion camo, asin isicual an saindong gñaran siring sa maraot, huli sa aquí nin tauo.

23 Magñagogma camo sa aldao na ito asin magraragña camo; huli ta uya digdi an saindong paquinabang ó balaog dacadulá sa calagñitan; huli ta siring si guinguibo can saindong magña cagánac sa magña profetas.

24 Alagad; herac man sa saindo, magña mayaman! háros ta igua na camo nin saindong caogmahan.

25; Herac man sa saindo, camo si magña nababasog! háros ta magogotom camo. Herac sa saindo, camo na gñunían nagñag-gñigñisi, háros ta maghibinanaquit camo asin magtatagñis camo.

26; Herac sa saindo con an gabos na magña tauo magsarabi nin marhay dapit sa saindo! háros ta siring si guinguibo nin si saindong magña cagánac sa magña bacong tunay na profetas.

27 Asin camo na magña naghihinaniog, sinasabi co: Cámoote nindo an saindong magña caiual, guibohan nindo nin marhay si magña nauugñis sa saindo.

28 Pagomaua nindo an magña naglalanghad ó nagpapacaraot sa saindo, asin ipagpamibi nindo an magña nagsasahot-sahot sa caputican sa saindo.

29 Asin sa lunugad can saymong pisgñi, itao mo pa an saibong guiraray; asin an omagad sa saymo can capa ó alicboy, minsan pa gñani an panoclob ó colbong day ca magñalasalag sa saiya.

30 Asin an siysay man na magbahagad sa saymo, tauán mo; asin an cumua can sadiri mo, day ca magbaué.

31 Asin con ano an boot nindong guibohon sa saindo nin magña tauo, siring an guibohon nindo man sa sáinda:

32 Huli ta con mamomoot camo sa magña namomoot sa saindo, ¿anong biyayâ macacamtan nindo? huli ta an magña paracasalâ man namomoot sa magña namomoot man sa sainda.

33 Asin con gomíbo camo nin marhay sa magña nag-guiguibo sa saindo nin marhay, ¿anong biyayâ an macacamtan nindo? háros ta an magña paracasalâ man nag-guiguibc caiyan man sana.

34 Asin con maguaras camo sa caito na pinaglalaom nindo sa sainda na magbabalos, ¿ano an biyayâ na macacamtan nindo? háros ta an magña paracasalâ man naguauaras sa magña paracasalâ, sa pagacô nin siring man sana.

35 Cayâ, mámooot nangayod camo sa saindong magña caiual, asin gomíbo camo nin carahayan, asin paguaras camo na day maghalat dapit caiyan nin anoman; asin maguiguing daculâ nindong balaog, asin manini-aquí camo nin Cahorohalangcaué: buli ta siya mabooton sa magña day mayô nin boot ó pagbalos asin magña maraot.

36 Cayâ, magpacamaheheracon nangayod camo, na siring man can saindong Amâ na maheheracon.

37 Day camo maghocom, asin day man camo paghohocoman: day camo magsilot, asin day man camo pagsisilotan: magpatawad camo, asin papatauaron man camo.

38 Pagtáo camo, asin itatao man iyan sa saindo; an marhay na socol, dasoc, pinagyogyog, asin na papaologñon an itátáo sa saindong boot: háros ta sa tacaran ó socolan na isinocol nindô iyan man sana an isocol sa saindo liuat.

39 Asin pinagsasabihan man sinda nin sarong halimbauâ: ¿Macacacabit dao ó macacatocdô can dalan an botá sa cápua botá? ¿Day mahoholog sindang dua sa calot?

40 An discípulo day masa sa ibabao sa saiyang Maestro: condi an siysay man na macacaarog sa Maestro, maníní siya marhay.

41 ¿Tâ dao ta hinihiling mo an ohot na yaon sa matá nin saymong tugang, asin an pasagúing nababalagbag yaon sa matá mong sadiri day mo pinaghohorop-horop?

42 ¿ O páano an pacasabi mo sa saymong tugang : Tugang, pabayâe, papaluason co an ohot na yaon sa matá mo, con ica day mo gñani nahihiling an pasaguing batignal na yaon sa matá mo? Masaguinsaguin ca, iluas mo gñona sa matá mo an pasaguí, asin dagñan ca macacahiling nin marhay sa pacacúa can ohot na yaon sa matá nin saymong tugang.

43 Háros ta bacong marhay na cahoy an nátao nin magña maraot na bugña ; asin bacong maraot man na cahoy itong minátao nin marahay na bugña.

44 Háros ta an lambang cahoy namimídbíd huli sa saiyang bugña : na day macúca an higos ó day magogonô an higos sa magña marorogui, asin day maaani an uvas sa magña quilítis.

45 An marhay na tauo dian sa marahay na cayamanan nin saiyang pusô nacacacúa nin carahayan ; asin an maraot na tauo sa maraot na cayamanan nin saiyang pusô nacacacúa man nin carátan ; háros ta dian sa caiguahon nin pusô nagtataram an saiyang gñosó.

46 ¿ Tá dáo ta inaapod aco nindong, Cagurangnan, Cagurangnan, asin day nindo guiniguibo an sinasabi co ?

47 Gabos ito na minadoloc sa sacuyâ, asin naghahinañiog can magña tataramon co, asin guiniguibo íyan, itotócdô co sa saindo con siysay an naaguidan niya :

48 Cabaing siya can tauo na nagtotogdoc nin sarong harong, na iquinalot, asin hinararom niya, asin íbinugtac niya si pasicaran caidto sa íbabao nin sarong gapong matatagas ; asin can pagdatong nin si sarong bahâ, si salog biminolânog nin macosog duman sa harong na ito, alagad day sucat natañiog ito : huli ta pinasicað sa íbabao nin matagason ó láguit na gapô.

49 Alagad an nacahinañiog, asin day gominibo, nacabaing siya can tauo na ítinogdoc si saiyang harong sa íbabao nin dagâ, day mayô nin pinasicaran ; na dian si salog biminolânog nin macosog, asin dagñan natumba ; asin nangyaring daculâ si pagcalaglag can harong na idto.

CAPÍTULO VII.

*An pagbologña can aquí nin sarong centurión
ó capitán.*

1 Tará pacatapus nin si gabos niyang magña tataramon na pinag-*hihinañiog* nin banuaan, naglaog siya sa Capernaum.

2 Asin an oripon nin sarong centurión,* na namomóotan niyang gayo, naghehelang asin harani na sa pagcagadan.

3 Asin nin si madagñog niya an pinagsasarabi dapit cay Jesús, sinogó niya sa saiya si magña camaguragñan nin magña Judío, na maquimaherac sa saiya na dalauon siya niya asin na iligtas an saiyang oripon.

4 Asin nin si pagdatong ninda duman qui Jesús, naquimaherac sa saiya nin maigot, na nagsarabi: Háros ta maninigó na guibohon sa saiya ini;

5 Ta namomóot siya sa satuyang Natoboan na dagá ó Nación, asin siya itinogdoc quita nin sarong sinagoga.

6 Asin si Jesús nag-iba sa sainda. Tará nin si bacó nang harayó sa saiyang harong, sinogó nin si centurión si magña catood niya duman sa saiya, na nagsarabi sa saiya: Cagurangnan, day cana mapagal, ta aco alang-alang na lomaog ca sa ibabá can bobogñan ó atop co.

7 Nin huli caíyan day pa aco naghohoná-honá na pumaduman sa saymo; condi sabihon mo an tataramon asin an sacuyang oripon ó sorogoon maomayan.

8 Háros ta aco man tauo na nasa capangyarihan, asin igua acong nasasacopan na magña soldados co; asin tinataraman co ini: Lacao, asin minalacao; asin sa iba: Madia, asin minapadigdi; asin sa sacuyang oripon: Guiboha ini, asin iyan guinguibo.

9 Na iyan can pagcadagñog ni Jesús, naggñalas sa saiya, asin pagcaligñoy, nagsabi sa magña tauo na nagsosoronod sa saiya: Sinasabihan co camo na minsan sa Israel day aco nacácia nin siring na labing pagtubod.

* Centurión-Poon nin sangatos na soldados.

10 Asin pagpurulí sa harong caidiong magña sinogò, nadatgñan ninda naomayan na si oripon na nasa paghelang.

11 Asin nangyari pacatapús, na siya pasirigñon duman sa ciudad na inaapod Nain, asin nagsosonod sa caibahan niya si dacol na saiyang magña discípulos, asin si daculaon na pagiriba.

12 Asin nin si pagdatong niya sa harani can tatá nin si ciudad, uya digdi na dinadara sa luas an sarong gadan, áquing bogtong nin saiyang Inâ, na siya man bálo na: asin iguang dacolon na pag-iriba siya halê sa ciudad.

13 Asin can pagcaquita sa saiya nin Cagurangnan, naherac sa saiya siya, asin sinabi saiya: Day ca magtagñis.

14 Asin can pagraníhi niya, dinoonan si cabaong: asin si magña nagpapásan caito, nagñag-orontoc. Asin nagsabi: Barobatâ, sinasabihan tacá, magbagñon cá.

15 Dagñan nabuhay idtong nagadan asin nagpoon na magtaram. Asin itinao siya sa saiyang Inâ.

16 Asin si gabos nagcataracot, asin nagñagpamurauay sinda sa Dios, na nagsarabi: Na sarong daculâon na profeta an tominindog sa satuyâ asin na an Dios nagsongcò sa saiyang banuáan.

17 Asin nacaluas an dagñog niyang ini sa bilog na Judea, asin sa bilog na parilibot nin dagá.

An magña sinogó ni Juan.

18 Asin si saiyang magña discípulos nagñagbararetâ qui Juan can gabos na magña nangyaring ining magña bagay: asin inapod ni Juan si dua nin si saiyang magña discípulos ó campon,

19 Asin sinogó niya qui Jesús na nagsabi: Ica iyo dao ito na madatong, ó maghahalat cami nin iba?

20 Asin nin si pagdaratong sa saiya nin magña tauo, nagsarabi: Si Juan na parabuñiag sinogó cami digdi sa saymo, na an olay: Ica iyo dao ito na madatong ó maghahalat cami nin iba?

21 Asin can panahon man sanang ito, pinaomayan si cada-clan nin si magña cahelagñan asin magña damat, asin nin si

magña espíritus na maraot; asin si dacol na magña botá tinauán nin pacaquita.

22 Asin sa pagsimbag ni Jesús, sinabihan sinda: Lacao camo, asin baretâe nindo si Juan can magña nangyari na nahiling nindo asin nadagñog: na si magña botá nacaquita, si magña pilay naglalacao, si magña daoton anan na nalinigan, si magña bogñog nacacadagñog, si magña gadan nabubuhay, sa magña dukhá ipinag baretâ an Evangelio:

23 Asin paladan an day nasa pagdua-dua sa sacuyâ.

24 Asin nin si magharalê si magña sinogò ni Juan, nagpóon siya na macanabi dapit qui Juan sa magña catauhan: ¿Ano an linuas nindo na hiniling duman sa patag? ¿sarong cauayan na pinag hirôhirô nin si doros?

25 Alagad, ¿ano an linuas nindo na hiniling? ¿si sarong tauo na napapatos nin magña mararahay na magña gubing? Uya digdi, si magña na-sa sa magña gubing na mahalaga, asin nabubuhay sa magña caragñahan, sa magña palacios nin magña hadè nagñamumugtac.

26 Alagad, ¿ano an linuas nindong hiligñon? sarong profeta? Sinasabi co man sa saindo, asin labi pa sa profeta.

27 Ini iyo an dapit caitong manonongdan caitong nasusu-rat: Uya digdi, sinosobol co an sacuyang sorogoon sa atubang nin saymong lalauogon, na siyâ an magaandam can saymong dalan sa enotan mo.

28 Háros ta sinasabí co na sa magña namundag sa magña babae, day mayô nin orog cadaculang profeta sa qui Juan na bautista: tará an orog casadit sa cahadêan sa lagñit iyo an orog cadaculâ sa saiya.

29 Asin si bilog na banuáan na naghihinañiog sa saiya, asin si magña publicanos, magñag-patotoo sinda sa Dios, na nagpabuniag sinda can bautismo ni Juan.

30 Alagad si magña Fariseos asin si magña madonong can ley, pinagsiricual ninda si cahatolan nin Dios tumang sa sainda man sana, na day sinda nagñagpabuniag sa saiya.

31 Asin sinabi nin Cagurangnan: ¿Sisay nangayod an babaigñan co can magña sa capagaraquian na ini, asin arin ó ano an magña nababaigñan ninda?

32 Nagpapacaaguid sinda sa magña áqui na nagtuturucao sa magña lansagñan, asin na nagcucururahao sinda sa sainda man sana, asin nagsasarabi: Tinotogtogan mi camo can magña flautas, asin day camo nagtatararoc ó sarayao: asin pinagpapayogtò mí camo, patin day camo nagtataragñis.

33 Háros ta napadigdí si Juan na parabuñiag, na day nagcácan nin tinapay, day pa nag-i-inom nin arac, asin nagsasarabi camo: Igua nín demonio.

34 Dominatong si áqui nín tauo, na nagcácan patin nag-i-inom, asin minasarabi camo: Uya digdí an sarò catauo na paslò, asin para-inom nin arac, catood nín magña publicanos asin nin magña paracasalâ.

35 Alagad si cadonogñan napatotoohan nin si gabos niyang magña áqui.

36 Asin naquimaherac sa saiya si sarò nín si magña Fariseos na comacan siya sa caibahan niya. Asin pacalaog sa harong nín si Fariseo, tímínucao siya sa lamesa.

An babaeng paracasalâ.

37 Asin uya digdí sí sarong babae na naguing paracasalâ duman sa ciudad; na can pacatalastas niya na duduman siya sa lamesa sa harong caitong Fariseo, nagdará siya nín sarong pasò na may unguento.

38 Asin can dudumana sa licodan nin sí magña bitís niya, nagpoon na nagtatagñis na magriri nín si magña luhâ sa saiyang magña bitís, asin pinapahiran ito can magña bohoc nin saiyang payo; asin hinahadcan sí saiyang magña bitís, patin linalahidan idto nin sí unguento.

39 Asin nín sí nahiling íni can Fariseo na nagagda sa saiya, nagtaram sa saiya man sanang sadiri, na an sabi: Ini con бага man profeta, macacamidbid con siysay asin arín an babae na nagdodoot sa saiya, na siya paracasalâ.

40 Dagñan sa pagsimbag ni Jesús, sinabihan siya: Simón, sarong bagay an ipagsasabi co sa saymo. Asin siya an olay: Somabi ca, Maestro.

41 Si sarong pinag-cautagñan ó parapautang igua nín duang

nagcacautang: si sarò nagcacautang sa saiya nin limang gatos na denarios, asin si sarò limang polò;

42 Asin can day mayò sinda nin sucat na ibabayad, pinatawad sindang dua. Magsabi cá, dao, ¿arin sa duang ini an mamomoot sa saiya nin orog?

43 Asin can pagsimbag ni Simón, nagsabi: Sa paghonâhonâ co iyo itong pinatawad nin orog. Asin siya sínabihan niya: Matanoson an paghonâ mo.

44 Asín pacaligñoy sa babae, nagsabi qui Simón: ¿Nahiling mo an babaeng ini? Lominaog aco sa saymong harong, day cá tominao nin tubig na icahugas can sacuyang magña bitis; alagad íní, riniri si sacuyang magña bitis can magña luhâ, asin pinahiran iyan nin si magña bohoc.

45 Day mo aco hinadcan, alagad ini, poon napagcalaog co, day ominontoc nin paghadoc sa sacuyang magña bitis.

46 Day mo linahidan si sacuyang payo nin óleo; alagad ini linahidan nin unguento si sacuyang magña bitis.

47 Nin huli caiyan sinasabi co saymo na si saiyang dacol na magña casálan anan na ipinatawad, háros ta námoot nin macuri; alagad an pinapatawad sa cadiquit, cadiquit man namomoot.

48 Asin sa saiya nagsabi: Si magña casálan ipinatawad sa saymo.

49 Asin si magña duduman na cairiba sa pagturucao sa cacanan ó lamesa nagporoon na nagsarabi sa sainda man sana: ¿Siysay dao ini na nagpapatawad man nin magña casálan?

50 Asin nagsabi sa babae: Si saymong pagtubod ilingtas ó ínagao cá, lacao na sa catoninogñan.

CAPÍTULO VIII.

1 Tará pacatapus nangyari, na naglalacao siya sa gabos na magña ciudades asin nayón, sa paghulit asín pagbalagñibog can Evangelio nin cahadêan nin Dios, asin si cágdua sa cairiba niya,

2 Asin si nagcapirang magña babae na nagcaoromayan ó nagcaharalcan nin si magña maraot na espíritus, asin nin

magña cahelagñan: Si Maria, na gñinagñaranan Magdalena, na sa saiya nagpanluas si pitong demonio,

3 Asin si Juana na agom ni Chuza na pinaniniualaan ni Herodes, asin si Susana, patin iba pang dacol na magña babae na nagñag-lilingcod sa saiya can saindang magña rogaring.

4 Asin nin si magcatiripon si sarong daculang pagiriba, asin si magña duduman sa lambang ciudad nagpandalalod duman sa saiya, nagsabi siya sa sarong halimbaua:

Halimbaua dapit sa paratanom.

5 Si sarong paratanom nagluas sa pagtanom can saiyang banhî: asin can pagtanom ó pagsabuag niya, si sarong cabtang naholog idto sa carani nin dalan, asin napagbatayan; asin si magña gangam nin lagñit pinagtorcâ idto.

6 Asin si ibang cabtang naholog sa ibabao nin gapô; asin pagcatobô, naalang, huli ta day mayô naliliptan.

7 Asin si ibang cabtang naholog sa tagña nin si magña tonoc; asin can pagtorobô nin si magña matonoc sa cairiba caidto, guinaradan ito.

8 Asin si sarong cabtang naholog sa marhay na dagâ, asin nin si nabuhay, nagtao nin bugña na sangatos si lambang sarô. Na pacataram can magña bagay na ini nagcucurahao: Idtong may magña taligña sa paghinañiog, maghinañiog.

9 Asin si magña discipulos niya nagñag-orosisa sa saiya, na nagsarabi, con ano an halimbauang ini.

10 Asin siya nagsabi: Sa saindo itinao an pacamidbid can magña gñagñalasan ó misterios nin cahadéan nin Dios; alagad sa magña iba dian sa magña halimbaua, ta gñaning minsan nacacahiling day mahiling, asin naghihinañiog day masabotan.

11 Cayâ iyo nangayod ini an halimbaua: Si banhî iyo an tataramon nin Dios.

12 Asin si magña duduman sa harani nin dalan, iyan iyo si magña nagñaghinañiog; asin gñapit minadatong an diablo, asin hinahalê an tataramon sa saindang pusô, ta gñaning day magñag-tubod asin day magpacaligtas.

13 Asin si magña duduman sa ibabao nin gapô, iyo si magña pagpacahinañiog, quinacamtan an tataramon sa caog-mahan; alagad ining magña ini day mayô nin magña gamot; na sa capanahonan minatorobô asin sa panahon nin pagsugot nagcaca-garabot ó minasuruhay.

14 Asin ito na naholog sa tagña nin si magña tonoc, ining magña ini iyo si nagpacahinañiog; alagad can pagpacahinañiog-ninda, anan na rinalamos can magña pagñagnataman asin can magña cayamanan asin can magña calignâan nin buhay, asin day mayô nagpapacadará nin bugña.

15 Alagad itong nasa marhay na dagâ, ining magña ini iyo si nagñag-hibigñat ó nagñagririmpos can tataramon na nadagñog sa marhay asin matanos na pusô, asin nagdadará ó nacacácia nin bugña sa pagtíos.

16 Day nin saróng nagpapadocot can ilauan na tahuban ó locdoan nin batihâ ó ibinu-bugtac sa irarom nin higdaan; condi ibinubugtac iyan sa sarong candelero, ta gñaning si magña maglaog macahiling can ilao.

17 Háros ta day mayô nin natatagô na day mahahayag; day man na bagay na rinirirong, na day maaaraman asin maliliuanagan.

18 Cayâ, maghigñat nangayod camo siring sa pacahinañiog nindo; háros ta sa quiysay man na igua, itátao sa saiya; asin sa quiysay man na day mayô, minsan pa itong bagang gayo igua hahaléon sa saiya.

19 Asin nag-arabot sa saiya si saiyang Inâ asin si magña catugagñan; asin day nagpapacaharaní sa saiya dahelan sa cadaclan.

20 Asin pinabaretáan siya, na nagsabi: Si saymong Inâ asin magña catugagñan mo yaón dian sa luas, na boot nindang mahiling ica.

21 Dagñan siya can pagsimbag, sinabihan sinda: An sacuyang Inâ asin an sacuyang magña tugang iyo an magña naghihinañiog can tataramon nin Dios, asin guiguibo ninda iyan.

Si Jesús pinaontoc si baguió.

22 Asin nangyari sarong aldao na siya liminunad sa sarong sacayan sagcod can saiyang magña discipulos, asin sinabihan sinda: Mabaralió quita sa ibong nin dánao. Asin nagpan-duruman.

23 Alagad nin si nagsasacay pa sinda, siya nagcatorog. Asin dominatong si sarong baguió nin doros duman sa dánao; asin natogob sinda nin tubig, asin nasa pagalaman na malonod.

24 Asin nagpanharani sa saiya, pinucawan siya, na nagsarabi: ¡Maestro, Maestro, na magcacagaradan quita! Asin pagmatá niya, tinuyao niya si doros asin si baguió nin-dagat; asin nagpan-orontoc, patin napacarahay si panahon.

25 Asin sinabihan sinda: ¿Háen si saindong pagtubod? Asin nagcataracot, nagñag-gñaralas, na nagsarabi sinda sa sainsa man sana: ¿Siysay baga ini dao na minsan sá magña doros asin sa dagat nagboboot, asin sinosonod siya?

26 Asin nagñagsacay pasiring sa dagá nin magña Gada-renos, na nasa enotan nin Galilea.

An taga Gergesa na iguang demonio.

27 Asin can paglogsot niya sa dagá, dominatong na nasa-batan niya sa may ciudad si sarò catauo na igua nin magña demonios sa haloy nang panahon; asin day nagsosolog nin gubing, day man nagoontoc sa harong, condi sa magña lolobgñan.

28 Na ini, pagcaquita quí Jesús, nagcurahao asin liminohod sa atubang niya, patin nagtaram sa daculang tigñog: ¿Ano an sacuyá sa saymo, Jesús, na áqui nin Dios na cahorohalangcaue? Naquiquimaherac aco sa saymo na day mo aco pagpasaquitan.

29 (Háros ta pinagbobôtan si espíritung marupit na lumuhas duman sa tauo: háros ta sa haloy nang panahon sinasadiri niya siya; asin linalaom siya sa bilangôan na may magña cadena asin ramal; alagad nin si pagcaralaglag can magña

gacod sa bilangôan, dinadaráng pirit siya nin sí demonio sa magña patag).

30 Asin hinapot siya ni Jesús, na an sabi: ¿Siysay an gñaran mo? Asin siya nagsabi: Legión. Háros ta dacol na magña demonio si nagñaglaog duman sa saiya.

31 Asin naquiquimaherac sinda sa saiya na day pagbôtan na íholog sa bôgñao ó cahorohiraromi.

32 Asin igua duman nin sarong manada ó pagiriba nin dacol na magña urig na nagñag-susungcal duman sa bolod; asin nagpaquimaherac sa saiya na togotan sindang lumaog sa magña urig; asin pinabayân ó tinogotan sinda.

33 Asin pagpacaluas nin si magña demonio sa tauo, nagpanbalióng lumaog sa magña urig; asin sí manada nagpanagbang sa sarong hampas duman sa dánao, asin nagcaralamos.

34 Asin sí magña paraatamian, nin sí pagcahiling ninda caidiong nangyari, nagpandurulag, asin pagdaratong duman nagbararetâ sa ciudad asin sa magña caomahan.

35 Asin nagpanruluas na mahiling caidiong nangyari; asin nagpaduruman qui Jesús, asin nagcadaratgñan ninda na nagtutucáo itong tauo na sa saiya nagpanruluas sí magña demonio, na may gubing, asin may pagcatauo na ó pagisip na, sa may magña bitis ni Jesús; asin nagcataracot sinda.

36 Asin ínorosipan sinda caidiong naquita ninda, con páano si pacaligtas caidiong may demonio.

37 Dagñan si bilog na cadaclan sa dagâ nin magña Gada-
renos sa parilibot, naquimaherac sa saiya na homalê siya duman sa sainda; háros ta igua sinda nin daculaon na pagcatacot. Asin siya pagcalunad duman sa sacayan, nagpulî.

38 Asin itong tauo, na linuasan nin si magña demonio, naquimaherac sa saiya na omontoc na duman sa caibahan niya; alagad si Jesús sinimbag siya, na an sabi:

39 Pumulî caná sa harong mo, asin ipagosipon con guránong magña bagay na guinibo nin Dios sa saymo. Asin siya nagpulî, na nagbabaligñibog sa bilog na ciudad con guruguránong magña bagay an guinibo ni Jesús sa saiya.

40 Asin nangyari na can pagpulî ni Jesús, sinabat siya can magña tauo; háros ta si gabos naghaharalat sa saiya.

*An áquing babae ni Jairo; an babaeng
pinag-aauasan.*

41 Asin uya digdi an sarong lalaqui, na pinag-gñagñaranan na si Jairo, asin na iyo an príncipe nin Sinagoga, dominatong, asin can pagcalohod niya sa magña bitis ni Jesús, naquiquima-herac sa saiya na lumaog siya sa saiyang harong;

42 Huli ta ígua siya nin iyo-iyong áquing babae, na may cagdua nang taón sí edad, asin ini nasa paghihigagdan na. Asin can naglalacao siya, pinipiot siya nin si pagiriba.

43 Asin si sarong babae, na pinag-aauasan nin dugò may cagdua nang taón, na siya naobos na niyang iquinabayad sa magña médicos si gabos niyang rogaring, asin day nin sarò man na nacaomay sa saiya.

44 Asin can pagdatong sa licodan niya, dinoonan an gayad nin si saiyang gubing; asin dagñan naobas an auas nin sai- yang dugò.

45 Dagñan si Jesús nagsabi: ¿Siyasay an dominoon sa sacuyâ? Asin na nagpainda si gabos, nagsabi si Pedro asin si magña duduman sa caibahan niya: Maestro, an pagiriba pini- piot ca asin sinosorocò ca patín nagsasabi ca: ¿Siyasay an dominoot sa sacuyâ?

46 Asin si Jesús nagsabi: Dinootan aco nin sarò; háros ta namidbid co na lominuas sa sacuyâ an cabagsican.

47 Tará huli ta si babae nacahiling na day ito natagò, dominoloc na tinataquigan, asin na paglohod niya sa atubang niya nagpahayag sa saiya sa atubang nin bilog na banuân can dahelan ta dinoonan siya niya, asin siring man sana can madaleng pagcaomaye sa saiya.

48 Asin sinabihan siya niya: Aquí, si saymong pagtubod ilinigtas ca; paduman caná sa catoninogñan.

49 Can nagtataram pa siya, dominatong si sarò na halê sa príncipe ó poón nin sinagoga sa pagsabi sa saiya: Si áqui mo gadan-na, day mona táuan nin capagalan an Maestro.

50 Asin can pagcadagñog caidto ni Jesús, sinimbag siya Day ca matacot; tomobod ca saná, asin macacaligtas.

51 Asin pagcalaog sa harong, day tominogot na maglaog

an siysay man sa caibahan niya, condî si Pedro, asin si Jacobo, asin si Juan, asin si Amâ patin si Inâ nin si Daraga.

52 Asin nagpapanagñis sinda gabos, asin nagcaca-royogtô sa saiya. Asin siya nagsabi: Day camo managtagñis; bacong gadan, condî na natuturog.

53 Asin nagñag-tutuyâ-tuyâ sa saiya, ta naaaraman na gadan-na

54 Alagad siya, can pagcapote sa camot caito, nagcurahao, na an olay: daraga, magbagñon ca.

55 Dagñan si saiyang espíritu nagbalic, asin dagñan siya nagbagñon: asin siya nagboot na tauan ito nin cacanon.

56 Asin si magña magurang niya nagcapagñaralas; sa sainda nagboot siya na day magsarabí sinda caysay man caid-tong guinibo.

CAPÍTULO IX.

1 Asin can pagtiripona can saiyang magña discípulos na cágdua, tinauan niya sinda nin cabagsican, asin capangyarihan sa gabos na magña demonio, asin na magbolong sinda can magña cahelagñan.

2 Asin isinobol sinda na magñaghulit can cahadéan nin Dios, patin na magbolong sa magña naghehelang.

3 Asin nagsabi sa sainda: Day camo magdará nin anoman sa paglacauan, minsan sogcod, minsan lalâgan nin cacanon, minsan tinapay, minsan pirac; day man camo magdua nin gubing an lambang sarô.

4 Asin sa arin man na harong na sacatan nindo, omontoc camo dian, asin dian homalê camo.

5 Asin an gabos na day omacô sa saindo, sa paghalê nindo sa ciudad na idto, minsan an cabo-cabo pagpaga nindo sa saindong magña bitis sa pagpatotoo na tumang sa sainda.

6 Asin can pagralacao ninda nagpanrilibot sa gabos na magña nayón ó caomahan, na nagbabalagñibog can Evangelio, asin nagbobolong sa gabos na magña lugar ó camug-tacan.

7 Asin nadagñog ni Herodes na Gobernador ó tetrarca si

gabos na magña bagay na guiniguibo; asin nasa pagdua-dua, háros ta nagsasabi si magña iba: Si Juan nabuhay liuat sa magña gadan-na;

8 Asin si magña iba: Si Elias tominogña; asin si magña iba: Sarô can magña profeta can magña enot nabuhay liuat.

9 Asin nagsabi si Herodes: Si Juan pinogotan co nin si payo: ¿cayâ siysay dao бага ini na nadadagñogan co can magña bagay na iyan? Asin naghigñoa na mahiling siya.

Enot na pagdacol nin magña tinapay.

10 Asin pagbaralic nin si magña apóstoles, inorosipan ninda siya can gabos na magña bagay na guiniribo ninda. Asin can paca-acôa sa sainda, nagpasiring sa sarong lugar na patag sa ciudad na gñinagñaranan Bethsaida.

11 Asin nin si pacatalastas can magña catauhan, sominoronod sa saiya: asin siya inacó sinda, asin pinagsasabihan sinda dapit can cahadéan nin Dios, patin nagbobolong sa magña igua nin caipuhan na paomayan.

12 Asin si aldao nagpoóna na nagsolnop; asin can pagdaratong nin si cágdua, nagsarabi sa saiya: papurulion mona an catauhan, ta-gñaning con magpasiriring sinda sa magña caomahan asin magña laté sa parilibot, maghirigñoa na macapahigñalô sinda asin magpaca-cua nin magña isisirâ; háros ta digdi uya quita sa lugar na capatagan.

13 Asin sinabihan niya sinda: Tâuan nindo sinda nin macácacan. Asin nagsarabi sinda: Day mayô na quitang iba can limang tinapay asin duang sirâ, con day quita boma-cal nin magña isirâ manogñod sa gabos na pag-iribang ini.

14 Asin ta igua sinda nin may limang ribo catauo. Dagñan nagsabi siya sa saiyang magña discípulos: Pagpaturucau nindo sinda nin torotompoc na manlima-limang polô.

15 Asin siring si guinibo ninda na pinagpaturucau si gabos.

16 Asin can quinaptan niya si limang tinapay asin si duang sirâ, na tîminicalag sa lagñit, benendicionan idto, asin binaragñâ, asin itinao sa saiyang magña discípulos ta-gñaning ibugtac ninda sa atubagñan nin si magña tauo.

17 Asin nagcaracan si gabos, patín nagcabrasog sinda; asin binuruhat si natadâ sa sainda, may cagduang alat na magña carabtang.

18 Asin nangyari na can nasa sa pagpamibi siya sanang sarò, yaon duman sa caibahan si magña discipulos; asin inosisa sinda, na an olay: ¿Siysay dao daá aco sa olay nin magña tauo?

19 Asin sinda nagñagsimbag asin nagsarabi: Si Juan na si parabuniag (bautista); asin si magña iba: Si Elias; asin si magña iba pa: na saróng profeta can magña enot, nabuhay liuat.

20 Asin sinabihan sinda: ¿Asin camo siysay an sabi nindo sa sacuyâ? Dagñan can pagsimbag ni Simón Pedro, nagsabi: An Cristo nin Dios.

21 Alagad siya, sa pagpatanid sa sainda, nagboot na sa quiysay day sabihon ini;

22 Na an olay: May caipuhan na an áquí nin tauo magtios nin dacol na magña bagay, asin na ipagsicual nin magña magugurang, asin nin magña príncipes nin magña sacerdotes, asin nin magña escribas, asin na magadan, patín nabuhay liuat sa icatlong aldao.

23 Asin nagtataram sa gabos: Con igua nin sarò na boot somonod sa hudian co, magpabayâ sa saiya man sana, asin gauagauon an saiyang crúz sa lambang aldao, asin somonod sa sacuyâ.

24 Háros ta an siysay man na booton na maagao an saiyang buhay, papabayâan na mauarâ iyan; asin an siysay man na pabayâan an buhay niya dahelan sa sacuyâ, ini maaagao iyan niya.

25 Háros ta, ¿ano an mapapaquinabang nin tauo con mamootan an bilog na quinâban, asin mapapahamac siya sa saiya man saná, ó maghandal sa pagalaman sa saiya man saná?

26 Huli ta an nasosopog dapit sa sacuyâ asin can sacuyang magña tataramon, sa saiya na siring caiyan, an áquí nin tauo masosopog man con domatong siya sa saiyang camurayan, asin sa Amâ, patín sa magña santos ángeles.

27 Asin sinasabi co sa saindo sa catotohan, na iguang nag-

cápira sa magña uya digdi, na day mamomoot can cagadanon, sagcod na mahiling an cahadéan nin Dios.

An pagcaliuat can hauac ni Jesús.

28 Asin nangyari can may ualong aldao na, pacatapus can magña tataraman na ini, na pinagiba niya si Pedro, si Juan, si Jacobo, asin tominucad sa bolod sa pagpamibi.

29 Asin nin si namimíbi pa, si capahayagan nin si saiyang lalaugon nagliuat, asin si gubing maputí patin maquintab.

30 Asin uya digdi an duang lalaqui naquiquiolay sa saiya, na sinda iyo si Moisés patin si Elías ;

31 Na nagpanurugña may camurauayan, asin nagoolay-olay dapit can saiyang paghalè, na iyan maootob sa Jerusalem.

32 Asin si Pedro patin si magña caibahan niya, napapanò nin capirotan : asin nin si pagmaratá, nagcaquirita ninda si saiyang camurauayan, asin si duang lalaqui na duduman sa saiya.

33 Asin nangyari, na can pagharayò ninda sa saiya, si Pedro nagsabi qui Jesús : Maestro, marhay nangayod na pomaualat quita digdi : asin gomibo quita nin tolong quinorobong, an sarò sa saymo, asin an sarò qui Moisés, patin an sarò sa qui Elías ; na day natatalastasan itong pinag-tataram niya.

34 Asin nin si nagtataram siya caini, dominatong si sarong pagñanoron na tominahob sa sinda ; asin na nagcataracot sinda, na naglaog sinda sa pagñanoron.

35 Asin dominatong si sarong tigñog halè sa pagñanoron, na nagsasabi : Ini iyo an sacuyang áquing namomôtan ; sa saiya maghinaniog camo.

36 Asin pacalihis can tigñog na idto, si Jesús nácua nagsa-saròsarò : asin sinda day mayò nagñag-guirong ; asin can magña aldao na ito day sinda nagbararetá sa quiysay paman nin anoman dapit caitong naquita ninda.

37 Asin nangyari can icaduag aldao, na can nagrarayò na sinda, sa bolod, si dacolon na pagiriba sinarabat sinda.

38 Asin digdi si sarò catauo duman sa pagiriba nagcurahao,

na nagsabi: Maestro, naquiquinaherac aco sa saymo na hiligñon mo an sacuyang áquí; na iyo an áquí cong iyo-iyó:

39 Asin uya digdi si sarong espíritu pinoporogol siya, asin padaleng nagcurahao; asin rinorotang siya asin pina-susubo siya, asin pacasuhay-suhay sa saíya rinaratacan siya.

40 Asin naquinaherac aco sa saymóng magña discípulos na paluason siya, asin day nagpacahimo.

41 Asin sa pagsimbag ni Jesús, an olay: ¡Oh capagara-quían na daing boot asin maraot! sagcod noarin magoontoc aco sa caibahan nindo, asin pagtitioson co camo? Daraña digdi an saymóng áquí.

42 Asin nin si nagraraní pa saná, si demonio tinomba siya asin rinotang: alagad si Jesús sinagiúe niya si espíritung marupit, asin pinaomayan si áquí, asin ipinulí siya sa saiyang Amâ.

43 Asin si gabos nagcamorongnan nin si cadacláan nin Dios. Asin can napapagñalas sinda gabos can gabos na magña bagay na guiniguibo, nagsabi siya sa saiyang magña discípulos:

44 Bugtacan nindo sa saindong magña taligña an magña tataramon na ini; háros ta mangyayari na an áquí nin tauo ipag-aatang ó itátao sa magña camot nin magña tauo.

45 Alagad sinda day mayó nagpapacasabot can tataramon na ini, asin tinatagô sa sainda gñaning day iyan masabotan; asin natatacot sindang maghapot sa saíya dapit can tataramon na ini.

46 Dagñan nagporoon nin pagpasuruhay, con siysay sa sainda an orog ca daculâ.

47 Alagad si Jesús, na natatalastas an magña caisipan nin saindang magña pusô, quiminúa nin sarong áquing sadit, asin ibinugtac niya ito sa cataid niya,

48 Asin sinabi sa sainda: An siysay man na omacô can áquing ini sa gñaran co, mina-acô sa sacuyâ; asin an siysay man na omacô sa sacuyâ, mina-acô can sominogô sa sacuyâ; háros ta an maguing sadagñoton sa saindo gabos, ini iyo an daculâ.

49 Dagñan can pagsimbag ni Juan, nagsabi: Maestro, nacahiling cami nin sarô catauo na nagpapaluas nin demonio

sa gñaran mo; asin pinataniran niamo caiyan ito, harós ta day minaiba sa satuyâ.

50 Si Jesús sinabihan siya: Day nindo iyan ipagpatanid sa saiya; háros ta itong bacong tumang sa satuyâ, sa satuyâ iyan.

51 Asin nangyari na, can maotob na an panahon na aacón siya sa itáas, nagpahayag siya sa lalaugon niya sa pagpaduman sa Jerusalem.

52 Asin nagsobol nin magña sinogó sa enotan niya, na ining magña ini nagpanduruman, asin nagpanlaog sinda sa sarong ciudad nin si magña Samaritanos, sa pag-andam sa saiya.

53 Alagad day siya inaracô huli ta si saiyang lalaugon sa pagpaduman sa Jerusalem.

54 Asin can pagcaquita caini nin si saiyang magña discipulos na si Jacobo patin si Juan, nagsarabi, Cagurangnan, boot ca na magboot quita na homilig nin calayo halê sa lagñit, asin totogñon sinda, siring can guinibo ni Elías?

55 Dagñan can pagsaligñoy niya, sinagüê sinda, na an olay: Camo day nacaca-aram con anong espiritu camo;

56 Háros ta an áqui nin tauo day napadigdi sa pagpahamac can magña calag nin magña tauo, condí sa pag-ágao sa sainda. Asin napaduruman sa ibang nayón ó caomahan.

Páano dao an pagsonod qui Jesús.

57 Asin nangyari na nagpapasiring sinda duman, si sarô sinabihan siya duman sa dalan: Cagurangnan, maiba acó sa saymo minsan sain ca pumaduman.

58 Asin sinabihan siya nin Jesús: An magña amid igua nin magña lugñib, asin an magña gangam nin calagñitan, magña salagán; alagad an áqui nin tauo day mayô nin sucat masandigan an payo.

59 Asin nagsabi siya sa sarô: Somonod ca sacuyâ. Asin siya nagsabi: Cagurangnan, ta mapaduman gñona aco asin ilobong co an sacuyang amâ.

60 Asin si Jesús sinabihan siya: Pabayâan mo an magña

gadan na maglobong can saindang magña gadan; asin ica, lacao, asin ipag-balagnibog mo an cahadéan nin Dios.

61 Dagñan nagsabi man si sarô: Masonod aco sa saymo, Cagurangnan; alagad, togote aco na maca pagpa-aram gñona sa magña nasa sa harong co.

62 Asin sí Jesús sinabihan siya: Day nin sarô man na pagcacapot niya nin arado magsalignoy sa hudian, magcacanigô siyang mapaduman sa cahadéan nin Dios.

CAPÍTULO X.

An catongdan na ootobon nin si pitong polô.

1 Asin pacatapus can magña bagay na ini, piminili an Cagurangnan pa nin laen na pitong polô, na sinda isinobol niya mandua-dua sa enotan niya, sa gabos na ciudad asin magña lugar na papadumanan niya.

2 Asin sinasabihan sinda: An anihón sa catotoohan ay dacol, alagad si magña para-aní cacadiquiton; na cayâ, maquimaherac camo sa Cagurangnan nin anihón na somobol nin magña para-aní can saiyang anihón.

3 Lomacao camo, uya digdi na isinosobol co camo siring sa magña cordero sa tahao nin magña lobos ó hayop na mababagñis.

4 Day camo magdarará nin sopot, ni lalâgan nin cacanon, ni zapin; asin sa caysay man day camo magtao nin galang sa dalan.

5 Sa arin man na harong na sacatan ó laogan nindo sa caenot-enote magsabi camo: An catoninogñan macamtan logod can harong na ini.

6 Asin con igua dian nin sarong áqui nin catoninogñan, an saindong catoninogñan mamumugtac sa saiya; asin con day, macacabalic sa saindo.

7 Asin omontoc camo sa harong man sanang iyan, na magcacan asin mag-inom can itatao sa saindo; huli ta an para-aldao magcacanigô na magcamit can saiyang tangdan. Day camo magborobalió sa lambang harong-harong.

8 Asin sa arin man na ciudad na lalaogan nindo, asin aacoon camo, comacan camo can lambang ibugtac sa atubang nindo ;

9 Asin magbolong camo sa magña naghehelang dian sa harong na iyan, asin sabihan nindo sinda : Dominatong sa saindo an cahadêan nin Dios.

10 Alagad sa arin man na ciudad na laogan nindo, asin day camo acoón, sa paglacao nindo sa saiyang magña dalan, magsabi camo :

11 Minsan gayod an cabo-cabo nin saindong ciudad na nacadocot sa samuyang magña bitis, pinapalpag niamo dian sa saindo : alagad ini matalastasan nindo, na an cahadêan sa calagñitan dominatong sa saindo.

12 Asin sinasabi co sa saindo na an magña taga Sodoma magcaca-igua nin orog na capatauaran sa aldao na ito, qui sa ciudad na ito.

13 ¡ Ay herac man sa saymo, Corazin ! ¡ Ay herac man sa saymo Bethsaida ! na con sa Tiro patin sa Sidón naguinibo an magña gñagñalasan na naguinibo sa saindo, may panahona na, nagturucao camo sa casilotan asin sa abô, nagpacapagsolsol camo.

14 Cayâ, an Tiro asin an Sidón may orog na capatauaran qui sa saindo gñapit sa paghocom.

15 Asin ica, Capernaum, na hangan sa calagñitan nagpapalangcao ca, sagcod sa magña infernos ó Hedes mapapaibabâ ca.

16 An maghinaniog sa saindo, naghihinaniog sa sacuyâ : asin an magsicual sa saindo, minasicual sa sacuyâ ; asin an mina-sicual sa sacuyâ, minasicual sa nagsogô sa sacuyâ.

17 Asin nagbaralic si pitong polô sa caogmahan, na nag-sarabi : Cagurangnan, minsan pa an magña demonio minapasacop sa samuyâ sa gñaran mo.

18 Asin sinabihan niya sinda : Nahihiling co si Satanás siring sa sarong lintí, na nagtatagbang sa lagñit.

19 Uya digdi na tatauan co camo nin capangyarihan na bomatay sa ibabao nin magña halas asin sa ibabao nin magña oyang, asin sa ibabao nin gabos na cosog nin magña caiual, patin sa anoman day camo mararatacan.

20 Alagad day camo magñag-ogma dapit caini, na an magña

espíritus nagpapasacop sa saindo ; condî na magogma camo na an saindong magña gñaran nagñasusurat sa calagñitan.

21 Can panahon man sanang ito si Jesús naogina sa espíritu, asin nagsabi: Aco inoomau taca, oh Amâ, na Cagurangnan nin lagñit asin dagâ, na tinagô mo an magña bagay na ini sa magña madonong asin nagpapacasabot, asin ipinagpahayag mo iyan sa magña sadagñoton: siring, Amâ, háros ta siring an binoot mo.

22 An gabos na magña bagay itinao sa sacuyâ nin sacuyang Amâ: asin day nin siysay man na naca-aram con siysay an áqui condi an Amâ; minsan con siysay an Amâ, condî an áqui, con siysay bobôton nin áqui na pahayagan caiyan.

23 Asin pagcaligñoy niya sa saiyang magña discipulos sana, nagsabi: Magña paladan an magña matá na nacacaquita can naquiquita nindo:

24 Háros ta sinasabi co sa saindo na dacol na magña profetas asin magña hadê an nagñag-mamarauot macaquita caiyan na naquiquita nindo, asin day mayô iyan ninda nagcaquirita; asin madagñog iyan na nadadagñog nindo, asin day mayô ninda iyan nadagñog.

25 Asin uya digdi si sarong madonong sa ley tominindog, na nagsusugot ó nagtutucso sa saiya, asin nagsasabi: Maestro, ¿ano an guiguibon co ta gñaning macapagcamit can buhay na daing casagcoran?

26 Asin siya sinabihan niya: ¿Ano an nasusurat sa ley? ¿Páano an pagbabasa mo?

27 Asin siya can pagsimbag, nagsabi: Camôtan mo an Cagurangnan mong Dios sa bilog mong pusô, asin sa bilog mong calag, asin sa bilog mong magña cosog, patin sa bilog mong pagisip; asin an saymong cápuá tauo nin siring sa saymo man saná.

28 Asin sinabihan siya: Marhay an pagcasimbay mo: guiboha ini, asin mabubuhay ca.

29 Alagad siya, can boot niyang magpatotoo sa saiya man sana, nagsabi qui Jesús: ¿Asin siysay бага an magcasí co tauo?

An sarong marhay na Samaritano.

30 Asin can pagsimbag ni Jesús, nagsabi: May sarô catauo na naghihilig sa Jerusalem pasiring sa Jericó, asin naholog sa magña camot nin si magña mahâbón, na sinda inaragauan siya; asin can pacalugadi sa saiya, nagpanharalê, na binayâan siya ay magagadanon.

31 Asin nangyari na naghilig si sarong sacerdote duman sa dalan na ito, asin can pagcaquita sa saiya, lominipas sa ibong can dalan.

32 Asin siring man sana may sarong Levita, nin sí domatong siya sa harani caitong lugar, asin nin si pagcaquita sa saiya ó caidto, lominipas sa ibong dapit can dalan.

33 Alagad si sarong Samaritano na naglâlacao, nin si nagpapasiring sa harani caito, asin can pagcaquita saiya, naherò sa pagcaherac saiya.

34 Asin can pagdoloc niya, binogcos si saiyang magña lugad, na hinugasan idto nin lana asin arac; asin can pagbabauan saiya duman sa quínacabayuhan niya, dinará siya sa pínagsasacatan (Mesón), asin inataman siya.

35 Asin can icaduang aldao, bâgo homalê químinua nin duang denarios, asin itinao sa cagharong, asin sinabihan siya: Ipaqui-ataman mo aco cainí saiya; asin an gabos na iba pang mabacal mo, con bomalic aco babayaran taca.

36 ¿Siysay dao bagang, gayo, sa tolong íni sa pagluba mo na iyo an naging magcasi-tauro caitong naholog sa magña camot nin si magña mahâbon?

37 Asin siya nagsabi: Itong gominamit sa saiya can pagcaherac. Dagñan si Jesús sinabihan siya: Lacao, asin guiboha íyan man sana.

38 Asin nangyari na can naglalacao, lominaog siya sa sarong aldea ó Nayón; asin si sarong babae na gñinagñaranan si Marta, inacô siya sa saiyang harong.

39 Asin ini igua nin sarong tugang na pinaggñagñaranan si María, na ini can tumucáo sa may pamitisan ni Jesús, naghihinaniog can saiyang tataramon,

40 Alagad si Marta naaaling can dacol na magña paglingcod

ó paghíróhirô ; asin can pagharani niya, nagsabi : Cagurangnan, ¿day cang pagñataman na an tugang co pinababayâan sana acong sarô sa paglingcod ó pagpatigayon? Sabihi man na tabagñan aco.

41 Alagad can pagsimbag ni Jesús sinabihan siya : Marta, Marta, mapagñataman ca, asin sa dacol na magña bagay nariribong cana :

42 Alagad sarong bagay an caipuhan : asin si Maria pinili si marahay na cabtang, na iyan day sa saiya mahahalê.

CAPÍTULO XI.

Dapit sa pagpamibi.

1 Asin nangyari na can namimibi sia sa sarong lugar, can pacatapus, si sarô nin si saiyang magña discipulos sinabihan sia : Cagurangnan, tocdôan mo cami sa pagpamibi, siring man can pag-tocdô ni Juan sa saiyang magña discipulos.

2 Asin sinabihan nia sinda : con camo mamimibi, magsabi camo : Amâ niamo na yaon ca sa lagñit ; sambahon an gñaran mo. Mapasamuyâ an cahadêan mo. Cuyugon an boot mo digdíó sa dagâ nin siring sa lagñit.

3 An samuyang cacanon sa aroaldao itao mo samuyâ gñuanian.

4 Asin patauadon mo cami can samong magña casálan, nin siring can pagpatauad niamo sa magña maraot an boot samuyâ. Asin day mo cami pabayâan sa magña tibaad nang sugot, bondi na agauon mo cami sa tibaad nang magña maraot.

5 Sinabihan man sinda : ¿Siysay sa saindo an iguang catôod, asin macaduman sa saiya sa matagñang bangui, patin somabi sa saiya : Catôod, pasublia aco nin tolong tinapay,

6 Háros ta sarô cong catood dominatong sa sacô halê sa paglacauan, asin day mayô aco nin icaca-bugtac sa atubang nia ;

7 Asin sia poon sa laog can pag-simbag, somabi : Day ca sa sacô mag-riboc ; an tatá na pipintôána, asin an sacuyang

magña áquing saradang magña uya sa sacô sa higdâan; day aco macacabogñon, asin macatao sa saimo?

8 Sasabihan co camo, na minsan day bomagñon sa pacatao sa saiya huli ta catood nia, tubod can saiyang caticapuhan magbubuhay, ásin tátauan siya can gabos na maiipuhan.

9 Asin aco sinasabihan co camo: Hagad camó, asin itátao sa saindo: pag-hanap camo, asin macacácua camo; pag-apod camo, asin búbucason sa saindo.

10 Háros ta gabos idtong naghahagad, naggácamit; asin an naghahanap, nacacácua; asin an nagaapod, binobucasan.

11 ¿Asin siysay an Amâ dian sa saindo, con an saiyang áquí homagad nin tinapay, tatauan siya nin sarong gapô?

12 O, con minahagad nin sarong sogoc ó bonay, ¿tátauan siya nin sarong oyang?

13 Cayâ con camo, na magña mararaot, tatao camong magtao nin magña marhay na biyayâ sa saindong magña áquí, ¿orog pa an saindong Amâ sa lagñit magtátao nin Espiritu Santo sa magña maghagad caiyan saiya?

14 Asin nagpapaluas siya can sarong demonio, na ini púla: asin nangyari na pacaluas nin si demonio, si púla nagtaram, asin si magña tauo nag-gñaralas.

15 Alagad si nagcapira sa sainda nagsasabi: Sa qui Beelzebub, poon nin si magña demonio, nagpapaluas can magña demonio.

16 Asin si magña iba, nasugtan, naghahagad sa saiya nin tindâan nin lagñit.

17 Alagad siya na namimidbid an saindang magña pagisip, sinabihan sinda: An gabos na cahadéan na naggabaragñâ tumang sa saiya man sana, matutunao; asin an sarong harong na naggabaragñâ tumang sa saiya man sana, magagabâ.

18 Asin con si Satanás man nababaragñâ tumang sa saiya man sana, ¿Páano an pagtindog can saiyang cahadéan? háros ta nagsasabi camo na sa qui Beelzebub pinaluluas co an magña demonio.

19 Cayâ con pinaluluas co si magña demonio sa gñaran ni Beelzebub, ¿an saindong magña áquí sa quiysay pinapaluas iyan? Nin huli caiyan, sinda an mani saindong magña hocom.

20 Alagad con huli sa guramoy ó morò nin Dios pinaluluas co an magña demonio, sa catotoohan an cahadéan nin Dios nagdatong na sa saindo.

21 Con an macosog na iguang calasag naghibigñat sa limpoy nin saiyang harong, nasa sa catoninogñan an saiyang rogaring.

22 Alagad con domatong бага an iba na orog pa ca macosog sa saiya, madaog siya, cucuaon sa saiya an gabos niyang calasag ó hamo na pinanarigan, asin babaragñaon si magña inagauan sa saiya.

23 An day nasa sacuyâ, tumang sa sacuyâ iyan: asin an day magponpon sa sacuyâ, macacauagas.

24 Con an espíritung marupit minaluas sa tauo, naglalacao sa magña lugâres ó camugtacan na mamarâ, na naghahanap nin papahigñalôan; asin con day nacacâcua caiyan, minasabi: Mabalic aco sa sacuyang harong na sacong hinaléan.

25 Asin con minadatong, nadadatgñan iyan na sinighíran asin nasasamnohan.

26 Dagñan minalacao, asin minâcua nin ibang pitong espíritus na orog ca magña maraot qui sa saiya; asin pagpacalaog, minaontoc dian: asin idtong huri sa siring na tauo maraot pa nin labi caitong naenot.

27 Asin nangyari na can pacasabi can magña bagay na ini, si sarong babae sa pagiriba, can pagitaásan nin si tigñog, sinabihan siya: Paladan an tulac na nagdarâ sa saymo, asin si magña daghan na pinagsosohan mo.

28 Asin nagsabi siya: An enot na magña paladan an magña naghihinaniog can tataramon nin Dios, asin rinirimpos iyan.

An tandâ ni Jonás.

29 Asin nin si natitiripon si magña tauo sa saiya, nagpoon na magsabi: An capagaraquían na ini maraot: naghahanap nin tandâ, alagad an tandâ day itátao sa sainda, condî an tandâan ni Jonás.

30 Háros ta huling si Jonás naging tandâ sa magña

Ninivitas ó taga Ninive, siring man an áquí nin tauo sa capagaraquían na ini.

31 An hadêng babae sa timogan, magtitindog sa paghocom sa magña tauo nin capagaraquían na ini, asin sisilotan sinda; háros ta halê siya sa magña casagcoran nin dagâ sa paghina-niog can cadonogñan ni Salomón; asin uya digdi labi pa sa qui Salomón digdi caining lugar.

32 An magña tauo sa Ninive magtitirindog sa paghocom sa capagaraquían na ini, asin sisilotan iyan ninda; háros ta sa paghulit ni Jonás nagnagsolsol; asin uya digdi labi pa sa qui Jonás sa lugar na ini.

33 Day nin siysay man, na magpapadocot nin ilauan, dagñan ibugtac sa lugar na tagô, ni minsan sa hiarom nin gabinan, condi sa candelero, ta gñaning si magña maglalaóg macaquita can ilao ó liuanag.

34 An ilao nin hauac iyo an matá: cayâ con an saymong matá malinig, an saymong bilog na hauac man maquintab; alagad con maramog, an saymo man na hauac maromarin.

35 Cayâ, hiligñon mo con бага an taclâ na yaon sa saymo, iyo an magña dampog.

36 Cayâ na con an bilog mong hauac maquintab, na day mayô nin tibaad nang cabtang na may dampog, an gabos anan an maliuanagon, siring бага con sa sarong ilauan na sa banaag nia naliliuanagan ica.

37 Asin ninsi matapus nin pagtaram, naquimaherac sa saiya si sarong Fariseo na dumana sa saiya siya cumacan; asin pacalaog ni Jesús, timinucan sa lamesa.

38 Asin si Fariseo, pagcahiling niya caidto, napagñalas siya na day nanhanao gñoná can day pa minacacan.

39 Asin si Cagurangnan sinabihan siya: Gñunian camo an magña Fariseo si sa luas nin bobog asin nin pingan linilinigan nindo; alagad an sa irarom nindo panô nin paghahâbón asin nin carâtan.

40 Magña daíng pacasabot, ¿An nagguibo caitong sa luas, day guinibo man si nasa laog?

41 Alagad dian sa natatadá sa saindo, ipaglimos nindo yan; asin uya na an gabos anan na malilinig sa saindo.

42 Alagad, ¡herac man sa saindo, magña Fariseos! na pinaghihinâan nindo an yerbabuena asin an ruda, asin an bilog na tanaman; alagad an paghocom asin an pagcamoot nin Dios pinalilihís nindo. Háros ta an magña bagay na ini caipuhan na guibohon, asin day pabayâan an magña iba.

43 ¡Ay herac man sa saindo, magña Fariseos! na namo-moot camo can magña nasa sa enotan na magña tucauan dian sa magña sinagogas, asin can magña pagpatara-tará sa magña lansagñan.

44 ¡Ay herac man sa saindo, magña escribas asin Fariseos, magña mapagsaguin-saguin! na anan camong siring sa magña lolobgñan na day naquiquita, asin an magña tauo na naglalacao sa ibabao day nagpapacatalastas.

45 Asin can pagsimbag nin si sarò sa magña camadonogñan nin pagboot ó ley, nagsabi sa saiya: Maestro, can minataram ca caini, sinosopog mo man cami.

46 Asin siya nagsabi: ¡Ay herac sa saindo man, magña camadonogñan nin pagboot! na minapâsan camo can magña tauo na may pâsan man na day nagpapacadará; alagad camo minsan gayod sa sarong morò day camo nacadôn can magña pâsan.

47 ¡Ay herac man sa saindo! na nagñagpapatindog can magña lolobgñan nin magña profetas, asin guinaradan sinda nin si magña magurang nindo.

48 Sa catotoohan nagtátao camo nin pagpatotoo na minaoyon camo sa magña guibo nin saindong magña caganác ó magurang; háros ta sa pagcatotoo sinda guinaradan idtong magña ito, asin camo nagpapatindog ó nagtotogdoc can saindang magña linobgñan.

49 Nin huli caiyan, an cadonogñan nin Dios nagsabi man: Sosobolan co sinda nin magña profetas, asin magña apóstoles; asin sa sainda an magña iba gágadanon asin an magña iba paglalamagon;

50 Ta gñaning sa capagaraquían na ini masigñil an dugó nin gabos na magña profetas, na nagñagborolos magpóon can paglalang nin quinâban;

51 Magpoon sa dugó ni Abel, sagcod sa dugó ni Zacarias

na nagadan sa tahao nin altar asin nin templo: siring an sinasabi co sa saindo, na sisigñilon sa capagaraquian na ini.

52 | Ay herac man sa saindo, magña madodonong nin pagboot! na hinalê nindo an llave nin pacasabot; camo man sana day nagpacalaog, asin si magña naglalaog pinopogolan nindo.

53 Asin can pacasabi sa sainda can magña bagay na ini, si magña escribas asin si magña Fariséos nagporoon na magharapot sa saiya sa labi-labi, asin na ma-aguiat ó maaloc siya na magsabi nin dacol na magña bagay.

54 Na pinagbantayan siya, asin hinihigñoa na macadacop nin tibaad na sa saiyang gñosô gñaning ica-abla siya.

CAPÍTULO XII.

1 Sa bagay na ini, can pagcatiripon nin si dacol na magña tauo, malâ ta nagcapabaratay-batayan man sana sinda, nagpoon magtaram siya sa saiyang magña discipulos sa caenot-enoté: Maglicay camo can levadura nin magña Fariséos, ta pagsaguinsaguin sana iyan.

2 Háros ta day mayô nin anoman na natatahoban, na day mabúbucasan; day man na natatagô, na day maaaraman.

3 Nin huli caiyan, si magña bagay na pinagsabi nindo sa magña madiclom, sa caliuanagan magcacadaragñog, asin itong ipinag-hihilom nindo sa paginhing sa magña laog nin harong, ipagbabalagñibog ó ipagbóbolalas sa magña lansagñan.

¿ Siysay an maninigong matacutan ?

4 Asin sinasabihan co camo, magña catood co: Day camo matacot sa magña naggagadan can hauac, asin pacatapus day na mayong guiguibohon.

5 Alagad totocdoan co camo can saindong matatacutan: Matacot camo caito na pacatapus paghalêa can buhay, iguang capangyarihan sa pagholog sa inferno: siring sinasabihan co camo: matacot camo caíni.

6 ¿ Day pinagpapabacal an limang saradit na magña gam-

gam sa halagá sana nin duang bilog? cayâ minsan sarò sa sainda day nacacaligñao sa atubang nin Dios.

7 Asin mínsan an magña bohoc nin saymong payo nabibilang. Cayâ day nangayod camo matacot: labi ca mahalaga camo sa dacol na magña gamgam na saradit.

8 Asin sinasabihan co camo na gabos ito na ipagboboyboy aco sa atubang nin magña tauo, an áquí man nin tauo ipagboboyboy man siya sa atubang nin magña ángeles nin Dios;

9 Alagad an magpinda sa sacuyâ sa atubang nin magña tauo, papaindahan man siya sa atubang nin magña ángeles nin Dios.

10 Asin gabos idto na magtataram nin tumang sa áquí nin tauo, ipapatawad sa saiya; alagad an magduhagui tumang sa Espiritu Santo, day saiya ipapatawad.

11 Asin con dadarhon camo sa magña sinagogas, asin sa magña Magistrados, asin sa magña mapangyari, day camo magpacahigñat ó magandam con papááno an saindong isisimbag, ó con ano an saindong itataram;

12 Háros ta an Espiritu Santo totocdoan camo sa panahon man sanang iyan caitong magcacanigong isabi;

An mayaman na daing boot.

13 Asin nagsabi sa saiya si sarò sa pagiriba: Maestro, sabihan mo an sacuyang tugang na hiras an aco can pamana.

14 Asin ini sinabihan niya: Táuo, ¿siysay an nagbugtac sa sacuyâ, na mani hocom ó parahiras dian sa saindo?

15 Asin sinabihan sinda: Hiligña nindo, asin lomicy camo sa gabos na caimotan; háros ta an buhay nin tauo bacong huli sa cadaculan nin rogaring na nasasadirihan ó quinacaptan.

16 Asin binaretáan sinda nin sarong halimbauá, na nagsabi: An rogaring na dagâ nin sarong tauo na mayaman nagtobô nin dacol;

17 Asin ini naghorop-horop sa irarom nin boot niya, na nagsabi: ¿Anong guiguibohon co, ta day mayô aco nin matiponan nin sacuyang magña bugña ó inani?

18 Asin nagsabi: ini guiguibohon co: oolagon co an sacuyang magña tambobong, asin itotogdoc co nin orog ca-daculá, asin dian titíriponon co an gabos cong magña bugña asin rogaring;

19 Asin sasabihan co an sacuyang calag: Calag, dacol cang rogaring na naririmpos sa halauig na magña panahon; magpahigñalô ca, pagcacan, paginom, pagragña.

20 Asin sinabihan siya nin Dios: Daing pacasabot, gñunian na bangui magbabaralic na hagadon an saymong calag; asin iyan na inandam mo, ¿sa quiysay dao iyan?

21 Siring nangayod an nag-guiguibo ó naghigñóa sa manogñod sa saiya sana nin cayamanan ó tesoro, asin bacong mayaman sa Dios.

22 Asin nagsabi sa saiyang magña discipulos: Nin huli caiyan, sinasabihan co camo: na day camo magpara-mauot can saindong buhay ó icabubuhay, na magcaracan camo; minsan pa can saindong hauac, na maggubing camo.

23 An buhay labi iyan sa cañanon, asin an hauac qui sa gubing.

24 Paghonâ-honâ-a nindo an magña Wác, na day nagtatanom, minsan pa pag-aáni; na day gñani nin para-rimpos, minsan pa tambobong; asin an Dios inaataman nin cacanon sinda. ¿Gurâno ca labi can saindong halaga sa magña gamgam?

25 ¿Asin siysay sa saindo an macacadagdag sa macuring pagmauot sa saiyang camugtacan ó panlauas nin sarong manico?

26 Cayâ con day camo macacahimo minsan itong cadiquit, ¿ta dao ta macuri an mauot nindo caitong labi pa?

27 Pagisip-isipa nindo an magña lirio con napapâano an pagtalobô ninda; day nag-aáuan, day man nag-aábol; asin sasabihan co camo na minsan si Salomón sagcod can saiyang cagayagayahan day nag-gubing nin siring sa sarô sa sainda.

28 Asin con siring caiyan sinasamô nin Dios an doot, na gñunian yaon dian sa Omá, asin sa noodmang ága isosogha sa gatong; ¿Orog pa sa saindo, magña tauo, na cacadiquit an pagtubod?

29 Cayá, camo nangayod, day camo maghigñóa con ano an

saindong cácacanon, ó con ano an saindong ínomon ; day man camo magpapara-mauot can day sucat canigóan.

30 Háros ta an gabos na magña bagay na íní, hinahanap can magña tauo sa quinâban ; na an saindong Amâ nacaca isi na nagecaipo camo can magña bagay na ini.

31 Condí higñóahon nindo an cahadéan nin Dios, asin an gabos na magña bagay na ini idudugang sa saindo.

32 Day camo matacot, sadagñoton na pagiriba ; háros ta binoot nin Amâ na itao sa saindo an cahadéan.

33 Pabacalan nindo an saindong rogaring, asin pag-uaras camo nin limos ; gomibo camo nin saindong sopot na day malulumâ, cayamanan na rimpos sa calagñitan na day nangayod nin pagculang ; duman sa day na mayô inaabot nin si mahábón, asin day naman matutunao nin béc-béc.

34 Háros ta con sá-sain an saindong rimpos na yaman yaón man sana dian an saindong pusô.

35 Nadadasoc an saindong magña cosog, asin napapadoctan an saindong magña ilauan ;

*An oripon ó paralingcod na nagpúpuca
sa gabos na horas.*

36 Asin camo nacacabaing sa magña tauo na naghahalat con an Cagurangnan ninda magbalic paghali sa magña caogmahan ó boda ; ta con magbalic na, asin magapod, dagñan bucasan ninda siya.

37 Magña paladan itong magña oripon, na sinda con nadatong na an Cagurangnan madatgñan na nagpúpuca : sa catotoohan sinasabihan co camo, na magcacanâan siya, asin guiguibohon na tumurucao sinda sa cacanan, asin sa pacáagui paglilingcodan sinda.

38 Asin minsan domatong sa icaduang cabtang nin bangui, asin minsan domatong siya sa icatolong cabtang, asin na madatgñan sinda na siring, magña paladan an magña siring na oripon.

39 Alagad iniho sucat na matalastasan nindo, na con maaraman can magurang nin harong an horas ó panahon na

ipagdadatong can mahábón, magpúpuca gayod, asin ta day pababayáan na pagbasagñan an saiyoung harong.

40 Cayá camo man sucat na magandam; háros ta sa horas na day nindo pinag-lalaom, an áquí nin tauo madatong.

41 Con cayâ si Pedro nagsabi sa saiya: Cagurangnan, ¿itinataram mo an halimbauâng ini sa samuyâ sana, ó, sa gabos man?

42 Asin nagsabi an Cagurangnan, ¿siysay an mapapaniual-laan na mainotob, asin mayocod, na dian sa saiya an Cagurangnan ibubgtac an saiyoung capag-araquian, ta gñaning sa capanahonan itao sa sainda an saindang cacanon na manonogñod?

43 Paladan itong oripon, na siya, con domatong an Cagurangnan madatgñan na nagguiguiibo nin siring.

44 Sa catotoohan sinasabi co sa saindo, na siya, ibubgtac niya sa ibabao nin gabos niyang magña cayamanan.

45 Alagad con an siring na oripon somabi sa saiyoung pusó sana: An sacuyang Cagurangnan nahahaloy na domatong; asin magpoon siya nin paquig-iual sa magña oripon na lalaqui asin sa magña babaeng oripon, asin magcácan asin magi-inom patin magbuburat;

46 Madatong an Cagurangnan can oripon na ito sa aldao na day pinag-lalaom, asin sa horas na day naa-araman, asin isisiblag siya patin ibubgtac an saiyoung cahirasan sa caibahan can magña day nin pag-otob.

47 Háros ta an oripon na nacasabot can cabôtan nin saiyoung Cagurangnan, asin day nagandam, asin day gominibo can agñay sa saiyoung boot, hahampacon nin macuri.

48 Alagad itong day nin pacatalastas, asin nagguibo nin magña bagay na maninigô nin hampac, hahampacon man cadiquit: háros ta caysay man na tinauan nin dacol, dacol man an hahagaron sa saiya liuat; asin an pinaniualaan nin dacol, labi pa an mahahagad sa saiya.

49 Napadigdi aco sa pagbgtac nin calayo sa dagâ: ¿asin ano an booton co, con naglalaad na?

50 Alagad sa pagpabuniag caipuhan co na mabuniagan aco: asin ¿canigoan an pagmondô co sagcod na maotob?

51 Naghohonâ camo na napadigdi aco sa dagâ sa pagtao nin catuasayan? Day, sinasabi co sa saindo; condi caribucan.

52 Háros ta magpoon gñunian asin gñapit mangyayari na an lima sa sarong barong magcacasuruhay; an toló tumang sa dua, asin an dua tumang sa toló.

53 An Amâ masúsháy tumang sa áqui, asin an áqui tumang sa Amâ; an inâ tumang sa babeng áqui, asin an babaeng áqui tumang sa inâ; an panugagñan na babae tumang sa babaeng manugang niya asin an manugang na babae tumang sa panugagñan niyang babae.

54 Asin nagsasabi man sa magña tauo: Con nacacahiling camo nin pagñanoron na halê sa solnopan, dagñan minasabi camo: Má-orán; asin iyo man nangayod.

55 Asin con minahoyop-hoyop an timog, minasabi camo: Mag-i-init; asin igua man nangad.

56 ¡Magña masaguin-saguin! Tatao camong magsiasat can lauog nin lagñit asin nin dagâ; ¿asin tâ dao ta day nindo nagcacamiridbid an panahon na ini?

57 ¿Asin tâ dao ta minsan sa saindo man sana day nindo napagisip-isip ítong catanosan ó matanos?

58 Cayâ con madoloc ica sa Magistrado ó Hocom na caiba mo an saymong caiual, maghigñóa ca na lomicy ca sa saiya sa dalan; ta gñaning day ca goyeron sa Hocom, asin an Hocom itao ca sa alguacil ó may catongdan, asin ining may catongdan ilaog ca sa bilangôan.

59 Sinasabihan taca na day ca macacaluas duman sagcod na mabayadan an iyo na sanang marabilis.

CAPÍTULO XIII.

1 Asin sa panahon man sanang ini duduman caito si nagcapiira na nagbabaretâ sa saiya dapit can magña Galileos, na an magña dugô caini si Pilato isinalac sa saiyang magña atang.

2 Asin can pagsimbag ni Jesús sinabihan sinda: ¿Naghohonâ camo na ining magña tagá Galileang ini, huli ta nagñagtirios sinda can magña bagay na ining siring, anan na magña paracasalâ pa sinda nin labí sa magña tagá Galilea gabos?

3 Day nangayod, sinasabihan co camo ; condi na con day camo magñag-solsol, camo gabos magcacagaradan day nin mapalaen.

4 O itong sampolô may ualó, na nahologan sinda can torre sa Siloé, asin nagadan sinda, ¿naghonâhonâ camo na itong magña tauong ito orog pang magña may utang qui sa gabos na magña tauo na nagóontoc sa Jerusalem ?

5 Day, sinasabihan co camo ; con day gñona camo magsól-sól, camo gabos magcacagaradan na siring man sana.

An cahoy na higuera na naalang ta day nin buyña.

6 Asin sinabi an halimbauang ini : Igua si sarô catauo nin sarong cahoy na higuera na natatanom sa saiyang tanaman nin uvas, asin napadigdi sa paghanap nin bugña sa saiya, day niya ini nacuaan.

7 Asin nagsabi siya sa nag-aataman caitong tatamnan nin uvas : uya digdi na may toló nang taón gñunian na nagpapadigdi aco sa paghanap nin bugña sa híguerang ini, asin day aco nacacacua ; palodon mo iyan, ¿haros ta maoolang pa an dagâ ?

8 Yni nangayod can somimbag nagsabi sa saiya : Cagurangnan, pabayê gñona siya sa taón na ini, sagcod na magodaco an parilibot niya, asin mabayôbô co.

9 Asin con macabugña, marhay ; tará con day, gñapit mapopotol mo siya.

10 Asin nagtotocdô siya sa sarong sinagoga sa aldao na sábadô.

11 Asin uya digdi an sarong babae na iguang espíritu nin cahelagñan may sampoló may ualo nang taón, asin nagñagñanân na, ta malâ ta day na nangayod siya sucat nacacatanos na tomindog.

12 Asin can si naquita siya ni Jesús, inapod siya, asin sinabihan siya niya : Babae, na-omayan cana can saymong cahelagñan.

13 Asin idinôon sa saiya si magña camot ; asin dagñan nahonat, patin nagpamurauay siya sa Dios.

14 Asin can pagsimbag can príncipe nin si sinagoga, angot ta si Jesús nagbolong can aldao na sábadò, nagsabi siya sa pagiriba: iguang anom na aldao na maninigong ipag-guibo: cayâ sa magña aldao na ini, pomadigdi camo asin mabobolong camo, asin bacong sa aldao na sábadò.

15 Tará an Cagurangnan, siminimbag sa saiya, asin nagsabi; Para-saguin-saguin, an lambang sarô sa saíndo ¿day inoobaran sa aldao na sábadò an baca nia ó an saiyang áсно sa babahugan, asin dinádara na pinapainom?

16 Asin an áquing ini ni Abraham na uya digdi si Satanás nagagacdan sia may sampolò may ualo nang taón, ¿day maninigô saiya na mahubarán can gapus na ini sa aldao na sábadò?

17 Asin can nagsasabi can magña bagay na ini, nagsasopog si gabos niang magña caiual; alagad an bilog na banua-an nag-oogma can gabos na magña bagay na mamurauayon na anan guiniribo nia.

18 Asin nagsabi: ¿Ano an na babaigñan co can cahadéan nin Dios, asin arin an aaguidan co caiyan?

19 Nacabaing iyan sa pisog nin mostaza na pag-cacuâa nin sarong tauo, itinanom sa saiyang tátamnan; asin nagtobò, asin naguing cahoy na daculâ, asin si magña gamgam nin lagñit nag-guiribo nin magña salag sa saiyang magña sagña.

20 Asin nagsabi liuat: ¿Arin an babaigñan can cahadéan nin Dios?

21 Nacacabaing iyan sa levadura na quinúa nin si sarong babae, asin isinalac niya iyan sa tolong tacad na guinalpong, sagcod na idto gabos ominosbog.

22 Asin nagaágui siya sa gabos na magña ciudades patin magña nayón ó caomahan, na nagtotocdò, asin naglalacacò pasiring sa Jerusalem.

An tatáng hayacpit.

23 Asin nagsabi sa saiya si sarô: Cagurangnan, ¿Anan dáo na cacadiquit an magña nacacaligtas? Asin siya sinabihan sinda:

24 Magpirit camong lomaog sa aaguiahian na hayacpit; háros ta sinasabi co sa saindo na dacol an maghibighñohang lomaog, asin day macacahimo.

25 Pacatapus na an Amâ can nasa harong magbagñon, asin pintôan an tatâ, asin magpopoon camo na magontoc dian sa luas, asin magapod sa tatâ, na magsabi: Cagurangnan, Cagurangnan, bucase cami; asin an pagsimbag sabihan camo: Day co camo namimidbid con бага tagá-sain camo,

26 Con siring magpopoon camo na magsabi: Sa atubang mo nagñag-caracan cami asin nagirinom, patin íca nagtocdô sa samuyang magña lansagñan;

27 Asin sasabihan camo: olay co sa saindo na day co camo namimidbid con бага tagá sain camo; sumuhay camo gabos sa sacuyâ magña paraguibo nin carâtan.

28 Diana ogaring an magña luhâ asin an pagraragot nin magña gñipon, con mahiling na nindo si Abraham, si Isaác, si Jacob asin an gabos na magña profetas sa cahadêan nin Dios, asin camo magña naluluas.

29 Asin madaratong maghahalê sa siragñan asin sa solnopan, sa Amijanan asin sa odtohan, asin na magpapanucao sa lamesa dian sa cahadêan nin Dios.

30 Asin uya digdi ta magcacahururi itong magña nagcá-erenot; asin magcaca-erenot itong magña nagcahururi.

31 Ito man sanang aldao na ito nagpandarotong si nagcapira nin si magña Fariseos, na nagsasabi sinda sa saiya: Lumuas ca asin humalê ca digdi, háros ta si Herodes boot niang gadanon ca.

32 Asin sinabihan sinda niya: Lacao camo asin pagsabi camo sa ayam na ito: Uya digdi nagpapaluas aco can magña demonio asin nag-guiguibo aco nin magña pagpapaomay gñunian asin noodmâ, asin sa icatolong aldao matatapus na aco.

33 Alagad caipuhan na gñunian, asin noodmâ, patin pacalibis noodmâ maglacao na aco; Háros ta day mangyayari na an profeta magadan sa luas nin Jerusalem.

34 ¡Jerusalem, Jerusalem! na nagagadan ca can magña profetas, asin pinag-gagapô ó pinagdadaclag mo nin gapô an magña isinobol dian sa saymo: ¡pipirang veces boot cong

sararôon si magña áqui mo, siring can gúnacan na manoc sa saiyang magña siú sa nasasayocoban nin saiyang magña pacpac, asin day ca námoot!

35 Uya digdi, pinabayâan sa saindo an harong nindo na mayô nin tauo: asin sinasabi co sa saindo na day aco nindo mahibiling sagcod na domatong an panahon con magsarabi camo: Paladan an madatong sa gñaran nin Cagurangnan. .

CAPÍTULO XIV.

1 Asin nangyari na nin si naglaog sa harong nin sarong príncipe nin si magña Fariséos sarong sábado sa pagcacan nin tinapay, sinda pinag-inirib siya.

2 Asin uya digdi si sarong tauo na bagôon nasa atubang niya.

3 Asin can pagsimbag ni Jesús, nagtaram sa magña mado-donong sa ley asin sa magña Fariséos, na an olay: ¿Maninigô na magbolong sa aldao na sábado?

4 Asin sinda day mayô nagñag-guirong. Con siring siya quinaptan nia ito, binolong siya, asin nagpaaram sa saiya.

5 Asin can pagsimbag sa sainda, nagsabi: ¿An ásno ó an baca nin siysay man sa saindo mahoholog sa sarong pangso-d ó bobón, asin day dao gñapit cucuaon sa aldao na sábado?

6 Asin day siya nasisimbag ninda sa magña bagay na ini.

7 Asin can pacamasid nin si pagpipilî can magña naenot na tutucuan sa lamesa, nagpahayag nin sarong halimbauâ sa magña pinan-aloc niya, na an sabi sa sainda:

An halimbauâ dapit sa daculang panhapon ó pamanguihan.

8 Con sa halimbauâ бага ma-aloc ica sa magña bodas nin tibiaad nang tauo, day ca magtucuo dian sa enotan, namâ con may sarô na labi pa ca mahalaga sa saymo na dian siya inaloc na tumucuo.

9 Asin con domoloc an nagaloc sa saymo, asin sa saiya, na sabihati ca: Tâuan mo nin matutucuan ini: asin con siring magpopoon cang masopog na mapatucuo dian sa hudian.

10 Alagad con maaloc ica, paduman ca, asin tumucao ca sa hudian na tutucauan; háros ta con domoloc itong nag-aloc saymo, na sabihan ca: Catood, sumacat ca sa itáas: con siring may camurauayan ca sa atubang nin magña cairiba mo na nagtuturucao dian sa lamesa.

11 Háros ta siysay man na nagpapahalangcau, papacumbabâon; asin si nagpapacumbabâ, papahalangcauon.

12 Asin nagsabi man sa nag-aloc sa saiya: Con nag-guiguibo ca nin cacanon ó haponan, day ca mag-aloc sa magña catood mo, minsan sa saymong magña capag-araquian, minsan sa magña cataraid na magña mayaman; ta gñaning sinda man day ca balosan na alocon, asin maguibo sa saymo an balos.

13 Alagad con mag-guibo ca nin andam, áloca an magña dukhá ó mayong sucat, an magña quimay, an magña pirilay, an magña butá:

14 Asin maninipaladan ca; huli ta day ca mababalosan ninda; condi pagbabalsan iyan saymo sa pagcabuhay liuat nin magña banal.

15 Asin can pagcadagnog caini nin si sarô sa magña cairiba na nagtutucao sa lamesa, nagsabi sa saiya: Paladan an macacapagcacan nin tinapay duman sa cahadéan nin calagñitan.

16 Cayâ siya sisabihan ito: Si sarô catauo nag-guibo nin sarong daculang haponan, asin nagñagda siya nin dacol na tauo.

17 Asin can panahona nin panhapon ó pamangui sinogô an saiyang oripon na magtaram sa magña quinombida niya: magpandirigdi na camo ta si gabos anan na naandam na.

18 Asin nagporoon si gabos sararô sana sinda na magsarayuma. Si naenot sinabihan siya: Nagbacal aco nin sarong latê, asin nagcacaipo acong lomacao sa paghiling caiyan; cayâ naquiquimaherac aco sa saymo na pasayumahon mo aco.

19 Asin si sarô nagsabi: Bominacal aco nin limang padis na baca, asin padudumanan cong balôon; naquiquimaherac aco saymo napapagcanigoon mo an panayuma co.

20 Asin si sarô nagsabi: Bâgo acong casalon, asin nin huli caini day aco macacapadian.

21 Asin pagpuli nin si oripon, ipinagbaretâ an magña bagay na ini sa saiyang Cagurangnan. Con cayâ pagcaangot nin si Minamagurang nin capagaraquian, nagsabi sa saiyang oripon: Lacao nin madalê sa magña dalan asin sa magña lansagnan nin ciudad, asin daraba digdi an magña daing sucát, an magña quirimay, an magña pirilay patin an magña burutá.

22 Asin nagsabi an oripon: Cagurangnan, naguibo na, siring sa cabôtan mo, asin igua pa guiraray nin lugar.

23 Asin nagsabi an Cagurangnan sa oripon: Lacao sa magña dalan asin sa magña nacocodal, asin piriton mo sinda na lomaog gnaning mapanô an harong co.

24 Huli ta sinasabi co sa saindo na mayô nin sarô caitong magña tauo na magña quinombida, mamoot can harong co.

25 Asin dacol na magña tauo nagpasiring duman sa saiya; asin can pagpuruli ninda sinabihan niya sinda:

26 Con may sarong domigdi sa sacuyâ, asin day naúugnîs, sa saiyang Amâ, asin inâ, asin agom, patin magña áqui, patin magña tugang na lalaqui, asin magña tugang na babae, asin minsan man pa sa saiyang buhay, day maninigô na mani-discipulo co.

27 Asin an siysay man na day pasanon an saiyang crúz asin magsosonod sa hudian co, day maninigô na mani-discipulo co.

28 Háros ta, ¿ Siysay sa saindo, con boot na tomogdoc nin sarong torre, day gnôna bilagnon an magña gasto, con baga igua caitong mai-ipuhan sa pacahaman caiyan?

29 Huli ta pacatapus na icabugtac an siscáran, asin day iyan matatapus ó mahahaman, si gabos na magpacaquita caiyan, day magpoporoon na magtuyâ-tuyâ sa saiya?

30 Na magsasarabi: Iníng tauong ini pominoon nin pagtogdoc, asin day nacahímong macahaman.

31 ¿ O Arin an Hadê, an maquiquipaglaban sa sarong cápua Hadê, na matucao siya gnôna day maghapot-hapot con baga macaca-salabat can sampolong ribo sa madatong na tumang sa saiya na may duang polong ribo?

32 Ta con day, mantâ si sarong hadê nasa sa harayô pa, maquiquimaherac sa saiya sa catoninognan, na sosobolan siya nin sosogón.

33 Siring nangayod caiyan, an siysay man sa saindo na day pomabayâ can gabos ó somayuma can gabos na magña bagay na sadiri, day maninigô na mani sacuyang discipulo.

34 An asin marhay nangayod ; alagad con an asin matúnao ó tomâbang, ¿ano an icaca-iram ?

35 Minsan manogñod sa dagâ, minsan pa sa tatapucan nin magña atî ó ramog bacong marhay ; itatapuc iyan sa luas. Con siysay an may magña taligña sa paghinañiog, maghinañiog.

CAPÍTULO XV.

1 Asin nagdadaralao sa saiya si gabos na magña publicanos asin magña paracasalâ sa paghinañiog sa saiya.

2 Asin nagriliblib ó nag-gogomodgomod si magña Fariseos asin si magña escribas, na nagsasarabi: Ini nagaacô nin magña paracasalâ, asin nagcacacan sa cairibahan ninda.

An halimbauâ dapit sa oveja na nauarâ.

3 Asin siya ipinahayag sa sainda ining halimbauâ, na an olay :

4 ¿Siysay an tauo sa saindo, na may sangatos na ovejas, con mauarâ an sarô caiyan, day babayâan an siam na polô may siam sa capatagan, asin paduman sa nauarâ, sagcod na mácua niya ito ?

5 Asin con nacúcua ibinubgtac sa ibabao nin saiyang magña abaga, naoogma siya ?

6 Asin pagdatong sa harong, tinitiripon an magña catood asin an magña cataraid, na minasabi sa sainda : tâué aco nindo nin caragñahan, huli ta nácuca co si sacuyang oveja na nauarâ.

7 Sinasabi co sa saindo, na siring man sana magcacaigua nin orog pang caragñahan sa lagñit dapit sa sarong paracasalâ na nagsólsól, qui sa siam na polô may siam na magña banal, na day nagcacaipo nin pagsólsól.

8 ¿O siysay an babae na may sampolong pisos, con sacalê бага mauarâ an pisos, day magpapadocot nin iluan, asin maninighid sa harong, asin paghahanapon nin maigot sagcod na mácua niya ito ?

9 Asin con baga mácuá na ito, tinitiripon an saiyang magña catood na babae asin magña cataraid man na babae, na nagsasabi: Pagogmahí aco nindo, huli ta nácuá co si pisos na nauará sa sacuyá.

10 Siring man sinasabi co sa saindo na may caogmahan sa atubang nin magña ángeles nin Dios huli sa sarong paracasalâ na nagsósolsól.

Si áquing pródigo.

11 Asin nagsabi: May sarò catauo na igua nin duang áqui:

12 Asin an gñohod sa sainda nagsabi sa saindang Amâ; Ainâ, tauan na sa sacuyá an cabtang can pamana na manogñod sa sacuyá: Asin pinagbagñâ sa sainda si rogaring.

13 Asin day nahaloy na magña aldao pacalihis cairi, can pagcatiripona caiyan nin si gñohod na áqui, naglacao sa harayô pasiring duman sa sarong provincia na nasisiblag; asin dian pinagbasang-basang si rogaring niya ta nabubuhay sa capahamacan.

14 Asin can si gabos nagca-orobos na, diminatong an sarong daculang gotom sa provinciáng ito, asin nagpoona siang mag-caipo ó magtios,

15 Asin naglacao siya asin nacadatong sa sarò nin si magña tagá duman sa dagang ito, na ini sinobol siya duman sa laté niya na magñataman can pagbahog nin si magña caorigan.

16 Asin nagmamañot siya na mabasog si saiyang tulac can magña bugña nin si barobo na pinagbabahog sa magña orig; alagad mayò nin siysay pa man na minatao caiyan sa saiya.

17 Asin can maghorop-horop siya sa saiya man sana, nagsabi: ; Pipira an magña paraaldao sa harong nin sacuyang Amâ na may dacol na tinapay, asin aco digdi magagadan sa gotom!

18 Maglalacao aco, asin maduman aco sa sacuyang Amâ, asin sasabihon co sa saiya: Amâ, nagcasalâ aco tumang sa lagñit, asin tumang sa saymo;

19 Day na aco magcacanigó na apodon pang áqui mo: guiboha aco na siring sa sarò can saymong magña paraaldao.

20 Asin nin si liminacao siya diminoloc sa saiyang Amâ. Asin can harayô pa siya, nahiling siya nin si saiyang Amâ, asin naherô sa pagcaherac sa saiya, asin dominalagan, asin dominaplans sa may liog niya patin hinadcan siya.

21 Asin si áqui sinabihan siya: Amâ, nagcasalâ aco tumang sa lagñit asin tumang sa saymo, asin day na aco maninigô na apodon pang áqui mo.

22 Alagad si Amâ nagsabi sa saiyang magña oripon: Cuâa nindo si nagñogñorog na gubing, asin gobigñi nindo siya; asin sologui nindo nin sarong sing-sing an saiyang camot, patin sapin sa magña bitis niya.

23 Asin daraha nindo digdi si matatabang baca, asin bonôa nindo iyan, asin caracanon niato, patin mag-fiesta quita:

24 Huli ta ining áqui cong íni bilang sa gadana siya, asin ta nabuhay liuat; nauarâ siya, asin ta nâcua guiruray. Asin nagporoon sinda nin pagorogma.

25 Asin si áqui niang mâtua duduman siya sa omâ, na ini nin si pagdatong asin pacaabot niya ó pagdagñadang niya sa harani nin si harong, nadagñog si pagtotorogtog nin sí música asin si magña pagsarayao ó pagtararoc;

26 Asin can inapod niya si sarô nin si magña sorogoon, inosisa niya con бага ano ito.

27 Asin sinabihan siya: Si saymong tugang nagdatong; asin si saymong Amâ pinabonô si matatabang baca, huli ta tominogña sa saiya siya na mayô nin tibaad na.

28 Cayâ naangot, asin habô-habong lomaog. Nin huli caini lomínuas si saiyang Amâ, asin naquiquimaherac sa saiya na lomaog siya.

29 Alagad can pagsimbag niya, nagsabi sa Amâ: Uya digdi dacol nang magña taón linilingcodan taca, na day aco sagcod naglapas can saymong pagboot, asin day sagcod mo aco natauan nin sarong sadit na canding na macapagogma aco sa caibahan nin sacuyang magña catood.

30 Alagad can dominatong ining áqui mo, na tominapus ó ominobos can magña rogaring mo sa magña marorompot na babae, nagbonô ca manogñod sa saiya nin matatabang baca.

31 Con siring sinabihan niya siya: Aquí, ica sa guiraray uya ca sa caibahan co asin an gabos cong magña rogaring anan na mapasaymo.

32 Alagad caipuhan na gomibo nin fiesta asin magogma quita, háros ta ining tugang mo naging baga siring siya sa nagadan, asin nabuhay siya liuat; nauará siya, asin ta nácuá.

CAPÍTULO XVI.

An maraot na pinaniualán.

1 Asin nagsabi man sa saiyang magña discípulos: May sarong tauo na mayaman, na siya igua nin sarong pinaniualán sa harong, asin ini ipinagsombong sa atubang niya siring sa para-ratac nin si saiyang magña rogaring.

2 Asin inapod niya ito patin sinabihan siya: ¿Ano ini na nadadagñog co sa saymo? Magtao ca nin casaysayan can saymong catongdan, huli ta day cana magui-guing paniniualán pa.

3 Con cayá, si pinaniualán nagsabi sa irarom nin boot niya: ¿Ano dao an guigubohon co? na an sacuyang Cagurangnan hinahalê sa sacuyá an capaniualán. Sa pagcacalot day aco macaca-honâhonâ, maquilimos man, masosopog aco.

4 Tatao aco can guigubohon co ta gñaning con mahalê na aco sa capaniualán, maacô aco sa saiyang magña harong.

5 Asin pinagapod niya si lambang sarò nin si magña may utang sa saiyang Cagurangnan, na sinabihan si naenot: ¿Gurâno an utang mo sa sacuyang Cagurangnan?

6 Asin ini nagsabi: Sangatos na bariles na lana. Asin sinabihan siya: Cuâa an saymong ootóbon na panugâ, asin tumucao ca nin madalê, patin isurat mo limang polô.

7 Pacatapus nagsabi sa sarò: ¿Asin ica, pirá an utang mo? Asin ini nagsabi: Sangatos na tacad na trigo. Asin sinabihan niya siya: Cuâa an ootóbon mong recibo asin sumurat ca nin ualong polô.

8 Asin inomao nin Cagurangnan si pinaniualán na maraot huli ta guiminibo nin caisipan; háros ta an magña aquí can

panahon na ini anan na dapit sa saindang guinicanan orog sinda ca magña matalê qui sa magña áquí nin caliuanagan.

9 Asin aco sinasabihan co camo: maquipagcatood camo sa magña cayamanan nin carâtan, ta gñaning con magculang na camo ó madaihan camo, acôn camo sa saindang magña eneeroacan na daing catapusan.

10 An may paghigñat sa cadiquiton, mahigñat man iyan sa dacol: asin an sa cadiquiton bacong matanos, bacong matanos man sa dacol.

11 Cayâ, con sa magña maraot na cayamanan, day camo naghigñat, ¿siysay an maninualâ sa saindo caitong totoong gayo?

12 Asin con day camo magpacahigñat can sa iba, ¿Siysay an mátao sa saindo caitong sadiri nindo?

13 Day nin oripou na macapaglingcod sa duang Cagurangnan; háros ta ó maugñisan an sarô, ó madayupot sa sarô asin mabaldian an sarô. Day camo macacapaglingcod sa Dios asin sa magña cayamanan.

14 Asin nadadagñog man an magña bagay na ini gabos nin si magña Fariseos, na anan sindang magña maimot, asin nagtutuyâ-tuyâ sinda sa saiya.

15 Asin sinabihan sinda: Camo iyo an magña magpapatotoo sa saindo man sana sa atubang nin magña tauo; háros ta an Dios midbid niya an saindong magña pusô; huli ta itong pinacacahalangcao nin magña tauo, con sa atubang nin Dios, caoyaman.

16 An pagboot ó ley asin an magña profetas sagcod sa qui Juan: Cayâ magpoon caini an cahadêan nin Dios napapahayag na, asin con siysay an boot, magpirit siya nangayod na lomaog dian.

17 Alagad marhay pang omagui sana an lagñit asin an dagâ qui magliban ó masalâ an tibaad nang cadiquiton can ley.

18 Siysay man na bumulag sa saiyang agom na babae, asin omagom nin iba, iyan iyo an adúltero: asin an mag-agom sa babaeng binulagan can saiyang agom na lalaqui, iyan adúltero man.

An sarong mayaman asin si Lázaro.

19 May sarong tauong mayaman, na naggugubing nin polá asin lino na saradit, asin oroaldo naggiuibo siya nin caog-mahan na mabansay.

20 May sarô man na maquilimos na an gñaran niya si Lázaro, na siya napapahigdâ na dian sa may tatá caito, panô nin magña lugad.

21 Asin nagmamauot na mabasog siya nin si magña mócmóc na nagricdag sa lamesa nin si mayaman; asin si magña ayam pa nagdodoloc asin dinidilân siya sa magña calugadan.

22 Asin nangyari na nagadan si maquilimos, asin dinará nin si magña ángeles duman sa limbo ni Abraham: asin nagadan man si mayaman, asin ipinaglobong.

23 Asin ini duman sa infierno itiningcalag si magña matá niya, nin si duduman siya sa magña casaqitan, asin nahiling niya si Abraham sa harayó, asin si Lázaro duduman sa saiyang limbo.

24 Dagñan siya nagcurahao, na nagsabi: Amang Abraham, maheracan mo aco, asin sogôa si Lázaro na domogon ó basâon an poró nin saiyang moró sa tubig, asin palipotan an sacuyang dilâ; huli ta nasasaqitan aco sa laad na ini.

25 Asin sinabihan siya ni Abraham: Aquî, guiromdoma na nagcamit cana nin si saymong magña carahayan sa pagcabuhay mo, asin si Lázaro man si magña cararâtan; cayá gñunian ini pinag-raragña digdi, asin ica pinadudusahan.

26 Asin laen pa can gabos na ini, iguang sarong daculang bûgñao na namumugtac sa pagoltanan ni amo, asin camo, na si magña boot na omagui paghalê digdi pasiring dian sa saindo, day macacahimo, minsan paghalê duman pasiring digdi.

27 Asin nagsabi: Naquiquimaherac nangayod aco sa saymo, Amâ, na sogôon mo siya duman sa harong nin sacuyang Amâ;

28 Huli ta igua aco nin limaang tugang; ta gñaning mapatotohan sinda, na day na man sinda mapadigdi sa camugtacan na ini nin capadusahan.

29 Asin si Abraham sinabihan siya: Sa qui Moisés asin sa magña profetas maghínaniog sinda.

30 Dagñan siya nagsabi: Day, Amang Abraham, condi con an sarô sa magña gadana pumaduman sa sainda, magso-soronod gayod sinda.

31 Alagad si Abraham sinabihan siya: Con day maghibinaniog qui Moisés asin sa magña profetas, day man sana sinda masasadol ó madadará, minsan pa magbagñon an sarô sa magña gadana.

CAPÍTULO XVII.

1 Asin sa saiyang magña discípulos nagsabi: Day mangyayari na day domatong an magña maraot na bagay ó padarra; Cayá, ¡ay herac man caito na siya an guinicanan caiyan!

2 Marhay pa gayod sa saiya, con binugtacan siya sa liog nin sarong gapô sa guiligñan, asin iholog siya sa dagat, sa magpadára nin maraot sa sarô caining magña sadagñoton.

3 Maghigñat camo sa saindo man sana. Con magcacasalá baga tumang sa saymo an tugang mo, sagiñon mo siya; asin con magsolsol siya, patauaron mo siya.

4 Asin con macapito si pagcasalá sa saymo sa sarong aldao, asin macapito man sa sarong aldao magbalic siya sa saymo, na magsabi, na cocologan aco, patauadon mo siya.

5 Asin nagsarabi si magña apóstoles sa Cagurangnan: Dugagñan mo cami nin pagtubod.

6 Dagñan huli caini nagsabi an Cagurangnan: Con ígua baga cutâna camong pagtubod na siring sa sarong písog nin mostaza, masasabihan nindo ining cahoy na Sicómoro: Bumahal ca, asin tomogadoc ica dian sa dagat; asin sasonodon camo.

7 ¿Asin siysay sa saindo an igua nin oripon na sarô na nag-aarado ó nagpapasabsab, na paghalé niya sa omá dagñan siya sabihan: Omáguí ca, tunucao ca dian sa lamesa?

8 ¿Day dao siya sabihan gñona: Magáro-aro cana nin pamanguihan ó haponan, asin magñaloscoc ca, asin atamanon mo aco sagcod na aco macacaón patin macainom; asin pacatapus caini, comacan caman patin ominom?

9 ¿Nagpasalamat sa oripon huli ta guinibo itong ipinagboot sa saiya? Sa honâhonâ co na day.

10 Siring man sana camo, con guinibo na baga nindo an gabos na ipinagboot sa saindo, magsasabi camo: Anan caming magña oripon na mayô nin capacânan, háros ta itong maninigô níamong guinibo, guinibo niamo.

11 Asin nangyari na nagpasiring siya duman sa Jerusalem, ominaguí siya sa tahao nin Samaria asin nin Galilea.

Si sampolong magña daoton.

12 Asin can naglaog sa sarong Nayón ó aldea, nagpanarabat sa saiya si sampolò catauo na magña daóton, na sinda nagórontoc duman sa harayô,

13 Asin nagcururahao, na an magña sabi: Jesús, Maestro, caheracan mo cami.

14 Asin can pagcahiling niya sa sainda, sinabihan niya sinda: Lomacao camo, magpahayag camo sa magña sacerdotés: Asin nangyari na can nagpapasiring na sinda duman, nagcarilininan sinda.

15 Dagñan caini si sarò sa sainda, huli ta nahiling sinda na nalinigan na, nagbalic, nagpapamurauay sa Dios sa daculang tigñog:

16 Asin idinocò an lalaugon niya sa saiyang magña bitis, nagpapasalamat sa saiya: Asin iní tagá duman sa Samaria.

17 Asin can pagsimbag ni Jesús, nagsabi: ¿Bacong sampolò si nagcarilininan? ¿Asin si siam sain camumugtac?

18 ¿Day nin síysay man na nagbalic asin magtao nin camurauayan sa Dios, condi ining tagá íbang naciòn?

19 Asin nagsabi sa saiya: Tomíndog ca, lacao na; si say-mong pagtubod ilinigtas ca.

20 Asin can hapoton nin si magña Fariséos con noarin madatong an cahadêan nin Dios, sinimbag sinda, asin nagsabi: An cahadêan nin Dios day madatong na maaaraman.

21 Day man magsarabi camo: uya digdi, ó yaon dian: háros ta uya-na an cahadêan nin Dios yaon sa tagña nindo.

22 Asin nagsabi sa saiyang magña discipulos: Madatong an panahon, con magmamauot camong macaquita nin sarô can magña aldao nin áquí nin tauo, asin ta day iyan nindo maqui-quita.

23 Asin magsasarabi sa saindo: uya digdi iyan ó yaon iyan dian. Day camo magduman day inan camo magsonod.

24 Háros ta con an lilinti nagquiquí-quilat magpoon sa sarong cabtang sa irarom nin lagñit, minaliuanag hangan sa ibang cabtang, siring man sana an áquí nin tauo sa aldao niya.

25 Alagad an enot caipuhan na magtíos gñona nin macuri, asin day papagcanigoon sa capagaraquían na ini.

26 Asin siring can nangyari can magña aldao ni Noé, siring man sana an mangyayari sa magña aldao nin áquí nin tauo.

27 Nagcacaracan, nag-i-irinom, si magña lalaqui nagáragom sa magña babae asin si magña babae man sa magña lalaqui, sagcod can aldao na si Noé liminunad sa Arca ó dahong; asin dominatong si baguió nin orán na macosog, asin tinunao si gabos.

28 Siring man sana si pangyari nin si magña aldao ni Lót; nagcacaracan, nag-i-irinom, nagbabaracalan, nagpapabaracal, nagtataranom, nagtotorogdoc;

29 Alagad can aldao na si Lót liminuas sa Sodoma, ominorán, halè sa lagñit nin calayó asin azufre, asin tinunao si gabos.

30 Manini siring caini an aldao na an áquí nin tauo magpapahayag siya.

31 Sa aldao na ito, si nasa sa pantao, asin si saiyang magña bahandi nasa harong, day maglusad ó maghilig na cúmua caiyan: asin si nasa omá, siring man sana day magsibog ó magligñoy.

32 Guiromdoma nindo si agom na babae ni Lót.

33 Siysay man na maghigñoa na icaligtas an buhay niya, mauauarâ niya iyan; asin siysay man na uaron niya iyan, maaágao niya iyan.

34 Sinasabi co sa saindo na can banguing ito na duduman si dua sa sarong higdaan; an sarô madadará asin an sarô pababayan.

35 Si duang babae nasa sa pagtabang nin pag-guling : si sarô dadarahon, asin si sarô papabayâan.

36 Dua si nasa sa omá : si sarô dadarahon, asin si sarô pababayâan.

37 Asin sa pagsimbag siminabi sa saiya : ¿ Sain Cagurangnan? Asin siya nagsabi sa sainda : Con sain camumugtac an bangcay ó hauac, duman magtitiripon man an magña águilas.

CAPÍTULO XVIII.

1 Asiu pinahayagan man sinda nin sarong halimbauâ dapit sa caipuhan na magpamibi guiraray, asin day magluya.

2 Na an olay : Igua nin sarong hocom sa sarong ciudad, na siya day gñani natatacot sa Dios, day man gñani guinaglagñan an tauo.

3 Igua man duman sa ciudad na ito nin sarong babaeng bálo, na nagdoloc sa saiya, na nagsabi : guibohon mo sa sacuyâ an catanosan dapit can sacuyang caual.

4 Alagad siya day námoot may nagcapirang aldao ; condi nagsabi pacatapus caini sa irarom nin boot niya : minsan gayod day aco natatacot sa Dios day man gñani aco minagalang sa tauo,

5 Marahay pa, háros ta an babaeng bálóng ini nacacapuri-sau sa sacuyâ, guiguibohan co siya nin catanosan, gñaning day na pomadigdi asin romiñoc pa sa sacuyâ.

6 Asin nagsabi an Cagurangnan : hinanioga nindo an sina-sabi can hocom na bacong matanos.

7 ¿ Asin an Dios day guiguibohan nin catanosan an magña pinili niya, na nag-i-iyác sa saiya sa aldao asin sa bangui, minsan siya matíson dapit sa sainda ?

8 Sinasabihan co camo na sisorogon sinda nin madalê. Alagad con an áqui nin tauo domatong, ¿ macacáciao dao siya nin pagtubod digdi sa dagâ ?

9 Asin nagsabi man sa magña iba na nagsasarig sa sainda man sana na siring sa magña matanos, asin pinapahamacan an magña iba, caining halimbauâng ini :

An Fariseo asin an Publicano.

10 May dua catauo na nagsacat sa Simbahan sa pagpapamibi: si sarò na naglaog siya Fariséo, si sarò siya publicano.

11 Si Fariséo, tándog siya, na nagñadiê nín siring caini: Oh Díos, pinasasalamatán taca, na bacò acong siring can ibang magña tauo, na magña mahábón, magña biricò, magña parasambay sa may magña agom, minsan pa gñani, bacò acong siring can publicanong ini;

12 Nagaayuno aco nin macadua sa lambang semana, nagtátao aco nin himolôan can gabos na rogaring co.

13 Alagad si publicano na nasa sa harayò, habò nangayod minsan gñani si pagtigñag nin si magña matá niya sa lagñit, condí na nagtutumboc sa saiyang daghan, na an olay: Dios, mahérac ca sa sacuyang paracasalâ.

14 Sinasabi co sa saindo na an tauong ini naghilig pasiring sa saiyang harong pinapagcanigó gñona siya bâgo itong sarò; háros ta siysay man na nagpapalangcao, pinapahababâ; asin an nagpapacumbabâ, pinapahalangcao.

15 Asin pinagdadará sa saiya si magña saradit na áquí ta gñaning pandoónan niya sinda; na iyan pagcahiling nin si magña discípulos, inaangotan sinda.

16 Alagad si Jesús can pagapoda sa sainda, sinabihan niya: pabayâe nindo an magña áquí na mag-doloc sa sacuyâ, asin day nindo pagolagñon; huli ta sa sainda an cahadêan nin Dios.

17 Sa catunayan sinasabi co sa saindo, na siysay man na day maca-acò can cahadêan nin Dios siring sa sarong áquí, day macacalaog dian.

An paghapot can sarong mayaman na príncipe.

18 Asin naghapot an sarong príncipe, na nagsabi: Marhay na Maestro, ¿Ano dao an guiguibohon co sa pacapagcamit can buhay na day nin catapusan?

19 Asin si Jesús sinabihan siya: ¿Ano ta inaapod mo acong marhay? Daing ibang marhay condí an Dios sana.

20 Tatao ca can magña togon : Haré ca cabobonô : day ca magdorog sa bacô mong agom : haré ca cahâbón : haré ca pagpasacsi sa basang lamang : galagñi an saymong mâ Aasin inâ.

21 Asin siya nagsabi : an gabos na magña bagay na ini inotob co poon nin si sacuyang pagcani-áquí.

22 Asin si Jesús, pagcadagñog caini, sinabihan siya : nagcuculang capa nin sarong bagay : Pabacalan an gabos na rogaring mo, asin limosan sa magña daing sucat, asin magcaca-igua ca nin rimpos na cayamanan sa lagñit ; asin mádia, somonod ca sa sacuyâ.

23 Dagñan siya, pagcadagñog can magña bagay na ini, nagmondó nin macuri, háros ta mayamanan siya.

24 Asin can pagcahiling ni Jesús na nagmondó siya nin macuri nagsabi : ¡ macuri an capauotan na macalaog sa cahadéan nin Dios an magña may cayamanan !

25 Háros ta orog pa ca madalê na maca-sohot sa taligña nin sarong dagom an sarong camello, qui sa sarong mayamanan na lomaog sa cahadéan nin Dios.

26 Asin si magña naghihinãniog, nagñag-sarabi : ¿ Asin siysay an macacaligtas ?

27 Asin siya sinabihan sinda : Itong day mahihimo sa honâ nin magña tauo, mahihimo iyan sa Dios.

28 Dagñan caini si Pedro nagsabi : uya digdi, pinabayâan niamo si samuyang magña rogaring, asin sinonod niamo ica.

29 Asin sinabihan niya sinda : Sa catunayan sinasabihan co camo, na day mayô nin siysay paman na bomínayâ nin harong, magña magurang, ó magña tugang ó agom na babae, ó magña áquí, huli sa cahadéan nin Dios,

30 Na day siya maacô ó magcacamit nin labi pa can sa gñunian na panahon, asin sa panahon na madatong can buhay na daing pangan.

31 Asin si Jesús can apodon si cágdua, sínabihan sinda : uya digdi ta matucad quita sa Jerusalem, asin maotob an gabos na magña bagay na ipinagsurat nin si magña profetas, dapit sa áquí nin tauo.

32 Háros ta ítátao sa magña gentiles, asin pagpapáduhan, asin paglalanghadan, patin paglulutaban.

33 Asin pacatapus can paghampac sa saiya ninda, gágadanon siya : alagad sa ica-tolong aldao mabubuhay liuat.

34 Alagad sinda day nacacasabot can gabos na magña bagay na ini, asin ining tataramon na ini, asin natatagô sa sainda, asin day nasasabotan itong ipinagtataram.

Si sarong botá na tagá Jericó.

35 Asin nangyari na can nagdadagnadang siya sa Jericó an sarong botá duman nagtutucáo sa haraní can dalan naquiquilimos ;

36 Na siya huli ta nadagnog an tauo na nag-aágui, naghapot con бага ano ito.

37 Asin sinarabihan siya na nagágui si Jesús Nazareno.

38 Dagnan siya nagcurahao, na an olay : Jesús, áqui ni David, caheraquí aco,

39 Asin si magña nasa sa enotan riniriboc siya na omong ; alagad siya nagcurahao pang orog : Áqui ni David, caheraquí aco.

40 Tará sí Jesús nin si pagontoc niya, nagboot na darahon sa saiya ito : asin can siya duduman na, hinapot siya,

41 Na an olay : ¿ Ano an boot mo na guibohon co sa saymo? Asin siya nagsabi : Cagurangnan, na macaquita aco.

42 Asin si Jesús sinabihan siya : Lomacao cana, si saymong pagtubod ilinigtas ca.

43 Asin tolos nacaquita, asin nagsonod sa saiya, nagpapurauay sa Dios : asin si bilog na banuán huling naquita ito nagñag-omao sinda sa Dios.

CAPÍTULO XIX.

Si Zaqueo na publicano.

1 Asin can pagcaláog ni Jesús, nag-águi sia sa Jericó ;

2 Asin uya digdi an sarong lalaqui na gñinagnaranan si Zaqueo, na sia iyo бага an orog na poon nin magña publicanos, asin mayaman sia ;

3 Asin naghibigñóa sia na mahiling si Jesús con siysay; alagad day nacaca-hiling huli nin si cadaclan, huli ta sadit sia sa pagcatauo.

4 Asin can pagdalagan sa enotan, simínacat sia sa sarong cahoy na Sicómoro sa paca-hiling sa saiya; háros ta ma-águi duman:

5 Asin can magdatong si Jesús sa lugar na ito, pagcalag-calag nia, na-hiling ito, asin sinabihan sia: Zaqueo, maghumari ca, lusad, háros ta gñunian caipuhan na pomahigñaló aco sa saimong harong.

6 Tará sia naghilig nin madalè, asin sinabat sia nia maogmahon.

7 Asin pagcahiling caini, si gabos nagñag-gñorob-gñorob, na an magña olay, na nag-láog na naquisacat sa sarong tauong para-casalá.

8 Dagñan si Zaqueo, pacatindog, nagsabi sa Cagurangnan: Uya digdi, Cagurangnan, an cabagña nin sacuyang magña rogaring tinatáo co sa magña daing sucát; asin con sa calè sa tibáad nang cadíquit nacadayá aco sa iba, ipinupulí co nang labi nin apat an sangatos.

9 Asin si Jesús sinabihan sia: Gñunian diminatong an pacaligtas caining harong na ini; huli ta sia man áquí ni Abraham.

10 Huli ta an áquí nin tauo diminatong sa paghanap asin sa paglígta caitong nauarâ.

11 Asin can naghahinañiog sinda can magña bagay na ini, nagpadagos si Jesús asin nagsabi nin sarong halimbauâ, huli ta duduman sia sa harani sa Jerusalem, asin huli ta nag-iisip na dagñan ipapahayag an cahadéan nin Dios.

Halimbauâ dapit can sarong mayaman asin si magña oripon nia.

12 Cayâ nagsabí sia: An sarong mahal na tauo nagduman sa sarong harayong provincia, sa pag-acó nia nin sarong cahadéan, asin nagbalic sana.

13 Alagad paca-apoda nia can saiyang sampolong oripon,

tinâuan sinda nin sampolong mina,* asin sinabihan nia sinda : maghanap camo nin pagca-buhay na day pa aco mina-abot.

14 Alagad si magña tagá banuâan quinacaugnisan sia, asin nagñag-sobol can pagtalicod nia nin sarong sogò, na an magña olay : Habô camì na ini maghadê sa samuyâ.

15 Asin nangyari, na pagpulî nia, paca-acôa can cahadéan, nagbóot na ipaapod sa atubang nia itong magña oripon na tinâuan nia can pirac, sa pag-isi can hinanapan nin lambang sarô.

16 Asin ominabot an ná-enot, na an olay : Cagurangnan, si saymong mina nagtobô nin sampolong mina.

17 Asin sinabí nia sa saiya : Marahay, marahay na oripon ; tará ta sa cadiquit naca-pagígnat ca, magcaca-igua ca nin capangyarihan sa magña sampolong ciudades.

18 Asin diminatong si sarô, na an olay : Cagurangnan, si saymong mina, timinobô nin limang minas.

19 Asin ini man sinabihan nia : Yca man magcaca-igua sa limang ciudades.

20 Asin dominatong si sarô, na an olay : Cagurangnan, uya digdi si saymong mina, na tinongcosan co sa sarong pondong na sadit :

21 Huli ta natacot aco sa saymo, ta ica tauong macuri ; quinucúa mo itong day mo ibinugtac, asin inaáni mo itong day mo itinanom.

22 Dagñan sinabihan nia sia : Maráot cang oripon, sa saymong gñosô nahohocman taca. Nacaca-aram ca na aco macuri, ta quinúcúa co itong day co ibinugtac, asin na inaáni co itong day co itinanom ;

23 ¿Tâ ano dao, con siring, ta day mo itináó si pirac co sa banco, asin aco con domatong hahanapon co yan sagcod can tobô ?

24 Asin nagsabi sa magña duduman : Halêe nindo sia can mina, asin tâuan nindo iyan sa may sampolong mina,

25 Asin nagsarabi sa saiya : Cagurangnan, iguang sampolong minas.

---

* Labi sa tolong polong pises an sarong mina.

26 Tará aco nagsasabi sa saindo : na an siysay man na igua, itáo iyan sa saiya; alagad an day caiyan, minsan pa itong sadiri nia cucuaón sa saiya.

27 Asin man itong sacuyang magña caiual na naghahabô na maghadê aco sa sainda, darha nindo digdi, asin pogoti nindo sinda nin líog sa atubagñan co.

Paglaog ni Jesús sa Jerusalem.

28 Asin paca-sabi caini nagpadagos nin pagtucad sa Jerusalem.

29 Asin nangyari na can harani-na sa Bethfagé, asin sa Bethania, sa buquid na gñinagñaranan nin magña olivas, nag-sogô nin dua can saiyang magña discípulos,

30 Na an olay : Paduman camo sa nayon ó caomahan na catagñod; na dian an pagláog nindo macacacúa camo nin sarong pollino* na nagagacod, na sa saiya day nin siysay paman na tauo na timinucáo ó quiminaboyo; hubaron nindo, asin darha nindo sia.

31 Asin con may tibâad na magosisa saindo, ¿ano ta inoobad nindo iyan? simbagon nindo sia nin siring: Huli ta an Cagurangnan quinacaipuhan iyan.

32 Asin nagpaduruman si magña sinogô, asin nacúa siring sa pagca-sabi sa sainda.

33 Asin paghobada ninda can pollino, si magña cagrogaring caito sinabihan sinda : ¿Tâdao ta hinohobad nindo an pollino?

34 Asin sinda nagsarabi: Huli ta an Cagurangnan quina-caipuhan iyan.

35 Asin dinará ninda ini qui Jesús: asin pacaapinan can saindang magña gubing sa ibabao can pollino, pinalunad si Jesús sa ibabao.

36 Asin can nagpapa-siring sia pinag-bibiclad si saindang magña gubing duman sa dalan.

37 Asin can nagdadagñadang na sinda sa harani can log-sotan can buquid nin magña olivas, si cadaclan gabos nin si

* Pollino-Ásno.

magña discípulos, sa pagogma ninda, nagporôon nin pag-omao sa Dios sa daculâon na tignog huli can gabos na magña gña-gñalasan na nagca-quirita ninda,

38 Na an olay: ¡Pag-omauon an hadê na mína-datong sa pag-gñaran nin Cagurangnan: Catoninogñan sa lagñit, asin camurauayan sa caoroitaasi!

39 Tará si magña iba nin si Fariséos sa pagiriba, nagsarabi sa saiya: Maestro, sagüêa an saymong magña discípulos.

40 Asin sia sa pagsimbag, nagsabi sa sainda: Sinasabi co sa saindo na con ining magña ini day mag-guirirong, an magña gapô magcucururahao.

41 Asin can magdagñadang na sa harani, pagca-hiling can ciudad, nagtagñis dapit sa saiya,

42 Na an olay: ¡Oh con namimídbiran mo man, minsan gñani lamang ining saymong aldao, itong mapadapit sa saymong catoninogñan! alagad gñunian natatahoban sa saymong magña matá.

43 Huli ta magdadaratong an magña aldao sa saymo, na an saymong magña caiual lalaomon ca nin cotâ asin bubugtacan ca nin láom ó codal, asin sa gabos na magña lugares pipíoton ca.

44 Asin tutumbahon ca sa dagâ, asin an saymong magña áqui dian sa láog mo; asin daing tatadâon saymo na gapô; huli ta day ca nacamidbid can panahon na pagsongcôa sa saymo.

45 Asin can pagláog sa simbahan, nagpóon na pagpaluason si gabos na nagpapa-bacal asin nagbabaracalan duman.

46 Na sinabihan sinda: Nasusurat: an sacuyang harong, harong iyan nin pamibi; alagad camo guinibo iyan nindong lugñib nin magña mahâbon.

47 Asin nagtotocdô oroaldo sa simbahan; alagad si magña príncipes ó póon nin si magña Sacerdotes, asin magña escribas, asin si magña maguinôo nin banuâan naghahirigñoha na gada-non sia.

48 Asin day nagpapacá-cúa nin sucat maguinibo sa saiya, huli ta si bilog na banuâan napopogolan sa pacapag-hinañiog sa saiya.

CAPÍTULO XX.

1 Asin nangyari sarong aldao na can magtotocdô sia sa banuâan duman sa Simbahan, asin nagbabalagñibog nin si Evangelio, nagpangdaratong sa saiya si magña pôon nin si magña Sacerdotes asin magña escribas, sagcod nin si magña camaguragñan ;

2 Asin naqui-pag-orolay sa saiya, na an magña sabi: Somabi ca sa samuyâ: ¿sa anong capangyarihan guinibo mo an magña bagay na ini? ¿ó siysay an nagtáo sa saymo can capangyarihan na ini?

3 Tará sa pagsimbag ni Jesús, sinabihan sinda: Háhapoton co camo man nin sarong tataramon; simbagon aco nindo:

4 An bautismo ni Juan, ¿guican sa lagñit, ó sa magña tauo?

5 Alagad sinda nagisip-isip sa láog nin saindang bôot, na an magña olay: Con somabi quita, na sa lagñit, sasabihon: ¿tâ dao бага ta day nindo tinutubod sia?

6 Asin con somabi quita, na sa imagña tauo, an bilog na banuâan gagapôon quita; huli ta nagtutubod sinda na si Juan profeta.

7 Asin nagsirimbag na day magña tatáo con saén halê.

8 Dagñan si Jesús sinabihan sinda: Minsan man aco day masabi sa saindo con sa anong capangyarihan guiniguibo co an magña bagay na ini.

*Halimbauâ dapit can magña maraot na
paralatê ó paratanom.*

9 Asin nagpôon magsabi sa banuâan can halimbauang ini: Iguang sarô catauo na nagtanom nin magña uvas, asin pinagpa-tagoram ito sa magña para bâbol, asin hominalê sia sa haloy na panahon.

10 Asin sa capanahonan, nag-sogô nin sarong oripon sa magña para bâbol, ta gñaning tâuan sia ninda nin sa bugña can tanaman; alagad si magña para bâbol pinaracol ito, asin isinobol na daing darang anoman.

11 Asin nagsogô liuat nin ibang oripon; alagad ini man, pacaparacola asin paca-pagmudaha, isinobol sia ninda day nin anoman na dará.

12 Asin nagsogô guiraray nin si icatolong oripon; alagad sinda naman isinobol ini pacapagparacola.

13 Dagñan caini an Cagurangnan caitong tanaman nin uvas nag-sabi: ¿anong guiguibohon co dao? Sosogoon co ining sacuyang namomotan na áquî: con magcahiriling ini gayod, gagalagñan ninda.

14 Tará si magña para bâbol, can pagcahiling sa saiya, nagñaghororop-horop sa sinda man sana, na nagsarabi: Ini iyo an manónonod; madia camo, garadanon ta ini gñaning an pamana mapa sa satuyâ.

15 Asin inaláo sia sa luas can tanaman nin uvas, asin guinaradan sia. ¿Ano dao baga an guiguibohon can cagurangnan nin tatamnan?

16 Mapadigdi, asin roronoton ining magña para lateng ini, asin itatáo an saiyan lati nin uvas sa magña iba. Asin can pagca-dagñog ninda caidto, nagñagsarabi: ¿Day man logod itogot nin Dios cami!

17 Tará sia can calagcalagon sinda an olay: ¿Ano baga nangayod an na-susurat: An gapô na pinagmaraot nin si magña nagñag-togdoc, ini an naguin pamayohan nin tiniticoan?

18 An siysay man na maholog sa ibabao can gapong idto, magcaca-baráac; alagad itong mahologan can gapô, magcaca-roronot sia.

19 Asin naghihirigñoa si magña príncipes nin magña Sacerdotes asin nin magña escribas na madacop sia can horas na ito, huli ta nag-paca-sabot na tumang sa sinda itong itinaram na halimbauâ: alagad nagcataracot sa Banuâan.

20 Asin can paca-pagmasid sa saiya, nagñag-sobol nin magña tic-tic na nagñag-malêmalêan na magña banal sa pagdacop na maticbahan sia sa magña tataramon, ta gñaning ica-táo sia ninda sa catongdan asin sa capangyarihan nin poon ó Presidente.

21 Sinda nagharapot sa saiya, na an magña olay: Maestro, naaraman mi na nagsasabi ca asin nagtotocdô ca nin

marhay, asin day cang pinapaláen na siysay man; condí na nagtotochô ca can dalan nin Dios sa catotoohan.

22 ¿Magcacanigô sa samuyâ na magtâo cami nin buhis cay César ó day?

23 Alagad sia ta nasasayudan an saindang pagtoco, sinabihan sinda: ¿Tâdao ta tinotoco aco nindo?

24 Pahiligñan nindo sa sacuyâ an pirac. ¿Sa quisay an ladauan na iyan asin an pagca-surat? Asin sa pagsimbag ninda, nagsarabi: Cay César.

25 Dagñan sinabihan nia sinda: Tará itâo nindo itong qui César cay César; asin itong sa Dios, sa Dios.

26 Asin day ninda napagsagiê si saiyang magña tataramon sa atubang nin banuân: condí gñani paca-pag-gñalas can saiyang panimbagan, nagñag-orodong.

An caribogñan nin magña Saduceos.

27 Asin can pagdatong sa saiya nin si nagca-pirang magña saduceos, na sinda nagpapa-inda can pagca-buhay liuat, nagharapot sa saiya,

28 Na an magña olay: Maestro, si Moisés sinuratan cami: con an tugang na lalaqui nin tibaad na con magadan na may agom sia, asin magadan day nin magña áquí, an saiyang tugang na lalaqui agomon an babaeng bálo, asin buhayon an banhí sa saiyang tugang.

29 Tará may pitong magturingang na lalaqui: asin si matúa ominagom nin sarong babae, asin nagadan day mayô nin magña áquí.

30 Asin inagom iyan nin si icadua na lalaquing tugang, na ini nagadan man mayô nin magña áquí.

31 Asin inagom naman sia can icatoló: siring man sana sindang pito: asin nagca-garadan day mayô nin naualat na áquí.

32 Asin sa catapusan nin gabos, nagadan man si babae.

33 Tará, sa pagca-buhay liuat ¿siysay an manini-agom sa sinda caito? háros ta sindang pito naguing agom sia.

34 Dagñan si pagsimbag ni Jesús, nagsabi sa sinda: An

magña áquí can panahon na iní, nag-áragom, asin magña togot sa pag-agom :

35 Alagad itong magña pinapagcanigò caitong panahon na ito asin sa pagca-buhay liuat nin magña gadan, day na nag-áragom, asin day man magña togot sa pag-agom :

36 Huli ta day na sinda magagadan : háros ta nacacaarog na sinda sa magña Ángeles, asin anan na magña áquí nin Dios, con siring na magña áquí na sinda nin pagcabuhay liuat.

37 Asin na an magña gadan magcaca-buruhay liuat, Minsan si Moisés ipinag-tocdô iyan sa agui-agui can zarza, can nag-aapod sa Cagurangnan : Dios ni Abraham, asin Dios ni Isaác, patin Dios ni Jacob.

38 Háros ta an Dios bacong Dios nin magña gadan, condi nin magña buhay : huli ta an gabos nabubuhay sa saiya.

39 Asin can pagsimbag sa saiya can nagcá-pira nin si magña escribas, nagsarabi : Maestro, marhay an itinaram mo.

40 Asin day na sinda nangñahas na maghapot pa nin tibáad na.

41 Asin sinabihan nia sinda : ¿Ano ta nagsasarabi na an Cristo aquí ni David ?

42 Asin si David man sana olay sa libro nin magña salmos : Nagsabí an Cagurangnan sa Cagurangnan co : Tumucáo ca sa tóo co,

43 Sagcod na nagbugtác aco can saymong magña caíual sa ibabá nin saymong magña bitis.

44 Cayá si David gñinagñaranan sia na Cagurangnan : ¿páano бага ta maguing áquí nia ?

45 Asin can naghihinaniog sa saiya an bilog na banuáan, nagsabi sa sayang magña discipulos :

46 Paglicay camo sa magña escribas, na bóot magralacao can gubing na haralabá asin namomóot can magña pag-omao ó pagpatará-tará sa magña lansagñan, asin can magña enot na tutucauan sa magña sínagogas, asin can magña na eenot na tutucauan sa magña panhapon ;

47 Na nag-sasamsam can magña harong nin magña baba-eng bálo, na an pinasasarahotanan an haláwig na pamíbi : ining magña ini magcacamit nin daculang silot.

CAPÍTULO XXI.

An limos ó atang nin sarong babaeng bálo.

1 Tará nin si nagcacalagcalag, nahiling si magña mayaman na nag-buburutac nin si saindang magña atang sa cajon na bugtacan nin magña limos.

2 Asin naca-hiling nin sarong babaeng bálo na daing sucat nagbubugtac dian nin duang marabilis.

3 Asin nagsabi: Sa catotoohan sinasabi co sa saindo, na ining bálóng dukháng ini nagbugtac sia nin labi sa gabos;

4 Huli ta ining gabos na magña ini, itong nacalabi-na sa sainda, iyo an ibinugtac na magña atang sa Dios; alagad ini sa saiyang cadayhan ibinugtac si gabos niang cacanon nin buhay.

5 Asin sa nagcapira na nagsasarabi dapit can simbahan, na nasasamnohan nin magña magagayon na gapô asin magña baláog nagsabi sia,

6 An magña bagay na ini na naquiquita nindo, madatong an aldao na daing matatadá na gapô sa ibabao nin gapô na day gagabâon.

7 Asin nagorosisa sinda sa saiya, na an magña olay: Maestro, ¿no arin mangyari ini? ¿asin ano an sucat manini tindâan con ining magña bagay magpôona na mangyayari?

8 Dagñan sia nagsabi: Paghignat camo, na day camo madayâan; háros ta madatong an dacol sa gñaran co, na magsasabi: Aco iyo; Asin, An panahon harani na: Cayâ, day camo magsonod sa sainda.

9 Minsan macadagnog camo nin magña pagralaban asin magña pagririboc, day camo macubhanan; háros ta caipuhan na an magña bagay na ini mangyari gñonang enot: alagad gñapit bacong iyo an catapusan.

10 Cayâ sinabihan nia sinda: Manunumang an catauhan tumang sa cápua tauo, asin an cahadéan tumang sa cahadéan;

11 Asin mangyayari an magñirhat na magña linog, asin sa magña manláen-láen na magña lugares an magña gotom asin magña damat; asin magcaca-igua nin magña caguilantasan asin daraculang magña tindâan nin lagñit.

12 Alagad sa enot can gabos na magña bagay na ini dadaracopon como, asin pagñag-lalamagon, na itatáo como ninda sa magña sinagogas, asin sa magña bilangóan, na pagdadarahon como sa magña hadê asin sa magña póon nin provincia dahelan can sacuyang gñaran.

13 Asin manini pagpatotóo sa sainda, nindo.

14 Cayâ dôn gñona como sa saindong magña pusò day mag-honâhonâ gñona con baga pâano an saindong pagsimbag :

15 Háros ta aco tatâuan co como nin gñosò asin cadonogñan, na caiyan day macaca-pagtumang minsan mag-suhay an gabos na magña mag-susuhay sa saindo.

16 Alagad ipagsosombong como minsan can saindong magña magurang, asin magña tugang, asin magña capagaraquí asin magña catóod ; asin gagaradanon an sarò sa saindo.

17 Asin magcaca-orogñisan como nin gabos dahelan can sacuyang gñaran.

18 Alagad minsan sarong bohoc nin saindong payo day magagadan.

19 Sa saindong pacatíos masasadirihan nindo an saindong magña calag.

20 Asin con mahiling na nindo an Jerusalem na napapalibotan na nin magña casoldadosan, macatalastas como nangayod na si saiyang pagca-laglag dominatong na.

21 Con siring si magña na sasa Judea, magñag-dolag sa magña bolod ; asin si magña na sasa tagñâ nia, magñag-luas sinda ; asin si magña na sasa omá, day magñag-láog dían caiyan.

22 Huli ta ining magña ini anan na magña aldao nin pagsignil : gñaning magca-orotob si gabos na magña bagay na nagcaca-sururat.

23 Alagad ; herac man can magña bados asin can magña nagpapasoso sa magña aldao na ito ! háros ta mangyayari an daculang casibotan sa ibabao nin dagâ asin an cáangotan sa banuân na ini.

24 Asin magcaca-horolog sa tarom nin minasbad, asin pandadarahon na magña bihág sa gabos na magña naciones : asin sa Jerusalem pagbabatayan nin magña catauohan, sagcod na an magña panahon nin magña tauo magcaorotob ó matapus.

25 Dagñan magcaca-igua nin magña tandaan sa aldao, asin sa bulan asin sa magña bitoon; asin sa dagâ an camondôan nin magña naciones ta maghabandal huli sa riboc can agobóob nin dagat asin nin magña álon:

26 Na manluluya an magña tauo dahelan can tacot asin paghiling can magña bagay na mangyayari sa mag-parilibot nin quinaban: huli ta an magña cabagsican nin magña lagñit magcacataraniog.

27 Asin dagñan mahihiling an áqui nin tauo, na madatong sa sarong pagñanoron na may capangyarihan asin daculang camurauayan.

28 Asin con an magña bagay na ini magpôon nang mangyari, hiligña nindo, asin tignagan an saindong magña payo, háros ta an pagtubos sa saindo harani na.

29 Asin sinabihan sinda nin sarong halimbauâ: Calagcagala nindo an higuera asin an gabos na magña cahoy:

30 Con nagtotobô na, na nahiling yan, sa saindo man sana nasasabotan nindo na harani na an panahon nir tig-initan.

31 Siring man sana camó, con mahiling na nindo na mangyari na an magña bagay na ini, pacasaboton nindo na harani na an cahadêan nin Dios.

32 Sacatotóohan sinasabi co sa saindo, na day macaca-lihis an capag-araquían na ini sagcod na an gabos mahaman ó maotob.

33 An lagñit asin an dagâ macacalihis, alagad an sacong magña tataramon day nin liban.

34 Asin hiligñon nindo huli sa saindo man sana, na an saindong magña pusô day magñanâan nin magña capaslôan asin caburatan, asin nin magña paghadit sa buhay na ini, asin domatong sa padalê sa saindo an aldao na ito.

35 Háros ta siring sa sarong siláod madatong sa gabos na magña nag-óntoc sa ibabao nin dagâ.

An pagpúpuca sa gabos na panahon.

36 Con cayâ mágpuca camo, na magpamibî sa gabos na panahon, na papag-canigôon camo na macalicay sa magña

bagay na ini gabos na madatong, asin na macatindog sa atubang can áquí nin tauo.

37 Asin nagtotocdô con aldao sa simbahan ; asin con bangui nag-lúluas, nagpápaduman sa baquid na gñinagñaranan Olivas.

38 Asin an bilog na banuâan nagdadalao sa saiya con aga, sa paghinañiog sa saiya sa Simbahan.

CAPÍTULO XXII.

An pagpapasaloib ni Judas.

1 Asin nag-haharani na an aldao na cafiestahan nin tinapay na day nin levadura, na ina-apod na Páscoa.

2 Asin si magña príncipes nin si magña sacerdotes naghihirigñoa con páano an pag-gadan ninda sa saiya ; alagad may magña pagcatacot sa banuâan.

3 Asin si Satanás siminohot qui Judas, na ináapod Iscariote, na sia sarô sa cabilagñan nin cágdua ;

4 Asin napaduman, asin naquigolay sa magña príncipes nin magña Sacerdotes, asin sa magña Magistrados, dapit con páano an páagui na icatáo niya (si Jesús).

5 Na sinda nagñag-orogma, asin nagcaoroyon na táuan sia nin pirac.

6 Asin nagñacô, patin naghahanap nin marhay na panahon sa paca-táo nia caiyan sa sainda na daing riboc.

An huring pag-guibo nin pascua.

7 Asin nagdatong an aldao nin tinapay na mayô nin levadura, na dian sa aldao na iyan caipuhan na bonoon an cordero nin páscua.

8 Asin sinogô si Pedro asin si Juan, na an olay : Lacao como andamon nindo manogñod sa satuyâ an páscua ta gñaning magcaracan quita.

9 Asin sinda sinabihan sia : ¿Sain bóot mo na mag handâ cami?

10 Asin sinabihan nia sinda : Uya digdi, con lomaog na camo sa ciudad, sasabaton camo nin sarô catauo na may da-

rang sarong dulay na tubig: sonodon nindo sia sagcod sa harong na lalágan nia.

11 Asin sabihan nindo an Amâ nin capagaraquían sa harong: An Maestro pinasabihan ca: ¿Hahâen an láog nin harong na pagcáccacanan co sa páscua sagcod can sacuyang magña discípulos?

12 Dagñan sia ipapahayag sa saindo an sarong daculang cacanan na nasasamino na; magandam camo dian.

13 Nagpaduruman nangayod sinda, asin nacúa ninda siring sa sinabi sa sainda; asin inamdám si páscua.

14 Asin huli ta iyo na si panahon, timinucáo sia sa lamesa, asin sa caibahan nia si magña Apóstoles.

15 Asin sinabihan nia sinda; Sa daculâon na bagay nagmáuot aco na comacan sa caibahan nindo gñunian sa páscuang ini bâgo na magtíos aco;

16 Háros ta sasabihan co camo na day na aco macacá-cacan caiyan sagcod na maotob sa cahadêan nin Dios.

17 Asin can cuáon si vaso, paca-pagpasalamat, nagsabi: cúa camo cainiho, asin pagbaragñâa nindo sa saindo;

18 Cayâ sinasabihan co camo na day na aco macacainom can bugña nin uvas ó vid, sagcod na an cahadêan nin Dios domatong.

19 Asin can pagcuáa can tinapay, paca-pagpasalamat, pinagbarâac, asin itináon nia sa sainda, na an olay: Ini iyo an sacuyang hauac na huli sa saindo idodolot: guiboha nindo ini sa pag-guiromdom sa sacuyâ.

20 Siring man sana guiraray si vaso, dagñan na nacapamangui na sia, na an olay: an vasong ini iyo an bâgong tipan sa sacuyang dugô, na huli sa saindo magbobolos.

21 Sa gabos caini, uya digdi an camot can magpapasaluib sa sacuyâ, sa caibahan co sa lamesa.

22 Asin sa catotoohan an áquí nin tauo matátalaga, siring sa nalalagdâ; alagad ¡ay herac man caitong tauo na huli sa saiyang pasaluib nadacop!

23 Dagñan sinda nagporôon na magpaharapot-hapot sa sainda man sana, con arin sa sainda an maguibo dao cainiho.

24 Asin nangyari sa sainda an sarong pasuruhay, con siysay sa sainda an бага orog cadaculâ.

25 Dagñan sia sinabihan sinda: An magña hadê nin catauohan nagsasacop sa sainda; asin si magña may capang-yarihan sa sainda pinag-áapod na magña paraguibo nin carahayan:

26 Alagad camo, bacong siring, condi na an orog cadaculâ sa saindo, maguin siring sa orog casadit; asin an maguinôo siring sa paralincod.

27 Háros ta, ¿Arin an orog cadaculâ, an minatucao sa lamesa? ó an nag mamangno? ¿Bacô na an mina-tucao sa lamesa? Aco siring caini dian sa saindo na siring sa naglilincod.

28 Alagad camo iyo an magña nagdanay sa sacuyang caibahan sa sacuyang magña catucsohan:

29 Cayâ aco nangayod aandamon co sa saindo an sarong cahadêan, siring can sacuyang Amâ inandaman aco.

30 Ta gñaning comacan camo asin omínom camo sa lamesa co duman sa sacuyang cahadêan, asin magpaca-tucao camo sa itáas nin trono sa paghocom sa cagduang capag-araquian ni Israel.

31 Nagsabi man an Cagurangnan: Simón, Simón, uya digdi, si Satanás hinagad camo na saligsigon camo siring sa trigo;

32 Alagad naquimaherac aco huli sa saymo na day magculang an saymong pagtubod; asin ica, con magbalic cana, parígona an saymong magña tugang.

33 Asin sinabihan nia sia: Cagurangnan, natátalaga aco sa pagdamay sa saymo minsan sa bilangôan asin sa cagadanan.

34 Asin sia nagsabi: Pedro, sasabihan taca na magpapainda ca sa macatoló na day namimidbid mo aco,

35 ¿Can sogôon co camo na mayô nin sopot, mayô nin lalágan na alat nin cacanon, asin mayong sapin, nagculang an tibáad na? Asin sinda nagsarabi: Day lamang.

36 Asin sinabihan sinda: Alagad gñunian, an may sopot, cuâon iyan, asin man an alat, asin an mayô, ipabacal an sayyang aliboy asin bomacal nin minasbad.

37 Cayâ sinasabihan co camo, na caipuhan na maotob pá sa sacô itong nasusurat: Asin nabibilang sa caibahan nin magña maraot: háros ta an nasusurat manogñod sa sacô, maotob iyan.

38 Dagñan sinda nagsarabi: Cagurangnan, uya digdi an duang minasbad. Asin sia sinabihan sinda: Igô na.

*Si Jesús namimibi duman sa Gethsemani;
An pagdacopa.*

39 Asin can lumuas sia napaduman siring sa guinagauê nia, sa buquid nin magña olivas; asin si saiya man na magña discipulos ominiriba sa saiya.

40 Asin can nacaabot na caitong lugar, sinabihan sinda: Pamibi camo ta gñaning day camo macadapat nin sogot.

41 Asin sia biminulag sa sainda siring baga sa sarong daclag nin gapô an rayô; asin pacalohod nia namibi,

42 Na an olay: Amâ, con bóot ca, bulagan ining vaso sa sacuyâ; alagad day guibohon an bóot co, condî an saymo.

43 Asin tominogña sa saiya an sarong Ángel nin lagñit pinaca-rîgon sia.

44 Asin can sia nasa sa casaqitan, namimibi logod nin orog ca-lodoc: asin si saiyang gânot siring baga sa daraculang torô nin dugô na nagdadalahay sagcod sa dagâ.

45 Asin can pagtindog nia sa pagpamibi, asin napaduman sa saiyang magña discipulos, ná-abotan nia sinda na nagcaca-ratorog sa camondôan;

46 Asin sinabihan nia sinda: ¿Tâ-ano ta nagcatorog camo? Panag-bagñon camo, asin mamibi camo gñaning day camo macalaog sa sugot.

47 Can nagtaram pa sia, uya na digdi an sarong cadaclan, asin an gñinagñaranan na si Judas, sarô nin si cágdua, na sasa-enotan ninda; asin rominani sia qui Jesús sa paghadoc sa saiya.

48 Dagñan si Jesús sinabihan sia: Judas, ¿sa paghadoc itinatáo mo an áqui nin tauo?

49 Asin can pagcahiling nin si magña duduman sa pag-iriba nia caitong nangyayari, sinarabihan sia: Cagurangnan, panlugadon mi can cuchillo?

50 Asin sarò sa sainda linugad an sarong oripon can pón nin si magña Sacerdotes, asin pinalugñan sia can sa totóong taligña.

51 Dagñan can pag-simbag ni Jesús, nag-sabi: Pabayâe nindo sagcod digdi. Asin can pag-capoté can saiyang taligña, pinaomayan sia.

52 Asin si Jesús nag-sabi sa magña nagduruman sa saiya, si magña pón nin si magña Sacerdotes, asin si magña Magistrados nin templo, asin si magña camaguragñan: ¿ano ta siring sa sarong mahábon pinagruluas aco nindo na may magña minasbad asin samulig?

53 Can duduman pa aco sa cairiba nindo oro-aldao sa templo, day nindo hinoronat si magña camot tumang sa sacuya; alagad ini iyo an panahon nindo, asin an capangyarihan nin magña cadicloman.

54 Asin pacapag-daracopa sa saiya, dinará sia, asin ilinaog ninda sia sa harong nin si pón (príncipe) nin magña Sacerdotes. Asin si Pedro nag-sosonod sa saiya sa harayô.

55 Asin can paca-paláada can calayo sa tahao nin sala, asin paca-pag-turucao nin si gabos sa parilibot, timínucao man si Pedro sa sainda.

*An pagpaina ni Pedro na day nia
namimidbid si Jesús.*

56 Asin can si sarong sorogôn na daraga na-hiling sia na nag-tutucao sa carani can calayo, tinorohocan nia, sia,* asin nagsabi: Tará ini sarò sa cairiba nia.

57 Dagñan sia nagpáinda caiyan, na an olay: Babae, day co sia na-mimidbid.

58 Asin pagca-táod-táod, pagcahiling saiya nin si sarò, nagsabi: Asin ica man sarò sa sainda. Tará si Pedro nagsabi: Lalaqui, bacô acó.

---

* Si Pedro.

59 Asin can may sarong horas nang nacalihis si sarò nagsasabi na an olay: Totòo manangayod ini caibahan caiyan, háros ta sia Galileo.

60 Asin si Pedro nagsabi: Lalaqui, day na-aaraman co an sinasabi mo. Asin can sia nagtataram pa, si manoc nagturaoc.

61 Dagñan, pagligñoy nin Cagurangnan, quinalagcalag si Pedro: asin si Pedro nacaguiromdom can tataramon nin Cagurangnan siring sa pagcasabihi sa saiya: bâgo na tomoraoc an manoc papaindahan mo aco sa macatoló.

62 Asin can lumuas si Pedro, nagtagñis sia nin macuring pait.

63 Asin si magña tauo nanag-cacarapot qui Jesús, pinag-orolog-olog sia asin quicolog sia.

64 Asin paca-soclobi sa saiya, tinatampal si saiyang lalaugon, patin pinag-haharapot sia, na an magña olay: Tôdan mo con siysay an tominampal sa saimo.

65 Asin nag-sasabi pa nin ibang dacol na magña bagay sa paglanhad sa saiya.

66 Asin nin si aldao na, nagtiripon sa pagorolay-olay si magña camaguragñan nin banuân, asin si magña pòon nin si magña Sacerdotes, asin si magña escribas, asin inatubang sia ninda sa saindang cahatolan.

67 Na an magña olay: ¿Ica iyo an si Cristo? sabihon mo sa samuyâ. Asin sinabi nia sa sainda: Con somabi aco sa saindo caiyan, day camo maturubod;

68 Asin man con paghahapoton co camo, day aco nindo sisimbagon, day man aco nindo bubuhian:

69 Alagad pacatapus caini gñunian an áquí nin tauo magtutucao sa totòo can capangyarihan nin Dios.

70 Asin nagsarabi si gabos: ¿Con siring ica áquí nin Dios? Asin sia sinabihan sinda: Camo nagsasarabi na aco iyo.

71 Dagñan sinda nagñagsabi: ¿Ano pang pagpatotòo mamáuoton niatò? huli ta nadagñog na iyan niatò sa saiyang gñosó.

CAPÍTULO XXIII.

Si Jesús inatubang sa qui Pilato.

1 Cayâ can magtirindog si cadaclan gabos sa sainda, dinarâ ninda sia qui Pilato.

2 Asin nagporóon na ipag-sombong sia, na an magña olay : Ini ná-cúa niamó na nag-raraot sa nación ó catauohan, asin nag-papatanid na day magtáo nin buhis sa qui César, na an olay na sia iyo an Cristo, na hadê.

3 Dagñan si Pilato inosisa sia, na an olay : ¿Ica iyo an hadê nin magña Judios? Asin sa pag-simbag nia, nag-sabi : Ica an nag-taram caiyan.

4 Tarâ si Pilato nag-sabi sa magña Príncipes nin magña sacerdotes, asin sa magña cadaclan na day na-tubod : Day nin ano man na casálan acong nacúcúa sa tauong ini.

5 Alagad sinda nanunuhay na nag-sasabi : Nacaca-pariboc sa banuâan, ta nag-totocdô sa bilog na Judea, mag-póon sa Galilea sagcod digdi.

6 Dagñan si Pilato can madagñog sa Galilea, naghapot con бага ining tauong ini tagâ Galilea sia.

7 Asin can paca-aram na nasa nasásacopan ni Herodes, ipina-hatod sia cay Herodes na ini na-sa sa Jerusalem man can magña aldao na ito.

8 Tarâ si Herodes can pagcahiling qui Jesús, naogma sia nin macuri, háros ta haloy nang gayo na nagmamâuot mahiling sia ; háros ta nacadagñog dapit sa saiya nin dacol na magña bagay, asin may pagláom na macaca-hiling sa saiya na gomibo nin túbáad nang tindâan.

9 Asin pinag-osisa sia sa dacol na magña tataramon, alagad sia day nag-sisimbag nin cadiquit man lamang ;

10 Asin si magña pón nin si magña sacerdotes, asin si magña escribas nagñag-sosonbong nin macuring pag-igot tumang sa saiya.

11 Alagad si Herodes sagcod can saiyang magña may catongdan pinag-basang-basang sia, asin pinag-olog-olog na pina-sôlotan nin sarong gubing na mahalaga ; asin pina-balic siang ipinadarâ sa qui Pilato.

12 Asin naguin magcatóod si Pilato asin si Herodes can aldao man sang idto; huli ta cadto can enot nagcaca-ial sinda.

13 Dagñan si Pilato can alocon nia na magtiripon si magña poon nin magña sacerdotes patin si magña Magistrados, patin si Banuâan,

14 Sinabihan nia sinda; Ipina-dará nindo sacuyâ ini siring sa tauo na nagpapalagalag can banuâan: asin uya digdi, na can pinag-hahapot co sa atubang nindo, day mayô acong ná-cúa na tibáad nang casâlan sa tauong ini caitong magña ipinagñag sombong nindo dapit sa saiya.

15 Minsan pa si Herodes; huli ta ipinahatod co saindo sa saiya, asin uya digdi, day nin tibáad nang bagay na sucat icapagadan na naguinibo.

16 Cayâ bubuhian co ini, paca-siloti.

17 Asin may caipuhan na bohian sa sainda an sarô sa lambang fiesta.

18 Alagad si bilog na cadaclan, nagcurahao nin sarabay, na an olay: Haléon ini asin butasi sa samuyâ si Barrabás:

19 (na iyan ilináog sa bilangôan huli sa sarong pagpariboc na naguinibo sa ciudad, asin sarong pacagadan).

20 Asin nagtaram liuat sa sainda si Pilato, na boot niang bohian si Jesús.

21 Alagad sinda nagbaralic nin pagcururahao, na nag-sarabi: Padupahon sia sa crúz, padupahon sia sa crúz.

22 Asin sia sinabihan sinda sa icatoló: ¿alagad anong carâtan an naguinibo caini? Day nin anoman na casâlan sa pacagadan acong ná-cúa sa saiya: cayâ nangayod sisilotan co sia, asin bubuhian co sia.

23 Alagad sinda nagpipiririt sa daculang magña tigñog, na naghahagad na ipapacô sa crúz. Asin si magña tigñog ninda asin nin magña poon nin magña sacerdotes nagñag-dudugang.

24 Cayâ si Pilato pinag-marhay nia na guibohon itong pinag-hahagad ninda;

25 Asin binuhian sa sainda itong napabilangô huli sa pag-pariboc asin sarong pacagadan, na iyan pinag-hagad ninda; asin itináo nia Jesús sa cabôtan ninda.

*An pagpacôan qui Jesús sa crúz sa tahao
nin duang parahábon.*

26 Asin can dará na sia ninda, hinoron si Simon na tagá Cirene, na halê sa oma, asin ibinabao ninda sa saiya an Cruz ta gñaning pâsanon nia iyan sa hudian ni Jesús.

27 Asin nagñag-sosonod sa saiya si sarong cadaclan nin banuâan, asin nin magña cababaehan, na nagtataragñis asin nagñag-aagragñay.

28 Alagad si Jesús pagca-ligñoy sa sainda nagsabi saindá: Magña áquí nin Jerusalem, day aco nindo pagtagñisan, condi mag-tagñis camo huli sa saindo man sana, asin huli can saindong magña áquí.

29 Háros ta uya digdi na inadatong an magña aldao na dian mag-sasarabi: Magña paladan an magña day nagña-quiring babae, asin an magña tulac na day nagpagñaquí, asin an magña daghan na day nagpasoso.

30 Dagñan mag-poporoon na magtararam sa magña bolod: Rumpag camo sa ibabao niamô; asin sa magña boroboclod: Tamboni cami nindo.

31 Huli ta con sa cahoy na hilao guiniguibo an magña bagay na ini, ¿dian sa alang, ano an guiguibohon?

32 Asin dinará man sagcod sa saiya si duang magña para hábon, na gagadanon.

33 Asin can pagdatong ninda duman sa lugar na gñinagñaranan *Bogñô* (calavera), ipinaracô sia sa crúz duman, asin si magña tulisan, si sarô sa totóo, patin si sarô, sa ualá nia.

34 Asin si Jesús nag-sasabi: Amâ, patauada sinda háros ta day nacaca-aram can guiniguibo. Asin paca-pagbaragñaa can saiyang magña gubing, pinag-surugalan.

35 Alagad an banuâan nasa sa paghiling; asin pinagoologolog sia nin si magña príncipes sagcod sa sainda, na an magña sabi: sa magña iba nacaligtas sia: lomigtas sia sa saiya man sana, con бага ini iyo an Mesias, na sia an pinilí nin Dios.

36 Nagñag-duduhagui man sa saiya si magña soldados, na nagdodoroloc sinda asin pinapahayagan sia nin sucá.

37 Asin nag-sasarabi: Con baga ica iyo an Hadê nin magña Judios lomigtas ca sa saimo man sana.

38 Asin igua man sa itâas nia nin sarong cagñaranan na nasusurat sa letra nin Griego, asin latin, patin Hebreo; « *Ini iyo an Hadê nin magña Judios.* »

39 Asin sarô nin si magña tulisan na nagcaca-biritay, pinaglalanghadan sia, na an olay: Con baga ica iyo an Cristo, lomigtas ca sa saimo man sana asin sa samuyâ.

40 Asin nag-simbag si sarô, sinagüê sia, an sabi: ¿Minsan pa ica day natatacot sa Dios, na nasa sa capadusahan man sana?

41 Asin quita, sa catotoohan, sa magcacanigô nagtios quita; háros ta inaaco niatô itong maninigô sa satuyang magña guibo; alagad ini day nacaguinibo nin anoman na maraot.

42 Asin nag-sabi sia qui Jesús: Guiromdomon mo aco con maca-datong cana sa cahadéan mo.

43 Dagñan si Jesús sinabihan sia: Sacatotoohan sinasabihan taca na gñunian macaca-iba ca sa sacuyâ duman sa Paraiso.

44 Asin can panahona nin sexta* nangyari si magña pandiclom sa ibabao nin bilog na quinában sagcod sa horas nin nona.†

45 Asin an aldao diminiclom, asin si tahob nin templo naguisi sa catahauan.

46 Dagñan si Jesús, can pag-agragñay sa daculang tigñog, nag-sabi: ¡Amâ, sa saimong magña camot idinodolot co an sacuyang espíritu! Asin paca-sabi caini, naotsan.

47 Asin huli ta si centurion nahiling itong nangyari, nag-pamurauay sa Dios na an olay; Totóo man nangayod na ining tauong ini matanos.

48 Asin si cadaclan gabos nin si magña nagñaduduman na naca-hiling caining nangyaring gñagñalsan, can maquita ninda an nangyari, nagñag-pupurulì nagtutumboc sa saindang magña daghan.

49 Saca gabos niang magña camidbid, asin si magña babae nanagñag-sosonod sa saiya magpôon sa Galilea, na sasa harayô can nag-hihiling can magña bagay na ini.

* odto na may las doce.—sexta.

† may las tres sa hapon.—nona.

An pagtangkal qui Jesús sa crúz.

50 Asin uya digdi si sarong lalaqui na gñinagñaranan si José, na sia sarong senador, sarong lalaqui na marhay asin banal.

51 (na sia day timinogot sa cahatolan minsan sa magña guinibo ninda), tagá Arimatea, ciudad nin Judea, na sia man nag-hahalat can cahadéan nin Dios;

52 Ini nag-duman qui Pilato, asin hinagad an hauac ni Jesús.

53 Asin paca-tangala, pinatos idto sa sarong tamong, asin ibinugtac sia sa sarong lolobgñan na nacocot-cot sa gapong matagas ó lâguit, na dian day pa nin siysay man na ibinugtac.

54 Asin naguin aldao na paghahandâ nin Pascua; asin nagsisirang na an aldao na Sábado ó paghigñalô.

55 Asin si magña babae na nasa pagiriba niya magña halê sa Galilea, nagsoronod man, asin naghiriling nin si linobgñan, asin con pina-ano si pagcabugtacan can saiyang hauac.

56 Asin pagpuruli ninda nag-arandam nin magña mahamot asin magña unguento; asin nagñag-pahigñalô can sábado siring sa natotogon.

CAPÍTULO XXIV.

An gñagñalasan asin mamurauayon na pagcabuhay liwat ni Jesús.

1 Asin can enot na aldao nin semana pagcaaga, nag-duruman sinda sa linobgñan, dará si magña mahamot na saindang inandam, asin magña nagcápira pang babae sagcod sa sainda.

2 Asin nagca-arabtan ninda si gapô na na-buncal-na sa lolobgñan.

3 Asin can pagca-laog ninda, day na nagca-curúa si hauac nin Cagurangnan na si Jesús.

4 Asin nangyari, na can napapagñalas sinda caining nangyari, uya digdi na may duang lalaqui na nag-pagñontoc sa cataid ninda na may magña gubing na mabanaag;

5 Tará huli ta nagcataracut sinda asin ípinandocò sa dagâ si saindang magña lalaugon, sinabihan sinda : ¿Tâno ta hinahanap nindo dian sa magña gadana itong buhay?

6 Day mayò digdi na, ta nabuhay liuat : guiromdoma nindo itong itinaram sa saindo, can duduman pa sa Galilea,

7 Na an olay : Caipuhan na an áquí nin tauo iatang sa magña camot nin magña tauong para-casalâ, asin na padupahon sia sa crúz, patin mabuhay liuat sa ica-tolong aldao.

8 Dagñan sinda nagpaca-guiromdom can saiyang tataramon.

9 Asin can pagpuli na ninda paghalê sa lolobgñan, nagbararetâ can gabos na magña bagay na ini sa cagsarong discípulos, asin sa gabos na magña iba pa.

10 Asin sinda iyo si María Magdalena, asin si Juana, patin si María na inâ ni Jacobo, asin si magña iba pang babaeng cairiba ninda, an magña nag-saraysay can magña bagay na ini sa magña apóstoles.

11 Asin sinda nagñag-luba na бага sarong carugñauan si magña tataramon ninda, asin day ninda iyan tinorobodan.

12 Alagad can pagca-buhat ni Pedro, nagdalagan pasiring sa linobgñan ; asin can mahiling sa laog, naquita nia si magña yamit na saná napapadaplâ ; asin nag-balic sia, napapagñalas dapit caidong nangyari.

Si duang discipulo na pasirigñon sa Emmaús.

13 Asin uya digdi, si dua sa sainda nag-papasiring can aldao man sanang iyan sa sarong nayón ó caomahan na may anom na polong estadio (leguas) caharayó sa Jerusalem, na an gñaran Emmaús.

14 Asin nag-oolay-olay sinda dapit caitong gabos na magña bagay na nangyari.

15 Asin nangyari na can nag-lalacao sinda na nag-oolay-olay, asin nagpapahapot-hapot sindang dua, si Jesús man sana diminoloc, asin nag-lalacao sa caibahan ninda.

16 Alagad si saindang magña matá nagcacataracpan, gñaning day sia ninda magca-miridbid.

17 Asin nag-sabi sa sainda : ¿Anong magña hulit iyan na saindong pinag-oolayan sa paglacao, asin na-moimondô camo?

18 Asin sa pagsimbag can sarò na pinag-gñagñararan na si Cleofas, nag-sabi sa saiya : ¿Ica sanang gayo an bacong taga Jerusalem na nag-lálacao duman, asin day ca naca-aram can magña bagay na nangyari can magña aldao na ini?

19 Dagñan sia sinabihan sinda : ¿Anong magña bagay? Asin sinda sinabihan sia : Dapit qui Jesús Nazareno, na sia an lalaqing Profeta, mapangyari sa guibo asin sa tataramon sa atubang nin Dios asin nin bilog na banuân ;

20 Asin con ano ta sinilotan nin si magña pòon nin magña sacerdotes asin si satuyang magña pòon sa cagadanan, asin ipinadupa sia sa Crúz.

21 Alagad cami nagñag-hahalat na sia iyo an matubos can Israel : asin gñunian dapit caini gabos, iyo gñunian si icatolong aldao na pangyari caini.

22 Minsan mau si nagca-pirang babae sa magña pag-iriba niamô pina-cubhanan cami, na sinda day pa mina sirang si aldao nag-duruman sa linobgñan :

23 Asin can day ninda ná-cua si saiyang hauac ó bangcay, nag-baralic na an magña sabi nagñag-paca-quita man nin nagpahayag na magña ángeles na nag-sarabi na sia buhay.

24 Asin nagpa-duruman si magña nagcá-pira sa samuyà sa lolobgñan, asin nagca-arabtan nindang siring can magña pina-nag-sarabi nin magña babae ; alagad sa saiya day nagpaca-quita sinda.

25 Dagña sia sinabihan sinda : ¡ Oh cùlapus, asin magña magabat na pusò sa pagtubod can gabos na ipinag-sarabi nin magña Profetas !

26 ¿Bacong caipuhan na an Cristo mag-tios can magña bagay na ini, asin na lomáog sa saiyang camurauayan ?

27 Asin na magpoon pa sa qui Moisés, asin sa gabos na magña Profetas, ipinag-saýsay sa sainda nia sa gabos na magña casuratan itong ipinag-sasarabi dapit sa saiya.

28 Asin nag-paca-datong sa nayón na padudumanan : asin an guinibo nia siring baga sa mapa-duman sa harayoon pa.

29 Alagad sinda pinogolan sia sa pirit, na an magña sabi :

Pomauulat cana sa caibahan niamô, huli ta mahapon na Liminâog na sana sia sa paqui-ontoc sa sainda.

30 Asin nangyari na can nag-tutucao sa caibahan ninda sa lamesa, pagca-capot can tinapay, benendicionan, asin binâac, patin tinâuan sinda.

31 Dagñan nagca-buruclat si saindang magña matá, asin na-midbiran sia; alagad sia natiguará sa saindang magña matá.

32 Asin nag-sasabi si sarò sa sarò man sana: ¿Day nag-lalaad si satuyang pusò sa satuyang daghan, can nag-papaqui-olay pa sa satuyâ duman sa dalan, asin binubucas sa satuyâ si magña casuratan?

33 Asin can pag-buhat ninda can horas man sanang ito, nag-baralic sinda sa Jerusalem, asin nagca-arabtan ninda -si cagsarò na nagcaca-tiripon, asin si magña na sasa caibahan ninda.

34 Na nag-sarabi sinda: Na-buhay liuat an Cagurangnan, totoo manangad, asin napa-quita cay Simón.

35 Dagñan sinda nagñag-osipon can magña bagay na nangyari sa sainda duman sa dalan, asin dapit can pagca-mid-biri ninda can binabâac si tinapay.

36 Asin can sinda nagtatararam pa can magña bagay na ini, siá napatahao sa sainda, asin sinabihan sinda: an catoni-nogñan mapa-saindo.

37 Tará sinda na nagcacurubhanan asin napagñalas, nagñaghonâhonâ na naghihiling sinda nin espíritu.

38 Alagad sia sinabihan sinda: ¿Tádao ta natiticbahan camo, asin ta iniitâas an magña pag-isip sa saindong magña pusò?

39 Hiligña nindo an sacuyang magña camot asin an sacuyang magña bitis, ta aco iyo manangayod: dooni nindo, asin hiligña nindo; ta an espíritu day nin laman minsan pa gayod magña tûlang siring sa pacahiling nindo na aco igua.

40 Asin can pacasabi caini, ipinahayag sa sainda si magña camot asin si magña bitis.

41 Asin can day pa guiraray minatubod caiyan sa caogmahan asin ta nag-gñagñaralas, sinabihan sinda: ¿Igua camo digdi nin tibaad nang sucat mácacan?

42 Dagñan sinda pinahayagan sia can cabtang nin sarong sirâ na inasal, asin sarong anirâ na may dogos.

43 Asin sia quinúa, ito, asin quinacan sa atubang ninda.

44 Asin sinabihan nia sinda: Ini iyo si magña tataramon na isinabi co sa saindo, can didian pa aco sa caibahan nindo: na may caipuhan na magcaorotob an gabos na magña bagay na nasurat dapit sa sacô sa togon ó ley ni Moisés, asin sa magña Profetas, patin sa magña auit na pag-omao.

45 Dagñan binucas sa sainda an cahologan, ta gñaning magpacamidbid sinda can magña casuratan;

46 Asin sinabihan sinda: Siring caini an nasurat, asin siring manini-caipuhan na an Cristo magtios, asin mabuhay liuat sa magña gadan-na sa icatolong aldao;

47 Asin na ipag-hulit sa saiyang pag-gñaran an pagsolsol asin an pagpatawad nin magña casálan sa gabos na magña naciones, mag-pôon sa Jerusalem.

48 Asin anan camo an magña sacsí can magña bagay na ini.

49 Asin ta uya digdi, na ipapa-dará co an capanugâan nin sacuyang Amâ dian sa saindo: alagad camo omontoc dian sa ciudad sa Jerusalem, sagcod na magubigñan camo nin capang-yarihan na halê sa may calangcauan.

An mamurauayon na pagsacat sa lagñit ni Jesús.

50 Asin dinará sinda sa luas sagcod sa Bethania, asin can pagca-itaasan can saiyang magña camot, benendicionan sinda.

51 Asin nangyari na can pacabendicioni sa sainda, siminuhay sa sainda, asin dinará sa itâas pasiring sa lagñit.

52 Asin sinda, paca-tapus nin pag-samba sa saiya, nag-baralic sa Jerusalem sa daculang caogmahan;

53 Asin nuduman sinda guiraray sa templo ó simbaham, na nag-oomao nagpapa-salamat sa Dios. Auot pa.

AN SANTO EVANGELIO

NIN

CAGURANGNAN TANG JESU-CRIRTO

NA

ISINURAT NI

SAN JUAN.

CAPÍTULO I.

An Verbo nani tauo.

1 Sa caenotenote sia iyo an Verbo, asin an Verbo nasa caibahan nin Dios, asin an Verbo iyo an Dios.

2 Sia sa caenotenote nasa Dios.

3 An gabos na magña bagay guinibo nia, asin cun day sia day nin anoman na naguibo sa naguinibo.

4 Sa saiya duduman an buhay; asin an buhay iyo an ilao nin magña tauo.

5 Asin an ilao minaliuanag sa magña cadiclomán, alagad an magña cadicloman day namansayan an ilao.

6 Iguá nin saróng tauo, na sinogô nin Dios, na gñinagñaranan si Juan.

7 Ini napadigdi sa pagsacsi, ta gñaning mapatotoohan an dapit sa ilao, ta gñaning an gabos magturubod huli sa saiya.

8 Bacô sia an ilao, condi napadigdi sa pag-patotoo dapit can ilao;

9 tará an ilao na totoo na nacacaliuanag sa gabos na tauo, iyó an mapadigdi sa quinâban.

10 Sa quinâban sia nagoontoc, asin an quinâban guinibo nia, asin an quinâban day sia namidbid.

11 Napadigdi sa saiyang magña sadiri; asin an magña dating sadiri nia day sia pinagaracô ó namidbiran.

12 Tará si gabos na magña nagaracô saiya, tinauan nia sinda nin capangyarihan na maguing magña áqui nin Dios; si magña minatubôd sa saiyang gñaran;

13 na sinda ináqui, bacong sa dugô, bacong sa boót nin lamán, bacong sa boót nin tauo, cundi sa Dios.

14 Asin an Verbo nani lamán, asin nag-eroc sa satô (asin nabiling ta an saiyang camurauayan, camurauayan na siring sa Bogtong na áqui nin Amâ), panô nin biyayâ asin nin catotoohan.

Pagpatotoo ni Juan nasi Bautista.

15 Si Juan nagpatotoo dapit sa saiya, asin nagcurahao, na sominabi, Ini iyó idtong isinabi co, An mapadigdi na nasa hudian co, sia nangñegñenot sa sacô; huli ta sia naenot pa sacô.

16 Asin sa saiyang capanóan naquiquinabang quitá gabos, asin an biyayâ dahel sa biyayâ.

17 Huli ta dabel qui Moisés itinaó an togon alagad an biyayâ asin an catotoohan dahel qui Jesu-Cristo naguinibo.

18 Si-isay man day nacahiling casoarin mán sa Dios: an Aquing Bogtong, na nasa boót nin Amâ, sia man sana an nagpamidbid sa satô.

19 Asin ini iyo an pagpatotoo ni Juan, nin si an magña Judio pinagsorogó saiya halê sa Jerusalem an magña sacerdote asin magña Levita, sa pagharapot saiya: ¿Si-isay icá?

20 Asin tominogâ, asin day sia nagpaina, eondi tominogâ, na nagsabi: Bacô acó an Cristo.

21 Asin nagharapot saiya, ¿Si-isay icá gñani? ¿Iyo icá si Elias? Asin nagsabi, Bacô acó. ¿Iyo icá an profeta? Asin sominimbag: Bacô.

22 Nagsarabi gñani sinda sa saiya, ¿Si-isay ca? isabi mo sa samô, ta gñaning magtaó cami nin simbag sa magña nag-sorogó samô. ¿Anong isasabi mo dapit sa saimo?

23 Acó, nagsabi sia, iyo an tigñog nin nagcucurahao sa patag: Andamón nindo an dalan nin Cagurangnan, siring sa isinabi can profeta Isaias.

24 Asin sinda na magña sinogò anan na cairiba nin magña Fariseo.

25 Asin pinagharapot sia, na nagsarabi saiya, ¿Anó ta nagboboniag ca, gñani, cun бага bacò icá an Cristo, bacò ca man si Elias, asin bacò ca man an profeta?

26 Si Juan nagsimbag sainda, na sominabi: Acó nagboboniag sa tubig, alagad sa tahao nindo may nagtitindog na sarò, na day nindo namimidbid.

27 Sia an mapadigdi sa hudián co, na siya naenot sa sacò: na day gñani acó maninigò na maghubád can bogcos nin saiyang magña chapin.

28 Ining magña bagay na ini nangyari sa Betania, sa sarong ibong nin Jordán, na pinagboboniagan ni Juan.

29 Can pagcaaga, si Juan nahiling si Jesús na naghaharani sa saiya, asin nagsabi, Uya digdi an cordero nin Dios, na naghahalê can casalan nin quinâban.

30 Ini iyo idtong sacong isinabi, Sa hurian co madigdi an sarong Lalaqui na nagñegñenot sacò; huli ta naenot pa sacò.

31 Asin day co sia namimidbid; alagad tagñaning mahayag sia sa Israel, cayâ gñani acó napadigdi na magboniag sa tubig.

32 Asin si Juan an nagpatotoo, na nagsabi, Nahiling co an Espiritu na naghihilig, siring sa salampati, guican sa lagñit; asin tominogpâ sa ibabao nia.

33 Asin day co sia namimidbid: alagad si nagsogò sacò na acó mamoniag sa tubig, sia man saná sinabihan acó: An mahiling mo na sa ibabao nia ñiligan can Espiritu asin tomogpâ sa ibabao nia, iyan iyo an nagboboniag sa Espiritu Santo.

34 Asin nahiling co sia, asin pinagpatotoohan co na ini iyo an Aqui nin Dios.

An magña enot na discipulo ni Jesús.

35 Can caagahan si Juan duduman liuat sa dating lugar, asin duá nin saiyang magña discipulo:

36 asin can mahiling si Jesús na nagaágui dumán, nagsabi, Uya digdi an Cordero nin Dios.

37 Asin an duang discipulo can magca-daragñog ninda sia na nagtataram nin siring, nagsoronod qui Jesús.

38 Can pag-ligñoy gñani ni Jesús, asin mahiling na nagso-soronod saiya, nagsabi sainda, ¿Anó an hinahanap nindo? Sindá nagsarabi saiya, Rabbi (na cun tatalastason boót sabihon, Maestro), ¿saén ca pag-oontoc?

39 Sia nagsabi sainda, Madiá camó asin hiligñon nindo. Nagduruman gñani, asin nagcahiriling ninda an pinag-oontocan; asin nagcauaralat saiya can aldao na iyan: huli ta may á las diez na an oras.

40 Si Andrés, tugang ni Simon Pedro, sarò sa dua nin magña nacadagñog qui Juan, asin nagsonod saiya.

41 Ini nasabat gñona an saiyang tugang na si Simón, asin nagsabi saiya: Nasabat mi an Mesias, (na cun tatalastason, boot sabihon, an Cristo).

42 Asin dinará sia qui Jesús. Si Jesús can hiniling sia, sinabihan: Ica iyo si Simón, áqui ni Jonás; aapodon cang si Cefas (na cun tatalastason si Pedro).*

43 Can caagahan binoót niang paduman sa Galilea; asin can masabat si Felipe, si Jesús nagsabi saiya, Somonod ca sacò.

44 Si Felipe tagá Betsaida, ciudad ni Andrés asin ni Pedro.

45 Nasabat ni Felipe si Natanael, asin nagsabi saiya: Nasabat mi idtong isinurat ni Moisés sa catogonan, asin siring man si magña profeta, si Jesús na tagá Nazaret, áqui ni José.

46 Asin sinabihan sia ni Natanael, ¿Sa Nazaret dao mang-yayaring lomuas an anoman na carahayan? Si Felipe nagsabi saiya, Madiá ca asin hiligñon mo.

47 Si Jesús nahiling si Natanael na nagdodoloc sa saiya, asin nagsabi dapit sa saiya. Uya digdi an sarò na totoong Israelita, na sa saiya day nin dayâ.

48 Nagsabi saiya si Natanael, ¿Saén mo acó namimidbid? Si Jesús sominimbag asin sinabihan, Day ca pá inaapod ni Felipe, can nagsisironog ca sa higuera, nahiling ta ca.

49 Si Natanael sinimbag sia: Rabbi, icá iyo an Aqui nin Dios, icá iyo an Hadè nin Israel?

* Pedro, cun tatalastason, gapò.

50 Si Jesús sominimbag asin sinabihan sia, huli ta sinabihan co ica, Nahiling ta ca sa irarom nin higuera, minatubod ca? magña bagay na daraculâ pa caini mahihiling mo.

51 Asin nagsabi saiya. Sa catooohan, sa catooohan sinasabihan co camó, na magpoon gñunian, mahihiling nindong bucás an lagñit, asin an magña ángeles nin Dios na nagsasaracat asin naghihirilig dapit sa Aquí nin tauo.

CAPÍTULO II.

An magña quinasal sa Caná; an tubig na nani arac.

1 Asin can icatolong aldao guinibo an sarong boda sa Caná nin Galilea; asin an inâ ni Jesús duduman:

2 asin inalóc man si Jesús, asin an saiyang magña discipulo, sa quinasal.

3 Asin nin si nagculang si arac, an inâ ni Jesús nagsabi, saiya, Day sinda nin arac.

4 Nagsimbag si Jesús saiya, Babaye, ¿anóng labot co saimo? Day pa minadatong an oras co.

5 Nagsabi an saiyang inâ sa magña para-lincod, An gabos na isabi saindo, guibohon nindo.

6 Asin iguá nin anóm na tapayan na gapô na nabubugtac duman, siring sa quinaugalean nin magña pag-lilinig nin magña Judio, an balang sarô caidto malalaogan nin duá ó tolóng dulay na tubig.

7 Si Jesús nagsabi sainda, Panoón nindo an magña tapayan nin tubig. Asin sinda pinagparanô ini sagcod sa gñagnâ.

8 Sia gñani nagsabi sainda. Cuaon nindo gñunian, asin darahon nindo idto sa pinaniualaan sa lamesa. Asin pinagdarará saiya.

9 Asin can manamitan can pinaniualaan sa lamesa an tubig na nani arac, na day nia naiisihan cun saen halê (tará naiisihan can magña paralincod na nagcurua can tubig), inapod can pinaniualaan sa lamesa an agom na lalaqui,

10 asin nagsabi saiya, Arin man na tauo an enot na ibinobogtac an marahay na arac, asin cun an magña inaraloc

nagcabrasog-na nin marahay, dagñan ibinobogtac an maraot : icá iba man tinagò mo an marahay na arac sagcod gñunian.

11 Ining capinonan nin saiyang magña tandâ, guinibo ni Jesús sa Caná nin Galilea, asin ipinahayag an saiyang camurauayan ; asin nagturubod sa saiya an saiyang magña discipulo.

12 Pacatapus caidto, naghilig sa Capernaum, sia asin an saiyang inâ asin an saiyang magña tugang asin an saiyang magña discipulo : asin day nag-orontoc dihan nin halauig na magña aldao.

Si Jesús lininig an templo.

13 Asin can harani na an Pascua nin magña Judio, si Jesús tominocad sa Jerusalem.

14 Asin nagcaarabotan niya sa templo si magña nag-papabacal nin magña orig asin magña carnero asin magña salampati, asin an magña para-balióng-pirac nagtuturucao.

15 Dagñan gominibo nin sarong hampac na pisi, pinaluas idto gabos sa templo ; asin siring man an magña carnero, asin an magña orig ; asin iuinisac an pirac nin magña para-balió, asin pinagtoromba an saindang magña lamesa.

16 Asin si magña nagpapabacal nin magña salampati sinabihan sinda, Halèon nindo digdi an magña bagay na ini, day nindo guibohon an harong nin sacong Amâ, na harong nin pagbaracalan ó sâdan.

17 Dagñan nagpacaromdom an saiyang magña discipulo na nasurat : an paghigñat can saymong harong tinunao aco.

18 Cayâ gñani an magña Judio nagsirimbag asin nagsarabi saiya, ¿ Anó an tandâ na ipinamimidbid mo sa samò, na guiniguibo mo ining magña bagay ?

19 Nagsimbag si Jesús asin sinabihan sinda, Láglaon nindo ining templo, asin acó sa tolong aldao papatindogon co iyan liuat.

20 Nagsarabi gñani an magña Judio, Apát na polò may anóm na taon an pag-guibo caining templong ini ; ¿ asin icá sa tolong aldao papatindogon mo ?

21 Tará sia nagtatarám dapit can templo nin saiyang hauac.

22 Can sia gñani mabuhay na liuat sa magña gadan, naromdoman can saiyan magña discipulo na nagsabi caidto, asin nagturbod sa casuratan, asin sa tataramon na isinabi ni Jesús.

23 Asin can siya nasa Jerusalem, can pascua, na caaldauan, balaquid si magña nagturbod sa saiyan gñaran, can mahiriling an magña tandâ na guinguibo nia.

24 Alagan si Jesús man sana daing paniualâ sa sainda; huli ta namimidbid niya an gabos,

25 asin day nia caipuhan na siisay man magpatotoo saiya dapit sa tauo; huli ta naiisihan nia an nasa boót nin tauo.

CAPÍTULO III.

Si Jesús naquipag-olay qui Nicodemo dapit sa bâgong pagcamondag.

1 Asin iguá nin saróng lalaqui sa magña Fariseo na gñinagñaranan si Nicodemo, lalaqing poon nin magña Judio.

2 Ini napadigding bangui qui Jesús, asin sinabihan sia, Rabbi, naiisihan mi na icá saróng maestro na guican sa Dios; huli ta si-isay man daing macacaguibo can magña tandâ na guinguibo mo, cun an Dios day nasa saiya.

3 Nagsimbag si Jesús asin sinabihan sia, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan ta ca, Na cun an tauo day mamondag liuat day macacahiling can cahadêan nin Dios.

4 Nagsabi saiya si Nicodemo, ¿Páanó an pangyari na an tauo mamondag liuat cun magurang na? ¿mangyayari dao na macalaog liuat sa tulac nin saiyang inâ asin imondag?

5 Si Jesús sominimbag, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan ta ca, Na an day mamondag sa tubig asin sa Espiritu, day macacalaog sa cahadêan nin Dios.

6 An namondag guican sa lamán, lamán man, an namondag guican sa Espiritu, espiritu man.

7 Day ca mag-gñalas na sinabihan ta ca. Quinacaipuhan sa saindo na mamondag guiraray.

8 An doros minahoyóp cun saen an boót; asin nadadagñog mo an saiyang tanog, tará day mo na-iisihan cun sain mina-

guican, asin cun mapa-saen: iyo man idtó gabos na namomondag na guican sa Eápiritu.

9 Si Nicodemo nagsimbag asin sinabihan sia, ¿Papánón an pangyayari caining magña bagay?

10 Si Jesús nagsimbag asin sinabihan sia, ¿Sarô cang maestro sa Israel asin day mo nasasabotan ini?

11 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan ta ca na idtong naiisihan mi pinagtatarám mi, asin an nahiling mi pinagpapatotoohan mi; asin day nindo inaacô an samong pagpatotoo.

12 Cun minsan na sinabihan co camó nin magña bagay na dapit sa dagâ, asin day camó nagtuturobod, ¿papánón an pagturubod nindo cun sasabihan co camó nin magña bagay na dapit sa lagñit?

13 Asin day nin si-isay man na sominacát sa lagñit, cundi idto na sa lagñit naghilig; *na iyo*, an Aqui nin tauo na nasa lagñit.

14 Asin siring sa pagpatindog ni Moisés can halas sa patag, siring man caipuhan na an Aqui nin tauo mapatindog;

15 ta gñaning idto gabos na minatubod sa saiya day malagalag, condi na magcaigua nin buhay na daing catapusan.

16 Huli ta namótan na gayo nin Dios an quinában, na itinaó an saiyang Aquing bogtong, ta gñaning an gabos na minatubod sa saiya, day malagalag, cundi magcaigua nin buhay na day nin catapusan.

17 Huli ta day isinobol nin Dios an *saiyan* Aquí sa quinában sa pagpadusa sa quinában, cundi ta gñaning an quinában maca-ligtas dahel sa saiya.

18 An minatubod sa saiya, day hohocoman; tará an day minatubod, nahocoman na; huli ta day nagtubod sa gñaran nin Aquing bagtong nin Dios.

19 Asin ini iyo an paghocom: huli ta an ilao napadigdi sa quinában, asin an magña tauo namótan pang labí an magña cadiclomán qui sa ilao, huli ta an saindang guibo magña maraot.

20 Huli ta an gabos na nag-guiguiribo nin magña maraot, naogñis sa ilao, asin day minaharani sa ilao, ta gñaning an saindang magña guibo day magcasaragûe.

21 Tará an nagguiguibo nin catotoohan, minaharani sa ilao, ta gñaning an saiyang magña guibo mapahayag na anan iyan magña guinibo dian sa Dios.

Bâgong pagpatotoo ni Juan nasi Bautista.

22 Pacatapus caining magña bagay napadumán si Jesús cairiba an saiyang magña discipulo sa dagâ nin Judea; asin duduman sia sa cairiba ninda, asin nag-boboniag

23 Asin si Juan man nagboboniag sa Eron, sa carani nin Salim, huli ta dumán canigoan an tubig; asin nagduduruman *sinda* asin binoboniagan niya.

24 huli ta si Juan day pa ibinugtac sa bilangoan.

25 Nagca-igua nin riboc an magña discipulo ni Juan, asin si magña Judio, dapit sa paglilinig:

26 asin nagdirigdi qui Juan asin nagsarabi saiya, Rabbi, idtong caiba mo dumán sa ibong nin Jordan, na sia tinauan mong pag-patotoo, uya digdi na sia nag-boboniag, asin si gabos nagduduman sa saiya.

27 Nagsimbag si Juan asin nagsabi, An tauo day nacacapag-acó nin anoman, cun day ipinagcatalagá saiya nin lagñit.

28 Camó man saná magña sacci co na isinabi co: Bacó acó an Cristo; cundi sinogô acong mang-enot saiya.

29 An cagsadiri nin esposa iyo esposo; tará an catood nin esposo na nacatindog asin nagdadagñog saiya, nararagña nin macuri dahel can tigñog nin esposo: cayâ nangayod ining caragñahan co, naotob na.

30 Caipuhan na sia magtalobô, asin acó mag-sadang.

31 An minaguican sa itaas, iyo an napapaibabao sa gabos; an minaguican sa dagâ, taga dagâ iyan asin magña bagay na dapit sa dagâ an pinagtatarám; an minadigdi guican sa lagñit, iyo an mapapasaibabao nin gabos.

32 Asin idtong nahiling asin nadagñog, iyo an pinagpatotoohan; asin day nin si-isay man na minaacó can saiyang pag-patotoo.

33 Idtong minaacó can saiyang pag-patotoo, ini an nag-bugtac can saiyang tandâ, na an Dios iyo an totoo.

34 Huli ta idtong sinogò nin Dios, itinataram an tataramon nin Dios; huli ta day itinatao nin Dios an Espiritu na siring sa socol.

35 An Amâ namomoót sa Aqui, asin an gabos na magña bagay ibinugtac sa saiyang camót.

36 An minatubod sa Aqui, iguá nin buhay na day nin catapusan; tará idtong day minatubod sa Aqui, day *nia* mahihiling an buhay, cundi an caangotan nin Dios magdadanay sa saiya.

CAPÍTULO IV.

An Samaritana.

1 Malá can maaraman gñani ni Jesús na nagcadaragñog can magña Fariseo na si Jesús nag-guiguibo asin nagboboniag nin magña discipulo na labi pa qui Juan.

2 (minsan si Jesús day nagboboniag, cundi an saiyang magña discipulo),

3 naghalê sa Judea, asin nag-balic liuat sa Galilea :

4 asin quinacaipuhan na mag-águi sa Samaria.

5 Napadigdi gñani sa saróng ciudad nin Samaria na gñinagñaranan Sicar, harani sa omá na itinaó ni Jacob sa saiyang áqing si José :

6 asin an bobón ni Jacob yaon dihan. Si Jesús gñani, ta napapagal-na dahel nin si saiyang paglacao, tominucao sia sa tampi can bobón. Harani-na sa oras nin sexta.*

7 Asin napadigdi an saróng babaye na tagá Samaria na macua nin tubig: Si Jesús nagsabi saiya, Painomon-mo acó.

8 Huli ta nagduruman an saiyang magña discipulo sa ciudad sa pagbaracal nin cacanon.

9 Nag-sabi gñani saiya an babayeng tagá Samaria: ¿Tádao icá, na icá Judio, nag-hahagad icá sacó nin maiinom, na acó babayeng tagá Samaria? (huli ta an magña Judio day naquiquipag-olay sa magña Samaritano).

10 Si Jesús nag-simbag asin sinabihan sia, Cun mamidbid mo an biyayâ nin Dios, asin cun si-isay an nagsasabi saimo,

* 4 las-12-nin aldao.

Painomon mo acó ; icá mag-hahagad sa saiya, asin sia tinauan ca nin tubig na buháy.

11 Nagsabi saiya an babaye, Cagurangnan, day ca nin anoman na icaharoc, asin an bobón hararom : ¿saen gñani duduman an tubig mong buháy ?

12 ¿Icá labi pa dao cadaculâ sa samong amang si Jacob, na nag-tao samô caining bobón ; na digdi sia nag-inom, asin an saiyang magña áqui, asin an saiyang magña hayop ?

13 Nag-simbag si Jesús asin sinabihan sia, An gabos na ominom sa tubig na ini, mapapahâ liuát ;

14 tará na maginom can tubig na itataó co saiya, noarin pa man day na mapapahâ ; alagad an tubig na itataó co saiya, manini sa saiya borabod nin tubig, pasiring sa buháy na day nin catapusan.

15 Nagsabi saiya an babaye, Cagurangnan, tauan mo acó can tubig na iyan, ta gñaning dayna acó mapahâ, asin dayna acó pomadigding magsacó.

16 Nagsabi saiya si Jesús, Lomacao ca, apodon mo an saimong agom, asin pomadigdi ca.

17 Nagsimbag an babaye asin sinabihan sia, Day acong agom. Si Jesús nagsabi saiya, Marahay an pagcasabi mo : Day acong agom ;

18 huli ta nagcaigua ca nin limang agom ; asin an casaroan mo gñunian bacó mong agom : *ining bagay na ini isinabi mo an catotoohan.*

19 Nagsabi saiya an babaye, Cagurangnan, namamasdan co na icá profeta.

20 An samong magña magurang nagsarambá sa buquid na ini, asin camó nagsasarabi na nasa Jerusalem an lugar na maninigong pagsambahan.

21 Nagsabi saiya si Jesús, Babaye, tumobod ca sacó na madatong an panahon na minsan sa buquid na ini, day na nindo masasambá an Amâ, siring man sa Jerusalem.

22 Camó nagsasarambá caidiong day nindo na mimidbid ; camí nagsasarambá caidiong namimidbid mi ; huli ta an cabu-hayan guican sa magña Judio.

23 Alagad madatong an panahon, asin orog na gñunian, na an magña totoong para-sambá mag-sasarambá sa Amá sa espíritu asin sa catotoohan; huli ta an Amá man an magña siring na para-samba hinahanap na magsaramba saiya.

24 An Dios Espiritu; asin idtong magña nagsasarambá saiya, caipuhan na sarambahon sia sa espíritu asin sa catotoohan.

25 Nagsabi saiya an babaye, Na-iisihan co na an Mesias madatong (na sia gñinagñaranan na Cristo); cun sia poma-digdina, ipapahayag sa samò an gabós na magña bagay.

26 Nagsabi saiya si Jesús. *Ian* iyo acó, na nagtataran saimo.

27 Pacatapus nagdirigdi an saiyang magña discipulo, asin nag-gñaralás na *sia* naquipag-olay sa sarong babaye: alagad day nin si-isay man na nag-sabi *sa saiya*, ¿Anó an pinaghapot mo? ¿Anó an pinagtataran mo sa saiya?

28 Iyo idtó gñani an babaye, binayaan an saiyang dulay, napaduman sa ciudad, asin nagsabi sa magña tauo,

29 Madiá camó, hiligñon nindo an saróng lalaqui na isinabi sacó an gabos cong guinibo, ¿iyó dao ini an Cristo?

30 Nagruluas *sinda* sa ciudad, asin nag-dirigdi qui Jesús.

An pag-aáni asin an magña para-áni

31 Dagñan, naquimaherac gñona saiya an magña discipulo, na nagsarabi, Rabbi, mag-cacan ca.

32 Tará sia sinabihan *sinda*, Iguá acong sarong cacanon sa pagcacan na camó day nindo na-iisihan.

33 Nagsarabi gñani an magña discipulo sa *sainda* man sana: ¿Tibaad may nagdara saiya digdi nin pagcacan?

34 Si Jesús nagsabi *sainda*, An sacong cacanon iyo an pagguibo can cabôtan caidtong nagsogò sa sacó, asin taponon an saiyang guibo.

35 ¿Day camó nagsasarabi na may apát na bulan pa, *dagñan* madatong an tigánian? Uya digdi, nagsasabi acó sa *saindo*, Itagñad nindo an *saindong* magña matá, asin hiligñon nindo an magña omá; huli ta magña mapuputina sa pag-áni.

36 Asin an nag-aáni nag-aacô can *saiyang* tandan, asin tinitipon an bugña na catogñod sa buhay na day nin cata-pusan; ta gñaning an nag-aáni asin an nag-tatanom mag-dogñan na mag-orogma sinda.

37 Huli ta naotob caini an tataramon na totoo: Na iba an nagtatanom, asin iba *man* an nag-aáni.

38 Acó sinogô ta camó ta gñaning anihon nindo idtong day nindo lininig: magña iba an nagrilinig, asin camó nag-ralaog sa saindang magña lininig.

39 Asin balaquid na magña Samaritano caidiong ciudad si nagtuturubod sa *saiya*, dahel can tataramon can babaye, na nag-papatotoo, *na sominabi*, Isinabi sacô si gabos cong guinibo.

40 Nin huli caini can an magña Samaritano magdirigdi sa *saiya*, naquimaherac *sinda* *saiya* na paualat *sia* sa sainda, *asin iyo man nangad* napaualat dihan nin duang aldao.

41 Asin balaquidon pa an magña nagtuturubod dahel can tataramon nia;

42 asin nagñag-sarabi sa babaye, Day na cami nagtuturubod dahel can saimong tataramon; huli ta cami man sana nagca-daragñog mi *sia*, asin naisihan mi na ini iyo an totoong Cristo, an Para-ligtas sa quinában.

Pagpaomaye sa áqui nin saróng cagurangnan sa cahadêan.

43 Asin pacalihis can duang aldao, naghalê dihan pasiring sa Galilea.

44 Huli ta si Jesús man saná an nag-patotoo na an profeta sa sadiri niang dagâ day nin halagá.

45 Can pagdatong nia gñani sa Galilea, pinag-aracô *sia* can magña Galileo, pagcahiriling can gabos na magña bagay na guinibo nia sa Jerusalem can capistahan: huli ta *sinda* man nagduruman sa fiesta.

46 Napadumán gñani liuát si Jesús sa Caná nin Galilea, duman caidto na guinibo nia si tubig na nani arac. Asin igua nin saróng tauo nin hadê na an *saiyang áqui* naghehelang sa Capernaum.

47 Can madagñog gñani caini na si Jesús nagpadigdi halé sa Judea pasiring sa Galilea, napadumán sa saiya, asin na-quimaherac saiya na homilig sa *Capernaum*, asin paomayan an saiyang áqing lalaqui; huli ta nag-hihigagdan.

48 Sinabihan sia gñani ni Jesús, Cun day camó macahiling nin magña tandâ asin magña gñagñalasan, day camó mag-tuturubod.

49 Nagsabi saiya an tauo-nin-hadê, Cagurangnan, lumusad ca, na day pa nagagadan an sacong áqui.

50 Nagsabi saiya si Jesús, Padumán ca na; an áqui mo buhay. Tominubod an lalaqui can tataramon na isinabi saiya ni Jesús, asin napadumán.

51 Asin can sia naglulusad-na, si saiyang magña sorogoon nasarabat sia, asin pinagbaretâan sia, na nagsarabi, Buhay an saimong áqui.

52 Pinaghapot gñani sinda cun anong oras nagpoón mag-rahay: asin nagsarabi saiya: Casohapon, sa oras na á las siete nauarâ saiya an calentura.

53 Digdi naromdoman can amâ na nangyari sa oras man sanang sinabihan sia ni Jesús, An saimong áqui buhay, asin tominubod sia, asin an bilog na *tauo* sa saiyang harong.

54 Ining icaduáng macosog na tandâ guinibo ni Jesús, can paghalé liuat nia sa Judea pasiring sa Galilea.

CAPÍTULO V.

Pag-bolong sa paralitico sa Bethesda.

1 Pacatapus caining magña bagay, nag-caiguá nin fiesta an magña Judio; asin si Jesús tominucad sa Jerusalem.

2 Asin sa Jerusalem, sa may tatá nin magña carnero, igua nin saróng estanque* na sa *tataramon* nin Hebreo inaapod na Bethesda, na ini may limang tatá.

3 Sa magña *tatá* nag-hihirigdâ si saróng cadaclán nin si magña nag-hehelang, magña botá, magña pilay, magña nag-aaláng, (na nag-haharalat can pag-herò nin tubig.

* Inaapod na estanque an tánque ó tiponan nin tubig.

4 Huli ta an saróng ángel nag-hihilig con panabon sa estanque, asin heneherô an tubig: an maenot gñani na macalusad sa laog, pacaherôá can tubig, naomayan sa anoman na helang na namamatéan.)

5 Asin yaon dihan an saróng lalaqui na nag-titios nin tolóng polô may ualong taón-na can saiyang helang.

6 Can mahiling sia ni Jesús na nacahigdâ, asin namidbid na haloy nang panahon *sa siring na bagay*, sinabihan sia, ¿Boót mong maomayan?

7 Sinimbag sia can naghehelang: Cagurangnan, day acó nin tauo na macadará sa sacô sa estanque, cun an tubig maherôna; na con acó madumán, nacalosad na gñona an ibá enot sa sacô.

8 Si Jesús nagsabi saiya, Bumuhat ca, darahon mo an higdaan mo, lomacao ca.

9 Asin tolos man saná naomayan idtong lalaqui; asin dinará an saiyang higdaan, naglacao.

Alagad *nanggari ini* sa aldao nin paghigñalô.

10 Nagsarabi gñani an magña Judio sa pinaomayan, Gñunian aldao nin paghigñalô, day ca maninigong magdará can saimong higdaan.

11 Tará sia nagsimbag sainda, Idtong nagpaomay sacô, sia man sana an nagsabi sacô, Darahon mo an higdaan mo, asin lomacao ca.

12 Sinda nagharapot saiya: ¿Si-isay an tauong yan na nagsabi saimo, Darahon mo an higdaan mo asin lomacao ca?

13 Tará sia pinaomayan *alagad* day nia naaraman cun si-isay, huli ta si Jesús siminuhay pacatapus; dahel sa saróng cadaclán *nin magña tauo* sa lugar na idtó.

14 Nacué sia gñapit ni Jesús sa templo, asin sinabihan sia, Uya digdi, naomayan ca na; day caná magcasalâ, gñaning day mangyari saimo an orog pa caini caraot.

15 Naghalê an tauo, asin sinabihan an magña Judio na iyo si Jesús an nag-paomay saiya.

*Si Jesús nagpahayag na Aqui nin Dios, sarô
sia asin an Amâ.*

16 Asin dabel caini si magña Judio pinaglalamág si Jesús, asin naghirigñoa na gadanon sia, huli ta nag-guiguibo caining magña bagay na ini sa aldao nin pag-higñalô.

17 Tará si Jesús sinimbag sinda, An sacong Amâ sagcod gñunian nag-guiguibo, asin acò man nag-guiguibo.

18 Asin dabel caini si magña Judio naghihirigñoa nin macuri na gadanon sia; huli ta bacò sanang pinaglalapas an aldao nin pag-higñalô, cundi nagsasabi pa na an Dios iyo an saiyang sadiring Amâ, naquiquipantáy sa Dios.

19 Si Jesús gñani sominimbag asin sinabihan sinda, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Day macacaguibo an Aqui nin anoman sa saiyang boot, cundi idtong nahihiling guibohon can Amâ; tará an gabos na guiniguibo caini, ini man sana an guiniguibo nin Aqui.

20 Huli ta an Amâ namomoót sa Aqui, asin ipinahayag saiya an gabos na guiniguibo nia; asin ipapahayag saiya an magña guibong orog pa cadaraculá caini, nin huli caini camó mag-gñagñaralas.

21 Tará huling an Amâ pinabubuhat an magña gadan asin tinatauan nin buhay, siring man an Aqui tinatauan nin buhay an magña boot niang tauan nin buhay.

22 Huli ta an Amâ day naghohocom sa qui-isay man, cundi an bilog na pag-hohocom itinaó sa Aqui;

23 ta gñaning an gabos maggalang sa Aqui siring man sana sa paggalang sa Amâ. An day minagalang sa Aqui, day minagalang sa Amâ na sominogò saiya.

24 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Na an minadagñog can sacong tataramon, asin minatubod caidiong sominogò sa sacò, iguá nin buhay na day nin catapusan, asin day sia hohocoman, háros ta nacalihis na sia sa cagadanan pasiring sa buhay.

25 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Na madigdi an oras, asin gñunian iyo na, na an magña gadan ma-

cacadagñog can tigñog nin Aqui nin Dios; asin an magña macadagñog magcacaburuhay.

26 Tará siring can Amâ na iguá nin buhay sa saiya man saná, siring man tinauán an Aqui na magcaiguá nin buhay sa saiya man saná;

27 asin tinauán sia man nin capangyarihan sa pag-hocom, huli ta sia an Aqui nin tauo.

28 Day camó mag-gñalalas caini; huli ta madatong an oras na an gabos na magña nasa lolobgñan madadagñog *ninda* an saiyang tigñog,

29 asin mag-ruruluas; an magña nag-guiribo nin marahay, mag-buburuhat liuat sa buhay, asin idtong magña nag-guiribo nin maraot, mag-buburuhat pasiring sa silot.

30 Sa sacô man saná day acó macacaguibo nin anoman; siring sa sacong pag-dagñog, hinchocoman co; asin an sacong pag-hocom iyo an catanosan; huli ta day acó naghigñoa na *mag-guibo* can sacong sadiring boót, cundi an cabôtan can tag-sogô sa sacô.

31 Cun acó mag-papatotoo dapit sa sacô man sana, an sacong pag-patotoo daing catotoohan.

32 Ibá an nag-papatotoo dapit sa sacô; asin naiisihan co na an pag-patotoo na itinatao nia dapit sa sacô iyo an catotoohan.

33 Camó sinogô *nindo* si Juan, asin sia an nag-patotoo sa catotoohan.

34 Alagad bacong dapit sa qui-isay man na tauo an pag-patotoo na inaacô co: condi nagsasabi acó caining magña bagay na ini ta gñaning camó macaligtas.

35 Sia idtong saróng ilauan na naglalaad asin nag-liliuanag; asin namoót camong mag-orogma nin diit na panahon sa saiyang liuanag.

36 Alagad an pag-patotoo co labi pa can qui Juan; huli ta an magña guibong itinao sacô can Amâ na otobon co, an sacong magña guibo man sana na guiniguibo co, iyo an nag-papatotoo dapit sa sacô na an Amâ sinogô acó.

37 An Amâ iyo an nag-sogô sa sacô, sia man saná an nag-patotoo dapit sa sacô. Caso-arin man day nindo nadagñog an saiyang tigñog, ni nahiling nindo an saiyang lalaugon,

38 Asin day man sa saindo magdadanay an saiyang tataramon ; huli ta day camó nag-tuturubod sa sinogó nia.

39 Torhocan nindo an magña casuratan, huli ta naghonâ-honâ camó na dian iguá camó nin buhay na day nin catapusan ; asin an magña *casuratan* na yan iyo an magña nag-papatotoo dapit sa sacô ;

40 asin habô camong pomadigdi sa sacô ta gñaning mag-caiguá camó nin buhay.

41 Camurauayan nin magña tauo acó day minaacó.

42 Tará namimiddid co camó, *asin naitisihan co* na day camó nin pag-camoót sa Dios dian sa saindo.

43 Acó napadigdi sa gñaran nin Amâ co, asin day acó nindo inaacô : cun ibá an pomadigdi sa saiyang sadiring gñaran, ini an aacon nindo.

44 ¿Papánon an pagturubod nindo, camó na nag-aaracô can camurauayan nin mag-casi tauo nindo, asin day nindo hinahanap an camurauayan na sa Dios saná minaguican ?

45 Day camó mag-irisip na isusumbong co camó sa atubang nin Amâ : an magsusumbong sa saindo iyo si Moisés, idtong saindong hinahalat.

46 Tará cun mag-turubod camó qui Moisés, mag-tuturubod camo sa sacô : huli ta dapit sa sacô nag-surat sia.

47 Asin cun day camó mag-turubod can saiyang magña surat, ¿papánon an pag-turubod nindo can sacong magña tataramon ?

CAPÍTULO VI.

An pag-padacol nin magña tinapay.

1 Pacatapus caining magña bagay na ini si Jesús napadumán sa saróng ibong nin dagat nin Galilea, na iyó *an dagat* nin Tiberias.

2 Asin nag-sonod saiya an saróng daculang cadaclán *nin magña tauo*, huli ta nahiling ninda si magña tandâ na guiniguibo sa magña naghehelang.

3 Asin tominucad si Jesús sa sarong buquid, asin dihan tominucaó na caiba nin si saiyang magña *discipulo*.

4 Asin harani na an pascua, na capistahan nin magña Judio.

5 Can itinincalag ni Jesús an magña matá, asin can mahiling na an saróng daculang cadaclán nagdodoloc sa saiya, sinabihan si Felipe, ¿Saen quitá mag-babacal nin tinapay ta gñaning mag-caracan ini?

6 Ini isinabi nia sa pag-tocso saiya; tará sia man sana na-iihian na nia an guiguibohon nia.

7 Si Felipe sinimbag sia, Duang gatos na denario na* tinapay day canigoan sa sinda, ta gñaning an lambang sarò macácacan nin cadiquit.

8 Nag-sabi saiya an saró nin si saiyang magña discipulo, si Andrés, tugang ni Simón Pedro:

9 Iguá nin barobatá digdi na may limáng tinapay na cebada asin duáng saradit na sirá: alagad ini ¿gurano pa ini sa cada-culan nin tauo?

10 Sinabihan ni Jesús, sinda: Patucauon nindo an magña tauo: asin madoot sa lugar na idtó. Nag-turucao gñani si magña tauo, na may limang ribo an bilang.

11 Dagñan quinuá ni Jesús an magña tinapay, asin pacapag-pasalamat, binaragná sa magña discipulos, asin sinda sa magña nacatucao: asin siring man tinauán sinda nin si magña sirá, can boót ninda.

12 Asin can magña barasog na sinda, sinabihan an saiyang magña discipulo: Tiponon nindo an magña peredaso na nag-cataradá, ta gñaning day mauará.

13 Tiniripon gñani, asin nag-caparanô an cagduáng cararao nin si magña peredaso can limang tinapay na cebada, na nag-cataradá can magña nag-caracan.

14 Cayá idtong magña tauo, can nahiling idtong tandá na guinibo ni Jesús, nag-sarabi, Ini iyó sa catotoohan an profeta na mapadigdi sa quinâban.

15 Si Jesús gñani, can mamasdan nia na mag-dirigdi ta aagauon sia sa capiritan, ta guiguibohon siang hadê, naglacao liuat pa buquid, sia saná.

* Denario=Anom na polò may pitong pisos.

Si Jesús nag-lalacao sa ibabao nin dagat.

16 Asin can hapon-na, nagrulusad an saiyang magña discipulo sa dagat;

17 asin nag-ralaog sa saróng sacayán, binalió ninda an dagat na pasiring sa Capernaum. Asin ta madiclomon na an bangui, asin si Jesús day pa napadigdi guiraray sa sainda :

18 asin si *magña alon nin dagat nag-daḍaraculâ*, dahel sa sarong macosog na doros na nag-hohoyop.

19 Can macasacay na gñani nin may magña duáng-polò may limang ó tolóng-polong estadio,* nahiling si Jesús ninda na naglalacao sa ibabao can dagat, asin nag-haharani sa sacayan; asin nag-cataracot sinda.

20 Tará sia sinabihan sinda, Iyo acó; day camó mag-cataracot.

21 Nag-caoroginá gñani, na acoon sia sa sacayan; asin dominatong gñani si sacayan sa dagâ na padudumanan *ninda*.

Si Jesús an tinapay nin buhay sa magña minatubod.

22 Can caagahan, an magña tauo na nasa saróng ibong nin dagat, can mahiling na day dihan nin ibang sacayán na sadang cundi sarò, asin na si Jesús day lominaog sa sacayán sa cairiba nin saiyang magña discipulo, cundi na an saiyang magña discipulo iyo-iyong nagduruman;

23 (alagad nagdoroong an magña sacayán na saradang na guican sa Tiberias, harani *dumán* sa lugar na pinag-caracanan nin tinapay, pacapagpasalamat can Cagurangnan;)

24 Can mahiling gñani can magña tauo na si Jesús day *dumán*, asin siring man an saiyang magña discipulo, nag-ralaog man sinda sa magña sacayán na saradang, asin nagduruman sa Capernaum, sa pag-hahanap qui Jesús.

25 Asin can macuá sia sa saróng ibong nin dagat, nagsarabi saiyá, Rabbi, ¿casoarin ca pá napadigdi?

26 Nag-simbag sainda si Jesús asin sinabihan, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Hinahanap acó nindo,

* 30. Estadios, iguang—6.720 varas.

bacong huli ta nahiling nindo an magña tandâ, cundi huli ta nag-caracan camó can magña tinapay, asin nagcabarasog camó.

27 Mag-guiribo camó ta gñaning *maabot nindo*, bacong *dahel* sa cacanon na nauauarâ, cundi *dahel* sa cacanon na nag-dadanay sa buhay na day nin catapusan, na itataó sa saindo can Aqui nin tauro; tarâ sa saiya itinandâ can Amâ, *na iyó* an Dios.

28 Dagñan sinda nag-sarabi saiya, ¿Anó an guiguibohon mi, ta gñaning guibohon mi an magña guibo nin Dios?

29 Si Jesús nagsimbag asin sinabihan sinda: Ini iyó an guibo nin Dios, na magturubod camó caidiong saiyang sinogô.

30 Nag-sarabi saiya gñani, ¿Anong tandâ, gñani, an guiguibohon mo, ta gñaning mahiling mi, asin mag-turubod cani saimo? ¿anong magña guibo?

31 An samong magña magurang nag-caracan can maná sa patag, siring sa násusurat: Tinapay na *guican* sa lagñit an pinacacan sainda.

32 Sinabihan sinda gñani ni Jesús, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Bacong si Moisés an nag-taó saindo can tinapay sa lagñit; condi an sacong Amâ an nag-tatao sa saindo can totoong tinapay na *guican* sa lagñit.

33 Huli ta an tinapay nin Dios iyó idiong hominilig sa lagñit, asin nag-tataó nin buhay sa quinâban.

34 Sinda gñani nag-sarabi saiya, Cagurangnan, itaó mong dayaday sa samô an tinapay na ini.

35 Sinabihan sinda ni Jesús, Acó an tinapay nin buhay: an padigdi sa cacô day magogotom, asin an minatubod sa sacô noarin pa man day mapapahâ.

36 Alagad nagsabi-na acó saindo na camó minsan pa nahiling acô, day camó nagtuturubod.

37 An gabos na itinataó sacô nin Amâ, madatong sa sacô; asin an minadigdi sa sacô, noarin man day co sia isisicual.

38 Huli ta hominilig acó sa lagñit bacô sa pag-guibo can sadiri cong boót, cundi an cabôtan caidiong nag-sogô sa sacô.

39 Asin ini iyó an cabôtan can nag-sogô sa sacô, na an gabos na itinaó sa sacô day co mauarâ, cundi na buhayon liwat sia sa huring alda.

40 Tará ini iyó an cabôtan nin sacong Amâ, na an gabos na nacacahiling sa Aquí asin minatubod sa saiya, mag-camit can buhay na day nin catapusan; asin bubuhayon co sia liuat sa huring aldao.

41 Nin huli caini an magña Judio pinagrarauayan sia, dahel can isinabi, Acó iyó an tinapay na hominilig *guican* sa lagñit.

42 Asin nag-sasarabi, ¿Bacong iyó ini *idiong* si Jesús, na áquí ni José, na an amâ asin inâ niya namimidbid ta? ¿anó ta nagsasabi gñani sia, Acó hominilig sa lagñit?

43 Si Jesús sominimbag: asin sinabihan sinda, Day camó mag-rilibác dian sa saindo.

44 Day nin macacadigdi sa sacô, cun an Amâ na nag-sogô sa sacô day sia darahon digdi: asin buhayon co sia liuat sa huring aldao.

45 Násusurat sa magña profeta: Asin sinda gabos totocdô-an nin Dios. Si-isay man na nacadagñog sa Amâ, asin nag-inonód *can saiyang pag-tocdô*, minadigdi sa sacô.

46 Day co *boót sabihon* na may tauong nacahiling-na sa Amâ, cundi idiong guiminican sa Dios: ini an nacahiling sa Amâ.

47 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, An minatubod sa sacô iguá nin buhay na day nin catapusan.

48 Acó iyó an tinapay nin buhay.

49 An saindong magña magurang nag-caracán can maná sa patag, asin nag-cagaradan:

50 Ini iyó an tinapay na hominilig sa lagñit, ta gñaning an comacan caini, day magadan.

51 Acó iyó an tinapay na buháy na hominilig *guican* sa lagñit: si-isay man na comacan can tinapay na ini, mabubuháy sagcod noarin pa man: asin an tinapay na itatao co iyó an sacong lamán, na ini itatao co ta gñaning *mani* buháy nin quinában.

52 Nag-pasuruhay gñani sa sainda man saná si magña Judio, na nagsarabi: ¿Papánon caining tauong ini an pag-pacacan sa satô can saiyang lamán?

53 Si Jesús gñani sinabihan sinda, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Cun day camó mag-caracan can

lamán nin Aqui nin tauo, asin mag-irinóm can saiyang dugô, day camó nin buhay saindo.

54 An comacan can lamán co asin ominom can dugô co, iguá nin buháy na day nin catapusan; asin bubuhayon co liuat sa huring aldao.

55 Huli ta an lamán co iyo an totoong cacanon, asin an dugô co iyo an totoong inomon.

56 An comacan can lamán co asin ominon can dugô co, siya nasa sacô asin acó sa saiya.

57 Siring can pag-casogô sa sacô nin Amang nabubuháy, asin acó nabubuháy dahel sa *cabagsican* nin Amâ, siring mau an minacacan sa sacô, ini man mabubuhay dahel sa sacô.

58 Ini iyó an tinapay na hominilig *guican* sa lagñit: bacong arog can saindong magña magurang na nag-caracan nin maná, asin nag-cagaradan: an comacan can tinapay na ini, mabubuhay nin daing catapusan.

59 Isinabi an magña bagay na ini sa sinagoga, can pag-totodô sa Capernaum.

Si Jesús binayaan can balaquid nin si saiyang magña discipulo. Pag-pahayag ni Pedro.

60 Cayâ balaquid nin saiyang magña discipulo, can mada-gñog *ini*, nag-sarabi, Matagás na tataramon ini, si-isay an macacadagñog caini?

61 Si Jesús can maisihan niya man saná na an saiyang magña discipulo nag-lilibác dapit sa *bagay* na ini, sinabihan sinda, ¿Ini an nacacaolang sa saindo?

62 *Anong iisipon nindo* gñani cun mahiling nindo an Aqui nin tauo na somacat sa namomogtacan na enot?

63 An espiritu iyó an nag-tataó nin buháy, an lamán day pinaqui-quinabagñan: an magña tataramon na isinabi co sa saindo iyó an espiritu asin buháy.

64 Alagad iguá nin ibá sa saindo na day minatubod. Tará magpoón sa capinonan naaraman-na ni Jesús cun magña si-isay an day nag-tuturubod, asin cun si-isay idtong mag-papasaloib saiya.

65 Nag-sabi gñani: Cayâ sinabihan co camô na si-isay man day nin macacapadigdi sa sacô cun day itinogot nin sacong Amâ sa saiya.

66 Cayâ halaquid nin si saiyang magña discipulo nag-tarali-cod saiya, asin day nagñag-iiriba sa saiya, magpoon caini.

67 Cayâ sinabihan ni Jesús an cagduá, ¿Mag-haharalê man camô?

68 Sinimbag sia ni Simón Pedro, Cagurangnan, ¿si-isay an padudumanan mi? icá iguá nin magña tataramon nin buháy na day nin catapusan.

69 Asin cami tuminubod asin namimidbid mi na icá iyó an Cristo, an Aqui nin Dios na buháy.

70 Sinimbag sinda ni Jesús, ¿Bacong pinili co camo gabos na cagduá, asin an sarô sa saindo iyó an diablo?

71 Nag-taram sia dapit *can aquí ni* Simón, si Judas Iscariote, huli ta ini, na sarô nin cagduá, iyó an mag-papasaloib sa saiya.

CAPÍTULO VII.

Day-pag-tubod nin magña tugang ni Jesús.

1 Asin pacatapus caini si Jesús nag-lalacao sa Galilea; ta habó siang mag-lacao sa Judea, huli ta si magña Judio nag-hihirigñoa na gadanón sia.

2 Asin nag-haharanina an capistahan nin magña Judio, *na ináapod* sa magña tabernáculos.

3 An saiyang magña tugang gñani nagsarabi saiya, Maghalê ca digdi, asin padumán ca sa Judea, ta gñaning an saimong magña discipulo macahiling man can magña guibo na guini-guibo mó.

4 Huli ta day nin si-isay na minaguibo nin magña bagay sa hilom, condi hinihigñoa na mapahayag sa cadaclán: cun minaguibo ca caining magña bagay na ini magpamidbid ca sa quinában.

5 Huli ta minsan an saiyang magña tugang day minaturubod sa saiya.

6 Si Jesús gñani nag-sabi sainda, An panahon co day pa minadatong ; tará an panahon ninño dating nahahandá.

7 An quinában day camó icaca-ogñis, alagad aco naocogñisan, huli ta acó an nag-papatotoo dapit sa saiya na an saiyang magña guibo magña maraot.

8 Mag-durumán camó sa fiesta : acó day pa madumán sa capistahan na ini, huli ta an panahon co day pa naootob.

9 Asin pacasabi sainda caining magña bagay, nag-eroc pa sia sa Galilea.

Si Jesús nag-totocdô sa templo sa capistahan nin magña tabernáculo.—Pag-pasuruhay nin magña Judio dahel sa saiya.—Sinda nag-hirigñoa. na dacopon sia.

10 Tará can an saiyang magña tugang nacatucad-na sa capistahan, sia man nag-tucad dumán, bacong sa hayag, cundi hilom saná.

11 Asin si magña Judio gñani pinag-haranap sia sa capistahan, asin na nag-sarabi, ¿Saen duduman sia ?

12 Asin canigoan an sabi-sabi nin magña tauo dapit sa saiya : an magña ibá nag-sasarabi : Siá marahay na tauo, an magña ibá nag-sasarabi man : Bacô, cundi nag-dadayá sa magña tauo.

13 Alagad day ni si-isay na nacacapag-tarám sa hayag dapit sa saiya, dahel sa tacot sa magña Judio.

14 Tará can dudumán na sia sa tahao nin capistahan, sominacat si Jesús sa templo, asin nag-totocdô.

15 Na nag-gñaralás gñani si magña Judio, na nag-sarabi, ¿Tádao ta tatao ini nin magña letra, na day man naghinonod ?

16 Sinimbag sinda gñani ni Jesús, asin sinabihan, An itinotocdô co bacô co, cundi caidiong nag-sogô sa sacô.

17 Cun si-isay boót gomibo can saiyang cabôtan, mamimidbid sa pag-totocdô co, cun guican sa, Dios, ó acó nag-tataram na mapadapít sa sacô.

18 An nag-tataram na mapadapít sa saiya, hinahanap caiyan an saiyang sadiring camurauayan ; tará an nag-hahanap

can camurauayan caidiong sominogô sa saiya, an siring na tauo iyó an para-patotoo, asin day nin putic sa saiya.

19 ¿Day itinaó sa saindo ni Moisés an casogoan? asin si-isay man sa saindo daing minaotob can casogoan, ¿Tádao ta naghihirigñoa camong gadanon acó?

20 An cadaclán sominimbag : Iguá cang demonio, ¿si-isay an nag-hihigñoang gumadan sa saimo?

21 Sominimbag si Jesús asin sinabihan sinda, Saróng bagay-an guinibo co, asin camó gabos nag-gñagñaralás.

22 Si Moisés sa catotoohan itinaó sa saindo an pag-tuturi (bacong huli ta guminican qui Moisés cundi sa magña magurang), asin camó minsan sa aldao nin pag-higñalô tinuturi nindo an lalaqui.

23 Cun an lalaqui inaacò sa aldao nin pag-higñalô an pag-tuturi, ta gñaning an casogoan ni Moisés day malapas, ¿naangot camó sa sacò huli ta sa aldao nin pag-higñalô pinaomayan cong totoo an saróng tauo?

24 Day camó mag-hocom siring sa pag-honábonâ nindo, condi maghocom camó nin totoong paghocom.

25 Nag-sasarabi gñani an magña ibá nin si magña tagá Jerusalem, ¿Bacò ini an pinag-haharanap ta gñaning gadanon sia?

26 Asin uya digdi na nagtatarám nin hayag, asin day sia sinasabihan nin anoman. ¿Mangyayari dao na an magña poón nacaisi-na na ini iyó an Cristo?

27 Alagad namimidbid ta ini, asin naaraman ta cun tagá saén : tará cun domatong na an Cristo, day nin macacaisi cun tagá saen sia.

28 Si Jesús gñani nag-curahao sa templo, dagñan nag-totocdò pá, na sominabi, Camó bacò sanang namimidbid acó, cundi naaraman nindo cun tagá saen acó ; asin acó day napa-digdi sa sacò man saná : condi an nag-sogó sa sacò totoong gayo, na siá day nindo namimidbid :

29 Acó alagad namimidbid co sia ; huli ta acó guican sa saiya, asin sia an nag-sogó sa sacò.

30 Nag-hihirigñoa nangayod na dacopon sia ; alagad day nin si-isay man na nagpusò domacop saiya, huli ta an saiyang oras day pa minadatong.

31 Asin sa cadaclán balaquid an nag-turubod sa saiya ; asin nagsasarabi, Cun an Cristo pomadigdi, ¿mag-guiguibo dao nin labi pang magña tandâ qui sa magña guinibo caining tauong ini?

32 An magña Fariseo nadagñog si cadaclán na nag-liliblib nin siring dapit sa saiya ; asin si magña poón nin si magña sacerdote asin si magña Fariseo nag-sorogò nin magña alguacil ta gñaning dacapon sia.

33 Asin si Jesús nag-sabi, Cadiquit pang panahon magoontoc acó sa saindo ; pacatapus madumán acó sa nag-sogó sa sacò.

34 Habanapon acó nindo, asin day acó nindo macucúa ; asin dumán sa naoontocan co camó day macacapaduman.

35 Dagñan an magña Judio nag-sasarabi sa sainda : ¿Saén padudumán ini, na day ta sia mácuá ? ¿padudumán gayod sa magña nag-pacauarac sa magña Griego, asin mag-totocò sa magña Griego?

36 ¿Anong tataramon ining isinabi : Hahanapon acó nindo, asin day acó nindo macúcua ; asin dumán sa naoontocan co, camó day macacapaduman?

37 Asin can huring aldao nin daculang fiesta, Si Jesús tominindog, asin cuminurahao, na nag-sabi, Cun si-isay an napapahâ, pomadigdi sa sacò, asin ominóm.

38 An minatubod sa sacò, siring sa nasasabi sa casuratán, Sa laog nin saiyang tulác mag-bobolos an magña sálog nin tubig na buháy.

39 Alagad ini isinabi dapit sa Espiritu naaacòon nin si magña minatubod sa saiya ; alagad an Espiritu Santo day pa minadatong sa saiya, huli ta si Jesús day pa napapamurauay.

40 An magña ibá gñani nin cadaclán, can madagñog ining magña tataramon, nag-sasarabi, Totoong gayo na ini iyó an profeta.

41 An magña ibá nag-sasarabi, Ini iyo an Cristo. Alagad an magña ibá nag-sarabi, ¿Tádao madigdi an Cristo halé sa Galilea?

42 ¿Day nag-sasabi an casuratán na an Cristo madigdi guican sa capagaraguian ni David, asin sa Betlehem, an barrio na naoontocan ni David?

43 Cayâ nagcapasuruhay an cadaclán dahel sa saiya.

44 Asin si magña ibá sa sainda boót na siang dacoapon; alagad day nin si-isay *man* na nacadosmog sa saiya.

45 Nagduruman gñani si magña alguacil sa magña poón nin magña sacerdote asin sa magña Fariseo; asin sinda nagsarabi sa magña alguacil, ¿Tádao ta day nindo sia dinará?

46 An magña alguacil nag-sirimbag, Casoarín pá man day nin tauo na nag-tarám siring caining tauong ini.

47 Nag-sirimbag gñani sainda an magña Fariseo: ¿Camó man magña nag-cadarayâan?

48 ¿Tádao an ibá nin magña poón, ó nin magña Fariseo nagtubod sa saiya?

49 Tará an banuang ini na day nacacaaram can casogoan, iyó an sinumpaán.

50 Si Nicodemo nag-sabi sainda (idtó na napadigdi qui Jesús *na bangui* na sarô siya sa sainda):

51 ¿Tádao an satong casogoan minahocom sa qui-isay man na day gñona dagñogon sia, asin isihon cun anó an guinibonia?

52 Sinda nagsirimbag asin nagsarabi saiya, ¿Icá man tagá Galilea? Oguidon mo, asin mahihiling mo na sa Galilea daing minatindog na profeta.

53 Asin sinda nag-duruman lambang sarô sa saiyang harong;

CAPÍTULO VIII.

An babayeng adúltera.

1 Tará si Jesús napadumán sa buquid nin magña Oliva.

2 Asin can quinaagahan nagbalic liuat sa templo, asin an bilog na banuá nag-daratong sa saiya; asin paca-tucao nag-totocdô sa sainda.

3 Asin an magña escriba asin magña Fariseo dinarahan sia nin sarong babaye na nadacop sa pagpasambay:

4 asin pacabugtacan saiya sa tahao *ninda*, nag-sarabi saiya, Maestre, ining babayeng ini nadacop sa pag-ratác sa inagoman sa oras na guinibonia.

5 Asin sa casogoan, si Moisés nagboót na gapoon an magña siring *na babaye*; alagad ¿anong sabi mo dapit sa saiya?

6 Asin nag-sarabi *sinda* caini, sa págsugot saiya, ta gñaning macácua nin icasombong *sinda*. Alagad dominocô si Jesús, asin sominurat can saiyang morô sa dagâ.

7 Tará huli ta dinagos siang pag-hapoton, tominanos asin sinabihan *sinda*, Si-isay man na day nin casâlan sa saindo, sia an maenot gonapô sa saiya.

8 Asin dominocô liuát na nag-surat sa dagâ.

9 Asin *sinda* can madagñog *ini*, nagñagruluas sarô-sarô, mag-poón sa magña magurang sagcod sa magña nanhuhudian. Asin si Jesús iyó saná an naualat, asin si babayeng nacatindog dumán sa tahao.

10 Asin tominindog si Jesús gñani, asin can mahiling na day na ni si-isay *dumán* cundi an babaye, sinabihan sia, Babaye ¿saen na idtong magña nagsorombong *na tumang saimo*? ¿daing nag-hocom sa saimo?

11 Asin sia nag-sabi, Cagurangnan, day nin si-isay man. Asin si Jesús sinabihan sia, Ni acó man day saimo mag-hocom. Lacao-na; asin mag-poón gñunian day caná mag-casalá.

*Pagsaysay ni Jesús dapit can togon
saiya nin Dios.*

12 Si Jesús gñani pinag-taraman *sinda* liuát, na nagsabi: Iyo acó an ilao nin quinâban. An somonod sacô day mag-lalacao sa cadicloman, cundi magcacaiguá can ilao nin buháy.

13 Nag-sarabi gñani saiya an magña Fariseo: Ica nag-papatotoo dapit sa saimo man sana; an pag-patotoo mo bacong totoo.

14 Si Jesús nag-simbag asin sinabihan *sinda*: Minsan acó nag-papatotoo dapit sa sacô man sana, an sacong pag-patotoo iyó an totoo; huli ta na-iisihan co cun saen acó halê, asin cun saen acó madumán; alagad camó day nacacaisi cun saen acó halê, asin cun saen acó madumán.

15 Na nag-hohocom camó siring sa pagcatauo, alagad acó day minahocom sa qui-isay man:

16 asin cun acó minahocom, an pag-hohocom co iyo an totoo; huli ta bacô acong sarò sana, cundi acó asin an Amâ na nagsogô sa sacô

17 Sa saindong casogoan ó ley nasusurat man, na an pag-papatotoo nin duá ca tauo iyò an totoo.

18 Acó an nag-papatotoo dapit sa sacô man sana, asin an nagpapatotoo dapit sa sacô an Amâ na nagsogô sa sacô.

19 Sinda gñani nag-sarabi saiya, ¿Saén camumugtac an saimong Amâ? Si Jesús nag-simbag: Day acó nindo namimidbid, asin day man *nindo namimidbid* an sacong Amâ: cun acó mamidbid nindo, mamimidbid nindo man an sacong Amâ.

20 Ining magña tataramon na ini isinabi ni Jesús sa lugar na pinag-lilimosan, can nag-totodò sa templo; asin day nin si-isay man na dominacop saiya; huli ta day pa dominatong an saiyang oras.

21 Si Jesús gñani sinabihan sinda liuát, Acó madumán-na, asin camó mag-haharanap sa sacô, asin sa saindong magña casálan mag-cacagaradan camó: Sa padudumanán co, day camo macacapadumán.

22 Nag-sarabi gñani si magña Judio, ¿Tádao mag-hohogot, sia huli ta nag-sasabi, Sa padumanán co camó day macacapadumán?

23 Asin sia sinabihan sinda, Camó magña tagá ibabâ; Acó tagá itâas: camó magña tagá digdi sa quinâban na ini; Acó bacong tagá digdi sa quinâban na ini.

24 Cayâ gñani nagsabi-na acó sa saindo, na camó mag-cacagaradan sa saindong magña casálan: huli ta cun day camó mag-turubod na iyó acó, mag-cacagaradan camó sa saindong magña casálan.

25 Sinda gñani nag-sarabi saiya, Ica ¿si-isay? Si Jesús sinabihan sinda, Yio idtong isinabi co-na sa saindo sa enotan pa.

26 Balaquid na magña bagay an isasabi co asin ihohocom co dapit sa saindo; alagad an nag-sogô sa sacô iyó an parapatotoo, asin an magña bagay na nadagñog co sa saiya, ini an pinag-tataram co sa quinâban.

27 Sinda day nacasayod na pinag-taraman sinda dapit sa Amâ.

28 Si Jesús gñani sinabihan *sinda*, Cun mapatindog na nindo an Aqui nin tauo, dagñan masasabotan nindo na iyó acó, asin *ta* day acong guinguibo na anoman na *guican* sa sadiri cong boot, cundi nag-tataram acó caining magña bagay, na ini, siring sa pag-catocô sa sacô can Amâ.

29 Asin an nag-sogô sa sacô, nasa sacô: day acó pinabayâan na magsarô sarô huli ta guinguibo co guiraray an magña bagay na iquinaoogmâ nia.

30 Sa-pagtaram *nia* can magña bagay na ini, balaquid an nag-turubod sa saiya.

31 Sinabihan gñani ni Jesús idtong magña Judio na minatubod sa saiya: Cun mag-daranay camó sa sacong tataramon manini camong magña totoo cong discípulo;

32 asin mamimidbid nindo an catotoohan, asin an catotoohan ililigtás camó.

33 Nag-sirimbag saiya *an magña iba*: Capagaraquian cami ni Abraham, asin sagcod pa man day cami nag-lincod sa quisay man: ¿Tádao ta nag-sasabi ca *gñani*: Camó macacaligtás?

34 Si Jesús sinimbag sinda, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Na an gabos na nagcacasalâ, oripon iyan nin casalân.

35 Asin an oripon day nag-dadanay sa harong sagcod noarin pa man: an áqui *iyó* an nagdadananay sagcod noarin pa man.

36 Cayâ na, con an Aqui gñani iligtás camó, totoong gayo na ma-cacaligtás camó.

37 Naiisihan co na camó capagaraquian ni Abraham; alagad naghibirigñoa camó na gadanon acó nindo, huli ta an tataramon co day nagcacanigô sa saindo.

38 Acó nag-tataram caidiong nahiling co sa sacong Amâ, asin camó nag-guiguibo can nahiling nindo sa saindong amâ.

39 Sinda nagsirimbag asin nagsarabi saiya: An samong amâ iyó si Abraham. Sinabihan sinda ni Jesús: Cun camó magña áqui ni Abraham, guiguibohon cutâna nindo an magña guibo ni Abraham.

40 Alagad gñunian nagñaghihirigñoa camó na gadanon acó, na tauo na nagsasabi saindo nin catotoohan, na nadagñog co sa Dios: ini day guinibo ni Abraham.

41 Camó nagguiguiribo can magña guibo nin saindong amâ. Nag-sarabi saiya: Cami day iquinaáqui sa pag-sarambayan; may sarô coming amâ; *na iyo*, an Dios.

42 Sinabihan sinda ni Jesús, Cun an Dios iyo an saindong amâ, mamomôtan cutâ acó nindo; huli ta acó naghalê asin nagguican sa Dios: na day acó napadigdi dapit sa sacô man sana, cundi sia an nag-sogô sa sacô.

43 ¿Tádao ta day nindo na-sasabotan an sacong pagtarám? huli ta day nindo nadadagñog an sacong tataramon.

44 Camó gñani an saindong amâ *iyó* an diablo, asin an magña minamauot nin saindong amâ boôt nindong otobon. Siá nani para-gadan qui tauo mag-poón sa capinonan, asin day nag-danay sa catotoohan, huli ta day nin catotoohan sa saiya. Con nag-tataram nin caputican, dapit sa saiya an pinagtataram, huli ta iyó an puticon, asin amâ niñ magña caputican.

45 Alagad huli ta nagsasabi acó can catotoohan, camó day nag-tuturubod sa sacô.

46 ¿Si-isay sa saindo macacasudyâ sa sacô dapit sa casálan? Asin cun acó nag-sasabi nin catotoohan, ¿tádao ta day camó minaturubod sa sacô?

47 An nasa Dios nag-dadagñog can magña tataramon nin Dios: cayâ *gñani* day nindo dinadagñog *an magña tataramon na yan*, huli ta day camó nasa Dios.

48 Nag-sirimbag gñani an magña Judio, asin nag-sarabi saiya, ¿Bacong marahay an pag-casabi mi, na icá Samaritano, asin igua ca nin demonio?

49 Nag-simbag si Jesús: Acó day nin demonio; condi nag-gagalang acó sa sacong Amâ, asin camó inahaléan acó nin halagá.

50 Acó day naghahanap can sacong camurauayan; iguang mag-hahanap caiyan asin mag-hohocom.

51 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó, Na an mag-otob can sacong tataramon, day mahiling sagcod noarin pa man an cagadanan.

52 An magña Judio gñani nag-sarabi saiya, Gñunian na-iisihan mi na icá iguá nin saróng demonio. Si Abraham nagadán, asin an magña profeta; asin icá nag-sasabi: An mag-otob can sacong tataramon, day mananamitan sagcod noarin pa man an cagadanan.

53 ¿Orog ca pa cadaculâ sa samong amáng si Abraham, na ini nagadan? asin an magña profeta nagcagaradan: icá, ¿huli sa qui-isay an pag-honâhonâ mo?

54 Si Jesús nag-simbag: Cun acó mag-papamurauay sa sacó man sana, an sacong camurauayan day nin halaga: an sacong Amâ iyó an mag-papamurauay sa sacô; an isinasabi nindo na iyó an saindong Dios:

55 asin camó, day nindo sia na mimidbid: alagad acó namimidbid co sia; asin cun acó mag-sabi: Day co sia nami-midbid, manini acó puticon, siring sa saindo: alagad namimidbid co sia, asin inotob co an saiyang tataramon.

56 An saindong amâ na si Abraham napanô nin caogmahan sa pag-hihiling can sacong caaldauan; asin ta nahiling, asin ta naogmá.

57 Nag-sarabi saiya an magña Judio, Day ca pa nin limang polong taón, ¿asin nahiling mo si Abraham?

58 Sinabihan sinda ni Jesús, Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan co camó: Na day pa namondag si Abraham, iyo na acó.

59 Cayâ gñani nagcuruá nin magña gapô ta gagapoon sia; tará nagtagô si Jesús asin luminuas sa templo; asin pacaagui sa tahao ninda, naghâlê siya.

CAPÍTULO IX.

Pagpa-omay sa saróng botá mag-poón sa pagca-mondag.

1 Asin can pag-agui ni Jesús, nahiling niya an saróng lalaqui na botá mag-poón pa sa pagca-mondag.

2 Asin pinagharapot sia can saiyang magña discipulo, na nag-sarabi, Rabbi, ¿si-isay an nag-casalâ, ini ó an saiyang magña magurang, ta namondag na botá?

3 Si Jesús sinimbag *sinda* : Day ini nag-casalá, ni an saiyang magña magurang; condi *nangyari ini ta* gñaning an magña guibo nin Dios mapahayang sa saiya.

4 Caipuhan na guibohon co an magña guibo caidiong nag-sogô sa sacô, na may aldao pa : madatong an bangui na si-isay man day na nin macaguibo.

5 Dagñan na nasa quinában *pa acó*, acó an ilao nin quinában.

6 Paca-sabi caini, luminutab sa dagá, guinibong labuy si lutab, asin linahidan can labuy si ibabao can magña matá nin botá,

7 asin sinabihan sia : Lomacaó ca, mag-hugas ca sa tanque nin Siloé, (na cun tatalastason, boót sabihon : Sinogô). Napadumán gñani, asin mang-hugas, asin nag-balic nacacahiling *na*.

8 Cayá gñani si magña caharaning harong asin si magña enot na nacahiling saiya, *asin nacacaisi* na maquilimos, nag-sarabi, ¿Bacong iyó ini idtong nacatucáo asin naquiquilimos?

9 An magña iba nag-sarabi, Iyó ini : an magña ibá nagsarabi *man* Bacô, cundi nacacaomaguid sia. Siá alagad nagsabi, Iyo acó.

10 Asin nag-sarabi gñani saiya, ¿Tará nápaánó an pag-cabuclat can saimong magña matá?

11 Nag-simbag sia asin sinabihan *sinda* : Idtong lalaqui na gñinagñaranan si Jesús gominibo nin labuy, asin linahidan an sacong magña matá, asin sinabihan acó, Padumán ca sa tanque nin Siloé, asin mag-hugas ca : napadumán gñani acó, asin nanghugas acó, asin nacacahiling *na* acó.

12 *Sinda* gñani nag-sarabi saiya, ¿Saén sia dudumán? Nag-sabi *sainda*, Indá.

13 Dinará ninda sa magña Fariseo an tauo na can enot nani botá.

14 Asin sa aldao nin pag-higñalò si pag-guibo ni Jesús can labuy, asin can mabucasan sia can magña matá.

15 An magña Fariseo gñani nag-harapot saiya liuat cun napánó an pagcaácô nia can pacahiling. Asin sia sinabihan *sinda*, Binugtacan nin labuy an ibabao nin sacong magña matá, asin nanghugas acó, asin nacacahiling *na* acó.

16 An magña ibá gñani nin magña Fariseo nag-sarabi saiya, An tauong ini bacong sa Dios, huli ta day guinagalagñan an aldao nin pag-hignaló. An magña iba nag-sarabi *man*, ¿Pápanon an pag-guibo can saróng tauong para-casalá can siring na magña tandá? Asin nag-cacapasuruhay sa sainda man sana.

17 Nagsarabi liuát sa botá, ¿Icá anó an isasabi mo dapit sa saiya ta binucasan ca can magña matá? Sia nag-sabi *sainda*, na idto profeta.

18 Alagad si magña Judio day nagturubod dapit sa saiya, na sia dating botá, asin nacabalic an pacahiling, sagcod na ipinaapod si magña magurang nin si nacabalic an saiyang pacahiling;

19 asin pinag-harapot sinda na nag-sarabi, ¿Iyó ini an saindong áquing lalaquí, an sinasabi nindong namondag na botá? ¿táano ta nacacahiling na sia gñunian?

20 An saiyang magña magurang nag-sirimbag asin nag-sarabi, Naiisihan mi na ini an áqui ming lalaquí, asin namondag na botá:

21 alagad cun anó ta sia nacacahiling gñunian, day mi ini naiisihan; ó cun si-isay an buminucás saiya can magña matá, day mi ini naiisihan; hapotón nindo sia; may edad na: sia an mag-tataó nin pacatalastás dapit sa saiya man sana.

22 Ini an pinag-sarabi can saiyang magña magurang, huli ta nag-cacataracot sa magña Judio: huli ta pinag-casararôana nin magña Judio, na si-isay man na magsabi na sia iyó an Cristo, papahaléon sa sinagoga.

23 Cayá iyo ini an pinagsarabi can saiyang magña magurang: May edad na *sia*; hapotón nindo *sia*.

24 Pinag-arapod gñani liuát an tauong nani botá, asin pinagsarabihan sia, Mag-taó ca nin camurauayan sa Dios; naiisihan mi na an tauong ini paracasalá.

25 Sia gñani nag-simbag, Cun paracasalá, day co naiisihan; saróng bagay an naiisihan co, na acó dating botá, gñunian nacacahiling acó.

26 Dagñan nag-sarabi saiya liuát, ¿Anó an guinibo saimo? ¿napanó an pag-cabucás can saimong magña matá?

27 Sinimbag sinda: Sinabihan co na camó, asin day camó

nag-daragñog; ¿tádao ta boót nindong madagñong liuát? ¿boót man dao nindo na mani magña discipulo nia?

28 Dagñan nag-rarauay saiya, asin nag-sarabi, Ica an saiyang discipulo; camí magña discipulo ni Moisés;

29 Naiisihan mi na nag-sabi an Dios qui Moisés; alagad dapit caini, day mi naiisihan cun tagá saen.

30 Sinimbag can tauo asin sinabihan sinda, Tará anion digdi an macagñalas-gñalás, na day nindo naiisihan cun tagá saen; asin binucásan an sacong magña matá.

31 Naiisihan mi na an Dios day dinadagñog an magña paracasalá; alagad an si-isay man na natatacot sa Dios asin guinguibo an saiyang cabôtan, an siring caini dinadagñog sia.

32 Mág-poón sa capinonan nin quinaban, day pa nadagñog casoarin pa man, na si-isay man nacabucás can magña matá nin sarò na namondag botá-na.

33 Cun ini day sa Dios halé, day macacaguibo nin anoman.

34 Sinda nag-sirimbag asin nag-sarabi saiya, Ica namondag lobos na gayo sa magña casálan, ¿asin ica nag-totocdô sa samò? asin pinaluás sia.

35 Nadagñog ni Jesús na sia pinaluás, asin can macuá sia, sinabihan sia, ¿Minatubod ca sa Aqui nin Dios?

36 Sinimbag nia, na nag-sabi, ¿Si-isay, Cagurangnan, ta gñaning tumubod acó sa saiya?

37 Si Jesús sinabihan sia, Ica nahiling mo na sia, asin an nagtataram saimo, iyó sia.

38 Asin sinabihan sia, Minatubod acó, Cagurangnan, Asin sinambá sia.

39 Asin sinabihan ni Jesús, Sa pag-hocom acó napadigdi sa quinaban na ini, ta gñaning an magña day nacacahiling, macacahiling, asin an magña nacacahiling, maguing, magña botá.

40 Idtong nagcapirá nin si magña Fariseo na magña dudumán sa cairiba nia nadagñog ini, asin nag-sarabi saiya, ¿Tádao camí man magña botá?

41 Sinabihan sinda ni Jesús, Cun camó cutá magña botá, day cutá camó nin casálan: alagad gñunian na nag-sasarabi camó: Camí nacacahiling, cayá gñani nag-dadanay an saindong magña casálan.

CAPÍTULO X.

Nacaaguid sa marahay na pastor.

1 Sa catotoohan, sa catooan sinasabihan co camó, Na an day minalaog sa tatá nin laoman nin magña carnero, cundi minasacát sa arin man na lugar can laom, an siring mahábon asin tulisan iyan.

2 Tará an minalaog sa tatá iyó an pastor nin magña carnero.

3 Ini binobucasán sia can para-bantay nin tatá; asin an magña carnero dinadagnog an saiyan tignog: asin inaapod nia an saiyang sadiring magña carnero can gñaran, asin diná-dara sinda sa luás.

4 Asin con diná-dara sa luás an saiyang sadiring magña carnero, nangnegñenot *sia* sa sainda, asin an magña carnero nag-sosoronod saiya; huli ta namimidbid an saiyang tignog:

5 alagad sa day ninda midbid day mag-sosoronod saiya, cundi gñani mag-dodorolag sa saiya: huli ta day ninda namimidbid an tignog nin magña ibá.

6 Ini an halimbauâ na sinabi sainda ni Jesús: alagad day nasabotan ninda cun anó idtong pinagsasabi sainda.

7 Si Jesús gñani sinabihan sinda liuát, Sa catotoohan, sa catotoohan sasabihan co camó, Iyo acó an tatá nin magña carnero.

8 Si gabos na magña nag-caerenot sa sacô na nag-dirigdi, iyo si magña mahábon asin magña tulisan: alagad day sinda hinimatê can magña carnero.

9 Acó iyó an tatá: cun an si-isay man lomaog sa sacô, macacaligtás; asin macacalaog, asin macacaluás, patin macacacuá nin sabsabon.

10 An mahábon day minadigdi cundi sa paghábon, asin sa paggadan, asin sa paglaglag: acó napadigdi ta gñaning mag-caiguá nin buhay, asin ta gñaning mag-caiguá nin buhay na day macayanan.

11 Acó iyó an marahay na pastor: an marahay na pastor itinátao an saiyang buhay dahel sa magña carnero.

12 Alagad an para-patandan, asin bacong siya an pastor, na bacó man niang sadiri an magña carnero, con nahihiling nia na minadatong an lobo,* pinababayaán an magña carnero, asin minadolág; asin an lobo inaágao sinda, asin nag-cacaborolag an magña carnero.

13 Cayâ na, an para-patandan minadolag, huli gñani ta para-patandan, asin day nin pag-macolog sa magña carnero.

14 Acó iyó an marahay na pastor; asin namimidbid co an sacong magña carnero, asin an sacong magña carnero namimidbid man acó.

15 Siring can Amâ na namimidbid acó, siring man an pacamidbid co sa Amâ: asin ibinubugtac co an sacong buhay dahel sa magña carnero.

16 Asin iguá man acó nin magña carnero na day digdi sa laóm na ini: yan magña yan dadarahon co man digdi, asin dadagnogon ninda an sacong tigñog; asin magcacaiguá nin sarô sanang manada ó pagiriba asin saróng pastor.

17 Huli caini an Amâ namomótan acó, huli ta itinatao co an sacong buhay ta gñaning cuaon co liuát gñapit iyan.

18 Si-isay man day nin macacacuá sacó can buhay, cundi itinatao co sa sacó man saná. Iguá acong capangyarihan sa pagtao can buhay co, asin iguá acó nin capangyarihan sa pagcuá liuát. An togon na ini inacó co sa sacong Amâ.

19 Nag-capasuruhay gñani liuát si magña Judio dahel can magña tataramon na ini.

20 Asin balaquid sa sainda si nag-sarabi: Iguá ini nin demonio, asin narorogñao, ¿tádao ta nag-hihinaniog camó saiya?

21 An magña ibá nag-sarabi: Ining magña tataramon na ini bacong sa may demonio ¿Mangyayari dao na macapamuclát an demonio can magña matá nin magña botá?

---

* Mabagñis na hayop.

Can caaldauan nin pag-dolot, aso hapotón si Jesús nin magña Judio, napamidbid na sia an Mesias, an Aquí nin Dios.—Boót nindang pag-gagapoón sia; asin napadumán sa ibong nin Jordán.

22 Asin guinibo an capistahan nin pag-dodolot, sa Jerusalem, asin natagbô na panahon nin tig-lipot;

23 asin si Jesús nag-lalacao sa templo, sa may pintoan ni Salomón.

24 An magña Judio gñani nag-tiripon sa palibot nia, asin nagsarabi saiya, ¿Sagcod noarin mo pagpupurisauon an sa-mong calag? Cun iyó icá an Cristo, sabihon mo na nin hayag sa samô.

25 Si Jesús sinimbag sinda: Isinabi co-na sa saindo, asin day camó nag-turubod: an magña guibong guinguibo co sa gñaran nin sacong Amâ, iyo iyân an nag-papatotoo dapit sa sacô.

26 Alagad camó day nag-tuturubod, huli ta bacô camóng caiba can magña carnero co, siring sa sinabi co na sa saindo.

27 An sacong magña carnero nacacadagñog can sacong tigñog, asin namimidbid co sinda, asin sinda nag-sosoronod sacô:

28 asin tinatauan co sinda nin buhay na day nin catapusan, asin sinda day magagadan sagcod noarin pa man, asin day nin si-isay man na mag-aagao sainda sa camót co.

29 An sacong Amâ na nag-taó sacô sainda, iyó an orog cadaculâ sa gabos; asin day nin si-isay man na may capang-yarihan sa pag-agao sainda sa camót nin sacong Amâ.

30 Acó asin an sacong Amâ sarô saná cami.

31 An magña Judio nag-carapot liuát nin magña gapô ta gagapoón sia.

32 Si Jesús sinimbag sinda: Balaquid na magña mararahay na guibo na ipinahayag co saindo sa gñaran nin sacong Amâ; ¿dahel sa arin caining magña guibong ini boót nindo acong paggapoón?

33 An magña Judio nag-sirimbag saiya: Dahel sa saróng marahay na guibo day mi icá guinagapô, cundi dahel sa pag-

rarapsác; asin huli ta icá, sarô caman na tauo, nag-di-Dios-Diosan ca.

34 Si Jesús sinimbag sinda: ¿Day násururat sa saindong ley ó casogoan: Acó nag-sabi: Magña dios camó?

35 An inaapod na magña Dios idtong magña inabot can tataramon nin Dios (asin an casuratan day mangyayaring malag-lag),

36 ¿nag-sasarabi camó dapit caidiong pinacangmahal can Amâ, asin sinogô sia sa quinâban: Ica nag-rarapsác, huli ta nag-sabi acó: Acó an Aqui nin Dios?

37 Cun day co guinguibo an magña guibo nin sacong Amâ, day camó mag-turubod sacô:

38 Tará cun guinguibo co *an magña guibong iyan*, minsan day camó mag-turubod sa sacô, mag-turubod camó sa magña guibo; ta gñaning mamidbid nindo asin mag-turubod camó na an Amâ uya sacô, asin acó nasa sa Amâ.

39 Cayâ gñani nagñag-hihirigñoa na dacopon sia liuát: alagad sia lominuas sa saindang magña camót.

40 Asin napadumán liuát sa ibong nin Jordán, dumán sa lugar na can enot pinag-boboniagan ni Juan, asin nag-ontoc dihán.

41 Asin balaquid si nag-dirigdi sa saiya; asin nagsarabi, Si Juan sa catotoohan day nag-guibo nin tandâ; alagad an gabos na bagay na isinabi ni Juan dapít caini, nani catotoohan.

42 Asin balaquid si nag-turubod dihan sa saiya.

CAPÍTULO XI.

An pagcabuhay liuát ni Lázaro.

1 Iguá nin saróng lalaqui na nag-hehelang, na gñinagñaranan si Lázaro, na tagá Betania, sa barrio ni Maria asin ni Marta na saiyang tugang.

2 (Iyó idtong Maria na naglahid sa Cagurangnan nin unguento, asin pinahidan an saiyang magña bitis can saiyang bohoc, na an saiyang tugang na si Lázaro nag-hehelang.)

3 Nagsorogô gñani si magña tugang sa saiya, na nagsarabi, Cagurangnan, uya na idtong namomótan mo nag-hehelang.

4 Alagad si Jesús, can madagñog *ini*, nag-sabi: Ining helang na ini bacong sa pagcagadán, cundi sa camurauayan nin Dios ta gñaning pacapamurauayon an Aqui nin Dios huli sa bagay na ini.

5 Asin si Jesús namomótan si Marta, asin an saiyang tugang na babaye, asin si Lázaro.

6 Can madagñog gñani na nag-hehelang, ominontoc pa nin duáng aldao dumán sa dating naontocan na lugar.

7 Dagñan pacatapus caini, sinabihan an saiyang magña discipulo, Padumán quitá liuát sa Judea.

8 Nag-sarabi saiya an magña discipulo, Rabbi, gñunian nag-bihirigñoa an magña Judio na pag-gapoón ca, ¿asin padudumán ca liuát?

9 Si Jesús nag-simbag, ¿Day nin cagduáng oras an aldao? Cun si-isay an mag-lacao na aldao, day masosongcog, huli ta nahihiling an liuanag caining quinâban.

10 Alagad si-isay man na mag-lacao na bangui, masosongcog, huli ta day sia nin liuanag.

11 Ining magña bagay an isinabi nia; asin pacatapus caini sinabihan sinda, An catood niato na si Lázaro nag-cacatorog; tará padudumán acó ta pupucauan co sia sa pagcatorog.

12 Nag-sarabi gñani an saiyang magña discipulo, Cagurangnan, cun nag-cacatorog, maoomayan.

13 Tará si Jesús nagtataram dapit nin si saiyang pagcagadan; alagad sinda nag-irisip na nagtarám *sia* dapit sa paghigñaló nin pagcatorog.

14 Dagñan, gñani, si Jesús sinabihan sinda nin malinao, Si Lázaro nagadan.

15 Asin naogmá acó dahel sa saindo, na day acó dumán, ta gñaning mag-turubod camó: alagad padumán quitá sa saiya.

16 Si Tomás gñani, na inaapod na Didimo, sinabihan an saiyang magña capuá-discipulo, Padumán man quitá, ta gñaning quitá macadamay saiya sa pagcagadan.

17 Can pagdatong gñani ni Jesús, nacuá na may apát na aldao na, na nasa lolobgñan.

18 Asin an Betania harani sa Jerusalem, na may caglimáng estadio ;*

19 asin balaquid nin si magña Judio nagdirigdi qui Marta asin qui Maria, sa pagragña sainda dapit can saindang tugang na lalaqui.

20 Si Marta gñani, can madagñog *nia* na si Jesús nagdadatong, sinabat nia: alagad si Maria naualát sa harong na nag-tutucao.

21 Si Marta gñani sinabihan si Jesús, Cagurangnan, cun uya ca digdi cutâna, day cutâna nagadan an sacong tugang.

22 Condi naiisihan co na minsan gñunian, an gabos mong hagadon sa Dios, ipagtatalagá saimo nin Dios.

23 Nag-sabi saiya si Jesús, Mabubuhay liuát an saimong tugang.

24 Si Marta nag-sabi saiya, Naiisihan co na mabubuhay liuát sa hudián na aldao.

25 Si Jesús nag-sabi saiya, Acó an pagcabuhay liuát, asin an buhay: an minatubod sa sacô, minsan magadan, mabubuhay ;

26 asin idto gabos na nabubuhay asin minatubod sa sacô, day magagadan sagcod noarin pa man. ¿Minatubod ca caini?

27 Si Marta nagsabi saiya, Ohó, Cagurangnan; tominubod acó na icá iyo an Cristo, an Aqui nin Dios na mapadigdi sa quinâban.

28 Asin pacasabi caini, nag-halê, asin inapod nin hilom si Mariang tugang nia, na sinabihan, An Maestro uya digdi, asin inaapod ca.

29 Si Maria gñani can pacadagñog *caini*, nag-buhat nin madali, asin napadumán sa saiya.

30 (Alagad si Jesús day pa dominatong sa barrio, cundi dudumán sa lugar na nasabatan saiya ni Marta.)

31 Si magña Judio gñani na dudumán cairiba nia sa harong, asin ta magña nagrarakña saiya, pagcahiling na si Maria tominindog nin madali asin lominuás, nag-soronod saiya, na nag-sasarabi, madumán sa lolobgñan, ta magtagñis duman.

---

* Balang estadio may 224 varas.

32 Can pag-datong gñani ni Maria, sa namugtacan ni Jesús, pagcahiling saiya, natumba sa saiyang magña bitis, na nag-sabi saiya: Cagurangnan, cun icá cutaná didigdi, day cutaná nagadan an sacong tugang.

33 Si Jesús gñani can mahiling sia na nag-tatagñis, asin nagtatagñis *man* si magña Judio na nag-dirigdi sa cairiba nia, nag-agragñay sa saiyang espíritu, asin naticbahan;

34 asin nag-sabi, ¿Saen nindo sia ibinugtac? Nag-sarabi saiya, Cagurangnan, madiá ca asin hiligñon mo.

35 Si Jesús tominagñis.

36 Nagsarabi gñani an magña Judio, Masdán nindo, cun guráno an pagcamoót saiya.

37 Asin an magña ibá sainda nag-sarabi, ¿Day dao magui-guibo can tauong ini, na nagpamuclát can magña matá caid-tong nani botá, na ini day magadán?

38 Si Jesús gñani, ominagragñay liuát sa saiya man saná, napaduman sa lolobgñan. Na saróng logñib, asin iguang saróng gapò sa ibabao nia.

39 Si Jesús nag-sabi, Halèon nindo an gapò. Si Marta, na tugang nin si nagadan, nagsabi saiya, Cagurangnan, mabatána; huli ta iguá na nin apát na aldao na *nálolobong*.

40 Nag-sabi suiya si Jesús, ¿Day co saimo isinabi na cun tumubod ca, mahihiling mo an camurauayan nin Dios?

41 Hinalê gñani ninda si gapò sa lugar na nahohotadan can gadan. Dagñan si Jesús itinagñad si magña matá sa itáas, asin nag-sabi: Amâ, nagpapasalamat acó saimo huli ta dinagñog mo acó.

42 Asin naiisihan co *man* na sa guiraray dinadagñog mo acó, condi dahel sa cadaclán na uya digdi, nag-sabi aco caidto, ta gñaning mag-turubod na sinogò mo acó.

43 Asin pacapagsabi caining *magña bagay*, na ini, nag-curahao sa dâculang tigñog, Lázaro, lumuás ca.

44 Asin idtong nagadan luminuás, na nagagacdan si magña camót asin magña bitis nin si magña pamogcos, asin napapatos an lalaugon sa saróng tamong. Nag-sabi sainda si Jesús, hubarán nindo sia, asin pabayaán nindo siang maglacao.

45 Balaquid gñani nin si magña Judío na nagdirigdi sa *pagsongcô* qui Maria, asin nag-pacabiling can guinibo ni *Jesús*, cayá nag-turubod sa saiya.

An magña Fariseo nagpahoroharatol ta gñaning ipagadan si Jesús.

46 Tará an magña iba sa sainda nagdurumán sa magña Fariseo, asin nagsarabi sainda can guinibo ni *Jesús*.

47 Cayá si magña poón nin si magña sacerdote asin si magña Fariseo nagtiripon sa hocoman, asin nagsarabi, ¿Anó an satong guiguibohon? huli ta an tauong ini balaquid na an magña tandâ na guiniguibo.

48 Cun pabayaan ta sia nin siring, an gabos magtuturubod sa saiya; asin madirigdi an magña Romano asin hahaléon an satong camugtacan asin nación ó tinobóan.

49 Tará sarò sa sainda, si Caifás, na iyó an halangcao na sacerdote sa taón na iyan sinabihan sinda, Camó daing na-iisihan na anoman.

50 ni day nindo napaghonâhonâ na maninigô sa satò na an saróng tauo magadan dahel sa banua, asin bacô na an bilog na nación mapahamác.

51 Ini isinabi nia bacô sa sadiring boót; cundi huli ta sia an halangcao na sacerdote can taón na iyán, naghulâ na si *Jesús* magagadan dahel sa nación;

52 asin bacô sanang huli can banuaan na idto, cundi ta gñaning matipon nia sa sarò *saná* an magña áquí nin Dios na nagcacaborolag.

53 Mag-poón can aldao na iyán gñani pinagcasararoan ninda na ipagadan sia.

54 Si *Jesús* gñani day na naglalacao nin hayag sa magña Judío, cundi napadumán sa saróng dagâ na harani sa patag, sa saróng ciudad na-inaapod Efraim; asin nagontoc dihan cairiba si saiyang magña discipulo.

55 Asin can harani na si pascua nin magña Judío; asin balaquid an nagturucad sa Jerusalem halé sa omá, asó day pa an pascua, ta maglilinig.

56 Pinagharanap gñani si Jesús, asin can dudumán na sinda sa templo, nagsarabi sinda sa sainda man saná, ¿Anó an paghonáhonâ nindo? ¿day sia madigdi sa fiesta?

57 Asin si magña poón nin magña sacerdote asin si magña Fariseo nagsorogó, na cun si-isay an nacacaisi can na-contocan ipag-pahayag, ta gñaning madacop sia.

CAPÍTULO XII.

Si Maria pinag-lahidan nin lana an magña bitis ni Jesús.

1 Si Jesús gñani, anóm na aldao pa an pascua, napadigdi sa Betania, sa na-contocan ni Lázaro na nagadan asin na binuhay liuat ni Jesús sa magña gadana.

2 Asin nagguiribo nin sarong panhapon; asin si Marta naglilincod; asin si Lázaro sarò nin si magña dudumán sa lamesa sa cairiba nia, nagtutucaó.

3 Dagñan si Maria nagecuá nin saróng librang unguento nardo na anas, na mahalagang gayo, linahidan si magña bitis ni Jesús, asin pinahidan si saiyang magña bitis can saiyang magña bohoc: asin napanó si harong can parong nin si unguento.

4 Nagsabi gñani an sarò nin si saiyang magña discipulo, si Judas Iscariote, na áqui ni Simón, na iyo si magpapasaloib saiya:

5 ¿Tádao ta day nia ipinagpabacal an unguentong ini nin tolong gatos na denario,* asin itinaó sa magña duc-hâ?

6 Ini isinabi nia, bacong sa pagmamacolog nia sa magña duc-hâ, cundi huli ta sia mahábon, asin may sopot, daradára nia an magña ilinalaog dumán.

7 Si Jesús gñani nagtaram: Pabayae nindo sia; manognod sa aldao nin pag-lolobong sa sacó inandam nia iyan.

8 Huli ta an magña duchâ dayaday na yaon sa saindo; alagad acó day dayaday nasa saindo.

---

* Tolong gatos na denario, may sangatos na pisos.

9 Si cabalaquidan can banuá nin magña Judio, gñani, nacadagñog na sia didihan; asin nagdirigdi, bacó sanang dahel qui Jesús, cundi ta gñaning mahiling man si Lázaro, na binuhay nia liuát sa magña gadana.

10 Alagad an magña poón nin si magña sacerdote nagñag-paharapotan sinda man cun papánon an pag-gadan man qui Lázaro;

11 huli ta dahel sa saiya balaquid nin si magña Judio na nagdudurumán, asin nag-tuturubod qui Jesús.

Mamurauayon na paglaog ni Jesús sa Jerusalem.

12 Can sominonod na aldao si saróng cadaclán *nin magña tauo*, nagñagdirigdi sa fiesta, can pagcadagñog na si Jesús mapadigdi sa Jerusalem,

13 nagcuruá nin magña sagñá nin palma, asin nagsarabat sa saiya, asin nag-cururahao, Hosana: Omauon an minadatong sa gñaran nin Cagurangnan, an Hadè nin Israel.

14 Asin si Jesús, nacacuá nin saróng asnong sadang, sominangcay sa ibabao nia, siring sa nasusurat:

15 Day ca matacot áquing babaye ni Sión:

uya na minadatong an saimong Hadè,
na nacasangcay sa saróng asnong ogbon.

16 Ining magña bagay na ini day nagsasarabotan can saiyang magña discipulo sa capinónan; alagad can si Jesús napamurauay na, dagñan nacaromdom sinda na ining magña bagay na ini anan násusurat dapit sa saiya, asin ta guiniribo sa saiya an magña bagay na iyan.

17 An cadaclan gñani na cairiba nia, can apodon si Lázaro sa lolobgñan, asin pinabuhat sia sa magña gadan, sinda an nagpapatotoo *dapit caidto*.

18 Dabel caini man idtong cadaclán *nin magña tauo* nagsarabat saiya; huli ta nageadaragñog an magña *baretá* na sia gominibo caining gñagñalasan na ini.

19 Cayá an magña Fariseo nagsarabi sa sainda man saná, nahiling-na nindo na day camong paquinabang, uya na an quinában nagsosonod sa saiya.

An ibang magña Griego boót mahiling si Jesús.—Sia nagtataram dapit nin si saiyang harani nang camurauayan.—Saróng tigñog nin lagñit.— Si Jesús, ilao nin quinában.

20 Asin iguá nin nagcapirang magña Griego nin si magña nagñagturucad sa pagsarambá sa capistahan:

21 Ining magña ini gñani nagdoroloc qui Felipe, na tagá Betsaida sa Galilea, asin nagpaquimaherac saiya, na nagsarabi. Cagurangnan, Boót mi cutána na mahiling si Jesús.

22 Dominoloc si Felipe, asin isinabi idto qui Andrés; asin dominoloc si Andrés patin si Felipe, asin sinda ipinagsarabi idto qui Jesús.

23 Asin si Jesús sinimbag sinda, na sominabi, Madatong an oras na an Aqui nin tauo papamurauayan.

24 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan ta camó, Na cun an pisog nin trigo day maholog sa dagá asin magadan, sia saná an nauaualát; tará cun magadán, magbubugña nin dacol.

25 An namomoót sa saiyang buhay, madadayhan *nin buhag*; asin an naoogñis sa saiyang buhay sa quinában na ini, ririmposon ini sa saiya *dumán* sa buhay na day nin catapusan.

26 Cun si-isay an naglilincod sacó, somonod sa sacó; asin cun saén acó dudumán, dihan man mag-oontoc an naglilincod sacó: si-isay *man* na naglilincod sa sacó, an siring saiya babal-sán sia nin sacong Amâ.

27 Gñunian naririboc an sacong calag, ¿asin anong sasabihon co? Amâ, iligtas mo acó sa oras na ini, condi dahel caini napadigdi acó sa oras na ini.

28 Amâ, pamurauayan mo an saimong gñaran. Dagñan tominindog an saróng tigñog sa lagñit, *na* nagsabi. Napamurauayan co na, asin papamurauayan co liuát.

29 Si cadaclán gñani na dudumán asin nacadagñog caito, nagsabi na nagdagoldol: si magña iba nagñagsarabi, Saróng ángel naquipag-olay sa saiya.

30 Nagsimbag si Jesús asin nagsabi, Bacong dahel sa sacó napadigdi an tigñog na ini, cundi dahel sa saindo.

31 Gñunian iyo an paghohoccm sa quinában na ini : gñunian an principe caining guinában papaluson siya.

32 Asin acó, cun macatindog na sa itaas nin dagà, an gabos dadarahon co sa caibahan co.

33 Tará ini sinasabi, nia sapag-pasábot cun baga sa anong cagadanan magáadan.

34 An cadaclán sinimbag sia, Nadagnog mi sa casogoan, na an Cristo magdadanay sagcod noarin pá man : ¿asin tádao ta nagsasabi cá : Na quinacaipuhan na an Aqui nin tauo itindog sa itaas ? ¿Si-isay ining Aqui nin tauong ini ?

35 Si Jesús gñani sinabihan sinda, cadiquit na panahón na saná na magcacaiguá camó nin ilao : mag-ralacao camó na may magña ilao pa camó, ta gñaning day camó aboton can magña cadiclomán : huli ta an nag-lalacao sa magña cadiclomán, day nacacaisi cun saen macasampot.

36 Dagnan na may magña ilao pa camó, magturubod camó sa ilao, ta gñaning mani camó magña áqui nin ilao. Ining magña bagay na ini, isinabi ni Jesús, asin *iyo idtó* naghale, asin nagtagò sa sinda.

37 Huli ta minsan balaquid si magña guinibo niang gñagña-lasan sa atubang ninda, day nagnagturubod sa saiya ;

38 ta gñaning maotob an tataramon na sinabi ni Isaias na profeta :

Cagurangnan, ¿si-isay an nagtubod can samong tataramon ?

¿asin qui-isay ipinahayag an taquiag nin Cagurangnan ?

39 Cayà day sinda nacapagturubod ; huli ta nagsabi liuát si Isaias :

40 Binotá nia an saindang magña matá, asin pinatagás an saindang pusò ;

ta gñaning day mahiling can saindang magña matá, asin matalastás can saindang pusò, asin magbaralic an magña boót, asin mapaomayan co sinda.

41 Ining magña bagay na ini isinabi ni Isaias can mahiling an saiyang camurauayan, asin nagtarám dapit sa saiya.

42 Alagad minsan an magña principe balaquidon an nagturubod sa saiya ; alagad dahel sa magña Fariseo day

ninda ipinahayag *idto*; ta gñaning day sinda mapahalê sa sinagoga:

43 huli ta orog pang namomótan ninda an camurauayan nin magña tauo sa camurauayan nin Dios.

44 Si Jesús nagecurahao asin nagsabi, An minatubod sa sacò, bacò acó an tinotubod, cundi idtong nagsogò sa sacò.

45 Asin an naghihiling sa sacò, naghihiling caidiong nagsogò sa sacò.

46 Acó napadigdi *siring* sa ilao nin quinában, tagñaning idtó gabos na magtubod sa sacò, day magdanay sa magña cadi-clomán.

47 Asin cun an si-isay man macadagñog can sacong magña tataramon, asin day nia iyan tubudon, acó day maghohocóm saiya; huli ta day acó napadigdi sa quinában ta hocomán co an quinában, cundi ta gñaning iligtás co an quinában.

48 An minasical sa sacò, asin day inaacò an sacong magña tataramon, iguang maghohocóm sa saiya: an tataramon na itinarám co, ini man saná an maghohocóm saiya sa huring aldao.

49 Huli ta day acó nagtarám dapit sa sacò man saná, cundi an Amâ na nagsogò sa sacò, tináuán acó nin togon *dapit* can sacong isasabi asin dapit can sacong itatarám.

50 Asin acó nacacaisi na an saiyang togon iyó an buhay na day nin catapusan: Cayâ na an gabos na sinasabi co gñani, siring sa pagcasabi sacò nin Amâ, siring man an tinataram co.

CAPÍTULO XIII.

Si Jesús inahanauan an magña bitis nin si saiyang magña discipulo.

1 Asin day pá an capiestahan nin pascua, naiisihan na ni Jesús na dominatong-na an saiyang oras sa paghalê digdi sa quinában na ini, *asin padumán* sa Amâ, siring sa pagcamoot sa magña saiya na magña uya digdi sa quinában, na namótan sinda sagcod sa catapusan.

2 Asin nin si matapus na si panhapon, can icabugtac na nin diablo sa pusô ni Judas Iscariote, *âqui* ni Simón, *an homâ nia* na pagpasaloib saiya,

3 sa pacatalastás ni Jesús na an Amâ ibinugtac an gabos na magña bagay sa saiyang camót, asin guican sa Dios, asin sa Dios man sia padudumán,

4 nagtindog sa panhapon, asin hinobâ an saiyang magña gubing, cominuá nin saróng toalla, asin hinagcos nia iní.

5 Pacatapus binugtacan nin tubig an saróng palangana, asin nagpoón maghanao can magña bitis nin si magña discipulo, asin pagpahidan sinda can toalla na nahahagcos *saiya*.

6 Nagdoloc gñani qui Simón Pedro. *Si Pedro* nagsabi saiya, Cagurangnan, ¿icá an maghahanao can sacong magña bitis?

7 Nagsimbag si Jesús asin sinabihan sia, An guiniguibo co day mo naiisihan gñunian; tará masasabotan mo gñapit.

8 Nagsabi saiya si Pedro, Sagcod noarin man day ca maghanao can sacong magña bitis. Si Jesús sinimbag sia, Cun day tacá hanaoan, day ca magcacaiguá nin paquinabang sa sacô.

9 Si Simón Pedro nag-sabi saiya, Cagurangnan, bacô saná an sacong magña bitis, cundi an magña camót man asin sacong payó.

10 Si Jesús nagsabi saiya, An nahanaoan-na, day na nagca-caipong paghanauan cundi an magña bitis; ta malinig na an gabos: asin camó magña malinig na, minsan bacô an gabos.

11 Huli ta naiisihan nia cun si-isay an magpapasaloib saiya; cayâ nagsabi, Bacóng camó gabos magña malinig.

12 Can mahanauan na gñani sinda can magña bitis, asin macuá an saiyang magña gubing asin pacatucac liuát, sinabihan sinda, ¿Naiisihan nindo an guinibo co sa saindo?

13 Inaapod acó nindong Maestro, asin Cagurangnan; an pag-sabi nindo marahay; huli ta iyo man nangad.

14 Tará cun acó, na iyo an Cagurangnan asin an Maestro, naghanao acó can magña bitis nindo, camó man maninigong magharanauan can magña bitis an magña iba sa magña ibáng capua nindo man sana.

15 Huli ta tinâuan co camó nin arogan ta gñaning guibohon nindo siring can guinibo co sa saindo.

16 Sa catotoohan, sa catotoohan sasabihan ta camó, An oripon bacong halangcao sa saiyang cagurangnan, ni an sinogó bacong halangcao sa nagsogó saiya.

17 Cun naiisihan nindo an magña bagay na ini, magña paladan camó cun guibohon nindo ini.

18 Day acó nagtataram dapit sa saindo gabos ; naiisihan co an sacong magña pinili: tará *ini mangyayari* ta gñaning maotob an casuratan. An nagcacacan nin tinapay sa caibahan co, initáas tumang sa sacô an bóol can bitis nia.

19 Magpoón gñunian sinasabi co sa saindo na day pa nangyari, ta gñaning cun mangyari na, magturubod camó na iyo acó.

20 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan ta camó, na an omacô sa sinogô co, acó an inaacô ; asin an minaacô sa sacô, inaacô an cagsogô sa sacô.

Si Jesús ibinabaretâ an pagpasaloib ni Judas.

21 Pacasabi ni Jesús caini, nag-agragñay sa saiyang espíritu, asin pigpatotoohan, na nagsabi, Sa catotoohan, sa catotoohan, sinasabihan ta camó, na magpapasaloib sa sacô an sarô sa saindo.

22 An magña discipulo gñani nagpahiling-hiligñan sinda sinda man saná, na nagboborong-borong cun si-isay an tinataraman.

23 Napapasandig sa ibabao can daghan ni Jesús sarô nin si saiyang magña discipulo, *idtong* namomôtan ni Jesús.

24 Si Simón Pedro gñani guinibohan sia nin saróng pasabót, ta gñaning hapóton cun dapit qui-isay an pinagtataram.

25 Sia gñani, na napapasandig sa ibabao can daghan ni Jesús, nagsabi saiya, Cagurangnan, ¿si-isay?

26 Si Jesús sinimbag sia, Iyo idtong tatáuan co nin tinapay na binasâ ó dinomog ; Asin pacabasâá ó domoga can tinapay itinaó ini qui Judas Iscariote, *áqui* ni Simón.

27 Asin dagñan man saná, pacahogñit, naglaog sa saiya si Satanás. Si Jesús gñani sinabihan sia, An guinguibo, mo guibohon mo nin madali.

28 Alagad day nasabotan nin si-isay man caidiong magña dudumán sa lamesa cun sa anong dahelan sinabi idtó.

29 Huli ta an magña isip can magña ibá dahelan qui Juads na may supot, isinabi ni Jesús saiya: Bomacal ca can satong macacaipuhan sa fiesta; ó icátaó na cadiquit sa magña duchá.

30 Sia gñani, pacaacò can hogñit, tolos man saná naghalê: asin bangui na.

*Magña huring pagtocdô ni Jesús sa saiyang magña
discipulo.—Taanó ta padudumán.—
Pagñacò nin Para-ragña.*

31 Can pacahalé caidto gñani, si Jesús nagsabi, Gñunian an Aqui nin tauo papamurauayon, asin an Dios papamurauayon sa saiya.

32 Cun an Dios mapamurauay-na sa saiya, an Dios man papamurauayon sia sa saiya man saná, asin papamurauayon sia gñapit.

33 Magña áqtî, mag-oontoc pa acó sa saindo nin cadiquit na panahon. Maghaharanap camó sa sacó; asin siring sa isinabi co sa magña Judio: Dumán sa padudumanán co, camó day macacapaduman; iyo ini gñunian an sinasabi co sa saindo.

34 Saróng bâgong sogô itátaó co saindo, na camó magcaminootmootan; siring can pagcamoót co sa saindo, magcaminootmootan man camó balang sarò sa capuá niya.

35 Sa bagay na ini, mamimidbid can gabos na camó magña discipulo co, cun managcaminootmootan camó man saná.

36 Si Simón Pedro nagsabi saiya, Cagurangnan, ¿saen ca padudumán? Si Jesús sinimbag, sia Dumán sa padudumanan co day ca macasonod gñunian; alagad macacasonod ca sacó gñapit.

37 Si Pedro nagsabi saiya, Cagurangnan, ¿tádao ta day acó macacasonod saimo gñunian? an sacong buhay ibobogtae co dahelan sa saimo.

38 Si Jesús sinimbag sia, ¿An saimong buhay ibobogtae mo dahelan sa sacó? Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan ta ca, Na day, maturaoc an manóc, sagcod na macapainda ca nin macatoló.

CAPÍTULO XIV.

1 Day magcatiribahan an saindong magña pusô; nagtuturubod camó sa Dios, magtuturubod man camó sa sacô.

2 Sa barong nin sacong Amâ balaquid an magña oontocan; cun bacô bagang siring, nagsabi cutâna acó sa saindo; huli ta mag-aandam acó sa saindo nin lugar ó mamumugtacan.

3 Asin cun acó padumán asin andaman ta camó nin lugar, padidigdi liuat acó, asin cucuaon ta camó sa sacô man saná; ta gñaning cun saen acó dudumán, dumán man camó.

4 Asin naiisihan nindo cun saen acó paduduman, asin naiisihan nindo an dalan.

5 Nagsabi saiya si Tomás, Cagurangnan, day mi naiisihan cun saen ca paduduman; ¿papânon gñani na maisihan mi an dalan?

6 Si Jesús nagsabi saiya, Acó an dalan, asin an catotoohan, asin an bubay; day nin si-isay na nacacapadigdi sa Amâ, cun bacong huli sa sacô.

7 Cun acó mamidbid nindo, mamimidbid man nindo an sacong Amâ: asin magpoón gñunian namimidbid nindo sia, asin nahiling nindo sia.

8 Nagsabi saiya si Felipe, Cagurangnan, itocdô mo sa samô an Amâ, asin ini igô na sa samô.

9 Si Jesús nagsabi saiya, Haloy nang panahon na acó nasa saindo, ¿asin day mo acó namimidbid, Felipe? an nacahiling sa sacô, nacahiling sa Amâ; ¿tádao ta nagsasabi ca gñani: Itocdô mo sa samô an Amâ?

10 ¿Day camó nagtuturubod na acó nasa sa Amâ, asin an Amâ nasa sacô? an magña tataramon na pinagtataram co sa saindo, day co ipinagtataram dapit sa sacô man saná; condí an Amâ, na nasa sacô, guiniguibo an saiyang magña guibo.

11 Magtuturubod camó sa sacô na acó nasa sa Amâ, asin an Amâ nasa sacô; ó cun day, sucat na magtuturubod camó sa sacô dahel sa magña guibo na saná.

12 Sa catotoohan, sa catotoohan, sinasabihan ta camó, An magtubod sa sacô, an magña guibo na guiniguibo co, sia man

macacaguibo caiyan; asin orog pá caiyan an guiguibohon nia, huli ta acó padudumán sa Amâ.

13 Asin an gabos nindong hagadon sa Amâ sa gñaran co, guiguibohon co, ta gñaning an Amâ mapamurauay sa Aqui.

14 Cun iguá camó nin hagadon na anoman sa gñaran co, guiguibohon co iyan.

15 Cun acó namomôtan nindo, otobon nindo an sacong magña togon.

16 Asin acó maquiquimaherac sa Amâ, na sia tatauan camó nin ibang Para-ragña, ta gñaning magdanay sa saindo guiraray sa bilog na panahon;

17 *iyó ini* an Espiritu sa catotoohan na day mangyayaring acoon nin quinâban; huli ta day sia nahihiling, asin day sia namimidbid: *alagad* camó nacacamidbid saiya; huli ta nasa saindo, asin pasasaindo.

18 Day ta camó babayaan na magña ilo; padidigdi acó sa saindo.

19 Cadiquit pang panahon, asin an quinâban day na acó mahihiling; alagad camó macacahiling sa sacô: huli ta acó buhay, camó man mabubuhay.

20 Sa aldao na idtó mamimidbid nindo na acó nasá sacong Amâ, asin camó sa sacô, asin acó sa saindo.

21 An iguá nin sacong magña togon asin ini inootob, iyo iyan an namomoót sa sacô: asin an namomoót sa sacô, mamomôtan nin sacong Amâ, asin mamomôtan co sia, asin magpapahayag acó sa saiya.

22 Nagsabi saiya si Judas (bacong si Iscariote): Cagurangan, ¿anó ta sa samô ca magpapahayag, asin bacong sa quinâban?

23 Nagsimbag si Jesús asin sinabihan sia, Si-isay man na namomoót sa sacô, ootobon an sacong tataramon; asin mamomôtan sia nin sacong Amâ, asin cami mapasa-saiya, asin guiguibohon mi siang oóntocan.

24 An day namomoót sa sacô, day inootob an sacong magña tataramon: asin an tataramon na nadagñog nindo sa sacô bacong sacô, cundi sa Amâ na nagsogô sa sacô.

25 An magña bagay na ini sinabi co sa saindo, na nasa saindo *pa* acó.

26 Tará an Para-ragña, *boót cong sabihon*, an Espiritu Santo, na sia an sosogoon nin Amâ sa gñaran co, sia an magtotocdô sa saindo can gabos na magña bagay, asin magpaparomdom sa saindo can gabos na magña bagay na sinabi co sa saindo.

27 An catiuasayan iuualat co sa saindo; an sacong catiuasayan itataó co sa saindo; bacong siring can pagtataó can quinâban, an pagtataó co sa saindo: day magcatiricbahan an saindong magña pusô, ni magcataracot.

28 Nagcadaragñog nindo siring sa pagcasabi co sa saindo, Maghahalê acó, asin magbabalic liuát acó sa saindo. Cun acó namomôtan nindo, magcacaorogmá camó, huli ta acó padudumán sa Amâ: huli ta an Amâ halangcao sa sacô.

29 Asin gñunian sinabi co sa saindo na day pá nangyari, ta gñaning cun mangyari, magturbod camó.

30 Magpoón gñunian day na acó magtatarám nin dacol sa saindo; huli ta madatong an principe nin quinâban, asin day nin anoman sa sacô:

31 tará, gñaning mamidbid nin quinâban na acó namomoót sa Amâ, asin siring sa pagcasogô sa acó nin Amâ, iyo man an guiniguibo co. Magtirindog camó, asin magharalê quitá digdi.

CAPÍTULO XV.

*Magña huring pagtocdô sa magña discipulo (casumpay):
Matanos na pagcasarô ni Jesús asin an
saiyang magña tinubos.*

1 Acó an tunay na poón nin uvas, asin an sacong Amâ iyo an para-bábol.

2 An gabos na sagña sa sacô na day nagbubugña, inahalê; tará idtó gabos na nagbubugña, linilinig, ta gñaning omorog an pagbugña.

3 Camó magña malilinig-na, dahel nin si magña tataramon na pinagtarám co sa saindo.

4 Magdaranay camó sa sacô, asin acó sa saindo. Day magbubugña an sagñá sa saiya man saná, cun day magdanay sa poón nin uvas, siring man camó *day mangyayari*, cun day camó magdaranay sa sacô.

5 Acó an poón nin uvas, camó an magña sagña: an nagdaranay sa sacô, asin acó sa saiya, ini an nagbubugña nin dacol; huli ta cun borolag camó sa sacô day camong maguiguibo na anoman.

6 Cun iguá nin day magdanay sa sacô, ihahapon sa luás siring sa niaraot na sagñá, asin maáalang; asin *an magña siring* popotolon sinda, asin igagatong sinda sa calayo, asin sosoloón.

7 Cun camó magdaranay sa sacô, asin an sacong magña tataromon magdaranay sa saindo, mahahagad nindo an gabos na minoót nindo, asin cacamtán nindo.

8 Sa siring *na bagay* napapamurauay an sacong Amâ, na magburugña camó nin dacol; asin manini camó magña discipulo co.

9 Siring can pagcamoót sa sacô can Amâ, siring man an pagcamoót co sa saindo: magdaranay camó sa sacong pagcamoót.

10 Cun mag-orotob camó can sacong magña togon, magdaranay camó sa sacong pagcamoót; siring man acó na inotob co an magña togon nin sacong Amâ, asin nagdaranay acó sa saiyang pagcamoót.

11 An magña bagay na ini sinabi co sa saindo, ta gñaning an sacong caogmahan mapa saindo, asin an saindong caogmahan magcaorotob.

12 Iyo ini an sacong togon, na camó magcaminorootan an magña iba sa magña cápuá, siring can pagcamoót co sa saindo.

13 Day nin si-isay na may pagcamoót na omorog pá cadaculá caini, na ibugtac an saiyang buhay dahel sa saiyang magña catood.

14 Camó iyo an sacong magña catood cun guibohon nindo an pinagboboót co sa saindo.

15 Day co na camó aapodon na magña oripon; huli ta an oripon day nacacaisi can guiniguibo can saiyang Cagurangnan:

tará inapod co camong magña catood; huli ta an gabos na magña bagay na nadagñog co sa sacong Amâ, ipinamidbid co sa saindo.

16 Camó bacô an nagpili sa sacô, cundi acó an nagpili sa saindó, asin ibinugtác co camó, ta gñaning magralacao camó asin magbubugña camó nin dacol, asin magdanay an saindong bugña; ta gñaning an gabos na hagadon nindo sa Amâ sa gñaran co, sia itataó sa saindo.

17 Ipinagboót co ini sa saindo, na magcamorootan camó an magña iba sa magña ibáng cápua man sana.

18 Cun an quinâban icaogñis camó, saboton nindo na acó naenót pang icaogñis sa saindo.

19 Cun camó sa quinâban, an quinâban mamomótan *camó siring* sa saiyang sadiri: tará huli ta bacô camong sa quinâban, cundi ta magña pinili co camó sa quinâban, cayâ icaogñis camó nin quinâban.

20 Romdomon nindo idtong tataramon na sinabi co sa saindo, An oripon bacong daculâ sa saiyang Cagurangnan. Cun acó pinagralamag, camó man pagraramagon; cun inotob ninda an sacong tataramon, ootobon man ninda an saindong *tataramon*.

21 Alagad ini gabos guiguibohon sa saindo dahel sa sacong gñaran, huli ta day ninda namidbid an nagsogò sa sacô.

22 Cun day bagá acó napadigdi *day acó* bagá nagtarám, day cutá nagcaiguá sinda nin casâlan; tará gñunian day sinda nin sarahotan dahel can saindang casâlan.

23 An naoogñis sa sacô, naoogñis man sa sacong Amâ.

24 Cun acó day bagá nag-guibo sa sainda nin magña guibo na si-isay man day pang nag-guibo ni casoarin man, day cutá sinda nagcaiguá nin casâlan; alagad gñunian na nagcahiriling *ini* asin nagcaorogñis bacô sana sa sacô cundi sa sacong Amâ.

25 Alagad *nangyayari ini* ta gñaning maotob an nasusurat sa saiyang casogoan. Nagcaorogñis sa sacô day rin dahelan.

26 Tará an pagdatong can Para-ragña na sia an sosogóor co sa saindo halè sa Amâ, *na iyo* an Espiritu, sa catotoohan, na minaguican sa Amâ, sia an magpapatotoo dapit sa sacô:

27 asin camó man magpapatotoo, huli ta nag-orontoc camó sa sacô magpoón can capinônan.

CAPÍTULO XVI.

*Magña huring pagtocdô sa magña discipulo (catapusan):
si Jesús binâgo an pangnacô dapit sa Para-ragña
asin sa saiyang sadiring pagpadigdi.*

1 Ining magña bagay sinabi co sa saindo ta gñaning day camó magcahorolog.

2 Camó papaluason sa magña sinagoga; tará magdadatong an oras na si-isay man na gumadan sa saindo, magtutubod na nag-guibo nin paglilincod sa Dios.

3 Asin guiguibohon ini ninda sa saindo, huli ta day nami-midbid an Amâ, asin acó man.

4 Tará ining magña bagay na ini sinabi co sa saindo, ta gñaning cun domatong an oras, macaromdom camó caini, *asin cun nápâno an pagcasabi co saindo caining magña tataramon.* Asin ining magña bagay day co sinabi saindo sa capinônan, huli ta acó nasa saindo.

5 Alagad gñunian padudumán acó sa nagsogô sa sacô; asin si-isay man sa saindo day nin naghahapot sa sacô, ¿Saén ca padudumán?

6 Condi huli ta sinabi co sa saindo ining magña bagay, napanô nin camondoan an saindong pusô.

7 Alagad, sasabihan co camó nin catotoohan; Maninigô sa saindo na acó padumán: huli ta cun acó day padumán, an Para-ragña day padidigdi sa saindo; tará cun acó padumán, padidigdihon co sia saindo.

8 Asin pagpadigdi nia, susudyaón an quinâban dapit sa casálan, asin sa catanosan, asin sa paghohocom:

9 dapit sa casálan, huli ta day nagtuturubod sa sacô;

10 dapit sa catanosan, huli ta acó paduduman sa Amâ, asin day na acó nindo mahihiling;

11 dapit sa paghohocom, huli ta an principe caining quinâban hinocomán na.

12 Igua pa acó cutáng dacol na isasabi sa saindo, alagad day nindo gñunian matitios.

13 Tará an pagdigdi caidiong Espiritu nin catotoohan, sia

an magpapasonod sa saindo sa *pacamidbid can* bilog na catotoohan; huli ta day magtataram dapit sa saiya, cundi an gabos na madagnog ipagtataram; asin ibabaretâ sa saindo an magña bagay na magdadatong.

14 Sia an magpapamurauay sa sacô; huli ta cucuaon nia sa sacô *an magña bagay*, asin ibabaretâ nia sa saindo.

15 An gabos na nasa Amâ, sadiri co; cayâ nagsabi acó sa saindo na magcucuá sa sacó asin ibabaretâ sa saindo.

16 Cadiquit na saná, asin day na acó nindo mahihiling; asin sa cadiquit liuát, asin mahihiling acó nindo; huli ta padudumán acó sa Amâ.

17 Nagsarabi gñani *an magña ibá* nin si saiyang magña discipulo sa sainda man saná, ¿Anó ining sinasabi sa satô: Cadiquit na saná, asin day na acó nindo mahihiling; asin cadiquit naman liuát, asin mahihiling acó nindo; asin, huli ta acó padudumán sa Amâ?

18 Nagsarabi gñani, ¿Anó ining sinasabi, ¿Cadiquit na saná? Day quitá nacacasabot can sinasabi.

19 Si Jesús nacaisi na boót sindang magharapot saiya; asin sinabihan sinda, ¿Nagharapotan camó sa saindo dapit caining sinabi co: Cadiquit na saná, asin day acó na nindo mahihiling; asin cadiquit naman liuát asin mahihiling acó nindo?

20 Sa catotoohan, sa catohan sinasabihan ta camó, na camó magtataragnis asin camó mag-aragragñay, alagad an quinâban mag-oogmá: camó magmomorondô, alagad an saindong camondoan maniní caragñahan.

21 An babaye cun nangñagñahui, iguá nin colog, huli ta nagdatong an saiyang oras: tará pacamondag can áqui, day na nacacaromdom can namatcan, dabel can caogmahan *na nangyayari* na namondag an saróng tauo sa quinâban.

22 Camó gñani iguá nin camondoan gñunian; tará mahihiling co camó liuát, asin maogmá an saindong pusô, asin day nin si-isay man na macacahalê can saindong caogmahan.

23 Asin sa aldao na idtó day na camó maghahapot sa sacô nin anoman. Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan ta camó, Na an gabos na hahagadon nindo sa Amâ sa gñaran co, itataó sa saindo.

24 Sagcod gñunian day pá camong hinahagad na anoman sa gñaran co: magharagad camó asin aacoon nindo, ta gñaning an saindong caoginahan maotob.

25 Ining magña bagay sinabi co sa saindo sa magña halimbauâ: *alagad* magdadatong an oras na day na acó magtatarám sa magña halimbauâ, cundi ipapahayag co sa saindo nin malinauon *an magña bagay* nin sacong Amâ.

26 Sa aldao na idtó magbaharagad camó sa gñaran co; asin day acó nagsasabi sa saindo na acó maquiquimaherac sa Amâ dahel sa saindo;

27 huli ta an Amâ man namomoót sa saindo, huli ta namoót camó sa sacó, asin nagturubod camó na acó halê sa Dios.

28 Acó halê sa Amâ, asin napadigdi acó sa quinában; babayaan co liuát an quinában, asin padudumán acó sa Amâ.

29 Na nagsarabi saiya an saiyang magña discipulo, Uya, ta gñunian na nagtatarám ca nin malinao, asin day ca nagtatarám nin anoman na halimbauâ.

30 Gñunian mi namidbid na naiisihan mo an gabos na magña bagay, asin day ca nagcacaipo na si-isay man maghapot saimo: cayâ minatubod cami na halê ca sa Dios.

31 Sinimbag sinda ni Jesús, ¿Minatubod dao camó gñunian?

32 Uya, an oras madatong, asin nagdatong na, na camó mag-cacauararac, balang sarô sa saiyang sadiri, asin babayaan nindo acó na mag-sarô-sarô; asin alagad day man acó mag-sasarô-sarô, huli ta an Amâ uya sa sacó.

33 Ining magña bagay sinabi co sa saindo, ta gñaning sa sacó magcaguá camó nin catiwasayan. Sa quinában magcaguá camó nin camondoan; alagad pacosogon nindo an saindong boót; nadaog co an quinában.

CAPÍTULO XVII.

Pamibi ni Jesús dapit sa saiyang magña discipulo.

1 Ining magña bagay an tinarám ni Jesús; pacatapus itinagñad an magña matá sa lagñit, na nagsabi, Amâ, an oras nagdatong na; pamurauayan mo an saimong Aquí, ta gñaning an saimong Aquí pamurauayan ca man:

2 siring can itinaó mo saiyang capangyarihan sa gabos na magña hauac ó lamán, ta gñaning idtó gabos na itinaó mo saiya, tauán sinda nin buhay na day nin catapusan.

3 Asin iyo ini an buhay na day nin catapusan, na mamidbid ca ninda, na saróng Dios na totoo, asin si Jesu-Cristo na saimong sinogó.

4 Pinamurauayan taca sa dagà; natapus co an guibo na ipinaguibo mo sa sacò.

5 Gñunian gñani, Oh Amâ, pamurauayan mo acó sa saimo man, caidiong camurauayan na quinámán co sa saimo, na day pa nabuhay an quinâban.

6 Ipinahayag co an saimong gñaran sa magña tauo na itinaó mo sa sacò sa quinâban: magña sadiri mo sinda, asin itinaó mo sinda sa sacò; asin sinda inotob ninda an saimong tataramon.

7 Gñunian namidbid ninda na an gabos na magña bagay na itinaó mo sa sacò, guican sa saimo:

8 huli ta an magña tataramon na itinaó mo sa sacò, itinaó co man sa sainda; asin inacó ninda, asin namidbid nindang totoo na sa saimo naghalê acó, asin nagturubod na sinogó mo acó.

9 Naquiquimaherac acó dahel sa sainda: bacong dahel can quinâban an ipinaquiquimaherac co, cundi dahel nin si magña itinaó mo sa sacò: huli ta sinda magña sadiri mo:

10 asin an gabos na sacong magña bagay magña sadiri mo, asin an magña bagay mo magña sadiri co; asin acó pinamurauay sa sainda.

11 Asin gñunian day na acó sa quinâban, alagad ining magña ini nasa quinâban, asin acó padudumán sa saimo. Amang Santo, tagoon mo sa saimong gñaran idtong magña itinaó mo sa sacò, ta gñaning sinda mani sarò, siring man sa satò.

12 Can acó nasa caiba pa ninda sa quinâban, tinatagò co sinda sa saimong gñaran: idtong magña itinaó mo sa sacò tinagò co sinda, asin day nin si-isay man sa sainda na napa-hamác, cundi an áqui nin capahamacan; ta gñaning an Casuratan maotob.

13 Tará gñunian padidigdi acó sa saimo; asin itinatarám co ining magña bagay sa quinâban, ta gñaning magcaiguá sinda can sacong caogmahan na naotob sa sainda man saná.

14 Itinaó co sa sainda an saimong tataramon ; asin an quinában iquinaogñis, sinda, huli ta bacô sindang tagá quinában, siring sa sacô man na bacong tagá quinában.

15 Day co ipinaquiquimaherac na haléon mo sinda sa quinában, cundi ilicay mo sinda sa maraot.

16 Sinda bacong magña tagá quinában, siring aco man na bacong tagá quinában.

17 Pacabanalon mo sinda sa saymong catotoohan : an saimong tataramon iyo an catotoohan.

18 Siring sa pagcasogô mo sa sacô sa quinában, siring man an pagcasogô co sa sainda sa quinában.

19 Asin dahel sa sainda acó nagpapakabanal sa sacong sadiri, ta gñaning sinda man magpacabanal sa catotoohan.

20 Naquiquimaherac acó bacô saná dahel caining magña ini, cundi caidto man na magña magtuturubod sa sacô dahel sa saindang tataramon ;

21 ta gñaning sinda gabos magcasararô ; siring saimo, oh Amâ, icá sa sacô, asin acó sa saimo, ta gñaning sinda man mani sarô sa satô ; ta gñaning an quinában magtubod na sinogô mo acó.

22 Asin an camurauayan na itinaó mo sa sacô, itinaó co sa sainda ; ta gñaning sinda mani sarô, siring sa satô na sarô :

23 acó sa sainda, asin ica sa sacô, ta gñaning sinda maanas na gayo na magcasararô ; ta gñaning mamidbid nin quinában no acó sinogô mo, asin namôtan mo sinda, siring can pagcamoót mo sa sacô.

24 Amâ, boót co man na idtong magña itinaó mo sa sacô, cun saen acó, dudumán sinda, ta gñaning mahiling ninda an sacong camurauayan, na itinaó mo sa sacô : huli ta namôtan mo acó na day pa linalang an quinában.

25 Oh Amang banal, an quinában day ca namidbid ; alagad acó nacamidbid sa saimo, asin ining magña ini nacamidbid na sinogô mo acó.

26 Asin ipinamidbid co sa sainda an saimong gñaran, asin ipanimidbid co ; ta gñaning an pagcamoót na iminoót mo sa sacô, mapa-sainda, asin acó sa sainda.

CAPÍTULO XVIII

Pagdacop qui Jesùs sa Getsémani.

1 Pacasabi ni Jesùs caining magña tataramon, naghalè na caibá an saiyang magña discipulo napaduman sa saróng ibong nin danao nin Cedrón, na dudumán an saróng huerto,* na naglaog dumán, sia asin an saiyang magña discipulo.

2 Asin si Judas man, na magpapasaloib sa saiya, naiisihan an lugar na iyan; huli ta si Jesùs dayaday na nagdudumán cairiba an saiyang magña discipulo.

3 Si Judas gñani, paca-acò can saróng tompoc na magna soldado asin magña alguacil, sa magña poón nin magña haralangcao na sacerdote asin nin magña Fariseo, napadumán na may magña farol, asin magña ilauan, asin magña minasbad.

4 Si Jesùs gñani na naiisihan an gabos na bagay na mangyayari sa saiya, nagluás, asin sinabihan sinda, ¿Si-isay an saindong hinahanap?

5 Nagsirimbag saiya, Si Jesùs na tagá Nazarét. Si Jesùs sinabihan sinda, Iyo acó. Asin si Judas man, na mapasaloib sa saiya, caiba ninda.

6 Can pacaşabi gñani sainda, Iyo acó, nagsiribog, asin nagsapuruan sa dagâ.

7 Pinaghapot sinda liuat, ¿Si-isay an saindong hinahanap? Asin nagsarabi saiya, Si Jesùs na tagá Nazarét.

8 Si Jesùs nagsinbag, Sinabihan co na canó na acó; cun acó gñani an hinahanap nindo, pabayaan nindo na magralacao ining magña ini:

9 ta gñaning maotob an sinabi: Sa magña itinaó mo sa sacó, day nin si-isay na nauarâ sacó.

10 Si Simón Pedro gñani, na nacahócbit an minasbád, binolnót ini, asin tinigbás an oripon nin cahorohalangcao na sacerdote, asin napalogñan sia nin si toong taligña: an gñaran nin oripon si Malco.

* Lugar nin magña tinamon na gugulayon.

11 Dagñan si Jesús sinabihan si Pedro, Isolit mo an minasbád sa sarogñan: an copa na itinaó nin Amâ sa sacô, ¿day dao iinomon co ini?

Si Jesús sa atubang nin Sanedrin. Si Pedro nagpaimda saiya.

12 Dagñan an tompoc nin magña soldado, asin an tribuno, asin an magña alguacil nin magña Judio pinagdaracop si Jesús, asin guinapos sia ninda,

13 asin pinagdarará gñona sia qui Annás; huli ta iyo an panogagñan ni Caifás, na iyo ini an cahorohalangaoc na sacerdote sa taón na iyan.

14 Si Caifás iyó idtong naghatol sa magña Judio, na caipuhan na an saróng tauo magadan dahel sa banuaan.

15 Si Simon Pedro nagsonod qui Jesús, asin sarô man na discipulo. Asin an discipulong iyan camidbid nin cahorohalangaoc na sacerdote, asin lominaog na caiba ni Jesús sa patio nin cahorohalangaoc na sacerdote.

16 Alagad si Pedro naualat sa luás nin tatá. Nagluás gñani idtong saróng discipulo na camidbid nin cahorohalangaoc na sacerdote, asin tinaramán an babayeng parabantay sa pintô, asin dinará sa laog si Pedro.

17 Dagñan sinabihan nin si oripon na para-bantay sa tatá si Pedro, ¿Bacong icá sarô man nin si magña discipulo caini? Sia nagsabi: Bacô acó.

18 Asin an magña oripon asin an magña alguacil na nagtiti-rindog dumán, nagñagpalaad can magña bagang uring; huli ta labilabi si lipot; asin sinda nagpapaimbong: asin si Pedro dudumán man caiba ninda, na nagpapaimbong.

19 An cahorohalangaoc na sacerdote, gñani, hinapot si Jesús dapit sa saiyang magña discipulo, asin dapit sa saiyang pagtecdô.

20 Si Jesús sinimbag sia, Acó nagtarám nin hayag sa quinâban; acó nagtotocdô na parati sa magña sinagoga asin sa templo, na pinagtitiiriponan nin gabos na magña Judio; asin sa hilom day acó nagtarám nin anoman.

21 ¿Tádao ta acó an hinahapot mo? hapoton mo idtong magña nacadagñog sa sacô, con ano an sinabi co sainda : uya sinda digdi nacacaisi can sinabi co.

22 Asin pacasabi caini, sarô nin si magña alguacil na dudumán, tinaplong si Jesús, na nagsabi, Siring an pagsimbag mo sa cahorohalangcao na sacerdote?

23 Sinimbag sia ni Jesús, Cun maraot an pagcataram co, tauán mo nin patotoo an carátan : tará cun marahay, ¿tádao ta quinocologan mo acó?

24 Si Annás, sa catapusan, ipinadará sia na gapos qui Caifás na cahorohalangcao na sacerdote.

25 Asin si Pedro dudumán nacatindog na nagpapaimbong. Nagsarabi gñani saiya, ¿Bacong icá man sarô nin si saiyang magña discipulo? Sia nagpainda, asin nagsabi, Bacô acó.

36 Nagsabi an sarô nin si magña oripon nin cahorohalangcao na sacerdote, pinsán caidtong pinalogñan ni Pedro nin taligña, ¿Bacong icá an nahiling co sa huerto na caiba nia?

27 Si Pedro gñani nagpainda liuát: asin tolos man saná tominoraoc an saróng manoc.

Si Jesús sa atubang ni Pilato.

28 Dinará gñani ninda si Jesús paghalé sa harong ni Caifás sagcod sa hocoman : na maatab pâ : asin sinda day nagralaog sa hocoman, ta gñaning day magcaorolaquitan, cundi an magcaracan sa pascua.

29 Si Pilato gñani nagluás sa sainda asin sinabihan sinda : ¿Anóng sombong an dará nindo tumang sa tauong ini?

30 Nagsirimbag asin nagsarabi saiya, Cun an tauong ini bacong maraot, day mi cutâna sia itinaó saimo.

31 Sinabihan sinda gñani ni Pilato, Cuaon nindo sia, asin hocoman nindo siring sa saindong ley. Nagsarabi saiya an magña Judio, Day maninigô sa samô na mag-gadan sa qui-isay man :

32 ta gñaning maotob an tataramon na sinabi ni Jesús, na ipinamimidbid cun sa anóng cagadanan sia magagadan,

33 Dagñan si Pilato naglaog liuát sa hocomán, asin inapod si Jesús, na sinabihan sia, ¿Iyó icá an Hadê nin magña Judio?

34 Nagsimbág si Jesús, ¿Isinasabi mo ini sa sadiri mong boót, ó isinabi saimo ini nin ibá dapit sa sacô?

35 Somnimbág si Pilato, ¿Tádao Judio acó? An saimong sadiring banuá asin an magña poón nin magña sacerdote itinaó ca ninda sa sacó. ¿Anó an guinibo mo?

36 Si Jesús somnimbág, An cahadéan co day digdi sa quinában na ini: cun didigdi sa quinában na ini an sacong cahadéan, maquipag-ial cutaná an sacong magña paralincood ta gñaning day acó icataó sa magña Judio: gñunian nangayod an sacong cahadéan day digdi.

37 Si Pilato gñani sinabihan sia, ¿Hadê ca palán? Nagsinbág si Jesús, Ica an nagsasabi na acó hadê. Acó namondag dahel caini, asin napadigdi acó sa quinában dahel caini, ta gñaning tauán co nin patotoo an catotoohan. Idtó gabos na nasa catotoohan nadadagñog an sacong tigñog.

38 Si Pilato nagsabi saiya, ¿Anó an catotoohan?

Asin pacasabi caini, lominuás liuát sa magña Judio, asin nagsabi sainda, Acó daing nacucuang anoman na casálan sa saiya.

39 Alagad camó iguá nin quinaugaléan na butasán co sa saindo an sarò sa pascua: ¿boót gñani nindo na butasán co sa saindo an Hadê nin magña Judio?

40 Dagñan sinda gabos nagcururahao liuát, na nagsarabi, Bacong ini, cundi si Barrabás. Asin si Barrabás na tulisán.

CAPÍTULO XIX.

1 Cayá si Pilato gñani quinaptán si Jesús, asin hinampác sia.

2 Asin an magña soldado nagsaralapid nin saróng coronang magña tonóc, asin isinolog sa saiyang payó, asin guinubigñan sia nin gubing na pulá;

3 asin nagdoroloc saiya, na nagsasarabi, Dios an mag-iigñat sa saimo, Hadê nin magña Judio. Asin pinagtataraplong sia.

4 Dagñan si Pilato nagluás liuát, asin sinabihan sinda, Uya

inaatubang co sia sa saindo, ta gñaning maisihan nindo na day acong nacuang anóman na casálan sa saiya.

5 Si Jesús gñani nagluás, na dará an coronang tonóc asin an gubing na pulá ; asin sinabihan sinda ni Pilato, Uya digdi an tauo.

6 Can mahiling sia gñani can magña poón nin magña sacerdote asin magña alguacil, nagecururahao, na nagsarabi, Ipacô *sia sa crúz*, ipacô *sia sa crúz*. Si Pilato nagsabi sainda, Cuaon nindo sia, asin ipacô nindo sia *sa crúz* : huli ta acó daing nacucuang anoman na casálan sa saiya.

7 An magña Judio nagsirimbag saiya, Camí iguá nin saróng ley ó casogoan, asin siring sa casogoan, sia maninigong magadan, huli ta nagsasaguin Aqui nin Dios.

8 Cayâ, can si Pilato madagñog ining tataramon, ominoróg si saiyang tacot ;

9 asin lominaog liuát sa hocomán, na nagsabi qui Jesús, ¿Tagá saén ca? Tará si Jesús day sia tinauán nin anoman na simbag.

10 Sinabihan sia gñani ni Pilato, ¿Day ca sa sacô minataram? ¿day mo naiisihan na acó iguá nin capangyarihan sa pagpacó saimo *sa crúz*, asin iguá acó nin capangyarihan sa pagbutás sa saimo?

11 Si Jesús sinimbag sia, Day ca magcaiguá nin anoman na capangyarihan na tumang sa sacô, cun day saimo itinaó sa itaas : cayâ an nagtaó an saimo sa sacô, iguá nin daculang casálan.

12 Dagñan poón caidtó si Pilato naghigñoa na butasán sia : alagad an magña Judio nagecururahao, na nagsarabi, Cun butasan mo ini, bacô cang catood ni Cesar : Si-isay man na somabi na sia iyo an hadê, nagtatarám tumang qui Cesar.

13 Si Pilato gñani can madagñog ining magña tataramon, quinuá si Jesús, asin tominucao sa hocomán, sa lugar na inaapod na Pavimento, tará sa Hebreo, Gabbatha.

14 Asin iyo an *caaldauan* nin Pagaandam nin pascua : harani na an oras na sexta.* Asin sinabihan an magña Judio, Uya an saindong Hadê.

* Alas-12-nin aldao.

15 Tará sinda nagcururahao Halêon *sia*, halêon *sia*, ipacô *sia sa crúz*. Si Pilato nagsabi sainda, ¿An saindong Hadê an ipapacô co *sa crúz*? Nagsirimbag an magña poón nin magña sacerdote, Day camí nin ibang hadê cundi si Cesar.

16 Dagña gñani *sia itinaó sa sainda*, ta gñaning ipacô *sa crúz*.

An pagpacô sa crúz.

17 Asin *sia*, can napâsana an saiyang crúz, nagluás sa saróng lugar na inaapod lugar nin bugñò, na gñinagñaranan sa Hebreo, Gólgota :

18 na dumán *sia ipinacô ninda* ; asin caiba *nia*, an duá pa, sarò sa mag-ibong-ibong, asin si Jesús sa tahao.

19 Asin nagsurat si Pilato nin saróng tataramon, asin ibinugtac sa ibahao can crúz : Asin an násusurat : Si JESÚS NAZARENO, HADÊ NIN MAGÑA JUDIO.

20 Ining tataramon gñani pinagbarasa nin cabalaquidan nin magña Judio ; huli ta an lugar na pinacoan qui Jesús harani sa ciudad ; asin an tataramon násusurat sa Hebreo, sa Griego, sa Latin.

21 Nagsarabi gñani qui Pilato an magña poón nin magña sacerdote nin magña Judio ; Day mo na ipagsurat, An Hadê nin magña Judio : cundi *sia nagsabi* : Hadê acó nin magña Judio.

22 Si Pilato nagsimbag, An isinurat co, isinurat co na.

23 Dagñan an magña soldado, pacá pacôan qui Jesús, quinuruá an saiyang magña gubing, asin guinibong apát na pedaso, an balang soldado saróng pedaso ; asin siring man an túnica ; tará an túnica day nin tahí, sarò sanang hinabol magpoón sa itaas sagcod sa ibabâ.

24 Nagpasorosarabi gñani sinda, Day ta pag-guision, cundi pagsugalan ta *sia, masdán ta* cun mapapasaqui-isay, ta gñaning maotob an casuratan na nagsasabi :

Pinagbaragña sa sainda an sacong magña gubing, asin an sacong túnica pinag-surugalan ninda.

Guinibo gñani ining magña bagay can magña soldado.

25 Asin dudumán sa carani can crúz ni Jesús an saiyang iná,

asin an tugang nin saiyang inâ, si Maria na agom ni Cleofás, asin si Maria Magdalena.

26 Si Jesús gñani, pagcahiling sa saiyang inâ, asin sa discipulo na namomôtan nia, na dudumán, sinabihan an saiyang inâ, Babaye, uya digdi an saimong áqui.

27 Dagñan sinabihan an discipulo, Uya an saimong inâ. Asin magpoón sa oras na iyan an discipulo inacô sia sa saiyang harong.

28 Pacatapus caini, naiisihan ni Jesús na an gabos na bagay natapus na, (ta gñaning maotob an casuratan,) nagsabi, Napapahâ acó.

29 Iguá dumán nin saróng vasong panô nin sucâ: asin an saróng esponja binasâ ninda sa sucâ, asin ibinugtác ini sa saróng hisopo,* inabót ninda sa gñosó.

30 Can maacô gñani ni Jesús an sucâ, nagsabi, Tapus na, asin idinocô an payó naótsan sia.

31 An magña Judio gñani, huli ta iyo an caaldauan nin Paghahandâ, ta gñaning an magña hauac day magcauaralat sa cruz sa aldao nin paghigñalô (huli ta iyo cadaculâ can aldao nin paghigñalô), hinagad ninda qui Pilato na bararêon an saindang magña hitâ, asin na halêon sinda dumán.

32 Nagdirigdi gñani an magña soldado asin pinagbararê si magña hitâ can naenot, asin nin sarô na dudumán napapacô sa cruz na cairiba nia:

33 Tará can pagdoroloc qui Jesús, asin nahiling ninda na gadana, day pinagbararê an saiyang magña hitâ:

34 tará sarô nin si magña soldado binonô an saiyang caguiriran nin saróng tumboc, asin tolos man saná nagluás nin dugô asin tubig.

35 Asin an nacahiling caini nagpatotoo (asin an saiyang pagpatotoo catotoohan na gayo), ta gñaning camó magturbod.

36 Huli ta an magña bagay na ini nangyari, ta gñaning maotob an casuratan: Tólang nia day mababarê nindo.

37 Asin may ibang casuratan na nagsasabi: Hihilgñon ninda idtong saindang binonô.

---

* Hisopo-cahoy na hababá an poón.

An paglobong qui Jesús.

38 Pacatapus caini, si José na tagá Arimatea, na discipulo ni Jesús, bagá man hílom saná sa catacutan sa magña. Judio, naquimaherac qui Pilato na togotan sia na mahalê an hauac ni Jesús: asin itinogot saiya idtó ni Pilato. Napadumán gñani, asin hinalê an hauac ni Jesús.

39 Nagdatong man si Nicodemo, idtó na sa capinônan napadumana can bangui qui Jesús, na may darang saróng pinagsalác na mirra asin acibar, na may sangatos na libra *an gabát*.

40 Quinuá gñani an hauac ni Jesús, asin pinatós ninda sa magña tamong, na may pahamót, siring sa pinagcaugaléan nin magña Judio sa paglobong.

41 Asin dumán sa lugar na pinagpacòan, may saróng jardín, asin sa jardín, saróng bâgong lolóbgñan, na day pa dumán na ilinobong ni si-isay pa man.

42 Dihan gñani ibinugtác si Jesús, dahel sa caaldauan nin Paghahandá nin magña Judio; huli ta an lolóbgñan harani.

CAPÍTULO XX.

An pagcabuhay tiuát.

1 Can naenot *na aldao* nin semana napadumán na maatab pá si Maria Magdalena, na madiclóm pa, sa lolóbgñan, asin nahiling nia an gapóng hinalê na sa lolóbgñan.

2 Nagdalagan gñani, asin napadumán qui Simón Pedro, asin sa saróng discipulo, na námomôtan ni Jesús, asin sinabihan sinda, Hinalê an Cagurangnan sa lolóbgñan, asin day ni naiisihan cun saén sia ibinugtac.

3 Naglacao gñani si Pedro, asin idtong saróng discipulo, asin nagdurumán sa lolóbgñan.

4 Asin nagdaralagan an duá; asin an saróng discipulo macosóg domalagan qui Pedro, asin naenot domatong sa lolóbgñan;

5 asin can dominocò sia, nahiling si magña tamóng na nacaapón; tará day sia naglaóg.

6 Nagdatong gñani si Simón Pedro, na nagsosonod saiya, asin lominaóg sia sa lolóbgñan; asin nahiling nia an magña tamóng na nacaapón,

7 asin an tamóng, na nasa saiyang payó, na day nacaapón caibá an magña gubing na putí, cundi napapatós na bolág sa saróng lugar.

8 Dagñan lominaog man idtong saróng discipulo, na naenòt domatong sa lolóbgñan, asin nahiling nia asin tominubod sia,

9 huli ta day pa ninda namidbid an casuratan, na sia quina-caipuhan na mabuhay liuát sa magña gadan.

10 Dagñan nagbaralic liuát an magña discipulo sa harong.

Si Jesús napahiling qui Maria Magdalena.

11 Alagad si Maria naualát sa luás, sa may lolóbgñan, nagtatagñis. Can nagtatagñis sia gñani, hominiling sa laóg nin lolóbgñan;

12 asin nahiling nia an duáng ángel na nacagubing nin maputí, na nacatucac, si sarò sa pamayohan asin si sarò sa magña bitis, dumán sa namomogtacan can hauac ni Jesús.

13 Asin sinda nagsarabi saiya, Babaye, ¿tádao ta nagtatagñis ca? Sia nagsabi sainda, Huli ta hinalê an sacong Cagurangnan, asin day co naiisihan cun saén sia ibinugtac.

14 Asin pacasabi caini, nagligñoy sa licod, asin nahiling si Jesús nacatindog, asin day nia naiisihan na iyó idtó si Jesús.

15 Si Jesús nagsabi saiya, Babaye, ¿tádao ta nagtatagñis ca? ¿si-isay hinahanap mo? Sia naghonâ-honâ na iyo an paraataman *nin magña tinaróm*, sinabihan sia, Cagurangnan, cun icá an nagdará sabihon mo sacô, asin ta dadarhon co sia.

16 Nagsabi saiya si Jesús, Maria. Can pagligñoy nia, sinabihan sia sa *tataramon na Hebreo*, Rabboní; na boót sabihon, Maestro.

17 Nagsabi saiya si Jesús, Day mo acó pagdòtan; huli ta day pa acó nacaca-sacát sa sacong Amâ: tarâ padumán ca sa sacong magña discipulo, asin sabihon mo sainda, Masacát acó sa sacong Amâ asin Amâ nindo, asin sacong Dios asin Dios nindo.

18 Si Maria Magdalena napadumán, asin sinabihan an magña discipulo, Nahiling co an Cagurangnan; asin *ipinahayang sa sainda* siring sa pagcasabi nia saiya caining magña bagay.

Si Jesús napahiling sa cagsarô.—Day pagtubod ni Tomás.

19 Dagñan can cahaponan, can aldao man sanang iyán, nin naenót sa semana, asin nasasadá an magña pintô dumán sa pinagtitiriponan can magña discipulo, dahel sa catacutan sa magña Judio, dominatong si Jesús, asin tominindog sa tahao *ninda*, sinabihan sinda, Catiuasayan an mapasaindo.

20 Asin pacasabi caini, ipinahiling an saiyang magña camót asin an saiyang caguiriran. Dagñan nagcaorogmá an magña discipulo, can mahiling an Cagurangnan.

21 Si Jesús gñani sinabihan sinda liuát; Catiuasayan an mapa-saindo.

22 Asin pacasabi caini, hinayóp sinda, asin sinabihan sinda, Acoon nindo an Espiritu Santo.

23 an magña patauadon nindo can magña casálan, magña ipapatauad sa sainda; asin an magña day nindo patauadon, day *sinda* man papatauaron.

24 Alagad si Tomás, sarò nin si cagduá, na inaapod na Didimo,* day sa sainda can pagdumán ni Jesús.

25 Nagsarabi gñani sa saiya an magña ibang discipulo, Nahiling mi an Cagurangnan. Tará sia sinabihan sinda. Cun day co mahiling sa saiyang magña camót an tandá nin magña pacò, asin cun day co ilaog an sacong morò sa lugar nin magña pinacoan asin ilaog an camót co sa caguiriran nia, day acó magtutubod.

26 Asin paca-ualóng aldao an saiyang magña discipulo dudumán liuát sa-laog, asin si Tomás caiba ninda. Dominatong si Jesús, can nagcacasaradá si magña pintô, tominindog sa tahao ninda, asin sinabihan, Catiuasayan sa saindo.

27 Sinabihan gñani si Tomás, Idoót mo an saimong morò, asin hilgñon mo an sacong magña camót, asin idoót mo an

* Dídimo-cambal.

saimong camót, asin ilaóg mo sa sacong caguiriran : asin bacong day ca magtubod cundi tumubod ca.

28 Nagsimbag si Tomás, asin nagsabi saiya, Cagurangnan co, asin Dios co.

29 Sinabihan sia ni Jesús, Huli ta nahiling mo acó, Tomás, nagtubod ca: Magña paladan idtong magña day nacahiling, asin *alagad* nagturubod.

30 Sa catapusan, ibang balaquidon na magña tandâ guinibo ni Jesús, sa atubang nin saiyang magña discipulo, na magña day nasusurat sa librong ini :

31 alagad ini magña nasusurat, ta gñaning nagturubod camó na si Jesús iyó an Cristo, an Aquí nin Dios ; asin sa saindong pagturubod, magcaiguá camó nin buhay sa saiyang gñaran.

CAPÍTULO XXI.

Pagpahiling ni Jesús sa tampi nin dagat nin Tiberias.

1 Pacatapus caini, nagpahiling liuát si Jesús sa saiyang magña discipulo sa carani nin dagat nin Tiberias ; asin napa-hiling sa siring napangyari.

2 Nagcatiripon si Simón Pedro asin si Tomás, na inaapod na didimo, asin si Natanael na tagá Caná sa Galilea, asin an duáng *áqui* ni Zebedeo, asin duá pa nin si saiyang magña discipulo.

3 Sinabihan sinda ni Simón Pedro, Mamiminuit acó, sinda nagsabi saiya, Cami man maibá saimo. Nagharalê gñani, asin nagralaóg tolos sa saróng sacayán ; asin an banguing iyán daing nabinuitan sinda na anoman.

4 Tará can pagcaága-na, si Jesús napadumán sa baybay : alagad an magña discipulo day nin pacaisi na iyó si Jesús.

5 Sinabihan sinda gñani ni Jesús, Magña áqui, iguá dao camóng anoman na macacán ? Nagsirimbag saiya, Day.

6 Asin sia sinabihan sinda, Iholog nindo an hicot sa toong caguiriran nin sacayán, asin macacucúá camó. Hinolog gñani, asin day na ninda nagogoyod *sa sainda*, dahel can cadaclán nin magña sirâ.

7 Nagsabi gñani qui Pedro idtong discípulo na namomôtan ni Jesús, An Cagurangnan ini. Si Pedro gñani, pagcadagñog na an Cagurangnan, nagtahob can saiyang túnica sa para-sirâ (huli ta hubâ), asin suminogbó sa dagat.

8 Tará an ibang magña discípulo nagdoroloc sa sacayán na sadit, huli ta bacong labi ca harayó sa dagâ cundi may magña duáng gatos na sico, na pinaggogoyod an hicot panô nin magña sirâ.

9 Iyo idtó gñani can macaháuás na sinda, *pasiring* sa dagâ, nahiling ninda an magña bagang uring, asin saróng sirâ na nasa ibabao, asin tinapay.

10 Sinabihan sinda ní Jesús, Magdará camó *digdi* nin sirâ na nadacóp nindo gñunian.

11 Nagsacát si Simón Pedro *sa sacayán*, asin dinará sa dagâ an hicot panô nin daraculang sirâ, sangatós may limang polô may toló: asin minsan canigoan cadacol, alagad day naguís an hicot.

12 Nagsabi sainda si Jesús, Madiá camó *asin* magcaracán, camó. Asin day nin si-isay man sa magña discípulo na nag-gñahás maghapót saiya, ¿Si-isay ca? na namimidbid na iyó an Cagurangnan.

13 Nagharani gñani si Jesús, asin quinuá an tinapay, asin tinauán sinda, asin siring man an sirâ.

14 Ini iyo na an icatológ pagpahiling ni Jesús sa magña discípulo, pacatapus nin pagcabuhay nia liuát sa magña gadan.

15 Asin can macacacán na gñani, si Jesús nagsabi qui Simón Pedro, Simón *áqui* ni Jonás, namomoót ca sa sacô oróg qui sa magña ini? Nagsabi saiya. Ohô, Cagurangnan; icá nacasaisi na namomôtan ta-cá. Nagsabi saiya: Pasabsabón mo an sacong magña carnero.

16 Nagsabi saiya liuát, sa icaduá, ¿Simón, *áqui* ni Jonás, namomoót ca sacô? Si Pedro nagsimbag saiya, Ohô Cagurangnan; icá nacasaisi na namomôtan tacá. Nagsabi: Atamana an sacong magña carnero.

17 Nagsabi saiya sa icatoló: ¿Simón, *áqui* ni Jonás, namomôtan mo acó? Namondô si Pedro na sinabihan sia nin macatoló: ¿Namomôtan mo acó? asin sinabihan sia, Cagu-

rangnan, icá an nacacaisi can gabos na bagay; nacacaisi ca na namomôtan tacá. Sinabihan sia ni Jesús, Pasabsabon mó an sacong magña carnero.

18 Sa catotoohan, sa catotoohan sinasabihan taca, na can icá barobata pa, icá man saná nagsasading maggubing asin naglalaço ca cun saen an boót mo; tará cun icá gumurang na, hohonatón mo an saimong magña camót, asin ibá an maggugubing saimo, asin dadarhon ca minsan sa day mo boót.

19 Sinabihan sia caini sa pagpasabot sa saiya cun anong cagadanan an ipapaimurauay nia sa Dios. Asin pacasabi nia caini, sinabihan sia, Somonod ca sacô.

20 Tará nagligñoy si Pedro, nahiling an discipulo na namomôtan ni Jesús, na nagsosonod sa sainda; an nagsandig sa pamanguihan sa saiyang daghan, asin nagsabi, Cagurangnan, ¿si-isay an magpapasaloib saimo?

21 Can mahiling gñani ni Pedro ini, nagsabi qui Jesús, Cagurangnan, ¿anóng guiguibohon can *tauong* ini?

22 Nagsabi saiya si Jesús, Cun boót co na sia maualát sagcod na acó domatong, ¿anó *an labot* mo? somonod ca sacô.

23 Nagluás gñani ining tataramon sa magña tugang, na idtong discipulo day magagadan: alagad si Jesús day sia sinabihan, na day magagadán; cundí: Cun boót co na sia maualát sagcod na acó pomadigdi, ¿anó *an labot* mo?

24 Ining discipulo iyo an nagtátao nin patotoo can magña bagay na ini, asin isinurat ining magña bagay; asin naiisihan mi na an saiyang pagpatotoo totoong gayo.

25 Asin iguá man nin balaquidon na magña bagay na guinibo ni Jesús, na con ining magña ini, isurat sarô sarô, sa pag-isip co, sana, minsan sa quinâban day magcacanigó an magña libro na susuratan.

AN MAGÑA GUIBO

NIN

MAGÑA APÓSTOLES.

CAPÍTULO I.

Capinōnan. Pagsacát sa laḡñit ni Jesús.

1 Sa enot na casaysayan nagsurat acó saimo Oh Teófilo, dapit sa gabos na magña bagay na pinoón ni Jesús pagguibohon asin ipagtocdô,

2 sagcod sa aldao na, pacatapus pagtaó nin magña togou, huli sa Espiritu Santo, sa magña apóstol na saiyang pinili, inacô sia sa itaas.

3 Sa sainda man napahiling siang buhay, pacatapus nin saiyang pagtios, caibá an balaquidon na tunay na pagpatotoo, sa laog nin apat na polong aldao; na nahiling ninda, asin pinagtatarman sinda can magña bagay na napapadapít sa cahadéan nin Dios.

4 Asin can nasa caibahan pa ninda, pinagbôtan sinda na day magharalé sa Jerusalem, cundi magharalat. *dihan* can panugá nin Amâ, (*siring an pagcasabi*), na nadagñog nindo sa sacô.

5 Huli ta si Juan sa catotoohan nagbuniag sa tubig; alagad camó bubuniagan sa Espiritu Santo magpoón gñunian sa laog nin cadiquit na magña aldao.

6 Sinda gñani, can nagcacatiripon, nagharapot saiya, na nagsarabi, Cagurangnan, ¿ibabalic mo an cahadéan nin Israel sa panahon na iní?

7 Tará sia sinimbag sinda, Bacong sa saindo an pacaisi can magña panahon ni an magña capanahonan na ibinugtac nin Amâ sa saiyang sadiring capangyarihan :

8 Tará aacoon nindo an capangyarihan, sa pagpadigdi sa saindo can Espirítu Santo; asin camó maniní sacsi co, digdi sa Jerusalem, asin sa bilog na Judea asin Samaria, asin sagcod sa caporóporohí nín dagá.

9 Asin pacasabi nia caining magña bagay, pinaghiling sia ninda, na binuhat siang paitaas, asin sarong pagñanoron initaas sia, na inagao sia sa saindang magña matá.

10 Asin can nagtotorohoc sinda *can magña matá* sa lagñit, dagñan na sia naghaharayò, uya an duáng lalaquing nacagubing nin magña maputí na nacataid sa sainda;

11 na nagsarabi man sainda, Magña lalaquing tagá Galilea, ¿anó an tinatagñad nindo sa lagñit? Ining Jesús na ini na quinuá sa saindo pasiring sa itaas sa lagñit, siring man saná an pagpadigdi nia na nagcabiriling nindo an pagpadumán nia sa lagñit.

12 Dagñan nagñagbaralic sinda sa Jerusalem magpoón sa buquid na inaapod na Olivar, na haraní sa Jerusalem, na nalalacao sa sarong aldao nin paghigñalò.

13 Asin pagdaratong, nagsaracat sa sarong halangcao na harong na pinag-eerocan ni Pedro, asin ni Juan, asin ni Santiago, asin ni Andrés, ni Felipe asin ni Tomás, ni Bartolomé asin ni Mateo, ni Santiago *áqui* ni Alfeo, asin ni Simón na parabantay, asin ni Judas na tugang ni Santiago.

14 Ini gabos nagcacasararò sa pagdanay sa pamibí, na cairiba an magña babaye, asin si Maria na iná ni Jesús, asin an saiyang magña tugang na lalaqui.

Si Matias napiling apóstol na caribay ni Judas.

15 Asin can magña aldao na idtó, tominindog si Pedro sa tahao nin magña tugang (asin iguá nin sarong cabalaquidan na magña tauo na *nagcacatiripon* sa sarong lugar saná, *na an bilang* sangatos may duang polò), na sinabihan sinda,

16 Magña tugang, caipuhan na maotob an casuratan na naenot nang isinabi nin Espirítu Santo, sa tataramon can gñosô ni David, dapit qui Judas, na sia an nani guia sa magña nagdaracop qui Jesús.

17 Huli ta sia ibinilang sa satô, asin ta cabtang sia can catongdan na ini.

18 (Tará an tauong ini nacabacal nin sarong omá sa bayad nin saiyang catampalasanan, naghogót, na pominotoc sa tahao, asin an saiyang bilog na lamán sa tulác nacauasác.

19 Asin nacaboyagyag ini sa gabos na magña nag-eeroc sa Jerusalem; nin huli caini an ománg iyan inapod sa saindang sadiring tataramon, Acéldama, na cun sasaboton, omá nin dugô.)

20 Huli ta nasusurat sa libro nin magña Salmó,
 madayhan nin tauo an saiyang inoontocan,
 asin day nin si-isay man na mag-eroc dian,
 asin, cuaon nin ibá an saiyang catong-dan.

21 Caipuhan gñani na sa magña tauong ini na nag-iriba sa satô sa bilog na panahon na an Cagurangnan na si Jesús lominaog asin lominuas sa satô,

22 (Magpoón sa pagbuniag ni Juan sagcod sa aldao na inacô sia sa itaas halê sa satô), sarô sa magña ini mansaná manini sacsí na caiba ta sa saiyang pagcabuhay liuat.

23 Asin pinagpamugtac ninda an duá, si José na inaapod na Barsabás na gñinagnaranan man Banal asin si Matias.

24 Asin namibi sinda, na nagsarabi, Ica, Cagurangnan, na namimidbid mo an pusò nin gabos, ipahayag mo cun arin sa duang ini an pinili mo,

25 ta gñanin acòon an guibo sa catongdan na ini asin sa pagca-apóstol, na nahologan ni Judas sa paglapas, ta gñaning padumán sia sa saiyang sadiring namomogtacán.

26 Asin pinag-imaladan sinda; asin naholog an capaladan qui Matias; asin sia ibinilang sa cagsaróng apóstoles.

CAPÍTULO II:

An pagpadigdi nin Espiritu Santo.

1 Asin pagdatong can aldao nin Pentecostés, nagcacatiripon sinda sa sarong lugar.

2 Asin napadaling nangyari an sarong tanog na daculâ na guican sa lagñit, siring sa sarong macosog na doros na nagda-

dalagan; asin napanô an bilog na harong na saindang natutucauan.

3 Asin nagpahayag sa sainda an magña dilâ na nagcaca-baragñâ, siring sa calayo; asin ominontoc *ini* sa balang sarô sa sainda.

4 Asin sinda gabos nagcaparanô nin Espirítu Santo, asin nagporoon magtarâm nin manlaen-laen na pagtarâm, siring sa ipinagcatalagâ nin Espirítu na ipagtarâm ninda.

5 Alagad may nag-oorontoc sa Jerusalem na magña Judio, magña tauong banal, na halé sa gabos na magña nacion sa irarom nin lagñit.

6 Pacatapus gñani can tanog na ini, nagcatiripon an cada-clán, asin nagcatiribahan, huli ta nadadagñog ninda na si lambang sarô nagtatarâm na sa sadiri niang pagtarâm.

7 Asin sinda gabos nagcacorobhaan, asin naggñagñaralás, na nagsarabi, Uya, ining magña nagtatarâm ¿bacóng sinda magña tagá Galilea gabos?

8 ¿tádao gñani, ta nadadagñog ta *sinda na naquiquipag-olay* na satô an balang sarô sa satong sadiring pagtarâm na naguimatahan?

9 magña tagá Parthia, asin magña tagá Media, asin magña tagá Elam, asin an magña nageererc sa Mesopotamia, sa Judea asin sa Capadocia, sa Ponto asin sa Asia,

10 sa Frigia asin sa Pamfilia, sa Egipto asin sa magña sacop nin Libia na cataid nin Cirene, asin an magña tagá ibang banua na *halé* sa Roma, magña Judio siring man an magña nagsosonod sa *pag Judio*,

11 magña tagá Creta asin magña tagá Arabia, nagcadara-gñog ta sinda na nagtatarâm sa satong tataramon can magña guibong daraculâ nin Dios.

12 Asin an gabos nagcatiribahan, asin nagborong-borong, na nagpasorosarabi an magña iba sa magña iba, ¿Anó an cahologan caini?

13 Alagad an magña iba, nag-olog-olog, na nagsaracsi, paranô nin bâgong arac ó magña burat.

Tataramon ni Pedro sa aldao nin Pentecostés.

14 Tará pagtindog ni Pedro, na caiba an cag-duá, initaas an tigñog, asin isinaysay sa sainda, sa *siring na bagay*, Magña lalaquing tagá Judea, asin gabos na nag-oontoc sa Jerusalem, talastasón nindo iní, asin dagñogon nindo an sacong magña tataramon.

15 Huli ta ining magña ini bacong magña lagñô, na siring sa pag-isip nindo, huli ta oras na terciá* pa saná nin aldao.

16 Tará iyo ini an isinabi nin profeta Joel :

17 Asin manini sa magña hudian na aldao sabi nin Dios,
Na iuauarac co an sacong Espirítu sa ibabao nin gabos na lamán :

Asin an saindong magña áquing lalaqui asin magña áquing babaye maghuhurulá,

Macacahiling nin magña hihilgñon an saindong magña barobata,

Asin an saindong magña magurang pagñagñatorogan nin magña catorogan :

18 Asin totoong gayo na sa sacong magña oripon na lalaqui asin sa sacong magña oripon na babaye, sa magña aldao na idtó, iuauarac co an sacong Espirítu, asin maghuhurulá sinda.

19 Asin magpapahiling acó nin magña gñagñalasan sa itaas sa lagñit.

Asin magña tandâ sa ibabao nin dagá ;

Dugô asin calayo asin alisgñao nin asó

20 Magdidiclóm an aldao.

Asin manini dugô an bulan,

Bâgo domatong an caaldauan nin Cagurangnan

Idtong caaldauan na daculá asin hayag ;

21 Asin mangyayari na an gabos na ómapod can gñaran nin Cagurangnan, macacaligtás.

22 Magña lalaquing tagá Israel, dagñogon nindo an magña tataramon na ini : Si Jesús na tagá Nazaret, lalaquing banal nin Dios dian saindo sa magña guibong gñagñalasan asin sa

* Álas nueve nin aga.

magña macosog na guibo asin sa magña tandâ na guinibo nin Dios sa saiya sa tahao nindo, siring man na camó nacacaisi ;

23 na siya itinaó siring sa magña cahatolan asin talagá nin Dios, pinagdaracop nindo asin pinag-garadan nindo sa magña camót nin magña masiuaua, asin ipinacó nindo sia *sa cruz* :

24 na sia binuhay liuat nin Dios, can sia macaligtás na sa magña saquit nin cagadanan, huli ta day mangyari na sia maolang caini.

25 Huli ta si David nagsabi dapít sa saiya :

Nahihiling cong dayaday an Cagurangnan sa atubang co ;
Huli ta sia nasa sacong toó, day acó maheherò :

26 Dahel caini naogmá an sacong pusô, asin na-ragña an sacong dilâ ;

Asin minsan an sacong lamán magpapahignalò sa pag-sarig :

27 Na day mo pababayaan an sacong calag sa Hades,*
Asin day mo itotogot sa saimong Santo na macahiling nin pagcatunao.

28 Ipinamidbid mo sacô an magña dalan nin bubay ;
Papanoón mo acó nin caogmahan sa atubang mo.

29 Magña tugang, masasabihan camó nin hayag dapít sa patriarcang si David, na sia nagadan asin ilinobong, asin an saiyang lolobgñan nasa satò sagcod sa aldao na ini.

30 Alagad huling profeta, asin naiisihan na sa sumpâ isinumpâ saiya nin Dios, na sa bugña nin saiyang herog, dapít sa lamán, magbubuhat an Cristo na magtutucáo sa ibabao nin saiyang trono ;

31 Huli ta nahihiling na nia, nagtarám dapít sa pagcabuhay liuat ni Cristo, na an saiyang calag day pinabayaan sa Hades, ni an saiyang lamán day macahiling nin pagcatunao.

32 Ining Jesús na ini binuhay liuát nin Dios, na dapít sa bagay na ini cami gabos magña sacsí.

33 Cayâ gñani pacabagñona can toó nin Dios, asin inacó sa Amâ an panugâ nin Espiritu Santo, isinaboag nia ining saindong nahihiling asin nadadagñog,

* Hades=infierno.

34 Huli ta si David day sominacat sa calagñitan; condí gñani sia man saná nagsasabi,

Nagsabi an Cagurangnan sa sacong Cagurangnan,
Tumucac ca sa toó co,

35 Sagcod na an saimong magña caual ibogtac co sa irarom nin saimong magña bitis.

36 Pacatalastason gñani nin bilog na harong nin Israel, na ining Jesús na ipinacô nindo *sa cruz*, guinibo nin Dios na Cagurangnan asin Cristo.

An magña enot na nagturubod qui Jesús.

37 Can madagñog *ini*, nagsorol-sol sinda sa pusô, asin nagsarabi qui Pedro asin sa magña ibang apóstol, Magña tugang, ¿anong guiguibohon mi?

38 Asin si Pedro nagsabi sainda, Magsorolsol camó, asin magcaburuniagan an balang sarò sa saindo sa gñaran ni Jesu-Cristo ta gñaning icapagpatawad an saindong magña casalan: asin aacón nindo an biyayâ nin Espiritu Santo.

39 Huli ta sa saindo an panugâ, asin sa saindong magña áqui, asin sa gabos na magña nasa harayô, *sa gabos na apodon* nin Cagurangnan niatong Dios.

40 Asin sa magña iba pang balaquidon na tataramon na ipinagpatotoo asin ipinaghulit, na nagsabi, Lomigtás camó sa capagaraquian na ini na masiuaua.

41 Cayâ na si nag-aracô can saiyang tataramon, binuniagan; asin si magña nacadagdag *sa sainda* sa aldao na iyan may tolong ribo catauo.

42 Asin nagdaranay *an gabos* sa hulit nin magña apóstol, asin sa pagpaquinabang asin sa pagbaragñâ nin tinapay, asin sa magña pamibí.

43 Asin an gabos na tauo nagcataracot: asin balaquidon na magña gñagñalasan asin magña tandâ an guinibo nin magña apóstoles.

44 Asin an gabos na magña nagturubod nagcacatiripon; asin gabos nindang magña rogaring anan na rogaring nin gabos.

45 Asin saindang ipinagpapabacal si magña sadiri asin magña dagâ, asin pinagbaragnâ ninda sa gabos, siring sa caipuhan nin balang sarô.

46 Asin nagcacasasarô sinda sa pagdanay aro-aldao sa templo, asin pinagborobaragnâ an tinapay sa harong, nagcacasasarô sa pagcacán na may caogmahan asin calinigan nin pusô,

47 na inoomao an Dios, asin nagca-iguá nin biyayâ sa bilog na banua. Asin dinadagdagan aro-aldao nin Cagurangnan an casararoan nin si magña ilinigtás.

CAPÍTULO III.

Pagpa-omay nin sarong pilay. Tataramon ni Pedro sa templo.

1 Si Pedro asin si Juan nagsasaracat *sarong aldao* sa templo sa oras nin pamibi, *sa oras* nin nona.*

2 Asin sarong lalaqui na pilay magpoón pa sa tulác nin saiyang inâ, dinará *dumán*, na ini ibinobugtac ninda aro-aldao sa pintoan nin templo na inaapod na Magayon, ta gñaning maghagad nin limós sa magña nagraralaog sa templo.

3 Ini can mahiling si Pedro asin si Juan na nagraralaog sa templo, naquimaherac na tauán sia nin limós,

4 Asin si Pedro, na caiba si Juan, pinagtorhocan sia can magña matá, na sinabihan, Hiligñon mo camí.

5 Asin sia hiniling sinda, na naghahalat na mag-acô sa sainda nin anoman.

6 Asin si Pedro sinabihan *sia*, Day acó nin pirac ó bulauan; tará an nasa sacô itataó co saimo: sa gñaran ni Jesu-Cristo na tagá Nazaret, tomindog ca asin lomacaó ca.

7 Asin quinaptan sia sa toong camót, binuhat sia: asin tolos man saná nagcorosog an saiyang magña bitís asin magña bocó-bocó.

8 Asin naglocsó, tominindog, asin naglacaó, asin naglaog na caiba sínda sa templo, na naglalacaó, asin naglalocsó, asin inoomao an Dios:

---

* Nona-Álas tres nin hapon.

9 Asin si bilog na banua nahiling siang naglalacao asin nagcoomao sa Dios.

10 Asin namimidbid ninda na sia iyo idtong nacatucao na naquiquilimós, sa pintoan na Magayon nin templo: asin nagcaparanô nin pag-gñalás asin nin catacotan dahil nin si nangyari saiya.

11 Asin can nasa caibahan si Pedro asin si Juan can pilay na pinaomayan, an bilog na banua nagdaralao sa sainda sa inaapod na pintoan ni Salomon, na naggñagñaralas.

12 Asin can mahiling ini ni Pedro, sinimbag an banua, Magña lalaquing tagá Israel, ¿tádao ta nag-gñagñaralás camó caini? ¿ó tádao ta hinihiling nindo camí, na garong sa samong sadiring capangyarihan ó pagcaherac pinalacao mi ini?

13 An Dios ni Abraham, asin ni Isaac, asin ni Jacob, an Dios nin satong magña magurang pinamurauayan an saiyang Aquing si Jesús na saindong itinaó, asin pinaindahan nindo sa atubang ni Pilato, na pinagmarahay nia na butasan.

14 Tará pinaindahan nindo an Santo asin an Banal, asin saindong hinagad na itáo sa saindo an sarong para-gadan *qui tauo*.

15 Asin guinadán nindo an Para-laláng nin buhay; na binuhay liuát nin Dios sa magña gadan; na dapít caini anan magña sacsí camí.

16 Asin sa pagtubod sa saiyang gñaran, ini, na saindong nahihiling asin saindong namimidbid, pinacosog sia can saiyang gñaran; asin an saiyang pagtubod sa saiya tinauán sia caining caomayan niang ini sa atubang nindo gabos.

17 Tará gñunian, magña tugang, naiisihan co na huli sa day nindo pacasabot guinibo nindo idtó, siring man an saindong magña poón:

18 Alagad inotob nin siring nin Dios an ibinaretá-na sa gñosô nin saiyang gabos na magña profeta, na an saiyang Cristo magtitios.

19 Cayá gñani, magsorolsol camó, asin magbaralic na an magña pusô nindo, ta gñaning magcaparará an saindong magña casálan; tará magdadatong an magña panahon nin caguinhauaan sa atubang nin Cagurangnan;

20 asin sôsogoon si Jesu-Cristo na ibinaretâ-na sa saindo:

21 na ini sa catotoohan quinacaipuhan na an lagñit acoon *sia* sagcod sa magña panahon nin pagbalic sa *cadatihan* nin gabos na magña bagay, na isinabi nin Dios sa gñosô nin saiyang magña santong profeta na nagcaburuhay magpoón sa caenotenoteng panahon.

22 Huli ta si Moisés sinabihan an magña magurang, An Cagurangnan na Dios nindo magpapabuhat sa sáindo nin profeta sa saindong magña tugang, siring sa sacô; sa saiya magdadagñog camó can gabos na bagay na sabihon sa saindo.

23 Asin mangyayari na arín man na calag na day magdagñog sa profetang iyan, hahalêon sa banuaan.

24 Asin an gabos na magña profeta magpoón qui Samuel, asin an magña nagsoronod sa saiya, an gabos nagñagtararâm, ipinagbaretâ ninda an magña aldao na ini.

25 Camó an magña áqui nin magña profeta, asin nin tipan na guinibo nin Dios sa saindong magña magurang, na sinabi qui Abraham: Asin sa saimong banhî an gabos na capagaraquian pag-oomauon sa dagâ.

26 Sa saindo gñôna, pacabuhaya liuat nin Dios can saiyang Aqui, sinogô sia ta gñaning bendicionan camó, na magñagbaclê camó sa saindong magña carâtan.

CAPÍTULO IV.

Si Pedro asin si Juan sa atubang nin Sanedrin.

1 Asin can nagtataram sinda sa banua, nagdoroloc sa sainda an magña sacerdote, asin an capitán nin templo, asin an magña Saduceo,

2 na nagcacaarangot can pagtoedô ninda sa banua, asin pagbuyagyag ninda sa *gñaran ni Jesús* can pagcabuhay liuat sa magña gadan.

3 Asin pinagdaracop si *Pedro asin si Juan* asin ibinogtac sinda sa bilangoan sagcod sa quinaagahan; huli ta bangui na.

4 Alagad balaquidon si magña nacadagñog can tataramon, nagturubod; asin may magña limang ribo an cabilagñan nin magña lalaqui.

5 Asin nangyari, can caagahan, na nagtiripon sa Jerusalem an magña poón ninda, asin an magña camaguragñan, asin an magña escriba ;

6 Asin si Anás, cahorohalangcao sa magña sacerdote, asin si Caifás, asin si Juan, asin si Alejandro, asin an gabos na magña capagaraquian nin cahorohalangcao na sacerdote:

7 Asin can icabugtac na an *duang apóstol* sa tahao, pinagharapot sinda, ¿Sa anong capangyarihan, ó sa qui-isay na gñaran guinibo nindo ini?

8 Dagñan si Pedro napanô nin Espiritu Santo, sinabihan sinda, Magña poón nin banua asin camaguragñan *sa Israel* :

9 cun cami sa aldao na ini inooguid dapit sa marahay na guibo na guinibo sa sarong tauong may saquit cun sa anong palacao naomayan ini ;

10 mahayag sa saindo gabos asin sa bilog na banuang Israel, na sa gñaran ni Jesús-Cristong tagá Nazaret na saindong ipinacò *sa crúz*, na binuhay liuat nin Dios sa magña gadan, *asin* huli *sa cabagsican* nia, ining tauong ini nacatindog sa saindong atubang day na nin saquit.

11 Sia an gapò na hinaléan nindo nin halagá camo an magña para-guibong harong, na maguinibong pamayohan nin guilid.

12 Asin sa qui-isay man olay mayò nin buhay : huli ta day nin ibang gñaran sa irarom nin lagñit, na itinaó sa magña tauo, na sucat icaligtas ta.

13 Can mahiling ninda an pagdanay ni Pedro asin ni Juan, asin can mamidbid na sinda magña tauong daing pinag-adalan asin magña daing pacasabot, nag-gñaralas *sinda* ; asin namidbid ninda na sinda magña nani caiba ni Jesús.

14 Asin can mahiling ninda an tauong pinaomayan, na nacatindog sa tahao ninda, day sinda nacapagsabi nin anoman na maraot.

15 Tará pinagbôtan sinda na magruluas sa hocoman ; asin nagpahatol-hatol sinda sinda man sana.

16 na nagsarabi, ¿Anong guiguibohon ta sa magña tauong ini? huli ta sa catotoohan, tandâ na hayag an guinibo ninda, hayag sa gabos na nagoontoc sa Jerusalem, asin day ta mapapaindahan iyan.

17 Alagad ta gñaning *an bagay na ini* day macaboyagyag pa sa banua, patanidan ta na magpoón gñunian day na sinda magtaram sa qui-isay man na tauo sa gñaran na ini.

18 Asin inapod sinda, pinatanidan sinda na sa anoman na palacao day sinda magtaram asin day magtocdô sa gñaran ni Jesús.

19 Alagad si Pedro asin si Juan nagsimbag asin nagsabi sainda, Hocoman nindo cun catanosan sa atubang nin Dios na magcuyog gñona sa saindo dagñan sa Dios :

20 Huli ta day mangyayari na day mi ipagtaram an samong nahiling asin nadagñog.

21 Sinda gñani pinahalé ninda na pinatanidan sinda, day sinda nacacua nin anoman na palacao ta gñaning sinda mapadusahan ninda, dabel sa banua ; huli ta an gabos nagpapamurauay sa Dios, huli can bagay na guinibo.

22 huli ta labi na sa apat na polong taon an tauo na guinibohan caining gñagñalasan na ini na pinaomayan.

23 Asin can sinda macahalé na nagbaralic sa magña sadiri nindang cairiba, asin ibinaretâ ninda si gabos na sinabi sa sainda can magña poón nin magña sacerdote asin can magña camaguragñan.

24 Sinda gñani can madagñog idto, nagcasararong magcururahao can saindang tigñog sa Dios, asin magsarabi, Cagurangnan, icá an Dios na cag-guibo nin lagñit asin nin dagâ, asin nin dagat, asin can gabos na magña yaon sainda :

25 na sa gñosô nin saimong oripon na si David, nagsabi ca,
 ¿Tádao ta nagcaarangot an magña tauo,
 asin an magña banua nag-isip nin magña sayang na bagay?

26 Nagtirindog an magña hadê sa dagâ,
 asin an magña poón nagtiripon
 tumang sa Cagurangnan asin tumang sa saiyang Cristo :

27 huli ta sa catotoohan nagtiripon, sa ciudad na ini, tumang sa saimong santong Aquing si Jesús, na ini linahidan mo, si Herodes, asin si Poncio Pilato, cairiba an magña gentil asin magña banuáan nin Israel,

28 ta gñaning guibohon an catalagahan nin saimong camót asin saimong cahatolan ta gñaning mangyari an guibo.

29 Asin gñunian; Cagurangnan, hiligñon mo an saindang magña patacot, asin ipagcatalagá mo sa saimong magña oripon na caiba an bilog na caisogan isabi an saimong tataramon;

30 na honaton mo an saimong camót ta gñaning magpaomay, asin mangyari an magña macosog na guibo, asin magña gñagñalasan sa gñaran nin saimong santong Aquí na si Jesús

31 Asin pacapamíbi ninda, na heró an lugar na pinagcatiriponan ninda; asin an gabos nagcaparanó nin Espiritu Santo, asin itinaram ninda na may panarig an tataramon nin Dios.

*Sadiring boót na pagtiripon can magña rogaring nin
magña enot na Cristiano Si Ananias asin
Safira na agom nia.*

32 Asin an cadaclán nin si magña nagturubod nagca-casararó saná nin pusó asin calag; asin day nin si-isay man na nacapagsabi dapit sa anoman na bagay na saiyang sadiri; cundi an gabos na bagay sadiri nin cagabsan.

33 Asin caiba an daculang capangyarihan pinagpatotoohan nin magña apóstol an pagcabuhay liuat nin Cagurangnan na si Jesús: asin balaquidon na biyayá na nasa sainda gabos:

34 Huli ta day nin si-isay sa sainda na nagcuculang; tará an gabos na may magña omá, asin magña harong ipinagpabacal, asin dinadará ninda an magña cabaclán-an nin magña harong na nagcabaracal,

35 asin ibinobugtac ninda idtó sa magña bitis nin magña apóstol: asin pinagborobaragnâ sa balang sarò siring sa quina-caipuhan nin si-isay man.

36 Si José gñani, na inaapod nin magña apóstol na Bernabé (na cun sasaysayon, boót sabihan, Aquí nin Caragnahan), sa capagaraquian ni Leví, na tagá Chipre,

37 na may sarong omá, ipinagpabacal ini: asin dinará an pirac sa magña pamitisan nin magña apóstol.

CAPÍTULO V.

1 Tará si sarong lalaqui na inaapod na Ananias, caiba an saiyang agom na si Safira ipinagpabacal an sarong sadiri,

2 asin quinuá an iba nin saiyang halagá, na naiisihan man ini nin saiyang babaye, dinará an sarong cabagñá, asin ibinugtac ini sa magña pamitisan nin magña apóstol.

3 Si Pedro sinabihan sia, Ananias, ¿tádao ta sinohot ni Satanás an saimong pusò ta gñaning magputic ca sa Espiritu Santo, asin dayâon mo an cabagñá can halagá nin si omá?

4 Na pagpogolon iyan, ¿bacò dao idtó saimo? asin cun nabacal na, ¿bacò dao saimo guiraray? tádao ta inisip mo an bagay na ini sa saimong pusò? day ca nagputic sa magña tauo, cundi sa Dios.

5 Asin can madagñog ni Ananias ining magña tataramon, napucan, asin naotsán: asin nagdatong an macuring tacot sa gabos na magña nacadagñog caini.

6 Asin nagtirindog an magña baróbatá, pinagparatos sia, asin dinará sia saluas, ilinobong sia.

7 Asin pacalihis nin may tolong oras, lominaog an saiyang agom na babaye, na day sia nacacaisi can nangyari.

8 Asin si Pedro sinabihan sia, Sabihon mo sa sacò, ¿ipinagpabacal nindo nin siring na halagá si omá? Asin sia nagsabi: Obò, sa siring na halagá.

9 Si Pedro gñani sinabihan sia, ¿Tádao ta nagcaoyon camó sa pagsugot sa Espiritu nin Cagurangnan? Uya nasa pintoan an magña bitis nin si magña naglobong can saimong agom, asin ica *man* dadarahon ninda sa luas.

10 Asin tolos man saná napucan sa magña pamitisan nia, asin naotsán: asin pinagcurua sia, asin ilinobong sia sa cataid nin saiyang agom.

11 Asin dominatong an daculang tacot sa bilog na Iglesia asin sa gabos na magña nacadagñog can magña bagay na ini.

12 Asin huli sa *capangyarihan* nin magña camót nin magña apóstol guinibo an balaquidon na magña tandâ asin magña gñagnalasan sa banua: asin nagcacasararò sindang nagcacatiripon sa pintoan ni Salomón.

13 Asin si-isay man sa magña iba day nacahonâhonâ maqui-iba sa sainda; tará an banua inoomao sinda nin daculâ.

14 Asin an magña nagturubod sa Cagurangnan nagcadaragdagan pa; nin daculang cabilagñan nin magña lalaqui asin magña babaye.

15 nin huli caini dinadará ninda an magña naghehelang sa magña dalan, asin ibinobugtac sa magña banig asin magña duyan, ta gñaning an pagdatong ni Pedro, macadoot lamang sa saiyang anino an sarò sa sainda.

16 Asin nagdaralao man an magña cadaclán halê sa magña ciudad sa palibot nin Jerusalem, na dinadará an magña naghehelang, asin an magña pinasasaquitán nin magña espíritung marompot; sinda gabos pinaoomayan.

Macagñalagñalas na pacaligtás nin magña apóstol sa bilangoan.—Bâgong paghapot sa atubang nin Sanedrin.—An hatol ni Gamaliel.

17 Dagñan tominindog an cahorohalangcao na sacerdote, asin an gabos na magña cairiba nia, (na sinda sa secta nin magña Saduceo), asin nagcaparanô nin caorihan,

18 dinacop ninda an magña apóstol, asin ilinaog sinda sa bilangoan nin banuaan.

19 Tará sarong ángel nin Cagurangnan pagcabangui binocsán si magña pintô nin si bilangoan, dinará sinda sa luas, na sominabi:

20 Padumán camó, tomindog camó sa templo, taraman nindo an banua can gabos na magña tataramon sa Buhay na ini.

21 Can madagñog ninda gñani *ini*, nagralaog sinda can pagcaága na maatabon pang gayo, asin nagtotocdô. Dagñan dominatong an cahorohalangcao na sacerdote, asin an magña cairiba nia, tinipon, asin an gabos na magña camaguragñan sa magña áqui nin Israel, asin nagsogô sa bilangoan ta gñaning darahon sa *sainda*, *si magna apóstol*.

22 Tará can domatong an magña alguacil asin day na sinda nacuá sa bilangoan, nagbaralíc, asin nagbaretí sa *sainda*.

23 na nagsarabi, An bilangoan sa catotoohan na datgñan mi marahay na gayo an pagcapintô, asin an magña bantay nacatindog sa magña pintô; tará can bucazon mi na, day coming nahiling ni si-isay man sa laog.

24 Can madagñog ninda ining magña tataramon an capitan nin templo asin an magña poón nin magña sacerdote nagborong-borong sinda cun anó an madadatgñán caidtó.

25 Asin dominatong si sarò na nagsabi sa sainda, Uya digdi, an magña lalaqui na ibinogtac nindo sa bilangoan, nasa templo, asin nagtotocdô sinda sa banua.

26 Iyo idtó napadumán an Capitan caiba an magña alguacil, asin dinará sinda sa marahay *saná*; huli ta nagcacataracot sa banua tibaad pag-gapoón sinda.

27 Pinagdarará sinda gñani, inatubang sinda sa concilio; asin hinapot sinda can cahorohalangeao na sacerdote.

28 na nagsabi, ¿Bacong nagboót camí sa saindo nin maigot na day camó magtocdô sa gñaran na ini: asin uya, na pinanô nindo an Jerusalem can saindong hulit, asin boót nindong darahon sa samò an dugò can tauong ini.

29 Tará si Pedro asin an iba pang magña apóstol nagsirimbag, na nagsarabi, Caipuhan na magsonod gñona sa Dios bágo sa magña tauo.

30 Asin an Dios nin satong magña magurang binuhay liuát si Jesús, na guinadan nindo, *asin* binitay nindo sa sarong cahoy.

31 Ini, pinamuruayan nin Dios sa saiyang too *ta gñaning mani* Principe asin Paraligtás, sa pagtaó sa Israel nin pagsolsol asin patawad nin magña casálán.

32 Asin camí magña sacsi can magña bagay na ini, asin siring man an Espiritu Santo, na ini itinaó nin Dios sa magña nagsosonod saiya.

33 Tará sinda, can madagñog ini, nagcaarangot asin nagpahatolhatol na gadanon sinda.

34 Dagñan nagtindog sa concilio an sarong Fariseo na gñinagñaranan si Gamaliel, maestro sa ley, iguinagalang nin bilog na banua, nagboót na paluason nin cadiquit na oras an magña tauong idtó.

35 Asin sinabihan sinda, Magña lalaquing tagá Israel, hilgñon nindo an mapadapít saindo dian sa saindong guigui-bohon sa magña tauong ini.

36 Huli ta bâgo *domatong* an magña aldao na ini, bominuhat si Teudas, na nagsabi na sia daculang tauo; na an magña ominiba saiya may magña apat na gatos na tauo an bilang: na sia guinadan; asin si gabos na nagsoronod saiya, nagcauararac, asin day nin anoman na dinatgñan.

37 Pacatapus caini, bominuhat si Júdas na tagá Galilea sa magña aldao nin pagpapasurat *nin magña tauo*, asin balaquid na tauo sa banua na dará nia. Sia man nagadan; asin gabos na nagsoronod saiya nagpacauarac.

38 Asin gñunian sinasabihan ta camó, Na day camó maquilabot sa magña tauong ini, pabayaán nindo sinda; ta cun an hatol na ini ó an guibong ini, sa magña tauo lamang, mapaparà sana.

39 tará cun sa Dios, day nindo malalaglag; *pabayâan gñani nindo*, tibaad pa camó mapamugtac na minatumang sa Dios.

40 Asin ominoyon sinda sa saiya: asin inapod an magña apóstol, hinampac sinda, *asin* pinagbôtan sinda na *day-na* magtarám sa gñaran ni Jesús.

41 Sinda gñani nagharalê sa atubang nin concilio, magña ogmá na pinapagcanigô sinda na magtios nin camodahan dahel sa gñaran ni Jesús.

42 Asin aro-aldao sa templo asin sa magña harong, day sinda nag-oontoc can pagtocdô, asin paghulit na si Jesús iyó an Cristo.

CAPÍTULO VI.

Pagpili nin pitong diácono.

1 Sa magña aldao na idtó, pagdacol can cabilagñan nin magña discipulo, nagcamorondô an magña Greco-Judio tumang sa magña Hebreo, huli ta an saindang magña balong babaye pinababayaán sa pagauararas sa aro-aldao.

2 Iyo idtó, an cagduá, tiniripon an cadaclán nin magña

discipulo, asin nagsarabi, Bacong matanos na pabayaán ta an tataramon nin Dios, asin maglincod quitá sa magña lamesa.

3 Maghanap gñani camó, magña tugang, sa saindo, nin pitong lalaqui na magña maninigô paranó nin Espiritu Santo asin nin cadonogñan na satong ibogtac sa guiguibohon na ini.

4 Alagad camí magdadayaday sa pamibí, asin sa pagotob can tataramon.

5 Asin an gayác nacaparagña sa bilog na cadaclán; asin napili ninda si Esteban, tauong panô nin pagtubod asin nin Espiritu Santo, asin si Felipe, asin si Prócoro, asin si Nicanor, asin si Timón, asin si Parmenas, asin si Nicolás na tagá Antioquia na sominonod sa pagtubod:

6 na an magña tauong ini inatubang sa magña apóstol; na sinda pacapamibí, an saindang magña camót ibinugtac sa iba-bao ninda.

7 Asin an tataramon nin Dios nagtatalobó; asin an bilang nin magña discipulo nagdadacol na gayo sa Jerusalem; siring man sarong daculang cadaclán nin magña sacerdote nagsosonod sa pagtubod.

Si Esteban, an enot na mártir dahel qui Cristo.

8 Asin si Esteban, panô nin biyaya asin nin capangyarihan, nag-guiguibo nin daraculang magña gñagñalasan asin magña macocosog na tandâ sa banuaan.

9 Nagburuhát gñani an magña iba sa sinagoga, na inaapod na *sinagoga* nin magña libertino, asin nin magña tagá Cirene, asin nin magña tagá Alejandria, asin nin magña tagá Cilicia, asin tagá Asia, naquipagsuhay qui Esteban.

10 Tará day sinda macacasuhay sa cadonogñan asin sa Espiritu na saiyang ipinagtatarám.

11 Dagñan binayadan ninda an nagcapirá na magsarabi, Nadagñog mi sia nagsabi nin magña tataramon na langhad tumang qui Moises asin *tumang* sa Dios.

12 Asin riniboc ninda an banua, asin an magña camagura-gñan, asin an magña escriba; asin dinacop sia ninda pinag-paaragao asin pinagdarará *sia* sa concilio;

13 asin nagborogtac nin magña sacsing putic, na nagsarabi, An tauong ini day nag-oontoc can pagsabi nin magña tataramon na langhad tumang sa santong lugar na ini, asin sa casogoan :

14 tará nadagñog mi sia na nagsabi, na ining si Jesús na tagá Nazaret laláglagon an lugar na ini, asin babâgohon an magña caugaléan na itinaó sa satô ni Moisés.

15 Dagñan si gabos na magña dudumán na nacatucao sa concilio, na nacatorhoc si magña matá sa saiya, nahiling ninda an saiyang lalaugon na garong lalaugon nin ángel.

CAPÍTULO VII.

1 Nagsabi gñani an cahorohalangcao na sacerdote, ¿ Siring palan ining magña bagay ?

2 Asin sia nagsabi, Magña tugang, asin magña caganac magdagñog camó. An Dios nin camurauayan napahiling sa satong amáng si Abraham, can sia nasa Mesopotamia, bâgo sia omontoc sa Harán ;

3 asin sinabihan sia, Maghalê ca sa dagâ mo, asin sa saimong capagaraquian, asin madiá ca sa dagâ na ipapahayag co saimo.

4 Dagñan, lominuas sia sa dagâ nin magña tagá Caldea, asin ominontoc sia sa Charán ; asin magpoón dumán, pagcagadan can saiyang amâ, ibinalió sia nin Dios sa dagáng ini, na inoontocan nindo gñunian.

5 Asin day sia tinauan dumán nin panonod, minsan maguiraan nin sarong bitis ; condi pinanugaan sia *nin Dios* na ini itataó na panonod sa saiya, asin sa saiyang banhî pacatapus nia can day *pa* siang áqui.

6 Asin tinarman sia nin Dios nin siring ; Na an saiyang banhî maniní tagá ibang banua sa dagâ nin magña tagá ibang banua ; asin ta ooriponon sinda, asin papasaquitan sinda *sa laog* nin apat na gatos na taón.

7 Tará hohocomán co, sabi nin Dios, an nación na magooripon sainda : asin pacatapus caini magbaharalê, asin paglilincodan acó sa lugar na ini.

8 Asin itinaó saiya an tipan nin pagturi : asin iyo ini na si *Abraham* inaquí si Isaac, asin tinurí sia can icaualóng aldao ;

asin *nani áqui* ni Isaac si Jacob; asin *nani magña áqui* ni Jacob an cagduáng patriarca.

9 Asin si magña patriarca, nagcadarará nin si daculang caorihan, ipinagpabacal si José, *ta gñaning darahon* sa Egipto: alagad an Dios nasa saiya,

10 asin ilinigtas sia sa gabos niang magña casaquitan, asin tinauan sia nin carahayan asin cadonogñan sa atubang ni Faraón, badê sa Egipto; na sia guinibong gobernador sa Egipto asin sa bilog na harong nia

11 Dominatong gñani an gotom sa bilog na Egipto asin Canaán, asin daculang casaquitan; asin si satong magña magurang day nacácia nin macacacan.

12 Alagad, can mabaretâ ni Jacob na may trigo sa Egipto, sinogô niang enot an satong magña magurang.

13 Asin sa icaduá, namidbid si José nin si saiyang magña tugang, asin naisihan ni Faraón an capagaraquian ni José.

14 Nin huli caini pinasogoan ni José, na ipinaapod nia an saiyang amáng si Jacob, asin an gabos na capagaraquian nia, na pitong polô may limá catauo.

15 Lominusad gñani si Jacob sa Egipto; digdi sia nagadan, asin an satong magña magurang:

16 asin sinda ibinalió sa Siquem, asin sinda ibinugtac sa lolóbgnan na binacal ni Abraham nin pirac sa magña áqui ni Hamor, sa Siquem.

17 Huli ta naghaharani an panahon can panugâ na ipina-nugâ nin Dios qui Abraham, an banua hominibog asin dominacol sa Egipto.

18 sagcod na bominuhat sa Egipto an ibang hadê na day namimidbid si José.

19 An *hadeng* ini, nag-gamit nin dayâ sa satong capagaraquian, pinasaquitan an satong magña magurang, ta gñaning iapón ninda an saindang magña áqui, ta gñaning day magdacol an capagaraquian.

20 Sa panahon na ini namondag si Moisés, asin sia magayon na gayo; asin sia inataman nin tolong bulan sa harong nin saiyang amâ:

21 tará can sia itinapoc, pinorot sia can áquing babaye ni Faraón ; na inataman nia ini *siring* sa sadiring áqui.

22 Asin itinocdô qui Moisés an gabos na cadonogñan nin magña tagá Egipto ; asin sia may capangyarihan sa saiyang magña tataramon asin magña guibo.

23 Tará can sia may apat na polong taon na *an edad*, naisipan niang songcoon an saiyang magña tugang na magña áqui nin Israel.

24 Asin can mahiling nia si sarò sa *sainda* na pinagrarauyan, sinorog sia, asin guinadan an tagá Egipto, asin sinilotan an pinagrauayan :

25 Alagad an pag-isip nia an saiyang magña tugang -naca-casabot na an Dios tatauán sinda nin pacaligtás dabel sa saiyang camót ; tará day ninda nasabotan *ini*.

26 Can sominonod na aldao, pag-iriuwal ninda, napahiling sia *sainda*, asin ta tinauan sinda nin catiuasayan, na nagsabi, Magña lalaqui, magturugang camó, ¿ tádao ta nagmumurudaban camó ?

27 Tará idtong nagrârauay sa saiyang capuá, isinicual sia, na nagsabi, ¿ Si-isay an nagbugtac sa saimo na poón asin hocóm niamo ?

28 ¿ Tádao boót mo acong gadanon, siring can pagcagadan mo casohapon can tagá Egipto ?

29 Sa tataramon na ini si Moisés dominolág, asin nani tagá ibang banua sia sa dagâ nin Madián, dumán nacaáqui sia nin duá.

30 Asin can maotob na an apat na polong taón, tominogñá saiya an sarong ángel sa patag nin buquid nin Sinai sa laad nin calayo sa sarong zarza.*

31 Tará can mahiling ni Moisés, nag-gñalás cadtong nahiling ; asin can sia dominoloc ta mamasdan idtó, dominatong sa saiya an tigñog nin Cagurangnan :

32 Acó an Dios nin saimong magña magurang, an Dios ni Abraham, asin an Dios ni Isaac, asin an Dios ni Jacob, Tará si Moisés inabot nin daculang tacot, asin day sia nacapangñahas maghiling.

* Zarza-hababang poón nin cahoy.

33 Asin sinabihan sia nin Cagurangnan, Halêon mo an magña chapin sa saimong magña bitis; huli ta an lugar na namomogtacan mo, santong dagâ.

34 Nahiling co, nahiling co an camondoan nin sacong banuaan na nasa Egipto, asin nadagñog co an inagragñay ninda, asin naglusad acó ta gñaning macaligtas sinda. Gñunian gñani, madiá ca, ta sosogoon tacá sa Egipto.

35 Ining Moisés na ini, na saindang isinicual, na nagsarabi, ¿Si-isay sa saimo nagbugtac na poón asin hocom? ini an sinogó nin Dios na mani poón asin para-tubos, huli sa camót nin ángel na tominogñá saiya sa zarza.

36 Ining *lalaquing* ini an nagcuá sainda, pacaguibo nin magña gñagñalasan asin magña tandâ sa Egipto, asin sa dagat na Mapolá, asin sa patag sa laog nin apat na polong taón.

37 Iyo ini idtong si Moisés, na nagsabi sa magña áqui ni Israel. An Cagurangnan na saindong Dios papabuhaton sa saindo an sarong profeta, guican sa saindong magña tugang, na siring sa cacó, sia an dadagñogon nindo.

38 Ini iyo idtong dudumán sa catiriponan sa patag na caibá an ángel na nagsabi saiya sa buquid nin Sinai, asin caibá an satong magña magurang; asin inacó nia an magña tataramon nin buhay, ta gñaning itaó sa-satô:

39 na sia day sinonod nin satong magña magurang; condi isinicual sia ninda, asin an saindang magña pusô nagbaralic sa Egipto;

40 asin nagsarabi qui Aarón. Iguibo mo cami nin magña dios na mang-enot sa samô; huli ta an Moisés na ini, na nagcuá sa samô sa dagâ nin Egipto, day mi naiisihan cun anó an nangyari sa saiya.

41 Asin dagñan nag-guiribo nin sarong bacang ogbón, asin nagdorolot nin atang sa anito, asin nag-orogmá sa magña guibo nin saindang magña camót.

42 Dagñan bominolag an Dios, asin pinabayaan sinda, ta gñaning magrilinecod sinda sa ejército* nin lagñit, siring sa nasusurat sa libro nin magña profeta:

---

* Ejército, Dacol na magña soldado.

¿Tádao dinolotan acó nindo nin magña hayop na guinadandan asin magña atang

sa apat na polong taon sa patag, oh harong nin Israel?

- 43 Atá gñani, dinará nindo an tabernáculo ni Moloch, asin an bitôon nin dios Refán, magña ladauan na guinibo nindo ta gñaning sambahon sinda :

Cayâ dadarhon co camó sa enotan nin Babilonia.

44 An tabernáculo nin pagpatotoo nasa satong magña magurang sa patag, siring sa pagcasogô caidong nagboót qui Moisés na guibohon nia idtó siring sa arogan na nahiling nia.

45 An *tabernaculog* iyán paca-acoa ninda ilinaog man nin satong magña magurang, sa panahon na nanognod, na caibá ni Josué sa rogarang nin si magña gentiles na pinahalé nin Dios sa atubang nin satong magña magurang, sagcod can magña aldao nin David ;

46 na sia nacacuá nin biyayâ sa atubang nin Dios, asin hinagad nia na macacuá nin tabernáculo sa Dios ni Jacob.

47 Tará si Salomón iguinibo sia nin harong.

48 Bagá mán an Caborohalangcao day nag-ontoc sa *magña harong* na guibo nin magña camót ; siring sa sinabi can profeta.

49 An lagñit iyo an sacong tucanán, asin an dagá iyo an tongtongñan nin sacong magña bitis :

¿anong Harong an iguiguibo nindo sa sacô? sabi nin Cagurangnan ;

¿ó arin an lugar na pagpapahigñalóan co?

50 ¿Day guinibo nin sacong magña camót an gabos na magña bagay na ini?

51 *magña lalaquing* matatagás an loong, asin day turí sa pusô asin magña taligña ; camó parating minatungang sa Espiritu Santo : cun anó guinibo nin saindong magña magurang, siring man guiniguibo nindo.

52 ¿ Arin sa magña profeta an day pinag-lamág nin si saindong magña magurang? asin pinag-garadan idtong magña nagpahayag na enot can pagdatong nin Banal, na sa saiya camó gñunian nani magña mapasalob asin para-gadan :

53 Camó na nag-aracô can catanosan siring sa pagcasogô nin magña ángel, asin day nindo inotob.

54 Asin pagcadagñog ninda can magña bagay na ini, nagcarulugadan an saindang magña pusô, asin nagrarakot an saindang magña gñipon tumang sa saiya.

55 Alagad sia, talagang panô nin Espiritu Santo, nagtagñad sa lagñit, nahiling an camurauayan nin Dios, asin si Jesús na duduman sa totoo nin Dios;

56 asin nagsabi, Uya nahihiling cong bucás an magña lagñit, asin an Aqui nin tauo, nacatindog sa toó nin Dios.

57 Dagñan nagcurahao, nin halangcao na tigñog, asin tinahuban an saindang magña taligña, asin sarabay sindang magdorosmog tumang saiya;

58 asin sia inalao ninda sa luas nin ciudad, pinaggarapô sia; asin an magña sacsi ibinugtac an saiyang magña gubing sa magña pamitisan nin sarong barobatâ na gñinagñaranan si Sauló.

59 Asin pinaggarapô ninda si Esteban, na nag-aapod *qui Cristo*, asin nagsabi, Jesús na Cagurangnan, acôon mo an sacong espiritu.

60 Asin nacalohod sia, cominorahao nin macosog na tigñog, Cagurangnan, day mo ibilang sa sainda an casálán na ini, Asin pacatarám nia caini, natorog ó nagadan.

CAPÍTULO VIII.

An evangelio sa Samaria.—Si Simón na pora-salamangca.

1 Asin si Saulo nagtogot pagcangadan saiya. Asin can aldao na idtó guinibo an sarong daculang paglalamag tumang sa Iglesia na nasa Jerusalem; asin an gabos na *magña discipulo* nagpacuarác sa magña dagâ nin Judea asin nin Samaria, nacaligtas si magña apóstoles.

2 Asin ilinobong si Esteban nin magña tauong maheheracon; asin pinagtaragñisan sia nin macuri.

3 Alagad si Saulo linaglág an simbahan, minalaog sa magña

caharogñan; asin dinadará an magña lalaqui asin babaye, asin ilinalaog sinda sa bilangoan.

4 Idtong magña nagpacauarác gñani, nagdudurumán sa gabos na lugar, ipinaghuhulit an tataramon.

5 Asin si Felipe, naglusad sa ciudad nin Samaria, na ipinanghuhulit sa sainda si Cristo.

6 Asin an magña cadaclán, nagcacasararong magdaragñog can magña bagay na isinasabi ni Felipe, pagcadagñog ninda asin pagcabiling can magña gñagñalasan na guinguibo nia.

7 Huli ta si cadaclan nin si may magña espíritung marompot, nagruruluas ining magña ini, nagcucurahao sa daculang tignog; asin balaquid na *magña day nacacaherô* na magña lopog asin magña pilay pinaoomayan.

8 Cayá dacadá an caogmahan sa ciudad na idtó.

9 Asin may sarong tauo, na inaapod si Simón, na caidto nag-ontoc sia sa ciudad na naggagamit nin magia* asin pinagñagñalás an magña tauo sa Samaria, na nagsasabi na sia sarong daculang tauo :

10 na sia dinadagñog nin gabos, magpoón sa labi ca sadang sagcod sa labi ca dacadá, nagdadagñog saiya, na nagsasarabi, Ining tauong ini iyo capangyarihan nin Dios na inaapod na Dacadá.

11 Asin nagdadaragñog saiya, huli ta haloy nang panahon na pinagñagñalás sinda can saiyang magña madayang salamanga.

12 Tará can pagturubod na ninda qui Felipe na naghuhulit can magña mararahay na baretá dapit sa cahadéan nin Dios, asin sa gñaran ni Jesu-Cristo, nagpaboniag an magña lalaqui asin magña babaye.

13 Asin si Simón man tominubod; asin can sia maboniagan na, naquisarô qui Felipe; asin can mahiling nia an magña tandá asin daraculang gñagñalasan na guinguibo, naticbahan.

14 Asin can madagñog gñani can magña apóstol na nasa Jerusalem, na *an magña tagá* Samaria inacó an tataramon nin Dios, sinogó ninda sa sainda si Pedro asin si Juan :

---

* Maga, magña gñagñalasan na salamanga 6 guinguibo.

15 na sinda can paghirilig *dumán*, nagpamibi dapit sa sainda, ta gñaning acoon ninda an Espiritu Santo :

16 huli ta ini day pa lominusad sa qui-isay man sa sainda : tará naboniagan saná sinda sa gñaran ni Jesús na Cagurangnan.

17 Tolos man saná ibinugtác sa sainda an magña camót, asin inacò ninda an Espiritu Santo.

18 Asin can mabiling ni Simón, na sa pagbogtác can magña camót nin magña apóstol itinataó an Espiritu Santo, dinolotan sinda nin pirac,

19 na sominabi, Itaó man nindo sa sacò an capangyarihan na ini, ta gñaning si-isay man na bogtacan co can sacong magña camót *sa ibabao*, acoon an Espiritu Santo.

20 Tará si Pedro sinabihan sia, Magadan sa caiba mo an saimong pirac ; huli ta nag-isip ca na dahel sa pirac cacamtan mo an biyayâ nin Dios.

21 Day cang piquinabang ni capaladan sa bagay na ini ; huli ta an saimong pusò bacong matanos sa atubang nin Dios.

22 Magsolsol ca, gñani, can carátan mong ini, asin maquimaherac ca sa Dios, tibaad pa ipatawad saimo an pasabong nin saimong pusò.

23 Huli ta nahihiling co na icá nasa apdó *pa* nin capaitan, asin sa magña cadena nin carátan.

24 Si Simón gñani sominimbag asin sominabi, Ipaquimaherac nindo acó sa Cagurangnan, ta gñaning day mangyari sa sacò arin man can magña bagay na isinabi nindo.

25 Sinda gñani, pacatapus pagpatotoo asin pacasabi can tataramon nin Cagurangnan, nagbaralic sa Jerusalem ; asin ipinaghuhulit an evangelio sa cabalaquidan nin magña barrio nin magña tagá Samaria.

Si Felipe, asin an capon na tagá Etiopia.

26 Alagad sarong ángel nin Cagurangnan nagtarám qui Felipe na sominabi, Tomindog ca asin padumán ca sa timogan, sa dalan na pahilig sa Jerusalem sagcod sa Gaza, na ini *sarong dalan* na patag.

27 Asin sia nagbuhat, asin napadumán : asin uya an sarong

lalaquing tagá Etiopia, capon, gobernador sa sacop ni Candace, reina nin magña tagá Etiopia, na sia an ibinugtac sa ibabac nin gabos na cayamanan can *reina*, asin sia napadumán sa Jerusalem sa pagsambá sa *Dios* ;

28 asin can pagbalic nia, asin nacatucao sa saiyang carruaje, asin binabasa nia an profeta Isaias.

29 Asin an Espiritu sinabihan si Felipe, Romaní ca, asin maqui-ibá ca sa carrujeng ini.

30 Asin dominialagan gñani si Felipe sa saiya, nadagñog sia na binabasa si profeta Isaias ; asin sinabihan ni *Felipe*, Tará ¿ nasasabotan mo an binabasa mo ?

31 Asin sia sominabi, ¿ Asin páano an pacasabot co, cun day sacong magtocdô ? Asin naquimaherac qui Felipe na sumacat asin tumucao sa cataid nia.

32 Asin an agui-agui nin casuratan na binabasa nia, iyo ini :
Sia nacaaguid sa carnero na dinará sa *lugar* na pag-gagadanan ;

asin siring sa corderong pùla sa atubang nin magpopotol nin saiyang balucag,
siring sia day nia binocsan an saiyang gñosô.

33 Sa saiyang pagpacumbabâ hinalian sia nin saiyang catanosan :

¿ Si-isay an magpapahayag can saiyang capagaraquian ? huli ta an saiyang buhay hinalê sa dagâ.

34 Asin sominimbag an capon qui Felipe, na sominabi, Naquiquimaherac acó saimo *na sabihan mo acó* ¿ dapít qui-isay an profeta nagsabi caini ? ¿ dapít saiya, ó dapit sa ibá ?

35 Asin si Felipe, binucás an saiyang gñosô, pinoón sa casuratan na ini, hinulitan sia can evangelio ni Jesús.

36 Asin sa paglacao sa dalan, nagdaratong sa sarong tubig ; asin nagsabi an capon, Uya digdi an tubig, ¿ anong nacacaolang, na acó maboniagan ?

37 Asin si Felipe nagsabi, Cun minatubod ca sa bilog mong pusô mangyayari. Asin sominimbag, na sominabi, Minatubod acó na si Jesu-Cristo iyo an Aqui nin Dios.

38 Asin nagboót na paontocón an carruaje : asin sindang duá naglusad sa tubig, si Felipe asin an capon : asin binoniagan sia.

39 Asin paghâuas ninda sa tubig, an Espiritu nin Cagurangnan inagao si Felipe: asin an capon day na sia nahiling, asin ta dinagos an saiyang paglacao na naogmá.

40 Alagad si Felipe dominatong sa Azoto; asin sa paglacao, ipinaghuhulit nia an evangelio sa gabos na magña ciudad, sagcod na dominatong sa Cesarea.

CAPÍTULO IX.

*Pagbalić can boót ni Saulo sa dalan
nin Damasco.*

1 Alagad si Saulo, na nag-guiguinhaua pa nin magña pagpatacot asin pag-gadan tumang sa magña discipulo nin Cagurangnan, napadumán sa cahorohalang-caon na sacerdote,

2 asin naghagad sa saiya nin magña surat sa Damasco, sa magña sinagoga, ta gñaning cun sia macasabat nin magña lalaqui ó magña babaye na nagsosonod sa pagtubod na ini, madará nia sindang gapos sa Jerusalem.

3 Asin can paglacao nia sa dalan, nangyari na can magdatong na sa Damasco, napadali sanang pinalibotan sia nin sarong liuanag nin ilao na halé sa lagñit:

4 asin, napucan sia sa dagâ, nacadagñog nin sarong tigñog na nagsasabi saiya, Saulo, Saulo ¿tádao ta pinaglalamag mo acó?

5 Asin sia sominabi, ¿Si-isay ca dao Cagurangnan? Asin sia sominimbag, Acó si Jesús na saimong pinaglalamág: matagás na gayo saimo an pagsicad mong tumang sa sogod.

6 Asin sia, pinagtataquigan asin naticbahan, na sominabi, Cagurangnan, ¿anó an boót mong guibohon co? Asin an Cagurangnan nagsabi saiya, Tomindog ca, asin lomaog ca sa ciudad, asin *dihan* sasabihon saimo an maninigô mong guibohon.

7 Asin si magña tauong caiba ni Saulo sa paglacao, nag-orontoc, na day nacapagtarám, na nadadagñog an tigñog, alagad daing nahihiling sinda na si-isay man.

8 Tominindog gñani si Saulo sa dagâ, asin pagcamoclát can saiyang magña matá, day siang nahiling na ano-man: asin quinabít sia sa camót, asin hinatod sia sa Damasco.

9 Asin tolong aldao sia na day nacahiling; asin day nagcacan asin nag-inom.

10 Asin may saróng discipulo caiyan sa Damasco, na gñinagñaranan Ananias; asin ini sinabihan nin Cagurangnan sa catorogan: Ananias. Asin sia sominimbag: Uya acó, Cagurangnan.

11 Asin an Cagurangnan *sinabihan* sia, Tomindog ca, asin padumán ca sa dalan na inaapod na Matanos, asin ipaghapot mo sa harong ni Judas an saró na gñinagñaranan si Saulo, na tagá Tarso: huli ta uya sia, namimibí;

12 asin nahiling nia an sarong lalaqui na gñinagñaranan na Ananias, na minalaog asin ibinobogtac si magña camót sa saiya, ta gñaning macahiling.

13 Dagñan si Ananias sominimbag, Cagurangnan, nadagñog co sa cadaculan dapit sa tauong ini, goránong magña carátan guinibo sa saimong magña santo sa Jerusalem.

14 asin minsan digdi, may capangyarihan sa gñaran nin magña poón nin magña sacerdote, na gaposón nia an gabos na magña nag-aapod can saimong gñaran.

15 Asin sinabihan sia can Cagurangnan, Padumán ca: huli ta sia sarong vaso cong pinili, na magdará can sacong gñaran sa atubang nin magña gentil, asin nin magña hadè, asin nin magña áqui nin Israel;

16 huli ta ipamimidbid co sa saiya cun goró-goránóng magña bagay an maniniogò niang tioson dabel sa gñaran co.

17 Napadumán gñani si Ananias, asin lominaog sa harong; asin ibinogtac an magña camót sa saiya, na sominabi, Saulo, tugang, an Cagurangnan, *na iyo*, si Jesús, na napahiling saimo sa dalan sa pagpadigdi mo, sinogò acó *sa saimo*, ta gñaning acóón mo an pacahiling, asin mapanò ca nin Espíritu Santo.

18 Asin tolos man saná nagcahorolog sa saiyang magña matá si magña garong quisquis, asin nacabalíc an pacahiling: asin sia tominindog, binoniagan sia;

19 asin pacacacán, cominosog sia.

Asin sia ominontoc nin nagcapirang aldao sa magña discipulo na nasa Damasco.

An para-lamág, linalamág.

20 Asin pacatapus ipinanghulit nia sa magña sinagoga si Cristo, *na nagsasabi* na ini iyo an Aqui nin Dios.

21 Asin an gabos na magña nagdadaragñog saiya, nagcatiric-bahan, asin nagsarabi, ¿Bacô ini idtong nasa Jerusalem na linalaglag an gabos na nag-aapod can Gñaran na ini? asin digdi *man* napadigdi dahel gñani can bagay na ini, ta gñaning ihatod niang gapos sinda sa atubang nin magña poón nin magña sacerdote?

22 Si Saulo alagad minalabí logod na comosog an boót nia asin riniboc an magña Judio na nasa Damasco, na ipinagpapa-hayag nia na ini iyo an Cristo.

23 Asin pacalihis nin halauig na magña aldao, an magña Judio nagcasararô na sia ipagadan;

24 alagad an saindang homâ naisihan ni Saulo. Asin sinda pinagbantayan an magña pintô, aldao asin bangui, ta gaganon sia.

25 Tará an saiyang magña discipulo, quinuá siang bangui, ibinabâ sia sa parel sa sarong alát.

26 Asin pagdatong nia sa Jerusalem, boót siang maquisarô sa magña discipulo: asin sinda gabos nagcacataracot saiya, na day nagtuturubod na sia discipulo.

27 Alagad si Bernabé, quinuá sia, *na* dinará sia sa magña apóstol, asin binaretâan sinda can pacahiling nia sa Cagurangnan sa dalan, asin ini naquiolay saiya; asin siring man sa Damasco ipinanghulit nia nin maigot an gñaran ni Jesús.

28 Asin sia caiba-iba ninda, na minalaog asin minaluas sa Jerusalem.

29 Asin naghuhulit sa capanarigan sa gñaran nin Cagurangnan. Asin nagtatarám asin naquiupagsuhay sa magña Grego-Judio: tará sinda naghihirigñoang gadanon sia.

30 Alagad an magña tugang, can maisihan ini, hinatod sia ninda sa Cesarea, asin sia sinogô ninda sa Tarso.

31 Cayâ nagcaiguá si magña Iglesias nin catiuasayan sa bilog na Judea, asin Galilea, asin Samaria, asin nagtirindog;

asin naglalacao sa tacot sa Cagurangnan, asin sa caragñahan nin Espiritu Santo, nadadagdagan.

*Pagca-omaye ni Eneas.—Pagcabuhay
liuat ni Tabita.*

32 Asin nangyari na can paglacao ni Pedro sa gabos na lugar, linusad man an magña santo na nag-oorontoc sa Lydda.

33 Asin natagboan nia dihan an sarong lalaqui na gñinagñaranan si Eneas, na ualong taon-na sa banig, na lopóg.

34 Asin si Pedro sinabihan sia, Eneas, si Jesu-Cristo pinao-mayan ca; tomindog ca, asin tipigon mo an banig mo. Asin tolos man saná tominindog.

35 Asin nahiling sia nin gabos na nag-oorontoc sa Lydda, asin sa Saroná; asin sinda nagbaralic an boót sa Cagurangnan.

36 May sarò man sa Joppe na discipula na gñinagñaranan Tabita; *gñaran* na, cun sabihon sa *Griego* inaapod na Dorcas: an babayeng ini panò nin magña marahay na guibo, asin nin magña paglimós na guinguibo.

37 Asin nangyari can magña al¹⁷⁰ na idtó, na sia naghelang, asin nagadán: asin pacatapus paghogasi, ibinugtác sia sa saróng bidang.

38 Asin huli ta an Lydda haraní sa Joppe, an magña discipulo, can madagñog na si Pedro duduman, sinogoan sia ninda nin duá catauo, na naquimaherac saiya, na *magsarabi*, Day ca mahaloy nin pagdigdí sa samò.

39 Tominindog, gñani, si Pedro, asin ominibá sa sainda: dinará sia ninda sa bidang, asin an gabos na magña bálóng babaye nagtiripon sa saiya, na nagtataragñis asin ipinahihiling an magña túnica asin an magña gubing na guinguibo ni Dorcas can ini nasa sainda *pa*.

40 Tará si Pedro, pinaluas sinda gabos, lominohod asin namibí; asin inatubang nia an hauac na sominabi Tabita, tomindog ca. Asin sia binoclát an magña matá; asin can mahiling si Pedro, tominucao sia.

41 Asin sia iguinaogao saiya si camót, itinindog sia : dagñan inapod an magña santo asin an magña babayeng bálo, asin inampang niang buhay si *Tabita*.

42 Ini nacaboyagyag sa bilog na *ciudad* nin Joppe, asin balaquidon an nagturubod sa Cagurangnan.

43 Asin nangyari na sia nag-ontoc nin halauig na aldao sa Joppe, sa *harong ni Simón*, na curtidor nin *anit*.

CAPÍTULO X.

An Capitán na si Cornelio.

1 Iguá nin sarong lalaqui sa Cesarea, na inaapod na Cornelio, capitán sa pag-iriba nin magña soldado na inaapod na magña tagá Italia,

2 lalaquing maheberacón asin matatacton sa Dios, patí can magña cairiba sa harong nia, asin naglilimos nin dacol sa banua, asin dayaday namimibí sa Dios.

3 Nahiling nia nin maliuanag, sa catorogan, sa oras na nona* nin aldao, na an sarong ángel nin Dios, minarani sa saiya, asin sinabihan sia, Cornelio :

4 Asin sia, itinorohoc sa saiya an magña matá, na inabot nin tacot, nagsabi, ¿Anó, Cagurangnan? Asin sinabihan sia. An magña pamibí mo asin magña paglimós mo nagsaracát na garong guiromdóm sa atubang nin Dios.

5 Somogó ca gñani gñunian nin magña tauo sa Joppe, asin padigdihon mo an sarong *inaapod* na Simón, na may icaduang pang-gñaran na Pedro ;

6 ini naquisacat sa harong nin sarong *inaapod* na si Simón, na curtidor nin *anit*, na nasa tampi nin dagat an saiyang harong : ini sasabihon saimo an maninigó mong guibohon.

7 Asin pacahalè nin ángel na nagtarám qui Cornelio, inapod nia an duá nin saiyang magña sorogoon, asin an sarong soldadong banal, sa magña parating naglilincod saiya ;

8 Asin can masaysay na sa sainda an gabos, sinogó nia sinda sa Joppe.

* Álas tres nin hapon.

9 Asin can sominodod na aldao, pinadagos ninda an saindang paglacao, asin can naghaharani na sinda sa ciudad, sominacat si Pedro sa tânauan, ta mamibi, can harani na an oras na sexta.

10 Asin sia nagotom, asin boót comacan : alagad dagñan na naghahandâ pa *can pagcacan nia*, pinanglipadgñan sia :

11 Asin nahiling niang bucás an lagñit, asin naghihilig an sarong vaso, na garó sarong halacbang na gubing, na gagacdan sa saiyang apat na poró, hinihilig sa dagâ.

12 na dudumán si gabos na manlaen-laen na magña hayop na may apát na bitis sa dagâ, asin *magna hayop* na nagcacamang, asin magña gámgam sa lagñit.

13 Asin dominatong sa saiya an sarong tigñog, *na nagsabi*, Pedro, tomindog ca, bomonó ca asin magcacán ca.

14 Dagñan si Pedro nagsabi, Cagurangnan, day mangyayari; huli ta anó man na bagay na bacong malinig ó maramog day acó nagcacán pa nangad.

15 Asin nagbalic sa saiya an tigñog, sa icaduá, *na nagsabi*. An lininig nin Dios, day mo pag-apodon na bacong malinig,

16 Asin ini liniuat nin macatoló; asin pacatapus an vaso inacò liuat sa lagñit.

17 Asin dagñañ-na nagborong-borong si Pedro sa saiyang boót, cun anó an cahologan caidiong catorogan nia, uya digdi, an magña tauong sinogó ni Cornelio, na pagharapot dapít can harong ni Simón, nagdaratong sinda sa pintô;

18 asin can pag-arapod, naghapot sinda cun si Simón na may icaduáng gñaran na Pedro, na qui-ontoc dihan.

19 Asin dagñan-na si Pedro nag-iisip caidiong catorogán nia, sinabihan sia nin Espiritu, Uya digdi, an toló catauo hinahanap ca.

20 Tomindog ca, gñani, asin homilig ca, asin day ca magborong-borong sa pag-ibá sa sainda; huli ta sinogó co sinda.

21 Asin hominilig gñani si Pedro *dumán* sa magña tauo na sinogó ni Cornelio, asin nagsabi, Uya digdi, acó an hinahanap nindo: ¿anó dao an dahelan nin saindong pagpadigdi?

22 Asin sinda nagsarabi, Si Cornelio, sarong Capitán, lala-quiring banal asin matatácton sa Dios, asin sinasacsihan nin bilog na nación nin magña Judio, sinabihan nin Dios, sa gñosó nin

sarong santong ángel, na icá padumanón sa saiyang, harong, asin madagñog sa saimo nin magña tataramon.

23 *Si Pedro* gñani inagdá sinda sa laog, asin pinadagos sinda. Asin can sominonod na aldao, nagbuhat, asin ominibá sa sainda; asin inibahan sia nin ibang magña tugang na magña tagá Joppe.

24 Asin can sominonod na aldao lominaog sinda sa Cesarea. Asin sinda hinahalat ni Cornelio, na tinipon caini an saiyang magña casingñáqui asin an magña catood niang minamahál.

25 Asin nangyari na paglaog ni Pedro, sinabat sia ni Cornelio; asin pominucan sa saiyang magña bitis, na sinambá sia.

26 Tará itinindog sia ni Pedro, na sominabi, Tomindog ca, ta tauo man acó.

27 Asin can naquiquipagolay sa saiya, naglaog, asin dacol an nadatgñan na nagcacatiripon:

28 asin sinabihan sinda, Camó nacacaisi na day itinotogot sa sarong Judio an paquipag-ibá ó domoloc sa tagá ibang dagá; tará ipinamidbid sacó nin Dios na arin man na tauo day co pag-apodon na bacong malinig ó maramóg.

29 dahel caini, pag-apodá sa sacó, napadigdi acó na daing pagborong-borong. Cayá naghahapot acó gñani cun sa anong padahelan pinadigdi acó nindo.

30 Dagñan si Cornelio nagsabi, Iguang apát na aldao-na sagcod sa oras na ini na acó nag-aayuno; asin sa oras nin nona, na namimibi acó sa harong co, uya digdi, an sarong lalaki na naquiatubang sa sacó na nag-gugubing nin maquintab,

31 asin nagsabi, Cornelio, nadagñog an pamibi mo, asin an saimong magña limós naguiguromdoman sa atubang nin Dios.

32 Somogó ca, gñaya sa Joppe, asin ipaapod mo si Simón na may icaduang gñaran na Pedro; ini naquiontoc sa harong ni Simón, na curtidor *qui anit*, harani sa dagat, na ini an pagdatong, sasabihon saimo.

33 Cayá gñani, nagpasogó acó sa saimo, asin marahay an guinibo mo na napadigdi ca. Gñunian, gñani, quitá gabos nasa atubang nin Dios, ta gñaning dagñogon an gabos na isinogó sa saimo nin Cagurangnan.

34 Asin binocsán, gñani, ni Pedro an saiyan gñosò, *asin* sominabi, Sa catooohan namimidbid co na an Dios daing pinalalaen na tauo ;

35 Cundi na an arín man na nación na matakot sa saiya asin minaguibo nin catanosan, iyo an inaacò nia.

36 An tataramon ipinadará nin Dios sa magña áqui ni Israel, na ipinaghuhulit an evangelio nin catiuasayan sa gñosò ni Jesu-Cristo (na ini iyo an Cagurangnan nin gabos),

37 camó nacacaisi can tataramon na ini na nacaboyagyag sa bilog na Judea, magpoón sa Galilea, pacatapus nin pagboniag na ipinaghulit ni Juan ;

38 *dapit* qui Jesús na tagá Nazaret, cun paáno si paglahid saiya nin Dios nin Espíritu Santo asin nin Capangyarihan ; sia, naglacaó sa *gabos na lugar*, nagguiguibo nin magña carahayan, asin binobolong an gabos na pinasasaqitan nin diablo, huli ta an Dios nasa saiya.

39 Asin camí magña sacsí can gabos na magña bagay na guinibo *nia* sa dagá nin Judea, asin, sa Jerusalem ; na sia guinadan man, na binitay *sia* sa sarong cahoy.

40 Ini, binuhay nin Dios can icatolong aldao, asin guinibo na sia mahayag.

41 bacò sa bilog na banua, cundi sa magña sacsí na magña pinili gñôna nin Dios, na iyo camí, con sasayudon, na nagcaracan camí asin nag-irinom camí sa caibá nia, pagcabuhay liuat sa magña gadana.

42 Asin ipinagboót nia sa samò na ipaghulit mi sa banuaan, asin sacsihan mi na ini iyo idtong guinibo nin Dios na mani Hocóm nin magña buhay asin magña gadan.

43 Ini an pinatotoohan nin gabos na magña profeta, na an gabos na magturbod sa saiya cacántan ninda an patauad nin magña casálán huli sa saiyang gñaran.

44 Dagñan na nagtatarám pa si Pedro can magña tataramon na ini, an Espíritu Santo naghilig sa gabos na magña nagdada-gñog can tataramon.

45 Asin nagcatiricbahan si magña nagtutubod na tinuri, na cairiba ni Pedro, na patí man sa magña Gentil iuinauarác an biyayà nin Espíritu Santo.

46 Huli ta nadadagñog sindang magtarám caining magña ini sa magña tataramon na *tagá ibang dagâ*, asin nag-ooromao sa Dios.

47 Dagñan nagsimbag si Pedro. ¿Mangyayari dao na maolang nin si-isay man an *pag-gamit* nin tubig ta gñanín day mabuniagan ining magña nagaracô nin Espiritu Santo na siring man sa satò?

48 Asin nagboót gñani sa sainda na magpaboniag sa gñaran ni Jesu-Cristo. Dagñan naquimaherac sinda saiya na paualat sa *sainda* nin magña pirang aldao.

CAPÍTULO XI.

Si Pedro nagtaó nin catotoohan sa atubang nin Iglesia dahel can pagpabuniag nia qui Cornelio.

1 Asin nadagñog nin magña apóstol asin nin magña tugang na nasa Judea, na an magña Gentil nag-aracô man can tataramon nin Dios.

2 Asin pacatucad ni Pedro sa Jerusalem, naquipagpasuhay sa saiya si magña tinurí,

3 na nagsasabi, Tâdao ta lominaog ca sa magña tauong day tinurí, asin naquicacan ca sa sainda.

4 Si Pedro gñani nag-poón, asin sinaysayán sinda *can nang-yari* sonod-sonod, na nagsabi,

5 Dudumán acó sa ciudad nin Joppe namimibi, asin nahiling co, can pagña-lipadgñan acó *nin isip*, an sarong catorogan; *na iyo*, idtong sarong vaso, na siring sa sarong halacbang na gubing, na ipinagtonton sa apát na poró halê sa lagñit, asin dominatong sagcod sa sacô.

6 Asin pacatorohoqui co caidto nin magña matá, namasdan co asin nahiling co an magña hayop na apát an bitis sa dagâ, asin magña hayop na marigñís, asin an magña hayop na nagcacamang, asin magña gámgám sa lagñit.

7 Asin nadagñog co, an sarong tigñog na nagsasabi sacô, Tomindog ca, Pedro, bomonò ca asin magcacán ca.

8 Asin nagsabi acó, Day mangyayari, Cagurangnan ; huli ta casoarin pa man day lominaog sa sacong gñosò an anó man na bacong malinig ó maramog.

9 Alagad an tigñog nagsimbağ sacò sa icaduá halè sa lagñit. An lininig nin Dios, day mo pag-apodon na bacong malinig.

10 Asin inf nangyari nin macatoló : asin nag-itaas liuat ito gabos, asin inacò sa lagñit.

11 Asin uya digdi, tolos man saná nagdaratong an tolong lalaqui sa harong na naoontocan co, na magña sinogò sa sacò halè sa Cesarea.

12 Asin an Espíritu sinabihan acó, na omibá acó sa sainda na daing pagborong-borong. Asin nag-iriba man sa sacò ining anóm na tugang, asin naglaog camí sa harong can lalaquing idtó.

13 Asin sia inosipan camí na nahiling nia an sarong ángel sa saiyang harong, na nacatindog asin nagsabi saiya, Magsogò ca gñaya sa Joppe, asin padigdihon mo si Simón na may pangñaran na Pedro ;

14 na sia sasabihan ca nin magña tatararamon na icaliligtás mo, asin an bilog mong harong.

15 Asin pagpoón cong pagtarám, hominilig an Espíritu Santo sa sainda, na siring man sa satò sa capinònan.

16 Dagñan nacaromdom acó can magña tataramon nin Cagurangnan, na isinabi, Si Juan sa catotoohan nagbuniag sa tubig ; tará camó bubuniagan sa Espíritu Santo.

17 Cun itinaó gñani nin Dios sa sainda an siring man sanang biyayâ na itinaó sa satò na quitá nagturubod sa Cagurangnan tang si Jesu-Cristo, ¿si-isay na acong macasuhay sa Dios ?

18 Asin can madagñog ninda ining magña tataramon, day nag-guirirong, asin pinag-oromao an Dios, na nagsarabi, Cun siring tináuán man nin Dios an magña Gentil nin pagsolsol na icabubuhay.

*An evangelio ipinaghulit sa magña Gentil
sa Antioquia.*

19 Idtong magña nagpacauarác gñani huli sa casaqitan na dominatong dahel qui Esteban, nagbaracláy sagcod sa Fenicia

asin sa Chipre asin sa Antioquia, na ipinaghuhulit an tataramon sa magña Judío saná, day sa magña iba.

20 Asin an magña iba sa sainda magña tagá Chipre asin tagá Cirene, na can pagralaog sa Antioquia, tinarman man ninda an magña Griego, na ipinaghuhulit an evangelio nin Cagurangnan na si Jesús.

21 Asin nasa sainda an camót nin Cagurangnan: asin an nagturubod, balaquid na cadaclán na nagbaralic an boót sa Cagurangnan.

22 Asin an baretá dapit caining magña bagay dominatong sa magña taligña nin Iglesia na nasa Jerusalem; asin sinogó ninda si Bernabé na padumán sagcod sa Antioquia:

23 na sia, can pagdatong, asin nahiling an biyayá nin Dios, naogmá sia, asin hinolitan an gabos na magdaranay sinda sa bilog na pusô sa paquisomarô sa Cagurangnan.

24 huli ta sia lalaquing marahay, asin panô nin Espiritu Santo asin nin pagtubod: asin balaquid na tauo an nacadagdag sa Cagurangnan.

25 Asin napadumán si *Bernabé* sa Tarso ta maghahanap qui Saulo:

26 asin can macuá sia, hinatod sia sa Antioquia. Asin nangyari sa laóg nin bilog na santaon, naquisomarô sinda sa Iglesia asin tinocdoan ninda balaquidon na tauo; asin an magña discipulo pinónan pagarapodon na magña Cristiano sa Antioquia.

27 Can magña aldao na idtó naghirilig sa Antioquia, si magña profeta, na halé sa Jerusalem.

28 Asin nagtindog an sarô sa sainda, na gñinagñaranan Agabo, ipinamidbid huli sa Espiritu, na mangyayari an duculang gotom sa bilog na quinában na ene-erocan: na ini nangyari sa panahon ni Claudio César.

29 Asin an magña discipulo nag-garayác, balang sarô igó sa saindang macacayanan, magpadará nin pagbuhay sa magña tugang na nag-oorontoc sa Judea:

30 ini man guinibo ninda, na pinadarhan an magña magurang sa magña camót ni Bernabé asin ni Saulo.

CAPÍTULO XII.

Si Herodes ipinagadan si Jacobo.* Si Pedro ilinigtás sa bilangoan. Pagcagadan ni Herodes.

1 Asin sa panahon man sanang idtó hinonát ni Herodes an saiyang magña camót, ta papadusahan an magña iba sa Iglesia.

2 Asin guinadan sa minasbad si Santiago, na tugang ni Juan.

3 Asin pagcahiling na ini iquinaogmá nin magña Judio, ipinadagos man niang ipadacop si Pedro. Sa magña aldao gñani nin tinapay na daing levadura.

4 Asin can madacop na sia, ibinogtác sia sa bilangoan, asin itinaó sia sa apát na boniog na magña soldado, na mang apát-apát balang sarò, ta gñaning bantayán sia; na pinag-iisipan siang iatubang sa banua pacatapus nin Pascua.

5 Si Pedro gñani binantayan sa bilangoan: asin an Iglesia guiniguibo si dayaday na pamibí sa Dios huli sa saiya.

6 Asin can harani na siang cuaon ni Herodes, can bangui man sanang iyan na nagcacatorog si Pedro sa tahao nin duáng soldado, nagagapos nin duáng cadena, asin an magña bantay sa atubang nin magña pintò, na nagbantay can bilangoan.

7 Asin, uya digdi, an saróng ángel nin Cagurangnan tominaid sa saiya, asin an sarong ilao lominiuanag sa bilangoan: asin tinicuil si Pedro sa caguiririan, pinucaó sia na nagsabi, Bumuhat cang madali. Asin tolos man saná nagcahorolog an magña cadena sa saiyang magña camót.

8 Asin an ángel sinabihan sia, Maghagcós ca, asin igacod mo an saimong magña sandalias. Asin siring an guinibo. Asin sinabihan sia, Isabod mo sa saimo an gubing mo, asin somonod ca sacò.

9 Asin lominuas sia, nagsonod saiya si Pedro, asin day caini naiisihan na totoong gayo an guinibo nin ángel, cundi an pag-isip nia nacabiling sia nin sarong catorogan.

10 Asin can macaagui na sinda sa naenot asin icaduáng bantay, nagdaratong sa pintò na langsung na pasiring sa ciudad; na ini nabocsán na nagsadiri sa sainda; asin pacaluás ninda,

* Jacobo ó Santiago.

nagralacao sa sarong dalan; asin tolos man saná an ángel bominolag sa saiya.

11 Dagñan si Pedro, can maolian na, nagsabi, Gñunian co nasasabotan na totoong gayo na an Cagurangnan sinogò an saiyang ángel, asin ilingtás acó sa camót ni Herodes, asin sa bilog na banua nin magña Judio na naghahalat sa sacó.

12 Asin can maisip na nia *inin nangyari*, napadumán sa harong ni Maria, na inâ ni Juan, na may icaduáng gñaran na Marcos; na dacol dumán si nagcacatiripon, asin namimibi.

13 Asin nagtótóc si *Pedro* sa pintò, naggñigñisi na sominirip, si sarong daraga na gñinagñaranan si Rode.

14 Asin can mamidbid nia an tigñog ni Pedro, sa daculang caogmahan day sia binocsán can pintò, cundi nagdalagan sa laog, binaretâan *sinda* na si Pedro dudumán sa tagñod nin pintò.

15 Asin *sinda* nagsarabi saiya, Narorogñao ca. Tará sia pinatotoohan na gayo na iyo man nangad. Dagñan nagsabi *sinda*, An saiyang ángel gayod.

16 Tará sia nagdadagos magtótóc: asin can mabocsán na ninda nahiling sia ninda, asin nag-gñaralás.

17 Tará sia, pinasabot *sinda* can camót ta gñaning day magguirirong, asin isinaysay nia *sinda* cun páano na an Cagurangnan quinuá sia sa bilangoan. Asin nagsabi, Itaó nindo ining baretâ qui Santiago asin sa magña tugang. Asin naghale, asin napadumán sa ibang lugar.

18 Asin can pagcaága, bacong cadiquit an caribocan na *nangyari* sa magña soldado, dapit sa cun napánó an nangyari qui Pedro.

19 Asin si Herodes, pacapahanapan saiya, na day sia nacuá, inoguid nia an magña bantay, asin ipinagboót na gadanon *sinda*. Asin nagpoón sa Judea pasiring sa Cesarea, nualát sia *dihan*.

20 Asin si Herodes naangot nin macuri sa magña tagá Tiro asin tagá Sidon: asin *sinda* nagcasararò na nagdurumán sa saiya, asin can catood na ninda si Blasto, na pinaniualaan sa harong nin hadê, nagharağad nin catiuasayan; huli ta an dagá ninda pinapánò nin *dagá* nin hadê can icabubuhay.

21 Asin sa saróng aldao na itinalaan, si Herodes, nacagubing nin sa pagca hadé, asin nacatucao sa saiyang tucanan, sinaysayan sinda.

22 asin an banua cagcurahao, na nagsasabi, Tigñog nin Dios, asin bacò sa tauo.

23 Asin tolos man saná an ángel nin Cagurangnan linugad sia, huli ta day sia nagtaó nin camurauayan sa Dios; asin nagadán sia quinaracán nin magña olod.

24 Alagad an tataramon nin Cagurangnan nagtatalobò, asin nagdadacol.

25 Asin si Bernabé asin si Saulo nagbaralic na halé sa Jerusalem, can maotob na ninda an saindang catongdan, *asin ipinag-ibá* man ninda si Juan, na gñinagñaranan na Marcos.

CAPÍTULO XIII.

Si Bernabé asin si Saulo, na sinogô nin Iglesia sa Antioquia, naghuhulit sa Cipre. Si Elimas na encantador.*

1 Iguá gñani sa Iglesia na nasa Antioquia, nin magña profeta asin magña paratocdò, *siring* qui Bernabé asin qui Simeón na inaapod na Niger, asin si Lucio na tagá Cirene, asin si Manaen, na tugang sa gatas ni Herodes na tetrarca,† asin si Saulo.

2 Asin dagñan na ining magña ini naglilincod sa Cagurangnan, asin nag-aarayuno, nagsabi an Espiritu Santo: Ibolág nindo sacò si Bernabé asin si Saulo, sa guibo na huli canin inapod co sinda.

3 Dagñan, can macapag-arayuno *na sinda* asin nacapamibi na, asin pacabugtacan can magña camót sa sinda, pinalacao na sinda.

4 Sinda, gñani, na magña sinogó nin Espiritu Santo, naghirilig sa Seleucia; asin magpoón dihan nagsaracay sagcod sa Cipre.

* Nag-guibo nin magña gñagnalasan.

† Poón sa icaapat na cahagná nin cabadéan.

5 Asin pagdaratong sa Salamina, ipinangbabaretâ ninda an tataramon nin Dios sa magña sinagoga nin magña Judio: asin catabang man ninda si Juan.

6 Asin can lacop na ninda an bilog na palibot sagcod sa Pafos, nasabát ninda an sarong salamanquero, bacong tunay na profeta, judio, na an saiyang gñaran Bar-Jesús;

7 sia caibá nin procónsul, na si Sérgio Paulo, lalaquing matoninong. Ipinaapod caini si Bernabé asin si Saulo, *ta* minamauot madagñog an tataramon nin Dios.

8 Alagad si Elimas na encantador naquiquisuhay sainda (na siring gñani, cun sasayodon an saiyang gñaran), na hinihigño-ang ibolag sa pagtubod an procónsul.

9 Dagñan si Saulo, na *inaapod* man si Pablo, panô nin Espiritu Santo, itinorhoc sa saiya si magña matá,

10 na sominabi, Oh *tauong*, panô nin gabos na cadayáan asin nin gabos na carátan, áqui nin diablo, caiual nin gabos na catanosan, ¿day ca mag-oontoc sa pagpacaraot sa magña dalan na matanos nin Cagurangnan?

11 Gñunian gñani, uya digdi, an camót nin Cagurangnan nasa saimo, asin mabobota ca, na day mo mahihiling an aldao sagcod sa siring na panahon. Asin tolos man saná nagcahorolog sa saiya si cadiclomán; asin naglalacao sia sa palibot, na naghahanap cun si-isay macacabit saiya sa camót.

12 Dagñan an procónsul, can mahiling an nangyari, toninubod, na naggñagñalás sa tocdo nin Cagurangnan.

Pagtarám ni Pablo sa sinagoga nin Antioquia nin Pesidia. Paquipagsuhay niñ magña Judio.

13 Asin pagharalê sa Pafos, si Pablo asin an saiyang magña cairiba nagdoroong sinda sa Perge nin Pamfilia: asin si Juan bominolág sa sainda, *ta* nagbalic sa Jerusalem.

14 Asin sinda, nag-aragui sa Perge, *ta* nagdirigdi sa Antioquia nin Pisidia, asin nagrالاog sa sinagoga, sa aldao nin pagpahigñaló, asin nagturucao.

15 Asin pacatapus nin pagbasa nin casogoan asin nin magña profeta, an magña poón nin sinagoga pinasogoan sinda, na

nagsarabi, Magña tugang na lalaqui, cun iguá camong tataramon na ipaghuhulit sa banua, magtarám camó.

16 Si Pablo gñani tominindog, asin pacapagpasabot can camót na day magguirong, nagsabi, Magña lalaquing tagá Israel, asin camong magña natatacot sa Dios, maghinaniog camó.

17 An Dios caining banuang Israel pinili an satong magña magurang, asin pinamurauayan an banua, can sinda nang-iibang banua sa dagà nin Egipto, asin quinuá sinda dumán nin mamurauayon na camót.

18 Asin sa panahon nin apát na polong taón tiníos nia an saindang magña caugaléan sa patag:

19 Asin can malaglag na nja an pitóng nación sa dagà nin Canaán, pinagbaragña *sainda* na panonod an dagà ninda: (*bagay* na ominabot sa haraning apat na gatos may limang polong taón).

20 Asin pacatapus caining magña bagay na ini tinâuán nia *sinda* nin magña hocóm sagcod can profetang si Samuel.

21 Asin pacatapus nagharagad sinda nin hadé; asin itinaó nin Dios sa *sainda* si Saul, na áqui ni Cis, lalaqui sa guinicanan ni Benjamin sa laog nin apát na polong taón.

22 Asin can haleon nia ini, pinatindog si David ta gñaning mani, hadé ninda, na ini sinacsihan man nia, na nagsabi, Nacuá co si David, áqui ni Jessé, lalaquing masinonod sa sacong pusó, na guiguibohon nia an bilog na cabótan co.

23 Sa capagaraquian caini, pinabuhat nin Dios sa Israel an sarong Para-ligtás, *na iyo*, si Jesús;

24 na can day pa sia minadatong, si Juan ipinaghuhulit nang enot an pagboniag sa pagsosol sa bilog na banua nin Israel.

25 Asin can maotob na ni Juan an saiyang catongdan, sominabi, ¿Si-isay dao acó sa saindong isip? Bacó acó idtong *iniisip nindo*; tará uya digdi, na madatong an saró sa hudian co, na an saiyang magña shapin sa bitis day acó gñani maninigong maghubad.

26 Magña tugang na lalaqui, magña áqui nin capagaraquian ni Abraham, asin an magña sa saindo na may pagcatacot sa Dios, sa saindo ipinapadará an tataramon nin pacaligtás na ini.

27 Huli ta an magña nag-oorontoc sa Jerusalem, asin an saindang magña poón, dahel sa day pacamidbid sa saiya, ó sa magña tigñog nin magña profeta na binabasa sa balang aldao nin pagpahigñalô, inotob ninda an *magña hulâ*, na hinocoman *sia*.

28 Asin minsan day sinda nacacúa sa *saiya* nin dahelan na sucat *sia* na ipagadan, hinagad ninda qui Pilato na ipagadan *sia*.

29 Asin can maotob na ninda an gabos na magña bagay na nasurat dapit sa saiya, ibinabâ *sia* ninda sa cahoy, asin ibinugtác *sia* sa saróng lolóbgñan.

30 Tará an Dios binuhay *sia* sa magña gadana :

31 asin *sia* nahiling nin haloy na magña aldao caidiong magña nani cairiba nia can pagturucad sa Galilea sagcod sa Jerusalem ; sinda magña sacsí nia gñunian sa banuaan.

32 Asin ibinabaretâ mi man sa saindo an evangelio caidiong pagñacô, na guinibo sa magña magurang,

33 na ini inotob nin Dios sa satô, na magña áqui ninda, na binuhay liuat si Jesús ; siring sa nasurat man sa icaduáng salmo : Aquí co, icâ, ipinagñaqui co icâ gñunian.

34 Asin sa *pagcatotoo* na itinindog *sia* sa magña gadan, ta gñaning noarín pa man day na magbalic sa calapaan, siring an pagcasabi nia. Itataó co sa saindo an magña santong bagay asin tunay na pagcaherac ni David.

35 Cayâ nagsasabi man sa ibang salmo : Day mo itogot sa saimong Santo na macahiling nin calapaan ó catunauan.

36 Huli ta si David, can macalingcod-na sa saiyang sadiring panahon sa cabôtan nin Dios, natorog, asin naquipag-ibâ sa saiyang magña magurang, asin nacahiling nin calapaan :

37 Alagad idtong binuhay liuat nin Dios, day nacahiling nin calapaan ó cagadanan.

38 Maguing hayag nangayod sa saindo, magña tugang na lalaqui, na sa gñaran caini ibinabaretâ sa saindo an pagpatawad nin magña casálán :

39 asin sa gabos na dahelan sa casogoan ni Moisés na day camo napatotoohan, sa saiya mapatotoohan an gabos na minatobod.

40 Hilgñon nindo, gñani, na day mangyari sa saindo an sinabi nin magña profeta :

41 Hilgñon nindo, magña para-libác, asin mag-gñaralás camó, asin magcagaradan camó,

Huli ta nag-guiguibo acó nin sarong guibo sa saindong magña aldao,

guibo na sa anó man na palacao day nindo totobodon, cun si-isay an magsabi sa saindo.

42 Asin paghalê ninda sa *sinagoga*, naquimaherac sinda saiya na sa aldao nin paghigñalô na masonod, tarmán sinda *quiraray* caining magña tataramon.

43 Asin can macahalê na an catiriponan sa *sinagoga*, balaquid sa magña Judio asin sa magña banal na naagdang mag-judio, na nagsoronod qui Pablo asin qui Bernabé: sinda, nagtatarám sa sainda, pinaghoholitan sinda na magdaranay sa biyayâ nin Dios.

44 Asin can sominonod na aldao nin paghigñalô, nag-catiripon an cagabsán nin bilog na ciudad, sa pagdaragñog can tataramon nin Dios.

45 Tará can mahiling nin magña Judio si magña catauhan, nagcaparanô nin caangotan, asin naquiquisuhay sinda sa magña bagay na isinabi ni Pablo, asin pinagrarapsacan.

46 Dagñan si Pablo asin si Bernabé, nagtararám sa hayag, na nagsarabi, Caipuhan na an tataramon nin Dios sabihon gñona sa saindo; alagad huli ta isinisiuál ini nindo, asin an pag-isip nindo day camó maninigô sa buhay na day nin catapusan, uya digdi, camí magbabaralíc sa magña Gentil.

47 Huli ta siring an isinogô sa samô nin Cagurangnan, na nagsabi,

Ibinugtác co icáng ilao nin magña Gentil,

ta gñaning mani icang cabuhayan sagcod sa caporoporo rohi nin dagâ.

48 Asin si magña Gentil can madagñog ini, nagcaorogmá asin pinag-oromao an tataramon nin Cagurangnan: asin nag-tutubod an gabos na itinalagâ sa buhay na day nin catapusan.

49 Asin an tataramon nin Cagurangnan nacauarác sa magña dagang idtó.

50 Alagad si magña Judio nasadol an magña babayeng banal, asin an magña poón na tauo sa ciudad, asin nagburuhat nin paglamág tumang qui Pablo asin qui Bernabé, asin pinalalé ninda sa saindang magña dagá ó nasasacopan.

51 Sinda gñani pinalpag tumang sa sinda an cabocabo nin saindang magña bitis, asin nagdurumán sa Iconio.

52 Asin an magña discipulo paranó nin caogmahan, asin nin Espiritu Santo.

CAPÍTULO XIV.

An evangelio ipinaghulit sa Iconio, sa Listra asin sa Derbe. Pagdacol asin paglalamág. Pagbalic sa Antioquia.

1 Asin nangyari sa Iconio, na nagcasarabay sindang mag-ralaog sa sinagoga nin magña Judio, nagtarám sinda nin siring, na nagtubod si saróng daculang cadaclán nin magña Judio, asin magña Griego.

2 Alagad an magña Judio na day nagturubod, sinotsotan ninda asin pinagpacaraot an boót nin magña Gentil tuniang sa magña tugang.

3 Nag-orontoc gñani sinda *dumán* haloy na panahon, nana-rig sinda sa Cagurangnan, ta tinatauán niang patotoo an tataramon nin saiyang biyayá, na itinatalagá an magña tandá asin magña gñagñalasan na guibohon nin saindang magña camót.

4 Alagad nagcaborobaragña an cadaclán sa ciudad; asin an magña ibá dapít sa magña Judio, asin an magña ibá dapít sa magña apóstol.

5 Asin can nag-gagarayác sinda an magña Judio asin an magña Gentil, na caibá an saindang magña poón, ta paggarapóon sinda asin pagrarauayan sinda,

6 asin can maisihan ninda, nagdorolág pasiring sa Listra asin Derbe, magña ciudad nin Licáonia, asin sa bilog na dagang palibot:

7 asin dihan nagpaualat sinda, ipinaghuhulit an evangelio.

8 Asin saróng tauo sa Listra, na day nacacaherò an magña bitis, nacatucáo, pilay poón pa sa tulác nin saiyang iná, na casoarin pa man day nacalacao.

9 Ini nadagñog si Pablo na nagtatarám ; itinorohoc nia sa saiya an saiyang magña matá, asin nahiling na may pagtubod ta gñaning mapaomayan,

10 sinabihan sa daculang tigñog, Tomindog cang matanos. Asin lominocsó, asin lominacao.

11 Asin an magña cadaclán, pagcahiling can guinibo ni Pablo, nagcurahao sinda, na nagsarabi sa tataramon nin Licaonia, Magña Dios na nacacaomaguíd sa magña tauo naghirilig sa sató.

12 Asin si Bernabé pinag-arapod nindang Júpiter, asin si Pablo, Mercurio, huli ta sia an nagdadará can tataramon.

13 Asin an sacerdote ni Júpiter, na an saiyang templo nasa atubang nin ciudad ninda, nagdaráng magña toro asin magña guiraldas* sa atubang nin magña pintô, asin boót ninda *sindang* dolotan nin atang, caiba nin magña cadaclán.

14 Alagad can madagñog ini can magña apóstol na si Bernabé asin si Pablo, guinisi an saindang magña gubing, asin nagdaralagan sa tahao nin catauohan, na nagcucurahao,

15 asin nagsarabi, Magña lalaqui, ¿tádao ta guiniguibo nindo an bagay na ini? Camí magña tauo man na siring sa saindo, ibinabaretâ mi sa saindo an evangelio, ta gñaning sa magña bagay na ini na daing halagá magbaralic an magña boót nindo sa Dios na buhay, na guinibo an lagñit, asin an dagâ, asin an dagat, asin an gabos na magña nasa sainda :

16 Na sia sa magña panahon na nacaagui-na, pinabayaan an gabos na magña tauo na magralacao sa saindang magña sädiring dalan ;

17 minsan gñani, day pinabayaan na day magcaiguá nin sacsí, dapít sa saiya, guinibohan nin magña carahayan *an gabos*, asin tinauán quitá nin magña orán na halè sa lagñit, asin magña panahon na tig-bugñahan, na pinanó an satong magña pusó nin cacanon asin nin caognahan.

* Magña coronang borac.

18 Asin can icasabi na ining magña bagay, day pa gñaning catiuasayan an banua, ta gñaning day sinda pagdolotan nin atang.

19 Dagñan nagdaratong an magña judio na halé sa Antioquia asin sa Iconio, na sinonsonán an magña cadaclán, asin pinaggarapô si Pablo, pinagdarará sa luás nin ciudad, asin an isip ninda na sia gadana.

20 Alagad nin si an magña discipulo nasa palibot nia, tominindog sia, asin lominaóg sa ciudad; asin can saminonod na aldao, naghalé sia caibá si Bernabé pasiring sa Derbe.

21 Asin can icapaghulit na ninda an évangelio sa ciudad na idtó, asin dacol na an magña tinocdoan, nagbaralic sinda sa Lистра, asin sa Iconio, asin sa Antioquia,

22 na pinacocosog ninda an magña boót nin magña discipulo, asin inahatolon sinda na magdararay sa pagtubod, asin *pinagtocdoan sinda* na caipuhan na, dahelan sa magña balaquidon na casaqitan, lomaóg quitá sa cahadéan nin Dios.

23 Asin can mabugtacán na sinda nin magña magurang sa balang Iglesia asin can macapamibi na caibá an magña pag-aarayuno, ipinaquimaherac ninda sinda sa Cagurangnan na saindang tinubod.

24 Asin pacaagui ninda sa Pisidia, nagdirigdi sa Pamfilia.

25 Asin can icapaghulit na an tataramon sa Perge, naghirilig pa Atalia :

26 asin magpoón dihan nagsaracay pasiring sa Antioquia, na dumán sinda ipinaquimaherac sa biyayâ nin Dios, sa guibong naotob na ninda.

27 Asin can domatong sinda, asin matiponna an Iglesia, ibinaretâ ninda an magña bagay na daraculâ na guinibo nin Dios sa sainda, asin cun paño si pagbucas caini sa magña Gentil can pintô nin pagtubod.

28 Asin napaualat sinda *dihan* haloy na panahon sa caibáhan nin magña discipulo.

CAPÍTULO XV.

Pagpasuruhay dapit sa pagtuturi.—Pagtiripon sa Jerusalem asin an saiyang casagcoran.

1 Dagnan si ibang magña tauo na nahirilig halê sa Judea pinagtocdoan an magña tugang, *na nagsarabi*, Na cun day camó magtuturi siring sa caogalêan ni Moisés day camó macacaligtás.

2 Nagcaiguá si Pablo asin si Bernabé nin caribocan asin paquipagsuhay sa sainda, pinagmarhay *can magña tugang* na si Pablo asin si Bernabé magtorocad sa Jerusalem, asin an ibá sa sainda, sa magña apóstol, asin sa magña magurang, dapit sa bagay na ini.

3 Sinda, gñani, na iniibahan can Iglesia, nag-aragui sa Fenicia asin Samaria, na ipinagbabaretá ninda an pagbalic nin boót nin magña Gentil: asin tináuán, dahelan caini, nin daculang caognahan an gabos na magña tugang.

4 Asin pagdaratong sa Jerusalem, inacò sinda nin Iglesia asin nin magña apóstol, asin nin magña magurang; asin binaretáan sinda can gabos na magña bagay na guinibo nin Dios sa sainda.

5 Alagad an magña ibá sa secta nin magña Fariseo na nag-turubod, nagtirindog, na nagsarabi, Caipuhan na sinda turion, asin ipagboót sainda na otobon an casogoan ni Moisés.

6 Asin nagtiripon an magña apóstol asin an magña camaguragnan ta mag-ooralay dapit sa bagay na ini.

7 Asin pacatapus nin halauig na pagpasuruhay, tominindog si Pedro, asin sinabihan sinda,

Magña tugang na lalaqui, Camó nacacaisi na haloy nang magña aldao na pinili acó nin Dios sa saindo, na huli sa sacong gñosó dagñogon can magña Gentil an tataramon nin evangelio, asin magturubod sinda.

8 Asin an Dios, na namimidbid an magña pusò, tináuán sinda nin patotoo, tináuán sindang Espiritu Santo na siring man sa satò;

9 asin day sia nagbugtác nin anoman na capalaenan sa satô asin sa sainda, na lininig sa pagtubod an saindang magña pusô.

10 Gñunian, gñani, ¿tâdao ta sinosugtán nindo an Dios, na bogtacán an loong nin magña discipulo nin sacal, na minsan an satong magña magurang minsan quitá day na-cadará?

11 Atâ gñani huli sa biyayâ nin Cagurangnan na si Jesús minatubod quitá na quitá macacaligtás, siring man sinda.

12 Asin an bilog na cadaclán day nag-guirong, asin nag-daragñog qui Bernabé asin qui Pablo na pinagbabaretâan *sinda* can daraculang magña gñagnalasan asin magña tandâ na guinibo nin Dios sa magña Gentil huli sa sainda.

13 Asin can matapus na sindang magsabi, si Santiago sominimbag, asin sominabi,

14 Magña tugang, dagñogon nindo acó: Isinaysay ni Simón na naenot an magña Gentil na songcôon nin Dios, ta gñaning cuaon sa sainda an banua na *talagá* sa saiyang gñaran.

15 Asin digdi nacacabagay an magña tataramon nin magña profeta; siring sa nasusurat:

16 Pacatapus can magña bagay na ini magbabalic acó.

Asin papatindogon co liuat an tabernáculo ni David, na naholog;

Asin papatindogon co liuat an saiyang magña pagcagabâ;

Asin sacong ititindog:

17 Ta gñaning an natatadá sa magña tauo, hanapon an Cagurangnan.

Asin an gabos na magña Gentil na dian sa sainda inapod an sacong gñaran.

18 Anan na magña midbid nin Dios poon sa capinonan nin panahon an gabos niang magña guinibo.

Nagsabi an Cagurangnan, na cag-guibo can gabos na magña bagay na ini.

19 Nin huli caini, sa paghonâhonâ co na day *ta maninigong pag-olagñon* an magña sa magña Gentil nagbaralic an boót sa Dios;

20 cundi suratan ta sinda na magharayô sa magña icacolaquit nin magña anito, asin sa paquisambayan, asin sa *hayop* na binitay, asin sa dugô.

21 Huli ta si Moises, magpoon sa magña naenot na panahon, iguá, sa balang ciudad na naghuhulit *dapit* sa saiya sa magña sinagoga, na digdi binabasa balang aldao nin paghigñalò.

22 Dagñan pinagmarahay can magña apóstol asin can magña camaguragñan, caiba an bilog na Iglesia na pumilì sa sainda nin magña lalaqui, asin sogoon sinda sa Antioquia caiba si Pablo asin si Bernabé ; si Judas na inaapod na Barsabas, asin si Silas, magña lalaquing poón sa magña tugang :

23 asin sumurat na ipadará, sa magña camót ninda, *sa siring na palacao* : An magña apóstol asin an magña tugang na camaguragñan, sa magña tugang na nasa magña Gentil, sa Antioquia, asin sa Siria, asin sa cilicia, Carahayan :

24 Huli ta nadagñog mi na an magña ibang nagharalê sa samò, riniboc camó nin magña tataramon, na linaglag an saindong magña calag na nagboroot na magpaturì camo asin magcuyog can ley ni Moisés, na sa sainda day cami nagsogò ;

25 pinagmarahay mi, na pinagcasararoan-na, na pumilì nin magña lalaqui sa *satò*, asin sogoon sinda sa saindo, cairiba an samong magña namomòtan na si Bernabé asin si Pablo,

26 magña tauo, na itinimbang an saindang magña buhay dahelan sa gñaran nin Cagurangnan tang Jesu-Cristo.

27 Sinogò mi gñani si Judas asin si Silas, na sinda man sa tataramon sasabihan camó nin siring man.

28 na pinagmarahay can Espiritu Santo asin cami *man*, na day camó pagtáuán nin daculang pasan, cundî ini sanang magña bagay na quinacaipuhan.

29 Na maglicay camó sa magña bagay na idinodolot sa magña anito, asin sa dugò, asin sa binitay *na hayop*, asin sa paquipagsambay ; sa magña bagay na ini cun camó magirigñat, marahay an guibo nindo. Maglacao camó nin marahay.

30 Sinda gñani, can mapalacao na, naghirilig sa Antioquia ; asin can matipon na an cadaclán *nin magña discipulo*, itinaò ninda an surat.

31 Asin can mabasa na ninda, nagcaorogmá dahelan sa pagcaragña.

32 Si Judas asin si Silas, huli ta magña profeta man sinda, rinagña ninda asin pinacosog an magña tugang sa balaquidon na magña tataramon.

33 Asin nag-orontoc *dihan* nin nagcapirang panahon, dagñan pinapuli sinda nin magña tugang, sa magña apóstol sa catiuasayan.

34 Alagad pinagmarahay ni Silas na paulat gñona dihan.

Pagbolag ni Pablo asin ni Bernabé.

35 Tará si Pablo asin si Bernabé nagpauulat sa Antioquia, ipinaghuhulit ninda an tataramon nin Cagurangnan asin ipinagtocdô an evangelio na balaquid man an magña caiba.

36 Asin pacaágui nin pirang aldao, si Pablo sinabihan si Bernabé, Magbalic quitá gñunian, asin songcoon ta an magña tugang sa gabos na magña ciudad na pinagbaretáan ta can tataramon nin Cagurangnan, *asin hilgñon ta* cun anó an camogtacan ninda.

37 Asin boót ni Bernabé na ipag-iba man ninda si Juan, na inaapod na Marcos.

38 Alagad si Pablo day nia minamarahay na ipagiba ninda idtong bominolag sa sainda magpoón sa Pamfilia, asin day ominiba sa sainda sa pagpagal.

39 Asin nagpasuhay sinda nin macuri, na sinda nagcabolag ; asin ipinag-iba ni Bernabé si Marcos, asin siminacáy na *pasi-ring* sa Chipre :

40 Alagad, pinili ni Pablo si Silas, naglacaó na ipinaggña-yogñayò nin magña tugang sa biyayâ nin Cagurang.

41 Asin inaguihan an Siria asin an Cilicia, na pinag-papacosog an magña Iglesia ó cacistianohan.

CAPÍTULO XVI.

1 Pacatapus napadumán man sa Derbe, asin sa Listra ; asin uya digdi an saróng discipulo, na gñinagñaranan na Timoteo, áqui nin saróng judiang minatubod, alagad an saiyan amâ Griego.

2 Ini pinapatotoohan nin marhay can magña tugang na nasa Listra asin nasa Iconio.

3 Ini an iquinamoót ni Pablo na ipag-iba nia; asin quinuá nia, asin tinurì sia dabel sa magña judio na dudumán sa magña lugar na idtó; huli ta an gabos nacaisi na an saiyang amâ Griego.

4 Asin sa saindang paglacao sa magña ciudad, itinátao sa magña *tugang* ta gñaning otobon ninda an magña casogoan na ipinagboot nin magña apóstol asin nin magña camaguragñan na nasa Jerusalem.

5 Cayá gñani, an magña Iglesia cominosog sa pagtubod, asin nadadagdagan an bilang sa aro-aldao.

6 Asin nag-agui sinda sa Frigia asin sa palibot nin cadagáan nin Galacia, day itinogot sainda nin Espiritu Santo na ipaghulit ninda an tataramon sa *cadagáan* nin Asia.

7 Asin can pagdirigdi sa Misia, nacaisíp sindang padumán sa Bitinia; alagad an Espiritu ni Jesús day sinda tinogotan.

8 Asin pag-agui ninda sa Misia, naghirilig sa Troas.

An pagñatorogan sa Troas.—Si Pablo bominalió sa Macedonia asin naghulit sa Filipos.—Si Lidia; an Pitonisa; * an pinaniualâan nin bilangóan sa Filipos.

9 Asin sa saróng pagñatorogan napahiling qui Pablo pagcambangui; Saróng lalaquing tagá Macedonia na nasa atubang, naquimaherac sa saiya, asin nagsasabi, Bomalió ca sa Macedonia, asin tabagñan mo camí.

10 Asin pacahiling nia can catorogan, tolos man sana naghigñoa caming padumán sa Macedonia, na samong iniisip na an Dios inapod camí ta gñaning ipaghulit mi an evangelio sa *magña tagá duman*.

11 Nagsaracay gñani camí magpoón sa Troas, nagdagos camí pasiring sa Samotracia, asin can sominonod na aldao *nagdatong camí* sa Neápolis;

12 asin magpoón dihan *nagdagos camí* sa Filipos, na ciudad

* Pitonisa; babayeng pana-imalad.

nin Macedonia, asin saróng dagang sacop *nin Roma*: asin nag-ontoc camí sa ciudad na idtó nin nagca pirang aldao.

13 Asin saróng aldao nin paghigñalò nagruluás camí sa luás nin pintò, sa tampi nin salog, na dumán isinasaboót mí na may lugar na pinamimibián; nagturucao camí, na naquipag-olay camí sa magña babaye na nagdurumán.

14 Asin si saróng babaye na inaapod na Lidia, tagá ciudad nin Tiatira, na nagpapabacal nin gubing na púrpura, *babayeng* matatácton sa Dios, nagdadagñog sa samò; asin binocsán nin Cagurangnan an saiyang pusò, tagñaning dagñogon an magña bagay na sinaşabi ni Pablo.

15 Asin can sia maboniagan-na, asin an magña na sa saiyang harong, naquimaherac sa samò, na sominabi, Cun pinaghonâ-honâ nindo na acó maniní paraotob sa Cagurangnan, lomaog camó sa sacong harong, asin omontoc camó *dihan*. Asin camí pinirit nia.

16 Asin nangyari, na pagdumán mi sa pinamimibián, si saróng daraga na iguá nin espíritung paratood, sinabat camí, na ini nagdadará sa saiyang magña cagurangnan balaquid na paquinabang sa pagtood ó pagocod.

17 *An daragang* ini, nagsosonod qui Pablo asin sa samò, asin nagcucurahao, na nagsasabi, An magña tauong ini magña sorogoon nin Dios na cahorohalangcaui, na sinda an nagbaretá sa saindo can dalan nin pacaligtás.

18 Asin haloy na aldao na guinguibo nia idtó; tará si Pablo naoyám, nagligñoy asin sinabihan an espíritu, Acó nagboboót saimo sa gñaran ni Jesu-Cristo, na lumuás ca sa saiya. Asin lominuás sa oras man sanang iyan.

19 Asin pagcahiling gñani can saiyang magña cagurangnan na nauarâna an linalaoman nin saindang paquinabang, dinacop ninda si Pablo asin si Silas, asin dinará sinda sa sâdan, sa atubang nin magña poón.

20 Asin can sinda icaatubang na sa magña poón, nagsarabi, An magña lalaquing iní, na magña judo, riniriboc nindang gayo an satong ciudad,

21 asin nagtotocdô sindang magña caogaléan, na day maningong acóon, ó guibohon mí, huli ta camí magña tagá Roma.

22 Asin nagtirindog an cadaclán tumang sa sainda : asin an magña poón guinisian sinda can saindang magña gubing, asin ipinahampac sinda nin magña samulig.

23 Asin pacatapus pagrulugade sainda nin dacol na magña paghampac, ilinaong sinda sa bilangoan, na tinogon an pinani-niualáan sa bilangoan nahigñatan sinda nin marahay.

24 na sia, pacaacoa caining pagboot, ilinaog sinda sa bilangoan sa laog na gayo; asin inipit an saindang magña bitis sa pandog.

25 Alagad can matagñâ-na an bangui, namibî si Pablo asin si Silas, asin nagaarait sa Dios, asin si magña bilangô pinagdadagñog sinda ;

26 dagñan napadadali sanang nangyari an saróng linog na macosog, nin huli caini si magña tutugmadán nin bilangoan nagcahereró; asin tolos man saná nagcaborocsán an gabos na magña pintô, asin an magña gacot nin gabos nagcahorolog.

27 Asin can maguimatá an pinaniualáan sa bilangoan, asin can mahiling na borocás-na si magña pintô nin bilangoan, binolnót si saiyang minasbád na boót siang magsadiring gomadan, ta an saiyang pag-isip na an magña bilangô nagpacadolág.

28 Tará si Pablo cuminurahao sa daculang tigñog, na sominabi, day ca magsadiring magguibo nin maraot; huli ta uya didigdi cami gabos.

29 Naghagad sia gñani nin ilao, dominalagan sa laog, asin tinaquigan sa tacot, na napucan sia sa atubagñan ni Pablo asin ni Silas,

30 asin dinará sinda sa luas, na sominabi sainda, Magña cagurangnan, ¿anóng maninigô cong guibohon ta gñaning açô macaligtás?

31 Asin sinda nagsarabi, Tomobod ca sa Cagurangnan tang si Jesús, asin macacaligtas ca, patín an saimong harong.

32 Asin isinabi ninda saiya an tataramon nin Cagurangnan, asin sa gabos na magña nasa saiyang harong.

33 Asin quinuá sinda sa oras man sanang iyan nin bangui, hinanauán nia an saiyang magña lugad; asin binuniagan sia, asin an gabos na magña sa saiyang, harong.

34 Asin hinatod sinda sa itaas nin saiyang harong, pinagla-mesaan sinda, asin naogmá nin daculá, na patín an bilog niang harong tominubod sa Dios.

35 Asin can aldao-na, an magña poón sinogô an magña alguacil, na nagsarabi, Pabayâan nindong magharalê an magña tauong iyan.

36 Asin an pinaniualâan sa bilangoan ibinaretâ ining magña tataramon qui Pablo; na sominabi, An magña poón nagsorogô na pabayâan camóng magharalê: cayâ gñani gñunian magluás camó, asin maglacao camó sa catiuasayan.

37 Si Pablo gñani sinabihan sinda, Hinampac ninda camí sa hayag, na day camí hinocomán, na camí magña tauong tagá Roma, ibinilangô camí; ¿asin gñunian hilom sana coming binobotasan? Day, *mangyayari* sa catotoohan: cundî sinda an pomadigdi asin paluason camí.

38 Asin si magña alguacil nagsarabi liuat sa magña poón caining magña tataramon: asin nagcataracot, can madagñog na sinda magña tagá Roma;

39 asin nagdirigdi, asin naquimaherac sainda: asin quinuá sinda, na naquimaherac sainda na magruluas sa ciudad.

40 Sinda gñani pacaluas sa bilangoan, nagraalag sa *harong ni Lidia*; asin can mahiling ninda an magña tugang, rinagña sinda asin naghahalê.

CAPÍTULO XVII.

Si Pablo sa Tesalónica asin sa Berea.

1 Asin pacaágui ninda sa Anfipolis asin sa Apolonia, nagdaratong sa Tesalónica na dudumán an sinagoga nin magña juio;

2 asin si Pablo, siring sa quinaogalean nia, lominaog sa sainda, asin sa laog nin tolong aldao sa *magña aldao* nin paghigñalô naqipagsuhay sa sainda dapit sa magña casuratan,

3 na binobocsán asin isinasaysay, na quinacaipuhan na an Cristo magsaquit, magbuhay liuat sa magña gadana; asin na si Jesús, (na sia ibinabaretâ co sa saindo, sabi nia) ini iyo an Cristo.

4 Asin an magña iba sa sainda nagturubod, asin naquiso-marô qui Pablo asin qui Silas; asin *siring man* an daculang cadaclán na magña banal na Griego, asin bacong didiit na magña babayeng minamahál.

5 Alagad si magña judio na magña day nin pagtubod, dará nin pagcaarâ, nagecuruá sinda nin magña tauong daing guibo, magña maraot na lalaqui, asin nagboroniog sinda na riniboc an ciudad; asin sinalacat an harong ni Jasón, na pinag-igñoa ninda na icaatubang sinda sa banuaan.

6 Asin ta day ninda nacua, guinoyod ninda si Jasón asin an ibang magña tugang sa atubang nin magña poón nin ciudad, na nagecurahao: Ining *magña tauong ini* na riniriboc an quinaban nagdirigdi man;

7 asin inacô sinda ni Jasón: asin ini gabos nagguiguiribo tumang sa magña casogoan ni César, na nagsasarabi, na may ibang hadê, si Jesús.

8 Asin riniboc ninda an banua asin an magña poón sa ciudad, pagcadagñog can magña bagay na ini.

9 Asin can maacô na ninda an panaysay ni Jasón asin nin magña iba, binutasan sinda.

10 Asin an magña tugang tolos man saná, pagcabangui, pinasogoan si Pablo asin si Silas sa Berea; na sinda pagdatong *dumán*, nagrالاog sa sinagoga nin magña judio.

11 Ini magña maboboot qui sa magña tagá Tesalónica, huli ta inacô ninda an tataramon sa bilog na pagmamauot, na inooguid sa aro-aldao an magña casuratan, cun an magña bagay na ini iyo man nangayod.

12 Cayá balaquid sa sainda an nagturubod; asin magña babaye man na Griega na minamahál, asin bacong diit diit na magña lalaqui.

13 Alagad can maisihan can magña judiong tagá Tesalónica na sa Berea man ibinaretâ ni Pablo an tataramon nin Dios, nagdurumán, asin dumán man riniboc ninda an banua.

14 Iyo idtó, tolos man saná, an magña tugang pinshalê si Pablo, ta gñaning padumán sia sagcod sa dagat; alagad si Silas asin si Timoteo napauulat dumán.

*Si Pablo sa Atenas; an saiyang tataramon
sa Areópago.**

15 Asin an magña naghatod qui Pablo, dinará sia sagcod sa Atenas; asin pinasogoan si Silas asin si Timoteo, na magdirigdi sa saiya tolos man saná, asin nagdurumán.

16 Asin dagñan na si Pablo nagbahalat sainda sa Atenas, an saiyang espiritu namomondô pacahiling nia can ciudad na panó nin anito.

17 Cayâ gñani, naquipagsuhay sia sa magña judio sa sinagoga asin sa magña *gentil* na banal; asin sa sâdan, aroaldo, sa magña napapadumán sa saiya.

18 Asin iba man na magña filósofo sa magña Epicúreo asin sa magña Estóico, naquiquisuhay sa saiya; asin an magña iba nagsasarabi, ¿Anóng boót sabihon can matinaram na ini? Asin an magña iba, Garong para-baretâ sia nin magña bágong dios; huli ta ipinaghuhulit nia si Jesús asin an pagcabuhay liuat.

19 Asin quinuá sia gñani, dinará sia ninda sa Areópago, na nagsarabi, ¿Mangyayari dao na maisihan mi cun anó ining bágong pagtocdô na isinasabi mo?

20 huli ta ilinalaog mo sa samong magña taligña anan na magña bágong bagay: boót mi gñaning maisihan cun anó an cahologan caini.

21 (Huli ta an gabos na magña tagá Atenas asin an magña tagá ibang dagâ na naquiquiontoc dumán, day nin ibang nasasabotan cundi, ó sa pagsabi, ó sa pagdagñog, nin anoman na bagay na bágog).

22 Can dudumán gñani, si Pablo sa tahao nin Areópago, nagsabi, Magña jalauing tagá Atenas, sa gabos na bagay nahihiling co na camó labi-labi ca magña para-anito.

23 Huli ta sa paglacao co asin sa pagcamasid co can magña bágog na saindong sinasambá, nacué co man an saróng altar na siring na nasusurat:

SA DIOS NA DAY NAMIMIDBID. Cayâ idtong pinagsa-samba nindo na day nindo namimidbid, iyo iyan an ibinabaretá co sa saindo.

* Cahorohalangco na tribunal sa Atenas.

24 An Dios na cagguibo can quinâban, asin can gabos na magña bagay na nasa saiya, ini, na iyo an Cagurangnangnan nin lagñit asin nin dagâ, day nag-ontoc sa magña templong guinibo nin magña camót,

25 asin day man naogma can magña camót nin magña tauo, na garóng nagcacaipo nin anó man na bagay; tará sia an nagtataó sa gabos nin buhay, nin guinhaua, asin nin gabos na magña bagay;

26 asin guican sa sarong dugò guinibo nia an gabos na capagaraquian nin magña tauo, ta gñaning magorontoc sa bilog na ibabao nin dagâ; na itinalaan sainda an talagang capanahonan ninda, asin an magña casagcodan nin pag-ontoc ninda;

27 ta gñaning hanapon ninda an Dios, cun sa anó man na bagay, na madoonan, macuá sia ninda; minsan bagá bacó siang harayó sa balang sarò sa satô:

28 huli ta sa saiya nabubuhay quitá, asin nagheherò quitá, asin an pagcatáuo ta, siring man sa sinabi nin iba can saindong sadiring magña poetas; Huli ta quitá man sa capagaraquian nia.

29 Na quitá, gñani, guican sa Dios, na day ta maninigó na an pagca Dios icaaguid sa bulauan, ó sa pirac, ó sa gapò, na guinibong *ladauan* sa pandayan ó sa cadonogñan nin magña tauo.

30 Alagad an Dios, minsan pinalihis, gñani, an magña panahon caining day ninda pacasabot; alagad gñunian ipinagboboót nia sa magña tauo, na an gabos, sa gabos na magña lugar, magsorolsol;

31 huli ta nagtalâan sia nin saróng aldao, na saiyang ipaghohocom sa quinâban siring sa catanosan, huli caidiong lalaqui na sa saiya itinalâan; na dapit caini pinatotoohan an gabos na *magña tauo*, na si *Jesús* ibinagñon nia sa magña gadana.

32 Asin can madagñog ninda an dapit sa pagcabuhay liuat sa magña gadan, an magña iba naggñigñisi sa *saiya*, asin an magña iba nagsasarabi, Dadagñogon mi icá liuat dapit caini.

33 Asin iyo idtó si Pablo hominalê sa tahao ninda.

34 Alagad an magña iba nagturbod, na naquisomarò sa saiya; na sarò man sa sainda iyo si Dionisio na Areópago, asin saróng babaye na gñinagñaranan na Dámaris, asin magña iba pang cairiba ninda.

CAPÍTULO XVIII.

Si Pablo sa Corinto, pacatapus sa Éfeso; an saiyang pagbalic sa Jerusalem.

1 Pacatapus can magña bagay na ini, si Pablo naghalê sa Atenas asin napadumán sa Corinto.

2 Asin nácuá an sarong judio na gñinagñaranan na si Aquila, na tagá Ponto, na day pa nahahaloy na naghalê sa Italia, caiba si Priscila na saiyang agom, (huli ta ipinagboót ni Claudio na an gabos na magña judio magharalê sa Roma), asin sia napadigdi sa sainda;

3 Asin huli ta an saiyang paghanap nin buhay siring man sa sainda, naquisarò sa sainda asin *nag-oroiriba* sa magña pagguibo; huli ta an saindang paghanap-buhay magguibo nin magña tindahan.

4 Asin naquiquipagsuhay sia sa sinagoga sa magña aldao nin pagpahigñalò, asin pinaghihigñoa nia na mapatubod an magña judio asin griego.

5 Alagad can magdirigdi si Silas asin si Timoteo na halê sa Macedonia, si Pablo panong gayo nin guibo dahelan sa tataramon, na sinasacsihan nia sa magña judio na si Jesús iyo an Cristo.

6 Asin can sinda naquiquipagsuhay asin nagrarapsac, sinabihan sinda na ipinalpag an saiyang magña gubing: An saindong magña dugò *ma-holog* sa saindong payó man saná; acó malinig; magpoón gñunian madumán acó sa magña Gentil.

7 Asin sia naghalê dumán, lominaog sia sa harong nin sarong inaapod na Tito Justo, mataatácton sa Dios, na an saiyang harong harani sa sinagoga.

8 Asin si Crispo, an poón nin sinagoga, tuminubod sa Cagurangnan caiba an bilog niang harong: asin balaquid sa magña tagá Corinto, na pagcadagñog *can tataramon*, nagturu-bod, asin hagcaboroniagan.

9 Asin tinarmán can Cagurangnan si Pablo pagcabangui sa pagñatorogan: Day ca matacot, cundi magtarám ca, asin day ca omontoc *pagtarám*:

10 huli ta uya acó saimo, asin day nin si-isay man na macacaguibo saimo nin maraot; huli ta dacol an sacong banuaan sa ciudad na ini.

11 Asin ominontoc dumán nin santaon may anóm na bulan, na pinagtotoctoan sinda can tataramon nin Dios.

12 Tará huli ta si Galión *iyo* an procónsul sa Acaya, an magña judio nagcasararò sa pagburuhát tumang qui Pablo, asin dinará sia ninda sa hocoman,

13 na nagsarabi, Na sia pinagpapasonod an magña tauo na lingcodan an Dios tumang sa casogoan ó ley.

14 Alagad can magtatarám na si Pablo, sinabihan ni Galión an magña judio, Cun iní saróng bagay bagá na tumang sa catanosan ó saróng magabat na casálan, Oh magña judio, dapit sa catanosan titioson ta camó;

15 alagad cun dapit sa magña pagpasuruhay sa magña tata-ramon asin sa magña, gñaran asin sa saindong sadiring catanosan, camó na an tataó saindo; habô acong mani hocom sa magña bagay na ini.

16 Asin pinahalé sinda sa hocomán.

17 Dagñan quinaptan can gabos si Sóstenes, poón nin sinagoga, pinaghahampac ninda sa atubang nin hocomán: asin si Galión day nin anoman saiya dapit caining bagay.

18 Asin si Pablo, paca-ontoc pa nia *dumán* nin haloy na magña aldao, nagpaaram sa magña tugang, asin nagsacay *pasiring* sa Siria, asin caiba nia si Priscila asin si Aquila; na ipinacaris nia an saiyang bohoc sa Cencrea, huli ta sia may panugá.

19 Asin nagdoroong sinda sa Éfeso, asin iunalat nia sinda dumán; asin sia lominaog sa sinagoga, naquipagsuhay sa magña judio;

20 Asin can sinda naquimaherac siya na-pualat sia *sainda* nin cadiguit pang panahon; alagad day sia nagpahonod,

21 cundi nagpaaram sainda, na sominabi, Magbabalic acó liuat sa saindo, cun ipagcatalagá nin Dios, Asin naghalé sia sa Éfeso.

22 Asin pagdoong nia sa Cesarea, tominocad sia sa *Jerusalem*; asin pacataó nia nin cagalagñan sa Iglesia napaduman sa Antioquia.

23 Asin pacaontoc dumán nin diit na panahon, naghale, asin linibot nia na pasonodsoned an bilog na cadagâan nin Galacia, asin nin Frigia, na pinacosog si gabos na magña discipulo.

Si Apolos sa Efeso, asin sa Corinto.

24 Dominatong, gñani, sa Efeso an sarong judio na gñina-gñaranan Apolos, tagá Alejandria, tauong madonong, asin macapangyarihan sa *pagsaysay* nin magña casuratan.

25 An tauong ini tinocdoan sa dalan nin Cagurangnan; asin malaad an espiritu iniigñatan na gayo an itinatarám asin itinotocdo na magña bagay na mapapadapit qui Jesús, na itinocdo ni Juan sa pagboboniag sa saiya.

26 Asin nagpoón siang magtarám na may panarig sa sinagoga. Alagad can madagñog sia ni Priscila asin ni Aquila, ipinag-ibá sia ninda, asin isinaysay saiya nin marahay an dalan nin Dios,

27 Asin can boót siang lomacao sa Acaya, pinacosog an boót nia can magña tugang, asin sinuratan ninda an magña discipulo, ta gñaning acôn sia ninda; asin can pagdigdi nia, nagpaquinabang nin dacol idtong magña nagturubod sa cabagsican nin biyayâ:

28 huli ta hayag na gayo, na dinaog nia sa capangyarihan si magña judio, na pinaliliuanag nia an casaysayan nin magña casuratan na si Jesús iyo an Cristo.

CAPÍTULO XIX.

Icatolong pagbacláy ni Pablo sa paghuhulit.—

Isinaysay an evangelio sa Efeso.—

*Caribocan na nangyari dahelan
qui Demetrio.*

1 Asin nangyari na can dudumán pa si Apolos sa Corinto, si Pablo, can malibot na nia an magña halangcao na cada-gâan, dominatong sa Efeso; asin nasabat nia si nagcapirang discipulo:

2 asin sinabihan sinda, ¿Inacò nindo an Espiritu Santo can pacapagtabod nindo? Asin sinda nagsarabi saiya: Day, day mi lamang nadagñog na may Espiritu Santo.

3 Asin sia sominabi, ¿Dapít, gñani, sa anó, binoniagan camó? Asin sinda nagsarabi, Sa boniag ni Juan.

4 Asin nagsabi si Pablo, Si Juan nagboniag can boniag sa pagsolsol, na sinabihan an banua na magtubod sa madatong sa hudian nia, na iyo, sa qui Jesús.

5 Asin can madagñog ninda ini, napaboniag sinda sa gñaran nin Cagurangnan tang si Jesús.

6 Asin can icabagtac na sa sainda ni Pablo an magña camót, hominilig sainda an Espiritu Santo; asin nagtatarám na sinda nin manlaen-laen na tataramon, asin naghuhurulá.

7 Asin sinda gabos iguang cagduá catauo.

8 Asin lominaog sia sa sinagoga, asin nagtarám nin maigot sa laog nin tolong bulan, na naquikipagsuhay asin pinalilinauan sinda can mapapadapit sa cahadéan nin Dios.

9 Alagad an magña iba na matatagás, asin day nagturubod, na pinagtatarman nin maraot an Dalan sa atubang nin cadaclán siminiblag sa sainda *si Pablo*, asin ibinolag *man* an magña discipulo, na naquikipagsuhay sia aro-aldao sa escuela nin sarong *gñinaagnaranan* na Tiranno.

10 Asin ini tominagal sa laog nin duang taón, nin huli caini an gabos na nag-ontoc sa Asia, magña judio asin magña griego, nacadagñog can tataramon nin Cagurangnan na si Jesús.

11 Asin an Dios gominibo nin magña macocosog na gñagñalasan sa palacao can magña camót ni Pablo:

12 *nin huli caini* minsan an magña pamahid asin an magña podong nin saiyang hauac dinadará ninda sa magña naghehe-lang, asin an magña saquit nagcacauarará sa sainda, asin an magña maraot na espiritu nagrurulus sa sainda.

13 Alagad an magña ibang Judio na exorcista* na palacao, naggñahás mag-apod can gñaran nin Cagurangnan na Jesús sa iguá nin espiritung maraot, na sominabi, Ipinagbo-

* Nagpapaluas nin demonio.

boót co saindo sa gñaran ni Jesús, ini na ipinaghuhulit ni Pablo.

14 Asin iguá man nin pitóng áquing lalaqui si Sceva, judio, poón nin magña sacerdote, na nagguiguiribo caini.

15 Asin sominibag an espíritung marumpot, asin sinabihan sinda, Si Jesús namimidbid co, asin namimidbid co *cun si-isay* si Pablo; tará camó ¿ magña si-isay camó?

16 Asin an tauo na iguá nin espíritung marompot linocsoan sinda, guinomol sinda, dinaog sinda, nin huli caini nagdurulag sinda sa harong na idtó magña hurubâ asin nagcarulugadan.

17 Asin ini napahayag sa gabos, sa magña Judio asin magña Griego, na nag-oorontoc sa Éfeso; asin dinatgñan sinda gabos nin tacot, asin inomao ninda an gñaran nin Cagurangnan *tang* si Jesús.

18 Balaquid man sa magña nagturbod, ipinagbabaretâ asin ipinagpapahayag an saindang magña guibo.

19 Siring man dacol sa magña nagtuturubod sa magña arte sa pagsalamangca, dinará ninda an saindang magña libro, asin sinolò ninda sa atubang nin gabos; asin binilang an halagá nin cagabsán, nahiling ninda na may limang polong ribong denario.

20 Sa siring na capangyarihan nagtalobò an tataramon nin Cagurangnan, asin nag-orog cahalangcao.

21 Asin pacatapus can magña bagay na ini, pinaghonáhonâ ni Pablo sa *saiyang* espíritu na padumán sa Jerusalem, na pacalibot nia sa Macedonia asin sa Acaya, asin sominabi, Paca-ontoc co dumán, caipuhan man na mahiling co an Roma.

22 Asin sinogò nia sa Macedonia an duá sa magña nagtatabang saiya, *na iyo*, si Timoteo asin si Erasto, sia ominontoc gñona nin cadiquit na panabon sa Asia.

23 Dagñan dominatong sa panahon na idtó an daculang caribocan dapit sa Dalan.

24 Huli ta si sarong platero,* na gñinagñaranan si Demetrio, na nagguiguibong magña sorosimbahan na pirac ni Diana, nagtataó nin canigoan na paquinabang sa magña panday;

---

* Panday qui pirac 6 bulanan.

25 sinda tinipon nia, cairiba an gabos na para-guibo nin siring na guibo, na nagsabi, Magña cagurangnan, naiisihan nindo na digdi sa hanapbuhay na ini nagyayaman quitá ;

26 Asin nahihiling nindo asin nadadagnog nindo na ini si Pablo bacô saná sa Éfeso, cundi sa bilog gñani na palibot nin Asia, an Pablong ini sa magña cahatolan nia ibinobolag an cadaclan nin magña tauo, asin nagsasabi, na bacong magña dios an magña guinguibo can magña camót.

27 Asin bacô sanang madadayhan nin halagá an satong paghanap-buhay, cundi madadayhan man nin halagá an templo nin daculang diosa Diana, asin lalaglagon an cadaculán caidiong sinasambá nin bilog na Asia asin nin quinábán.

28 Asin can madagnog ninda ini, nagcaparanó nin caugotan, asin nagcurahao sinda, na nagsarabi, Daculá si Diana sa magña tagá Éfeso.

29 Asin an ciudad napanó nin caribocan ; asin nagcasararó saná na nagdaralagan pasiring sa teatro, dinacop ninda si Gayo asin si Aristarco, magña tagá Macedonia, magña cairiba ni Pablo sa pagbaclay.

30 Asin can boót si Pablong lomaog sa banua, day sia tinogotan can magña discipulo.

31 Asin an iba man na magña poón sa Asia, na saiyang magña catood, pinasogoan sia, na naquiquimaherac saiya na day sia padumán sa teatro.

32 An magña iba nagcucurahao nin ibang bagay ; huli ta an catiriponan nagcacariboc, asin an cadaclán day nacacaisi cun anó ta sinda nagcacatiripon.

33 Asin dinará ninda si Alejandro sa cadaclán, na itinotoclang sia can magña Judio, Asin si Alejandro nagpasabot can camót na day maguirong sinda ta boót niang tauán nin catanosan an banua.

34 Tará can macaisi sinda na sia judio, an gabos sararó sanang nagcurahao, sa laog nin duang oras, Daculá si Diana sa magña tagá Éfeso.

35 Asin can matapus na an caribocan, an escribano sinabihan sinda, Magña lalaquing tagá Éfeso, ¿ si-isay dao sa magña tauo an day nacacaisi na an ciudad nin magña tagá Éfeso

daculâ an paglincod asin pagsambá sa daculang Diana, asin nin *ladawan* na hominilig guican qui Jupiter?

36 Huli gñani ta an magña bagay na ini day mapapeindahan, caipuhan na day na camó magririboc, asin day mag-guibo nin anoman na day gñona inisip.

37 Huli ta dinará nindo *digdi* an magña tauong ini, na bacô man magña mahâbon sa magña templo, asin day man nagrarsapac sa satong diosa.

38 Cun si Demetrio gñani asin an magña panday na cairiba nia, iguá nin anoman na sombong tumang sa qui-isay man, borocás an magña hocomán, asin iguá nin magña procónsul: magñagsorombogñan sinda sinda man sana.

39 Tará cun iguá camong anoman na mapadapit sa ibang bagay, maninigong hatolan sa sarong tunay na catiriponan.

40 Huli ta madali quitáng isombong na magña parariboc* dapit can caribocan gñunian, na day nin anoman na dahelan na huli caini macataó quitá nin catanosan dapít sa catiriponan na ini.

41 Asin pacasabi nia caini, pinahalêna si catiriponan.

CAPÍTULO XX.

Si Pablo sinongcô liuat an Macedonia asin an Grecia; pacatapus napadumán sa Asia.

1 Asin pacatapus can caribocan, ipinaapod ni Pablo an magña discipulo, asin pacahatol sainda, asin pacacogosa, nagpaaram sia, asin naglacao pasiring sa Macedonia.

2 Asin can malibot na nia an magña cadagaan na idtó, asin pacataó nia nin dacol na hulít, napadigdi sa Grecia.

3 Asin paca-ontoc nia *dumán* nin tolong bulan, asin can masacay na sia cutâna pasiring sa Siria, pinag-isipan sia na guibohan nin maraot nin magña judio, cayâ pinagmarhay nia na bomalic sa Macedonia.

4 Asin inibahan sia sagcod sa palibot nin Asia, ni Sopatro na tagá Berea, *áqui* ni Pirro; asin ni Aristarco, asin ni

* Sediciosos.

Segundo, na magña tagá Tesalónica; asin ni Gayo na tagá Derbe, asin ni Timoteo; asin nin magña tagá Asia na si Tiquico asin si Trófimo.

5 Tará ining magña ini nag-erenot *na*, naghaharalat sa samô sa Troas.

6 Asin camí, pacaágui can magña aldao nin magña tinapay na daing levadura, nagsacáy camí magpoón sa Filipos asin dominatong camí sa sainda sa Troas sa *laog* nin limang aldao, *asin* dumán nag-ontoc camí nin pitong aldao.

7 Asin can naenat na aldao nin semana, na nagcacatiripon an magña discípulo ta pagbabaragñâon an tinapay, si Pablo pinagtotochoan sinda, ta maglalacao sia can masonod na aldao: asin lominauig an saiyang paghulit sagcod sa matagñang bangui.

8 Asin dacol an magña ilao sa itaas nin caharogñan dumán sa pinagcacatiriponan ninda.

9 Asin sarong baróbatâ na gñinagñaranan Entico nacatucac sa dogñauan,* inabot nin daculang pirot, dagñan na si Pablo nagsasaysay nin halabâ, darâ nin pagtotongcâ naholog idto sa icatolong loon *nñ harong* pa ibabâ, asin binuhat sia gadan.

10 Si Pablo gñani hominilig, asin dinapâan sia, asin quinogos sia, na nagsabi, Day camó magcaririboc, ta an saiyang buhay nasa saiya.

11 Pacatapus nia sominacát, asin binagñâ an tinapay asin pacacacán, nagtarám nin halauig sagcod sa caagahan, asin naghalé sia.

12 Asin dinará ninda si baróbatâ buhay, asin dacadá si saindang caragñahan.

13 Alagad camí nagrolonad sa sacuyán, nagsaracay camí *pasiring* sa Assón, ta digdi mi sasabaton si Pablo; huli ta siring an saiyang pagcatalâan, na maglalacao saná sia sa baclayan.

14 Asin can sabaton nia camí sa Assón, ipinagibâ mi sia sa *sacayán* asin napadumán camí sa Mitilene.

15 Asin nagsacay camí magpoón dumán, can sominonod na aldao dominatong camí sa catogñod nin Chiò, asin can somi-

* Ventana.

nonod na aldao dominoong camí sa Samo: asin can macapahi-gñalô na camí sa Trogilio, can sominod na aldao dominatong camí sa Mileto.

16 Huli ta pinagmarhay ni Pablo na lihisán an Éfeso, ta gñaning day na sia maabala sa Asia; huli ta sia nag-iinabót can aldao nin Pentecostés, cun sucat cutâna mangyari, sa Jerusalem.

Magña tataramon ni Pablo sa magña camaguragñan sa Éfeso.

17 Asin magpoón sa Mileta gñani pinasogoan nia sa Éfeso, asin ipinaapod an magña camaguragñan sa Iglesia.

18 Asin can pagdirigdi sa saíya, sinabihan nia sinda, Naiisihan nindo, na magpoón sa naenot na aldao na tominongtong acó nin Asia, siring sa pagcaibá co sa saindo sa bilog na panahon,

19 na naglilincod acó sa Cagurangnan nin bilog na pagpapacumbabá nin isip, asin caiba an magña luhâ, asin an magña casaqitan na dominatong sa sacô dahel sa magña pagpapacaraot nin magña Judio:

20 na an anoman na bagay na saindong paquiinabagñan day co pinabayâan na isaysay sa saindo, asin hayag na itinotcô co sa saindo, asin sa magña caharogñan,

21 na sinasacsihan co sa magña judio asin sa magña griego man, an pagbabalic nin boót sa Dios, asin an pagtubod sa Cagurangnan tang si Jesu-Cristo.

22 Asin gñunian, uya, na acó napiritan sa espiritu, madumán acó sa Jerusalem, na day co naiisihan an magña bagay na mangyayari dumán sa sacô:

23 na an Espiritu Santo saná an nagpapatotoo sa sacô sa balang ciudad, na sinasabi, na an magña bilangoan asin magña casaqitan naghahalat sa sacô.

24 Alagad sa arin man caining magña bagay day co tinatâuan nin halagá, asin day co man tinatâuan nin halagá an sadiri cong buhay na minamahál co; maotob co saná an sacong catongdan na may caogmahan, asin an magña bagay na inacó co sa Cagurangnan na Jesús, ta gñaning patotoohan co an evangelio nin biyayâ nin Dios.

25 Asin gñunian, uya digdi, naaraman co na camó gabos na pinaghulitan co can cahadéan nin Dios, day na nindo mahihiling an sacong lalaugon.

26 Cayâ gñani, pinatotoohan co sa saindo sa aldao na ini, na acó malinig sa dugô nin gabos.

27 Huli ta day co tinalicondan an pagbaretâ sa saindo can gabos na cahatohan nin Dios.

28 Higñatan nindo an saindong sadiri, asin an saindong ariponpon,* ta guinibo camó nin Espiritu Santo sa sainda na magña obispo, ta gñaning atamanon nindo an simbahan nin Cagurangnan, na ini binacal nia can saiyang dugô.

29 Natatalastas co na an pacahalé co, malaog *digdi* sa saindo an magña ganid na lobo,† na day patatauadon an ariponpon.

30 Asin magbuburuhat man sa pag-iriba nindo an magña tauong magtataram nin magña bagay na maraot, ta gñaning icabolág an magña discipulo, *asin magsoronod* sa huri ninda.

31 Cayâ, magpurucá camó, romdomon nindo na sa laog nin tolong taón day acó nag-ontoc nin paghulit sa balang sarô, aldao asin bangui, caiba an luhá.

32 Asin gñunian, *magña tugang*, ipinaminibi co camó sa Dios, asin sa tataramon nin saiyang biyayâ, na ini may capang-yarihan sa pagpacosog *sa saindo*, asin pagtaó *sa saindo* nin panonod sa cairiba nin gabos na magña naguiguing santo.

33 An pirac, ó an bulauan, ó an gubing nin si-isay man day acó naarâ.

34 Atâ gñani camó man sanâ nacacaisi na sa sacong nani caipuhan, asin sa magña cairiba co, ining magña camót co an naglincod sa sacô.

35 Sa gabos na bagay tinâuan co camó nin halimbauâ, na sa siring na pagpagal, maninigô nindong anderogon an magña maluya, asin romdomon nindo an magña tataramon nin Cagurangnan na si Jesús, na sia man an nagsabi, Orog pang capaladan an pagtaó qui sa pag-acó.

36 Asin pacatarám nin siring, lominohod sia, asin namibi caiba sinda gabos.

* Manada.

† Hayop na marighis, na nacacaaguid sa ayam na ganid.

37 Asin nagtaragñis nin macuri an gabos; asin nagsarablay sa liog ni Pablo, asin hinadcan sia;

38 na mamoono sindang gayo dahil caidiong tataramon na isinabi, na day na ninda mahihiling an saiyang lalaugon. Asin hinatod sia ninda sa sacayán.

CAPÍTULO XXI.

Pagbalic ni Pablo sa Jerusalem, dinacop sia sa templo.

1 Asin can paghalé mi na sa sainda, nagsacay camí pasiring sa Coos; asin can sominonod na aldao sa Rodas; asin magpoon digdi dagos sa Pátara.

2 Asin can macasabat camí nin sarong sacayán na naglalacao pasiring sa Fenicia, nagrolonad camí, asin nagsaracay camí.

3 Asin can matánao mi an Chipre, binayáan mi ining pasiring sa ualá, nagsaracay camí *pasiring* sa Siria, asin dominoong camí sa Tiro: huli ta haháuason dumán can sacayán an saiyang carga.

4 Asin can macuá mina an magña discipulo, nagontoc camí dumán nin pitong aldao; asin sinda nagsarabi qui Pablo sa paagui nin Espiritu, na day magtucad sia sa Jerusalem.

5 Asin can macalihis na idtong *pitong* aldao, naghalé camí asin inibahan camí sa samong pagbabaclay ninda gabos, caiba an *saindang* magña babaye asin magña áqui, sagcod sa luas nin ciudad; asin nagrolohod camí sa pang-pang, asin namibi camí.

6 Asin nagpacogos-cogosan camí, asin nagsaracay camí, asin sinda man nagpuruli sa saindang magña harong.

7 Asin camí, can matapus mina an pagsacay, naghalé camí sa Tiro pasiring sa Tolemaida; asin pacataratará mi sa magña tugang, natadâ camí sa sainda nin sarong aldao.

8 Asin can sominonod na aldao, nagdirigdi camí sa Cesarea; asin naglaog camí sa harong ni Felipe, na evangelista, na sarô sa pitó, naquisacat camí saiya.

9 Asin ini iguá nin apát na áquing daraga, na naghuhurulá.

10 Asin can nagontoc camí dumán nin halauíg na aldao, hominilig halê sa Judea an sarong profeta, na gñinagñaranan na si Agabo.

11 Asin dominoloc iní sa samô, quinuá an hagecos ni Pablo, asin guinapos an saiyang sadiring magña paa asin magña camót, na sominabi, Ini an sinasabi nin Espiritu Santo; Gagapason nin siring nin magña judio sa Jerusalem an lalaqui na tagsadiri can hagecos na ini, asin sia itataó ninda sa magña camót nin magña gentil.

12 Asin can madagñog mi an magña bagay na iní, naquima-hera camí sa saiya, asin siring man an magña nasa lugar na idtó, na day sia tumucad sa Jerusalem.

13 Si Pablo, gñani, sominimbag, ¿Anóng guinguibo nindo ta nagtataragnis camó asin pinasasaquit nindo an pusô? huli ta bacó sanang madali na acong gaposon, cundí gagadanon *man acó* sa Jerusalem, dahel sa gñaran nin Cagurangnan na si Jesús.

14 Asin huli ta day niamo sia nahatolan day camí nagdagos, na nagsarabi, Guibohon an cabótan nin Cagurangnan.

15 Asin pacalihis can magña aldao na ini, hinandá mi an samong magña balon, nagturucad camí sa Jerusalem.

16 Asin nag-iribá man sa samô magpoón sa Cesarea an *ibang* magña discipulo, ipinag-iba ninda an sarong discipulo na gñinagñaranan na si Mnasón, na tagá Chipre, magurang nang discipulo, na sa saiya camí maquiquisacat.

17 Asin can pagdatong mi sa Jerusalem, an magña tugang inacó camí sa maogmahon.

18 Asin can sominonod na aldao, si Pablo ipinag-iba camí sa *paghiling* qui Santiago; asin an gabos na magña camaguragñan nagtiripon *dumán*.

19 Asin can mataratará na nia sinda, isinaysay nia sinda sarô sarô an magña bagay na guinibo nin Dios sa magña gentil dahel sa saiyang catongdan.

20 Asin sinda, can madagñog idtó, pinamurauayan ninda an Dios; asin nagsarabi saiya, Nahihiling mo *na*, tugang, cun pirang ribo sa magña judio an magña nagturubod; asin sinda gabos magña mainotob sa casogon;

21 asin nabaretáan sinda dapít sa saimo, na tinotoedcan mo an gabos na magña Judio na nasa magña gentil, na bomolag qui Moisés; nagsasabi ca sainda, na day maninigong pag-turión an saindang magña áqui, asin day pagsonodon siring sa magña caogaléan.

22 ¿Anóng *guibohon* gñani? An cadaclán magtitiripon sa capiritan; ta nadadagnog ninda na napadigdi ca.

23 Guibohon mo, gñani, ining sinasabi mi saimo: Iguang apát na tauo sa samô na may panugâ:

24 ipag-iba mo sinda, maqui-iba ca sa saindang maglinig, asin bayadan mo an magcacaris sainda, ta gñaning ipacaris ninda an *bohoc* sa payó; asin macaisi an gabos na day nin catotoohan an magña bagay na nabaretá sainda dapít sa saimo, cundi nag-ootob ca man can casogoan.

25 Tará dapít sa magña gentil na nagturubod sinuratan mi *sinda*, na samong pinatanidan na sinda maglicáy sa magña bagay na idinodolot sa magña anito, asin sa dugô, asin sa *hayop* na binitay, asin sa pagsambay.

26 Dagñan ipinag-iba ni Pablo an magña tauo, asin can sominonod na aldao, naglinig sia na caiba ninda, lominaog sa templo, asin isinaysay an *panahon* can magña aldao nin pagliling, sagcod na icadolot an dolot na mapapadapít sa manarô-sarô sa sainda.

27 Asin can matatapus na an pitong aldao, an magña judiong tagá Asia, can mahiling sia ninda sa templo, riniboc ninda an bilog na banua, asin dinacop sia ninda,

28 na nagcucurahao, Magña lalaquing tagá Israel, tombang camó:

Iyo ini an tauo na sa gabos na lugar nagtotoedô sa gabos tumang sa banua, asin sa casogoan, asin sa lugar na ini: asin sarô pa caini, ilinaog nia sa templo an magña gentil, asin dinigtáan ining santong lugar.

29 Huli ta nahiling gñôna ninda na caiba nia sa ciudad si Tróximo, na tagá Éfeso, asin an isip ninda na ilinaog sia ni Pablo sa templo.

30 Asin an bilog na ciudad nariboc, asin nagcatiripon an *magña tauo* sa banua: asin dinacop ninda si Pablo, guinoyod

ninda sa luas nin templo: asin tolos man saná sinadahan ninda an magña pintô.

31 Asin dagñan na pinagpipiritan siang gadanon, ipinadará an baretá sa coronel nin compania, na an bilog na ciudad nin Jerusalem nariboc.

32 Asin iní cominuá nin magña soldado asin magña capitán, asin dominalagan sa sainda: Asin can mahiling ninda an coronel, asin an magña soldado, nagorontoc can paghampac qui Pablo.

33 Dagñan, dominoloc an coronel, dinacop sia, asin ipinagapus sia nin duang cadena; asin naghapot cun si-isay sia, asin cun anong guinibo nia.

34 Asin sa cadaclán, an iba nagcucurahao nin sarong bagay, asin an magña iba, iba *man*: asin huli ta day nia matatalastas an catotoohan dahel sa caribocan, ipinadará sia sa cotá.*

35 Asin can dominatong na sia sa magña tangga, nangyari na sia binuhat nin magña soldado, dahel ta inaagao sia nin banua;

36 huli ta an cadaclán sa banua nagsosonod saiya, na nagcucurahao, Gadanon sia.

37 Asin can ilaog na si Pablo sa cotá, nagsabi sia sa coronel, ¿Mangyayari dao na macapagsabi acó sa saimo nin anóman? Asin nagsabi an coronel saiya. ¿Tataó ca nin griego?

38 ¿Bacô icá idtong tagá Egipto na can magña enot na aldao nagbuhat nin sarong caribocan, asin nagdará sa patag caidiong apát na ribong tauo na magña paralibón?†

39 Dagñan si Pablo nagsabi. Acó sa catotoohan sarong judio, na tagá Tarso, ciudad na mahalagá nin Cilicia: alagad naquiquimaherac acó saimo na togotan mo acong macapagtarám sa banuaan.

40 Asin can matogotan na si Pablo, na nacatindog sa magña tangga, pinasabot can saiyang camót an banua: Asin can mahimong na, tinarman sinda sa tataramon na Hebreo, na sominabi.

* Cuartel, ó campamento.

† Parahipá.

CAPÍTULO XXII.

Pagsaysay ni Pablo can saiyang sadiring catanosan sa atubang nin banuaan.

1 Magña tugang asin magña amâ, dagñogon nindo an catanosan na gñunian itatao co saindo.

2 Asin can madagñong ninda na pinagtatarmán sinda sa tataramon na Hebreo, ominorog an himong : asin sia sominabi,

3 Acó sa catotoohan Judio, ipinang áqui sa Tarso nin Cilicia, alagad nag-adal acó sa ciudad na ini, sa magña pamitisan ni Gamaliel; tinocdôan acó nia igó sa tunay na casogoan nin satong magña magurang, maigot *an boot co dapit* sa Dios, na siring sa saindo gabos gñunian.

4 Asin linalamág co an Dalan na ini sagcod sa cagadanan, na guinagapus co asin ilinalaog co sa magña bilangoan an magña lalaqui asin siring man an magña babaye.

5 Siring man an cahorohalangcao sa magña sacerdote minasacsi sacô, asin an gabos na camaguragñan; na sa sainda cominuá man acó nin surat dapit sa magña tugang, asin nagbacláy acó pasiring sa Damasco, ta gñaning madará cong magña gapus sa Jerusalem an magña dudumán, ta gñaning padusahan sinda.

6 Tará nangyari na can naglalacao acó, asin naghaharani na aco sa Damasco, harani-na sa caodtoan *nin aldao*, napadaling nagliuanag sa palibot co halê sa lagñit an sarong ilao na daculâ :

7 Asin napucan acó sa dagâ, asin nadagñog co an sarong tigñog na nagsasabi sacô, Saulo, Saulo, ¿tâdao ta pinaglalamag mo acó?

8 Acó gñani sominimbag, ¿Si-isay, ca, Cagurangnan? Asin sinabihan nia acó : Acó si Jesús na tagá Nazaret, na saimong pinaglalamag.

9 Asin an magña cairiba co nahiling sa catotoohan an ilao, asin nagcatiricbahan sinda; alagad day ninda nadagñog an tigñog can nagtatarám sa sacô.

10 Asin nagsabi acó, ¿ Anóng guiguibohon co, Cagurangnan ? Asin an Cagurangnan sinabihan acó: Tomindog ca, asin padumán [ca sa Damasco; asin dumán sasabihon saimo an gabos na itinaláan na guibohon mo.

11 Asin huli ta day acó nacacahiling, dahelan sa camurauayan caidiong ilao, quinabit acó sa camót can magña cairiba co, napaduman acó sa Damasco.

12 Asin sarong inaapod na Ananias lalaquing maheheracon igò sa casogoan, na iguá nin *marahay* na catotoohan dapit sa gabos na magña judío na nag-oontoc *dumán*,

13 napadigdi sa sacó, asin dominoloc sia, na sinabihan acó, Tugang na Saul, acóon mo an pacahiling. Asin acó sa oras man sanang idtó, inacó co an pacahiling, *asin itinorohoc co an magña mata* sa saiya.

14 Asin sinabihan nia acó, An Dios nin satong magña magurang itinalagá sa saimo, ta gñaning mamidbid mo an saiyang cabótan, asin mahiling mo idtong Banal, asin mada-gñog mo an tigñog nin saiyang gñosó.

15 Huli ta manini sacsí ca nia sa gabos na magña tauo, dapit sa magña bagay na nahiling mo asin nadagñog mo.

16 Asin gñunian, gñani, ¿ Tádao ta napapaontoc ca ? tomin-dog ca, asin pabuniag ca, asin hugason mo an saimong magña casálan; asin apodon mo an saiyang gñaran.

17 Asin nangyari sa sacó, can magbalic acó sa Jerusalem, asin namimibí acó sa templo, pinanglipadgñan acó nin isip.

18 Asin nahiling co Sia, na nagsasabi sa sacó, Maghidalé ca, asin tolos man saná lomuas ca sa Jerusalem; huli ta day ninda aacón saimo an catotoohan dapit sa sacó.

19 Asin nagsabi acó, Cagurangnan, sinda man saná nacacatalastas na acó an naglalaog sa bilangoan, asin hinahampác co sa balang sinagoga, an magña nagtuturubod sa saimo:

20 asin can bominolos an dugô ni Esteban na saimong sacsí, acó man dudumán sa atubang, asin itinogot co an saiyang cagadanan, asin tinagô co an magña gubing can magña gominadan saiya.

21 Asin sinabihan nia acó, Lomacao ca, huli ta sosogoon tacá sa harayô, duman sa magña Gentil.

22 Asin dinagñog sia ninda sagcod can tataramon na ini; dagñan nagcururahao, na nagsarabi, Halèon sa dagâ an sarong siring na tauo, huli ta day sia maninigong mabuhay.

23 Asin huli ta sinda nagcururahao, asin ipinagralagsao ninda an saindang magña gubing, asin pinagpapaolangtô sa doros an cabocabo,

24 an coronel nagboót na darahon sia sa laog pin cotâ, asin nagboót *man* na padusahan sia *luat*, ta gñaning maisihan nia cun anó an dahelan can pagcururahao ninda nin siring tumang sa saiya.

25 Asin can guinapus sia ninda nin magña pisi, sinabihan ni Pablo an capitán na nacaatubang, ¿Itinotogot dao sa saindo na hampacón an sarong tauong tagá Roma na day *gñona* ini hinocomán?

26 Asin can madagñog *ini* can capitán, napadumán sia sa coronel, asin tináuán sia nin pacaisi, na nagsabi, ¿Anó an guiguibohon mo? huli ta an tauong ini tagá Roma.

27 Dominoloc gñani an coronel, na sinabihan sia, Sabihon mo sa sacô, ¿tagá Roma ca? Asin sia sominabi, Ohô.

28 Asin sominimbag an coronel, Sa mahalagang pirac inabot co ining pagcatagá Roma. Asin si Pablo sominabi: Alagad acó *tagá Romang* ipinangñaquí.

29 Tolos man saná gñani, hominarayô sa saiya idtong magña magpapadusa cutána saiya: asin minsan an coronel man natakot, can maisihan na sia tagá Roma, huli sa pagcapagapusa sa saiya.

Si Pablo sa atubang nin Sanedrin.

30 Alagad can sominonod na aldao, na boót niang maisihan an catotoohan cun anó an dahelan ta isinombong sia nin magña judio, pinahobadan sia, asin nagboot sia na magtiripon an magña poón nin magña sacerdote, asin an sayang bilog na concilio: asin ipinacuá si Pablo, asin inatubang sia sa sainda.

CAPÍTULO XXIII.

1 Asin si Pablo, itinorhoc an saiyang magña matá sa concilio, na sominabi, Magña tugang, nabuhay acó sa atubang nin Dios sa bilog na *marahay na* pacamidbid sagcod sa aldao na ini.

2 An cahorohalangcao nin magña sacerdote, na si Ananias, pinagbôtan gñani an magña nasa carani *ni Pablo* na tampalon sia sa gñosó.

3 Si Pablo gñani sinabihan sia, An Dios lulugadon ca, parél na pinaputí: ¿asin nacatucao ca gñani, ta maghohocom sacó, igó sa casogoan, asin ipinagboót mo na lugadon acó, tumang sa casogoan?

4 Asin an magña dudumán sa carani *nia* nagsarabi, ¿Isinustumpá an cahorohalangcao na sacerdote nin Dios.

5 Asin si Pablo nagsabi, Day acó nacacaisi, magña tugang, na sia iyo an cahorohalangcao na sacerdote; huli ta násusurat: Day ca magtatarám nin maraot sa poón nin saimong banuaan.

6 Alagad si Pablo, can maisihan nia na an sarong cabagña magña Saduceo, asin an ibá magña Fariseo, nagcurahao sia sa concilio: Magña tugang, Fariseo acó, áqui aco nin Fariseo: dapit sa sinasarigan *ta*, asin sa pagcabuhay liuat nin magña gadan, hinohocoman acó.

7 Asin pacasabi nia caini, nangyari an sarong pagpasurubay sa magña Fariseo asin magña Saduceo: asin an cadaclán nagcaborobargña.

8 Huli ta an magña Saduceo nagsasarabi na day nin pagcabuhay liuat, asin daing ángel, asin daing espíritu; alagad an magña Fariseo nagtuturubod can duang bagay.

9 Asin nagcururahao nin macosog: asin nagtirindog an magña ibang escriba na napapadapit sa magña Fariseo naquiquipagsuruhay na nagsarabi, Day caming nahihiling na anoman na maraot sa tauong ini: ¿asin *anó* cun sarong espíritu an nagtarám saiya, ó ángel, day quitá maquisuhay sa Dios.

10 Asin nagcaiguá nin daculang pagpasuruhay, sa tacot can coronel na si Pablo pagbaragñaon ninda, ipinaapod nia an

magña soldado, asin ipinaagao sia sa tahao ninda, asin ipinadará sia sa laog nin cotá.

11 Asin can sominonod na bangui, dominoloc sa saiya an Cagurangnan, asin sinabihan, sia; Manarig ca, Pablo; na siring sa pagcasacsi mo dapit sa sacô sa Jerusalem, siring quinacaipuhan man na sacsihan mo aco sa Roma.

*Pagsumpâ nin magña judio tumang qui Pablo.
Ipinadará sia sa Cesarea.*

12 Asin can aldao na, an magña judio nagtiripon, asin nagguibo sinda nin panugâ na sinumpâan na day sinda macacan asin day sinda mainom sagcod na day magadán ninda si Pablo.

13 Asin iguá nin apát na polô si magña nanumpâan nin siring:

14 asin sinda nagdurumán sa magña poón nin magña sacerdote asin sa magña camaguragñan, asin nagsarabi, Camí nagguiribo nin panugâ na sinumpâan, na day camí magnanamit nin anoman sagcod na day magadan mi si Pablo.

15 Gñunian gñani, sabihan nindo an coronel, caiba nindo an concilio, na darahon *si Pablo* sa atubang nindo, na boót nindong maisihan nangad an catotoohan can sombong dapit sa saiya; asin camí magña andám-na sa paggadán saiya bâgo sia domatong.

16 Alagad sarong áqui na lalaqui nin tugang na babaye ni Pablo, can madagnog an magña *masiuawang* homâ ninda, napadumán sia, asin lominaog sia sa cotá, asin binaretâan si Pablo.

17 Asin si Pablo, inapod nia an sarò nin si magña capitán, na nagsabi, Darhon mo an barobatang ini sa coronel; huli ta sia may sarong bagay na ipagsasabi saiya.

18 Quinabit sia, gñani, dinará sia sa coronel, asin nagsabi, Si Pablo na bilangò, inapod nia acó, na naquimaherac sa sacô na darhon co an barobatang ini sa saimo, na sia may sarong bagay na ipagsasabi saimo.

19 Asin an coronel quinaptán sia sa camót, asin dinará sia

sa sarong guilid, asin hinapot sia, ¿Anó dao an sasabihon mo sa sacó?

20 Asin nagsabi sia, An magña judio nagcasararô-na na maquimaherac sa saimo na ipahatod mo si Pablo sa atubang nin concilio saága, ta may ooguidon sinda dapit sa saiya na sarong bagay na labi catotoo.

21 Day ca gñani magtubod sa sainda; huli ta labing apát na palong tauo sa sainda an naghohomâ na maggadan saiya, nâ sinda may magña panugâ na sinumpaan na day sinda macacan asin day mainom sagcod na day magadan sia; asin gñunian magña andám-na sinda, naghaharalat can saymong pangñacó.

22 Iyo idtó an coronel pinahalê-na si baróbatâ, na pinatanidan sia, day mo sabihon ni qui-isay man na binaretâan mo acó dapit can bagay na ini.

23 Asin inapod lia an duáng capitán, asin nagsabi, Andamón nindo an duang gatós na magña soldado, na magdudurumán sa Cesarea, asin pitóng poló na nagcacarabayo, asin duáng gatos na magña tagá garod,* sa icatolong oras† nin bangui:

24 asin nagpapaandám man nin cacabayohan ni Pablo, ta gñaning madará sia na day magca-anó-anó qui Félix, na gobernador.

25 Asin sominurat sia nin sarong surat sa siring na magña tataramon:

26 Si Claudio Lisias sa cahorohalangcao na gobernador na si Félix, Carahayan macamtan:

27 An tauong iní dinacóp nin magña Judio, asin ta gagadanon na cutana ninda, can pagdatong co sa sainda na may caibá acong magña soldado, asin inagao co sia sa *saindang magña camót*, can masabotan co na sia tagá Roma.

28 Asin huli ta boót cong maisihan cun anó an dahelan ta sia isinombong ninda, ipinahatod co sia sa atubang can concilio ninda;

29 dumán nacué co na isinombong sia ninda dapit sa magña tataramon sa casogooan ninda; asin day nin anóman na

* lanceros.

† Á las nueve nin bangui.

sombong na *tumang sa saiya* na maninigò sia sa cagadanan ó sa bilangoan.

30 Tará can mabaretáan acó dapit can magña maraot na homá na guinibo *tumang saiya* can magña judio, tolos man saná ipinadará co sia sa saimo, na pinagbótan co man an saiyang magña parasombong na magsarabi sa atubang mo *can sasasabihon nindang tumang saiya*.

31 Cayà gñani an magña soldado, quinuá *ninda* si Pablo, siring sa pagcasogò sa sinda, hinatod sia nindang bangui sa Antipatris.

32 Alagad can sominonod na aldao, pinabayaán ninda na ibahan sia can magña nagcacarabayo, asin sinda nagbaralic sa cotá.

33 Asin can magdaratong sinda sa Cosarea, asin iquinataó ninda an surat sa gobernador, inatubang ninda si Pablo sa atubang nia.

34 Asin ini pacabasaa *can surat*, inapot sia cun tagá saen siang cadagaan; asin can maisihan nia na tagá Cilicia,

35 sinabihan *sia*, Dadagnogon co an saimong dahelan cun domatong-na an magña nagsorombong saimo: asin ipinagboót na bantayan sin *gñona* sa palacio ni Herodes.

CAPÍTULO XXIV.

Si Pablo sa atubang nin hocomán nin gobernador na si Felix.

1 Asin pacatapus nin liinang aldao, hominilig an cahorohalangcao na sacerdoteng si Ananias, caibá nia an ibang magña camaguragnan, asin an sarong *gñinagnaranan* na Tértulo, na parasaysay; na sinda naquipag-atubang sa gobernador tumang qui Pablo.

2 Asin can sia inapod na, nagpoón si Tértulo na ipagsombong sia, na sominabi,
Huli ta dabel sa saimo nagcacamit camí nin daculang catiuasayan, asin balaquid na magña bagay sa marahay mong pagboót sa banua, sa palacao nin saimong camayodocan,

3 sa anóman na palacao asin saen man na lugar inaacô mi ini nin bilog na utang na boót, oh cahorohalangcao na Felix.

4 Tará ta gñaning day tacá maolang nin labilabi, naquiqui-maherac acó sa saimong catoninogñan, na dagñogon mo cami nin madali.

5 Huli ta nacuá mi na an tauong ini sarong damát,* asin parapatindog nin magña caribocan sa tahao nin gabos na magña judio sa bilog na qñinâban, asin poón nin secta nin magña tagá Nazaret :

6 na sia man an nagpadúang na paglapasan an templo ; asin dinacop mi sia, asin boót mi siang hocomán cutâna igô sa samong casogoan.

7 Tará dominatong sa samô an coronel na si Lisias, na sa capiritan inagao sia sa samong magña camót,

8 na pinagbôtan an saiyang magña parasombong na mag-dirigdi sa saimo, na dapit sa saiya, icá man saná macapaghonâ-honâ, masasabotan mo an gabos na magña bagay na *dapit* sa saiya isinosombong ni.

9 Asin an magña judio nag-arayon man sa sombong, na nagsarabi caining magña bagay.

10 Asin an gobernador can pinasabot nia ta gñanin mag-tarâm, si Pablo sominimbag,

Huli ta naiisihan co na icá haloy nang magña taón na hocóm sa nación na ini, sa marahay na boót co mag-sasabi acó can sacong catanosan ;

11 matatalastás mo na day pang cagduáng aldao na tominucad acó sa Jerusalem sa pagsambá :

12 asin day acó ninda nacuá sa templo na naquiquipagsuhay sa qui-isay man, ó nangririboc sa banua, ó sa magña sinagoga man, ó sa ciudad :

13 asin day man ninda mapapatotoohan sa saimo an magña bagay na ipinagsosorombong ninda gñunian *tumang* sa sacô.

14 Tará ini an itotogá co saimo, na idtong Dalan na inaa-pod nindang secta, siring an paglilincod co sa Dios nin satong

* Peste. iyo man nangad.

magña magurang, na tinotubod an gabos na magña bagay na sa casogoan asin sa magña profeta na nagcacasururat;

15 na may inahalat sa Dios na magcacaiguá nin pagcabahay liuat sa magña gadan, an magña banal, asin bacong banal, asin ini man inahalat ninda.

16 Cayâ dapit caini, nag-hibigñoa acó na magcacaiguá guiraray nin marahay na isip na day nin pagbasol dapit sa Dios asin dapit sa magña tauo.

17 Asin pacalihis nin halauig na panahon, napadigdi acó sa pagdará nin magña limos sa sacong banua asin magña dolot sa Dios;

18 Can macuá acó ninda sa templo malinig (day nin cada-clán, asin day nin caribocan) tará may nagcapirang magña judiong tagá Asia;

19 na sinda maninigô cutánang maquiutubang digdi saimo, asin nagsorombong dapit sa sacô, cun igua sindang anóman na ipagsasabing tumang sa sacô.

20 Ó cun day an magña tauo man sanang ini magsarabi cun anong maraot na guibo co na nácuá ninda, can nacatindog acó sa atubang nin concilio,

21 na tibaad dapit can tataramon na ini na isinabi co sa halangcao na tigñog, Dapit sa pagcabahay liuat nin magña gadan pinaghohocomán acó gñunian nindo.

22 Alagad si Félix, na iguá nin bilog na pacatalastás dapit sa Dalan, binugtacan sinda nin taláan, asin nagsabi, Paghilig can coronel na si Lisias sasayodon co an saindong magña tataramon.

23 Asin sinogó an capitán na bantayan si Pablo; asin gamitan sia nin pagcaherac, asin day pagtoyauon an si-isay man nin saiyang magña catood na paglincodan sia, ó an pagdoloc sa saiya.

24 Alagad pacalihis nin nagcapirang aldao, napadigdi si Félix caibá si Drusila na saiyang agom, na sia judia, asin ipinaapod si Pablo, asin dinagnog sia dapit sa pagtubod qui Cristo Jesús.

25 Asin isinaysay ni Pablo an bagay na dapit sa catanosan, asin sa pagpopogol, asin sa paghocóm na madatong, naticbahan

si Félix, na sominimbag, Gñunian maghalè ca *gñōna*, tará cun magcaiguá acó nin lugar, ipapaapod tacá.

26 Asin naghalat man na dapit caining *bagay* na tataúan sia nin pirac ni Pablo, cayá dayaday na ipinaapod sia, na naquiquipag olay sa saiya.

27 Tará pacalihis nin duang taón, si Félix nasangleán ni Porcio Festo : asin huli ta boót ni Félix na macacuá nin marahay na boót sa magña judio, pinabayaan nia sa bilangoan si Pablo.

CAPÍTULO XXV.

Dinará si Pablo sa atubang ni Festo, asin hinagad nia na darhon sia qui Cesar.

1 Si Festo, gñani, can macalaog na sa provincia pacalihis nin tolong aldao tominucad magpoón sa Cesarea sagcod sa Jerusalem.

2 Asin nagsorombong sa saiya an magña poón nin magña sacerdote, asin an magña cadaraculaan na *tauo* sa magña judio, tumang qui Pablo, asin naquimaherac sinda saiya,

3 na nagharagad nin carahayan para sa sainda tumang saiya, na sia ipadará sa Jerusalem ; asin sinda magbabarantay ta gagadanon sia sa dalan.

4 Tará si Festo sominimbag na si Pablo pinagiigñatan sa Cesarea, asin sia man saná day na mahahaloy paduduman.

5 Cayá, gñani, nagsabi, an magña mangyayaring macaibá sa saindo homilig sa caiba co ; asin cun may anoman na casalan an tauong ini, isombong nindo sia.

6 Asin can nacaontoc na sa sainda na day lomihis sa ualó ó sampolong aldao, napadigdi *sia* sa Cesarea, asin can sominonod na aldao, tominucac sa sa hocomán, nagboót na si Pablo darahon sa saiya.

7 Asin can pagpadigdi nia, linibotan sia can magña judio na naghirilig na halé sa Jerusalem, na may magña darang balaquid asin magagabat na sombong na tumang saiya, na an magña bagay na ini day man ninda mapatotoohan ;

8 Nagpapahayag *gñani* si Pablo can saiyang sadiring pag-andorong, na nagsabi, Tumang sa casogoan nin magña judio,

ó tumang sa templo, ó tumang *man* qui César day acó nagca-salá sa ano *man*.

9 Alagad si Festo, na boót niang mapagayagaya an magña judio, sinimbag si Pablo na sinabihan, ¿Boót mong tumucad sa Jerusalem, asin dumán ca hocomán dapit caining magña bagay sa sacong atubang?

10 Asin si Pablo sominabi, Sa atubang can hocomán ni Cesar uya acó, digdi *acó* maninigong hocomán: tumang sa magña judio day acong guinibong anóman na maraot, na icá man saná nacacaisi nin marahay.

11 Cun acó gñani nagguibo nin maraot, ó nacaguinibo acó nin anóman na bagay na maninigò sa cagadanan, day co sinisicual an cagadanan; alagad cun day nin anóman an magña bagay na *tumang* sa sacò sinosombong ninda, day acó icácataó nin si-isay man sa saina, utang na boót. Ipadará acó qui Cesar.

12 Si Festo gñani, pacá-hagad nin cahatolan sa catiriponan, sominimbag, ¿Qui César ca naghahalat? Qui César ca padudumán.

Si Pablo sa atubang ni Agripa.

13 Asin pacalibis nin nagcapirang aldao, si hadeng Agripa asin si Bernice nagdirigdi sa Cesarea sa pagsongcò qui Festo.

14 Asin huli ta nag-ontoc sinda dumán nin halauig na magña aldao, si Festo isinaysay sa hadê an tataramon ni Pablo, na nagsabi, Iguá *digdi* nin sarong tauo, na iuinalat ni Félix sa bilangoan;

15 na dapit saiya, can napadumán acó sa Jerusalem, nagdirigdi *sa sacò* an magña poón nin magña sacerdote asin an magña camaguragñan niu magña judio, asin inahagad ninda na hocomán co tumang saiya.

16 Sinimbag co sinda, na day quinaugalean nin magña tagá Roma na itaó an si-isay man na tauo sa cagadanan na day gñona an *tauong* isinosombong icaatubang sa saiyang magña nagsombong, asin sia macapagpahayag can sadiring catanosan dapit sa sombong na tumang sa saiya.

17 Cayá, can nagtiripon sinda gñani digdi, day co inabala,

cundi can sominonod na aldao, tominucaó acó sa hocomán, asin ipinacuá co an tauo.

18 Asin can dudumán-na sinda na naquiquiatubang an magña nagsorombong, day sindang nadarang anóman na maraot na sombong, siring sa togodtogod co ;

19 cundi iguá sindang nagcapirang tataramon na tumang sa saiya dapít sa saiyang sadiring religión, asin dapít sa sarong Jesús na *gñinagñaranan*, na nagadán, na sia pinatotoohan ni Pablo na buhay.

20 Asin acó, na nagborongborong dapít sa pag-oguid can magña bagay na siring, hinapot co sia cun boót siang padumán sa Jerusalem, asin dumán sia hocomán dapít can magña bagay na ini.

21 Tará hinagad ni Pablo na igñatan sia ta gñaning hocomán nin emperador, binoót co na igñatan sia sagcod na icapadará co sia qui César.

22 Asin si Agripa sinabihan si Festo, Boót co man mada-gñog an tauong *iyán*. Asin nagsabi *si Festo*, Saaga madagñog mo sia.

23 Asin can sominonod na aldao, pagpadigdi ni Agripa asin ni Bernice, caiba an balaquid na cadaculáan, asin sinda nagralaog sa hocomán, caiba an magña coronel asin an magña minamahál na tauo sa ciudad, asin dinará dumán si Pablo, sa casogoan ni Festo.

24 Asin nagsabi si Festo, Hadèng Agripa asin camó gabos na magña lalaquing uya *digdi* na magña caibá mi : nahihiling nindo *an tauong* ini na huli sa saiya an gabos na magña judío naquimaherac sinda sa sacó sa Jerusalem asin digdi *man*, na nagcucurahao sinda na day na sia maninigong mabuhay pa.

25 Alagad nahiling co, na day siang anóman na guinibo na maninigó sa cagadanan ; asin huli ta pinagmauot niang sa emperador, guinayác co na ipadará sia.

26 Dapít sa saiya day acong tibaad nang bagay na totoo, na icasurat sa sacong cagurangnan.

27 Huli ta pinaghonâhonâ co na sa luas nin catanosan, an pagpadará nin sarong bilangô asin day man sabihon an magña sombong na tumang sa saiya.

CAPÍTULO XXVI.

1 Asin si Agripa sinabihan si Pablo, Itinotogot sa saimo na magtarám ca can mapadapít saimo. Si Pablo, gñani, hinonát an camót, asin nagpoón siang magsimbag dapít saiya, *na sominabi* ;

2 Dapít can gabos na magña bagay na isinosombong nin magña judio *tumang* sa sacô, oh hadêng Agripa, iquinaoogmá cong daculâ na macapagpahayag acó can sacong catanosan sa atubagñan mo :

3 orog pang gayo na naiisihan mo an gabos na magña ugâlê asin magña tataramon na nangyayari sa magña judio : cayâ naquiquimaherac acó sa saimo na dagñogon mo acó nin daculang pacatios.

4 An sacô gñaning palacao sa buhay *co*, magpoón can boróbatâ pa acó, na magpoón sa capinónan quinauugaléan *co* sa sacong magña canación, asin sa Jerusalem, an gabos na magña Judio naiisihan ini ;

5 sinda nacacatalastás na magpoón pa can capinónan, (cun boót nindang sacsihan ini), na siring sa marigon na secta nin satong relijión, nabuhay acó *sa pagca* Fariseo.

6 Asin gñunian, dahel sa panarig *co* can panugâ na guinibo nin Dios sa satong magña magurang, inapod acó sa hocomán.

7 na sa *panugâ na* ini an satong cagduáng tribu,* na nagdaranay sa paglincod *sa Dios*, sa aldao asin sa bangui, maghaharalat sinda *na sa siring na aldao* magdadaratong. Asin dapít sa panarig na ini, oh hadêng *Agripa* hohocomán acó nin magña judio.

8 ¿Tádao ta pinaghonâhonâ nindo na day maninigong pagtubudon na buhayon liuat nin Dios an magña *tauong* gadan ?

9 Acó sa catotoohan nacaisip sa sacô man sanáng magguibong balaquid na magña bagay na tumang sa gñaran ni Jesús na tagá Nazaret.

10 Asin guinibo *co* man ini sa Jerusalem, asin ilinaog *co* man sa magña bilangoan an magña cadaclan nin magña santos,

* Tribu=An cagduáng pagcabaragnâ can bannang Israel.

inacò co man an capangyarihan nin magña poón nin magña sacerdote; asin cun sinda ipinapagadan, itinataó co an sacong voto tumang sa sainda.

11 Asin dayaday, na pinadudusahan co sinda sa gabos sa magña sinagoga, pinipirit co sinda na magsarabi nin magña rapsac; asin cominosóg na gayo an pagcaangot co tumang sa sainda, *na* pinaglalamag* co sinda sagcod sa magña ciudad na ibang nasasacupan.

12 Can pagpadumán co *gñani* sa Damasco, dahel can bagay na ini, na dará co an capangyarihan asin togon nin magña poón nin magña sacerdote,

13 na sa cabagñaan na nin aldao, oh hadê, nahiling co sa dalan an sarong ilao *na guican* sa lagñit, na maliuanag pa sa aldao na lominiuanag sa palibot co asin sa magña cairiba co sa pagbaclay.

14 Asin can magcaporocan cami gabos sa dagà, nadagñog co an sarong tigñog na nagsasabi sacò sa tataramon nin *magña* Hebreo, Saulo, Saulo, ¿tádao ta linalamág mo acó? matagás na gayo saimo an pagsicad mong tumang sa sogód.

15 Asin nagsabi *gñani* acó, ¿Si-isay ca dao, Cagurangnan? Asin an Cagurangnan sinabihan acó, Acó si Jesús, na pinaglalamág mo.

16 Tará magbuhat ca, asin tomindog ca: huli ta dahel caini tominogñá acó saimo, na ibubugtac tacá na catabang co asin sacsi nin magña bagay na nahiling mo, siring man dapít caid-tong magña *bagay* na ipagpapahiling co sa saimo;

17 *asin* ililigtás tacá sa banua asin sa magña gentil, na sa sainda gñunian sosogoon tacá.

18 ta gñaning bucsán mo an saindang magña matá, *asin* ta gñaning magbaralic sa ilao halè sa cadielomán, asin halè sa capangyarihan ni Satanás, sagcod sa Dios; ta gñaning acòon ninda an patawad nin magña casalan, asin an panonod sa caibá nin magña pinaguiguing santo, dahel sa pagtubod sa sacò.

19 Dahel gñani caini, oh hadeng Agripa, day acó nagsuhay sa catorogan na sogó nin lagñit;

* pinagbobocod.

20 tará pinaenot cong baretaan an magña tagá Damasco, asin sa Jerusalem man, asin sa bilog na cadagaan nin Judea, asin sa magña gentil, na sinda magsorolsol asin magbaralic an boót sa Dios, na magguibo nin magña guibong manonogñod sa pagsolsol.

21 Dahel caining *bagay* na ini, dinacop acó can magña judio sa templo, asin pinipirit acong gadanon.

22 Tará huli ta inacó co an tabang na halé sa Dios, nagdadanay acó sagcod sa aldao na ini, asin pinatotoohan co sa magña saradit asin siring man sa magña daraculá, na day acó nagsasabi nin anóman sa luás nin magña bagay na sinabi nin magña profeta asin ni Moisés na mangyayari;

23 na an Cristo magtitios, na sia an mangñegñenot sa pagcabuhay liuat nin magña gadan, ibabaretá nia an ilao sa banua *nin Israel*, asin sa magña gentil.

24 Asin can icasabi na nia ining magña bagay sa saiyang napadapit na catanosan, Si Festo sa daculang tigñog nagsabi, Narorogñao ca, Pablo, an labilabíng pacasabot mo, narorogñao* ca na.

25 Tará nagsabi si Pablo, Day acó narorogñao, cadorodaculang Festo; cundi nagsasabi aco nin magña tataramon na catotoohan asin *panô nin camayocodan*.

26 Huli ta an hadê nacacaisi dapít can magña bagay na ini; na sa atubang nia nagtatarám acó na may panarig: tará linalaom co na sa saiya daing nahihilom na anóman dapit can magña bagay na ini; huli ta day ini guinibo sa lugar na tagô.

27 Hadéng Agripa, ¿minatubod ca sa magña profeta? Naiisihan co na minatubod ca.

28 Asin si Agripa nagsabi qui Pablo, Cadiquit sanang mapatubod mo acó na mani cristiano.

29 Asin si Pablo nagsabi, Ipagcatalagá man logod nin Dios, na sa diit ó sa dacol, bacô sanang icá, cundi an gabos na nagdadagñog sa sacó gñunian, day calabot an bilangoan na ini.

* Capáy, boá.

30 Asin *pacasabi nia caini*, tominindog an hadê, asin an gobernador, asin si Bernice, asin an magña nagtuturucao na cairiba ninda :

31 Asin can pagharalê ninda, na nag-orolay-olay sinda, nagsarabi, An tauong ini day nin anóman na guinibo na manigô sa cagadanan ó sa bilangoan.

32 Asin si Agripa sinabihan si Festo, Mabubutasán cutâna an tauong ini, cun day cutâna naghagad na *ipadará* qui César.

CAPÍTULO XXVII.

Ipinadará si Pablo sa Italia.—An saiyang pagcalonod sa dagat.

1 Asin can iguinayác na coming pasacayon pasiring sa Italia, itinaó ninda si Pablo, asin ibá pang magña bilangô sa sarong capitán, na gñinagñaranan na Julio sa magña soldado ni Augusto.

2 Asin nagrolonad camí so sarong sacayán na tagá Adrumeto na maglalayag sa magña lugar na magña tampí nin Asia, nagralayag camí, na caibá mi si Aristarco, na tagá Macedonia sa Tesalónica.

3 Asin can sominonod na aldao, dominoong camí sa Sidón : asin si Julio, pinahilgñan si Pablo nin marahay na boót, tinogotan sia padumán sa saiyang magña catood, asin acoon nia an *saindang* magña paglilincod.

4 Asin nagralayag camí magpoón dumán, nagsaracay camí sa caguiriran nin Chipre, huli ta an magña doros songsong sa samô.

5 Asin can matalaboc mina an dagat na nasa tagñod nin Cilicia asin Parnfilia, dominoong camí sa Mira, ciudad nin Lisia.

6 Asin dumán, nacacuá an capitán nin sarong sacayán na tagá Alejandria, na nagsasacay pasiring sa Italia, ibinugtac nia camí dumán.

7 Asin nagsacay coming luayluay sa halauig na magña aldao, asin sinaquit camí can pagdodoong sa togñod nin Gnido,

asin day camí tinotogotan can doros na macalacao pa, nagsaracay camí sa caguiriran nin Creta, sa catogñod nin Salmón :

8 asin nagsacay camí na nag-iinguilid ta mapauot na gayo, asin dominoong camí sa sarong lugar na inaapod na Marahay na Dorogñan, caharani dumán an ciudad nin Lasea.

9 Asin pacalihis nin halauig na panahon, asin macatacot-tacotna an pagsacay, huli ta nacalihis na an pag-aayuno, tinarmán sinda ni Pablo,

10 na sinabihan sinda, Magña cagurangnan. Nahibiling co, na an pagsacay na ini magtatao nin magña casaqitan asin dacol an mauauarâ, bacô sana an magña lunad asin an sacayán, cundi an satô man na magña buhay.

11 Alagad an capitán orog pang pinaniniualaan an piloto asin an tagsadiri nin sacayán qui sa sinabi ni Pablo.

12 Asin huli ta bacong marahay pag-ontocan sa tig-lipot an dorogñan, an magña iba nagharatol na magsaracay guiraray magpoón dihan, tibaad pa mangyaring macadoong sa Fenix, asin omontoc *dumán* sa tig-lipot, sarô *nin magña* dorogñan nin Creta, na minaatubang sa habagatan asin sa amihanan.

13 Asin cun minahoyop nin maluya an timog, an paghonâ ninda na nacuá na ninda an saindang minamauot; binobotong ninda an magña bontogon* nagparapainguilid saná sinda sa tampi nin Creta,

14 Tará day nahaloy, hinampác *an sacayán* nin sarong baguióng-doros, na inaapod na Euroclidon.

15 Asin can ipinapadpad an sacayán, na day nacacaatubang sa doros, itinogot mi *na nasa*, asin pinabayâan mi na darhon camí.

16 Asin sa pagdalagan can sacayán na nag-iinguilid sa sarong sedang na porô† na inaapod na Clauda, baga ming madaog an bote.

17 Asin can icaitâas na, guinagamit an magña palacao, binogcos an sacayán; asin sa tacot na tibaad mapabonggô sa *cabaybayan* nin Sirte, linocot ninda an magña layag, asin sa siring *na bagay* napadará sinda sa doros.

* Ancas. haraning gayo sa dagâ.

† Isleta.

18 Asin huli ta bió coming pinasasaquitan nin baguió, can sominonod na aldao nagporoón magtapoc* sa dagat can magña lunad;

19 asin can icatolong aldao, inapon can saindang sadiring magña camót an magña casangkapan nin sacayán.

20 Asin huli ta day pa sirang an aldao, ó an magña bitoon sa halauig na magña aldao *na*, asin dominatong sa samó an bacong sasadang na baguió, nauarâ sa samó an anóman na paglaom na macaligtas cami.

21 Asin huli ta haloy nang panahon na day nin pagcacán, si Pablo tominindog sa tahao ninda, asin nagsabi, Magña cagurangnan, *cun* dinagñog cutâna nindo an cahatolan co, asin day cutâna naghale sa Creta, nacalicáy cutâna quitá can pagcaolang na ini asin casaquitan na ini.

22 Asin gñunian hahatolan co camó na pacosogon nindo an boot; huli ta si-isay man sa saindo day nin magagadan, cundi an sacayán *saná*.

23 Huli ta sa banguing ini tominogñá sa sacô an sarong ángel nin Dios, na cagsadiri sa sacô, asin sia *man* an pinagliliincodan co,

24 sia nagsabi, Day ca matacot, Pablo, quinacaipuhan icá na icaatubang qui Cesar; asin uya, ipinagcatalagá sa saimo nin Dios an gabos na magña caiba mo sa pagsacay.

25 Cayâ gñani, magña cagurangnan, pacosogon nindo an boot; huli ta minatubod acó sa Dios, na mangyayari siring sa sinabi sa sacô.

26 Tará idadagsá quitá sa sarong porò.

27 Tará can pagdatong can icacag-apát na banguí, na dinará camí sa mag-ibong-ibong can *dagat nin* Adriático, an magña tagá-dagat† can pagmatagñang banguí naghonâhonâ sinda na naghaharani na sa arin man na dagâ.

28 Asin sinocol an cahararoman, asin nácuá ninda na may duang polò na sanang dopâ an cahararoman *nin tubig*; asin paca oro-enotan nin cadiquit sinocol ninda liuat, asin nácuá na may caglimáng dopâ.

* Mag-apon.

† Marinero.

29 Asin sa tacot ninda na mapabonggô sa cagapôan, nagholog sinda nin apát na bontogon* sa olin ; asin nagmamarauot sinda na mag-ága na.

30 Asin sa pagpipirit can magña tagá-dagat na magdorolag sa sacayán, asin can icaibabâ na an bote sa dagat, na an dahelan ninda magboborogtac nin bontogon sa dolong,

31 si Pablo sinabihan an capitán asin an magña soldado, Cun sinda day magcauaralat sa sacayán camó day macacaligtas.

32 Iyo idtó an magña soldado pinotol an magña gacot can bote, asin pinabayâan nindang maholog.

33 Asin can nagdadatong na an caagahan, si Pablo hinatolan an gabos na magcaracan, *asin* nagsabi, Igua nang cag-apát na aldao na naghaharalat camó asin nagtataragal camó can gotom, *asin* day camong quinacacan na anóman.

34 Cayâ gñani, naquiquimaherac acó sa saindo na magcaracan camó : huli ta ini sa *carahayan* nin saindong buhay.

35 Asin pacasabi nia caini, quinuá an tinapay, asin nagpasalamat sia sa Dios sa atubagñan nin gabos, asin pinagbaragñâ nia *idtó*, nagpoón magcacán.

36 Dagñan cominosog man an boót can gabos ; asin sinda man nagcaracán.

37 Asin camí gabos na nasa sacayán duáng gatós pitóng polò may anóm catauo.

38 Asin can magcabararasog na sinda, pinagpalataó ninda an sacayán, na pinag-aarapón ninda sa dagat an trigo.

39 Asin, can aldao na, day na ninda namimidbid an dagá ; tará natatánao ninda an sarong licôan nin dagat na iguá nin baybayon, na digdi pinaghigñoa ninda na padoogñon an sacayán, cun mangyayari.

40 Pinotol ninda, gñani, an magña bontogon pinabayâan sa dagat ; asin tolos man saná hinobad ninda an magña gacot nin olint asin can icaitâas na ninda sa doros an layag sa enotan, pinadoong ninda *an sacayán* sa baybayon.

41 Tará can pagdatong sa saróng lugar na pinagcacasabatan nin duang dagat, ibinara ninda an sacayán ; asin an dolong,

* Ancla.

† Timón.

nacatalbong sa irarom, day nacaherô, asin an olín nagcabaragñâ sa cosóg nin magña álon.

42 Asin an homâ nin magña soldado, gadanon ninda an magña bilangô, ta gñaning an si-isay man daing macadolag asin macalagñoy.

43 Tará an capitán, na boót niang iligtás si Pablo, pinogol an saindang paghomâ, asin nagboót sia na an magña macacalagñoy, mag-erenot nang tomogpâ sa tubig, asin magdaratong sa dagâ;

44 asin an magña nagcauaralat, an ibá sa magña tabla, asin an ibá sa magña habayan sa sacayán. Asin siring an nangyari na an gabos nacaligtás asin nacadatong sa dagâ.

CAPÍTULO XXVIII.

Si Pablo sa Melita.

1 Asin can camí nacaligtás na, dagñan mi natalastás na an porô inaapod na Melita.

2 Asin pinahiligñan camí nin bacong diit lamang na carahayan nin boót can magña taong magña macuri;* huli ta, nagpalaad sinda can calayo, asin inacô camí gabos, dahelan sa orán na nagdadatong, asin sa lipot.

3 Tará pacatipona ni Pablo can sarong tambac na cahoy, asin iquinabugtac na sa calayo, lominuas an sarong rimoranon dahel sa init sinigñot sia sa camót.

4 Asin pagcahiling can magña macuring-tauo na an halas nabibitay sa saiyang camót, nagpasorosarabi sinda; Totoong gayo na an tauong ini paragadan qui tauo, na sia minsan nacaligtás sa dagat, an catanosan day sia pina-pabayaán na mabuhay.

5 Tará sia, ipinalpag nia an halas sa calayo, day sia nacamaté nin anóman na maraot ó colog.

6 Alagad sinda naghaharalat na sia maghobag, ó magadan na padalê: alagad can nahaloy na sindang paghalat, asin nahiling

* Bárbaro.

ninda na day nin anóman na maraot na nangyayari saiya, nagbágo sinda nin pag-isip, asin nagsasarabi na sia sarong dios.

7 Asin dumán sa magña lugar na idtó na magña carani iguá nin magña dagáng *sadiri* an poón nin porong idtó, na sia gñinagñaranan si Publio : ini an nag-acô sa samô, asin nagpasacat samô nin tolong aldao *panô* nin marahay na boót.

8 Asin nangyari na an amâ ni Publio nacahigdâ sa banig, na quinacalentina asin quinocolatid ;* asin lominaog si Pablo sa naoontocan nia, asin pacapaníbi, ibinugtac nia sa saiya an magña camót, asin naparahay nia sia.

9 Asin can maguibo na ini, an magña ibá man na magña tagá porô na iguá nin magña helang, nagdirigdi, asin nagca-romayan :

10 sinda man pinaghalagahan camí nin balaquid na magña dolot ; asin can paghalé mi pinabalonan camí nin manlaen-laen na manini samong caipuhan *sa pagsacay*.

*Si Pablo dominatong sa Roma asin ominontoc
nin duang taon na bilangô sa
saiyang sadiring harong.*

11 Asin can macalihis an tolong bulan, nagsaracay camí sa sarong sacayán na tagá Alejandria, na ominontoc sa porô can tiglipot, na an saiyang tandâ Cástor asin Pólux.

12 Asin can pacadoong mi sa Siracusa, nag-ontoc camí dumán nin tolong aldao ;

13 asin magpoón dumán, nagpainguilid camí sa palibot, dominatong camí sa Regio ; asin pacalihis nin sarong aldao, hominoyop an timog, *asin* sa icaduang aldao dominatong camí sa Puteolos :

14 na dumán nácuá ni an magña tugang, na naquimaherac sa samô na paualat camí dumán sa sainda nin pitóng aldao ; asin pácatapus dominatong camí sa Roma.

15 Asin magpoón dumán, pagcadagñog can magña tugang dapit sa samô, sinabat camí sagcod sa Plaza ni Ápio asin sa

* Disenteria.

Tolong Taberna : asin can mahiling sinda ni Pablo, nagpasalamat sia sa Dios, asin nacaguinhaua sia.

16 Asin can pagdatong mi sa Roma, an capitán itinaó an magña bilangô sa poón nin magña bantay sa Pretoria ; alagad si Pablo tinogotan na magsarôsarô caibá an sarong soldado na nagbantay saiya.

17 Asin nangyari na pacalihis nin tolong aldao, tinipon ni *Pablo* an magña poón nin magña judio : asin can matipon na sinda, sinabihan sinda, Acó, magña tugang, day nin anóman na guinibo na tumang sa banua, ó sa magña caugaléan nin satong magña magurang, itinaó acong bilangô, magpoón sa Jerusalem, sa magña camot nin magña tagá Roma :

18 sinda, can maosisa na acó, boót cutána acong butasan ninda ; huli ta day sindang nácuá sa sacô na mani dahelan sa cagadanan *co*.

19 Tará naquisuhay an magña judio, hinagad co na ipadará acó qui César ; bacong ta igua acó nin anóman na isosombong tumang sacong banuaan.

20 Dahel caini, gñani, ipinaapod co camó, ta gñaning maquipagquita sa *saindo*, asin maquipag-olay sa saindo ; huli ta dahelan sa paglaom ni Israel, nagagapus acó caining cadena.

21 Dagnan sinda nagsarabi saiya, Cami day nag-acó nin magña surat na halé sa Judea dapit sa saimo, asin day napa-digdi an si-isay man sa magña tugang, na magbaretâ ó mag sabling anóman na maraot dapit sa saimo.

22 Alagad boót ming madagnog sa saimo an saimong iniisip ; huli ta dapit sa sectang ini, natatalastas mi sa gabos na lugar nagtatarám tumang sa saiya.

23 Asin pinagtalâanan sia nin sarong aldao, nagdirigdi sa saiya an cabalaquidan, sa saiyang naoontocan ; asin sa sainda ipinagsaysay asin pinagsacsihan an cahadéan nin Dios, asin pinapacuyog sinda can mapadapit qui Jesús, sa *palacao can* casogoan ni Moisés, asin nin magña profeta, magpoón sa pagcaága sagcod sa hapon.

24 Asin an ibá nagnagturubod can magña bagay na sinabi, asin an ibá day nagturubod.

25 Asin huli ta sinda day nagcasararô nagharalê, nagsasabi *pa* sa sinda si Pablo can sarong tataramon, Marahay an pagcatarám nin Espiritu Santo, sa gñosô ni Isaias na profeta sa saindang magña magurang,

26 na nagsabi :

Padumán ca sa banuang iní, asin sabihan mo *sinda*,
cun sa pagcadagñog macacadagñog camó, asin day
nindo masasabotan :

asin sa pagcahiling mahihiling nindo, asin day nindo
masasayod :

27 huli ta hominibog an pusô can banuang ini,
asin masaquit na macadagñog an saindang magña taligña,
asin piniquit an saindang magña matá ; ta gñaning day
mahiling can saindang magña matá, asin madagñog
can saindang magña taligña, asin masayodan can
saindang pusô,

asin magbaralic an boót, asin paomayan co sinda.

28 Talastason gñani nindo na an pagliligtas na ini ipinadará
nin Dios sa magña gentil : dadagñogon man ninda ini.

29 (Asin can masabi na nia ining iwing magña bagay,
nagharalê an magña judio, na nagpapasuruhay sinda-sinda
man saná.

30 Asin *si Pablo* nag-ontoc *pa* nin duang taón na bilog sa
saiyang sadiring harong na binabayadan, asin inaacô an gabos
na nagdudurumán *sa pagsongcô sa saiya* ;

31 na ipinaghuhulit an cahadêan nin Dios, asin itinotocô
nia an magña bagay na napapadapit sa Cagurangnan *tang*
Jesu-Cristo sa bilog na capangyarihan, na day nin si-isay man
na nacacapagsagiê sa saiya.

AN SURAT NI SAN PABLO

SA MAGÑA

TAGA ROMA

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, na oripon ni Jesucristo, inapod siyang apóstol, pinili sa paghulit can Evangelio nin Dios,

2 Na ini an ipinanugá caidto nin si saiyang magña profetas dian sa magña casuratan na mahal.

3 Mapadapit can saiyang áquí, na si Jesucristo (na linalang dian sa capagaraquian ni David dapit sa pagcatauo ;

4 Na siya ipinagsaysay na manini-áquí nin Dios na may capangyarihan, dahel sa Espiritu nin cabanalan, huli sa pagcabuhay liuat nin magña gadana), ni Jesucristo Cagurangnan ta,

5 Huli sa saiya inacó niamó an biyayá asin an catongdan ó apostolado, sa pagpasonod sa pagtubod sa gabos na magña banuáan sa gñaran niya.

6 Na sa caibahan ninda camo man anan na magña nagñaranan na tauo ni Jesucristo :

7 Sa gabos sa saindo na magña yaon dian sa Roma, magña na momótan nin Dios, na gñinagñaranan na magña banal : mapasaindo an biyayá asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá, asin ni Jesucristo Cagurangnan.

8 Sa caenotenote nagpapasalamat aco sa sacuyang Dios huli qui Jesucristo dapit sa saindo gabos, na an saindong pagtubod nacacabalagñibog sa bilog na quinában.

9 Háros ta sacsi co an Dios, na sa saiya naglilingcod aco sa sacuyang espiritu dian sa Evangelio nin saiyang áquí, na day mayó nin pagyotong guinigiromdom co camo sa sacuyang magña pagpamíbi,

10 Na naggñagnāyó-gñayó aco, con gñapit magca-igua aco sa sarong panahon, huli sa cabótan nin Dios, nin marhay na paglacao sa pacapadian sa saindo.

11 Háros ta boot co na mahiling camo, sa pacapag-uaras sa saindo nin sarong balaog nin espíritu, sa pagpacarígon sa saindo.

12 Na sa casaysayan, sa pacapagragña sa caibahan nindo dahel can bilog na pagtubod nindo asin sagcod man can sacuyá.

13 Alagad habó aco, magña tugang, na day camo macatalastas na sa balaquid na magña panahon nagmámauot aco na pomadian sa saindo (minsan sagcod gñunian naoolang aco), sa pacapagcamit man dian sa saindo nin tibiaad nang bugña, siring dian sa magña ibang Gentíles man sana.

14 Sa magña Griegos asin sa magña Bárbaros, sa magña madodonong, patin sa bacong magña madonong may caipuhan áco ó may capanugaan aco.

15 Cayá na, con dapit sa mapa-sacuyá, madalé acong mínatalaga sa pagbalagñibog can Evangelio sa saindo man na magña yaon dian sa Roma.

16 Háros ta day aco nasosopog dapit can Evangelio: huli ta iyo an cabagsican na icarahay sa buhay caíto gabos na nagtutubod; sa Judio gñóna asin sa Griego man.

17 Huli ta dían caiyan na-papahayag an catanosan nin Dios sa lambang pagtubod; siring sa pagcasurat: Cayá an banal mabubuhay sa pagtubod.

18 Háros ta macuri ca-hayag can caangotan nin Dios sa lagñit sa gabos na casálan asin cabicóan nin magña tauo, na pinopogolan ninda an catotoohan sa cabicóan:

19 Háros ta itong matátalastasan dapit sa Dios, sa sainda napapahayag; huli ta an Dios ipinahayag sa sainda íyan.

20 Huli ta an magña bagay na day naquiquita manogñod sa saiya, na iyo an saiyang capangyarihan asin pagca-Dios, nalalagdá sa paghiling poon paglalang can Quinában, na anan magcacasarobotan huli can magña bagay na magña linalang; cayá na day sucat mapagpaindahan:

21 Huli ta pagpacamidbid sa Dios, day nagpamurauay sa

saiya siring sa iyo an Dios, day man nagpasalamat; condi na nagcaralaglag si saindang magña pagisip, asin an daing pacatalastas na pusó ninda diminiclom.

22 Na nagsasabi sindang magña madonong, bágo naguin magña mangmang,

23 Asin na rinibay ninda si camurauayan nin Dios na bacong matutunauón sa cabaing can ladauan nin tauo na matutunauón, asin nin magña gamgam, asin nin magña hayupan na may apat na bitis, patin nin magña hálas.

24 Dahel caiyan man an Dios itinogot sinda sa carígsocan, sa magña paghorot nin saindang magña pusó, malá ta nagcaorolaquitan si saindang magña hauac sa sainda man sana.

25 Na sinda sinalihidan an catotoohan nin Dios can caputican, na nagsasamba asin naglilingcod sa magña linalang bacong sa Caglalang, na siya pínagoómao sa magña panahon. Auot pa.

26 Huli caini itinogot sinda nin Dios sa magña gaué-gaué na macacasopog; malá ta minsan si saindang magña babae sinalihidan si dating gaué-gaué can gaueng tumang sa cadatihan:

27 Asin siring man sana caiyan na si magña lalaquí, sa pagpabayá ninda can dating gaué sa magña babae, nagpanlaad si saindang magña paghorot sa sainda man sana, na nagpacaguinibo nin magña bagay na marígsoc si magña lalaquí sa cápua lalaquí man sana, asin na nagcamit sinda man sana can bayad na maninigó sa saindang pagcalagalag.

28 Asin huli ta sa sainda baga day mayó nin pacatalastas sa Dios, an Dios itinogot sinda sa sarong pagisip na marígsoc, sa pag-guibo caitong day maninigó,

29 Na magcatorogob nin gabos na casálan, nin pagsambayan, nin caracsotan, nin pagcaimot, nin carátan; magña panó nin cauríhan, nin paggagadan sa cápua, nin magña cariribocan, nin magña pagdadayá, nin magña capasaluiban;

30 Magña paralanghad, pararatac, magña nau-ugñis sa Dios, pararauay, magña masumbical, mapalangcauon, paralang nin carátan, magña masuhay sa magña caganác,

31 Magña lolong, daing magña boot, day nin ugaleng pagcamoot, day nin magña pagculpá, day mayó nin pagcaherac:

32 Na, nin si pagcatalastasi can paghocom nin Dios sa magña nagñag gagaué can siring na magña bagay na magña magcacanigó can cagadanan, bacó sanang guiniguibo iyan, condi na pinapabayáan pa si magña iba na nagñag guiguibo caiyan.

CAPÍTULO II.

1 Nin huli caiyan day ca macacapanayuma, oh tauo, sa añoman na tódan mo: háros ta dian sa pínaghonáhoná mo sa iba, nagsásalá caman sana sa saymo; huli ta iyan man sana guiniguibo mo, icá na naghohocom.

2 Háros ta naaraman niato na anpaghocom nin Dios siring sa catotoohan tumang sa magña nagñag guiguibo can siring na magña bagay.

3 ¿Asin naghonáhoná ica caiyan, oh tauo, na naghohocom sa magña nag guiguibo can siring na magña bagay, asin guiniguibo mo iyan man sana, na ica macacadulag sa paghocom nin Dios?

4 ¿O pinapahamacan mo an magña cayamanan nin saiyang caboótan, asin pacatíos, patín cahoyóan nin boot, na day nacacatalastas na an saiyang pagcaboot macacadalán saymo sa pacapagsólsól?

5 Alagad huli can saymong catagasan, asin huli can saymong pusó na day mayó nin pagbosol, minarimpos ca sa saymo man sana nin caangotan duman sa aldao nin caangotan asin nin capahayagan can matanos na paghocom nin Dios;

6 Na siya babayadan an lambang saró caítong togñod sa saiyang magña guibo:

7 Sa magña nagñagdanay sa guibong marhay, nagñaghanap can camurauayan asin caomauan asin day pagcagadan, iyo an buhay na daing hangan.

8 Alagad sa magña parapaquig-ial, asin day nagsonod sa catotoohan, condi na nagsonod sa cabicóan, iyo an cacurihan patín caangotan;

9 An casaqitan patín cahorasáan pagpapásanon nin gabos

na tauo na nag-guiguibo caitong maraot, an Judío gñôna asin an Griego man :

10 Alagad an Camurauayan, asin caomauan patin catoninogñan sa quiysay man na nag-guiguibo nin marhay, sa Judío gñôna asin sa Griego man.

11 Háros ta day mayó nin capalaenan an magña tauo dapit sa Dios.

12 Huli ta si gabos na nagñagcasalá siring baga sa mayó nin togon ó ley, sa day mayó nin catogonan sinda magagadan man ; asin si gabos na dian sa togon nagñagcasalá, dian sa catogonan sinda man hohocoman.

13 Háros ta bacong an magña parahinañiog nin togon iyo an magña banal sa Dios, condi itong magña nag-guiguibo can manogñod sa catogonan an papagcanigóon.

14 Háros ta an magña Gentiles na magña day mayó nin catogonan, sa caugaléan con guibohon ninda itong nasa catogonan, an magña siring, minsan gayod mayó nin catogonan, sinda iyo an catogonan sa sainda man sana :

15 Na ipinagpapahayag an guíbo sa catogonan na nasurat sa saindang magña pusó, na nagpapatotoo man sana an saindang magña paghoná, asín nag-aabla sa sainda man sana, patín man nagsasayuma an saindang magña pagisip sa sainda man sana ;

16 Sa aldao na an Cagurangnan maghohocom caitong nahibilom nin magña tauo, siring sa sacuyang Evangelio, huliqui Jesucristo.

17 Uya digdi, ica iguang icaduang pagñáran na Judío asín namumugtac ca sa catogonan, asin nagoogma ó nagpapamurauay ca dian sa Dios,

18 Asin natatalastasan mo an saiyang cabótan, patin pina-pagcanigó mo itong orog carahay, ta nacatalastas ca can togon.

19 Asin nananarig ca na ica iyo an paracabit sa magña butá, ilao nin magña nasa sa cadicloman,

20 Paratocdó sa magña mayó nin pacanood, Maestro nin magña áquí, na igua ca nin dagñog sa pacanood asin sa catotohan nin togon :

21 Alagad ica nangayod na nagtotocdó sa iba, ¿ day ca

ñacacatocdó sa saymo man sana? ¿Ica na naghuhulit na day maghábon, naghahábon ica?

22 Ica na nagsasabi na day magdorog sa bacong agom, nananambay ca sa may agom? ¿Ica na nau-ugñis sa magña aníto, nacacaguinibo ca nin casálan sa may camahalan?

23 ¿Ica na nanánagsag dapit sa catogonan, sa paglapas sa togon pinagpapahamacan mo an Dios?

24 Háros ta an gñaran nin Dios pinaglanghadan huli sa saindo dian sa tahao nin magña Gentiles, siring sa nasusurat.

25 Huli ta an pagturi sa catotoohan may papaquinabagñon, con ootobon mo an togon; alagad con masumbical ca sa catogonan, an saymong pagtuturi maguing bacong sa pagtuturi

26 Con siring sa bagay, ¿con itong day tinuri otobon baga an magña catanosan can togon, ¿day dao papagcanígoon si day niya pagpaturi, na bilang siya sa tinuri?

27 Asin itong sa pagcabuhay day tinuri, con otobon nin marhay an togon, macacasabi siya sa saymo, na sa letra asin sa pagtuturi masumbical ca sa catogonan.

28 Háros ta bacong Judío itong nahahayag; bacó man na an pagtuturi iyo an napapahayag dian sa hauac:

29 Alagad an Judío iyo itong nasa sa irarom nin boot; asin an pagtuturi iyo itong nasa pusó, sa espíritu, bacong sa letra ó surat; an caomauan caini bacong sa magña tauo, condi sa Dios.

CAPÍTULO III.

1 ¿Tara ano an inoogán can Judío? ¿O ano an papaquinabagñon can pagpaturi?

2 Dacol sa gabos na magña bagay. An enot nangayod caiyan, na an tataramon nin Dios ipinaniualá sa sainda.

3 ¿Alagad, páano con may magña nagcapirá sa sainda na day nagtutubod? ¿an day ninda pagtubod maguiguing hamac an catotoohan nin Dios?

4 Day nangayod sa anoman na bagay; condi marhay pa na an Dios mani totoo, asin an gabos na tauo magña puticon; siring sa nasusurat: Tagñaning magcanigó ca sa saymong magña tataramon, asin macadaog ca con paghocoman ca.

5 Asin con an satuyang carátan nagcacaipo can catanosan nin Dios, ¿ ano an sasabihon niato? ¿ Manini bicó dao an Dios na minatao nin silot? (nagtataram aco siring sa tauo).

6 Day nangayod maninigó: ta con sa ibang bagay, ¿ papa-ano an paghocom nin Dios sa mundo ó quinában?

7 Alagad con an catotoohan nin Dios huli can caputican co nagdugang sa camurauayan niya, ¿ tá dao ta minsan siring caini hohocoman pa aco na siring sa paracasalá?

8 ¿ Asin ta dao ta day sominabi (huli ta pinagñag muda cami, asin huli ta an magña iba nagsasabi na nagtataram cami): Gomibo quita nin magña carátan gñaning domatong an magña carahayan? An silot ninda iyo an magcacanigó.

9 ¿ Cayá ano бага? ¿ Magña orog quita ca-rahay sa sinda? Day nangayod: háros ta ipinag sombong na niato an magña Judíos asin an magña Gentiles, na sinda gabos nasa sa irarom nin casálan.

10 Siring sa nasurat: Day mayó nin matanos, day minsan saró lamang;

11 Mayó nin siysay man na nacacamidbid, day mayó nin siysay na naghahanap sa Dios;

12 Si gabos nagpanuruháy, sararó ó biyó sanang naguin mayong paquinabang; day mayó nin siysay man na minaguibo caitong marhay, day nangayod minsan pa saró;

13 Lolobgñan na bucas an saiyang alunan; sa saindang magña dilá ó pagtataram naquíquig-olay sa cadayáan; an rara nin magña rímoranon nahálas an yaon sa irarom nin si saindang magña gñabil;

14 Na an saindang gñosó panó nin magña pagrapsac asin nin capaitan;

15 An saindang magña bitis anan na maguiguian sa pagpabolos nin dugó;

16 An carátan asin an casaquítan yaon sa saindang magña dalan;

17 Asin an dalan nin catoninogñan day sinda nagñagpacamidbid;

18 Day mayó nin pagcatacot sa Dios sa atubang nin saiyang magña mata.

19 Alagad natatalastas ni amo na an gabos na ipinagsasabi can togon, sa magña nasa sa catogonan isinasabi iyan, ta gñaning an gabos na gñosó matacpan, asin na an bilog na quinában pomasacop ó cumuyog sa Dios:

20 Háros ta huli can magña gaué sa catogonan day nin saró man na laman ó hauac na magcacanigó ó macacapagpatotoo sa atubang niya; huli ta dahel can togon ó ley íyo an pacamidbid can casálan.

21 Alagad gñunian, day nin catogonan, an catanosan nin Dios ipinahayag, na pinatotoohan can togon asin can magña profetas:

22 An catanosan nin Dios huli can pagtubod qui Jesucristo, manogñod sa magña nagtutubod sa saiya; huli ta mayó nin calaenan;

23 Háros ta si gabos nagñagcasalá, asin nagcaharaléan can camurauayan nin Dios;

24 Huli ta pinapagcanigó na day sanang halaga huli can saiyang biyayá, huli can pagtubos na yaon dian cay Cristo Jesús.

25 Na sa saiya ipinahayag nin Dios sa caguinhauáan huli can pagtubod sa saiyang dugó, sa pagpahayag can saiyang catanosan, sa pag-guiromdom na ipinatawad, sa saiyang pacatios, si magña casálan na nacalihis.

26 Sa pagmauot na icapahayag niya an saiyang catanosan sa panahon na ini; ta gñaning siya an mani matanos, asin íyo an nagpapatotoo sa nasa pagtubod cay Jesús.

27 ¿Cayá sain camumugtac an capanagsagan? Nasa sa luas. ¿Dahel sa arín na catogonan? ¿Sa magña guibo? Day; condi huli can ley ó catogonan sa pagtubod.

28 Cayá na masasabi nangayod niato na an tauo papagcanigóon siya huli can pagtubod minsan day can magña gaué-gaué sa togon ó ley.

29 ¿An Dios, siya sanang gayo an Dios nin magña Judíos? ¿Bacong Dios man siya nin magña Gentiles? Sa catotoohan Dios man siya nin magña Gentiles.

30 Háros ta saró sana an Dios na íyo an magsasaysay can maninigó huli can pagtubod can pagtuturi, asin huli can pagtubod papagcanigóon man niya an daypagpaturi.

31 ¿ Con siring linalaglag niamo an ley ó catogonan huli can pagtubod? Day nangayod; condí ibínubugtac ó guiniguibo niamo an ley.

CAPÍTULO IV.

1 ¿ Tará, anong masasabí, nangayod, niato dapit can nacamtan ni Abraham na satuyang Amá dapit sa lamán ó hauac ó sa pagcatauo?

2 Na con si Abraham pinapagcanigó siya huli sa magña guibo, macacapagogma siya; alagad day manonogñod sa Dios.

3 Háros ta, ¿ ano an sabi sa nasusurat? Asin nagtubod si Abraham sa Dios, asin ibinilang sa catanosan niya.

4 Alagad sa parapatangdan, day ibinibilang sa saiya na siring sa ugay ó biyayá an tangdan, condí sa cautagñan.

5 Alagad sa day nag-guiguibo, alagad nagtutubod dian sa nacapagpacanigó sa daing isosogad, an pagtubod ibinibilang sa saiya na catanosan ó cabanalan.

6 Siring man si David olay paladan an tauo na pinapagcanigó sa saiya na catanosan, minsan day nin magña guibo.

7 Na an sabi: Magña paladan itong ípinagpatawad an saindang magña carátan, asin an saindang magña casálan natahuban.

8 Paladan an lalaqui na day siya napanalá nin Cagurangnan.

9 ¿ Maninigó sana dao an capaladan na ini dian sa pagpaturí, ó dian man sa day pagpaturí? háros ta olay niamo na qui Abraham ibinilang sa saiya na cabanalan ó catanosan si pagtubod

10 ¿ Paáno nangayod pagbilagñan sa saiya caiyan? ¿ sa pagpaturí, ó dian sa day pagpaturí? Bacong sa pagpaturí, condí sa day pagpaturí.

11 Asin ínacó an pagturi huli sa tandá, sa lagdá nin catanosan can pagtubod na quinamtan niya sa pagpaturí: ta gñaning maguing Amá siya nin gabos na magña nagtutubod na day nagpaturí, ta gñaní man na íbilang sa sainda na catanosan;

12 Así Amá nin pagpaturí, bacó sanang sa magña nasa pagpaturí, condí man sa magña nagsosonod sa magña guirá nin

pagtubod na nangyari sa satuyang Amang Abraham can day pa tinuturi.

13 Háros ta bacong huli sa catogonan itinao an panugá qui Abraham ó sa saiyang magña capagaraquian, na manini parapanonod can quinaban, condi huli sa catanosan nin pagtubod.

14 Háros ta con si magña nasa sa ley ó catogonan iyo an magña parapanonod, daing háros con siring an pagtubod, asin day nin capacanan an panugá.

15 Háros ta an catogonan nacacapangot. Háros ta sain man na mayó nin catogonan, mayó man nin calapasan.

16 Nin huli caiyan, an dahelan iyo an pagtubod, ta gñaning maguing huli sa biyayá; ta gñaning an capanugaan magdanay sa gabos na capagaraquian, bacó sanang gayo sa caítong nasa sa catogonan, condi man sa nasa pagtubod cay Abraham, na siya iyo an Amá niato gabos,

17 (Siring sa nasusurat: Na siring sa Amá ca nin dacol na magña tauo ibinugtac taca) sa atubang nin Dios na sa saíya nagtubod; na siya minatao nin buhay sa magña gadana, asin ináapod an magña bacong maninigó siring baga sa magña magcacanigó.

18 Siya nagtubod dian sa paglaom na tumang sa paglaom, na maguing Amá nin dacol na magña catauohan, siring sa ipinagsabi sa saíya: Maguiguing siring an saymong capagaraquian.

19 Asin day siya nagluyá sa pagtubod, day man pinag-honahoná na si hauac niya gadana (malá ta igua na gayod nin sangatos na magña taón si edad), minsan pa si gadan na guinicanan ni Sara;

20 Day man sa capanugaan nin Dios nagduadua na day mayó nin panarig: condi na naging nagpacarigon sa pagtubod, na nagpapainurauay sa Dios,

21 Panó siya nin pagtubod ó paglaom na ito gabos na ipinangá, macacamban man sa pagguibo caiyan.

22 Nin huli caiyan pinapagcanigó ó ibinilang man sa saíya na cabanalan ó catanosan.

23 Asin bacó lamang dahil sana sa saíya isinurat ini na ibinilang sa saíya;

24 Condi man huli sa satuyá, ibibilang iyan, na con sa casayuran, sa satuyá na nagtutubod dian sa saíya na nagbagñon sa magña gadana qui Jesús Cagurangnan ta.

25 Na siya naging atang ó idinolot huli can satuyang magña casálan, asin binuhay liuat sa pagpatotoo sa satuyá.

CAPÍTULO V.

1 Pacapapagcanigoā sa satuyá nangayod huli can pagtubod, igua quita nin catoninogñan manogñod sa Dios huli qui Jesucristo Cagurangnan niato:

2 Na huli man sa saíya macacalaog man quita huli sa pagtubod sa biyayang iní na dian quita nagdadananay, asin nagoogma quita sa paglaom can camurauayan nin Dios.

3 Asin bacong iní sana, condi man nagoogma pa quita sa magña casaqitan, sa pacatalastas na an casaqitan namumugña. nin pacatios;

4 Asin an pacatios, nagpapatotoo; asin an pagpatotoo, paglaom;

5 Asin an paglaom day nacacasopog; háros ta an pagcamoot nin Dios nacacauarac sa satuyang magña pusó huli can Espiritu Santo na iuinaras sa satuyá.

6 Huli ta si Cristo, can quita anan na magña maluluya pa, sa capanahonan niya nagadan dahel sa magña daing boot ó mararaot.

7 Totoong gayo na talagsad na an saró magadan dahel sa sarong banal: sa gabos ó sa бага man mangyayari na an saró pumusong magadan dahel nin si marahay.

8 Alagad an Dios pinahahalagahan an saíyang pagcaherac sa satuyá, huli ta can magña paracasalá pa quita, si Cristo nagadan huli sa satuyá.

9 Con siring orog pa gñunian, pacapapagcanigóa sa satuyá huli can saiyang dugó, huli sa saíya magpapacaligtas quita sa caangotan.

10 Háros ta con caidto na magña caiual pa quita, nacapaquigóli quita sa Dios huli can pagcagadan nin si saiyang áquí;

orog pang gayo, na naquigóli na quita, macacaligtas quita huli can saiyang pagcabuhay liuat.

11 Asin bacong ini sana, condi pa nagñag-oogma quita sa Dios huli qui Jesucristo Cagurangnan niato, na huli sa saiya inacó ó nacamtan niato gñunian an paquipagóli.

12 Na con siring, dominatong an paquigóli huli sa saró, siring man na an casálan lomínaog sa quinában huli sa sarong tauo, asin dahel can casálan dominatong si cagadanan, asin an cagadanan nacadatong nin siríng, sa gabos na magña tauo, háros ta si gabos nagñagcasalá.

13 Háros ta sagcod can pagdatong can catogonan, an casálan didiana sa quinában; alagad day ibinibilang na casálan can mayó pa nin catogonan ó ley.

14 Minsan siring, nangyari an cagadanan magpoon sana qui Adam sagcod qui Moisés, sagcod pa sa magña day nagñagcasalá nacadamay bilang sa casumbicalan ó calapasan ni Adam; na siya iyo an ladauan caitong madatong.

15 Alagad bacong siring sa casálan ó calapasan, an naguing balaog; háros ta con huli sa calapasan caidong saró nagcagaran dan si cabalaquidan, labi pang gayó diminacol si biyayá nin Dios sa magña cadaclan, asin si balaog huli can biyayá nin saró catauo, na si Jesucristo.

16 Day man sa bagay na dahel baga sa sarong casálan, siring man sana an balaog: háros ta an paghocom sa catotoohan guiminican sa sarong casálan na masilotan, alagad an biyayá guiminican sa bacol na magña calapasan sa pagpatotoo.

17 Háros ta, con dahel sa sarong calapasan nangyari an cagadanan huli sa saró, orogpang gayo mangyayari sa pagcabuhay huli sa sarong Jesucristo itong magña magcacamit can dacol na magña biyayá, asin can balaog nin catanosan.

18 Na con cayá na, con baga sa sarong calapasan nangyaring dominatong an casálan sa gabos na magña tauo na masilotan, siring man huli sa sarong catanosan dominatong an biyayá sa gabos na magña tauo sa pagpatotoo can pagcabuhay.

19 Háros ta con huli sa casumbicalan nin si saró catauo si magña cadaclan naguing magña paracasalá, siring man huli sa

pagsonod nin saró si magña cadaclan maguiguing magña banal ó matanos.

20 Alagad an togon-lominaog tagñaning an casálan magdugang ; alagad can si casálan timinobó ó nagdugang, diminacol pang orog si biyayá ;

21 Tagñaning siring sa bagay na an casálan nangyari na sa cagadanan, siring man an biyayá mangyari huli sa catanosan na manogñod sa pagcabuhay na daing catapusan huli qui Jesu-cristo Cagurangnan niato.

CAPÍTULO VI.

1 ¿Tara ano an masasabi niato? Magdadanay quita sa casálan tagñaning an biyayá magdugang?

2 Day maninigó. Háros ta quita si magña nagcagaradan sa casálan ¿papáno na magcaburhay pa quita guiraray dian caiyan?

3 ¿O day camo nacacaaram na quita gabos na nagcaburuniagan dian qui Cristo Jesús, anan na nabuniagan quita sa pagcagadan niya?

4 Háros anan quitang magña ilinobong sa caibahan niya sa cagadanan huli can pagcabuniagui satuyá ; tagñaning huli ta si Cristo nabuhay liuat sa magña gadana huli sa camurauayan nin Amá, siring man sana magñag-lacao quita sa bagong pagcabuhay.

5 Háros ta con natatanom quita na cairiba dian sa saiya sa cabaing nin si saiyang pagcagadan, siring man sana macaca-baing quita sa saiyang pagcabuhay liuat :

6 Na natatalastas ini, na si daan niatong ó sí enot niatong tauo sa caibahan niya pinadupa sa crúz, tagñaning an hauac nin casálan malaglag, gñaning day na quita maglingcod pa sa casálan.

7 Háros ta itong gadana ó nagadan, na hocoman na can casálan.

8 Asin con nagadan man quita sa caibahan ni Cristo, minatubod man quita na mabubuhay quita dian sa saiya ;

9 Na naaaraman na si Cristo, huling nabuhay siya liuat sa

magña gadana, day na magagadan: an cagadanan day na maghahacbao ó mangyayari sagcod lamang sa saiya.

10 Huli ta si pagcadana, sa macasaró nagadan sa casálan; alagad an pagcabuhay, mabubuhay sa Dios.

11 Síring man camo, maghonáboná camo na sa catotoohan anan na magña gadana camo sa casálan, alagad magña buhay sa Dios dian qui Cristo Jesús na Cagurangnan niato.

12 Day nangayod magdanay, an casálan sa saindong hauac na magagadanon, na pagcuyugon nindo siya sa saiyang magña carigsocan;

13 Day man nindo ipagdolot an saindong magña cabtang nin hauac sa casálan na maguin dahelan ó casangcapan nin carátan; condi na domolot camo sa Dios siring sa magña nabuhay sa magña gadana, asin an saindong magña cabtang nin hauac mapa sa Dios na bilang magña casangcapan nin catanosan.

14 Huli ta an casálan day maghahadé sa saindo; háros ta day camo nasa sa casacopan nin togon, condi nasasacopan nin biyayá.

15 ¿Con cayá ano baga? Magcacarasalá quita huli ta mayó quita sa nasasacopan nin togon, condi na nasa biyayá? Day nangayod.

16 ¿Day camo nacacatalastas na con quiysay camo naglilingcod man sana na bilang magña oripon sa pagcuyog sa saíya, anan camong magña oripon caito na sa saíya nagsosonod camo, ó sa casálan gñaning magadan, ó sa pagsonod manogñod sa catanosan?

17 Alagad salamat sa Dios, ta minsan nagui camong magña oripon nin casálan, nagñag-cuyog camo nin todoc sa pusó caitong paagui nin pagtoedó na sa saíya nagpandolot camo;

18 Asin pagpacaligtas sa casálan, nagui camong magña oripon nin catanosan.

19 Sinasabi co an bagay na dapit sa tauo huli can caluyahan nin saindong laman ó hauac: na huli ta manogñod sa carátan ipinagdolot nindo si saindong magña cabtang nin hauac sa paglingcod sa carupitan asin sa cararátan, siring man gñunian

manogñod sa cabanalan ipagdolot man nindo an saindong magña cabtang nin hauac sa paglingcod sa catanosan.

20 Huli ta can nagui camong magña oripon nin si casálan, anan camong magña may rogaring na capagboótan ó day nasacopan can catanosan.

21 ¿ Anong bugña nangayod an nacamtan nindo caitong magña bagay na iyan iquinasosopog nindo gñunian? huli ta an catapusan ninda ó caiyan iyo an pagcagadan.

22 Alagad gñunian, na magña ligtas camo sa casálan, asin naging magña oripon camo nin ó sa Dios, magcacamit camo nin bilang saindong bugña ó paquinabang can caomauan ó cabanalan, asin sa catapusan an buhay na daing catapusan.

23 Huli ta an bayad can casálan iyo an cagadanan: alagad an biyayá ó ugay nin Dios iyo an pagcabuhay na daing catapusan dian qui Jesucristo Cagurangnan niato.

CAPÍTULO VII.

1 ¿ Nagpapainda camo ó day camo nacacaaram, magña tugang, (háros ta nagtataram aco sa magña nacacatalastas can togon) na an togon naghahadé sa tauo con siya nabubuhay pa?

2 Huli ta an babae na nasasacopan nin agom, con an agom buhay pa masasapagcuyog siya sa pagboot; alagad con gadana an agom, hiuas ó ligtas na siya sa pagboot ó catogonan nin agom niya.

3 Cayá na, con nabubuhay pá an agom na lalaqui, aapodon siyang parapasambay sa bacong agom con maquisaró siya sa ibang lalaqui; alagad con an saiyang agom magadana, ligtas na siya sa pagboot; malá ta day na siya sasabihon na parapasambay sa bacong agom con somaró siya sa ibang agom.

4 Siring man camo, magña tugang co, anan na magña gadana camo sa catogonan huli can hauac ni Cristo, gñaning masa iba na camo, na con sa casayudan, marogarigñan caito na nabuhay liuat sa magña gadana, tagñaning magñagbugña quita nin manogñod sa Dios.

5 Huli ta ninsi nasa sa laman pa quita, si magña pagmaté nin magña casálan na gominican huli sa catogonan, nangyayari

sa satuyang magña cabtang nin hauac na namumugña sa cagadanan.

6 Alagad gñunian nacaligtas na quita sa catogonan, ta nagadana dian sa togon na dian caiyan naoolang quita, tagñaning macapaglincod quita sa bagong espiritu, asin bacong sa cadaanan nin surat ó letra.

7 ¿ Cayá ano an sasabihon niato? ¿ An catogonan iyo an casálan? Day nangayod. Alagad aco day nacamidbid can casálan con bacong huli can togon: háros ta day coman mami-midbid an marompot na paghorot nin hauac ó pagsambay, con day nagsasabi an togon: Day ca maará.

8 Alagad an casálan, nin si macácua nin dahelan, nangyari sa sacuyá huli can catogonan an pagcaará ó paghorot na marompot gabos: huli ta con day an togon an casálan gadan cutána.

9 Cayá gñani na, aco nabubuhay day nin catogonan can sarong panahon; alagad pagdatong can catogonan, si casálan nabuhay liuat, asin aco nagadan.

10 Asin naaraman co na an catogonan, ilinagdá sa cabuhayan, manognod sa sacuyá magagadan;

11 Huli ta an casálan, can pacacua nin dahelan, dinayaan aco huli can pagboot ó catogonan, asin huli caíni guinadan aco.

12 Con siring an togon sa catotoohan mahal asin an pagboot mahal, matanos asin marhay.

13 ¿ Con siring caiyan itong marhay, sa sacuyá naging cagadanan? Day; condi na an casálan, sa pacapahayag niang casálan, huli caitong marhay nangyari sa sacuyá an cagadanan, ta naging casálan siya sa bagay na íni huli can catogonan.

14 Héros ta naaraman niato na an togon mapadapit íyan sa calag; alagad aco na nasa laman ó hauac pa, ipinabacal sa caoripnan nin casálan.

15 Huli ta si guinguibo co day co nasasabotan, minsan pa si binoboot co day co guinguibo; condi na itong nau-ugñisan co, ito an guinguibo co.

16 Asin con itong si inaabóan co, ini iyo an guinguibo co, pinagmamarhay ó pinapagcanigó co na an togon marhay.

17 Malá ta day na baga aco nagguiguibo caito, condi an casálan na nagdadanay sa sacó.

18 Asin natatalastas co na sa sacuyá, (na con sa casayudan, sa sacuyang laman ó hauac) day nagdadanay ó nagoontoc an carahayan : háros to igua aco nin pagcamoot, condi sa pagguibo nin carahayan day co iyan ináabot.

19 Huli ta day co guiniguibo an carahayan na binoboot co ; condi si maraot na hinahabóan co, ini an guiniguibo co.

20 Asin con guiniguibo co si itong hinahabóan co, bacó nang aco an minaguibo caiyan, condi an casálan na nagoontoc sa sacuyá.

21 Cayá na, can boot acong gomibo nin marhay, nácuca co an togon na ini : Na an maraot uya sa sacuyá.

22 Háros ta sa sacuyang paghonáhoná sa irarom nin sacuyang boot, nagoogma aco dian sa catogonan nin Dios :

23 Alagad nacacahiling aco nin ibang catogonan sa sacuyang magña cabtang, na minatunang sa pagboot nin sacuyang espíritu, asin na dinadara acong bihag sa catogonan ó ley nin casálan na uya sa sacuyang magña cabtang nin hauac.

24 ¡Macacaherac na tauo aco! ¿Siysay an macacaagao sa sacuyá sa hauac sa cagadanan na ini?

25 Nagpapasalamat aco sa Dios, huli qui Jesucristo Cagurannan niato. Cayá gñani na, aco man sana sa pagisipisip naglilingcod aco sa togon nin Dios, alagad sa laman ó hauac naglilingcod aco sa catogonan dapit sa casálan.

CAPÍTULO VIII.

1 Cayá gñunian nangayod day mayó nin silot sa magña yaon dian qui Cristo Jesús, itong day nabubuhay nin siring sa laman ó hauac, condi siring sa espíritu.

2 Huli ta an ley ó catogonan nin Espíritu nin pagcabuhay dian qui Cristo Jesús ilinigtas aco sa ley ó catogonan dapit sa casálan asin sa cagadanan.

3 Háros ta itong day mahibimo sa catogonan, ó mapapañot sa ley, huli ta maluya siya huli can laman, an Dios pagcasobolan can saiyang *áqui* sa cabaing can laman ó hauac nin

casálan, asin dahelan can casálan, sinilotan niya an casálan dian sa laman ;

4 Tagñaning an catanosan nin togon maotob sa satuyá, na day quita maglacao ó mabuhay siring sa laman ó hauac, condi siring sa espíritu.

5 Huli ta an magña nabubuhay na siring sa laman sinda, si magña bagay na anan na sa dapit sa laman ó hauac an pinagguiguibo ninda ; alagad an magña siring sinda bilang sa espíritu, si magña bagay man na dapit sa espíritu.

6 Huli ta an caisipan ó boot nin hauac iyo an cagadanan ; alagad an boot can espíritu iyo an pagcabuhay asin catoninogñan :

7 Háros ta an boot nin laman iyo an paquigial sa Dios ; huli ta day mínapasacop sa togon nin Dios, asin day man macacahimo ó mangyayari.

8 Cayá na an magña nasa sa laman day macacapasonó sa Dios.

9 Alagad camo day nasa sa laman, condi nasa sa espíritu, con бага an Espiritu nin Dios nagoontoc dian sa saíndo. Asin con ígua nin saró na mayó nin Espiritu ni Cristo, an siring na tauo bacong rogaring niya.

10 Alagad con si Cristo yaon dian sa saíndo, an hauac sa catotoohan gadana dahelan can casálan ; alagad an espíritu buhay dahelar can catanosan.

11 Asin con an Espiritu caítong bominagñon sa magña gadana qui Jesús nagoontoc dian sa saíndo, itong bominagñon cay Cristo Jesús sa magña gadana, papabuhayon man an saíndong magña hauac na magagadanon huli can Espiritu niya na nagoontoc dian sa saíndo.

12 Con cayá, magña tugang, anan quitang magña may utang, bacong sa laman, gñaní quitang mabuhay nin siring sa laman :

13 Háros ta con бага mabubuhay camo nin siring sa laman ó sonod sa laman, magcacagaradan camo ; alagad con huli can espíritu pogolan nindo an magña gaué-gaué nin laman ó hauac, mabubuhay camo.

14 Huli ta gabos itong magña nagcucuyog sa espíritu nin Dios, an magña siring, sinda magña aquí nin Dios.

15 Háros ta day camo nagecamit can espíritu nin caoripnan na masa pagcatacot camo guiraray ó mamugtac camo guiraray sa pagcatacot; condi nagecamit camo can espíritu nin pagpaniaquia, na huli caiyan nagecucurahao ó nagaapod quita. Abba. Amá.

16 Huli ta an Espíritu man sana nagpapatotoo sa satuyang espíritu na magña áquí quita nin Dios.

17 Asín con бага magña áquí, anan magña parapanonod man; magña parapanonod nin Dios, asin cápua parapanonod ni Cristo; con бага man magtios quita sa caibahan ó cadamay niya, tagñaning sa caibahan niya pamurauayon quita.

18 Háros ta minatubod aco na totoo na itong sa panahon na ini tinitios, day sucat icacabaing can ó sa camurauayan na madatong na sa satuyá ipapahayag.

19 Háros ta an danay na pagmauot nin magña linalang naghahalat can capahayagan nin magña áquí nin Dios.

20 Huli ta an magña linalang nagecasaracopan can capahamacan ó caratan, bacong sa socol, condi huli ó dahelan can nagpasacop sa sainda sa paglaom,

21 Na an magña linalang man sana magpapacaligtas sa caoripnan nin carátan sa pacaligtas na mamurauayon nin magña áquí nin Dios.

22 Huli ta naaaraman niato na an gabos na magña linalang nagñag-aagragñay sararó sana, asin sararó sana nasa sa pagñáquí sagcod gñunian.

23 Asin bacong sinda sana, condi camí man sana, na may magña enot na paquinabang nin Espíritu, camí man nag-áagragñay sa irarom nin samuyang magña pusó man sana, na naghahalat can pagpaniaquia, na con sa casayuran, an pagtubos can samuyang hauac.

24 Háros ta dian sa paglaom macacaligtas quita; alagad an paglaom na naquiquita, bacong paglaom iyan; háros ta itong naquiquita nin saró, ¿ano an paghahaltan pa?

25 Alagad con itong day niato naquiquita hinahalat niato, huli sa pacatios naghahalat quita.

26 Asin siring man sana an Espíritu nagtatabang sa satuyang caluyahan ó caculagñan: háros ta naghahagad quita

siring sa magcacanigó, day niato iyan naaaraman; condi na an Espiritu man sana naghahagad huli sa satuyá nagaagra-gñay nin day masabi.

27 Alagad an nacacaladop nin magña pusó, nacacaaram con ano an pinagmamauot nin Espiritu, háros ta siring sa cabótan nin Dios, naghahagad huli sa magña banal ó santos.

28 Asin nacacatalastas quita na idtong magña namomoot sa Dios, an gabos na magña bagay tinatabagñan sinda sa caraha-yan, na sa casayudan, si magña siring sa pinagmauot ninda anan na magña inapod.

29 Huli ta si magña namidbiran caidiong enot, pinagtala-gahan man tagñaning maguing sonó ó cabaing sa ladauan nin saiyang *Áqui*, tagñaning magui siang matuang *Áqui* dían sa dacol na magturugang;

30 Asin si magña isinobol sa saindang capaladan, sinda inapod man; asin si magña inapod niya, sinda man pinapag-canigó; asin si magña pinapagcanigó, sinda man pinamu-rauay.

31 ¿Cayá anong sasabíhon niato caini? Con an Dios yua sa satuyá ó oyon sa satuyá, ¿siysay an tumang sa satuyá?

32 Ito na minsan si *Áqui* niyang tunay ó sadiri day pina-tauad, condi idinolot siya huli sa satuyá gabos, ¿tá dao ta day man quita uauarasan niya sa caibahan caito can gabos na magña bagay?

33 ¿Siysay an magsosombong sa magña pinili nin Dios? An Dios iyo an nagsasaysay ó nagpapacanicó ó nagtátao nin catanosan.

34 ¿Siysay an magsisilot ó magtatao nin casálanan? Si Cristo iyo itong si nagadan; alagad man, itong nabuhay liuat, itong sarópa namumugtac siya sa totoo nin Dios, na siya man nagsosorog sa satuyá.

35 ¿Siysay magpapa-harayó sa satuyá sa pagcamoot qui Cristo? an casaquitan? ó an cahorasaan? an paglamag? ó an gotom? ó an cadaihon? ó an pagalaman? ó an cuchillo?

36 Siring sa nasusurat: Dahel sa saymo anan na magña garadan cami sa gabos na panahon: anan cami na inalagahan siring sa magña ovejas na bobonón.

37 Caidto, sa gabos na magña bagay na ini guiniguibo niamo an labi sa pacadaog huli caito na namoot sa samó.

38 Nin huli caiyan minatubod aco na minsan an cagadanan, minsan an buhay, minsan an magña Ángeles, minsan an magña principados ó cahadéan, minsan an magña capang-yarihan, minsan itong manogñod gñunian, minsan itong omaaboton,

39 Minsan itong halangcao, minsan itong hababá, minsan pa siysay man na linalang day sa satuyá macapasuháy sa pagcamoot sa Dios, na yaon dian qui Cristo Jesús na Cagurangnan niato.

CAPÍTULO IX.

1 Sa catotoohan sinasabi co sa gñaran ni Cristo, day aco nagpuputic, na nagpapatotoo sa sacuyá an sacong paghonáhoná sa gñaran nin Espiritu Santo,

2 Na igua aco nin daculaon na camondóan asin danay na colog sa sacuyang pusó.

3 Ta magmamauot aco man sana na macabulag qui Cristo huli can sacuyang magña tugang, si anan na sacuyang magña cadodogó ó parientes dapit sa laman;

4 Na magña israelitas, na sa sainda iyo an pagpaniaquía, asin camurauayan, asin an tipan, asin an paglagdáan can togon, asin an pagsamba, patin an magña panugá;

5 Na sinda iyo si magña caganác, asin sa sainda guiminican si Cristo dapit sa laman ó hauac, na siya iyo an Dios nin gabos na magña bagay, pinagoomao sa gabos na magña panahon. Auot pa.

6 Bacó, minsan siring, na an tataramon nin Dios magculang: háros ta bacong an gabos na magña taga Israel anan sindang magña Israelitas;

7 Minsan huli ta capagaraquian ní Abraham, anan sinda nang magña áquí gabos; condi: Dian qui Isaac aapodon sa saymo na guinicanan.

8 Na sa casayudan: Bacong ito si magña áquí nin laman,

sinda an magña áquí nin Dios; condi itong magña áquí nin capanugáan, mabibilang sa capagaraquían.

9 Háros ta an tataramon nin capanugáan iyo ini: Háros ta sa panahon na ini madatong aco, asin si Sará magcacaigua nin sarong áquing lalaqui.

10 Asin bacong ini sana; condi man si Rebeca magnignidam nin saró, sa qui Isaac na satuyang Amá,

11 (Háros ta day pa namumundag, asin day paman naca-guinibo minsan marhay minsan maraot, tagñaning an gayac nin Dios siring sa cabótan, bacong huli sa magña guibo condi huli caitong nagaapod, macapagdanay;)

12 Isinabi sa saiya na an orog cadaculá maglingcod sa orog casaday.

13 Siring sa nasusurat: Sa qui Jacob namoot aco, alagad qui Esaú naugnís aco.

14 ¿Cayá anong sasabihon niato? ¿Na igua nin cabicóan dian sa Dios? Day nangayod sa anoman na bagay.

15 Alagad qui Moises an olay: Maheherac aco sa maheheracan co, asin maaanyayá aco sa sucát maanyayáan co.

16 Cayá na bacong sa caitong namomoot, bacó man sa nagdadalagan, condi sa Dios na igua nin pagcaherac.

17 Háros ta an Escritura ó Casuratan nagsasabi dapit cay Faraón: Na manognod man sana caini, pinatindog taca sa pagpahayag dian sa saymo can sacuyang cabagsican, asin na an gñaran co maipag balagnibog sa bilog na dagá.

18 Na con sa bagay si itong may pagcamoot may pagcaherac; asin an namomoot pinaparigon.

19 Cayá sasabihan mo aco gayod: ¿Cayá tádao ta naa-ángot? háros ta, ¿siysay an macaca tumang sa saiyang cabótan?

20 Alagad, oh tauo siysay ca na maquipagpasuhay sa Dios? Macacasabi an bobog na dagá ó basong daga ó daod sa caguibo sa saiya: ¿Tá dao ta guinibo mo aco nin siring?

21 ¿O day nin capangyarihan an paraguibo nin sado ó dolay sa pacaguibo dian sa sarong pagmasa niya man sana nin sarong sado ó daod na macacaómao asin an saró ó iba macacasopog?

22 ¿Asin ano, con an Dios, boboton niyang ipahayag an saiyang caangotan asin guibohon na mamidbiran an saiyang capangyarihan, tinios sa daculang cahoyóan si magña basos nin caangotan na naandam sa cagadanan,

23 Asin sa pagpamidbid can magña cayamanan nin saiyang camurauayan, ipinahayag iyan sa magña baso nin pagcaherac na inandam niya manogñod sa camurauayan ;

24 Na iyan man inapod, na sa casayudan, sa satuyá ó quita, bacó sanang sa magña judios, condi man sa magña Gentiles ?

25 Siring man sa Oseas an olay : Aapodon co si bacong sacuyang banuáan, na banuáan co ; asin an day co namotan, namomotan.

26 Asin mangyayari, na dian sa lugar na pinagsabihan sa saindo : Camo bacong sacuyang banuáan : dian aapodon na magña aquí nin buhay ó nabubuhay na Dios.

27 Si Isaias man nagaagragñay dapit can Israel : Con an magña aquí nin Israel siring бага sa baybay nin dagat an magña cabilagñan ninda, an magña reliquias ó matatadá mag-papacaligtas :

28 Háros ta an Cagurangnan guiguibohon niya an tataramon na macacanhon asin madadalé sa catanosan, háros ta tataramon na hayocong.

29. Asin siring can isinabi caito ni Isaias : Con an Cagurangnan nin magña ejércitos day quita uinalatan ó tinadáan nin guinicanan, nagpaca-arog gayod quita can Sodoma, asin naca baing quita can Gomorra.

30 ¿Cayá anong sasabihon niato ? Na si magña Gentiles na mayong quinucuyog na catanosan, nagñagpacaabot nin catanosan, na con sa casayudan, itong catanosan na huli sa pagtubod ;

31 Alagad si Israel na nagcucuyog can togon nin catanosan, day nacaabot sa togon nin catanosan.

32 ¿Tá dao ? Huli ta quinucuyog ninda iyan bacong huli sa pagtubod, condi siring huli sa magña gaué-gaué na nasa ley ó togon : nin huli caiyan nagcadarasmag sa gapong síngcogan ó mahalnas.

33 Siring sa nasusurat : Uya hilingña digdi ibubugtac co sa

Sión an gapong mahalnas, asin gapong mahohologan; asin itong magtubod dian caiyan, day pagsosopogon.

CAPÍTULO X.

1 Magña tugang, sa catotoohan an boot nin sacuyang pusó asin an sacuyang pamibí sa Dios dapit can Israel manogñod sa carahayan.

2 Háros ta aco pinapatotoohan co como na igna nin paghigñat sa Dios, alagad bacong sonó sa pagisip.

3 Huli ta nin si pagpinda ó day pagpacatalastas can catanosan nin Dios, asin na naghihigñoa na mangyari si saindang sadiring catanoñan, day nagñag-cuyog sa catanosan nin Dios.

4 Háros ta an catuyuhan nin togon ó ley iyo si Cristo, na mani catanosan caito gabos na minatubod.

5 Huli ta si Moisés nagsasaysay can catanosan na itong huli can ley ó catogonan: Na an tauo na gomibo can magña bagay na ini, mabubuhay huli caiyan.

6 Alagad an catanosan na naguing huli sa pagtubod nagsabi nin siring: Day ca magsabi sa saymong pusó: ¿Siyasay macacasacat sa lagñit? (na con sa casayudan, na madará sa ibabá si Cristo:)

7 ¿O Siyasay macacahilig sa irarom? (na con sa casayudan, na icabalic na madará digdi si Cristo hale sa magña gadana).

8 Alagad ¿ano an olay? Haranina an tataramon, sa saymong gñosó asin sa saymong pusó. Iní iyo an tataramon na sucat tubudan, na iyan pinaghuhulit niamo:

9 Na con magboboyboy ca sa saymong gñosó sa Cagurangnan na Jesús, asin tumubod ca sa saymong pusó na an Dios binagñon siya sa magña gadana, macacaligtas ca.

10 Háros ta nagtutubod nin sa pusó dapit sa catanosan alagad nagboboyboy sa gñosó dapit sa caomayan.

11 Huli ta an Casuratan nagsasabi: Gabos idto na magtubod sa saiya, day masosopog.

12 Háros ta day mayó nin pinagcacalaenan an Judío sa Griego: háros ta ito man sana na iyo an Cagurangnan nin

gabos, iyo an mayaman manogñod sa gabos na nagpapaalao ó nagaarang sa saiya :

13 Huli ta gabos idto na magaarang can gñaran nin Cagurangnan, macacaligtas.

14 ¿Cayá, páano baga pagarang caidto na sa saiya day nagtubod? ¿Asin papáno an pagtubod caito na dapit sa saiya day nagpacadagñog? ¿Asin papáno an pacahinañiog, na day nin siysay man na maghulit sa sainda?

15 ¿Asin papánong macapaghulit con bacong magña isinobol? Siring sa nasurat: ¡Canigoan an magña cagayunan can magña bitis ó guirá nin si magña nagbabalagñibog can Evangelio nin catoninogñan, nin si magña nagbabalagñibog can Evangelio nin magña carahayan!

16 Alagad bacong an gabos nagecucuyog sa Evangelio; Háros ta nagsabi sí Isaías: Cagurangnan, ¿siysay an nagtubod can samuyang balagñibog?

17 Con siring, an pagtubod iyo itong huli sa paghinañiog; asin an paghinañiog huli sa tataramon nin Dios.

18 Alagad olay co: ¿Day nagpacadagñog? Condi marhay pa, na sa bilog na dagá nacabulalas si cabantugan ó dagñog ninda, asin sagcod sa magña casagcoran nin pagcatalidong nin dagá si magña tataramon ninda.

19 Alagad olay copa: ¿Day namidbid ini nín Israel? Sa caenot-enoté si Moisés nagsabi: Aco sásadolon co camo sa paghígnōa huli ó sa tauo na bacong sacuyá; huli sa tauo na mayó nin paghonáhoná aagñaton co camo sa caangotan ó na maangot camo.

20 Asin si Isaías saysay na gayo nagsabi: Nâcua aco can magña day naghahanap sa sacuyá; nagpahayag aco sa magña day nagoosisa dapit sa sacó.

21 Alagad dapit can Israel nagsasabi: Bilog na aldao hinonat co si sacuyang magña camot sa sarong banuáan na masumbical asin parapanuhay.

CAPÍTULO XI.

1 Cayá an olay co: ¿Isinicual nin Dios an banuaan nia?

Day saanoman na bagay. Huli ta acoman Israelita, sa capag-
 araquían ni Abraham, sa tribu ni Benjamín.

2 Day isinicial nin Dios an banuáan niya, na siya minidbid
 gñona caidto. ¿O day camo nacacaaram con ano an nasasabi
 dapit cay Eliás can Casuratan? siring sa naquiquigolay sa
 Dios tumang sa Israel nagsasabi:

3 Cagurangnan, si magña profeta ó pararoquíao mo guina-
 radan, asin si magña altares mo guínarabá; asin aco an naua-
 lat sana, asin naghibirigñoang garadanon aco.

4 Alagad, ¿ano an sabi sa saiya can simbag nin Dios?
 Tinadá co na mapasacuyá an pitong ribo catauo, na day
 magñag-lohod sa atubang ni Baal.

5 Siring man, minsan sa panahon na ini nag tadá aco nin
 magña mauaualat huli can pagpili na sa pagcabiyayá.

6 Asin con huli sa biyayá, con siring bacong huli sa magña
 guibo; ta con sa ibang bagay an biyayá bacó nang biyayá.
 Asin con huli sa magña guibo, bacó nang biyayá; ta sa ibang
 bagay an guibo bacó nang guibo.

7 ¿Cayá ano dao бага? Itong hinahanap can Israel ito
 day niya inabot; alagad si pagpili inabot niya; asin si magña
 iba nagñagtagas sinda.

8 Siring sa nasusurat: Tinauan sinda nin Dios nin espiritu
 sa pacapagsólsól, magña mata na day magpacahiling, asin
 magña taligña na day macacadagñog sagcod gñunian na aldao.

9 Asin si David an olay: macabalic logod sa sainda si sain-
 dang lamesa na bilang gapus, asin hicot, asin dalinasan, asin
 cabayaran.

10 Si saindang magña mata magpandiclom gñaning day
 magpacahiling, asin macologan sinda guiraray nin si tonoc ó
 catotonocan.

11 Cayá olay co: ¿Nagcadaralinas tagñaning magcahoro-
 log? Day sa anoman na bagay; condi huli can pagcadalinas
 ninda dominatong si cabuhayan sa magña Gentiles, tagñaning
 magcasaradol sa paghigñat.

12 Asin con an caculagñan ninda iyo an cayamanan nin
 quinában, asin an cahamacan ninda iyo an cayamanan nin
 magña Gentiles, ¿guráno paman dao an caiguahon ninda?

13 Háros ta sa saindo nagtataram aco, magña Gentiles. Nin huli nangayod ta aco iyo an apóstol nin magña Gentiles, an sacuyang catongdan guinagalagnan co.

14 Con baga sa tibaad nang bagay pagsadolon sa paghigñat an sacuyang laman, asin na iligtas an nagcápira sa sainda.

15 Háros ta con an pagsobolan sa sainda iyo an paquioli sa quinában, ¿ano dao an pagacó sa sainda, condi an pagcabuhay nin magña gadana?

16 Asin con an enot na bugña mahal ó santo, siring man an gabos, asin con an gamot santa, siring man sana an magña sagña.

17 Na con an nagcapira nin si magña sagña nagcabarari, asin ica na cahoy na acebuche, nabuhay ca sa casalihid ninda, asin naguí cang may paquinabang sa gamot asin sa cadaculáan ó cahibogan nin oliva;

18 Day ca managsag tumang sa magña sagña; asin con mananagsag ca, naaraman na day ca nagtatao nin buhay sa gamot, condi an gamot sa saymo.

19 Cayá si magña sagña, magsasabi ca, nagcabarari tagñaning aco macacapot ó sabod.

20 Marhay: huli can saindang day pagtubod nagnagcabarari, alagad ica huli can pagtubod nagtitindog. Day ca magpaabao-abao, condi na matacot ca.

21 Na con an Dios day pinatauad si magña dating sagña, day ca man papatauadon.

22 Cayá, hiligña, an pagcarahay asin an cacurihan nin Dios: an cacurihan sa catotoohan sa magña nagcahorolog; alagad an carahayan ó pagcaherac sa saymo, con magdadananay ca dian sa carahayan; háros ta con day baga ica mapopotol man.

23 Asin minsan sinda, con day magdanay sa day pagtubod, anan na magpapacacabít; háros ta mapangyari an Dios sa pagpabalic sa sainda na magpacacabít.

24 Háros ta con pinotol ca sa dating acebuche ó cahoy, asin tumang ó salá sa caugalean iquinabit ca sa marhay na oliva, ¿guráno dao ca labí ining magña ini na sinda iyo si magña dating sagña, na anan ipagpapaopot ó sabit sa saindang oliva?

25 Háros ta habó aco, magña tugang, na magpainda como can gñagnalasan na ini, tagñaning day como maguing dapit sa saindo man sana magña parapanagsag: háros ta an catagasan sa cabtang nangyari sa Israel, hangan ó sagcod na nagpacaalag si cabilogan nin magña Gentiles;

26 Asin dagñan si bilog na Israel macacaligtas; siring sa násusurat: Madatong halé sa Sión an Paraligtas, na hahaleon cay Jacob an cabagnisan;

27 Asin ini iyo an típan co sa sainda, con hahaleon cona an saindang magña casálan.

28 Cayá na, manognod can Evangelio, anan na magña caiual huli sa saindo: alagad manognod sa pagpipili, anan na magña orog nagayong nagcacamorótan dahelan nin si magña caganác ó magña magurang.

29 Háros ta day nin pagsólsól iyo an magña ugay asin pagcaapod nin Dios.

30 Huli ta con como man sa sarong panahon day como nagñagtubod sa Dios, alagad gñunian nagñagpacaabot como nin pagcaherac huli sa day ninda pagtubod;

31 Siring man sinda gñunian day nagñagtubod, tagñaning huli sa pagcaherac manognod sa saindo, sinda man magpacaabot nin pagcaherac.

32 Háros ta an Dios linaóm an gabos sa day pagtubod, ta-gñaning maheracan niya an gabos.

33 ¡ Oh Cahararoman can magña cayamanan nin cadonogñan asin nin pagcaisip nin Dios! ¡ Day sucát nangayod marororop an saiyang magña pagsaysay, asin day sucát masiyasat an saiyang magña dalan!

34 Háros ta ¿ siysay an nacatalastas ó nacasabot can caisipan nin Cagurangnan? ó ¿ siysay an saiyang naguing cahatol?

35 ¿ O siysay an tominao gñonang enot sa saiya, ta-gñaning mabayaran siya?

36 Háros ta sa saiya, huli saiya, asin dian saiya iyan magña bagay gabos. Mapasaiya an camurauayan sa magña panahon. Auot pa.

CAPÍTULO XII.

1 Con cayá, magña tugang, naquiquimaherac aco sa saindo huli can magña pagcaherac nin Dios, na ipahayag nindo an saindong magña hauac sa buhay na pagatang, santo, macacasonó sa Dios, na iyo an saindong matanos na pagsamba.

2 Asin na day camo magoyon sa panahon na ini: condi na omoyon camo huli can pagcabágo can saindong paghonáhoná gñaning magpacamaté camo con arín an marhay na boot nin Dios, macacasonó asin bulahos.

3 Cayá sinasabi co nangayod huli can biyayá na itinao sa sacuyá, sa lambang saró ó arin man sa saindo, na day magisip nin halaugcao na honá sa saiya man sana sa maninigó, condi na magisip sa saiya man sana sa camayocodan, siring sa socol can pagtubod na iuinaras nin Dios sa lambang saró.

4 Háros ta siring baga na sa sarong hauac igua-quita nin dacol na magña cabtang, alagad an gabos na magña cabtang na iyan bacong saró sana an pagheró condi man laen-laen;

5 Cayá, quitang dacol anan na sarong hauac dian cay Cristo, alagad an gabos anan-na magña cabtang an magña iba nin magña iba man sana.

6 Malá tá, igua nin magña manlaen-laen na magña balaog siring sa biyayá na iuinaras sa satuyá, con an sa pagroquiao, gomibo nin agñay sa socol nin pagtubod;

7 O con sa catongdan, sa paglingcod; ó an magtotocdó, sa pagtocdó ó paáguí;

8 Si magsasadol, sa pagsadol; si magbabagña, guibohon iyan sa cababáan; si mamámayo, sa casoripótan; an maggui-guibo nin pagcaherac, sa camurauayan.

9 An pag camoot iyo an bacong sa pagsaguinsaguin: na mabaldían itong maraot, pomaharani camo sa marhay;

10 Magcamoroot-mootan camo man sana sa pagcamoot na sa magturugang; magñagandam camo sa cagalagñan sa saindo man sana na magña cápua;

11 Sa paghigñat ó pagñataman bacong magña hogacon; magña malalaad sa espíritu; na maglingcod sa Cagurangnan;

12 Magña maogmahon sa paglaom; magña matios sa casaquitan; magña paradanay sa pagpamibi;

13 Na maquisomaró sa magña caipuhau ó caculagñan nin magña Santos; padagason an pagpasacat.

14 Pagomaua nindo an magña nagpapasaquit sa saindo: pagomaua nindo, asin day nindo pagpacaraoton.

15 Magñagogma camo sa caibahan nin magña nagoogma: pagtagñis camo sa caibahan nin magña nagtatagñis.

16 Magcasararó sana camo nin boot sa saindo man sana: bacong magña palalangeauon, condi na maquipagsonó camo sa magña mahoyó. Day camo magñagpacadonong sa saindong magña caisipan.

17 Day camo magbalos caysay man nin maraot sa maraot; higñoahon nindo itong marhay sa atubang nin magña tauo gabos.

18 Con mahihimo lambang maaagod nindo, gomibo camo nin catoninogñan sa gabos na magña tauo.

19 Day camo magpasurusurudiá sa saindo man sana, magña namomotan co; condi na tauan nindo nin lugar ó palihison an caangotan; háros ta nasusurat: Sa sacuyá an pagsigñil: aco magbabayad, olay nin Cagurangnan.

20 Cayá na, con an saymong caiual maypagcagotom, tauan mo siya nin cacanon; con napapahá, taué nin inomon: na con guibohon mo ini, magña бага nin calayo an tinatambac mo sa ibabao can saiyang payo.

21 Day ca magpadaog sa carátan; condi na daogon mo can carahayan an maraot.

CAPÍTULO XIII.

1 An gabos na calag cumuyog sa magña capangyarihan na baralangeauon; háros ta mayó nin capangyarihan condi halé sa Dios; asín an magña sa Dios anan na magña husay.

2 Cayá na, itong minasuhay sa capangyarihan, sa pagboot nin Dios minatumang: asin si magña nanunumang, sinda man sana nacacacua can silot sa sainda.

3 Háros ta an magña Magistrados bacong maní catacutan

caitong magña nagguiguibo nin marhay, condí itong mararaot. ¿Cayá boot ca na day matacot sa capangyarihan? guiboha itong marhay, asin may pagomao ca sa saiya;

4 Háros ta iyong pinaniualaan ó may catongdan nin Dios sa carahayan mo. Alagad con guinguibo mo ó magguiguibo ca caitong maraot, matacot ca: háros ta bacong basang sana dinadara an cuchillo; huli ta may catongdan nin Dios, na parasigñil sa pagsilot sa nagguiguibo caitong maraot.

5 Nin huli caiyan maninigó na cumuyog camo sa saiya, bacó sanang huli sa caangotan, condi man orogpa huli sa paghoná.

6 Háros ta huli caiyan nagbabayad camo nin “magña buhis”; huli ta magña pinaniualaan nín Dios na naglilingcod caiyan man sana.

7 Magñagbayad camo sa gabos caitong pinagcaceutang nindo: sa itong sa buhis, buhis an ibayad saiya; sa itong sa pusó ó daghan, daghan man; sa caitong sa catacutan, pagcatacot; sa caito na cagalagñan, gomalang.

8 Day camo magcaceutang sa quिसay paman nin anoman, condi magcamoroot mootan camo; háros ta an namomoot sa magcasi-tauo, nacaotob siya can togon.

9 Huli ta: Day ca magsambay sa agom nin magcasi mo tauo; haré ca cabobonó; haré ca cahahábon; day ca magtogod-togod asin day ca man pamumutic; day ca maará; asin con igua nin íbang togon sa casaysayan na íní, na sasacop gabos: Camotan mo an magcasi mo tauo nín síring sa saymo man sana.

10 An pagcaherac day nacacaguínibo nín maraot sa magcasi tauo: cayá gñaní na, an pagotob can togon iyo an pagcaherac.

11 Asin íní, sa pagmidbid can panahon na talagána na magbagñon quita sa pagcananoc; háros ta gñunian bacó nang harani an satuyang buhay ó icarahay can quita caito caso nagtubod pa.

12 An cabanguihon nacaáguí na, asin dominatong na si aldao, cayá sucat nangayod na isicual ó itapoc niato an magña guibo nin magña cadicloman, asin gubigñon niato an magña calasag nin caliuanagan ó ilao.

13 Magñaglacao quita siring бага sa may aldao sa cabinían : bacong sa capasloan asin pagboborat, bacong sa magña pagdorog asin pagcasuruhay, bacong sa magña pagirial asin pagcaurí :

14 Condí maggubíng camo can qui Jesucristo Cagurangnan ta, asin day camo magñataman can laman ó hauac sa saiyang magña paghorot.

CAPÍTULO XIV.

1 Acóa nindo an maluya sa pagtubod, alagad bacong sa caribocan nin pagpasuruhay.

2 Háros ta si saró minatubod na macacapagcacan can gabos na magña bagay : si saró na siya maluya, nagcáccacan nin magña gulayon.

3 An nagcaccacan day naghahalé nin halaga sa day nagcáccacan : asin an day nagcáccacan, day magtogodtogod ó maghocom sa nagcáccacan ; háros ta an Dios binagñon siya.

4 ¿Ica siysay ca na naghohocom sa oripon nin iba? manogñod sa Cagurangnan niya nagtitindog ó mahoholog : alagad tutuboron : na mapangyari an Cagurangnan na sucat tubodon siya.

5 Si saró linalaen an lambang aldao ; si saró naghohoná na baraing sana an magña aldao gabos. Si lambang saró manualá sana sa saiyang pagisip.

6 An nagmamasid ó nagñagñataman can aldao, guibohon iyan manogñod sa Cagurangnan : Asin an day nagñagñataman can aldao, day guiniguibo iyan manogñod sa Cagurangnan. An nagcaccacan, nagcaccacan manogñod sa Cagurangnan, háros ta nagpapasalamat sa Dios ; asin an day nagcaccacan, day nagcaccacan manogñod sa Cagurangnan, asin day nagpapasalamat sa Dios.

7 Háros ta siysay man sa satuyá day nabubuhay sa saiya mansana, asin day nin siysay man na nagagadan manogñod sa saiya man sana.

8 Na con nabubuhay quita, manogñod sa Cagurangnan nabubuhay quita ; asin con nagagadan quita, sa Cagurangnan

nagagadan quita. Cayá gñani na, ó na mabuhay quita, ó na magadan quita, rogaring quita nin Cagurangnan.

9 Háros ta si Cristo dapit caini nagadan, asin nabuhay liuat, asin nagbalic na mabuhay, ta gñaning mani Cagurangnan nin magña gadana siring man nin magña nabubuhay pa.

10 Alagad ica ¿ tá dao hinohocman mo an saymong tugang? O ica man, ¿ ta dao ta sinosopog mo an saymong tugang? huli ta quita gabos mapaduman sa atubang can tribunal ni Cristo.

11 Háros ta nasusurat: Nabubuhay aco, olay nin Cagurangnan, na sa sacó malohod an gabos na tohod, asin an gabos na pagtataram ó dilá magboboyboy sa Dios.

12 Con siring, an lambang saró sa satuyá magtatao sa Dios nin catonosan sa saiya man sana.

13 Cayá na, day na quita maghocom an magña iba sa magña cápuá man sana: condi na marhay pang honáhonaon na day bugtacan nin madadasmagan ó escándalo an tugang.

14 Aco nacacaaram, asin minasarig aco sa Cagurangnan na Jesús na sa saiya day mayó nin marupit: condi ito na nag-i-isip nin sarong bagay na marupit, manogñod sa saiya marupit iyan.

15 Alagad con dahel sa cacanon an saymong tugang nag-momondó, day ca na naglalacad nin agñay sa pagcaherac. Day mo paglaglagon can saymong cacanon ito na huli sa saiya si Cristo nagadan.

16 Cayá day sucat mapaglanhadan an saindong carahayan:

17 Ta an cahadéan nin Dios bacong cacanon bacó man na inomon, condi catanosan asin catoninogñan patin caogmahan nin huli can Espiritu Santo.

18 Háros ta itong sa bagay na ini naglilingcod qui Cristo, nacacaogma sa Dios, asin na inaaco nin magña tauo.

19 Cayá na, padagason niato itong nacacapatoninong, asin nacacapacarahay sa satuya man sana.

20 Day mo laglagon an guibo nin Dios huli sana can cacanon. Ta an gabos na magña bagay sa catotoohan anan na magña malinig: orog caraot nagayo sa tauo na nagcacaon sa pagpaárac.

21 Marhay na day magcacan nin carne, day man mag-inom nin arac, day man can anoman na madadasnagan nin say-mong tugang, ó macapaangot, ó macapaluya sa saiya.

22 ¿ Igua cang pagtubod? Rimposa sa saymo sa atubang nin Dios. Paladan itong day nagcacasalá sa saiya man sana caitong tinatanáan niya.

23 Alagad an naglalaen-laen, con comacan, sisilotan, háros ta day cominacan huli sapagtubod; asin gabos na bacong sa pagtubod, casálan iyan.

CAPÍTULO XV.

1 Con cayá na, quita si magña nagdadanay maninigó na tioson niato an magña caluyahan ó caculagñan nin magña maluluya, asin bacong magpacanigó quita sa satuyá man sana.

2 An lambang saró sa satuyá pasonoan an saiyang magcasi tauo sa carahayan, sa pagpapacarahay.

3 Háros ta si Cristo day nagpasonó sa saiya man sana; condi na, siring sa nasurat: An magña pagologolog nin si magña naghag olog-olog sasaymo, nageahorolog ó nanogñod sa sacuyá.

4 Háros ta an magña bagay na caito ipinagsurat, sa pacanood niato anan isinurat iyan; tagñaning huli can pacatios, asin huli can caragñahan nin magña casuratan, macapaglaom quita.

5 Tara an Dios nin pacatios asin nin caragñahan tauan camo na dian sa saíndo magcaborogcos ó magcasararó camo, siring sa boot ni Cristo Jesús;

6 Tagñaning sararó sana, sa sarong gñosó pamurauayon nindo an Dios asin Amá nin Cagurangnan tang Jesucristo.

7 Nin huli caiyan, magpatiriosícos camo sa saíndo man sana, siring man si Cristo tiníos quita ó siring man can pagtiosa sa satuyá ni Cristo, sa camurauayan nin Dios.

8 Cayá an olay co nangayod: na si Cristo Jesús naging may catongdan sa pagturi huli can catotoohan nin Dios, sa pagpacarigon ó pagpatotoo can magña panugá na guinibo sa magña caganac,

9 Asin tagñaning an magña Gentiles pamurauayon an Dios huli sa pagcaherac; siring sa nasusurat: Nin huli caiyan iboboyboy taca dian sa magña Gentiles, asin magaaunit aco sa gñaran mo.

10 Asin nagsabi guiraray: Magogma camo, magña Gentiles, sagcod can saindong banuaan.

11 Asin sa liuat: Pagomao sa Cagurangnan camo gabos an magña Gentiles, asin pagayagayahon nindo nin daculaon siya, camo an gabos na banuáan.

12 Asin sa liuat, olay ni Isaiás: Papadian an guican ni Jessé, asin itong mabagñon sa paghadé sa magña Gentiles: An magña Gentiles maghahalat dian sa saiya.

13 Asin na an Dios nin paglaom pacapanóon camo nin gabos na caogmahan asin catoninogñan sa pagtubod, tagñaning magcadacol camo sa paglaom huli can cabagsican nin Espiritu Santo.

14 Alagad minatubod aco dapit sa saindo, magña tugang co, na camo man sana anan magña panó camo nin pagcaherac, panó nin gabos na paca midbid, na malagñani ta macacapag paharatolhatol camo camo man sana sa saindo.

15 Alagad sinuratan co camo, magña tugang, sa sarong cabtang na pagtubod ó paghoná, siring sa pagsadol sa saindo huli can biyayá na halé sa Dios na itinao sa sacuyá.

16 Tagñaning mani ministro ó paniniualaan aco ni Jesucristo sa magña Gentiles, na ipaguaras an Evangelio nin Dios, tagñaning an atang nin magña Gentiles manicaogmahan, paca mahalou nin Espiritu Santo.

17 Cayá igua aco nin sucat pagogmahan dian qui Cristo Jesús mapadapit sa manogñod sa Dios.

18 Háros ta day aco mangñagñahas na magtaram nin tibaad nang bagay na day guinibo ni Cristo huli sa sacuyá gñaning magcuyog an magña Gentiles, sa tataramon asin sa magña guibo,

19 Sa cabagsican nin magña milagnos asin magña gñagñalasan, sa cabagsican nin Espiritu nin Dios: mala ta poon sa Jerusalem, asin sa magña parilibot sagcod sa Ilirico, pinacapanó co gabos can Evangelio ni Cristo.

20 Sa bagay na ini nagpirit aco na maghulit can Evangelio, bacong duman sa caidto na nasabi na si Cristo, sa day pagtogdoc sa ibabao nin sa ibang capinónan ó pasicaran :

21 Condi, siring sa nasusurat: si magña day nabaretaan dapit saiya, macacaquita sinda; asin si magña day nagpacadagñod, magpapacasabot.

22 Nin huli caiyan napopogolan pa aco sa guiraray sa pacapadian sa saindo.

23 Alagad gñunian na day na nin panahon sa magña dagang ini, asin na nagmamauot acong macaabot sa saindo haloy ó balaquid nang magña taon na ominagui,

24 Sa paglacao co pasiring sa España, madian aco sa saindo; háros tá linalaom co na sa pagagui co mahihiling co camo, asin na dadarahon aco paghalé sa saindo pasiring dumán, con bago sa calé sa enot macapagomma aco sa saindo.

25 Alagad gñunian malacao aco pasiring sa Jerusalem sa paguáras sa magña banal ó santos.

26 Huli ta an Macedonia asin an Acaya pinagmarhay nindang gomibo nin sarong arambagan manogñod sa magña dukhá sa magña banal na duduman sa Jerusalem.

27 Huli ta pinaghoná ninda na marhay, asin magña may utang sa sainda: háros ta con an magña Gentiles naguinibong magña maquiquinabang sinda can saindang magña carahayan dapit sa calag, maninigó man sindang maglingcod sa sainda sa magña dapit sa laman ó hauac.

28 Siring na con matapus cona ini asin icapanogñod ó icapadara cona sa sainda an paquinabang na ini, maagui acodian sa saindo pasiring sa España,

29 Asin naaraman co na con macadatong aco dian sa saindo, madatong aco panó nin caomauan can Evangelio ni Cristo.

30 Alagad naquiquimaherac aco sa saindo, magña tugang, huli qui Jesucristo Cagurangnan ta, asin huli sa pagcaherac can Espiritu, na tabagñan aco nindo nin magña pamíbi huli sa sacuyá sa Dios.

31 Na macaligtas aco sa magña masumbical na nasa Judea, asin na an dolot nin sacuyang paglingcod sa magña santos ó banal sa Jerusalem na acoon;

32 Tagñaning sa caogmahan macaabot aco dian sa saindo huli sa cabótan nin Dios, asin na maogma man aco dian sa caibahan nindo.

33 Asin an Dios nin catoninogñan mapasaindo logod gabos. Auot pa.

CAPÍTULO XVI.

1 Ipinániualá co nangayod sa saindo si Phebe na satuyang tugang, na siya iyo an diaconisa sa Iglesia na nasa Cencreas :

2 Na acóon nindo siya sa gñaran nin Cagurangnan, siring sa maninigó sa magña banal ó santos, asin na tabagñan sa anoman na bagay na macaípuhan niya : huli ta iyan nagtabang sa cadaclan, asin sa sacuyá man sana.

3 Magtaong galang camo saqui Priscila, asin sa qui Aquila, na magña catarabang co sa gñaran ni Cristo Jesús ;

4 (Na ipinanbugtac ó idinolot si saindong magña liog huli can sacuyang buhay : na sa sainda bacong aco sana an nagtatao nin pasalamat, condi man an gabos pang magña Iglesias ó casararoan nin magña Gentiles ;)

5 Siring man sana sa Iglesia nin saiyang harong, tauan nindo nin galang si Epeneto, na namomotan co, na iyo an magña tinagba nin Acaya sa gñaran ni Cristo.

6 Tauan nindo nin galang si María, na siya nagpagal nin labí-labí sa caibahan nindo.

7 Tauan nindo nin galang si Andrónico asin si Junia, na sacuyang magña cadugó, asin magña cairiba co sa caorípan ó sa pagcabihag, si magña bantog sa magña apóstoles ; na sinda man naguing, enot sa sacó, dian cay Cristo.

8 Tauan nindo nin galang si Amplias, na namomotan co, dian sa Cagurangnan.

9 Tauan nindo nin galang si Urbano, na satuyang paratabang dian cay Cristo Jesús, asin si Stachis, na namomotan co ;

10 Tauan nindo nin galang si Apeles, na nacabaló na dian cay Cristo. Tauan nindo nin galang an magña yaon saqui Aristóbulo.

11 Tauan nindo nin galang si Herodión, na saçong cadugó.

Tauan nindo nin galang an magña taga dian sa harong ni Nareiso, si magña didian sa Cagurangnan.

12 Tauan nindo nin galang si Trifena asin si Trifosa, na sinda nagñag papagal sa gñaran nin Cagurangnan. Tauan nindo nin galang si Pérsida na namomotan, na siya nagpagal nin macuri dian sa Cagurangnan.

13 Tauan nindo nin galang si Rufo, pínili siya dian sa Cagurangnan, asin an iná niya asin sacuyá man.

14 Tauan nin donin galang si Asincrito, asin si Flegonte, si Hermas, si Patrobas, si Hermes, patin an magña tugang na yaon sa sainda.

15 Tauan nindo nin galang si Filólogo asin si Julia, si Nereo, asin an saiyang tugang na babae, asin si Olimpas, asin an gabos na magña santos ó banal na yaon sa caibahan ninda.

16 Magpagaralang-galang camo camo man sana sa paghadoc na banal. Tinatauan camo nin galang can gabos na magña Iglesias ni Cristo.

17 Asin naquiquimaherac aco sa saindo, magña tugang, na hiligñon nindo an magña nacacaonong ó naguiguing dahelan nin magña cariribucan asin pagpaárac tumang sa pagtocdó na nanódan nindo; asin na bumulag camo ó sumuhay camo sa sainda.

18 Háros ta an magña siring day naglilingcod sa Cagurangnan niatong Jesucristo, condi sa saindang magña tulac ó guinhaua; asin nagdadayá can magña managomon na tata-ramon asin magña pagomao sa magña pusó nin magña daing pacanood.

19 Huli ta an saindong pagsonod nacabalagñibog na sa gabos; Cayá na nagoogma aco sa saindo; alagad boot co pa na magpacadonong camo sa carahayan, asin magña culapus dian sa carátan.

20 Asin an Dios nin catoninogñan sa madalé roronoton si Satanás sa irarom nin saindong magña bitís. An biyayá nin Cagurangnan tang Jesucristo mapasaindo logod gabos.

21 Tinatauan camo nin galang ni Timoteo, na catabang co, asin ni Lucio asin ni Jasón patin ni Sosipater, na sacuyang magña cadurugó.

22 Aco si Tercio, na isinurat co an epístola ó surat na ini, tinatauan co camo nin galang sa gñaran nin Cagurangnan.

23 Tinatauan camo nin galang ni Gayo na pinagsasacatan co, asin nin gabos na ó bílog na Iglesia. Tinatauan camo nin galang ni Erasto na pararimpos can pirac ó rogaring nin Ciudad, asin si tugang na si Cuarto.

24 An biyayá nin Cagurangnan tang Jesucristo mapasaindo logod gabos. Auot pa.

25 Asin sa macacaparigon sa saindo siring sa sacuyang Evangelio asin sa paghulit ni Jesucristo, siring sa capahayagan can misterio ó gñagñalasan na nahihilom magpoon sa panahon na daing catapusan,

26 Alagad ipinahayag gñunian, asin huli can magña casuratan nin si magña profetas, siring sa pagboot ó togon nin Dios na day nin catapusan, na ipinahayag sa gabos na magña tauo, tagñaning magñag cuyog sinda sa pagtubod;

27 Sa Dios sanang madonong, maguing camurauayan huli qui Jesucristo sagcod lamang. Auot pa.

AN ENOT NA SURAT
NI
SAN PABLO APÓSTOL
SA MAGÑA
TAGA CORINTIOS.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo na ínapod na apóstol ni Jesucristo sa cabótan nin Dios, asin si Sósthene na tugang,

2 Sa Simbahan ó Iglesia nin Dios, na yaon sa Corinto, sa magña nagpacangbanal dian sa qui Cristo Jesús, na inaapod sindang magña santos ó banal, asin sa gabos na nagáarang can gñaran nin Cagurangnan tang Jesucristo sa sain man na lugar ó camugtacan, Cagurangnan ninda patin satuyá man :

3 An biyayá asin catoninogñan nin Dios Ama niato, patin nin Cagurangnan tang Jesucristo.

4 Nagpapasalamat aco sa Dios co nin daing pagyotong dahel sa saindo, huli can biyayá nin Dios na itinao sa saindo sa gñaran ni Cristo Jesús ;

5 Na sa gabos na magña bagay anan camong pinacayaman dian sa saiya, sa gabos na pagtataram asin sa gabos na caisipan :

6 Siring sa pinatotoohan ni Cristo nangayod dian sa saindo :

7 Malá ta day mayo nin anoman na magcuculang sa saindo sa arin man na balaog, na naghahalat can capahayagan nin Cagurangnan tang Jesucristo.

8 Na siya man papacarigonon camo sagcod sa catapusan, tagñaning magui camong day mayó nin caculagñan duman sa aldao nin Cagurangnan niatong Jesucristo.

9 Maimbod ó maotob an Dios, ta huli sa saiya anan na magña inaloc camo sa papaquinabagñon nin saiayang Aquí na si Jesucristo Cagurangnan ta :

10 Cayá, naquiquimaherac aco sa saindo, magña tugang, huli sa gñaran nin Cagurangnan tang Jesucristo, na magtaram camo gabos nin saró sanang bagay, asin na day mangyari dian sa saindo an pagcasuruhay nin magña boot ó caribocan, condi na magcaborogcos camo nin bolaos sa saró sanang pagisip asin sa saró sanang paghonáhoná.

11 Háros ta nabaretá sa sacuya dapit sa saindo, magña tugang co, can magña yaon dian qui Cloé, na igua nin magña caribocan dian sa saindo ;

12 Boot cong sabihon, na an lambang saró sa saindo nagsa-sabi : Aco totoo yaon qui Pablo ; tara aco cay Apolos ; asin aco cay Cefas ; patin aco cay Cristo.

13 Nagcacabarác si Cristo? Pinaadupa sa Cruz si Pablo nindo? ¿ó nagacó nin bautismo camo sa paggñaran ni Pablo?

14 Nagpapasalamat aco sa Dios na day sa quiysay paman sa saindo aco nagbautizar, condi sa qui Crispo asin qui Gayo ;

15 Tagñaning day nin siysay paman na macapag taram na nabautizar nagacó nin bautismo camo sa gñaran co.

16 Asin binautizar coman an capagaraquían ní Estéfanos : alagad day aco nacacaaram con nacabautizar aco sa iba.

17 Háros ta day aco isinobol ni Cristo sa pagbautizar, condi sa paghulit can Evangelio : bacong sa cadonogñan nin magña tataramon, gñaning day mapamasang ó mapahamac an Cruz ni Cristo.

18 Háros ta an tataramon dapit can Cruz sarong carugñauan sa magña malalagalag ; alagad sa magña macacaligtas, na con sa casayuran, sa satuyá, cabagsican nin Dios iyan.

19 Háros ta nasurat : laglagon co an cadonogñan nin magña madonong, asin isisicual co an pacasabot nin magña nacacasabot.

20 ¿Ano madadatgñan can madonong? ¿ano can escriba? ¿ano can nagmámasid ó nagsisiasat can panahon na ini? ¿day pinarugñao nin Dios an cadonogñan can quinában na ini?

21 Háros ta dahel sa day nin quinában pacamidbid sa Dios sa cadonogñan nin Dios, huli sa cadonogñan ninda, pinagmarhay nin Dios na icaligtas an magña nagtutubod huli sa carugñauan nin paghulit.

22 Huli ta si magña Judíos naghahagad nin magña tandáan ó gnagnalasan, asin si magña Griegos naghahanap nin cadonogñan :

23 Alagad camí naghuhulit caitong Cristo na pinadupa sa cruz, sa magña Judíos gayod sa catotoohan ó paghoná bagang dasmagan, asin sa magña Gentiles carugñauan ;

24 Alagad sa magña inapod, mínsan Judíos mani magña Griegos, si Cristo cabagsican nin Dios, asin cadonogñan nin Dios.

25 Háros ta itong rugñao dapit sa Dios iyo an orog cadonong sa magña tauo ; asin itong maluya dapit sa Dios iyo an orog na macosog sa magña tauo.

26 Háros ta hiligña nindo, magña tugang, an saindong palad ó catalaganhan, na bacó camong dacol na magña mado-nong dapit sa hauac, bacong dacol na mapangyari, bacong dacol na magña mahal na tauo ;

27 Condi si itong cablas dapit sa quinában pinili nin Dios, sa pagsopog sa magña mado-nong ; asin si maluyá dapit sa quinában pinili nin Dios, sa pagsopog caitong macosog ;

28 Asin itong dustá ó hamac dapit sa quinában asin itong mayong halagá pinili nin Dios, asin itong day maninigó, sa paglaglag caitong maninigó.

29 Tagñaning day nin saró man na laman ó hauac na managsag sa atubang niya.

30 Tara dapit sa saiya anan camong yaon cay Cristo Jesús, na siya guinibo nin Dios sa satuyá na maní cadonogñan, asin pagpatotoo, asin cabanalan, asin catubusan :

31 Tagñaning, siring sa nasurat : An nagpamurauay, magpamurauay dian sa Cagurangnan.

CAPÍTULO II.

1 Con cayá, magña tugang, can pagpadigdi co sa saindo,

day aco napadian sa cahalangcauan nin pagtataram patin sa cadonogñan sa pagbaretá sa saindo can pagpatotoo ni Cristo.

2 Háros ta day aco nagpahayag na tatao nin cadiquit ó tibaad na qui sa saindo, condi sa dapit qui Jesucristo, asin dapit caini na pinadupa sa Crúz.

3 Asin napadian aco sa saindo sa caluyahan, asin labing pagcatacot patin pagtaquig ;

4 Asin minsan si sacuyang tataramon, minsan pa si sacuyang paghulit day naging sa magña tataramon na macacasadol nin cadonogñan nin tauo, condi sa capahayagan nin Espiritu asin nin capangyarihan ;

5 Tagñaning an saindong pagtubod day gomican sa cadonogñan nin magña tauo, condi sa capangyarihan nin Dios.

6 Alagad nagtataram cami nin cadonogñan dian sa magña sangcap nin pacanood ; asin cadonogñan na bacong sa panahon na ini, bacó man na sa magña pinopoon ó principes can panahon na ini, na nalalaglag :

7 Condi nagtataram cami cadonogñan nin Dios sa misterio ó gñagñalasan, an cadonogñan na natatagó, na iyan itinalaga nin Dios can enot, sa satuyang camurauayan :

8 Itong day namidbid nin siysay paman nin si magña principes caining panahon na ini ; háros ta con nagcamiridbid iyan ninda, day sagcod gayod pinadupa ninda sa Crúz an Cagurangnan nin Camurauayan :

9 Condi, siring sa nasusurat : Si magña bagay na day nin matá nahiling, day nadagñog nin taligña, day man pominasabong sa pusó nin tauo, iyo an magña inandam nin Dios manogñod caitong magña namomoot sa saiya.

10 Alagad an Dios isinaysay sa satuyá iyan sa cabagsican nin Espiritu : huli ta an Espiritu an gabos nacacauguid caiyan, minsan pa an cahararoman nin Dios.

11 Háros ta, ¿siysay dao sa magña tauo nacacaaram can magña bagay nin tauo, condi an espiritu nin tauo na yaon dian sa saiya? Siring man sana day mayó nin nacamidbid can magña bagay nin Dios, condi an Espiritu nin Dios.

12 Asin quita nagñag camit ó nagacó, bacong an espiritu

nin quinában, condi an Espiritu na sa Dios, tagñaning mamid-bidan niato itong iuinaras sa satuyá nin Dios ;

13 Na iyan man nagtataram cami bacong sa magña mado-donong sa magña tataramon nin pagcadonong nin tauo, condi sa tocdó nin Espiritu, sa pagpacanigó can dapit sa espiritu manogñod sa pagca espiritu.

14 Alagad an tauong may calag day na-mamatean an magña bagay na anan sa Espiritu nin Dios, háros ta caru-gñauan iyan sa saiya : asin day iyan sucat masabotan, huli ta pagsisiasaton can espiritu nangayod.

15 Alagad an may espiritu ó espíritual nasasaysay an gabos na magña bagay ; alagad siya day masasaysay nin siysay paman.

16 Háros ta ¿siysay an nacamidbid can caisipan nin Cagurangnan? ¿Siysay an nagtocdó sa saiya? Alagad quita naaraman niato an boot ni Cristo.

CAPÍTULO III.

1 Con siring, magña tugang, aco day nacapagtaram sa saindo siring sa magña espirituales ó daing hauac, condi siring sa igua nin magña laman ó hauac, siring sa magña áqing sadit dian cay Cristo.

2 Pinainom co camo nin gatas, asin bacong isira : háros ta day pa camo macacacaon, minsan pa sa gñunian day pa camo macaca honáhoná ;

3 Háros ta anan na magña laman ó hauac pa camo : háros ta con igua pa dian sa saindo nin magña pagñimon, asin magña iriual patin magña cariribocan, ¿bacong anan na magña hauac pa camo, asin naglalacad pa camo siring sa magña tauo?

4 Huli ta nagsasabi an saró : Aco totoong gayo cay Pablo ; asin an saró : Aco cay Apolo ; ¿bacó camong magña laman ó hauac pa?

5 Háros ta, ¿siysay si Pablo, asin siysay man si Apolo? Magña pinaniualaan ó may catongdan na huli sainda nagñagtubod camo ; asin iyan siring sa pagcatogot nin Cagurangnan sa lambang saró sa sainda.

6 Aco an nagtanom, si Apolo si nagbaribi: alagad an Dios iyong nagtao nin pagtalobó.

7 Cayá na, minsan si nagtanom bacong tibaad na, minsan si nagbaribi; condi an Dios, na nagtao nin pagtalobó.

8 Asin an nagtanom patin an nagbaribi ó nagriri anan sindang saró sanang bagay; minsan siring na an lambang saró magcacamit can balos nin saindang capagalan ó guibo.

9 Háros ta cami anan na magña cahinuang nin Dios; asin camo iyo an guinibohan ó capagalan nin Dios, camo an harong na tinogdoc nin Dios.

10 Siring sa socol nin biyayá na itinao sa sacuyá nin Dios, aco siring sa madonong na panday ibinugtaco si sisicaran ó sasarigan, asin si saró an nagtogdoc sa ibabao: alagad an lambang saró maghiling con paáno an pagtogdoc sa ibabao.

11 Háros ta day nin siysay man na macacabugtac nin ibang sisicaran, sa ibinugtac na, na iyan iyo si Jesucristo.

12 Asin con may saró na magtotogdoc sa ibabao can sisicaran na ini nin bulauan, pirac, magña gapong mahalaga, cahoy, paroy, dagami;

13 An guibo nin lambang saró ipapahayag: huli ta an aldao ipapahayag iyan; háros ta huli can calayo mahahayag; asin an guibo nin lambang saró minsan ano, pagbaloón.

14 Con magdanay an guibo nin saró na nagtogdoc sa ibabao, magcacamit nin balos.

15 Con an guibo nin saró matotong, mapapará ó mauauará: alagad siya minsan siring macacaligtas, asin siring man sana sa nagagú sa calayo.

16 ¿Day camo nacacaaram na camo iyo an Simbahan nin Dios, asin na an Espiritu nin Dios nageéroc dian sa saindo?

17 Con an saró gabaon an Simbahan nin Dios, an Dios lalaglagon man siya: háros ta an Simbahan nin Dios, na iyan iyo camo, may camahalan.

18 Day nin siysay man na mag dayá sa saiya man sana: con an saró baga dian sa saindo may pagcadonong sa panahon na ini, magpacang-cablas siya, gñaning maguing madonong.

19 Huli ta an cadonogñan sa quinában na ini iyo an caca-

blasan ó camangmagñan manogñod sa Dios; háros ta nasusurat: Siya na minadacop sa magña madonong sa cadayáan ninda.

20 Asin sa liuat naman: An Cagurangnan namimidbid an magña pagisip nin magña madonong, na magña daing capacánan.

21 Cayá na, day nin siysay ó saró man sa magña tauo na managsag; háros ta iyan gabos anan na sa saindo;

22 Minsan si Pablo, mani si Apolo, mani si Cefas, minsan an quinában, minsan an pagcabuhay, minsan an cagadanan, mani an gñunian, mani an maaaboton; an gabos naiyan, sa saindo;

23 Asin camo sa qui Cristo; asin si Cristo sa Dios.

CAPÍTULO IV.

1 Midbiron cami nin magña tauo siring sa magña pinaniu-aláan ni Cristo, asin magña maguauaras can magña misterios ó gñagñalasan na hilom nin Dios.

2 Alagad gñunian quinacaipuhan sa magña parauaras na an lambang saró maguing maotob ó maimbod.

3 Aco day mayó nin anoman na paghocman aco nindo, ó sa paghocom nin tauo; asin aco gñani day pa macacahocom sa sacuyá man sana.

4 Háros ta minsan sa anopaman day mayó aco nin maraot na paghonáhoná, bacong huli sa dian papagcanigoon aco ó pagsaysayon aco, condi an maghohocom sa sacuyá iyo an Cagurangnan.

5 Cayá na, day sucat nangayod camo maghocom sa anoman con bacó pang sa panahon, sagcod na domatong an Cagurangnan, na siya man an mapaliuanag caitong na tatagó sa magña cadicloman, asin ipapahayag an magña mauot nin magña pusó: asin con siring an lambang saró magcacamit sa Cagurangnan nin caomauan.

6 Alagad ini, magña tugang, pinaágú co sa halimbauá sa sacuyá asin cay Apolos huli sa pagcamoot sa saindo; tagñaning sa samuyá macaadal camo na day macanood nin labi sa cai-

tong nasusurat, na magpaabao-abao como dahelan sa saró, sa saindo man sanang magcasi ó cápua.

7 Háros ta, ¿siysay an nagpalaen sa saymo? ó ¿ano an rogaring mo na day mo quinantan ó inacoan? Asin con incoan mo iyan ¿ano an pinagpapaabhao mo na baga siring sa day mo inacó?

8 Magña basog na camo, magña mayaman na camo, nang-yayari na camo minsan day cami-na calabot; asin magraot pa na maghadé na camo, ta cami maghadé man sa caibahan nindo.

9 Háros ta sa sacuyang paghonáhoná, an Dios ipinahayag caming magña apóstoles siring sa magña nahuri, siring sa magña sinilotana sa cagadanan: háros ta naguina caming magña paarac ó tatanauon sa quinában, asin sa magña Ángeles, patin sa magña tauo.

10 Cami magña mangmang ó cablas huli sa pagcamoot cay Cristo, asin camo magña mayocod dian cay Cristo; cami magña maluluya, asin camo magña macosog; camo magña nobles, asin cami magña dustá.

11 Sagcod gñunian nagtitíos cami nin gotom asin napapahá cami, asin naghuhubá cami, asin anan linugad cami can magña pacol, patin naglalacao caming lagalag ó daing camugtacan:

12 Asin nagguiguibo cami, sa pagheró nin samuyang magña camot: pinacacaraot cami asin pinagoomau niamo: nagtitíos cami nin magña pasaquit, asin tinitíos niamo:

13 Linalanghadan cami asin naquiquimaherac cami: nagüi caming siring sa atí ó ramog nin quinában, siring sa carátan nin gabos sagcod gñunian.

14 Day co sinusurat ini sa pagsopog co sa saindo: condi hinahatolan co camo siring sa sacuyang magña áquing namomótan.

15 Háros ta minsan magcaigua camo nin sampolong ribong paraaling ó paraataman dian cay Cristo, day camo nin dacol na Amá; na dian cay Cristo Jesús aco an nagñataman sa saindo huli can Evangelio.

16 Cayá, naquiquimaherac aco sa saindo na arogon aco nindo.

17 Nin huli caiyan isinobol co sa saindo si Timoteo, na iyo an sacuyang áqing namomótan asin maotob dian sa Cagurangnan, na siya pagsasadolon camo dapit can sacuyang magña dalan na anan mapanogñod cay Cristo, siring sa paagui nin sacong pagtocdó sa gabos na magña parte ó cabtang sa gabos na magña Iglesias.

18 Alagad an magña nagcapira nagpapaabao-abao, siring sa day aco sagcod madian sa saindo.

19 Alagad sa madalé madian aco sa saindo, con an Cagurangnan booton niya: asin sisiasaton co bacong an magña tataramon nin magña nagdadanay sa pagpapaabao abao, condi an cabanalan ó cabagsican.

20 Háros ta an cabadéan nin Dios bacong huli sa magña tataramon, condi sa cabagsican ó capangyarihan.

21 ¿Ano an boot nindo? ¿Pomadian aco sa saindo na magbaston ó may socol ó sa pagcaherac asin espíritu nin cahoyoan.

CAPÍTULO V.

1 Totoong gayo nadadagñog na dian sa saindo igua nin pagsambay, asin an pagsambay naiyan day nangayod na sasabihan ó nagñagñaranan dian sa magña Gentiles: malá ta an saró dinodorog an agom nin saiyang Amá.

2 Asin camo nagpapaabao-abao, asin bacó lamang na nagñag mondó camo, tagñaning gadanon dian sa saindo an gominibo can siring na guibo ó gaué.

3 Asin totoo, huli ta daday aco dian sagcod can hauac, alagad didian aco sa espíritu, siring бага sa didian aco nasaysay co itong gominibo nin siring:

4 Sa gñaran nin Cagurangnan tang Jesucristo, pagcasararó nindo asin an sacuyang espíritu, can capangyarihan nin Cagurangnan tang Jesucristo,

5 An siring saiya sucat na itao cay Satanás sa pagcagadan canlaman, tagñaning an espíritu macaligtas duman sa caaldauan nin Cagurangnan na Jesús.

6 Bacong marhay an saindong capanagsagan. ¿Day camo

nacacaaram na an cadiquit na levadura minatigsom an bilog na masa?

7 Cayá linigan nindo an daan na levadura, tagñaning magui camong bagong masa, siring baga sa day camong salac na levadura: huli ta an satuyang pascua na iyo si Cristo, ipinagatang siya dahel sa satuyá.

8 Cayá na magfiesta quita, bacong sa daan na levadura, bacó man na sa levadura nin casálan asin carátan, condi sa tinapay nin calodocan asin catotohan.

9 Tinogonan co camo sa surat na day camo maquipagsalac-salac sa magña parapanambay:

10 Bacong sa anoman day na camo sa magña parapanambay sa quinában na ini, ó sa magña maimot, ó sa magña parahábon, ó sa magña paraanito; háros ta con sa bagay na siring maninigó na sa saindo na lumuas sa quinában.

11 Condi gñunian sinuratan co camo na day camo maquisalac, na sa casayuran, na con an saró na gñinagñaranan siyang tugang maguing parasambay, ó maimot, ó paraanito, ó mapagrauay, ó paraburat, ó mahábon, sa caibahan can siring saiya day camo minsan sa paquigsamá sapagcacan.

12 Háros ta ¿anong labot co na maghocom sa magña nasa sa luas? ¿Day camo nacacahocom can magña nasa sa laog?

13 Huli ta an magña nasa sa luas, an Dios an maghohocom: cayá halea nindo an maraot na iyan dian sa saindong tagñá.

CAPÍTULO VI.

1 ¿Nangñagñahas an saró sa saindo, con igua nin tibaad nang cadiquit tumang sa cápua ó sa iba, na domatá sa hocoman sa atubang nin si magña biricó, asin ta bacong sa atubang nin magña santos ó banal?

2 ¿O day camo nacacaaram na an magña banal ó santos maghohocom sa quinában? Asin con an quinában paghohocoman nindo, ¿bacó camong maninigó na maghocom sa magña bagay na saraditon?

3 ¿O day camo nacacaaram na hohocoman niámo an magña ángeles? ¿Orog pa an magña bagay sa panahon na ini?

4 Cayá, con igua como nin magña sasaysayon sa magña bagay can panahon na ini, ibugtac nindo na gñaning saysayon sa magña may cadiquit na halaga dian sa Iglesia.

5 Sa pagsopog sa saindo sinasabi co iyan. ¿Háros ta day dian sa saindo nin madonong, minsan pa saró na macahocom ó saysay dian sa saiyang magña catugagñan;

6 Condi na an tugang tumang sa tugang nagpapasuhay sa pagsaysay, asin ini guiniguibo sa atubang nin magña daing pagtubod?

7 Cayá na, sa catotoohan saró nang caculagñan dian sa saindo na magcaigua como nin magña caribocan sa saindo man sana. ¿Ano ta day na gñóna nindo tinitios an camudahan? ¿Ano ta day na gñóna nindo tinitios na madayáan?

8 Alagad como nagguiguibo nin camudahan ó pagmumuda, asin nagñagdadayá como, asin ini guiniguibo sa magcasi-tugang.

9 ¿Day como nacacaaram na an bacong magña matanos ó paracasalá day magcacamit can cahadéan nin Dios? Day como maribong, na minsan an magña parasambay, minsan an magña paraanito, minsan an magña paradorog sa may agom, minsan an magña binabaye, minsan an magña nagdodorog sa capua lalaqui ninda,

10 Minsan an magña mahábon, minsan an magña maimot, minsan an magña paraburat, minsan an magña pararauay, minsan an magña maaágan, day macacapanonod can cahadéan nin Dios.

11 Asin siring caini camong nagcacapira: alagad magña hinugasan na como, asin anan na pinacang mahal na como, asin pinapagcanigó na como sa paggñaran nin Cagurangnan na Jesús, asin huli can Espiritu nin satuyang Dios.

12 An gabos na magña bagay magña matanos sa sacuyá, alagad day an gabos maninigó: an gabos na magña bagay magña matanos sa sacuyá, alagad aco day magdidilabot sa hibabá nin capangyarihan nin apoman,

13 An magña cacanon manogñod sa tulac, asin an tulac manogñod sa magña cacanon; alagad sinda gabos na dua roronoton nin Dios. Alagad an hauac bacong sa pagsambay,

condi manogñod sa Cagurangnan; asin an Cagurangnan manogñod sa hauac:

14 Asin an Dios na bominagñon can Cagurangnan, quita man babagñonon sa saiyang capangyarihan.

15 ¿Day camo nacacaaram na an saindong magña hauac anan magña cabtang ni Cristo? ¿Hahaléon co baga an magña cabtang ni Cristo, asin guiguibohon cong magña cabtang nin sarong maropot na babae? Iparayó logod.

16 O day camo nacacaaram na an naquiquidorog sa sarong maurag na babae ó ramera, naguin sa casaroan niya na sarong hauac? háros ta maguiguíng, an olay, sindang dua saró sa saró sanang laman.

17 Alagad an naquiquisomaró sa Cagurangnan, saró siyang espíritu.

18 Dulagan nindo an pagsambay. An anoman na ibang casálan na guiguibohon nin tauro, sa luas iyan nin hauac; alagad an nagsasambay, nagcacasalá tumang sa saiyang rogaring man sanang hauac.

19 ¿O nagpapainda camo na an saindong hauac íyo an Simbahan nin Espíritu Santo, na siya yaon sa saindo, na iyan nacamtan nindo sa Dios, asin na bacong camo sadiri nindo man sana?

20 Huli ta anan camong binacal sa halaga: cayá pamurauaya nindo an Dios, dian sa saindong hauac asin sa saindong espíritu, ta iyan anan na magña rogaring nin Dios.

CAPÍTULO VII.

1 Manogñod can magña bagay na isinurat nindo sa sacuyá, marhay nagayo sa tauro an day domoot sa babae.

2 Alagad dahel can magña pagsasambay, an lambang saró magcaigua nin saiyang agom na babae, asin an lambang sarong babae igua nin saiyang agom na lalaqui.

3 An agom na lalaqui magbalos sa agom na babae nin maninigong pagcamoot; asin siring man sana an babae sa agom na lalaqui.

4 An babae mayong capangyarihan can saiyang rogaring

na hauac, condi an agom na lalaqui: asin siring man sana minsan man an agom na lalaqui day nin capangyarihan can saiyang sadiring hauac, condi an agom na babae.

5 Day camo magpalapas-lapas sa saindo man sana, sa bale sana con sa saindong duang pinagcaolayan, na mag guiguibo camo nin pagpamibi: asin mabalic camo gñapit na magsaró sa pagsaró, ta gñaning day camo pagsugutan ni Satanás dahel can day nindo pacapagtagal.

6 Alagad ini sinasabi co huli sa pagtogot, bacong sa pagboot.

7 Minamarhay co pang gayo na an gabos na magña tauro maguing siring sa sacuyá: alagad an lambang saró igua nin rogaring niyang balaog nin Dios; an saró sa catotohan siring, asin an saró siring man.

8 Sinasabi co nangayod sa magña daing agom na lalaqui (solteros) asin sa magña balong babae, na marhay sa sainda na maguin siring sa sacuyá.

9 Asin con бага mayó nin balaog sa pacatios, pomacasal ó omagom na; ta marhay an omagom sa masoló,

10 Alagad itong magña nagsasaró sa pagcaagom ninda, ipinapatanid co, na bacong aco, condi an Cagurangnan: Na an agom na babae day bumulag sa agom niyang lalaqui;

11 Asin con бага bomolag, day siya macapaagom, ó maquioli siya sa agom niyang lalaqui; asin na an agom na lalaqui day ipagsobol an saiyang agom ó day pagpahaléon.

12 Asin sa magña iba nagsasabi aco, bacong an Cagurangnan: Con an sarong tugang may agom siyang daing pagtubod ó pagotob, asin ining babaeng ini minahonod na maquisomaró sa agom na lalaqui, day pagpahaléon iyan.

13 Asin an babae na may agom na daing pagtubod, asin ining agom na ini minahonod na maquisomaró sa saiya, day pagpabayaán iyan.

14 Huli ta an agom na lalaqui na mayó nin pagtubod napapacangbanal dian sa agom na babae, asin an agom na babae na daing pagtubod napapacang banal man dian sa agom na lalaqui: ta con day, an saindong magña áqui maguiguig magña maramog; alagad gñunian anan na magña banal.

15 Alagad con an day mayó nin pagtubod bumulag, bumu-

lag siya: ta bacó an tugang na lalaqui ó babae na nasasacop sa caoripnan sa bagay na siring; condi na sa catoninogñan inapod quita nin Dios.

16 Háros ta ¿sain mo maaaraman, oh babae, con бага icacaligtas mo an saymong agom na lalaqui? ó ¿sain mo maaaraman, oh agom na lalaqui, con бага icacaligtas mo an saymong agom na babae?

17 Alagad an lambang saró siring sa pagcahirasi ó laena sa saiya nin Cagurangnan, asin siring sa pagcaapod nin Dios sa lambang saró, siring caiyan siya maglalacau: asin siring an hulit co sa gabos na magña Iglesias.

18 Naapod an saró na pinagturi? dian siya sapagturi ó tinuri siya. ¿Gñinaranan an saró na day tinuri, day siya magpaturí.

19 An pagturi daing halaga iyan, asin an day pagturi daing halaga man; condi an pagotob can magña togon nin Dios.

20 An lambang dian sa pagcaapod na itinalaga sa saiya, dian caiyan siya mamugtac.

21 Inapod cang mani oripon? Day ca magpaataman: alagad man con mahihimo mo na macahiuas ca ó macaligtas ca, maghigñoa ca nin labi.

22 Háros ta itong dian sa Cagurangnan inapod na mani oripon, maliligtas iyan nin Cagurangnan: siring man sana itong inapod na maguing ligtas ó hiuas, oripon iyan ni Cristo.

23 Huli sa halaga anan camong binacal; day camo magpaoripon sa magña tauo.

24 An lambang saró, magña tugang, dian caitong natalagahan sa saiya, dian caiyan siya magdanay manogñod sa Dios.

25 Alagad sa magña virgen ó day pa nin digtá day acong darang togon nin Cagurangnan; condi minatao aco nin cahatolan, siring sa igua nin nacaabot na magcamit nin pagcaherac nin Cagurangnan tagñaning maguin maimbod ó maotob.

26 Cayá, pinagmarhay co nangayod iniho huli can caipuhan na macuri, na marhay na gayo sa tauo na magdanay siya nin siring.

27 ¿Nagagapus ca sa agom na babae? day ca maghigñoa

na maghubad ó magbuhi. ¿Talingcas ca sa agom na babae ó day ca nin agom? day ca maghanap nin agom na babae.

28 Alagad man con omagom ca, day ca nagcasalá; asin con an doncella ó daraga magpaagom, day nagcasalá: alagad camondoan sa laman an titioson ninda: alagad pinababayaan co camo.

29 Alagad ini, sinasabi co, magña tugang, na an panahon hayocong: an nagcuculang iyo na, si igua nin magña agom na babae ibilang sa baga mayó nin magña agom;

30 Asin si magña nagtatagnis bilang sa magña day nagtatagnis; asin si magña nagoogma siring bilang sa day nagoogma; asin si magña nagbabacal, bilang sa day naggagamit;

31 Asin si magña nagpapaquinabang sa quinaban na ini, bilang sa day nagpaquinabang: háros ta an camugtacan sa paghiling can quinaban na ini, minaágui sana.

32 Cayá minamauot co nangayod na day camo nin camondoan. An soltero may pagñataman can magña bagay na dapit sa Cagurangnan, manognod sa pagpasonó sa Cagurangnan:

33 Alagad an nagpacasal may pagñataman can magña bagay na anan dapit sa quinaban, manognod can pagpasonó sa agom niang babae.

34 Siring man sana igua nin pinagcacalaenan an babaeng may agom sa daraga: an daraga may pagñataman can magña bagay na manognod sa Cagurangnan, sa pagcanibanal dapit sa hauac siring man dapit sa calag: alagad an may agom na babae may pagñataman can magña bagay na sa quinaban, con paano an pagpasonó sa saiyang agom na lalaqui.

35 Alagad ini isinasabi co sa saindong icapapaquinabang; bacong sa pagtactac sa saindo nin siod, condi manognod sa cabinian asin catubisan, asin tagñaning day mayó nin caolagnan magpacadatá camo sa Cagurangnan.

36 Alagad, con sa saró pinaghoná niyang macacasopog sa saiyang aquing babae na virgen ó daraga, na macalihisna an edad, asin an siring capuhan nang ipaagom, guibohon niya an cabótan, day magcacasalá; pomacasal na.

37 Alagad itong nagdadanay sa saiyang pusó, asin day

mayó nin caipuhan, condi may capangyarihan sa saiyang boot, asin pinagmarhay sa saiyang pusó ini, na magdanay an saiyang aqui sa pagcadaraga; marhay an guibong iyan man.

38 Cayá na, an nagpapaagom can áqui niyang daraga, marhay an guinguibo; asin an day iyan pinapaagom, orog pa carahay an guinguibo.

39 An babaeng may agom nagagapus siya sa ley ó catogonan tongcol na buhay pa an saiyang agom na lalaqui; alagad con an agom niyang lalaqui magadana, hias ó talingcas na siya: pomacasal na siya con siysay pagmarhayon niya, bastang sa gñaran nin Cagurangnan.

40 Alagad orog pa camapalad niya con magdanay siya nin siring, siring sa cahatolan co; asin naghohoná aco na igua man acong espíritu nin Dios.

CAPÍTULO VIII.

1 Asin manogñod sa ipinag atang sa magña anito, naaaraman niato huli ta quita gabos may pagisip. An pagisip nagpapaabhao, alagad an pagcaherac nacacapatindog.

2 Asin con an saró naghohoná na tatao nin cadiquit, day pa siya tatao nin anoman siring sa maninigong pacanood.

3 Alagad con an saró namomoot sa Dios, an siring nami-midbid siya nin Dios.

4 Cayá, manogñod nangayod can magña cacanon na inatang sa magña anito, naaaraman niato na an anito bacong anoman siya digdi sa quinában, asin na day nin iba pa condi sarong Dios sana.

5 Háros ta minsan igua бага nin nagcapira na gñinagñaranan na magña dios dios, ó sa lagñit, ó sa dagá man (siring ó huli ta iguang dacol na magña dios dios asin dacol na magña Cagurangnan),

6 Alagad day mayó quita nin ibang Dios condi saró sana, an Amá na sa saiya guican an gabos na magña bagay asin quita yaon sa saiya: asin sarong Cagurangnan na Jesucristo, na huli sa saiya nangyari an gabos na magña bagay, asin quita man huli sa saiya.

7 Alagad bacong sa gabos igua can pacasabot na ini: háros ta an magña iba minsan naaraman an anito sagcod gñunian, naccacacan siring sa inatang sa magña anito; asin an saiyang honahoná, mantá maluya, naolaquitan.

8 Minsan бага an cacanon day nacacapagpacanigó sa satuyá sa Dios; huli ta minsan magcacan quita day maguiguing mayaman; minsan day quita magcacan, day quita madadayhan nin sucat.

9 Alagad hiligñon nindo na an capangyarihan na ini nindo day maguing dalinasan ó madadasmagan sa magña anan na maluluya.

10 Háros ta con mahiling ca nin saró, ica na may pacasabot, na nagtutucao ca dian sa lamesa ó cacanan sa namunugtacan nin si magña anito, ¿ an pagisip caito na siya maluya, bacó dao na magenot pang comacan caitong inatang sa magña anito?

11 Asin huli can saymong pacasabot magcacasalá ó malalagalag an tugang na maluya na huli sa saiya man si Cristo nagadan.

12 Sa bagay na ini, nangayod, con magcacasalá camo tumang sa magña tugang, asin lugadon an saiyang maluyang isip, tumang cay Cristo nagcacasalá camo.

13 Nin huli caiyan, con an cacanon iyo an mani dahelan can tugang co sa pagcasalá ó pagcaholog, day aco sagcod magcacacan nin carne gñaning day macapaarac ó macapadára sa sacuyang tugang.

CAPÍTULO IX.

1 ¿Bacó acong apóstol? ¿bacó acong libre? ¿Day aco nacahiling qui Jesús na Cagurangnan ta? ¿bacong iyo camo an sacuyang guinibohan sa gñaran nin Cagurangnan?

2 Con sa magña iba bacó acong apóstol, sa saindo sa catotoohan apóstol aco: huli ta an tandá nin sacong apostolado ó pagcaapostol iyo camo dian sa Cagurangnan.

3 Ini iyo an sacuyang simbag sa magña naghahapot sa sacuyá.

4 ¿Ta dao, day mayó quita nin capangyarihan sa pagcacan asin sa paginom?

5 ¿Day quitang capangyarihan sa pagdará sa caibahan niato nin sarong tugang na babae man siring can magña ibang apóstoles, asin can magña tugang nin Cagurangnan, patin ni Cefas?

6 ¿O cami sanang gayo aco asin si Bernabé day mayó nin capangyarihan sa day pag-guibo?

7 ¿Siysay dao sagcod lamang an naquipagiuál ó naquipaglaban sa paquinabang niya ó cabayaran niya? ¿siysay an nagtanom nin viña, asin day minacacan can saiyang bugña? ¿ó siysay an nagaataman can pagsabsab nin cahayupan, asin day mina inom can gatas nin hayop?

8 ¿Sinasabi co ini siring can sabi nin magña tauo? ¿day nagsasabi man caini an togon ó ley?

9 Háros ta dian sa togon ó ley ni Moisés nasusurat: Day mo pagbugtacan nin gacod sa gñósó ó bosal an baca na nagtotolsac ó nagguiguinic. ¿Igua an Dios nin pagñataman sa magña baca?

10 ¿O isinasabi an gabos na iyan huli sa satuyá? Tara huli sa satuyá nasusurat; háros ta sa paglaom magaarado an nagóoma ó arado; asin an nagguiguinic, sa paglaom na magcamit can bugña.

11 Con cami nagtanom sa saindo caitong mapadapit sa calag ó espíritu, ¿daculá dao na bagay con anihon niamo itong mapadapit sa saindong hauac?

12 Con an magña iba igua sinda sa saindo can capangyarihan na ini, ¿bacó dao na orog carahay na cami? Alagad day cami naggamit can capangyarihan na ini: condi gñani tinitios niamo iyan gabos, huli sa day pagbugtac nin anoman na macacaolang sa Evangelio ni Cristo.

13 ¿Day camo nacacaaram na an magña nagpapagal dian sa Santuario ó sa altar, nagcacacan can sa Santuario ó altar; asin na si naglilingcod sa altar, dian sa altar naquiquinabang?

14 Siring man nagboot an Cagurangnan sa magña nagbalagnibog can Evangelio, na magbuhay sinda can sa Evangelio.

15 Alagad sa anoman eaini day aco nacapaquinabang: day coman isinurat ini tagñaning siring an guibohon sa sacuyá; háros ta pinagmamarhay cong orog na magadan, bágo na siysay man pahamacan an camurauayan cong ini.

16 Alagad minsan gayod marhay na nagbubulalas aco can Evangelio, day aco nin anoman na icacapanagsag; háros ta naipuhan na ipinagboot sa sacuyá; asin, herac man sa sacuyá con day aco magbalagñibog can Evangelio!

17 Nin huli caiyan, con guibohon co iyan sa pusó, magcaca-igua aco nin balos; alagad con sa pirit, an pagpatauad itinogon sa sacuyá.

18 ¿Cayá ano dao бага an balos sa sacuyá? Na sa paghulit co can Evangelio, ibugtac co an Evangelio ni Cristo day nin halaga sanang bayad, tagñaning day co gamiton sa maraot an sacuyang capangyarihan dian sa Evangelio.

19 Nin huli caiyan, minsan ó huli ta libre ó hias aco manognod sa gabos, nagpaoripon aco sa gabos sa pacapagpaquinabang nin orog ó sa pacasadol sa iba pa.

20 Nagui acong sa magña judio siring man sa judio, huli sa pagsaró co can boot nin magña judio; sa magña nasasacopan can togon ó ley (minsan aco bacong sacop can ley) siring bilang бага aco sa nagpapasacop sa ley, sa pacasadol sa magña nasasacopan can ley;

21 Sa magña day nin ley, siring sa aco day man nin ley, (na minsan yaon aco sa day nin catogonan ó ley nin Dios, condi dian sa catogonan ni Cristo) sa pacasadol sa magña day nasa sa catogonan.

22 Nagui acong maluluya man, manognod sa magña maluluya, sa pacasadol man sa magña maluluya: Sa gabos nagui acong bilog ó anoman na bagay, tagñaning sa gabos na camugtacan icaligtas co an magña iba man ó nagcapipira.

23 Asin ini guiniguibo co dabel can Evangelio, huli ta guinibo co sa caibahan caiyan na maquinabang.

24 ¿Day camo nacacaaram na an gabos na nagdadalagan sa dalan na pasohan, an gabós sa catotoohan anan na nagdalagan, alagad saró sana an may premio ó paquinabang? Do-malagan camo sa bagay na macapagcamit camo caiyan.

25 Asin gabos itong naquipaglaban, sa anoman nagcacanahan ó nagpopogol: asin sinda sa catotoohan sa pacapagcamit nin sarong corona na matutunauon; alagad quita, si day matutunao.

26 Cayá na, aco siring can bagay ó paaguing ini nagdadalagan aco, bacong siring sa bagay na pinagduduaduahan; sa bagay na ini naquiquipaglaban aco, bacong siring caito na nagtitigbas sa doros:

27 Condi linolugad co an hauac co, asin ibinobugtac co sa caoripñan; maraot con, pacapaghulit co sa magña iba, aco man sana day papagcanigóon.

CAPÍTULO X.

1 Háros ta habó aco, magña tugang, na day camo magpatalastas na si satuyang magña caganác sinda gabos nagñag-orontoc sa irarom nin pagñanoron, asin sinda gabos nagpagñagui sa dagat;

2 Asin si gabos dian sa gñaran ni Moisés nagcaburuñiagan sa pagñanoron asin sa dagat;

3 Asin si gabos nagcaracan can cacanon man sana nin calag;

4 Asin si gabos nagirinom can inomon man sana nin calag; huli ta nag-i-inom sa gapóng espiritual na nagsosonod sa sainda, asin an gapó iyo si Cristo:

5 Alagad sa dacol sa sainda day naogma an Dios; nin huli caiyan anan sindang nagcaturumba duman sa capatagan.

6 Alagad an magña bagay na ini naguing sa cabaing niato, tañgñaning day quita maará can magña maraot na bagay, siring can pagcaará ninda.

7 Day man camo mani magña para-anito ó paragalang sa anito, siring can magña iba sa sainda; siring sa nasusurat: timinucao an banuaan sa pagcacan asin sa paginom, asin nagpanirindog sa pagcarauat.

8 Day quita magguibo can pagsambay ó pagdorog sa bacong agom, siring can magña iba sa sainda, asin nagcahorolog sa sarong aldao duang poló may tolong ribo.

9 Day quita magtocso qui Cristo, siring man can magña iba sa sainda na pinagtocso siya, asin nagcagaradan huli sa magña halas.

10 Day man camo magliblib, siring can magña iba sa sainda na nagñagriliblib, asin nagcagaradan huli sa paralaglag.

11 Asin an magña bagay na ini nangyari sa sainda sa ladauan; asin anan na magña isinurat gñaning mani patanid ó sagué sa satuyá, na dian si catapusan nin magña panahon nagpagñontoc.

12 Cayá na, itong nagñagiysip na magdanay, maghigñat na day siya maholog.

13 Day camo quinua ó tinocso nin sugot, condi an tauo ó sa tauo: Masoripot (ó fiel) an Dios na day camo papabayaan na sugutan nin labi sa maaagod nindo; condi na tatauan man an parasogot nin luluasan, tagñaning macatagal camo.

14 Nin huli caiyan, magña namqmotan co, maglicay camo can paganito.

15 Siring sa magña madonong camo nagtataram aco; horophoropon nindo an sinasabi co.

16 An caliz nin camahalan, na samong pinacamahal ¿ bacó iyan na paquinabang can dugó ni Cristo? asin an tinapay na binabaác níamo, bacó na yo an pagpaquinabang can hauac nin Cagurangnan?

17 Háros ta sarong tinapay, sarong hauac quita an cadaclan, quita gabos, naquiquinabang quita can saró man sanang tinapay.

18 Paghonáhonáa nindo an Israel síring sa laman ó hauac: an magña nagpaquinabang can magña atang, ¿ ano dao day naquinabang dian sa altar?

19 ¿ Cayá ano? ¿ sabi co na itong inatang sa magña anito, yo an sarong bagay? ¿ na an anito yo an sarong bagay?

20 Ata gñani sínabi co na an magña bagay na inatang can magña gentiles, inaatang iyan sa magña demonio, asin ta bacong sa Dios. Asin ta habó co na maquisomaró camo sa magña demonios: day camo macacainom can caliz nin Cagurangnan, asin can caliz nin magña demonios:

21 Day camo macacapagpaquinabang sa lamesa nin Cagurangnan, asin sa lamesa nin magña demonios.

22 Boot niatong aguiaton sa pagñimon an Cagurangnan? Magña maririgon dao quita qui sa Saiya? An gabos itinogot sa sacó, alagad day maninigó sa sacó.

23 An gabos anan na itinogot sa sacó, alagad an gabos day macacapacahay.

24 Day nin siysay man na maghanap caitong carahayan nia condi itong sa iba.

25 Sa gabos na ipinagpapabacal sa sádân, comacan camo, day na mag hapot sa pagisip;

26 Háros ta an dagá sa Cagurangnan yan, asin an gabos na anoman na yaon dian.

27 Con an siysay man sa magña mayó nin pagtubod alocon camo, asin boot camong omiba: comacan camo can gabos na ibugtac sa atubang nindo, day mag hapot sana sa paghonahoná.

28 Con an siysayman somabi sa saindo: ini idinolot sa magña anito: day camo magcacap caiyan sa paguiromdom caitong, nagpatanid caiyan, asin can pagisip: huli ta sa Cagurangnan an dagá asin iyo an nagpanó saiya.

29 An pagcatalastas na sinabi co, bacó an saimo, condi itong sa iba. Háros ta, anong catuyuhan na an sacong libertad paghocoman nin pagcatalastas nin iba?

30 Con aco naquiquinabang sa biyayá, ¿sa anong catuyuhan ta pinaglalanghadan aco huli caiyan nagpapasalamat aco?

31 Cayá con comacan camo, ó con ominom camo, ó gomíbo camo nin anoman na bagay: guiboha nindo yan gabos sa camurauayan nin Dios.

32 Maguing magña siring camo, na day macapamondó, minsan sa magña Judios, minsan sa magña gentíles, minsan sa Iglesia nin Dios:

33 Síring man aco sa anoman hinihigñoa co na macaogma sa gabos, day sa paghigñoa can sacuyang paquinabang, condi itong manogñod sa gabos: ta gñaning magpacaligtas.

CAPÍTULO XI.

1 Magñag arog camo sa sacó, síring man can pagarog co cay Cristo.

2 Asin inoomao co camo, magña tugang co, huli ta sa gabos naguiguíromdoman aco nindo : asin rinirimpos nindo an sacong magña tocdó, síring sa pagcatocdoan co caíyan sa saíndo.

3 Alagad boot co na camo macatalastas, na si Cristo yo an Payo nin gabos na lalaqui : asin an lalaqui yo an payo nin babae : patin an Dios yo an payo ni Cristo.

4 An gabos na lalaqui na nagñagñadié, ó nagsaysay nin hulit na may tahob ó soclob an payo, sinosopog an saíyang payo.

5 Asin an gabos na babae na nagñagñadié, ó naghuhulit na daing colbong an payo, sinosopog an payo nia : haros ta síring бага sa inopauan sia.

6 Háros ta con day magcolbong an babae, pomaupao man. Tara con sarong casopganan na magupao nin bohoc an babae colbogñan an payo nia.

7 An lalaqui sa catotoohan day maninigó na tahuban an payo nia : huli ta ladauan asin camurauayan nin Dios : alagad an babae yo an camurauayan nin lalaqui.

8 Háros ta day linalang an lalaqui sa herog nin babae, condi an babae sa herog nin lalaqui.

9 Háros ta day linalang an lalaqui huli sa babae, condi an babae huli sa lalaqui

10 Cayá maninigó an babae na igua nin tandá nin saíyang capangyarihan sa ibabao nin saíyang payo, huli sa magña ángeles.

11 Alagad day mayó minsan an lalaqui con mayó an babae, asin minsan man an babae con mayó an lalaqui dian sa Cagurangnan.

12 Háros ta como an babae linalang halé sa lalaqui, síring man sana an lalaqui huli sa babae : alagad an gabos na magña bagay anan na guican sa Dios.

13 Paghonáhoná camo sa saíndo man sana : ¿magayon dao na an babae mamíbi sa Díos na mayó nin colbong sa payo?

14 ¿Na minsan an caugaléan man sana, day nagtotocdó sa saíndó na macacasosopog sa lalaqui an pagpatobó nin bohoc?

15 Alagad suhi ta macacagayon sa babae an pagpatobó nin bohoc, háros ta an bohoc itinalaga sa saínda na bílang colbong.

16 Dapit caiyan gabos, con an siysayman sa paghoná nia gari baga mapauot: camí day nin caugaléan na siring, minsan gayod an Iglesia nin Díos.

17 Ian ipinagboboot co saíndo: alagad day co papagcanígoon, na magsararó camó, bacong sa carahayan, condí sa carátan.

18 Háros ta an enot caiyan nadagnog co, na con nagtitiripon camo sa Simbahan, ígua nin magña cariribucan dían sa saíndo, asin ta an iba caiyan minatubod aco.

19 Cayá caípuhan na ígua man nin magña anito, ta gñaning itong magña nabaló-ná na magcacanígò, maguing hayag sa saíndo.

20 Cayá na con nagtitiripon camo sa saró sana, bacó nang sa pagcacan nin haponan nin Cagurangnan.

21 Háros ta lambang saró nacacan na gñóna can saíyang haponan na sadíri: Asin an saró nagogotom, asin an saró canígoan ca basog.

22 ¿Tá ano mayó camong magña harong na macacanan asin mainoman? Hinahalean nindong halaga an Simbahan nin Díos, asin sinosopog nindo itong magña day mayó? ¿Ano an sasabihon co sa saíndo? ¿Pagomauon co camo? Sa bagay na ini day co camo maocmao.

23 Háros ta aco ominacó sa Cagurangnan, na siring man sana itinocdó co sa saíndo, na si Jesús na Cagurangnan can banggui na pagpabacalan saiya, quiminía can tinapay,

24 Asin pacapagpasalamat, bináac ídto, patin nagsabi: cumúa camo, cacaná nindo: ini yo an hauac co na nagcabaraác huli sa saíndo: guiboha nindo sa paguiromdom sa sacuyá.

25 Síring man sana quinua an caliz, can pacatapus nin panhapon, na tímínam: Ining caliz na ini yo an bagong testamento nin sacuyang dugó. Guiboha nindo íni, sa gabos na panahon na ominom camo, sa pag-guiromdom sa sacuyá.

26 Háros ta sa gabos na panahon na comacan camo caining tinapay, asin ominom camo can copang ini, an pagcagadan nin Cagurangnan ipinag babalagnibog nindo sagcod na domatong.

27 Cayá na, siysay man na comacan can tinapay na ini ó ominom can copang ini nin Cagurangnan na day magcacanígò, magcacasalá sa hauac asin sa dugó nin Cagurangnan.

28 Nin huli caiyan, magpatotoo an lambang saró sa saiya man sana, asin siring caiyan comacan can tinapay na ito, patin ominom caitong caliz ó copa.

29 Háros ta an minainom asin minacacan na day maninigó, minacacan siya asin minainom can paghocom sa saiya man sana, ta day pinaghorop-horop an hauac nin Cagurangnan.

30 Nin huli caiyan igua nin balaquid na magña naghehelang asin maluluya dian sa saindo: asin balaquid an nagcaca torog.

31 Na con maghorop-horop baga quita sa satuyá man sana, totoo nangayod na day quita paghohocoman.

32 Alagad huli ta paghohocoman quita, anan na sisilotan quita nin Cagurangnan, ta gñaning day quita mapanalá sa cadamay can quinában.

33 Cayá na, con camo, magña tugang co, magtitiripon sa pagcacan, magpaharalat halat camo.

34 Con an saró magotom, comacan sa saiyang harong, háros ta day camo magtitiripon sa paghocom. An ibang magña bagay ipagboboot co con domatong na aco.

CAPÍTULO XII.

1 Tara dapit sa magña balaog nin calag, habó aco, magña tugang, na magpainda ó day camo macatalastas.

2 Nacacaaram camo na can camo anan na magña Gentiles pa, nagñag-dadalaó camo, siring sa ó huli ta nagcacadarara camo, sa magña anito na day mayó nin pacataram.

3 Cayá ipinasasabot co sa saindo, na day nin siysay man na magtataram sa bagsic nin Espiritu nin Dios, na sabihon na sumpa ó maldición si Jesús; asiu day nin siysay man na macacaapod qui Jesús na Cagurangnan, condi huli sa Espiritu Santo.

4 Alagad igua nin paquinabang nin magña balaog; alagad an Espiritu iyo man sana.

5 Asin igua nin manlaenlaen na magña catongdan; alagad iyo an Cagurangnan man sana.

6 Asin igua nin manlaenlaen na magña gauégaué; alagad

an Dios man sana iyo an nangyayari ó nagheheró can gabos na magña bagay sa gabos.

7 Alagad sa lambang saró itinao sa saiya an capahayagan nin Espiritu na maguing paquinabang.

8 Háros ta sa catotoohan itinao sa saiya huli sa Espiritu an tataramon nin pagcadonong; sa iba, an tataramon nin pagcaisip siring sa Espiritu man sana;

9 Sa iba, an pagtubod huli can Espiritu man sana; asin sa iba, an magña balaog nin pagpaomay ó pagbobolong huli can Espiritu man sana;

10 Sa iba, an magña guiboguibong magña milagros ó gñagnālasan; asin sa iba, an pagroquiao; asin sa iba, an casoripotan nin magña espiritu; asin sa iba, an manlaenlaen na magña tataramon; asin sa iba, an pagtao nin cahologan can magña tataramon.

11 Alagad an gabos na magña bagay na ini saró sana an nagheheró asin iyo man sana an Espiritu, na pinagbabaragña nangayod sa lambang saró siring sa boot niya.

12 Háros ta siring baga na an hauac saró sana asin igua nin dacol na magña cabtang, alagad an gabos na magña cabtang nin hauac minsan dacol, anan na sarong hauac ó lauas sana, siring man si Cristo.

13 Huli ta sa sarong Espiritu nagcabarautizaran quita sa sarong hauac, minsan gayod pa magña judios ó Griegos, minsan pa magña oripon ó bacong sa caoripnan; asin quita gabos nagpacainom sa saró man sanang Espiritu.

14 Cayá minsan an hauac bacong saró siyang cabtang, condi balaquid.

15 Con somabi baga an bitis: Huli ta bacó acong camot ó taquiag day aco nasa hauac: ¿huli caiyan day siya nasa hauac?

16 Asin con somabi an taligña: háros ta bacó acong matá, bacó acong nasa hauac: ¿huli caiyan bacó siyang nasa hauac?

17 Con an gabos na hauac mani iyo an matá, ¿sain mamumugtac an pacadagñog? Con an gabos maguing taligña ó pacadagñog, ¿sain mamumugtac an pacaparong?

18 Alagad gñunian an Dios pinamugtac niya an magña

cabtang lambang saró sa sainda dian sa hauac, siring sa boot niya.

19 Na con an gabos maguing sarong cabtang, ¿sain mamumugtac an hauac?

20 Alagad gñunian dacol an magña cabtang na anan sa catotoohan, alagad ó minsan sarong hauac.

21 Minsan an matá day macacasabi sa camot: Na day taca caipuhan: siring man sana an payo sa magña bitis: Day acong caipuhan sa saindo.

22 Condi orog na itong magña cabtang nin hauac na baga anan magña orog caluya, anan na magña caipuhan;

23 Asin itong magña cabtang nin hauac na pinacacang day niato nin háros, iyan an sinasamno niato nin labing galang: asin itong sa satuyá anan na magña bagang labing masiuaua, sinasamno pa nin labing cagayunan.

24 Háros ta itong magña dian sa satuyá anan na magña matutubis, day mayó nin caipuhan: háros ta an Dios bina-ragay ó pinamurugtac an hauac, na pinacasamno nin dacol na camabalan itong nagecuculang caiyan sa saiya;

25 Tagñaning day nin pasuruhay dian sa hauac, condi na an gabos na magña cabtang magcaoroyon sinda-sinda man sana.

26 Sa bagay baga na con an sarong cabtang magtitios, an gabos na magña cabtang magdadamay man sa colog; asin con an sarong cabtang pinag-oomau, an gabos na magña cabtang sa cadamay magoogma man.

27 Háros ta como iyo an hauac ni Cristo, asin an magña cabtang sa hauac.

28 Asin an magña iba ibinugtac nin Dios dian sa Iglesia ó casararoan sa caenot-enote si magña apóstoles, dagñan gñapit magña profetas, an icatolo magña paratocdó; dagñan an magña capangyarihan; dagñan magña balaog nin carahayan, pagtambang, pagñataman, manlaenlaen na magña tataramon.

29 ¿Anan gabos na magña apóstoles? ¿anan gabos na magña profetas? ¿an gabos magña paratocdó? ¿an gabos anan na capangyarihan?

30 Igua an gabos nin magña balaog sa pagbolong? ¿nag-

tataram an gabos nin manlaenlaen na tataramon? ¿Nagtatao nin cahologan an gabos?

31 Minsan siring higñoaha nindo an orog cararahay na magña balaog: háros ta papahayagan co pa camo nin sarong dalan ó paaguing orog camahalaga ó halangcauon.

CAPÍTULO XIII.

1 Con aco magtataram sa tataramon nin magña tauo asin nin magña ángeles, asin day aco nin pagcaherac, mapapaniring aco sa sarong metal na nagdadaguing, ó sa campana na nagtatanog ó bagting.

2 Asin con igua aco nin pacapagroquiao, asin macacatalastas can gabos na magña misterios ó gñagñalasan asin can bilog ó gabos na pacasabot; asin con magcaigua man aco nin bilog na pagtubod, na malampas baga an magña bolod, asin day mayó aco nin pagcaherac, day mayó aco nin anoman na halaga.

3 Asin con pagbaragñaon co an gabos cong rogaring sa paguaras nin cacanon sa magña dukhá ó daing sucát, asin con idolot co an sacuyang hauac ta gñaning tötogñon, asin day aco nin pagcaherac, day aco mayó nin papaquinabagñon.

4 An pagcaherac matioson, maboot; an pagcaherac day mayó nin caurihan, an pagcaherac day minaguibo nin daing catanosan, day nagpapaabhao;

5 Bacong paralanghad, day naghahanap can manogñod sa saiya, day napapaangot, day naghohonáhoná can maraot;

6 Day nagoogma sa cabicoan, condi nagoogma sa cato-toohan;

7 An gabos tinitíos, an gabos tinutubod, an gabos hinahalat, an gabos pinapásan.

8 An pagcaherac day sucát sagcod mapapará: alagad an magña panhulá magcacatarapus, asin magcacatarapus an magña pagtataram na laenlaen, asin an pacasabot paparáon:

9 Háros ta sa cabtang namimidbid niamo, asin sa ibang cabtang nagtotood cami ó tinotodan niamo;

10 Alagad con domatong na itong mahusay, ó sangcap, dagñan mahahalé itong nasa cabtang sana.

11 Nin si aco sadang pang áqui, nagtataram aco siring sa áquing sadit, nagiisip aco siring sa sadit na áqui, naghohocom aco siring sa sadit na áqui; alagad can may pagcatauo na aco ó daculá na aco, pinabayaan co itong sa áquing sadit.

12 Gñunian nahihiling niato siring baga sa salming, sa madiclom; alagad dagñan mahihiling niato sa atubang: gñunian namimidbid co sa cabtang sana; alagad dagñan gñapit mamimidbid co siring sa pacamidbid sa sacuyá.

13 Asin gñunian nagdadamay an pagtubod, an pagsarig, patin an pagcamoot, ining tolong ini: alagad an orog cadaculá sa sainda iyo an pagcamoot.

CAPÍTULO XIV.

1 Padagosa nindo an pagcamoot, maghigñoha como can magña balaog nin calag, asin sa gabos na maghuhulá como.

2 Háros ta an nagtataram sa manlaenlaen na tataramon, day naquiquiolay sa magña tauo, condi sa Dios: háros ta day nin siysay man na macaca sabot sa saiya, minsa sa espíritu magtaram nin magña gñagñalasan.

3 Alagad an nanhubulá, naquiquiolay sa magña tauo sa carahayan, asin pagsadol patin caragñahan.

4 An nagtataram nin tataramon na sa iba, nagpapacarahay sa saiya man sana; alagad an nanhubulá, nagpapacarahay sa Iglesia.

5 Cayá na, boot co cutána na como gabos macapagtaram nin manlaenlaen na tataramon, alagad labi pa na manhulá como: háros ta orog cadaculá can nanhubulá sa nagtataram nin manlaenlaen na tataramon, con day man isaysay, gñaning an Iglesia macacua nin carahayan.

6 Cayá gñunian, magña tugang, con aco pomadian sa saindo na magtaram nin manlaenlaen na tataramon, ¿ano an papaquinabagñon co sa saindo, con day aco somabi sa saindo, ó sa pagpahayag, ó sa caisipan, ó sa panhulá, ó sa may pagtocdó?

7 Totoo nangayod an magña bagay na mayó nin calag ó buhay na nagtatanog, siring can flauta ó guitarra, con day

magpadagñog nin calaenan nin magña tanog, ¿paano an pagcaaramí con arin si tanog nin si flauta, ó nin si guitarra?

8 Asin con an trompeta tomanog nin tigñog na day mamidbiran, ¿siysay an macacamaté dian sa paglalaban?

9 Siring man sana camo, con huli sa tataramon day camo macatao nin tataramon na may caologan, ¿paano dao pagcatalastasi con ano an sinasabi? háros ta magtataram ó maquiquiolay camo sa doros.

10 Cadaclan бага nin manlaenlaen na tigñog sa halimbauá, igua sa quinában, asin mayó nin anoman na gnula ó day nin pacataram;

11 Alagad con aco day macasabot can halaga ó cahologan nin tigñog, manini maraot aco sa nagtataram, asin an nagtataraman manini maraot sa sacuyá.

12 Siring man sana camo; háros ta nagmamauot camo nin magña balaog nin calag, maghigñoa camo na mani orog ca magña haralangcao manogñod sa carahayan nin Iglesia ó casararoan.

13 Nin huli caiyan, an magtataram nin tataramon na bacong rogaring, homagad na tauan iyan nin cahologan.

14 Háros ta con mamimíbi aco sa tataramon na bacong sadiri ó day mamidbiran, an sacuyang espíritu an namimíbi; alagad an sacuyang paghonáhoná mayó nin paquiquinabagñon na bugña.

15 ¿Cayá ano nangayod? Mamimíbi aco sa espíritu, alagad mamimíbi man aco sa paghonáhoná; magaawit aco sa espíritu, alagad magaawit man aco sa paghonáhoná.

16 Háros ta con bebendicionan mo sa espíritu, itong namumgtac sa sarong bagay na daing pacasabot, ¿paano dao an pagsabi niyang amen ó auot pa sa saymong guibong pagpasalamat? háros ta day nacacasabot caitong sinabi mo.

17 Háros ta ica, sa catotoohan, marhay an pagpasalamat mo; alagad an saró ó an iba day mayó napacarahay.

18 Nagpapasalamat aco sa Dios na nacacataram aco nin laenlaen na tataramon na orog ca labi qui sa saindo gabos.

19 Alagad dian sa Iglesia boot copang magtaram nin limang tataramon sa sacuyang pacamaté, sa pacatocdó co man sa

magña iba, qui magtaram aco nin sampolong ribong tataramon na day masasabotan.

20 Magña tugang, day camo magpacang áquing sadit sa paghonáhoná, condi magpacang áqui camo sa pagcasalá ó sa carátan : alagad anan na magña sangcap sa pacamaté ó paghonáhoná.

21 Dian sa togon ó ley nasusurat : Sa magña ibang tataramon asin sa magña ibang gñosó magtataram aco sa banuaan na ini ; asin minsan siring caiyan day aco pagñignimatean, olay nin Cagurangnan.

22 Cayá na, an magña tataramon bilang tandá iyan, bacong sa magña may pagtubod, condi sa magña day mayó nin pagtubod : alagad an profesia ó panhuhulá, bacong sa magña day nin pagtubod, condi sa magña igua nin pagtubod.

23 Sa bagay baga na, con an bilog na Iglesia ó casararoan magcatiripon na mani saró sana, asin an gabos magtaram nin laenlaen na tataramon, asin magralaog an magña day nin cadonogñan ó day nin pagtubod, ¿day magpapacasabi na magña rugñau camo?

24 Alagad con an gabos manhuhulá, asin iguang lomaog na sarong mayó nin pagtubod, ó day nin cadonogñan, mapapagtubod can gabos iyan ó siya, asin masasaysay siya nin gabos.

25 Itong natatagó sa saiyang pusó mahahayag ; asin siring caiyan, na ipagdodocó niya an saiyang lalangon, magsasamba sa Dios, na magtutugá ó magboboyboy na totoo man nangayod an Dios yaon sa saindo.

26 ¿Cayá ano dao baga nangayod, magña tugang? Con nagtitiripon camo, an lambang saró sa saindo igua nin awit ó salmos, igua nin paágui sa pagtocdó, igua nin pacataram, igua nin capahayagan, igua nin cahologan : guibohon iyan gabos anan sa icacarahay.

27 Con magtataram an saró sa tataramon na bacong sadiri, minsan ini may dua, ó lomabi pa magcatolo, asin magsasaró-saró nin pagtaram ó magsorosaralihid ; alagad an saró ipagtao niya an cahologan.

28 Asin con day mayó nin macacapagtao nin cahologan ó

parapasábot, omodong dian sa Iglesia, asin magtaram sa sadiri asin sa Dios.

29 Siring man sana sinda si magña parapanhulá, magtaram an dua ó an tolo, asin an magña iba magsiasat ó maghocom.

30 Asin con sa saró na nagtutucao, ipinagpahayag, omalo ó omodong si naenot.

31 Háros ta macacapanhulá camo gabos na magsarósaró, tagñaning an gabos magpacanood, asin an gabos anan na mahulitan ó masadol.

32 Asin an magña espíritu nin magña man-huhulá, cumuyog sa magña profetas;

33 Háros ta an Dios bacong Dios siya nin pagpasuruhay, condi nin catoninogñan; siring sa gabos na magña Iglesias nin magña santos ó banal.

34 An saindong magña babae omodong sinda dian sa magña catiriponan; háros ta day togot sa sainda na macapagtaram, condi na masa pagcuyog sinda, siring man an togon nagsasabi.

35 Asin con boot sindang macanood nin tibaad na ó sarong bagay, maghapot sa harong sa sindang magña agom na lalaqui; háros ta sarong bagay na masiuaua na magtaram an sarong babae dian sa sarong catiriponan.

36 Tá dáo ¿gominican sa saindo an tataramon nin Dios? ¿ó sa saindo sana nacadatong?

37 Con an saró sa pagluba niya ay profeta siya, ó espiritual, midbiron an isinosurat co sa saindo, háros ta anan na magña catogonan nin Cagurangnan.

38 Alagad an mayó nin pacatalastas, magpainda siya.

39 Cayá con siring, magña tugang, maghigñooha camo nin panhulá; asin day nindo pagolagñon an pagtaram can manlaenlaen na tataramon.

40 Alagad guibohon nindo iyan gabos sa catubisan asin sa pagcasorosoronod.

CAPÍTULO XV.

1 Saró pa ipinagtatalastas co sa saindo, magña tugang, an

evangelio na ipinaghulit co sa saindo, na iyan inacó man nindo, na dian man camo nagñagdadananay ;

2 Huli man caiyan siring man, con rimposon nindo an tataramon na ipinaghulit co sa saindo, magpapacaligtas camo, con bacong hamac ó basang lamang an saindong pagtubod.

3 Háros ta sa caenot-enote itinocdó co sa saindo itong siring man sana nacamtan co : Na si Cristo nagadan huli sa satuyang magña casálan, siring sa napapalaman sa magña casuratan ;

4 Asin na ilinobong, asin na nabuhay liuat sa icatlong aldao, siring sa napapalaman sa magña casuratan ;

5 Asin na tominugña ó napahiling sa qui Cefas, asin dagñan naman sa cagduang (apóstoles).

6 Pacatapus pominahiling sa labing limang gatos na magña tugang na nagcacatiripon ; na sa sainda balaquid an nabubuhay pa, asin si magña iba garadana.

7 Dagñan napahiling naman sa qui Jacobo ; dagñan sa gabos na magña apóstoles.

8 Asin an cahuriburihi sa gabos, siring sa sarong aqing macúcua pa, pominahiling sa sacuyá.

9 Háros ta aco an orog ca sadagnoton sa magña apóstoles, na bacó ó day aco magcacanigó na pagapodon na apóstol, háros ta pinaglamag co an Iglesia nin Dios.

10 Alagad huli sa biyayá nin Dios aco ini iyo aco : asin si saiyang biyayá day napamasang ó napahamac manogñod sa sacuyá ; condi gñani nagpagal aco ninu labi qui sa sainda gabos : alagad bacong aco, condi an biyayá nin Dios na nacamtan co.

11 Háros ta ó minsan pá aco ó minsan sinda, siring si samuyang paghulit, patin siring nagñag-tubod camo.

12 Asin con si Cristo ipinaghulit na nabuhay liuat sa magña gadana, ¿ano ta nagsasarabi an magña nagcacapirá dian sa saindo na day mayó nin pagcabuhay liuat sa magña gadana ?

13 Háros ta con mayó nin pagcabuhay liuat an magña gadana, si Cristo cutána day man nabuhay liuat :

14 Asin con si Cristo day nabuhay liuat, basang lamang con

siring si samuyang paghulit, basang sana lamang man an saindong pagtubod.

15 Asin nacâcua pa caming magña puticon na magña sacsi nin Dios; huli ta nagpatotoo cami dapit sa Dios na siya iyo an pominabagñon ó bominagñon cay Cristo; na day siya bominagñon sa saiya ó cay Cristo, con sa catotoohan an magña gadana day nabubuhay liuat.

16 Háros ta con an magña gadana day nabubuhay liuat, day man nabuhay liuat si Cristo:

17 Asin con si Cristo day siya nabuhay liuat, an saindong pagtubod basang lamang sana; nasa sa casálan ó namumugtac pa con siring camo sa saindong magña casálan.

18 Con siring man caiyan si magña nagñagpagñatorog dian ó nagecagaradan ó nahirigñaló dian cay Cristo, nagecauarará ó napahamac sinda.

19 Con sa buhay na ini naghahalat sana quita nanggayod dian cay Cristo, quita an orog ca magña macacaherac ó day nin palad sa gabos na magña tato.

20 Alagad gñunian si Cristo nabuhay liuat sa magña gadana; naging tinagba nin si magña nagñag pangñatorog.

21 Háros ta huling an cagadánon lominaog dabel sa saró catauo, sa saró catauo man an pagcabuhay liuat nin si magña gadana.

22 Háros ta huling dian qui Adan si gabos nagagadan, siring man dian qui Cristo an gabos panbubuhayon.

23 Alagad an lambang saró sa saiyang cabotan ó sa saiyang natalagang camugtacan: Si Cristo an naging tinagba; dagñan gñapit si magña nasa cay Cristo, sa pagdatong niya.

24 Dagñan gñapit an catapusan; con icadolot na an cahadéan sa Dios asin sa Amá, asin con mahalé na an bilog na casacopan, asin an bilog na cabagsican asin capangyarihan.

25 Háros ta caipuhan na maghadé siya, sagcod na icabugtac an gabos niyang magña caiual sa ibabá nin si saiyang magña bitis.

26 Asin an huring caiual na maroronot, iyo an cagadanon.

27 Háros ta an gabos na magña bagay sinacop sa ibaba nin si saiyang magña bitis. Asin con an sabi: An gabos na

magña bagay nasasacop niya ó nacucuyog sa saiya, malinao nangayod, nalulusa ito na nagpacuyog sa saiya can gabos na magña bagay.

28 Alagad gñapit con an gabos na magña bagay cuyog na sa saiya, con siring man an *áqui* man sana mapasacop siya sa nagpacuyog sa saiya can gabos na magña bagay, tagñaning an Dios maguing gabos na bagay sa gabos.

29 Ta con day ¿anong guiguibohon nin si magña nagpapa-bautizar huli sa magña gadana, con day mayó nanggayod an magña gadana nabubuhay liuat? ¿Cayá tá dao бага nagpapa-bautizar huli can magña gadana?

30 ¿Asin tá dao ta quita nasa sa pagalaman sa gabos na panahon?

31 Opó, huli sa camurauayan na manogñod sa saindo nacamtan co dian cay Cristo Jesús na Cagurangnan niato, sa aroldao nagagadan aco.

32 Con siring sa tauo naquipaglaban aco sa Efeso tumang sa magña hayupan, ¿ano an mani paquinabang co? Con an magña gadana day nagcacaburuhay liuat, magcaracan quita asin magirinom quita, ta sa aga ó noodma magcacagaradan quita.

33 Day camo masalá: an magña maraot na orolay-olay nacacalaglag can magña marahay na caugaléan.

34 Magpuca camo nin maninigó, asin day camo magcasalá; háros ta an nagcacapira day nagpapacamidbid sa Dios: manogñod sa casopganan nindo itinataram co.

35 Alagad magsasabi an saró ó an tibaad na: ¿Páano an pagcaburuhay liuat nin si magña gadana? ¿Sa anong hauac dao madatong sinda digdi?

36 Mangmang, an itinatanom mo day iyan mabubuhay con day gñóna magadan.

37 Asin an itinatanom mo, day mo itinatanom an láuas ó hauac na matobó, condi an pásí na inobacan, con бага man nin trigo, ó nin ibang tipasí:

38 Alagad an Dios tinatauan siya nin hauac siring sa boot niya, asin an lambang banhi ó semilla tinatao an sadiring hauac niya.

39 An gabos na laman bacóng iyo si laman man sana ; con sa catotoohan sarong laman lamang na iyo an sa magña tauó, asin iba man an laman na sa magña hayupan, asin iba man an sa magña sirá, patin iba man an sa magña gamgam.

40 An igua nin magña hauac na magña lagñitnon, asin magña hauac na magña taga dagá ; alagad sa catotoohan saró sana an camurauayan nin magña lagñitnon, asin iba man an sa magña taga dagá.

41 Iba man an camurauayan nin aldao, asin iba man an camurauayan nin bulan, patin iba man an camurauayan nin magña bitoon : háros ta an sarong bitoon may calaenan man ó laen man sa ibang bitoon sa camurauayan ó cabansayan.

42 Siring man an pagcabuhay liuat nin si magña gadana. Itinatanom sa pagcatunao, magtotobó sa day na matutunao ;

43 Itinatanom sa casopganan, magbabagñon may camurauayan ; itinatanom sa caluyahan, magbabagñon may cabagsican ;

44 Itinatanom hauac na may buhay, mabubuhay liuat hauac na may espíritu. Iguang hauac na may calag ó buhay, asin igua nin hauac na may espíritu ó espiritual.

45 Siring man nasusurat : Linalang an enot na tauo na si Adam sa calag na nabubuhay ; an huríng Adam sa espiritong macacabuhay.

46 Alagad itong espiritual bacong iyo an naenot, condi itong animal ó may buhay ; dagñan gñapit itong espiritual.

47 An enot na tauo taga dagá siya ta guican sa dagá : an icaduang tauo, na iyo an Cagurangnan, taga lagñit.

48 Con ano an taga dagá, siring man an magña nasa sa dagá ; asin con ano an lagñitnon, siring man an magña taga lagñit.

49 Asin huli ta dinara niato an lalaugon ó ladauan nin taga dagá, dadarhon ta man an ladauan nin lagñitnon.

50 Alagad minsan siring sinasabi co ini, magña tūgang : na an laman ó hauac asin an dugó day macacapanonod can cabadean nin Dios ; minsan an catunauan ó caratan day manononod can day pagcatunao ó day pagcasalá.

51 Uya digdi, sasabihan co camo nin sarong gñagñalasan ó

misterio: Quita gabos sa catotoohan day nagcacaratorog, alagad quita gabos magcacariliuat.

52 Sa sarong panahon, sa sarong pagpiroc nin matá, sa huring trompeta; háros ta papatanogon an trompeta ó bodiong, asin an magña gadana panbabagñonon ó patitindogon day na nin pagcalapá ó pagrónac, asin quita magcacariliuat.

53 Háros ta caipuhan na ining matutúnácon ó malalapáon magubigñan nin sa bacó nang malalapáon, asin ining magagadanon magubigñan nin sa day nang pagcagadan.

54 Asin con ining malalapáon magubigñan nin bacó nang malalapaon, asin ining magagadanon magubigñan nin sa bacong magagadanona, dagñan na mangyayari ó mahihimo an tataramon na nasusurat: Sinorop an cagadanan sa pacadaog.

55 ¿Hahaén camumugtac, oh cagadanan, an saymong sogod ó tarom? ¿Haen, oh lulubgñan, camumugtac an saymong capanganahan?

56 Mantá na an rara ó sogod nin cagadanan iyo an casálan, asin an capangyarihan nin casálan, iyo an togon ó ley.

57 Alagad salamat sa Dios na itinatao sa satuyá an pacadaog huli sa Cagurangnan niatong Jesucristo.

58 Cayá, magña tugang cong namomótan, magñagpacarigon como asin magdanay, na magtalobó dian sa gaué nin Cagurangnan guiraray, sa pacatalastas na an saindong capagalan dian sa Cagurangnan bacong basang sana.

CAPÍTULO XVI.

1 Manogñod can pagtitipon nin magña limos manogñod sa magña santos ó banal, gomibo man camo, nin siring sa bagay na ipinag boot co sa magña Iglesias nin Galacia.

2 Sa lambang enot na aldao nin semana an lambang saró sa saindo lomain dian sa saiyang harong, na otonon itong; huli sa pagcaherac nin Dios, macacayanan; tagñaning con domatong na aco, day na mag-guibo nin magña pagtipon nin limos.

3 Asin con macadatong na aco, si magña pagmamarhayon

nindo huli sa magña surat, ini an ipapadará co ó isosobol co na magdara can saindong atang duman sa Jerusalem.

4 Asin con maguing an catuyuhan magcacanigó na aco man pomaduman, paduduman sinda sa caibahan co.

5 Asin mapadian aco sa saindo con macaágui na aco sa Mesopotamia, háros ta sa Masedonia maágui aco :

6 Asin mangyayari gayod na maontoc aco sa caibahan nindo, ó mapaabot can tiglipotan ó tigoranan man, tagñaning darahon aco nindo duman sa padudumanan co.

7 Háros ta habó acong songcoon co camo gñunian na pagágui co ; háros ta naghahalat aco na omontoc sa caibanan nindo nin sarong panahon, con an Cagurangnan itotogot niya.

8 Alagad maontoc aco sa Efeso sagcod sa Pentecostés ;

9 Háros ta binucas sa sacuyá an sarong dacadá asin mapangyaring tatá, asin dacol an magña caual.

10 Asin con domatong si Timoteo, maghigñat camo na omontoc dian sa saindo sa capanarigan, háros ta an guibo nin Cagurangnan guiniguibo man niya na siring sa sacuyá.

¶ Cayá gñani, day nin siysay paman na magbasangbasang sa saiya ; condi, darahon nindo iyan sa catoninogñan, tagñaning pomadigdi sa sacuyá : háros ta hinahalat co siya sagcod can magña tugang.

12 Mapadapit can tugang na si Apolos, macuri an sacuyang paquimaherac sa saiya na pomadian sa saindo sagcod can magña tugang ; alagad day nangayod namoot na pomadian sa gñunian ; alagad madian con may marhay na panahon.

13 Magpuca camo, magdanay camo dian sa pagtubod ; magpacang lalaqui camo, asin magñagpirit camo ó magpacarigon camo.

14 An gabos nindong magña bagay ó gaué anan na guibohon sa pagcamoot.

15 Asin naquiquimaherac aco sa saindo, magña tugang, (nacacaaram na camo na an harong ni Estéfanos iyo an tinagba nin Acaya, asin na anan na nagpanalaga sa catongdan nin si magña santos),

16 Na camo magñagpasacop sa magña siring asin sa gabos na nagtatabang asin nagpapagal.

17 Nagoogma aco can pagdatong ni Estífanas asin ni Fortunato patin ni Acháico: háros ta ining magña ini nagpandagdag can saindong nagguculang ó caculagñan nindo.

18 Háros ta nagnag-ogma si sacuyang espiritu asin si sainda: midbira nangayod nindo an magña siring na tauo.

19 An magña Iglesias sa Asia minataong galang sa saindo. Minatao nin macuring cagalagñan sa gñaran nin Cagurangnan si Aquila asin si Priscila, sagcod can Iglesia na nasa harong niya.

20 Minataong galang sa saindo an gabos na magña tugang. Magpagaralang-galang camo-camo man sana sa paghadoc na banal ó santo.

21 An sacuyang cagalagñan, aco si Pablo, sa sacuyang camot.

22 An day namomoot sa Cagurangnan na Jesucristo sucat sumpaan siya. Hangan lamang.

23 An biyaya nin Cagurangnan na Jesucristo macamtan logod nindo.

24 An sacuyang pagcamoot sa gñaran ni Cristo Jesús macamtan logod nindo gabos. Auot pa.

AN ICADUANG SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
SA MAGÑA
TAGA CORINTO.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo na apóstol ni Jesucristo huli sa cabótan nin Dios, asin si Timoteo na tugang, sa Iglesia nin Dios na nasa Corinto, sagcod can gabos na magña santos na namumugtac ó yaon dian sa bilog na Acaya :

2 Mapasaindo logod an biyayá asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá, asin nin Cagurangnan na Jesucristo.

3 Pagomauon logod an Dios asin Amá nin Cagurangnan na Jesucristo, an Amá nin magña pagcaherac, asin an Dios nin bilog na caragñahan,

4 Na siya rinaragña cami sa gabos niamong magña casa-
quitan, tagñaning mapagragña man niamo an magña namu-
mugtac sa anoman na camondoan, caitong caragñahan na
ipinag-ragña sa samuyá nin Dios.

5 Háros ta sa bagay бага na cadacol can magña camon-
doan ni Cristo digdi sa samuyá, siring man dacol, huli cay
Cristo man sana, an samuyang caragñahan.

6 Alagad con pinagsasaquit cami, huli sa saindong cara-
gñahan iyan asin carahayan ; na iyan nangyayaring mahimo
dian sa pagtios an magña camondoan man sana na tinitios
man niamo : ó con pinagraragña cami, huli sa saindong cara-
gñahan asin carahayan iyan ;

7 Asin an samuyang paglaom sa saindo danay ; ta nani-

niualá camí na huli ta camo iyo si magña caibahan sa magña camondoan, siring man sana camo guiraray (an caibahan) sa caragnahan.

8 Háros ta, magña tugang, habó niamo na day camo macatalastas dapit can samuyang casaqitan na naguinibo sa samuyá sa Asia; na malá бага ta guinabatan camí nin labi sa samuyang magña cosog na malá ta nasa pagduadua na camí na mabuhay ó can samuyang buhay.

9 Alagad camí igua camí sa samuyá man sana nin simbag sa cagadanan ó nin pagtugá sa cagadanan, tagñaning day camí manarig sa samuyá iman sana, condi sa Dios na nagpapabagñon can magña gadana:

10 Na siya ilinigtas camí, asin minaligtas sa guranong magña cagadanan; na dian sa saiya naglalaom pa camí na icacaligtas guiraray;

11 Na tatabagñan man camí nindo nin pamibí dahel sa samuyá, tagñaning huli can pagcaugay na naguinibo sa samuyá huli sa cagalagñan nin cadaclan, huli sa cadaclan maguinibo an magña biyayá dahel sa samuyá.

12 Huli ta an samuyang camurauayan iyo ini: an pagpatotoo nin samuyang paghonáhoná, na sa dalisay asin calodocan nin Dios, bacong sa cadonogñan nin laman, condi sa biyayá nin Dios, nacapaquigsaró camí sa quinában asin orog ca labi pa sa saindo.

13 Háros ta day niamo camo sinusuratan nin ibang magña bagay caitong nagcabarasa nindo, ó namimidbid man nindo: asin hinahalat á linaláom co na minsan hangan sa catapusan ó sagcod can catuyuhan magcamiridbiran nindo iyan:

14 Siring man бага na sa cabtang nagpacamidbid camo na camí iyo an saindong camurauayan, siring man sana camo man iyo an samuyá, duman sa aldao nin Cagurangnan nasi Jesús.

15 Asin sa panarig na ini minarhay ó binoot co gñonang enot pomadian sa saindo, tagñaning macapagcamit camo nin sarong icaduang biyayá;

16 Asin huli sa saindo omagui aco sa Macedonia, asin paghalé sa Macedonia padian guiraray liuat sa saindo, asin magbali paghalé dian sa saindo pasiring sa Judea.

17 Cayá na, sa pagmauot caini, ¿naguinibo co бага sa capadaléan? ó an pinag-iisip cong guibohon, ¿ini-isip co iyan siring sa laman, tagñaning magca-igua sa sacuyá nin pag-Ohó asin pagpa-Day?

18 Day, condi an Dios maimbod nacaçaram na si samuyang tataramon manogñod sa saindo bacong Ohó asin Day.

19 Háros ta an áquí nin Dios, si Jesucristo, na ipinaghulit niamo dian sa saindo, aco, asin si Silvano, patin si Timoteo bacó na Ohó asin Day; condi pag Ohó dian sa saiya.

20 Háros ta an gabos na magña panugá nin Dios anan na magña dian sa Saiya Ohó, asin sa Saiya Auot pa, huli sa samuyá sa camurauayan nin Dios.

21 Asin si nagparigon sa samuyá sagcod sa saindo dian cay Cristo, asin si naglahid sa samuyá, iyo an Dios;

22 Na siya man tinandáan camí asin timinao can sangrá nin Espiritu sa samuyang magña pusó.

23 Alagad aco inaapod co an Dios na maguing sacsi dapit can sacuyang calag, na huli ta sa pagcaugay co sa saindo day pa aco nacaágui sa Corinto.

24 Bacó na, mangyayari camí can saindong pagtubod, condi anan caming magña paratabang sa saindong caogmahan: huli ta dahel can pagtubod nagñagdadananay camo.

CAPÍTULO II.

1 Ini nangayod an naisipan co sa sacuyá man sana, na day na sa liuat pomadian sa saindo na magmondó.

2 Háros ta con aco pinagpapamondó co camo, ¿siysay gñapit an mapaogma sa sacuyá, condi ito na siya pinamondó co?

3 Asin ini man sana sinuratan co camo, háros tagñaning con domatong aco day aco nin camondoan na pagtioson sa magña maninigong pagogmahan co; sa paglaom ó paniualá sa saindo gabos na an sacuyang caogmahan iyo an caogmahan nindo gabos.

4 Háros ta dahel sa balaquid na casaquitan asin capaitan nin pusó sinuratan co camo sa balaquid na magña luhá; bacó

na gñaning mamondó camo, condi tagñaning macatalastas camo con guráno ca labi can pagcamoot co sa saindo.

5 Na con si saró pinamondó aco, day pominamondó sacuyá, condi sa cabtang, huli sa day co pagtao nin cagabatan sa saindo gabos.

6 Igó na sa saiya na siring, an sagüeng ini na guinibo nin cadaclan ;

7 Cayá na, marhay pa logod na camo patauadon nindo siya asin pagragñahon, tagñaning an siring sa saiya day matogob nin macuring camondoan.

8 Nin huli caiyan naquiquimaherac aco sa saindo na pacarignonon nindo an pagcamoot manogñod sa saiya.

9 Háros ta huli man sa catuyuhan na ini sinuratan co camo, sa pacapagmasid sa saindo con бага anan na magña masonod camo sa gabos na bagay.

10 Asin an patauadon nindo, aco man (patatauaron co): háros ta aco man pinatauad co iyan, con sa tibiaad na pinatauad co, huli sa saindo guinibo co iyan sa casalihid ni Cristo ;

11 Tagñaning day quita madayáan ni Satanás: háros ta day quita nagpapainda can saiyang magña cadayaan.

12 Can pagpadigdi co sa Troas manogñod can evangelio ni Cristo, minsan binucasan sa sacuyá an puerta ó tatá dian sa Cagurangnan,

13 Day mayó aco nagcaigua nin capahigñaloan sa sacuyang espíritu, huli sa day co pagcacua cay Tito na tugang co: cayá, can pagpaaram co sa sainda, naglacao aco pasiring sa Macedonia.

14 Alagad salamat sa Dios, na siya guiniguibo na mandaog cami dian cay Cristo Jesús, asin ipinapahayag an amio nin si saiyang pacamidbid huli sa samuyá sa gabos na lugar.

15 Háros ta manogñod sa Dios anan coming marhay na amio ó parong ni Cristo sa magña nacacaligtas, asin sa magña nagcacaralagalag :

16 Sa magña tauong ini sa catotoohan nangayod, parong бага ó amio nin cagadanon sa pagcagadan ; asin sa magña tauong ito (si macacaligtas) amio ó parong nin pagcabuhay

sa pagcabahay. Asin sa magña bagay na ini, ¿siysay an maninigó na?

17 Háros ta bacó caming siring, can magña cadaclan, anan na magña paratienda ó parabalidyá na bacong tunay can tataramon nin Dios: condi sa calodocan, siring sa halé sa Dios, sa atubagñan nin Dios, nagtataram cami dian cay Cristo.

CAPÍTULO III.

1 Magpópoon бага cami sa liuat na magomao sa samuyá man sana? ¿ó may caipuhan cami, siring can nagcacapira, nin magña letras ó surat na maguing togon manogñod sa saindo, ó sa catogonan dapit sa saindo?

2 An samuyang magña letra ó surat iyong gayo camo, na nasusurat sa samuyang magña pusó, talastas asin nabasa nin gabos na magña tauo;

3 Háros ta napapahayag na anan camo na iyo an letra ó surat ni Cristo na ipinaniualá ó pinagnagnataman niamo, isinurat bacong tinta, condi sa Espiritu nin buhay na Dios; bacong sa magña tablang gapó, condi sa magña tabla nin laman nin pusó.

4 Asin an siring na panarig igua cami huli cay Cristo manogñod sa Dios.

5 Bacó ta cami anan na magña igó na sa samuyá man sana sa paca paghonáhoná nin tibaad na siring sa sadiri niamo man sana, condi na an samuyang caigoan, rogaring iyan nin Dios;

6 Na siya sa saiya man sana guinibo caming magña maninigong may catongdan can sarong bagong tipan: bacong sa letra, condi sa espíritu; huli ta an letra nacacagadan, alagad an espíritu nacacabahay.

7 Asin con an catongdan nin cagadanon dian sa letra na naguguhit sa magña gapó, naguing may camurauayan, malá tá si magña aqui ni Israel day iquinatotorohoc ninda si magña matá sa lauog ni Moisés dahelan can camurauayan nin si saiyang lalaugon, na iyan matutunao sana,

8 ¿Páano ta bacong orogpa na may camurauayan an catongdan nin espíritu?

9 Háros ta con an catongdan nin pagsilot naguing may camurauayan, orog pa cadacol sa camurauayan an catongdan nin catanosan.

10 Háros ta minsan itong naguing mamurauayon, bacong mamurauayon sa cabtang ó bagay na ini, sa pagcaaguid sa halangcao na camurauayan.

11 Háros ta con si nagagadan nagcaigua nin camurauayan, orog pang gayó na labi sa camurauayan itong magdadanay.

12 Cayá na, sa paglaom ó panarig na siring, nacacataram cami sa daculang paniualá;

13 Asin bacong siring cay Moisés, na nagbubugtac siya nin sarong tahob sa ibabao nin saiyang lalaugon, tagñaning si magña áquí ni Israel day ipagtorohoc an magña matá dian sa catuyuhan caito na masasalihidan ó mapapará man sana gñapit.

14 Alagad si magña pacamaté ninda nagpanruluya; háros ta sagcod gñunian na aldao natatadá sa sainda an tahob man sana na day binucas ó hinalé sa pacanood can daan na tipan ó testamento, na iyan hinalé na ni Cristo.

15 Asin minsan pa sagcod gñunian na aldao, con binabasa si Moisés, an tahob nabubugtac sa ibabao nin saindang pusó.

16 Alagad con inagnagbacléna sinda sa Cagurangnan, an tahob mahahalé na.

17 Háros ta an Cagurangnan iyo an Espiritu; asin con sain igua nin Espiritu nin Cagurangnan, dian igua nin sadiring capangyarihan (libertad).

18 Nin huli cayán, quita gabos, con magtingcalag ó maghiling sa pandoc ó lalaugon na mayó nin tahob siring sa sarong salming can camurauayan nin Cagurangnan, magcacariliuat quita sa lambang camurauayan sa cabaing man sana, siring man sa Espiritu nin Cagurangnan.

CAPÍTULO IV.

1 Nin huli caiyan na igua cami can pagñataman ó capaniualáan na ini siring sa pagcaherac na inabot ó nacamtan niamo, day cami nanluluya;

2 Atá gñani hinahalé niamo an magña pagrirong nin casop-

ganan, na day naglalacao na magdayá, ni minsan magliuat can tataramon nin Dios, condi huli ó sa pagpahayag can catanosan ó catotoohan, nananarig cami sa samuyá man sana sa bilog na pagisip nin tauo sa atubagñan nin Dios.

3 Na con an samuyang evangelio ó paghulit natatagó pa, dian sa magña nalalagalag natatagó pa :

4 Na sa sainda an dios can panahon na ini pinaromarom ó binuta an magña pagisip nin si magña mayong tinutubod, tagñaning day lomiuang sa sainda an ilao can evangelio nin camurauayan ni Cristo, na iyan iyo an ladauan nin Dios.

5 Háros ta day cami naghubulit sa samuyá man sana, condi dapit cay Jesucristo, na Cagurangnan; asin cami an magña oripon nindo huli qui Jesús.

6 Háros ta an Dios, na nagboot na dian sa magña cadiclo-man somirang an ilao, iyo an siminirang sa satuyang magña pusó, sa caliuangan nin pacamidbid can camurauayan nin Dios dian sa lauog ni Jesucristo.

7 Alagad igua cami can cayamanan na ining naririmpos sa magña bobog na dagá ó duguí, ta gñaning an calangcauan nin capangyarihan maguing sadiri nin Dios, asin na bacong sa samuyá ;

8 Na pinagsasaquit sa gabos, alagad bacong magña nasasa-quitán ; nasa casibotan ó caipuhan, alagad day cami nalalang-cag ;

9 Pinaglalamag cami, alagad day pinapabayáan ; nagdudusa cami, alagad day cami nagagadan ó nalalamos ;

10 Na dinadara guiraray sain man na camugtacan an pag-cagadan ni Jesús dian sa hauac, tagñani man na an buhay ni Jesús mapahayag sa samuyang magña hauac.

11 Háros ta cami na nabubuhay, sa guiraray nadodolot cami sa cagadanan huli qui Jesús, tagñani man na an pagcabuhay ni Jesús mapahayag dian sa samuyang laman na magagada-non.

12 Na malá ta an cagadanan ó pagcagadan nangyayari sa samuyá, asin sa saindo an pagcabuhay.

13 Alagad na magcaigua can espíritu man sana nin pagtu-bod, siring sa nasusurat : Nagtubod aco, nin huli caiyan man

nagtaram aco: cami man nagtutubod cami, nin huli caiyan man nagtataram cami;

14 Na nagtutubod na itong si nagbagñon qui Jesús na Cagurangnan, cami man babagñonon huli qui Jesús, asin ibubgtac cami sa caibahan nindo.

15 Háros tan an gabos na magña bagay na ini pinagtities niamo huli sa saindo, tagñaning sa pagdacol can biyayá huli sa cabalaquidan, dian sa pag guiguibo nin biyayá ó pagpasalamat orog na magdacol sa camurauayan nin Dios.

16 Cayá day cami nagmamaluya: condi minsan ining samong tauo sa luás naguuras, alagad an sa laog nagbabágo aroaldo.

17 Háros ta itong sa gñunian бага naágui sana asin cadiquit sa samong pagsaquit, nacacaguinibo sa samuyá nin sarong macurihon ca halangcao asin daing tapus na timbang nin camurauayan;

18 Na day cami naghiling can magña bagay na nahihiling ó naquiquita, condi si itong magña day naquiquita: háros ta an magña bagay na naquiquita anan na magña agui sana gñunian ó temporales, alagad an magña day naquiquita anan na mayó nin catapusan.

CAPÍTULO V.

1 Háros ta naaaraman niamo, na con an harong na nasa dagá nin si samuyang eneeroan malalaglag, igua cami sa Dios nin sarong harong, harong na bacong guibo nin magña camot, na day mayong catapusan duman sa calagñitan.

2 Asin huli man caini nagtatagñis cami, na nagmamauot na sangcap cami caitong samuyang eeroan na lagñitnon;

3 Háros ta sa catotoohan magcacacurua cami na magña may gubing, asin bacong hurubá.

4 Háros ta siring man sana cami na magña namumugtac sa tabernaculung ini, nagtatagñis cami na nagagabatan; háros ta habó cami na magña mahubáan, condi magubigñan sa ibabao, tagñaning itong si magagadanon masorop nin pagcabuhay.

5 Alagad an nagguibo sa samuyá manogñod caini man sana,

iyo an Dios; na siya itinao sa samuyá an tipan ó sangra nin Espíritu.

6 Cayá na nabubuhay cami sa paniualá guiraray, asin na nacacaaram, na mantá uya pa cami digdi sa hauac, naglalacao pa cami sa harayo nin Cagurangnan (digdi sa buhay na ini sa dagá);

7 (Háros ta huli sa pagtubod naglalacao cami, bacong huli sa paghiling;)

8 Orog na nananarig cami, asin orog na boot niamo na sumuhayna sa hauac, asin na pomaduman sa atubang nin Cagurangnan.

9 Cayá hinihigñoa mi man, ó harayó ó sa atubang cami, anan na macapasonó sa saiya:

10 Háros ta caipuhan na quita gabos domatá ó omatubang duman sa tribunal ni Cristo, tagñaning an lambang saró omacó siring sa naguinibo niya huli can hauac, minsan gayod marhay ó maraot.

11 Huli baga nangayod ta igua cami nin pacamidbid can pagcatacot sa Cagurangnan, pinagáaloc niamo an magña tauo, alagad sa Dios napapahayag cami; asin hinahalat co na dian man sa saindong magña paghonáhoná mapahayag man cami.

12 Cayá day na nangayod cami magtogon sa saindo sa liuat, condi tinatauan niamo como nin dahelan ó panahon na macapagpamurauay como huli sa samuyá, tagñaning macasimbag como sa magña nagpapaabao-abao ó nagpapamurauay sa pagmalé-malé sana, asin bacong dian sa pusó.

13 Cayá con nagboboaboa ó nagririnogñao cami, manogñod iyan sa Dios; asin con nasa pacasabot cami; manogñod iyan sa saindo.

14 Huli ta an pagcamoot ni Cristo guinagapus cami, con iniisip iyan: Na con si saró nagadan huli sa cagabsan, con siring magña gadan gabos;

15 Asin huli sa gabos nagadan, tagñaning an magña nabubuhay, day na sinda mabuhay manogñod sa sainda man sana, condi manogñod caito na nagadan asin nabuhay liuat huli sa sainda.

16 Sa bagay baga na cami magpoon gñunian asin gñapit

day nin siysay man na namimidbiran cami siring sa laman : asin minsan pa si Cristo namidbid niamo siring sa laman, alagad gñunian day na niamo namimidbid siya.

17 Con siring na con an saró didian siya qui Cristo, bágong linalang siya : si magña daan na bagay nagpacalihis na ; uya digdi an gabos anan na bágong guibohon.

18 Asin an gabos na ini anan na sa Dios, na siya nagpauli sa satuyá sa saiya man sana huli qui Cristo ; asin itinao sa samuyá an catongdan nin pagpaquíulí.

19 Háros ta totoong gayo na an Dios didian qui Cristo na nagpauli can quinában sa saiya, na day ipinagbilang si saiyang magña casálan, asin ibinugtac sa samuyá an tataramon nin pagpaquíulí.

20 Cayá na, anan coming magña sorogoon sa gñaran ni Cristo, siring sa an Dios naquiquimaherac huli sa pagtabang niamo ; naquiquimaherac cami sa gñaran ni Cristo : Maquíuli camo na sa Dios.

21 Siya na day nacamidbid nin casálan, naguinibong casálan huli sa satuyá, tagñaning quita maguinibong catanosan nin Dios dian sa saiya.

CAPÍTULO VI.

1 Asin siring man cami, siring sa magña catabang sa caibahan niya, naquiquimaherac man cami na day camo sucat magacó can biyayá nin Dios sa basang lamang.

2 (Háros ta an olay : Can panahon na maaacó hinimaté co ica, asin can aldao nin carahayan tinabagñan taca : uya digdi gñunian an panahon na maaacó ; uya digdi gñunian an aldao nin carahayan ;)

3 Na day nangayod magtao sa quiysay man nin capaaracan, tagñani na an samuyang catongdan day mapagolog-olog :

4 Condi na pomahayag cami sa gabos na magña bagay siring sa magña pinanialáan nin Dios, sa dacol na pagtios, sa magña casaqitan, sa magña caipuhan, sa magña cahorasáan ;

5 Sa magña hámpac, sa magña bilangoan, sa magña cariri-

bocan, sa magña capagalan, sa magña pagpupuca, sa magña pagayunar;

6 Sa pagcabiní, sa pacasabot, sa pagcarigon nin boot, sa pagcamarahayon, sa Espiritu Santo, sa pagcamoot na bacong malé-malé;

7 Sa tataramon na totoo, sa cabagsican nin Dios, sa calasag ó hamo nin catanosan sa totoo asin sa ualá;

8 Huli sa caomauan asin huli sa casopganan, huli sa maraot na dagñog asin huli sa marhay na dagñog; siring sa magña madadayá ó puticon, alagad magña tauong may catotoohan;

9 Siring sa magña day na midbiran, alagad magña midbid; siring sa magagadanon ó naghigagdan, alagad uya digdi nabubuhay cami; siring sa magña sinisilotan, alagad bacong magña gadan;

10 Siring sa magña mamondóon, alagad magña maogma guiraray; siring sa magña dukhá ó daing sucát, alagad nagpapayaman sa cadaclan; siring sa day mayong rogaring na anoman, alagad nacaptan iyan gabos.

11 An samuyang gñosó naggñagñagña sa saindo, oh magña Corintios; an samuyang pusó liminacbang.

12 Day camo mapipiot sa samuyá, condi napipiot camo dian sa saindong guinhaua man sana.

13 Cayá, sa pacapagbalos nin siring man sanang paágui (siring sa magña áquí nagtataram aco), homiuas man camo.

14 Day nangayod camo maquipagsomaró sa capangyarihan sa magña day mayó nin pagtubod, háros ta, ¿ano an paqipagiba can catanosan sa cabicóan? ¿asin anong pagcasaró can ilao ó liuanag sa magña cadicloman?

15 ¿Asin anong pagcasondó ni Cristo sa qui Belial? ¿ó anong cabtang an may pagtubod sa mayó nin pagtubod?

16 ¿Asin ano an pacaagñay can Simbahan nin Dios sa magña anito? háros ta camo anan na iyo an Simbahan nin Dios na buhay, siring sa isinabi nin Dios: Magoontoc aco asin maglalacao aco dian sa sainda; asin aco an maníní Dios ninda, asin sinda iyo an sacuyang banuaan.

17 Nin huli caiyan homalé camo dian sa tagñá ninda, asin

bomolag camo, sabi nin Cagurangnan, asin day camo magdoot can marurupit; asin aco aacoon co camo,

18 Asin manini aco saindong Amá, asin camo sa sacuyá manini magña áquing lalaqui asin babae, sabi nin Cagurangnan na mapangyari sa gabos.

CAPÍTULO VII.

1 Cayá gñani nangayod, magña namomótan, igua nanga-yayod quita can magña siring na panugá, magñaglinig quita na can gabos na ramog ó atí sa laman asin sa espiritu, na pacahamanon an cabanalan sa pagcatcot sa Dios.

2 Acoa cami nindo: sa quiysay man day cami nagmuda, sa quiysay man day cami nagratac, sa quiysay paman day cami nagdayá.

3 Bacong sa pagsalá sa saindo itinataram co iyan: ta isinabi co na caidto na uya camo sa samuyang magña pusó, sa pagcagadan asin sa pagcabuhay sa caibahan.

4 Dacol an panarig co sa saindo, igua aco sa saindo nin dacol na camurauayan; panó aco nin caragñahan, nagcacaigua aco nin dacol na caogmahan sa gabos niamong magña casa-quitán.

5 Háros ta minsan gayod napadigdi cami sa Macedonia, day mayó nin capahigñaloan na na-matéan si samuyang hauac; atá gñani, sa gabos nagnagsaquit cami: sa luas, si magña pasuruhay; sa laog, si magña catacutan.

6 Alagad an Dios, na nacacaragña sa magña mahoyó, rina-gña cami can pagdatong ni Tito:

7 Asin bacó sanang can saiyang pagdatong, condi man can caragñahan na ipinagragña ó nacaragña sa saiya dapit sa saindo, na ipinagpasi sa samo si saindong pagmauot na dacadá, si saindong pagtagñis, si saindong paghigñat huli sa sacuyá, tagñaning siring magogma aco nin labi.

8 Háros ta minsan pinamondó co camo huli can surat, day aco nagbasol, minsan na nagbasol aco; huli ta pinaghibiling co na itong surat na ito, minsan gñani sa sarong panahon nacapamondó sa saindo,

9 Gñunian nagoogma aco, -bacong huli ta nagcamorondó camo, condi na pinamondó camo manogñod sa pagsolsol; háros ta pinamondó camo siring sa boot nin Dios, tagñaning day nin anoman na mauará ó madáy na pagtíson camo dapit sa samuyá.

10 Háros ta an colog na iyo itong sa cabótan nin Dios, nacaca-sadol sa pagsolsol na icacarahay, na iyan day sucat ipagmondó ó pagbasolan; alagad an pagcolog nin panahon ó sa panahon nacacagadan.

11 Háros ta uya digdi, ini man sana na sa cabótan nin Dios napamondó camo, labilabi an paghigñoa na guinibo sa saindo, asin minsan pagñalasag, asin minsan caangotan, asin minsan catacutan, asin minsan daculang pagmauot, patin paghigñat, asin minsan pagbaué. Sa gabos nagpahayag camo na magña matubis dian sa catuyuhan ó guibo.

12 Cayá na, minsan sinuratan co camo, bacong dahelan caito na nagguibo can camudahan, ni dahelan caitong nagtíos caiyan, condi ta gñaning mahayag sa saindo si samuyang paghigñoa manogñod sa saindo sa atubagñan nin Dios.

13 Cayá, minacua cami nin caragñahan dian sa saindong caragñahan: alagad labi pa na nagoogma cami huli can caogmahan ni Tito, na nacaguinhata si saiyang espíritu ó calag dian sa saindo gabos.

14 Cayá con sa cadiquit nagoogma aco manogñod sa saiya dapit sa saindo, day aco nasopog; condi gñani, buli ta si gabos na ipinagsabi niamo dapit sa saindo may catotoohan, siring man sana si samuyang camurauayan sa atubang ni Tito naguing catotoohan.

15 Asin an saiyang pusó anau na orog ca panó manogñod sa saindo, con nacacaguiromdom can pagsonod nindo gabos, dapit can pagcaacoa nindo sa saiya sa catacutan asin sa pagtaquig.

16 Naoogma aco na sa gabos nananarig aco sa saindo.

CAPÍTULO VIII.

1 Siring man sana, magña tugang, pinapatalastas niamo sa

saindo an biyayá nin Dios na íuinaras sa magña Iglesias sa Macedonia :

2 Na sa daculang pagpatotoo nin casaqitan, an capanóan nin si saindang caogmahan asin si saindang hararomon na cadayhan nagcadacol sa magña cayamanan nin si saindang pagcamararahay ó carahayan.

3 Háros ta sa camugtacan ninda nagñagdolot can lambang macacayanan nin si saindang magña cosog, aco pinapatotoohan co, asin minsan pa sa labi nin si saindang magña cosog ;

4 Na naghahagad sa samuyá sa dacol na magña paquima-herac, na acoon niamo an biyayá asin an paquisomaró nin paglingcod manogñod sa magña santos.

5 Asin huli ta day niamo iyan pinaghahalat, condi na domolot sinda sa sainda man sana enot gñóna sa Cagurangnan, asin sa samuyá huli sa cabótan nin Dios:

6 Con siring naquiquimaherac cami qui Tito, na huli ta nagpoon ó na siring can pagpoon niya caidto, síring man sana tapuson niya an biyayang ini dian sa saindo man.

7 Cayá, huli ta sa gabos macurí capanó nindo, sa pagtubod, asin sa pagtataram ó tataramon, asin sa caisipan, asin sa gabos na paghigñóa, asin sa pagcamoot nindo manogñod sa samuyá, na magcadacol man camo can biyayang ini.

8 Day aco nagtataram siring sa iguang nagbóboot, condi sa pagcabaló, huli sa capangyarihan ó halaga nin magña iba, can calodocan man nin saindong pagcaherac.

9 Háros ta nacacaaram na camo can biyayá nin Cagurangnan tang Jesucristo, na huli sa pagcamoot sa sa saindo nagui siyang dukhá, minsan mayayaman ; tagñaning camo mapayaman sa saiyang cadayhan.

10 Asin sa bagay na ini itinátao co an sacuyang cahatolan ; háros ta ini magcacanigó sa saindo, na nacapagpoon camo na caidto, bacó sanang sa pagguibo caiyan, condi sa pagcamuya man nindo magpoon can tominalicod na táon.

11 Cayá, gñunian man nangayod, tapusa man ó hamana man nindo an guimibo na, tagñaning siring sa pagcamadale man nindo nin pagcamuya, siring man sana guibohon nindo sa pagotob siring sa macacayanan ó caiguahon nindo.

12 Háros ta con sa enot igua nin pagcamuyáng madalé, maninigong acoon sa lambang macacayanan nin caiguahon, bacong sa pagca-daing sucat.

13 Huli ta day co ini itinataram tagñaning magcaigua nin caguinhauaan an magña iba, asin camo masaquitán ó mahig-pit;

14 Condi tagñaning sa panahon na ini, day nin capalaenan, an saindong caiguahon na dacol macadagdag sa caculagñan ninda, ta-gñani man na an caiguahon na dacol ninda macadugang sa saindong caculagñan, tagñaning magcabaraing;

15 Siring sa nasusurat: Itong nacatipon ó nacácia nin dacol, day siya nagcaigua nin labi; asin itong cadiquit, day nagculang.

16 Alagad salamat sa Dios na itinao an siring man sanang paghigñoa huli sa saindo dian sa pusó ni Tito.

17 Háros ta sa catotoohan ominacó siya nin pagsadol; alagad ta macuri man an pagcamahigñoahon, sa cabótan niya naglacao pasiring sa saindo.

18 Asin isinosobol man ni amo sa caibahan niya an tugang na pinagoomao siya sa evangelio nin gabos na magña Iglesias;

19 Asin bacong ini sana, condi man pinagbótan nin magña Iglesias na mani caibahan siya sa samuyang paglacao sa pagdara can biyayang ini, na samong pinagñagñataman manogñod sa camurauayan nin Cagurangnan man sana, asin sa pagpahayag can saindong pagmauot na madalé:

20 Na naglilicay cami na day nin siysay man na magologolog sa samuyá sa caiguahon na labing ini na pinagñagñataman ni amo;

21 Na pinaghihigñoa ni amo an magña mabining bagay, bacó sanang sa atubang nin Cagurangnan, condi minsan pa sa atubang nin magña tauo.

22 Isinosobol man ni amo sa caibahan ninda an samuyang tugang, na siya sa parati napagmasdan ni amo na mahigos, alagad gñunian orog pa dahel sa daculang panarig sa saindo niya.

23 Minsan manogñod qui Tito, iyo an sacuyang caibahan asin cahinúang manogñod sa saindo; ó dapit sa samuyang

magña tugang, iyo sinda si magña sinogó nin magña Iglesias, asin anan na iyo an camurauayan nin Cristo.

24 Magpahayag nangayod camo sa sainda sa atubang nin magña Iglesias can sacsi ó catotoohan nin saindong pagcamoot, asin dapit can samuyang camurauayan manogñod sa saindo.

CAPÍTULO IX.

1 Háros ta manogñod sa paguauaras sa magña santos, day na caipuhan na magsurat pa aco sa saindo ;

2 Háros ta namimidbid co an saindong madaleng boot, na dapit caiyan nacacapanagsag aco sa magña taga Macedonia, na an Acaya nacacaaram na poon pa can taon na nacaágui ; asin si saindong padára nacasadol sa cadaclan.

3 Alagad isinobol co si magña tugang, tagñaning an samuyang camurauayan sa saindo day mapahamac sana sa cabtang na ini ; tagñaning, siring sa isinabi co, magpacatalastas caño ;

4 Tibaad con, si magña Macedonios ó taga Macedonia magñag padigdi sa sacuyá, asin madatgñan camo na day magña andam, magcasoropog cami sana, sa day pagsabi na camo, caining samong danay na caogmahan.

5 Cayá, naging bagay na caipuhan co na maquimaherac ó hagaron sa magña tugang na pomadian sinda gñóna sa saindo, asin andamon gñóna si saindong bendicion ó pagcaugay na ipinagtugá caidto, tagñaning maandam na siring sa ugay, asin bacong siring sa caimotan ó pagcaimot.

6 Alagad ini sinasabi co : An nagtatanom nin cacadiquit, magaáni man cacadiquit ; asin an nagsasabuag sa pagcaugay, sa pagcaugay man magaáni.

7 An lambang saró tomao siya siring sa capahayagan sa saiyang pusó : bacong sa may pagmondó, ó sa may caipuhan ; háros ta an Dios namomoot sa nagtataong maogma.

8 Asin macacamhan an Dios sa pacaguibo na magdacol sa saindo an gabos na biyayá ; tagñaning, con igua sa guiraray sa gabos na magña bagay caitong anoman ó gabos na maninigó,

magcaigua camo nin dacol manogñod sa gabos na guibong marhay :

9 Siring sa nasusurat : Pinabolos, tinauan an magña daing sucat ; an saiyang catanosan nagdadanay sa guiraray.

10 Asin an nagtátao nin banhi sa nagsasabuag ó nagtátanom, magtátao man nin tinapay na cacanon, asin papadacolon ó papatoboon an saindong tatamnan, asin papadugagñon an magña pagtobó nin magña bugña nin saindong catanosan ;

11 Tagñaning payamanon camo sa gabos sa manogñod sa anoman na pagcarahay, na iyan nacacaheeró sa satuyá sa pagguibo nin pagpasalamat sa Dios.

12 Háros ta an paguaras can pagtabang na ini, bacó sanang gayo nacacadagdag can nagcuculang sa magña santos, condi man nagdadacol sa balaquid na magña pagguibo nin pagpasalamat sa Dios ;

13 Na huli sa pacamasid can paguaras na ini nagpapamurauay sa Dios huli can pagsonod na guiniguibo ó inootob nindo sa evangelio ni Cristo, y huli sa pagcarahay na magambag sa sainda asin manogñod sa cagabsan ;

14 Siring man sana huli sa saindang pamibi manogñod sa saindo, na sinda namomoot sa saindo dahel can halangcauon na biyayá nin Dios dian sa saindo.

15 Salamat sa Dios huli can saiyang balaog na day sucat icapagsaysay.

CAPÍTULO X.

1 Alagad aco si Pablo, naquiquimaherac aco sa saindo huli can cahoyoan asin cabinian ni Cristo, aco na con nasa sa atubagñan sa catotoohan hababáon dian sa saindo, alagad con daday ó harayó ipinaniniualá aco ó naniniualá aco dian sa saindo.

2 Cayá naquiquimaherac nangayod aco, na con didian aco sa atubang, day aco mapirit na bomasang dahel sa panarig na pinagmamauot co na magisip manogñod sa magña nagcacapira, na naghohoná sa samuyá na cami naglalacao agñay ó siring sa laman

3 Háros ta minsan naglalacao cami nin siring sa laman, day cami nagguiguiibo can siring sa laman,

4 (Háros ta an magña hamo ó calasag nin samong paqui-paglaban bacong magña sa hauac ó daing magña laman, condí magña mapangyari dian sa Dios sa pagcalaglag can magña casarigan ;)

5 Na linalaglag an magña cahatolan asin an gabos na calangcauan na minatíndog tumang sa caisipan ó pacatalastas nin Dios, asin na binibihag an gabos na pagmamauot sa pagsonod qui Cristo ;

6 Asin na magña andam sa pagsilot can gabos na casumbicalan, con an saindong pagsonod matapus ó maotob na.

7 Pagnaghiligñon nindo an magña bagay lambang pagcamugtac sa paghiling. Con an saró nagsasarig siya sa saiya man sana na siya yaon qui Cristo ó sadiri ni Cristo, ini man isipon ó horophoropon niya sa saiya man sana, na huli ta siya qui Cristo, siring man cami anan na magña qui Cristo.

8 Háros ta minsan managsag aco pa nin cadiquit can samuyang capangyarihan (na iyan itinao sa samuyá nin Cagurangnan manogñod sa icapacarahay asin bacong sa pagcalaglag nindo), day aco masosopog ;

9 Gñaning day mapaniring sa baga aco boot co camong pagpahandalon dabel sa magña surat.

10 Háros ta sa catotoohan, nagsasabi, si magña surat anan na magña magabat asin marigon ; alagad an lauog nin hauac maniuang ó maluluya, asin an tataramon mahahalean nin halaga.

11 Ini paghorop-horopon, can siring (na tauo), na con apo ó siysay cami sa pagtátaram sa magña surat con magña mayó sa caatubang, siring man cami sa magña guibo con nasa sa caatubang.

12 Háros ta day cami nangñagnahas na magdilabot ó maquipagarog sa magña iba ó nagecapira na nagoomao sa sainda man sana : háros ta sinda na nagsosocol sa sainda man sana huli sa sainda man sana, asin inaáguid sa sainda man sana bacong magña maisip.

13 Alagad cami, day cami nangñagnahas ó nananagsag sa

labi ó salá sa samuyang socol, condi si sonó sana sa socol nin cucuyugon, sa socol na binaragná sa samuyá nin Dios, sa paca datong minsan sagcod dian sa saindo.

14 Háros ta day cami minahangan nin labi sa samuyang socol, siring baga sa day cami macacahangan dian sa saindo: háros ta sagcod man dian sa saindo nacadatong camí sa evangelio ni Cristo:

15 Na day cami nananagsag nin labi sa samuyang socol sa magña capagalan ó guibo nin iba; condi na naglalaom can pagtobó nin saindong pagtubod, na maguiguing daraculáon dian sa saindo, siring sa sonó sa samuyang cucuyugon.

16 Asin na ipagbabalagñibog niamo an evangelio sa magña dagá ó lugares duman pa sa enotan nindo, day maglaog sa socol nin iba ta magoogma ó mananagsag cami dian caitong na aandam na.

17 Alagad an nananagsag, managsag dian sa Cagurangnan.

18 Háros ta bacong itong nagoomao sa saiya man sana, an siring saiya iyo an papageanigoon; condi ito na siya iyo an inoomao nin Dios.

CAPÍTULO XI.

1 Tibaad matios nindo nin cadiquit an sacuyang carugñauan; alagad tiosa aco nindo.

2 Háros ta hinihigñatan co camo can paghigñat na sa Dios; huli ta iquinasal co camo sa sarong agom na lalaqui, tagñaning icapahayag co camo siring sa sarong virgen na dalisay sa qui Cristo.

3 Alagad natatacot aco na huli ta si álas dinayáan si Eva sa saiyang caticasan, namá magcararaot nin siring an saindong magña pacamaté sa tibaad nang bagay, dapit sa cabinian dian qui Cristo.

4 Háros ta con an madatong maghuhulit nin ibang Jesús caito na samuyang ipinaghulit, ó magaacó camo nin ibang espíritu caito na nacamtana nindo, ó ibang evangelio caito na inacóna nindo, macatios camo nin marhay caiyan.

5 Sa catotoohan naghohoná aco na sa anoman day mayó aco nin orog na hinahababáan sa magña dadaracol na magña apóstoles.

6 Háros ta mínsan bacó acong manágom ó culang sa pagtataran, alagad bacong culang sa pagcaisíp: alagad sa gabos na bagay anan na caming magña nagpahayag sa saindo.

7 ¿Nagcasalá aco na nagpacumbabá aco sa sacuyá man sana, tagñaning camo anan na pagomauon ó pagpalangcauon, huli ta ipinaghulit co sa saindo an evangelio nin Dios na day sanang anoman na bayad?

8 Hinaléan co an ibang magña Iglesias, na magacó nin magña tangdan sa pagñataman sa saindo.

9 Asin can didian aco sa saindo patin na nagcacaipo aco, sa quisay paman day aco naging cagabatan; háros ta si nagcuculang sa sacuyá dinudugagñan nin si magña tugang na magña halé sa Macedonia: asin sa gabos naglicay aco na day macagabat sa saindo, asin maglicay aco.

10 Nasa sacuyá an catotoohan ni Cristo, na an camurauayan na ini day pipintoan sa sacuyá duman sa magña dagá nin nasasacopan can Acaya.

11 ¿Tá dao? ¿huli ta day co camo namomootan? An Dios nacacaaram caiyan.

12 Alagad an guinguibo co, guiguibohon co pa, sa pagpotol can capanahonan ó dahelan caidong nagñagmamauot caiyan, tagñaning duman caito na pinananagsagan, magcacurua ó maguin magña cabaing niamo.

13 Háros ta ining magña ini anan na magña bacong totoong apóstoles, magña paraguibong madadayá, na nagmamaléma-jean sinda na magña apóstoles ni Cristo.

14 Asin bacong gñagñalasan, háros ta si Satanás man sana, nagmamaléma-jean na ángel nin caliuanagan.

15 Cayá na, bacong labi con si saiya man na magña may catongdan, magñagpahiling ó magcariliuat na siring na sa magña parapagñataman can catanosan; na an saindang masasagcoran iyo itong magña catogñod sa saindang magña guibo.

16 Sa liuat nagsasabi aco: Na day nin maghonáhoná sa

sacó na rugñao ; ta con siring, acoon aco nindo siring sa sarong rugñao, tagñaning macapanagsag pa aco nin cadiquit.

17 An isinasabi co, day co isinasabi siring sa boot nin Cagurangnan, condi siring sa carugñauan, sa panarig cong ini sa camurauayan.

18 Háros ta dacol an nanagogma ó nananagsag nin sonó sa laman, aco man magoogma.

19 Huli ta sa marhay na pusó pinagtítios nindo an magña culapus nin isip, minsan camo anan na magña madonong :

20 Háros ta tinitios nindo con an tibiaad nang tauo inooripon ó ibinobgtac camo sa caoripnan, con an saró sinisibá camo, con an saró minacua, con an saró nagpapaomao, con an saró linulugad camo dian sa lalauogon.

21 Isinasabi co iyan huli sa camudahan, siring baga sa cami nagñagmaluya na. Alagad dian sa pinamumusuan nin iba (nagtataram aco sa carugñauan), aco man igua nin capangñahasan.

22 ¿Anan na magña Hebreos? Aco man. ¿Magña Israelitas? Aco iyo man. ¿Magña guican qui Abraham? Aco man.

23 ¿Magña may catongdan ni Cristo? (siring sa cadiquit napagcadonong nagtataram aco) aco labí pa : sa magña capagalan orog ca-dacol aco ; sa magña paghampac mayó nin socol ; sa magña bilangóan orog pa ; sa magña cagadanan, sa balaquid na magña panahon.

24 Sa magña Judíos limang veces ominacó aco nin apat na polong pacol ó hampac culang sana nin saró.

35 Macatolong veces pinaghampac aco nin sí magña samulig ; sarong veces pinaggapó ; macatolong veces nagtios aco nin pagcalonod ; sarong bangui asin sarong aldao namugtac aco duman sa cairaromi nin si dagat ;

26 Sa magña dalan ó paglacauan sa paratí, si magña pagalaman sa magña salog, magña pagalaman sa magña mahahábon, magña pagalaman sa magña taga duman sa sacuyang namundagan na dagá, magña pagalaman sa magña Gentiles, magña pagalaman sa ciudad, magña pagalaman sa capatagan, magña pagalaman sa dagat, si magña pagalaman sa tagñá nin si magña madadayang magña tugang ;

27 Sa capagalan asin sa paghigñahigña, sa dacol na magña

pagpuca, sa gotom asin pahá, sa balaquid na magña pagayuno, sa malipot patin sa cahubaan ;

28 Alagad day mayó бага nin ibang magña bagay, caitong minadampol sa sacuyá aroaldo, si paghigñoa ó pagñataman nin gabos na magña Iglesias ó Casararoan nin Cristianos.

29 ¿ Siysay an naghelang, asin aco day dominamay ? ¿ Siysay an nasisiuaua, asin aco day minalaad nin caangotan ?

30 Con caipuhan na managsag, mananagsag aco dapit can sacuyang caluyahan.

31 An Dios asin Amá nin Cagurangnan niatong si Jesucristo, na pinagoomao siya sa magña panahon, nacacaaram na day aco nagpuputic.

32 Duman sa Damasco, si Gobernador can provincia nin si hadeng si Aretas hinihigñatan an ciudad nin si magña Damascenos sa pagdadacop sa sacuyá ;

33 Asin itinonton aco sa paril sa laog nin si sarong alat pinaágui sa sarong ventaná, asin nacadulag aco sa magña camot niya.

CAPÍTULO XII.

1 Sa catotoohan day magcacanigó sa sacuyá na magpamurauay ó managsag aco ; condi madigdi aco sa magña pagpahiling asin sa magña pamaretá nin Cagurangnan.

2 Namimidbid co an saró catauo dian qui Cristo, na may gapat nang taón (con бага sa hauac, day co iyan naaaraman ; con бага na sa luas nin hauac, day aco nacacaaram : An Dios an nacacaisi) inagao siya asin inalintoto hangan sa icatolong lagñit.

3 Asin midbid co an siring na tauo, (con бага na sa hauac ó na sa luás nin hauac, day acong pacatalastas : an Dios an nacacaisi,)

4 Na inagao pasiring sa paraiso, na duman siya nacadagñog nin magña tataramon na hilom na an tauo day sucat macasabi.

5 Dapit can tauong ining siring magoogma aco, alagad sa sacuyá man sana бага day aco magoogma, condi dian sa sacuyang magña caluyahan.

6 Nin huli caiyan con boot acong maogma aco, day aco

maguing day nin pacamaté: háros ta magsasabi aco nin catootohan: alagad pinababayáan co iyan, tagñaning day nin maghorop-horop sa sacuyá nin labi sa naquiquita sa sacuyá, ó nadadagñog sa sacuyá.

7 Asin huli tagñaning an cadaculáan nin magña capahayagan day aco ipag-itáas ó paitaáson nin daing háros ó basang lamang, tinauan aco nin sarong mapanas sa sacuyang laman, sarong sorogoon ni Satanás na magtatampal sa sacuyá, tagñaning day aco magpalalangaan nin labilabi.

8 Nin huli caiyan macatolong veces aco paquimaherac sa Cagurangnan, na haléon sa sacuyá.

9 Asin sinabihan aco: Igó na sa saymo an sacuyang biyayá; huli ta an sacuyang cabagsican dian nasasangap ó nahahaman sa caluyahan. Cayá, sa marhay na boot magpapamuraay aco nin orog carahay dian sa sacuyang magña caluyahan, tagñaning omontoc sa sacuyá an cabagsican ni Cristo.

10 Nin huli caiyan nagoogma aco sa magña caluyahan, sa magña camudahan, sa magña caipuhan, sa magña pasaquit, sa magña cahorasáan huli qui Cristo; háros ta con maluluya aco, dagñan macocosog ó mapangyari aco.

11 Nagui acong sarong cablas sa pagoogma co: camo pinitrit aco nindo; háros ta aco maninigong pagomauon nindo: huli ta sa anoman bacó acong culang ó hababá qui sa magña orog ca dadaracol na magña apóstoles, minsan aco básang lamang.

12 Sageod gabos caini, si magña tandá nin pagca-apóstol nagcaguiribo dian sa saindo sa bilog na pagtios, sa magña tinnaan, asin sa magña gñagñalasan, patin sa magña cabagsican.

13 Huli ta, ¿ano dao bacó na an caculagñan nindo qui sa magña ibang Iglesias, iyo condi huli ta aco nian sana day aco naguing cagabatan sa saindo? Ipagpatawad nindo sa sacuyá an camudahan na ini.

14 Uya digdi naaandam aco sa pagpadian sa saindo sa icatolo asin day aco macacagabat sa saindo; háros ta day co hinahanap an saindong magña rogaring, condi camo (an tuyo co): háros ta day magririmpos ó magtatagama an magña áqui manogñod sa magña Magurang ó caganác, condi an magña caganác manogñod sa magña áqui.

15 Alagad aco sa marahayon na pusó maguauaras asin uauarasan man aco nin saindong magña calag, minsan na námomotan co camo nin labi, cadiquit an pagcamoot sa sacuyá.

16 Alagad minsan siring, aco day nacapagabat sa saindo: condi na, huli ta aco masicap, nadará co camo huli sa dayá.

17 ¿Tá dao бага dinayaan co camo sa saró man lamang caitong magña isinobol co sa saindo?

18 Naquimaherac aco qui Tito, asin isinobol co sa caibahan niya an tugang. ¿Dinayaan dao бага camo ni Tito? ¿day camí nagñagguibo sa saró man sanang espíritu asin sa sararó man sanang guirá?

19 ¿Naghonáhoná pa camo na nagsasayuma camí sa saindo? Sa atubang nin Dios nagtataram camí dian qui Cristo: alagad an gabos, magña namomótan, huli sa carahayan nindo.

20 Huli ta natatacot aco, na con domatong aco, day co camo madatgñan, na siring sa na sa boot co, asin aco madatgñan nindo siring sa bacong iyo an boot nindo; na igua dian sa saindo nin magña pasuruhay, caurihan, caangotan, magña cariribucan, paghalé nin dagnog, camurudahan, capaabao-abauan, magña pagiriba ó partidos:

21 Na con magbalic na aco, pahababaon aco nin Dios dian sa saindo, asin na magtagñis aco dahel sa cadaclan nin si magña nagñagcasalá caidto, asin day nagñagsólsól can carupitan asin pagsasambay asin carigsocan na nagecaguiribo.

CAPÍTULO XIII.

1 Sa icatolong ini madatong aco sa saindo. Sa gñosó nin magcádua ó magcatolong sacsi an gabos na catuyuhan co.

2 Sinabi co caidto, asin gñunian sinasabi co sa liuat siring sa na sa atubang, asin gñunian day na sa atubang isinusurat co ini sa magña nagñagcasalá can enot, asin sa gabos na magña ibapa, na con pomadian aco sa liuat pa, day cona patatauaron;

3 Háros ta naghahanap camo nin sarong sacsi ni Cristo na nagtataram sa sacuyá, siya bacong maluya manogñod sa saindo, condi na mapangyari manogñod sa saindo.

4 Huli ta minsan pinadupa sa Crúz huli sa caluyahan,

alagad nabubuhay huli sa cabagsican nin Dios. Cayá camí man anan na magña maluluya sa cadamay niya, alagad magcacaburuhay camí sa caibahan niya huli sa cabagsican nin Dios manogñod sa saindo.

5 Maghorop-horop camo sa saindo man sana con бага namumugtac camo sa pagtubod; magbaló ó magpatotoo camo sa saindo man sana. ¿Day camo nacacamidbid sa saindo man sana, na si Jesucristo yaon sa saindo? con бага bacó na camong alang-alang ó day pinapagcanigó.

6 Alagad linalaom co na macamidbid camo na camo bacó nang magña day pinapagcanigó.

7 Asin namimibí camí sa Dios na day camo macaguinibo nin anoman na maraot; bacó ta gñaning camo papagcanigóon, condi tagñaning camo gomibo caitong marhay, minsan camí maguing siring sa magña day pinapagcánigó.

8 Háros ta day camí macacahimo nin anoman na bagay na tumang sa catotoohan, condi huli sa catotoohan.

9 Nin huli caiyan nagoogma camí na magui coming magña maluluya, asin na camo magña macosog; asin minamauot pa niamo an saindong lobos na carahayan.

10 Cayá isinusurat co ini sa saindo na daday aco dian, huli tagñaning day co masabi sa cacurihan con didian aco, siring sa capangyarihan na itinao sa sacuyá nin Cagurangnan manogñod sa icacarahay, asin ta bacong sa pagcalaglag.

11 Nagcuculang, magña tugang, na magcaigua camo nin caogmahan, magpacasangcap ó magpacarahay camo, magcaigua camo nin caragñahan, magñagmaté camo nin saró sanang bagay, magcacaigua camo nin catiuasayan; asin an Dios nin catoninogñan asin pagcaherac mapapa saindo.

12 Magpagaralang-galang camo camo man sana sa paghadoc na banal. An gabos na magña santos ó banal minataong galang sa saindo.

13 An biyayá nin Cagurangnan na si Jesucristo, asin an pagcamoot nin Dios asin an paropaquinabang nin Espiritu Santo mapasaindo ó macamtan nindo gabos. Auot pa.

AN SURAT
NI
SAN PABLO APÓSTOL
SA MAGÑA
G Á L A T A S.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, na apóstol, (bacong dahel sa magña tauo, nin huli sa pagcatauo, condi huli qui Jesucristo asin huli sa Dios na Amá, na biminuhay liuat saiya sa magña gadana),

2 Asin an gabos na magña tugang na uya sa sacuyá, sa magña Iglesias sa Galacia :

3 An biyayá mapa saindo, asin an catoninogñan nin Dios na Amá, asin ni Jesucristo cagurangnan niató,

4 Na sia iminatang sa saiya man sana huli sa satuyang magña casálan sa pagligtas sa satuyá sa panahon na ining maraot, siring sa cabótan nin Dios asin Amá niató ;

5 Na mapa saiya an camurauayan sa magña panahon nin magña panahon. Auot pa.

6 Napapagñalas aco na macuri ca dalé na maglapas como caito na nag-apod sa saindo sa biyayá ni Cristo, ta na pagñuyog como sa ibang Evangelio :

7 Bacó na iguang iba, condi na igua nin nagcacapira na nag pupurisao sa saindo, asin boot nindang raoton an Evangelio ni Cristo.

8 Alagad minsan con cami ó sarong ángel sa lagñit mag-balagñibog sa saindo nin ibang Evangelio na laen can ipinag balagñibog niamo sa saindo, (sucat na isicual nindo).

9 Siring sa pagcasabi niamo caidto, gñunian man sinasabi niamo liuat: Con iguang saró na mag baretá sa saindo nin ibang Evangelio can napag-camtan-na nindo, sucat na isicual nindo.

10 Tádao ¿pinirit co gñunian an magña tauo ó an Dios? ó ¿naghahanap aco nin icacasondó sa magña tauo? Sa cato-toohan, na con mag papasonó pa aco sa magña tauo, day aco maninioripon ni Cristo.

11 Condi ipina-aaram co sa saindo, magña tugang, na an Evangelio na sacuyang pinagbalagñibog, bacong siring sa pag-catauo;

12 Háros ta minsan aco day co iyan quinamtan, day co man iyan inadalan sa tauo, condi ipinahayag ni Jesucristo.

13 Háros ta nagpaca-dagñog-na camo dapit can sacuyang gaué-gaué can sarong panahon duman sa Judaismo ó sa magña cajudiohan, na pinaglalamag co nin macuri an Iglesia nin Dios, asin linalaglag co iyan.

14 Asin nananaag aco sa paquinabang duman sa magña Judios sa cadaclan nin sacuyang magña ca-árog na cahimannua, ta mahigñat nangayod aco can magña catogonan nin sacuyang magña caganác.

15 Alagad can pinagmarhay nin Dios, na isinubay aco poon pa sa tulac nin sacuyang Iná, asin inapod aco huli can saiyang biyayá,

16 Na ipinahayag an saiyang aquí sa sacuyá, ta gñaning ipaghulit co sia sa tagñá nin si magña Gentiles, dagñan day co ipinaniualá sa laman asin sa dugó,

17 Na day man aco napaduman sa Jerusalem sa magña naging apóstoles nang enot sa sacuyá; condi na napaduman aco sa Arabia, asin nagbalic naman aco liuat sa Damasco.

18 Dagñan, pacalihis nin tolong taón, napaduman aco sa Jerusalem sa pag-hiling qui San Pedro, asin duduman aco sa saiya may caglimang aldao.

19 Alagad day aco naghiling sa ibapang magña apóstoles, condi qui Jacobo (ó Santiago) na tugang nin Cagurangnan.

20 Asin dapit caining sinusurat co sa saindo, uya na sa atubang nin Cagurangnan day aco nagpuputic.

21 Dagñan napaduman aco sa magña dagá ó sacop nin Siria asin nin Cilicia;

22 Asin day aco namidbid sa paghiling sa magña Iglesias can Judea na anan na nasa qui Cristo;

23 Yo sana an nadagñog nindang nasasabi: Na itong can sarong aldao nagpapasaquit nin pag-lamag sa satuyá, gñunian nagbabalagñibog-na can pagtubod na can sarong aldao linalaglag nia iyan.

24 Asin nagpapamurauay sa Dios sinda digdi sa sacuyá.

CAPÍTULO II.

1 Dagñan nin si macalibis si cagapat na taón, napaduman liuat aco sa Jerusalem sagcod qui Bernabé, ipinagiba coman si Tito.

2 Alagad napaduman aco huli sa pagpahayag, asin ipinag baretá co sa sainda an Evangelio na ipinaghulit co sa magña Gentiles; asin orog na sa magña baga iguang halaga, na day magdalagan nin basang ó nagdalagan naman.

3 Alagad minsan pa si Tito, na na-sa caibahan co, bágo sia Griego, day na pirit na magpaturí sia.

4 Asin ini dahel can magña bacong tunay na magña tugang, na nag-panlaog sa hilom sana sa pagmasid can samuyang capangyarihan dian qui Cristo Jesús, sa pacapamugtac sa samuyá sa caoripnan;

5 Na sa sainda minsan pa gayod sa sarong horas day cami matogot na pomasacop, ta gñaning an catotoohan nin Evangelio macapagdanay dian sa saindo.

6 Alagad itong magña baga may tibaad nang halaga (na sinda anan na siring can sarong panahon, day aco labot; an Dios day ina-acó an pag sagnin-saguin nin tauo), sa sacuyá sa catotoohan itong baga may halaga, day sinda timinao nin anoman.

7 Condi na can pagcahiling ninda na an Evangelio nin day pagturi ipinaniualá sa sacuyá, siring qui Pedro ipinaniualá man an sa pagturi,

8 (Háros ta si nag pamugtac qui Pedro sa apostolado nin

pagturi, yo man an nag pamugtac sasacuyá sa magña Gentiles;

9 Asin can pagcahiling can biyayá na iuinaras sa sacuyá, ni Jacobo asin ni Cefas patin ni Juan, na baga sinda iyo an magña harigue, pinasalamatan cami siring sa cairiba, aco asin si Bernabé, asin sinda sa pagturi.

10 An hinagad sana ninda sa samuyá na maguiromdoman niamó an magña dukhá; siring man sana naghigñoa aco sa pagotob.

11 Alagad can pagpasiring ni Pedro digdi sa Antioquia timinumang aco sa atubang nia, huli ta maninigong saguéon.

12 Huli ta can day pa minadatong si nagcapirang magña dapit qui Jacobo, nagcácan sia sa caibahan nin si magña Gentiles; alagad can pagcadatong na, siminibog asin siminuhay na sia, sa pagcatacot can magña nasa pagturi.

13 Asin sa saiyang pagpabayá, timinogot man si ibang magña Judios; malá gñani ta sagcod si Bernabé na dará man ninda sa saindang capabayaan.

14 Tara can mahiling co na day sinda naglalacao nin matanos sonó sa catotoohan nin Evangelio, sinabihan co si Pedro sa atubang nin gabos: Con ica, na bágo Judio, nabubuhay ca siring sa magña Gentiles asin bacong siring sa Judio ¿ta ano ta pinipirit mo an magña Gentiles na omarog sa judio?

15 Cami an magña Judios sa pagcamundag, asin bacong magña paracasalá sa magña Gentiles,

16 Sa pacatalastas na an tauo day magcacanigó huli sana can magña marhay na gaué sa ley, condi huli can pagtubod qui Jesucristo, cami man nagtubod cami qui Jesucristo, tagñaning papagcanigoon cami huli can pagtubod qui Cristo, asin bacong huli sa magña guibo nin ley; huli ta sa magña guibo nin ley day nin siysay paman na laman na papagcanigoón.

17 Asin con maghibigñoa na quita papagcanigoon qui Cristo, quita man macúcuang magña paracasalá, ¿dahil caiyan si Cristo an pinaniualaán dao nin casalan? Day sucat nangayod.

18 Huli ta con si magña bagay na linaglag co na, yan man sana balicon co na soliton, maguigui acong paralapas.

19 Háros ta aco huli can ley, gadan aco sa ley, sa pagcabuhay sa Dios.

20 Sa cadamay ni Cristo yaon aco na caibang pinadupa sa crúz, asin nabubuhay si Cristo sa sacuyá, asin an pagcabuhay co gñunian sa laman, na-bubuhay aco sa pag-tubod sa áqui nin Dios, na sia na-moot sa sacó, asin iminatang sia sa saiya man sana huli sa sacuyá.

21 Day co isiniscual an biyayá nin Dios: huli ta con dabel can ley mapaniring an catanosan, con siring daing capacánan an pagcagadan ni Cristo.

CAPÍTULO III.

1 ¡Oh magña Gálatas na day nin pacamaté! ¿Siysay an nagparomarom can saindong magña isip na day na camo somonod sa catotoohan, na sa atubang nin saindong magña matá si Jesucristo ipinagsaysay na siring sa pinadupa sa Crúz dian sa saindo?

2 Ini sana an boot cong maaraman sa saindo: ¿Ominacó camo can Espiritu huli sa magña gaué nin ley, ó huli can paghinaniog dapit can pagtubod?

3 ¿Canigoan ca magña lolong ó cablas nindo? ¿pacapagpóon nindo huli can Espiritu, gñunian magtatapus camo huli can laman?

4 ¿Dacol na magña bagay an tiníos nindo na basang sana? con бага man basang sana.

5 Tara, itong naguauaras sa saindo can Espiritu asin nagguiguibo nin magña gñagñalasan dian sa saindo ¿guiniguibo dao niya iyan huli can magña guibo nin ley, ó huli sa paghinaniog can dapit sa pagtubod?

6 Siring can pagtubod ni Abraham sa Dios, asin ibinilang sa saiya sa catanosan.

7 Cayá nacacaaram na camo na itong magña nasa sa pagtubod, an magña siring anan na iyo an magña áquí ni Abraham.

8 Asin na biligñon gñóna an Casuratan na an Dios huli sa pagtubod papagcanigoon niya si magña Gentiles, binaretáan gñóna si Abraham, na nagsabi: Dian sa saymo magcacapalad an gabos na magña banuaan.

9 Con siring si magña nasa pagtubod magcacapalad sa caibahan nin si matinubod na si Abraham.

10 Háros ta si gabos na magña nasa magña guibo nin ley, anan sinda na nasasacopan can maldicion. Huli ta nasusurat: Day nin palad gabos ito na day nagdadanay sa gabos na magña bagay na nasusurat sa libro nin ley, ta gñaning gui-bohon iyan.

11 Alagad huli ta dahel sa ley day nin saró man na magcacanigó sa Dios ó macapagpatotoo sa Dios, macuri ca hayag: Na an banal huli sa pagtubod mabubuhay.

12 An ley man bacong sa pagtubod; condi, An tauro na gomibo ó minaguibo caiyan, mabubuhay dian.

13 Si Cristo tinubos quita sa maldicion nin ley, naguinibo niatong maldicion: (háros ta nasusurat: Daing palad an siysay man na mabitay sa cahoy.)

14 Tagñaning an bendicion ni Abraham maguing sa magña Gentiles dian qui Cristo Jesús; tagñaning huli sa pagtubod macamtan niato an panugá nin Espiritu.

15 Magña tugang, nagtataram aco siring sa tauro: Minsan an sarong tipan ó cahoronan magui na sa tauro ó guican sa tauro, na an gabos pinatotoohan, day nin siysay na macacahalé nin halaga ó macadugang.

16 Sa qui Abraham naguinibo an magña panugá, asin sa capagaraquían niya. Day isinabi: Asin sa magña capagaraquían, siring sa dacol; condi siring sa saró: Asin sa saymong capagaraquían, na iyan iyo si Cristo.

17 Cayá ini an sinasabi co: Na an cahoronan ó tipan na pinatotoohan nin Dios manogñod qui Cristo, si togon ó ley na naguinibo can pacalihis nin apat na gatos may tolong polong taón, day sinasalidahan iyan, tagñaning mahaléan nin halaga an panugá.

18 Háros ta con an panonod iyan huli sa ley, bacó nang

huli sa panugá: alagad an Dios guinibo an dolot huli sa panugá qui Abraham.

19 Cayá, ¿ano an manonongdan can ley? Ibinugtac iyan huli can magña casumbicalan, sagcod na domatong an guinicanan na sa saiya naguinibo an panugá, ipinagboot idto nin si magña ángeles dian sa camot nin sarong parasorog.

20 Asin an parasorog bacong sa saró, alagad an Dios saró sana.

21 ¿Con siring an ley tumang iyan can magña panugá nin Dios? Day nangayod: háros ta con an ley na itinao macacatao nin buhay, an catanosan totoo man nangayod huli sa ley.

22 Alagad nasacop can Casuratan an gabos dian sa casálan, tagñaning an panugá itao sa magña nagtutubod qui Jesucristo:

23 Alagad bâgo na domatong an pagtubod, namumugtac quita sa sacop can ley, nálalaom manonogñod caitong pagtubod na ipagbubulalas ó mabubucasan.

24 Sa bagay na siring an naguing satuyang para-aling iyo an ley sa pagdara sa satuyá duman qui Cristo, tagñaning mapatotoohan quita huli can pagtubod.

25 Alagad can pagdatongna can pagtubod, dayna quita na sa sacop nin para-aling ó paraataman;

26 Háros ta camo gabos anan na magña áquí nin Dios dahel can pagtubod dian qui Cristo Jesús.

27 Háros ta camo gabos na nagcabarautizaran dian qui Cristo, nagugubigñan camo ni Cristo.

28 Day mayong Judío minsan Griego: day nin oripon minsan bacong oripon ó hiuas; day nin lalaquí, minsan pa babáe: huli ta camo gabos anan camong saró sana dian qui Cristo Jesús.

29 Asin con camo anan na sadiri ni Cristo, totoo nangayod na iyo camo an capagaraquían ó guican qui Abraham, asin siring sa panugá anan na magña para-panonod camo.

CAPÍTULO IV.

1 Sinasabi co man: Con an manónonod sadit pa siyang

áquí, day mayó nin anoman na pinagcacalaenan sa oripon, minsan siya iyo an Cagurangnan nin gabos.

2 Háros ta yaon siya sa sacop ó sa ibabá nin magña nag-aataman asin naghigñat sagcod sa panahon na tinandá can Amá.

3 Siring man quita, can quita magña saradit pang áquí, naging magña oripon quita na nasasacopan can magña enot na pacamidbid can quinában.

4 Alagad pagdatongna can capanahonan, an Dios isinobol ó sinogó an saiyang áquí, linalang sa babáe, linalang na masacopan nin ley.

5 Tagñaning tubuson niya si magña nasasacopan nin ley, ta gñaning magcamit quita can capaniaquían niya.

6 Asin huli ta anan camong magña áquí, an Dios isinobol an Espíritu nin saiyang Áquí sa saindong magña pusó, na ini nagcucurahao: Abba, Amá.

7 Cáya gñani bacó canang oripon, condi áquí; asin con áquí, parapanonod man nin Dios huli qui Cristo.

8 Cadto, nin si sarong panahon, na day camo nacacamidbid sa Dios, nagñaglilingcod camo sa magña bacong tunay na magña dioses:

9 Alagad gñunian, nin si nacamidbid na camo sa Dios, ó marhay pa, na mantá magña midbid na camo nin Dios, ¿ tá dao ta nagbabalic pa camo liuat sa magña maluluya asin daing sucát na magña pacanood, na dian caiyan boot camong magñagbalic sa paglingcod?

10 Tinitindaánan nindo an magña aldao, asin an magña bulan, asin an magña panahon, patin an magña taón.

11 Natatacot aco dapit sa saindo, huli ta day aco nagpagal nin basang sana dian sa saindo

12 Magña tugang, naquiquimaherac aco sa saindo, na omarog logod camo siring sa sacuyá, háros ta aco siring man sa saindo: day mayó nin tibaad nang camondóan na itinao nindo sa sacuyá.

13 Na camo nacacaaram na dahel sa caluyahan nin laman ipinagbalagnibog co sa saindo an evangelio sa enotan:

14 Asin day nindo ipinagsicual day man nindo quinau-

gñisan si sacuyang tucso na nasa sacuyang laman, condi na inacó aco nindo siring sa sarong ángel nin Dios, siring sa qui Cristo Jesús.

15 ¿Cayá háen dao nangayod an saindong capaladan? háros ta aco tinatauan co como nin pagpatotoo na con mahihimo, pinanhuruluat cutána nindo an saindong magña matá na itao sa sacuyá.

16 ¿Cayá nangayod nagui acong caiual nindo, na nagsabi aco sa saindo can catotoohan?

17 Igua nin magña paghigñat sa saindo, alagad bacong marhay: condi na boot como itapoc sa luás ta gñaning como higñatan nindo sinda.

18 Marhay nangayod na magpaca magña mahigñat como sa carahayan guiraray; asin bacó sana con yaon aco sa atubang nindo.

19 Magña saradit cong magña áquí, na magbabalic aco liuat na magñagñáquí sa saindo, sagcod na si Cristo mahaman siya dian sa saindo;

20 Binoboot co sa catotoohan na omontoc dian sa saindo, asin liuaton an sacuyang tigñog; háros ta nagdúduadua aco sa saindo.

21 Sabihi aco nindo, como na magña boot na pomasacop sa ley, ¿day como nagpacadagñog can ley?

22 Háros ta nasurat na si Abraham nageaigua nin duang áquí; an saró sa oripon, asin si saró sa bacong oripon.

23 Alagad si guican sa oripon na babáe namundag siring sa laman; si guican sa bacong oripon na babáe namundag huli sa panugá.

24 An siring na magña bagay ipinagsabi sa hararom na cahologan: huli ta ining duang babaeng ini iyo an duang tipan; si saró sa catotoohan duman sa bolod na Sináy, na iyan nagñaquí manogñod sa caoripnan na iyo si Agar.

25 Háros ta an Agar ó Sinai sarong bolod iyan nin Arabia, na iyan cataracod can gñunian iyo an Jerusalem, na iyan maglilingcod sagcod can siyang magña áquí.

26 Alagad an Jerusalem sa itaas bacong oripon siya; na siya iyo an Iná niato gabos.

27 Háros ta nasusurat: Magogma ca, babaeng bauas, na day ca nagñagñaquí: Cumurahao ca asin magagragñay ca, ica na day na sa pagñaquí: háros ta orog pang dacol an magña áquí caitong pinabayaan, sa igua nin agom na babáe.

28 Cayá na, magña tugang, quita siring qui Isaac anan na magña áquí quita nin panugá.

29 Alagad huli бага ta itong ipinagñaquí nin siring sa laman, pinaglalamag itong namundag siring sa Espiritu, siring man sana gñunian.

30 Alagad ¿ano an sabi can casuratan? Tapucan sa luás an babaeng oripon asin an áquí niya; huli ta day maníni parapanonod an áquí nin babaeng oripon sa caibahan can áquí nin bacong oripon.

31 Con siring sa bagay, magña tugang, bacó quitang magña áquí nin si babaeng oripon, condi caitong libre ó bacong oripon.

CAPÍTULO V.

1 Cayá magñagdanay nangayod camo dian sa caligtasan na naguinibo ni Cristo sa satuyá sa pagligtas niya sa sató, asin day na camo magpacabalic liuat na magcibirilangó dian sa capang-yarihan nin caoripnan.

2 Uya digdi aco si Pablo nagsasabi aco sa saindo, na con magpaturí camo, si Cristo day magpapaquinabang nin anoman sa saindo.

3 Asin sa liuat minabalic aco na sumúhay sa gabos na tauo na magpaturí, na mapipirit siya na gomibo can bilog na ley ó togon.

4 Magña nagecuculang cãmo qui Cristo camo na huli can ley nagpapatotoo sa saindo man sana; sa biyayá nagpacabotas ó nagcahorolog camo.

5 Háros ta camí huli can Espiritu nagbahalat camí can paglaom nin catanosan huli sa pagtubod.

6 Háros ta dian qui Cristo Jesús minsan gayod an pagturi day nin halagang cadiquit, minsan an day pagpaturí; condi an pagtubod na nangyayari ó naguinibo huli sa pagcaherac.

7 Camo nagñagdadaralagan nin marbay: ¿Siysay an nag-

pogol ó nacaolang sa saindo na day camo somonod sa cato-toohan?

8 An pagsadol na ini bacó caito na nagaapod sa saindo.

9 An cadiquit na levadura mina-osbog an bilog na masa.

10 Aco nananarig dapit sa saindo dian sa Cagurangnan, na day nin anoman na bagay camong pagmatéon: alagad an nag-pupurisau sa saindo, magdadará siya can paghocom, minsan gayod siysay siya.

11 Asin aco, magña tugang, con naghuhulit pa aco can pagturi, ¿tá dao ta nagtitios pa aco guiraray nin pasaquit? háros ta con haléon iyo an capaaracan ó casopganan nin Cruz.

12 Tibaad pa na magcaporotol man si magña nagpupurisau sa saindo.

13 Háros ta camo, magña tugang, sa sadiring capangyarihan ó libertad anan camong inapod; iyo sana na day nindo gamiton an libertad ó rogaring na capangyarihan siring sa pagalaman sa laman, condi gamiton nindo huli sa pagcamoot nindo sa magña cápua man sana.

14 Háros ta an bilog na ley sa saró sanang tataramon na ini naotob: Camótan mo an magcasi mo tauo nin siring sa saymo man sana.

15 Asin con nagiriual camo patin nagpapáharalonalon ó nagpapacaracancacan camo an magña iba sa magña cápua man sana, maghigñat camo na day man camo magcatarapus ó magcagaradanan an magña iba nin magña magcasi tauo man sana.

16 Sinasabi co nangayod: Maglacao camo dian sa Espiritu, asin day camo magpasonó sa horot na marigsog ó caoragan nin laman.

17 Huli ta an laman nauuri ó pinaguurihan an Espiritu, asin an Espiritu tumang sa laman: asin an magña bagay na ini minasuhay an saró sa saró, tagñaning day nindo guibohon itong minamauot nindo.

18 Alagad con dinadara ó quinacabit camo can Espiritu, day camo nasa sa ibaba ó nasasacopan can ley.

19 Asin anan na magña hayag an magña gaué-gaué nin

laman, na iyo an: pagsambay sa may agom, an pagsambay na marompton, carupitan, catunauan,

20 Anito, magña hocloban, camorondoan, pasuruhay, magña pagñimon, magña caangotan, cariribucan, magña camaléan, magña herejías,

21 Magña caurihan, magña paggadan sa cápua, magña pagbuburat, magña capaslóan, asin magña cabaing na magña bagay caiyan: na huli caiyan sinosombong co camo, siring sa ibinaretá cona sa saindo, na an magña nag-guiguibo can magña bagay na iyan day macacapamana can cahadéan nin Dios.

22. Alagad an bugña nin Espiritu iyo: an pag caberac, caogmahan, catoninogñan, pag-pabayá, caboótan, carahayan, pagtubod,

23 Cahoyóan, camayocodan; tunang sa siring na bagay mayó nin ley.

24 Háros ta an magña qui Cristo ipinagpacó ninda an laman sagcod can magña mauot asin magña horot nin hauac ó caoragan.

25 Con mabuhay quita dian sa Espiritu maglacao man quita sa Espiritu.

26 Day quita maguing magña paramauot ó ma-ará can basang na camurauayan, na magiriual an iba sa magña cápua man sana, na magpaorori-ori an magña iba sa ibang cápua man sana.

CAPÍTULO VI.

1 Magña tugang, con an saró maholog бага sa pacalapas, como na magña may espiritu, bagñona nindo an siring sa mahoyong boót; maghonáhoná ca sa saymo man sana ta gña-ning ica man day mapagsogotan.

2 Tiosa nindo an magña cagabatan can magña cápua nindo man sana; asin otobon nindo nin siring caiyan an ley ni Cristo.

3 Huli ta an naghonáhoná sa saiya man sana na sia may cadiquit na halaga, na bacó siang anoman lamang, nag-dadayá sa saiya man sana.

4 Cayá na an lambang saró horophoropon an saiyang guibo,

asin dagñan magcacamit can saiyang camurauayan sana manogñod sa saiya man sana, asin bacong sa iba.

5 Háros ta an lambang saró dadarahon niya an saiyang gagabatan.

6 Asin itong tinocdoan dian sa tataramon, paquinabagñon sa gabos na magña carahayan itong nagtotodó caiyan.

7 Day camo magdayá sa saindo man sana: An Dios day mapagologolog: na an gabos na ipagsasabuag nin tauo, iyan man sana aanihon niya.

8 Háros ta itong nagsasabuag manogñod sa saiyang laman, dian sa laman magaáni nin pagcatunao; alagad itong nagsasabuag manogñod sa Espiritu, dian sa Espiritu maáni nin daing catapusan na pagcabubay.

9 Day nangayod quita mapagal sa pagguibo nin carahayan; ta sa capanahonan caiyan magaáni quita, con baga sa calé day quita nalonosan.

10 Cayá na mantá na igua pa quita nin panahon, gomibo quita nin marhay sa gabos, asin orog pang gayo sa magña madayopot sa pagtubod.

11 Hiligña nindo con sa guráno ca daraculang letra sinuratan co camo sa sacuyang rogaring na camot.

12 An gabos na boot magpasonó dian sa hauac ó sa laman, sinda pinipirit camo na magpaturi camo, sa day sana pagtios nin pasaquit huli can cruz ni Cristo.

13 Háros ta minsan gñani si magña nagpaturi man sana day nagootob can ley; condi na boot ninda na camo anan na pagturion ó magpaturi, gñaning macapagpamurauay sinda sa saindong laman.

14 Alagad harayó nangayod sa sacuyá na magpamurauay aco sa sacó man sana, condi dian sa Cruz ni Jesucristo Cagurangnan niato na huli sa saiya an quinában bagá sa sacuyá ipinadupa sa cruz, asin aco sa quinában.

15 Háros ta dian qui Cristo Jesús, minsan an pagturi day nin anoman na halaga, minsan an day pagpaturí, condi si bagong linalang ó aquí.

16 Asin an gabos na maglacao na sonó sa togon na ini ó

socol na ini, an catoninogñan macamtan ninda, asin an pagcaherac, asin sa Israel man nin Dics.

17 Magpoon digdi hangan man day nin siysay man na macariboc sa sacuyá ; háros ta daradara co sa sacuyang hauac an magña tandá ní Jesús na Cagurangnan.

18 Magña tugang, an biyayá nin Cagurangnan tang Jesucristo macamtan nin saindong espíritu Auot pa.

AN SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
SA MAGÑA
EFESIOS.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, apóstol ni Jesucristo huli sa cabótan nin Dios, sa magña banal ó santos asin iguang pagtubod dian qui Cristo Jesús na nasa Efeso :

2 An biyayá macamtan nindo asin an catoninogñan nin Dios na Amá niato, asin nin Cagurangnan na si Jesucristo.

3 Pagomauon an Dios asin Amá nin Cagurangnan tang Jesucristo, na siya benendicionan quita sa gabos na bendicion na sa espíritu sa magña camugtacan na magña lagñitnon dian qui Cristo :

4 Siring sa pagcapiliá niya sa samuyá dian sa saiya caidto can paglalagña can quinában, ta gñaning maguing banal cami asin mayó nin digtá sa atubagñan niya dian sa pagcamoot ;

5 Pacatalagahan sa samuyá na papaniaquion huli qui Jesucristo sa saiya man sana, siring sa dalisay na pagcamoot nin saiayang cabótan,

6 Manogñod sa caomauan nin camurauayan nin saiayang biyayá, na dahel caiyan inacó cami dian sa namomótan :

7 Na dian sa saiya igua quitang pagtubos huli nin si saiayang dugó, an capatauadan can magña casálan huli can magna cayamanan nin saiayang biyayá,

8 Na dominacol nin macuri sa samuyá sa gabos na cadonogñan asin pacatalastas ;

9 Na binucas sa samuyá an misterio nin si cabótan niya, siring sa pinagmarhay niya, na ipinagpahayag ó pinaghoná-honá niya sa saiya man sana.

10 Sa pagcatiripon can gabos na magña bagay dian qui Cristo, sa paguaras nin si pagcaotob can magña panahon, siring man añ magña na sa calagñitan, asin an magña na sa dagá:

11 Dian sa saiya sinasabi co, na sa saiya man sana nagcamit cami nin palad, pacapagtalagahan siring sa pagmauot nin si naglalang can gabos na magña bagay siring sa hatol nin si saiyang cabótan,

12 Tagñaning magui caming caomauan nin saiyang camurauayan, cami na caidto naghahalat dian qui Cristo.

13 Na dian sa saiya nagñaghalat man camo nin si pacadagñog can tataramon nin catotoohan, si evangelio nin saindong caráhayán: na dian caiyan man poon na pagtubod nindo, nagcatarandáan camo can Espiritu Santo nin panugá,

14 Na iyo an magña tipan nin satuyang pamana, sa pacagauad can paggamit na nacamtana manogñod na caomauan nin saiyang camurauayan.

15 Nin huli man caiyan aco, pacadagñog co can saindong pagtubod dian qui Jesús na Cagurangnan, asin can pagcamot sa gabos na magña santos,

16 Day aco nagoontoc nin pagpapasalamat huli sa saindo, sa pagguiromdom sa saindo dian sa sacuyang magña pagpamíbi;

17 Na an Dios nin Cagurangnan tang Jesucristo, an Amá nin camurauayan, tauan camo nin espiritu nin cadonogñan asin nin pacapamaretá tagñaning mamidbiran siya;

18 Na paliuanagan an magña matá nin saindong pagisip, tagñaning macanood camo con arin an paglaom can pagcaapoda niya sa saindo, asin con arin an magña cayamanan can camurauayan nin saiyang pamana dian sa magña santos,

19 Asin con arin itong labi cahalagang cadaculáan nin si saiyang capangyarihan manogñod sa satuyá na magña nagtutubod, huli can guibo can bagsic nin si saiyang carigonan,

20 Na iyan nangyari qui Cristo, na nabuhay siya liuat sa

magña gadana, asin na pinamugtac siya sa totoo niya duman sa calagnitan.

21 Sa ibabao nir bilog na cahadéan, asin capangyarihan, asin cabagsican, asin casacopan, asin sa gabos na gñaran na pinaggñagñaran, bacó sanang sa panahon na ini, condi na man sa omaaboton :

22 Asin pinasacop an gabos na magña bagay sa irarom nin si saiyang magña bitis, asin itinao siyang mani payo sa ibabao nin gabos na magña bagay sa Iglesia,

23 Na iyan iyo si hauac nia, an capanuan caidto na nagpadacol can gabos na magña bagay sa cagabsan.

CAPÍTULO II.

1 Asin sa saiya nagñagcamit camo, na camo anan na magña garadan dian sa saindong magña calapasan asin casálan,

2 Na dian caidto can sarong panahon nagñaglacao camo sonó sa camugtacan ó cabotan nin quinában na ini, sonó sa príncipe can capangyarihan nin doros, iyo an espíritu na nangyayari gñunian sa magña áqui nin casumbicalan :

3 Na dian man sa tagña ninda cami gabos man nabuhay can sarong panahon sa magña paghorot nin si samuyang laman, na guinguibo si cabótan nin laman asin nin magña pagisip ; asin anan cami sa pagcaáqui na magña áqui nin caangotan, siring man nin si magña iba.

4 Alagad an Dios, na siya mayaman sa pagcaherac, huli nin si labi niyang pagcamoot na iquinamoot niya sa satuyá,

5 Minsan anan quitang magña garadan sa magña casálan, tinauan quita nin buhay sa caibahan ni Cristo ; huli sa biyayá anan camo na magña macaligtas ;

6 Asin sa caibahan binuhay quita liuat, asin siring man sana pinatucao quita duman sa calagnitan sa caibahan ni Cristo Jesús,

7 Sa pacapagpahayag sa magña madatong na panahon can magña labílabing cayamanan nin saiyang biyayá sa saiyang carahayan manognóð sa satuyá dian qui Cristo Jesús.

8 Háros ta huli can biyayá anan camong magña ligtas

dahel can pagtubod ; asin ini bacong sa saindo, condi balaog iyan nin Dios :

9 Bacong huli sa magña guibo, tagñaning day nin siysay man na managsag.

10 Háros ta anan quitang magña ladauan niya, magña linalang dian qui Cristo Jesús manogñod sa magña marhay na magña guibo, na iyan an Dios inandam niya tagñaning maglacao quita dian.

11 Cayá, guiromdoma nindo na can sarong panahon camo si magña Gentiles dian sa laman, na pinag-aapod camong day nagturí huli caiyan pinag-apod na pagturí, na guinibo nin camot dian sa laman ;

12 Na can panahon na idto namumugtac camo na mayó nin Cristo, magña siblag sa catiriponan sa Israel, asin magña ibang tauo ó day mayó labot can tipan nin panugá, mayó nin paglaom, asin mayó nin Dios sa quinában.

13 Alagad gñunian dian qui Cristo Jesús, camo na can sarong panahon namumugtac sa harayó, naguinibó camong magña haranína huli can dugó ni Cristo.

14 Háros ta siya iyo an satuyang catoninogñan, na sí dua naguibong saró, na guinabá si parel ó cotá na napapatagñá sa pagcasuhay ;

15 Na pinapará sa saiyang laman an magña camorondoan, an ley nin magña togon manogñod sa magña caugaléan, sa pagpacarahay sa saiya man sana can dua sa sarong bagong tauo, na gomibo nin catoninogñan,

16 Asin maquigpaulí huli can Crúz sa Dios caítong dua sa saró man sanang hauac, na gadanon sa saiya ó sa crúz an magña camorondoan.

17 Asin napadigdi, asin ipinagbalagñibog an catoninogñan sa saindo na nasa sa harayó, asin sa magña nasa sa harani :

18 Na huli sa saiya quita asin an magña iba igua quita nin tatá ó lalaogan sa saró man sanang Espíritu duman sa Amá.

19 Cayá na bacó na camong magña day calabot ó ibang tauo ni magña bagong datong, condi sa casararóan anan na magña tagabanuaan (ó ciudadanos) sa caiba nin magña santos asin magña tagaharong nín Dios ;

20 Magña itinogdoc sa ibabao nin pasicaran nin si magña apóstoles asin magña profetas, na an pinacapayong gapó can ángulo si Jesucristo man sana ;

21 Na dian sa saiya, pagcapamugtaca can bilog na harong, nagdudugang na maguing sarong simbahan na mahal dian sa Cagurangnan :

22 Na dian camo man anan na itinogdoc sa caibahan, na maguing contocan nin Dios sa Espíritu.

CAPÍTULO III.

1 Nin huli can dahelan na ini aco si Pablo, na nabibilangó ni Cristo Jesús huli sa saindo an magña Gentiles,

2 Con бага nagñaghinaniog camo can paguaras nin biyayá nin Dios na ipinaníualá ó itinao sa sacuyá manognod sa saindo,

3 Na sa casayuran, na huli sa baretá ó pahayag ípinagsaysay sa sacuyá si gñagñalasan ó misterio, siring can pagsurat co caidto sa madalé ;

4 Na con basahon iyan macacasabot camo con ano si saeuyang pacatalastas dian sa gñagñalasan ó misterio ni Cristo :

5 Na an misteriong iyan can magña ibang panahon day pinamidbid sa magña áquí nin magña tauo siring gñunian na ipinagpahayag sa saiyang magña banal na magña apóstoles asin magña profetas dian sa Espíritu :

6 Na an magña Gentiles maguing sa caibahan na magña parapanonod, asin casararó asin magña cápua maquiquinabang nin si saiyang panugá dian qui Cristo huli can evangelio :

7 Na caiyan aco naging may catongdan huli can balaog nin biyayá nín Dios na iinaras sa sacuyá siring sa lalang nin saiyang cabagsican.

8 Sa sacuyá, na aco sadit sa orog ca sadit sa gabos na magña santos, itinao an biyayang ini na magbalagñibog sa tahao nín magña Gentiles can evangelio nin magña day sucat marorop na magña cayamanan ni Cristo,

9 Asin na magsaysay sa gabos con arin an halaga can misterio ó gñagñalasan na natatagó magpoon can magña panahon dian sa Dios, na naglalang can gabos na magña bagay.

10 Tagñaning an labilabing cadonogñan nin Dios icapatallas can Iglesia ó catiriponan sa magña cahadéan asín capangyarihan duman sa calagñitan,

11 Siring sa cabotan na daing hangan na guinibo dian qui Cristo Jesus na Cagurangnan ta :

12 Na dian sa saiya igua quita nin paglaom asin lalágan sa capanarigan huli can pagtubod sa saiya.

13 Cayá, hinahagod co na day camo magcarolonosan dahel can sacuyang magña casaqitan huli sa saindo, na íyan anan na saíndong camurauayan.

14 Huli can dahelan na ini linolohod co an sacuyang magña tohod sa Amá nin Cagurangnan tang Jesucristo,

15 Na sa saíya gñagñaranan an bilog na capagaraquían sa magña calagñitan asin sa dagá,

16 Na tauan camo siring sa magña cayamanan nin saiyang camurauayan, na anan na pacarigonon nin cabagsican dian sa tauo sa laog huli sa saiyang Espiritu.

17 Na omeroc si Cristo huli can pagtubod dian sa saíndong magña pusó ; tagñaning, huli ta magña dayopot asin nananarig dian sa pagcamoot,

18 Magpacatalastas camo nin marhay sa caíbahan nin magña santos gabos con guráno an cahalabagñan asin an cahalabáan asin an cararoman patin an cahalangaucuan,

19 Asin mamidbid an pagcamoot nin Cristo, na minalampas sa gabos na pacanood, tagñaning magcaparanó camo can bilog na cadaculáan nin Dios.

20 Asin caito na mapangyari sa pag-guibo can gabos na magña bagay nin orog ca labing gayo sa hinahagad niamo ó nasasabotan niamo, huli sa cabagsican na nacacasadol sa samuyá,

21 Sa saiya mapanogñod an camurauayan dian sa Iglesia huli qui Cristo Jesús sa gabos na magña pagcabuhay nin magña panahon. Auot pa.

CAPÍTULO IV.

1 Cayá aco, na nabibilangó sa Cagurangnan, naquiquima-

herac aco sa saindo na magñaglacao como siring sa maninigó can pagapod na inapodan sa saindo ;

2 Sa bilog na capacumbabaan asin cahoyoan, sa pacatios na tioson can magña iba an ibang magña cápua sa pagcamoot ;

3 Magña masoripot sa pagotob can pagcasaró nin Espiritu dian sa gacod nin catoninogñan.

4 Sarong hauac, asin sarong Espiritu ; siring sa como mananan na magña inapod sa saró man sanang paglaom nin saindong pagcaapoda.

5 Sarong Cagurangnan, sarong pagtubod, sarong bautismo,

6 Sarong Dios asin Amá nin gabos, na siya an yaon sa ibabao nin gabos na magña bagay asin huli sa gabos na magña bagay, asin dian sa saindo gabos.

7 Alagad sa lambang saró sa satuyá itinao an biyayá siring sa socol nin balaog ni Cristo.

8 Nin huli caiyan an olay : Na can siminacat sa caõroitaasi dinarang binihag an caoripnan, asin tinauan nin magña balaog an magña tauo.

9 (Asin na suminacat, ¿ano бага, condi na himinilig man enot sa magña camugtacan na nasa ibabá nin dagá ?

10 Si himinilig, siya man sana itong siminacat man guiraray sa itaas nin bilog na calagñitan sa pagcaotob can gabos na magña bagay.)

11 Asin siya man sana tinauan sa catotoohan an magña iba, nin magña apóstoles ; asin an magña iba, magña profetas ; asin an magña iba, magña evangelistas ; asin an magña iba, magña parapagnataman ó pastores asin magña paratoedó ó madodonong ;

12 Sa pagpacarahay sa magña santos manogñod sa pagguibo can catongdan, na icacaparahay can hauac ni Cristo ;

13 Sagcod na quita gabos macaabot quita sa pagcasararó nin pagtubod asin nin pacamidbid sa Aquí nin Dios, sa sarong lalaquing sangcap ó mahusay, sa socol nin pagcabuhay nin cadaculaan ni Cristo :

14 Na day na quita siring sa magña aquí na nagpalidpalid pa, asin magña daradara sain man nin gabos na doros nin pagtocdó huli sa padayá nin magña tauo, na sa pacadayá, guinagamít sa calicsihan an magña padayá nin casálan :

15 Condi na cuyugon an catotoohan sa pagcamoot, magdugang quita sa gabos na magña bagay duman caito na iyo an payo, na iyo, si Cristo;

16 Na sa saiya, an gabos ó an bilog na hauac na nagcasararó asin marhay an pagcaborogcos sa sainda man sana sa gabos na pinag-casorogponan nin saindang iquinabubuhay na cacanon, na quinacamtan siring sa guibo, an lambang cabtang siring sa saiyang socol minadugang an hauac na napapacarahay siya sa pagcamoot.

17 Ini nangayod isinasabi co, asin minamauot co dian sa Cagurangnan, na day na camo maglacao nangayod na siring sa magña ibang Gentiles, na nagñaglalacao dian sa capaabaobabauan nin saindang pacamaté,

18 Na an magña pagisip nadidicloman, day nin magña pacamidbid can pagcabuhay nin Dios huli can cacablasan ninda, huli sa catagasan nin saindang pusó:

19 Na sinda pacatapus na nagcaharaléan nin pacamaté nin pagisip, nagpandolot sa casopganan sa pacaguinibo sa calicsihan can gabos na gaueng marigsoc.

20 Alagad camo day nagpacanood nin siring dian qui Cristo:

21 Alagad con nadagnog nindo iyan, asin nagcatorocdoan camo niya, huli ta an catotoohan yaon qui Jesús,

22 Na pabayaán nindo, an gabos na gaué can enot na pagcabuhay, si gurang na tauo na may caugaléan siring sa magña pagmauot nin calibogñan ó casálan;

23 Asin sa pagcabágo nindo dian sa espíritu nin saindong pagisip,

24 Asin gubigñan an bagong tauo na linalang sonó sa Dios sa catanosan asin sa camahalan sa pagcatotoo.

25 Nin huli caiyan, pacapabayáe nindo can caputican, magtaram camo nin catotoohan an lambang saró sagcod sa magcasi niya tauo; háros ta anan quitang magña cabtang an magña iba nin magña iba man sana.

26 Magñag-isog camo asin day camo magcacasalá; day masirang an aldao sa ibabao nin saindong cáangotan;

27 Day nindo tauan nin dalan an diablo,

28 Si naghábbon, day na sagcod maghábon; condi na mag-

pagal siya na guibohon sa saiyang magña camot itong marhay, tagñaning igua nin sucat na icatao sa nagtitíos nin caipuhan.

29 Na day nin anoman na tataramon na masiuaua na lumuas sa saindong gñosó, condí na itong marhay na sa carahayan, ta gñaning macatao nin pasalamat ó macatao nin biyayá sa magña naghihinaniog.

30 Asin day nindo pagtauan nin camondoan an Espiritu Santo na sa saiya anan camong nabugtacan nin tandá manogñod sa aldao nin pagtubos.

31 An gabos na capaitan, asin pagcaangot, asin pagñisog, asin magña tígñog patín magña maraot na pagtataram magcaharalé sa saindo, asin an gabos na pagcasalá :

32 Condí na magpacamaboot camo an magña iba sa magña cápuá man sana, magña maheheracon, na magpatarauadtauadan camo man sana, siring man can Dios na pinatawad camo dian qui Cristo.

CAPÍTULO V.

1 Cayá magararog camo sa Dios siring sa magña áqing namomótan :

2 Asin maglacao sa pagcamoot, siring qui Cristo na namótan man quita, asin diminolot sa saiya man sana huli sa satuyá na atang asin dolot sa Dios sa maalimiong parong.

3 Alagad an pagsambay asin an gabos na carupitan, ó caimotan, day sucat nangayod magñaranan dian sa saindo, siring sa maninigó sa magña banal ;

4 Day man minsan an magña tataramon na masiuaua, minsan an magña cacablasan, minsan an magña carugñauan, na day magcacanigó ; condi gñani marhay pa an magña pagguibo nin pagpasalamat.

5 Háros ta naaaraman nindo ini, na day nin saró man na parapanambay, ó marompot, ó maimot, na siya paralingcod sa magña anito, igua nin pamana duman sa cahadéan ni Cristo asin nin Dios.

6 Day nin siysay man na domayá sa saindo sa magña tataramon na basang lamang ; háros ta dabel can magña bagay na

ini madatong an caangotan nin Dios sa magña áquí nin casum-bicalan.

7 Cayá day nangayod camo maquipagdamay sa sainda ;

8 Háros ta can sarong panahon anan camong magña cadicloman ; alagad gñunian anan camong magña ilao dian sa Cagurangnan : maglacao camo siring sa magña áquí nin ilao,

9 (háros ta an bugña can Espiritu iyo an nasa bilog na carahayan, asin catanosan patin catotoohan)

10 Na pinapagcanigó itong macacasonó ó macacaogma sa Cagurangnan.

11 Asin day camo maquisomaró sa magña guibo na day nit papaquinabagñon nin magña cadicloman, condi na marhay pa isicual nindo iyan.

12 Háros ta masiuauang bagay pa na magtaram caitong guinguibo ninda sa hilom.

13 Alagad an gabos na magña bagay con tinutumang nin catanosan nagcacaharayag sa caliuanagan ; háros ta an nagpapahayag can gabos iyo an ilao ó caliuanagan.

14 Nin huli caiyan an olay : Pagmatá ica na natotorog, asin magbagñon ca sa magña gadana, asin papaliuanagan ca ni Cristo.

15 Horop-horopa nangayod nindo con páano an saindong paglacao na may pacatalastas ; bacong siring sa magña cablas, condi siring sa magña madonong ;

16 Na tubson an panahon, huli ta an magña aldao anan na magña maraot.

17 Cayá day sucat camo magpacalolong, condi magña sabot ó tatao con arin an cabotan nin Cagurangnan.

18 Asin day camo magbuburat sa arac, na dian caiyan igua nin pasuruhay, condi na magpacapanó camo nin Espiritu ;

19 Na magorolayolay camo sa saindo man sana na magcaranta nin magña awit asin magña cantahon na sa espíritu, na mag-awit asin magomao sa Cagurangnan sa saindong magña pusó ;

20 Na magpasalamat guiraray sa gabos na bagay sa Dios asin Amá sa gñaran nin Cagurangnan tang Jesucristo :

21 Magña magcucuyog an magña iba sa ibang magña cápua man sana dian sa pagcatacot sa Dios.

22 An magña agom na babae magcuyod sa magña agom nindang lalaqui, siring man sa Cagurangnan.

23 Huli ta an agom na lalaqui iyo an payo nin agom na babae, na siring man si Cristo iyo an payo nin Iglesia; asin siya iyo an nagtátao nin buhay ó carahayan sa hauac.

24 Cayá na, huling an Iglesia nacucuyog qui Cristo, siring man an magña babaeng may agom cumuyog sa saindang magña agom na lalaqui sa gabos na bagay.

25 Magña agom na lalaqui, camoté nindo an saindong magña agom na babae, siring qui Cristo na namoot sa Iglesia, asin ominatang sa saiya man sana huli caiyan (Iglesia).

26 Sa pagpacamahál sa saiya na lininigan sa pinaghuhugasan nin tubig huli sa tataramon,

27 Sa pagpahayag sa saiya caiyan na mamurauayon manogñod sa saiya, sarong Iglesia na mayó nin digtá minsan coró, minsan pa anong bagay na macacabaing; condi na maguing mahal asin day mayong digtá.

28 Siring man an magña agom na lalaqui maninigong mamoot sa saindang magña agom na babae siring sa sainda man sanang magña hauac. An namomoot sa saiya agom na babae, sa saiya man sana namomoot siya.

29 Háros ta day nin siysay man na nabaldi sageod lamang sa saiya man sanang rogaring na laman, condi binubuhay asin dinodolotan, siring man si Cristo sa Iglesia;

30 Háros ta anan quitang magña cabtang nin saiya hauac, nin saiya laman patin nin saiya magña túlang.

31 Huli caiyan pabayán nin lalaqui an saiya Amá asin an saiya Iná, asin somaró ó domayopot siya sa agom niyang babae, asin manini sinda dua sa saró sanang laman.

32 An misteriong ini macuri ca dacadulá: alagad aco isinasabi co ini mapadapit qui Cristo asin sa Iglesia.

33 Alagad an lambang saró sa saindo sa saiya man sana, camotan man an saiya agom na babae siring sa saiya man sana; asin an babae gomalang sa saiya agom na lalaqui.

CAPÍTULO VI.

1 Magña áquí, cumuyog como dian sa Cagurangnan sa saindong magña caganác; háros ta ini iyo an matanos.

2 Galagñi an saymong Amá patin an saymong Iná, na iyo an enot na togon na igua nin panugá,

3 Tagñaning mapacarahay ca, asin homalabá an saymong buhay sa ibabao nin dagá.

4 Asin como, magña caganác, day nindo pagagñaton sa caangotan an saindong magña áquí; condi padaculáa nindo sinda sa pagotob asin sa cahatolan nin Cagurangnan.

5 Magña oripon, cumuyog como sa saindong magña Cagurangnan sonó sa laman sa pagcatacot asin pagtaquig, sa capacumbabaan nin pusó nindo siring sa qui Cristo;

6 Na day maglingcod sa matá siring can magña nacaca-paogma sa magña tauo; condi siring sa magña oripon ni Cristo, na guibohon sa boot an cabótan nin Dios;

7 Na maglingcod sa marhay na boot, siring sa Cagurangnan, asin bacong sa magña tauo.

8 Sa pacatalastas na marhay na guibohon nin lambang saró, ini macacamtan sa Cagurangnan, minsan siya oripon minsan libre ó huias.

9 Asin como, magña Cagurangnan, guiboha nindo sa sainda iyan man sana, na pabayaan an magña paghomá: sa pacatalastas na an Cagurangnan ninda asin nindo man yaon sa calagñitan, asin na day nin pinapalaen na tauo dian sa saiya.

10 Dapit sa magña iba pa, magña tugang co, pagpacarigon como dian sa Cagurangnan, asin dian sa cabagsican nin saiyang casarigan.

11 Managgubing como can gabos na calasag nin Dios, tagñaning macapanumang como nin marigon sa magña padayá nin diablo.

12 Háros ta day mayó quita nin paquipaglaban tumang sa dugó asin laman; condi tumang sa magña cahadéan, tumang sa magña capangyarihan, tumang sa Cagurangnan nin quiná-ban, an magña nagbahadé sa magña cadicloman na ini, tumang sa magña casálan sa espiritu dian sa magña doros.

13 Cayá, gamita nindo an gabos na pagñalasag nin Dios, tagñaning macapanumang camo sa maraot na aldao, asin macapagdanay, con matapus na an gabos.

14 Cayá magñag-danay camo, na magcadarasoc an saindong magña laman nin catotoohan, asin magña samnó nin gubing ó lipod nin catanosan,

15 Asin magcasorólógan an magña bitis can pagñandam nin evangelio nin catoninogñan;

16 Sa gabos caini, na gamiton an calasag nin pagtubod, na icacapayápá nindo sa gabos na magña mapapanas na calayo nin sugot.

17 Asin gamita nindo an calasag ó agao sa buhay, asin an espada nin Espiritu; na iyo an tataramon nin Dios.

18 Na mamibí sa gabos na panahon sa macuring pag-gñayó-gñayó asin paquimaherac sa Espiritu, asin na magpuca dian sa bilog na paghigñoa asin paquimaherac huli sa gabos na magña santos,

19 Asin huli sa sacuyá, tagñaning itao sa sacó an pacataram sa pagbuca nin sacuyang gñosó sa capanarigan, sa pacapag-pamidbid can misterio ó gñagñalasan nin Evangelio,

20 Nin huli caiyan aco an parabaretá na sorompay; (ó pagcasorosoronod); na sa casaysayan nagtaram aco dapit caiyan, siring sa maninigó cong ipagtaram.

21 Alagad tagñaning camo man macatalastas can sacuyang magña catuyuhan ó guiguibo, asin con páano an pagcabuhay co dian, an gabos na iyan ipapatalastas sa saindo ni Tichico, tugang na namomotan asin macuyog na may catongdan dian sa Cagurangnan:

22 Na siya isinobol co sa saindo manogñod caiyan man sana, tagñaning masabotan nindo itong mapadapit sa samuyá, asin na ragñahon niya an saindong magña pusó.

23 An catoninogñan macamtan nin magña tugang asin an pagcamoot na iguang pagtubod, sa Dios Amá asin sa Cagurangnan na si Jesucristo.

24 An biyayá macamtan can gabos na namomoot sa Cagurangnan tang Jesucristo sa calodocan. Auot pa.

AN SURAT
NIN
APŌSTOL SAN PABLO
SA MAGÑA
TAGA FILIPOS.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo asin si Timoteo, na magña oripon ni Jesucristo, sa gabos na magña santos dian qui Cristo Jesús na nasa Filipos sagcod sa magña Obispos asin magña diáconos :

2 An biyayá macamtan nindo, asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá asin nin Cagurangnan na si Jesucristo.

3 Nagpapasalamat aco sa sacuyang Dios sa bilog na pag-guiromdom co sa saindo,

4 Sa guiraray sa gabos cong magña pagpamibí na naggña-gñayó-gñayó aco huli sa saindo gabos sa caogmahan,

5 Huli can saindong paquinabang ó pagcasararó dian sa evangelio, magpoon can enot na aldao sagcod gñunian :

6 Na nagsasarig aco dapit caiyan, na si nagpoon sa saindo can marhay na guibo, tatapuson ó papacarhayon niya iyan sagcod sa aldao ni Jesucristo ;

7 Háros ta matanos na aco magmaté caiyan sa saindo, gabos huli ta nalalaog co camo sa sacuyang pusó ; asin sa sacuyang magña pagčabilangó, asin sa pagsorog asin pagpa-totoo ó pagpacarigon can evangelio, anan camo gabos na sacuyang magña caibahan sa sacuyang biyayá.

8 Huli ta an Dios iyo an sacuyang sacsi dapit can pagca-moot co sa saindo gabos dian sa laog can hauac ni Jesucristo.

9 Asin iyan an pinaquiquimaherac co, na an saindong pag-

camoot magdacol logod pa nin labi sa pagisip asin sa gabos na pacamidbid,

10 Tagñaning mapaghorop-horop nindo itong orog ca rahay; na magui camong magña malolodoc asin day nin casálan manogñod sa aldao ni Cristo;

11 Magña panó can magña bugña nin catanosan, na anan huli qui Jesucristo, sa camurauayan asin caomauan nin Dios.

12 Asin boot co, magña tugang, na macaaram camo na si magña bagay na nangyari sa sacuyá, naging orog pang paquinabang nin evangelio;

13 Malá ta si sacuyang magña pagcabilangó anan na naging magña mahalaga ó bantog dian qui Cristo sa bilog na nasasacopan, patin sa gabos na magña iba pa;

14 Asin dacol sa magña tugang dian sa Cagurangnan, na nagñaghigñoa huli can sacuyang magña pagcabilangó, nangñagñahas pa nin labi sa pagsabi can tataramon day nin catacutan.

15 Asin an magña nagcacapirá, sa catotoohan, pinaghuhulit si Cristo huli sana sa caurihan asin paquigpasuhay; alagad an magña iba man huli sa marhay na boot.

16 An magña iba ipinagbabalagñibog si Cristo sa paquipag-iual, bacong sa calodocan, na naghohoná na macacadugang nin camondoan sa sacuyang magña pagcabilangó;

17 Alagad si magña iba huli sa pagcamoot, ta nacacatalastas na ibinugtac aco huli sa pagsorog can evangelio.

18 ¿Cayá ano dao? Na minsan siring, sa gabos na magña paágui, ó huli sa padahelanan, ó huli sa catotoohan, iquinapag-balagñibog si Cristo; asin digdi caini nagoogma aco, asin magoogma pa aco.

19 Háros ta nacacaaram aco na ini magbabalic sa sacuyá na manini carahayan, huli can saindong pamíbi, patin huli can paguaras nin Espíritu ni Jesucristo;

20 Siring sa sacuyang paghonáhoná asin paglaom, na sa anoman day aco masasalá; condi marhay pa sa bilog na capanarigan, siring sa guiraray, gñunian man magdadaculá si Cristo sa sacuyang hauac, ó sa pagcabuhay ó huli sa pagcagadan.

21 Huli ta sa sacuyá an pagcabuhay iyo si Cristo, asin an pagcagadan iyo an paquinabang ó tobó.

22 Alagad con an pagcabuhay dian sa laman, iyan sa sacuyá maguing bugña nin gaué-gaué, day aco macacaaram con siring con arin an pipilion co;

23 Huli ta sa duang bagay namumugtac aco sa capiotan, na nagmamauot aco na macatalingcas, asin pomadian sa qui Cristo, na iyan iyo an orog carahay:

24 Alagad mamugtac dian sa laman iyo an orog na caipuhan dahelan sa saindo.

25 Asin sa panarig co caini, aram co na mauualat aco, na matatadá ó magdadanay pa aco sa caibahan nindo gabos, manogñcd sa saindong paquinabang asin caogmahan nin pagtubod;

26 Tagñaning magtobó an saindong camurauayan dapit sa sacuyá dian qui Cristo Jesús huli can pagdatong co liuat sa saindo.

27 Na magorolay-olay sanang gayo camo siring sa magcacanigó dapit can evangelio ni Cristo; tagñaning, ó minsan pomadian aco sa paghiling sa saindo, ó na daday mayó aco dian, macadagñog aco sa saindo na nagdadanay camo sa saró sanang espíritu, sararó ó biriyó sana na nagpapaquilaban sa caibahan man huli can pagtubod sa evangelio,

28 Asin day sa anoman napapatacot nin si magña minasuhay: na sa sainda totoo nanggayod sarong tindaan sa pagcalagalag ó pagcagadan, alagad sa saindo (tindaan) sa pagcabuhay ó carahayan; asin iyan guican sa Dios.

• 29 Huli ta sa saindo itinogot ni Cristo, bacó sana na magtubod camo sa saiya, condi man na magtíos camo huli sa saiya,

30 Na magtios camo can casaqitan man na naquita nindo sa sacuyá, asin gñunian nadagñog nindo na uya sa sacuyá.

CAPÍTULO II.

1 Cayá, con igua nin tibaad nang caragñahan dian qui Cristo; con igua nin tibaad nang alimio ó paquinabang sa pagcamoot; con tibaad nang paquinabang sa Espíritu; con tibaad nang magña calodocan asin magña pagcaherac,

2 Otober nindo si sacuyang caogmahan; na magmaraté camo nin siring man sana, na igua nin siring man sanang pagcamoot, sararó sana, na magmaraté nin saró sanang bagay:

3 Day camo gomibo nin anoman huli sa cariribocan, ó huli sa capaobao-abauan; condi marhay pang huli sa capacumbabaan; maghonáhoná camong бага magña orog ca hababá an magña iba sa magña ibang cápua man sana:

4 Na day maghiling an lambang saró caitong manogñod sana sa saiyang sadiri, condi an lambang saró man sa caitong manogñod sa magña iba.

5 Na mangyari logod, sa saindo ining pagmateng ini na nangyari man dian qui Cristo Jesús:

6 Na iyan, minsan sa lauog nin Dios, day sa pagagao na maguing cabaing nin Dios:

7 Minsan siring nagpacumbabá sa saiya man sana quiminua sa camugtacan nin oripon, guinibo sa cabaing nin magña tauo;

8 Asin namugtac siya sa cabaing nin tauo, nagpacumbabá sa saiya man sana, naguing parasonod ó macuyog sagcod sa pagcagadan, asin nagadan sa crúz.

9 Nin huli caiyan an Dios man pinahalangcao siya nin labi, asin tinauan siya nin sarong gñaran na nasa itaas nin gabos na gñaran;

10 Tagñaning sa gñarán ni Jesús ilohod an gabos na tohod can magña nasa sa calagñitan, asin can magña nasa sa dagá;

11 Asin an gabos na pagtataran magboyboy na si Jesucristó iyo an Cagurangnan, sa camurauayan nin Dios Amá.

12 Cayá, magña namomótan co, huli ta sa guiraray nagñagcuyog camo, bacong siring sa na sa atubang co sana, condi orog na gñunian na daday aco, magñaghigñoa camo can saindong pacaligtas sa pagcatacot asin sa бага tinataquigan;

13 Háros ta an Dios iyo an nacacaguinibo dian sa saindo nin siring can pagcamoot siring man can pagguibo, huli sa marhay na boot niya.

14 Guiboha nindo an gabos na day mayó nin magña pag-sabi-sabi asin magña cariribocan,

15 Tagñaning magui camong magña day mayó nin magña icacasagué asin magña mapacumbabá, magña áquí nin Dios

na mayó nin casálan sa tahao nin banuaan na marompot asin paracasalá, na dian sa sainda minaliuanag como siring sa magña ilao sa quinában;

16 Na rinirimpos an tataramon nin pagcabuhay tagñaning aco macapagogma sa aldao ni Cristo, na day aco nagdalagan nin basang sana, ni nagpagal nin basang lamang.

17 Asin minsan con aco pagsasaquiten siring sa atang ó sa pagatang asin paglingcod can saindong pagtubod, nagoogma aco asin nararagña aco huli sa saindo gabos.

18 Asin siring man sana magñagogma man como, asin magñagragña sa caibahan co.

19 Alagad naghahalat aco dian qui Jesús na Cagurangnan na icasobol co sa madalé si Timoteo sa saindo, tagñaning aco man mamugtac sa catiuasayan, con matalastas co an saindong camugtacan.

20 Huli ta siysay man day nin saró acong pinaghohonang magoyon, asin na sa malodoc na paghigñoa magñataman ó magmacolog sa saindo.

21 Huli ta an gabos naghahanap caitong manogñod sana sa saiya, bacong itong qui Cristo Jesús.

22 Alagad an quinabatiran niya namidbidan na nindo, na siring sa aquí manogñod sa Amá naglingcod sa sacuyá dian sa evangelio.

23 Cayá na ini an linalaom cong isobol sa saindo, gñapit con mapaghilinghiling cona con paáno an paglacao can sacuyang magña catuyuhan;

24 Asin nanarig aco dian sa Cagurangnan na aco man mapadian sa madalé sa saindo.

25 Alagad pinaghoná co na sarong bagay na caipuhan na isobol sa saindo si Epafrodito, na sacuyang tugang, asin catabang patin caibahan sa catongdan, asin saindong sorogoon, asin parauaras sa sacuyang magña caipuhan;

26 Huli ta igua nin daculang pagmauot na mahiling como gabos, asin macuring gayo si pagmondó huli ta nagpacadagñog como na siya naghelang.

27 Alagad sa catotoohan naghelang sa pagcagadana; alagad an Dios naherac sa saiya; asin bacó sanang sa saiya, condi

man sa sacuyá, tagñaning aco day magcaigua nin camondoan sa camondoan.

28 Cayá na isinosobol co siya sa orog cadalé, tagñaning con maquita nindo siya, magbalic como sa pagorogma, asin aco day masa pagmondóna.

29 Acoa nangayod nindo siya dian sa Cagurangnan sa bilog na caogmahan; asin pacamahala nindo an magña siring:

30 Háros ta dahel can pagguibo can guibo ni Cristo napa-harani siya sa cagadanan, na ibinubugtac si buhay niya sa pagdagdag can saindong caculagñan dian sa paglingcod sa sacuyá.

CAPÍTULO III.

1 Nagcuculang pa, magña tugang, na magñagogma como dian sa Cagurangnan. Sa sacuyá, sa catotoohan, bacong mapauot an pagsurat sa saindo can magña bagay man sanang iyan, asin manognod sa saindo day nin liban.

2 Maglicay como sa magña ayam, maglicay como sa magña maraot na magña paraguibo, maglicay como sa capotolan ó sa silot ó pagcaburulag.

3 Háros ta camí iyo an pagturi, camí si magña naglilingcod sa Dios dian sa Espiritu, asin nagpapamurauay camí dian qui Cristo Jesús, na day nin pagsarig dian sa laman.

4 Minsan aco igua man nin capaniualaan dian sa laman. Con an saró бага igua nin paniualá dian sa laman, aco labí pa:

5 Tinuri nin si icaualong aldao, sa capagaraquian ni Israel, sa Tribu ni Benjamin, si Hebreo sa magña Hebreo; manognod sa ley, Fariseo;

6 Manognod sa paghigñat, paralamag sa Iglesia; manognod sa catanosan na yaon sa ley, day nin canauayan.

7 Alagad si magña bagay na manognod sa sacuyá бага magña paquinabang, ibinilang co iyan na magña uará ó pagcadaog huli sa pagcamoot qui Cristo.

8 Asin totoo man nangayod, minsan ibinibilang co an gabos na magña bagay siring sa casayagñan ó na bilang sayang huli

sa halangeauon na pacamidbid qui Cristo Jesús, na sacuyang Cagurangnan, huli sa pagcamoot sa saiya sinayang co ó sinicial co si gabos, asin ibinilang co sa ramog, huli sana sa pagcamit qui Cristo,

9 Asin na maguing campon sa saiya, na day co guinamit si sacuyang catanosan, na iyo itong dahel sa pagboot ó ley, condi itong dahel sa pagtubod qui Cristo, an catanosan na itong sa Dios dahel sa pagtubod ;

10 Tagñaning mamidbid co siya, asin an cabagsican nin si saiyang pagcabuhay liuat, asin an pagdamay sa saiyang magña pagsaquit sa maninigó sa saiyang pagcagadan,

11 Con бага sa sarong bagay macaabot aco sa pagcabuhay liuat nin si magña garadana.

12 Bacó na aco nacaabot na, ni aco mabusay na ; condi na nagdadagos aco, sa paghiling con бага maabot co ito na manogñod caiyan inabot man aco ni Cristo Jesús.

13 Magña tugang, aco man sana day co ibinibilang na inabot cona iyan ; alagad sarong bagay an guinguibo co : na linigñauan co sa catotoohan itong naualat sa hudian, asin na nagdadagos aco caitong nasa sa enotan,

14 Pinadadagos co an pinupunta ó tinutuyo, pasiring sa balos nin si pagapod na mapangyari nin Dios dian qui Cristo Jesús.

15 Cayá na, gabos cami na magña mahusay ó daing caculagñan, pinagmamaté niamo ini man sana : asin con ibang bagay pinagmamaté nindo, ini man ipapahayag sa saindo nin Dios.

16 Alagad duman caito na inabotan niamo, nagduman cami sa saró sanang dalan, nagmaté cami nin saró man sanang bagay.

17 Magña tugang, magñag-arog camo sa sacó, asin hiligña nindo si magña siring caiyan nagñaglalacao siring sa cami bilang magña padará ó arogan nindo.

18 Háros ta dacol an naglalacao na dapit sa sainda sinabihan cona camo sa paratí, asin minsan pa gñunian sinasabi iyan sa pagtagñis ó nagtatagñis aco, ta anan na magña caual can cruz ni Cristo :

19 Na an saindang masasagcoran iyo an pagcasayang ó pagcalagalag, na an saindang dinidios an tulac, asin an saindang camurauayan iyo an pagcaribong; ta nagmamaraté can dapit sa dagá ó águí sana.

20 Alagad an satuyang ceerocan iyo si nasa sa calagñitan; na duman man hinahalat niamo an Paraligtas, si Jesucristo Cagurangnan;

21 Na siya liliuaton an hauac nin satuyang cahababáan, na macabaing sa hauac nin saiyang camurauayan huli sa guibo na huli caiyan mahihimo man na icuyog sa saiya an gabos na magña bagay.

CAPÍTULO IV.

1 Con cayá, magña namomótan cong magña tugang asin magña minamauot, caogmahan asin sacuyang corona, pagñagdanay camo dian sa Cagurangnan, magña namótan.

2 Sa qui Euodias naquiquimaherac aco, asin sa qui Syntyché hinohorot co, na magñagmaraté sinda logod nin siring man sana dian sa Cagurangnan.

3 Siring man sana naquiquimaherac man aco sa saymo, caibahan na tugang, tabagñan mo an magña nagñag-pagal sa caibahan co dian sa evangelio, sagcod qui Clemente man, asin si magña ibang sacuyang magña catarabang, na an saindang magña gñaran yaon dian sa libro nin pagcabuhay.

4 Magñagogma camo dian sa Cagurangnan guiraray: sa liuat sinasabi co: Na magogma camo.

5 An saindong catubisan ipamidbid sa gabos na magña tauo. An Cagurang nasa sa haraní.

6 Sa anoman day camo magñagparamauot; **condi** na ipamidbid an saindong magña paghagad sa atubang nin Dios sa gabos na pamíbi asin paggñayó-gñayó na guibohon an pagpasalamat.

7 Asin an catoninogñan nin Dios, na minalabi sa gabos na paghonáhoná, hihigñatan an saindong magña pusó asin an saindong magña pagisip dian qui Cristo Jesús.

8 Dapit can magña iba, magña tugang, an gabos na totoo,

an gabos na mabini, an gabos na matanos, an gabos na dalisay, an gabos na mamomóton, gabos ito na sa marhay na paggñaran; con igua nin tibaad nang cabagsican, con tibaad nang caomauan, dian caiyan mag horop-horop camo.

9 Idtong naganoródan nindo, asin nacamtan nindo asin nadagñog nindo patin nahiling nindo sa sacuyá, ini guibohon nindo; asin an Dios nin catoninogñan mapapa-saindo.

10 Alagad sa macuring gayo nacapagogma aco sa Cagurangnan dahel can pamugña guiraray sa catapusan can saindong pagñataman sa sacuyá; na dapit caiyan magña mahigñoahon guiraray camo, alagad nagcuculang sa saindo an capanahonan.

11 Day co isinasabi íyan huli sa cadayhon, háros ta nacanoód aco na maogma sana can sadiri cong nacuacua.

12 Tatao aco na masa capacumbabáan, tatao aco na masa caiguahon ó na magcaigua nin dacol: sa gabos asin sa anoman natocdoán aco, siring minsan sa cabasugan minsan sa cagotoman, siring man sa pagcamit nin dacol asin sa pagtios nin caipuhan.

13 An gabos na iyan matitios co dian qui Cristo na nagpaparigon sa sacuyá.

14 Alagad, marhay an naguinibo nindo na nagdaramay camo sa sacuyang casaquitan.

15 Nacacaaram man camo, oh magña Filipenses, na can pagpoon nin si Evangelio, nin si paghalé co sa Macedonia day nin saró man na Iglesia na sominabi sa sacuyá dapit sa pagtao asin pagacó, condi camo sana.

16 Háros ta minsan duman sa Tesalónica pinadarhan aco nindo can magcacanigó ó caipuhan macasaró asin macaduang véces.

17 ~~Bacón~~ aco huli ta naghahanap nin magña dolot; condi naghahanap aco nin bugña na magdacol sa saindong cabila-gñan.

18 Alagad si gabos anan na inacó co, asin igua aco nin dacol; panó aco, pacacamtí co sa qui Epafrodito itong ipinabatod nindo, amio nin carahayan, atang na inacó, maogma sa Dios.

19 An sacuyang Dios nangayod dadagdagan si nagcuculang

sa saindo siring sa saiyang magña cayamanan sa camurauayan dian qui Cristo Jesús.

20 Sa Dios nangayod asin Amá niato mapa saiya an camurauayan sa magña panahon nin magña panahon. Auot pa.

21 Gumalang como sa gabos na magña santos sa gñaran ni Cristo Jesús. Si magña tugang na uya sa sacuyá tinatauan como nin galang.

22 An gabos na magña santos tinatauan como nin galang, asin orogna si magña nasa sa harong ni César.

23 An biyayá nin satuyang Cagurangnan na Jesucristo macamtan nindo gabos. Auot pa.

AN SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
SA MAGÑA
TAGA COLOSAS.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, na apóstol ni Jesucristo huli sa cabótan nin Dios, asin an tugang na si Timoteo,

2 Sa magña santos asin magña maimbod na magña tugang dian qui Cristo na nasa Colosas: macamtan nindo an biyayá asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá, asin ni Jesucristo Cagurangnan.

3 Nagpapasalamat cami sa Dios asin Amá nin Cagurangnan tang Jesucristo, na naggñagñayó-gñayó cami sa guiraray huli sa saindo.

4 Pacadagñog niamo can saindong pagtubod dian qui Cristo Jesús, asin can pagcamoot nindo sa gabos na magña santos,

5 Dahelan can paglaom na tinatagama sa saindo sa calagñitan, na sa dapit caiyan nacadagñog-na camo huli can tataramon na catotoohan nin Evangelio:

6 Na iyan nacadatong sagcod dian sa saindo, siring man sa bilog na quinában; asin namumugña patin nagtotobó, siring man dian sa saindo, magpoon can aldao na pagcadagñog nindo asin namidbiran nindo an biyayá nin Dios sa catotoohan,

7 Siring sa pacanood nindo sa qui Epafras, na samuyang cápuá oripon na namomótan, na iyan sarong maotob na pinaniualaan ó may catongdan ni Cristo sa paquinabang nindo;

8 Na siya man nagbaretá sa samuyá can saindong pag-camoot sa Espiritu.

9 Huli man caiyan cami, magpoon can aldao na nadagñog niamo iyan, day cami nagoontoc nin pagpamibí huli sa saindo, asin nin paghagad na mapanó camo nin pacamidbid can saiyang cabótan, sa gabos na cadonogñan asin sa espiritung pacatalastas;

10 Tagñaning magñaglacao camo siring sa magcacanigó sa Cagurangnan, na magpasonó sa saiya sa gabos na bagay, na mamugña sa gabos na marhay na gaué, patin na magtobó sa pacamidbid sa Dios:

11 Magña pinarigon nin gabos na casarigan, siring sa agñay sa cabagsican nin saiyang camurauayan, manogñod sa gabos na pacatios asin cahiuasan nin pagisip sa caogmahan;

12 Na magpasalamat sa Amá na nagpanigó sa samuyá na magña inacó sa pacapaquinabang can capaladan nin magña santos sa liuanag:

13 Na ilinigtas cami sa capangyarihan nin magña cadiclo-man, asin ibinalio cami sa cahadéan nin saiyang namomótan na áquí;

14 Na dian sa saiya igua quitang pagcatubos huli nin si saiyang dugó, an capatauadan nin magña casálan:

15 Na siya iyo an ladauan nin Dios na day naquiquita, an matúang áquí sa gabos na magña linalang.

16 Háros ta huli sa saiya anan na linalang an gabos na magña bagay na nasa calagñitan, asin na nasa dagá, magña naquiquita asin magña day naquiquita; mani magña tronos, mani magña nasasacopan, mani magña principados, mani magña capangyarihan; an gabos anan na linalang niya asin manogñod sa saiya.

17 Asin siya an enot sa gabos na magña bagay, asin huli sa saiya an gabos na magña bagay nagdadanay:

18 Asin siya iyo an payó nin hauac na iyo an Iglesia; siya na iyo an capinónan, an matuang áquí sa magña gadana, tagñaning sa gabos igua siya nin capaorogan ó caenotan.

19 Huli ta binoot nin Amá na dian sa saiya omontoc an bilog na cadaculáan,

20 Asin huli sa saiya ipaquioli an gabos na magña bagay sa saiya, na patoninogñon huli can dugó nin saiayang crúz, itong nasa sa dagá siring man itong nasa sa calagñitan.

21 Sa saindo man, na siring camo can sarong panahon sa magña ibang tauo ó day labot asin magña caiual sa pagisip sa magña maraot na magña gauégaué, gñunian minsan siring naquipagoli sa saindo.

22 Dian sa hauac nin si saiyang laman huli can pagcagadan, sa pagpacabanal sa saindo (ó pagpani-santo sa saindo), asin mayó nin digtá asin magña mayong casaguéan sa atubagñan niya :

23 Con baga man magñagdanay camo na magña nagsasarig asin magña danay dian sa pagtubod, asin day camo magheró ó magliuat sa paglaom can evangelio na nadagñog nindo ; na iyan ipinaghulit sa gabos na linalang na nasa sa ibabá nin lagñit ; na caiyan aco si Pablo naguínibo acong may catongdan.

24 Na gñunian nagoogina aco sa pinagtitios co huli sa saindo, asin inootob co sa sacuyang laman itong nagcuculang sa magña camondoan ni Cristo huli can saiyang hauac, na iyo an Iglesia ;

25 Na caiyan naguinibo acong may catongdan, siring sa paguaras nin Dios na itinao sa sacuyá manogñod sa saindo, tagñaning maotob an tataramon nin Dios ;

26 Na iyo, an gñagñalasan na natatagó magpoon can magña panahon asin magña pagcabuhay, alagad gñunian ipinahayag sa saiyang magña santos :

27 Na sa sainda binoot nin Dios na maguibong magña hayag ó midbid an magña cayamanan nin camurauayan can misteriong ini dian sa magña Gentiles ; na iyo si Cristo sa saindo an linalaom na camurauayan :

28 Na siya ipinagbabalagñibog niamo, sa paghatol sa gabos na tauo, asin na nagtotodó cami sa gabos na cadonogñan, tagñaning icapahayag niamo an gabos na tauo na anan na sangcap dian qui Cristo Jesús.

29 Na dian caiyan nagpapagal pa aco, na tinutumang co siring sa cabagsican niya, na iyan nacacapaheró sa sacuyá nin mapangyari ó nin macuri.

CAPÍTULO II.

1 Háros ta boot co na macaaram camo con guráno ca daculaon can paghigñoa co huli sa saindo, asin huli can magña nasa Laodicea, patin huli can gabos na day sagcod nagpacahiling can sacuyang lalaugon sa laman ;

2 Tagñaning magpanrìgon an saindang magña pusó, sararó sa pagcamoot, asin sa gabos na magña cayamanan nin sangcap na pacasabot sa pacamidbid can misterio nin Dios, asin nin Amá, patin ni Cristo ;

3 Na dian caiyan yaon natatagó an gabos na tesoros ó magña rimpos na cayamanan sa pagcadonong asin pacamidbid.

4 Asin ini sinasabi co, tagñaning day nin siysay man na magdayá sa saindo sa magña tataramon na macacasadol ó macacapadaloy.

5 Huli ta minsan aco daday dapit dían sa hauac, minsan siring dian sa espíritu yaon aco sa caibahan nindo, na nagoogma asin naghihiling can saindong pagcaborogcos asin an cadanayan nin saindong pagtubod dian qui Cristo.

6 Nin huli caiyan, sa bagay man sana na pagcaacóa nindo qui Jesucristo Cagurangnan, maglacao camo dian sa saiya :

7 Magña nagpacagamot asin magña sicad dian sa ibabao niya, asin magña pinarìgon sa pagtubod, siring sa pagpacanood nindo, na magdugang dian sa saiya (ó sa pagtubod) nā magguibo nin pagpasalamat.

8 Maghigñat camo na siysay man day macadayá sa saindo sa magña paquipagcatanosan asin magña hamac na pagsiasat, siring sa magña pacanood nin magña tauo, sonó sa magña palaenlaen na magña bagay nin quinában, asin bacong sonó sa qui Cristo :

9 Háros ta dian sa saiya nagoontoc an gabos ó bilog na cadaculaan nin pagcadios dapit sa hauac :

10 Asin dian sa saiya nagnagpacaotob camo ó nagcasarangcap camo, na siya iyo an payo nin bilog na cahadéan asin capangyarihan :

11 Na dian sa saiya man anan camong magña tinurí sa pagturí na bacong guibo nin magña camot, na sa pagpará sa

hauac can magña casálan nin si laman, dian sa pagpaturi ni Cristo;

12 Magña nalolobong sa caibahan niya dian sa bautismo, na dian caiyan man nagcaburuhay liuat camo sagcod sa saiya, huli sa pagtubod can cabagsican nin Dios ó guibo nin Dios na pominabagñon sa saiya sa magña gadana.

13 Asin camo na nasa cagadanan sa magña casálan asin dian sa day pagpaturi can saindong laman, pinanubhay camo sa caibahan niya, na pinatawad camo can gabos na magña casálan,

14 Na guinisi si papel nin magña cucuyugon na tumang sa satuyá, na iyan naging tumang sa samuyá, na pinará iyan sa tahao asin na ipinacó iyan sa crúz;

15 Asin binaué si magña cahadéan asin magña capangyarihan, quinúa iyan sa casopganan sa hayag, na nandaog sa sainda sa saiya man sana.

16 Cayá, day nin siysay man na maghocom sa saindo sa cacanon, ó sa inomon, ó sa cabtang can aldao nin fiesta ó caogmahan, ó sa bágong bulan, ó sa magña sábados:

17 Na iyan iyo an anino caitong omaaboton ó sa mahuhurí; alagad an hauac sa qui Cristo.

18 Day nin siysay man na magagao ó magcua can saindong balos ó premio, sa sarong cabótan na capacumbabáan asin paggalang sa magña ángeles, na magdilabot siya dian caito na day niya naquita, sa basang sana nagpapa-abhao sa pacamaté nin rogaring niyang laman,

19 Asin na huli ta mayó nin payó, na dian an bilog na hauac, nabubuhay asin nasosogpon huli can magña bogcos asin magña sinogponan, nagdudugang sa pagtalobó sa Dios.

20 Cayá con бага magña gadan camo sa caibahan ni Cristo mapadapit sa magña capinónan nin pacamidbid nin quinában, ¿tá dao ta бага sa camo nabubuhay manognod sa quinában nalcucuyog camo sa magña cabótan,

21 Na siring can magña, Na day ca comapot, day ca mag-namit, day ca minsan pa domoon,

22 (Na an magña bagay na iyan anan na manognod sa pagcalaglag dian sa pag-gamit man sana), cuyog sa magña pagboot asin magña paáguí nin magña tauo?

23 An magña bagay na iyan igua sa catotoohan nin cahologan ó casaysayan na cadonogñan sa saboot na pagsamba, asin capacumbabáan, asin sa masaquit na pagataman nin hauac; bacong sa tibaad nang caomauan sa pagpasonó sa laman.

CAPÍTULO III.

1 Cayá con nabuhay liuat camo sa caibahan ni Cristo, hanapa nindo an magña bagay na sa itáas, na dian nagtutuca si Cristo sa totoo nin Dios.

2 Bugtacan nindo an saindong paghiling sa magña bagay na sa itáas, bacong sa nasa sa ibabá ó dagá.

3 Háros ta anan camong magña garadan, asin an saindong buhay yaon natatagó sa caibahan ni Cristo dian sa Dios.

4 Con бага si Cristo, na saindong buhay, mapahayag na, dagñan caiyan man camo mahahayag ó ipapahayag sa caibahan niya sa camurauayan.

5 Cayá magpogol nangayod camo can saindong magña cabtang nin hauac na yaon sa ibabao nin dagá: an pagsambay, carupitan, casálan, maraot na horot nin hauac, asin camotan, na iyan iyo an anító:

6 Huli ó dabel can magña siring na magña bagay, an caangotan nin Dios madatong sa magña aquí nin casumbicalan.

7 Na dian sa magña siring caiyan camo man nagñaglacao can sarong panahon na nabubuhay dian caiyan.

8 Alagad gñunian pabayáe man nindo an magña bagay na ini gabos: an caangotan, an caisogan, casálan, pagrarauay, magña masiuauang tataramon nin saindong gñosó.

9 Day camo magputic an magña iba sa magña capua man sana, pacahalée sa saindo can daan na pagcatauo sagcod can saiyang magña gaué,

10 Asin pacasanglee sa saindo can bágo, na iyan huli sa pacamidbid nabágo siring sa ladauan caito na naglalang caiyan;

11 Duman sa mayó nin Griego ni Judío, pagturi ni day pagpaturí, bárbaro ni Scytha, oripon ni bacong oripon; condi si Cristo iyo an cabilogan, asin yaon sa gabos.

12 Magñag-gubing camo nangayod, siring sa magña pinili

nin Dios, magña banal asin namomótan, nin malodoc na pagcaherac, nin cabootan, nin capacumbabáan, nin cahoyoan, nin pacatios;

13 Na magpatiriostiosan camo-camo man sana, asin magpatinauadtauadan camo-camo man sana con baga an saró magcaigua nin nasasálan sa saró: na siring baga can bagay na si Cristo pinatawad camo, siring man guibohon nindo iyan.

14 Asin sa ibabao can gabos na magña bagay na ini magñaggubíng camo nin pagcaherac, na iyan iyo an gapos nin cahusayan ó pagcasangcap.

15 Asin an catoninogñan nin Dios maghadé sa saindong magña pusó, na dian caiyan siring man sana anan camong inarapod sa sarong hauac; asin sucat na magbalos camo.

16 An tataramon ni Cristo omontoc sa saindo sa macurica dacol sa bilog na cadonogñan, na magpatorotorocdo camo asin magpasaradolsadol camo-camo man sana nin magña salmos asin magña awit patin magña canciones na sa espíritu, na magawit sa biyayá sa saindong magña pusó sa Cagurangnan.

17 Asin an gabos na guiguibo nindo minsan sa pagtataram ó sa guibo, guibohon nindo iyan gabos sa gñaran nin Cagurangnan na si Jesús, na magpapasalamat sa Dios Amá huli sa saiya.

18 Magña may agom na babáe, magñagpasacop ó magcuyog camo sa saindong magña agom na lalaqui, siring sa maninigó sa Cagurangnan.

19 Magña agom na lalaqui, camóté nindo an saindong magña agom na babáe, asin na day camo maguing magña maoyamon sa sainda.

20 Magña aquí, cumuyog camo sa saindong magña caganác sa gabos; háros ta iyan nacacaogma sa Cagurangnan.

21 Magña Caganác, day nindo paangoton an saindong magña aquí, tagñaning day maguing magña culang nin boot ó isip.

22 Magña oripon, somonod camo sa gabos sa saindong magña Cagurangnan sa laman, na day maglingcod sa matá siring can magña nagpapasonó sa magña tauo, condi sa malodoc na pusó, na matacot sa Dios:

23 Asin an gabos na guibohon nindo, guiboha nindo sa boot, síring sa Cagurangnan, asin bacong sa magña tauo ;

24 Na nacacatalastas camo na sa Cagurangnan magcacमित camo can cabayaran nin panonod : huli ta sa Cagurangnan na si Cristo nagñaglingcod camo.

25 Alagad an nagguiguibo nin paglanghad, cacamtan niya an langhad na guiniguibo ; na day nin mapapalaen na magña tauo.

CAPÍTULO IV.

1 Magña Cagurangnan, guiboha nindo itong maninigó asin matanos sa saindong magña oripon, na nacacaaram na camo man magña igua nin Cagurangnan duman sa calagñitan.

2 Magñagdanay camo sa pagpamibí, na magpuca dian caiyan magguibo nin magña pagpasalamat :

3 Na mamibí man nin sararó camo dahel sa samuyá, na an Cagurangnan bucaseon sa samuyá an tatá nin pagtataram, sa pacapagsabi can misterio ó gñagñalasan ni Cristo, na huli sa saiya nabibilangó pa aco,

4 Tagñaning icapagpahayag co iyan siring sa maninigó sa sacuyá sa pagtaram.

5 Maglacao camo sa cadonogñan manogñod sa magña ibang tauo ó day nin pagdilabot, na matubos an panahon.

6 Na maguing an saindong tataramon sa guiraray igua nin biyayá, mairam nin asin ; tagñaning macanood camo con ano an maninigó sa saindo sa pagsimbag sa lambang saró.

7 An gabos cong magña catuyuhan ó águíaguí isasaysay sa saindo, ni Tichico, tugang na namomótan asin maimbod na may catongdan asin cápua oripon dian sa Cagurangnan :

8 Na siya isinobol co dian sa saindo dapit caiyan man sana, tagñaning siasaton an saindong magña águíaguí ó gauégaué, asin ragñahon an saindong magña pusó ;

9 Sagcod qui Onésimo, na namomótan asin maimbod na tugang, na siya rogaring nindo. An gabos na nangyayari digdi, isasabi ninda sa saindo.

10 Si Aristarchô, na sacuyang caibahan sa bilangóan, mina-

taong galang sa saindo, asin si Marcos, na si macoamá ni Bernabé (na dapit sa saiya nagacó camo nin magña togon; con mapadian sa saindo, acoa siya nindo),

11 Asin si Jesús, an inaapod na banal; na sinda anan na magña sa pagturí: ining magña ini sana an nagtatabang sa sacuyá sa cahadéan nin Dios, asin naguing sa sacuyang caragñahan sinda.

12 Minataong galang sa saindo si Epafras, na siya sadiri nindo, oripon ni Cristo, mahorop sa guiraray huli sa saindo sa magña pamibí, tagñaning magdanay camo, na magña mahusay asin magña maotob sa gabos na binóboot nin Dios.

13 Háros ta pinapatotoohan co siya, na igua nin daculaon na paghigñat sa saindo, asin huli sa magña nasa sa Laodicea, patin sa magña nasa Hierápolis.

14 Minataong galang sa saindo si Lucas, si parabolong na namomótan, asin si Demas.

15 Magtaong galang camo sa magña tugang na nasa Laodicea, asin sa Nimfas, patin sa Iglesia na yaon sa saiyang harong.

16 Asin con ining surat na ini mabasa dian sa saindo, guiboha nindo na mabasa man sa Iglesia nin magña taga Laodicea; asin si sa Laodicea sucat na basahon man nindo.

17 Asin sabihan nindo si Archipo: Hiligña na nagootob ca can catongdan na quinantan mo sa Cagurangnan.

18 An pagpatarata ó cagalagñan nin sacuyang camot, ni Pablo. Guiromdoma nindo si sacuyang magña pagcabilangó. An biyayá macamtan nindo. Auot pa.

AN ENOT NA SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
SA MAGÑA
TESALONICENSES.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, asin si Silvano, patin si Timoteo, sa Iglesia ó casaróan nin magña Cristianos Tesalonicenses na yaon sa Dios Amá asin sa Cagurangnan na si Jesucristo: An biyayá asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá asin nin Cagurangnan na Jesucristo macamtan loged nindo.

2 Nagpapasalamat guiraray cami sa Dios huli sa saindo gabos, na nagguiguiroindom cami sa saindo sa samuyang magña pagpamibi;

3 Day mayó nin pagyotong na nagguiroindom cami sa atubang nin Dios asin Amá niato can pagguibo nin saindong pagtubod, asin can capagalan sa pagcamoot, asin can pagtios can paglaom sa Cagurangnan tang Jesucristo:

4 Na nacacaram, magña tugang, ná namomótan nin Dios, can pagcapili sa saindo:

5 Huli ta si samuyang evangelio sa saíndo day sa pagtaram sana, condí man na sa cabagsican asin sa Espiritu Santo, asin sa daculaon na capangyarihan; siring sa naaaraman nindo con magña ano cami dian sa saindo huli sa pagcamoot sa saindo.

6 Asin camo naging magña paraarog sa samuyá, asin sa Cagurangnan, na nagaacó can tataramon sa dacolón na casaquitan, sa caogmahan nin Espiritu Santo:

7 Malá gñani ta nagui camong padara nin gabos na nagñagtubod sa Macedonia asin sa Acaya.

8 Huli ta sa saindo nacabalagñibog an tataramon nin Cagurangnan bacó sanang sa Macedonia asin sa Acaya, condi pa sa gabos na camugtacan ó lugar si saindong pagtubod sa Dios nacalacop; malá ta day na coming caipuhan na magtaram pa nin anoman.

9 Huli ta sinda nagbabaretá dapit sa samuyá con ano si pacalaog ni amo sa saindo; asin con páano si pacapagbaclé nindo halé sa magña anito pasiring sa Dios, sa paglingcod sa Dios na nabubuhay asin totoo.

10 Asin maghalat sa saiyang Aquí sa Calagñitan, na siya binuhay liuat sa magña gadana; sa qui Jesús, na siya ilínigtas quita sa caangotan na madatong.

CAPÍTULO II.

1 Háros ta, magña tugang, camo man saña nacacaaram na si samuyang paglaog ó pagpoon sa saindo day napamasang sana:

2 Háros ta minsan nagtios ó nagsaquit caidto asin pinagduhagú duman sa Filipos, siring sa naaaraman nindo, nagcaigua cami nin carígonan dian sa satuyang Dios sa pacapagbaretá sa saindo can Evangelio nin Dios sa daculaon na paquiglaban.

3 Huli ta si samuyang pagaloc bacong sa pagcásalá ó calibogñan, ni sa carupitan ni huli sa pagdayá;

4 Condi siring sa pagcapapagcánigoa sa samuyá nin Dios tagñaning icapaniualá sa samó an evangelio, siring si samuyang pagtaram; bacong siring can magña nagpapasonó sa magña tauo, condi sa Dios, na siya binábaló an satuyang magña pusó.

5 Háros ta day sagcod cami naging magña mapagdalo ó parapaará sa tataramon, siring sa naaaraman nindo, ni nadadara nin pagcaimot; an Dios iyo an sacsi;

6 Ni naghahanap cami sa magña tauo nin camurauayan, ni sa saindo, ni sa magña iba, minsan maguigui coming cagabatan sa saindo siring sa magña apóstoles ni Cristo.

7 Condi gñani nagú coming magña malomoy dian sa saindo siring sa nagpapasoso, na nagdodolot sa saiyang magña aquí:

8 Macurí ca magña mamomóton sa saindo, na boot gñani niamo pang itao sa saindo bacong an evangelio nin Dios sana, condí pa an samuyang rogaring na magña calag; háros ta nagui camo sa samuyá na magña mahalaga ó minamahal.

9 Háros ta, magña tugang, nagpapacaguiromdom na camo can samuyang capagalan asin paghigñahigña : na nagguiguibo sa aldao asin sa bangui huli sa day pacagabat sa caysay paman sa saindo, naghuhulit cami sa saindo can evangelio nin Dios.

10 Camo anan na magña sacsi, asin an Dios, dapit sa guráno ca ó dapit can labing pagca santo, matanos asin daing casaguéan na pagpadára niamo sa saindo na nagñagturubod camo :

11 Siring man nacacaaram camo con sa anong paágui nag-aaloc cami asin nagrargaña cami sa lambang saró sa saindo, siring can Amá sa saiyang magña áqui.

12 Asin sinasadol niamo camo na magñaglacao camo siring sa magcacanigó sa Dios, na nagapod sa saindo sa saiyang cahadéan asin camurauyan.

13 Nin huli caiyan, cami man nagpapasalamat sa Dios day mayó nin pagyotong, dapit sa, huli ta pacacamti niamo can tataramon nin Dios na nagcadaragñog nindo sa samuyá, inacó nindo bacong an tataramon nin magña tauo, condí siring sa catotoohan nangayod, si tataramon nin Dios, na siya naca-caguinibo dian sa saindo camo si magña nagñagtubod.

14 Háros ta camo, magña tugang, nagui camong magña paraarog sa magña Iglesia nin Dios dian qui Cristo Jesús na yaon sa Judea ; háros ta nagñagtirios man camo can magña bagay man sana caitong magña taga dian sa saindong rogaring na banuáan ó natubúan, siring man sinda sa magña Judios ;

15 Na iyan magña iyan guinaradan pa si Jesús na Cagurangnan asin si saindang tunay na magña profetas, asin cami pinagnagpasaquitan ; asin day nagpapasonó sa Dios, asin minasuhay sinda sa gabos na magña tauo ;

16 Pinagnagnaladan cami na magtaram sa magña Gentiles, tagñaning magpacaligtas, sa pagpatobó can socol nin si saindang magña casálan guiraray ; cayá dominatong sa ibabao ninda si caangotan sagcod sa cacurihan.

17 Alagad cami, magña tugang, na magña nacasuhay sa saindo sa sarong cadiquit na panahon, sa paghiling, bacong sa pusó, orog pang naghigihñoa cami na mahiling an saindong lalaugon sa macuring pagmauot.

18 Nin huli caiyan binoot niamo na pomadian sa saindo, aco si Pablo sa catotoohan, sa macasaró asin macadua; alagad si Satanás inolang cami.

19 Háros ta, ¿arin an samuyang paglaom, ó caogmahan, ó corona na sucát cong ipanagsag? ¿Bacó dao na iyo camo, sa atubang nin Cagurangnan tang Jesucristo sa pagdatong niya?

20 Na camo iyo an samuyang camurauayan asin caogmahan.

CAPÍTULO III.

1 Nin huli caiyan na day na cami macacapaghalat, nag-guiromdom cami na matadá na magsarósaró sa Atenas,

2 Asin isinobol niamo si Timoteo, na samuyang tugang, asin may catongdan nin Dios, asin catabang niamo dian sa evangelio ni Cristo, sa pagpacarigon sa saindo asin sa pagsadol sa saindo dian sa saindong pagtubod,

3 Tagñaning day nin siysay man na maharonaod huli can magña casaqitan na ini; háros ta camo nacacaaram na cami anan na magña ibinugtac manogñod caiyan.

4 Na minsan gayod con didian cami sa caibahan nindo, tinódan na niamo sa saindo na magaáguí cami nin magña casaqitan, siring sa nangyari asin nacatalastas camo.

5 Nin huli man caiyan, aco, na day na naghalat ó nagparahalat, isinobol co sa pagisi can saindong pagtubod, namá con nasugtan camo can paratoco, asin na si samuyang capagalan napamasangbasang sana.

6 Alagad nin si pagbali paghalé dian sa saindo pasiring digdi sa samuyá ni Timoteo, asin na ipinagpatalastas sa samuyá si saindong pagtubod asin pagcamoot, asin na sa guiraray igua camo nin marhay na pacaguiromdom sa samuyá, na nagmauot camo na mahiling camí nindo, siring man sana cami sa saindo,

7 Dapit caiyan, magña tugang, nagcamit cami nin cara-gñahan sa saindo sa gabos niamong caipuhan asin caháditan dahelan can saindong pagtubod :

8 Háros ta gñunian nabubuhay cami, con camo anan na magña magdadanay dian sa Cagurangnan.

9 Nin huli caiyan, zanong guibong pasalamat an icacatao niamo sa Dios huli sa saindo, dahel can bilog na caogmahan na naguinibo niamo huli sa saindo sa atubang nin satuyang Dios,

10 Na namimíbi sa bangui asin sa aldao sa daculang paghagad, na maquita niamo an saindong lalaugon, asin na maotob niamo si nagcuculang sa saindong pagtubod ?

11 Alagad an Dios man sana asin Amá niato, asin an Cagurangnan tang Jesucristo, pamugtacon nia an samuyang paglacao pasiring dian sa saindo.

12 Asin sa saindo padacolon nin Cagurangnan asin papagdugagñon an pagcamoot dian sa saindo, asin manogñod sa gabos, siring man sa samuyá manogñod sa saindo ;

13 Tagñaning pacarigonon an saindong magña pusó sa cabanalan, day nin magña canauayan sa atubang nin Dios asin satuyang Amá, manogñod sa pagdatong nin Cagurangnan niatong Jesucristo sa caibahan nin gabos niang magña santos.

CAPÍTULO IV.

1 Nagcuculang nangayod, magña tugang, na maquimaherac cami sa saindo asin maghatol cami sa gñaran nin Cagurangnan na Jesús, na sa bagay na nagcatorocdoan camo niamo dapit can magcacanigó sa saindo sa paglálacao, asin pagpasonó sa Dios, siring caiyan magñagtalobó camo.

2 Háros ta nacacaaram na camo con ano an magña catogonan na itinao niamo sa saindo huli qui Jesús na Cagurangnan.

3 Huli ta an boot nin Dios iyo an saindong camahalan ó caomauan : na lomicy camo sa pagsasambay ;

4 Na an lambang saró sa saindo macanóod na magggamit ó magñataman can saiyang bobog ó baso sa cabanalan asin sa cagalagñan ;

5 Bacong sa pagcamoot sa caoragan ó horot nin hauac na maraot, siring can magña Gentiles na day nagpapacamidbid sa Dios :

6 Na day nin saró man na magpasaquit ni magdayá sa anoman sa saiyang tugang: háros ta an Cagurangnan parasigñil can gabos na ini, siring sa isinabi na niamo sa saindo asin ipinatáan.

7 Háros ta day quita inapod nin Dios sa carupitan, condi sa cabanalan.

8 Cayá na, itong magbasangbasang, day nagbasangbasang sa tauo, condi sa Dios, na siya man nagtao sa samuyá can saiyang Espiritu Santo.

9 Alagad mapadapit can sa tugang na pagcaherac day na camo nagcacaipo na magsurat pa aco sa saindo: huli ta camo man sana nagpacanood sa Dios na magcamoroot-mootan camo sa saindo man sana ;

10 Asin siring man an guinguibo nindo sa magña tugang gabos na nasa Macedonia. Alagad minsan siring naquiquimaherac cami sa saindo, magña tugang, na padacolon nindo nin labi pa ;

11 Asin na maghigñoa camo na magcaigua nin catiuasayan, asin guibohon nindo an saindong magña catuyuhan, asin guibohon nindo sa saindong magña camot sa palacao ó paágui na ipinagbóot niamo sa saindo ;

12 Tagñaning maglacao camo sa cabinian mapadapit sa magña ibang tauo ó day labot, asin day camo magcaipo nin anopaman.

13 Habó man cami, magña tugang, na magpaimda camo dapit can magña nagñagñaratorog, na day camo magñagmorrondó siring can magña iba na day mayó nin paglaom.

14 Háros ta con nagtutubod quita na si Jesús nagadan asin nabuhay liuat, siring man dadarahon nin Dios sa caibahan niya si magña nagñagcaratorog dian qui Jesús.

15 Nin huli caiyan, isinasabi niamo iyan sa saindo sa tata-ramon nin Cagurangnan : na cami na nabubuhay, na naualat cami sagcod sa pagdatong nin Cagurangnan, bacó caming magña magñegñenotan sa magña nagñagpagñaratorog.

16 Háros ta an Cagurangnan man sana sa pagcurahao, sa tigñog nin arcángel, asin sa trompeta nin Dios, mahilig halé sa lagñit; asin si magña gadan dian qui Cristo magcacaburubhay na enot:

17 Dagñan quita, si magña nabubuhay, quita si magña naualat ó natadá sa pagiriba ninda aagauon quita dian sa magña pagñanoron sa pagácó sa Cagurangnan ó sa pagsabat sa Cagurangnan dian sa doros, asin siring mamumugtac quita guiraray sa caibahan nin Cagurangnan.

18 Cayá magñagparagña-ragña camo camo man sana sa magña tataramon na ini.

CAPÍTULO V.

1 Alagad dapit can magña panahon, asin nin magña gñunian na nagaágui mayó camo, magña tugang, nin caipuhan na suratan co pa camo:

2 Háros ta camo nacacatalastas nin marhay, na an caaldauan nin Cagurangnan madatong siring baga sa mahábon con bangui,

3 Na con magsarabi, Catoninogñan asin capaniualáan, dagñan madatong sa sainda an calaglagan na padadalé, siring can magña colog sa babaeng bados; asin day magpapacadolag.

3 Alagad camo, magña tugang, day camo nasa sa magña cadicloman, tagñaning itong aldao na ito patibahan camo siring sa mahábon;

5 Háros ta camo gabos anan na magña áquí nin ilao ó caliuanagan, asin magña áquí nin caaldauan, bacó quitang sa bangui, bacó man na sa magña cadicloman.

6 Cayá, day sucat quita magcatorog na siring can magña iba; condi gñani na magpuca quita asin magña mahigñat.

7 Háros ta si magña natotorog, sa bangui nagñagñatorog; asin si magña nagcacabororat, con bangui nagcacabororat.

8 Alagad quita na magña sa aldao, magpacahigñat quita, magñaggubing nin macacalipod ó mahíbog na pagtubod asin pagcaherac, asin an paglaom na carahayan na bilang sa lipod.

9 Háros ta day quita ibinugtac nin Dios sa caangotan, condi sa pacaabot ó pagcamit nin carahayan huli qui Jesucristo Cagurangnan niato;

10 Na siya nagadan dabel sa satuyá, tagñaning ó na magpuca quita, ó na magñatorog quita, magcaburuhay quita sa caibahan niya.

11 Nin huli caiyan, magñagparagña-ragñan camo camo man sana an magña iba sa magña ibang cápua man sana, asin na magpacarahay camo sa saindo man sana, siring caiyan na guiniguibo nindo.

12 Asin naquiquimaherac cami sa saindo, magña tugang, na mamidbiran nindo an magña nagnagpagal dian sa saindo, asin magña namamayo sa saindo dian sa Cagurangnan, asin naghahatol sa saindo.

13 Asin na pacanmahalon nindo sinda nin macuri huli sa pagcamoot sa saindang guibo. Magcaigua logod camo camo man sana nin catoninogñan.

14 Naquiquimaherac man cami sa saindo, magña tugang, na hatolan nindo an magña naglalacao sa caribogñan ó day mayong cahusayan, na pagragñahon nindo an magña igua nin cacadiquit na caisipan ó maluluya, na tioson nindo an magña maluluya, na magui camong magña matios manogñod sa gabos.

15 Maghiling camo na day nin saró na tomaó sa cápua nin maraot balos sa maraot; condi cuyugon nindo itong marhay guiraray camo an magña iba manogñod sa magña iba, patin manogñod sa gabos.

16 Magñagdanay camo guiraray na magña maogma.

17 Magñagpamibí camo nin daing pagyotong.

18 Magpasalamat camo sa anoman gabos; háros ta iyo ini an boot nin Dios manogñod sa saindo dian qui Cristo Jesús.

19 Day nindo pagparogñon an Espiritu.

20 Day nindo pagbasangbasagñon an magña profesias.

21 Horophoropa nindo an gabos; rimposa nindo itong marhay.

22 Homarayó camo sa gabos na manlaen-laen na carátan,

23 Asin an Dios nin catoninogñan pacangmahalon camo ó pacangbanalon camo sa gabos na bagay; tagñaning an sain-

dong espíritu, asin calag patin hauac mahigñatan na bilog ó nin lobos na mayó nin canauayan sa pagdatong nin Cagurangnan tang Jesucristo.

24 Maimbod an nagapod sa saindo; siya man guiguibohon iyan.

25 Magña tugang, pamíbi camo huli sa samuyá.

26 Gumalang camo sa gabos na magña tugang sa paghadoc na banal.

27 Minamauot co huli sa Cagurangnan, na an surat na ini sucát na basahon sa gabos na magña banal na tugang.

28 An biyayá nin Cagurangnan tang Jesucristo macamtan nindo. Auot pa.

AN ICADUANG SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
SA MAGÑA
TESALONICENSES.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo asin si Silvano, patin si Timoteo, sa Iglesia nin magña Tesalonicenses na yaon sa Dios amá niato asin dian qui Jesucristo Cagurangnan :

2 Mapasaindo an biyayá asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá asin nin Cagurangnan na si Jesucristo.

3 Maninigó camí guiraray na magpasalamat sa Dios dapit sa saindo, magña tugang, siring sa magcacánigó, huli ta an saindong pagtubod nagdudugang ó nagtotobó, asin an pagcaherac nin lambang saró sa saindo nagdadacol dian sa saindo ;

4 Malá gñani, ta camí man sana namumuruay ó nana-nagsag camí dapit sa saindo dian sa magña Iglesias nin Dios, dapit can saindong pacatios asin pagtubod sa gabos nindong magña casaqitan asin cahorasáan na tiníos :

5 Sarong capahayagan can matanos na paghocom nin Dios, tagñaning acóon camo na magña magcacanigó can cahadéan nin Dios, na huli caiyan siring man sana nagtitios camo.

6 Háros ta iyo an matanos manogñod sa Dios na bayaran nin casaqitan an magña nagpapasaquit sa saindo.

7 Asin camo, na magña anan na pinagsaquit, tauan nin capahigñalóan sagcod sa samuyá, con magpahayag na an Cagurangnan na si Jesús halé sa lagñit sa caibahan nin si magña ángeles nin saiyang cabagsican,

8 Sa laad nin calayo, sa pagtao can bayad sa magña day nagpacamidbid sa Dios, day man nagsónod sa evangelio nin Cagurangnan tang Jesucristo;

9 Na sinda sisilotan sa daing hangan na pagcauará ó pacasuhay huli can pagatubang nin Cagurangnan, asin huli can camurauayan nin saiyang cabagsican,

10 Con domatong tagñaning pamurauayon dian sa saiyang magña banal ó santos, asin na paggñagnalasan siya sa aldao na ito sa gabos nagnagtubod: (huli ta si samuyang pagpatotoo tinubod dian sa saindo).

11 Nin huli caiyan, siring man sana namimibí cami guiraray huli sa saindo, na papagcanigóon camo nin satuyang Dios sa saiyang pagapod, asin padaculaon sa carahayan an gabos na marhay na pinagmamauot, asin gabos na guibong sa pagtubod na iguang cabagsican,

12 Tagñaning an gñaran nin Cagurangnan tang Jesucristo pamurauayon dian sa saindo, asin camo dian sa saiya, huli can biyayá nin satuyang Dios asin nin Cagurangnan na si Jesucristo.

CAPÍTULO II.

1 Alagad naquiquimaherac cami sa saindo, magña tugang, mapadapit can pagdatong nin Cagurangnan tang Jesucristo, asin can satuyang pagtitiripon sa saiya.

2 Na day camo magliuat nin padalé sa saindong pagmaté, day man camo macubhanan minsan sa espíritu, minsan can tataramon, minsan sa surat na bilang samuyá, huli ta an aldao nin Cagurangnan maghaharanina.

3 Day camo mapagdayáan nin siysay man sa anoman na bagay; háros ta day madatong con day gñóna domatong an pagtatalicod (ó apostasía), asin pomahayag an tauo na may casálan, an áquí nin pagcalagalag,

4 Na magsusuhay siya, asin na magtitindog tumang sa gabos ó sa anoman na gñinagñaranan na Dios, ó na sina-samba; malá ta pinaghohoná dian ó pinamumugtac dian sa Simbahan nin Dios siring sa Dios, na ipinagbabaing na бага siring sa Dios.

5 ¿Day camo nacacaguiromdom na nin si didian pa aco sa saindo, sinasabi co iyan sa saindo?

6 Asin gñunian camo nacacatalastas can nacacaolang, tagñaning sa capanahonan niya mahayag.

7 Háros ta nangyayari na an gñagñalasan na hilom ó misterio nin cararátan: naghahalat na sana sagcod na haléon dian sa tahao an nacacaolang gñunian;

8 Asin con siring dagñan mahabayag itong bicó, na siya gagadanon nin Cagurangnan can espíritu nin si saiyang gñosó, asin roronoton can banáag nin saiyang pagdatong;

9 Itong bicó, na si saiyang pagdatong nangyari siring sa lalang ó guibo ni Satanás, sa daculang cabagsican, asin magña tandá, patin magña milagros na caputican,

10 Asin sa gabos na dayá nin cabicóan sa magña nagcacaralamos ó nagcacagaradan; huli ta day nagñagcamit can pagcamoot sa catotoohan ta gñaning magpacaligtas.

11 Cayá, nangayod, pinadarhan sinda nin Dios can guibong caribogñan ó pagcalagalag, tagñaning tomobod sa caputican;

12 Tagñaning anan na silotan si gabos na day nagñagturbod sa catotoohan, condi nagñagpabayá sa cabicóan ó caratan.

13 Alagad cami maninigó guiraray na magpasalamat sa Dios huli sa saindo, magña tugang na namomótan nin Cagurangnan, na an Dios pinili camo magpoon can capinónan manogñod sa carahayan, huli can camahalan nin Espiritu asin pagtubod sa catotoohan:

14 Na dian caiyan inapod camo huli can samuyang evangelio, sa pacapagcamit can camurauayan nin Cagurangnan tang Jesucristo.

15 Cayá na, magña tugang, magñagdanay camo, asin rimposa nindo an tocdó na nanódan nindo, minsan sa tataramon, ó minsan sa samuyang surat.

16 Asin an Cagurangnan ta man sanang Jesucristo, asin Dios na Amá niato, na siya namótan quita, asin nagtao sa satuyá can daing hangan na caragñahan, patin marhay na paglaom huli sa biyayá,

17 Ragñahon an saindong magña pusó asin pacarigonon camo sa gabos na marhay na tataramon asin guibo.

CAPÍTULO III.

1 Nagcuculang, magña tugang, na mamíbi como huli sa samuyá, na an tataramon nin Cagurangnan macalacop asin pamurauayon nin siring man sana dian sa saindo:

2 Asin na iligtas quita sa magña tauo na mayó nin palad asin mararaot; háros ta bacong sa gabos an pagtubod,

3 Alagad maimbod nangayod an Cagurangnan, na paparigonon como asin ililicay sa maraot.

4 Asin igua cami nin paniualá dapit sa saindo dian sa Cagurangnan, na guiguibo nindo asin guiguibohon nindo itong ipinagboot niamo sa saindo.

5 Asin an Cagurangnan patanoson an saindong magña pusó dian sa pagcamoot sa Dios, asin dian sa pacatíos ni Cristo.

6 Alagad pinapatanidan niamo como, magña tugang, sa pag-gñaran nin Cagurangnan tang Jesucristo, na homarayó como sa gabos na tugang na naglálacao sa luás nin catanosan ó pagboot, asin day nacacasonó sa tocdó na quinamtan sa samuyá:

7 Háros ta como man sana nacacatalastas con papáno an paágui na macaarog sa samuyá como: huli ta day cami naglacao nin daing cahusayan dian sa saindo,

8 Day nangayod cami nacácacan nin tinapay nin siysay man na mayó nin bayad ó halaga; condi, na nagpapagal cami sa guibo asin sa paghigñahigña sa bangui asin sa aldao, huli ta gñaning day macagabat cami sa caysay paman sa saindo;

9 Bacong huli ta mayó cami nin capangyarihan, condi huli sa pagtao ó pagpahayag sa samuyá nin sarong arogon ó pagbihiligñan, tagñaning magñagarog como sa samuyá.

10 Háros ta minsan can didián cami sa caibahan nindo, pinagpatanid niamo iyan sa saindo: Na con an siysay man habó siya na magpagal, day man magcacan.

11 Huli ta nadagnog niamo na naglálacao an magña nagcacapira dian sa saindo sa luas can maninigó, na day nagpapagal sa anoman, condi naliligñá sa pagmamasid sana.

12 Asin sinda quinocolibat niamo asin naquiquimaherac cami huli qui Jesucristo Cagurangnan niato, na, con magpagal

na mag taga pahigñaló man, cácacanon ninda an saindang tinapay.

13 Asin camo, magña tugang, day camo mapagal sa pag-guiguibo nin carahayan.

14 Asin con an saró day cumuyog sa samuyang tataramon sa surat, tandaánan nindo an siring na tauo, asin day camo maquisomaró sa caibahan niya, tagñaning masopog.

15 Alagad day man nindo iyan ibilang na siring sa caiual, condí hatolan nindo siya na siring sa tugang.

16 Asin an Cagurangnan man sana nin catoninogñan tauan camo guiraray nin catoninogñan sa gabos na bagay. An Cagurangnan macamtan nindo gabos.

17 An cagalagñan nin sacuyang camot, si Pablo, na iyo an sacuyang señal ó tandá sa gabos cong surat: siring cainí nagsusurat aco.

18 An biyayá nin Cagurangnan niatong Jesucristo macamtan nindo gabos. Auot pa.

AN ENOT NA SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
QUI
TIMOTEO.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, na apóstol ni Jesucristo huli sa cabótan nin Dios na satuyang Paraligtas, asin nin Cagurangnan tang Jesucristo, na satuyang linalaoman ;

2 Sa qui Timoteo, na totoong áquí dian sa pagtubod : An biyayá, pagcaherac asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá, asin ni Cristo Jesús na Cagurangnan niato.

3 Siring sa paquimaherac co sa saymo na pomaualat ca sa Efeso, nin si aco lominacao pasiring sa Macedonia, tagñaning páguiromdomon mo an magña nagcacápira na day magñag-tocdó nin laen na pagtocdó ó doctrina,

4 Day man maghinaniog sa magña osipon na day nin halaga asin sa magña pag-uuguid can guinicanan na mayó nin hangan, na nacacahimo nin magña cariribocan bágo an carabayan na manogñod sa Dios na iyo an huli sa pagtubod ; siring caini an itinotogon co saymo gñunian.

5 An catuyuban nangayod nin catogonan ó pagboot iyo an pagcaherac na guican sa malinig na pusó, asin sa marhay na paghonáhoná, patin sa pagtubod na bacong sa malémalé :

6 Na sa dapit caiyan nin si naliligñá si magña nagcacápira, nagpanharayó sa magña basang sanang paghulit ;

7 Na boot sindang maguñg magña madodonong sa ley ó

pagboot, na day mayó nin pacasabot minsan si itong pinagtataram minsan itong pinapatotoohan, ó tinutubod.

8 Alagad natatalastas niato na an ley marhay, con an saró gamiton niya iyan sa catanosan;

9 Na natatalastas ó namimidbid ini, na an ley bacong ibinugtac manogñod sa magña banal ó matanos, condi manogñod sa magña paracasalá ó bacong magña matanos asin sa magña masuhay, manogñod sa magña daing boot asin magña paracasalá, manogñod sa magña mararaot asin magña hamac, manogñod sa magña parapangadan sa magña amá asin sa magña iná, manogñod sa magña parapangadan sa magcasi tauo,

10 Manogñod sa magña parapanambay, sa magña sodomitas ó taga Sodoma, manogñod sa magña mahahábon nin magña tauo, manogñod sa magña puticon asin magña nagñagsusumpá nin putic, asin con igua nin tibaad nang ibang bagay na tumang sa matanos na doctrina ó pagtotodó;

11 Siring sa nasasabi sa evangelio dapit can camurauayan nin mahal na Dios, na iyan ipinaniualá sa sacuyá.

12 Asin nagpapasalamat aco sa nagpacarigon sa sacuyá, sa qui Cristo Jesús, na Cagurangnan niato, na ibinilang aco sa maimbod, na ibinugtac aco sa catongdan:

13 Na naguíng casopganan caidto asin parapasaquit ó paralamag asin paralanghad: alagad inacó aco sa pagcaherac, háros ta iyan naguinibo co sa day pacatalastas dian sa day pagtubod.

14 Alagad an biyayá nin Cagurangnan nagui pang dacol sagcod can pagtubod asin pagcamoot na yaon dian qui Cristo Jesús.

15 Tataramon na daing liban asin maninigó na acóon nin gabos: na si Cristo Jesús napadigdí sa quinában sa pagligtas sa magña paracasalá, na sa sainda aco an enot.

16 Alagad huli caiyan inacó aco sa pagcaherac, tagñaning si Jesucristo macapahayag sa sacuyá can gabos niang pagcagay enot sa gabos, gñaning maguing padara sa magña magtutubod sa saiya manogñod sa buhay na daing catapusan.

17 Cayá, sa Hadé nin magña panahon, na day nin cagadanan, day naquiquita, sa iyo sanang madonong na Dios mapasaiya

an caomauan asin camurauayan sa gabos na magña panahon nin magña panahon. Auot pa.

18 An pagboot ó togon na ini, áquing Timoteo, itinogon co sa saymo, tagñaning, siring sa maninigó sa magña panhulang inaguihan mo, maglingcod ca huli caiyan sa marhay na paglingcod ;

19 Na papagdanayon an pagtubod asin an marhay na paghonáhoná, na iyan can itinapoc sa boot ninda nin si magña nagcacápira, naguinibo an pagcalonod dian sa pagtubod :

20 Na sa sainda iyo si Himeneo asin si Alejandro, na sinda itinao co sa qui Satanás, tagñaning magpacanood na day maglanghad.

CAPÍTULO II.

1 Hinahatol co nangayod, sa enot can gabos na magña bagay, na guibohon an magña paquimaherac, magña pamíbi, magña paghagad, magña pagguibo nin pagpasalamat ó pagguibo nin magña biyayá, huli sa gabos na magña tauo ;

2 Huli sa magña hadé asin huli sa gabos na nasa cahalangcauan, tagñaning mabuhay quita nin matiuasay asin sa capahigñalóan sa gabos na cabanalan asin cabinían.

3 Háros ta ini iyo an macacaogma asin marhay sa atubang nin Dios na satuyang Paraligtas ;

4 Na siya boot na an gabos na magña tauo magpacaligtas asin na maghumari sa pacamidbid can catotoohan.

5 Huli ta igua nin sarong Dios, siring man sana iguang sarong parasorog sa tagñá nin Dios asin nin magña tauo, si Jesucristo na naging tauo ;

6 Na siya diminolot sa saiya man sana na bilang halaga can pagbalucat sa cagabsan, na maguing pagpatotoo sa saiyang magña capanahonan :

7 Na dapit caiyan aco ibinugtac na maghuhulit asin apóstol, (nagsasabi aco nin catotoohan dian qui Cristo, day aco nagputic) paratodong madonong nin magña Gentiles dian sa pagotob asin sa catotoohan.

8 Boot co nangayod, na an magña tauo magpamíbi sa gabos na lugar ó camugtacan, na ipagitáas an magña camot anan na

magña matutubis, day mayó nin caangotan minsan pa man caribocan.

9 Siring man sana an magña babae magñagpaca samnó sinda sa paggubing na mabini, sa casupganan asin catubisan; bacong pagpacoromboton an magña bohoc, ó bulauan, ó magña perlas, ó magña gubing ó samnong mahalaga,

10 Condi can magña marhay na guibo, siring sa magcacanigó sa magña babae na naglilingcod sa cabanalan.

11 An babae macanood na day magguirong sa gabos na pagcuyog.

12 Háros ta day aco macacatogot sa babae na magtocdó, ni maggamit nin capangyarihan manogñod sa lalaqui ó sa tauo, condi na omodong.

13 Háros ta si Adam an naenot na linalang, dagñan pacatapus si Eva;

14 Si Adam day nadayáan, condi si babae, na pagcasadola, nacaguinibo siya nin calapasan:

15 Alagad macacaligtas siya sa pagpagñaqui, con magdadanaay dian sa pagtubod asin sa pagcamoot asin cabanalan, sa pagcamayocod ó cabinian.

CAPÍTULO III.

1 An tataramon na mayong liban: Con an saró nagmamauot nin obispado, marhay na guibo an minamauot.

2 Maninigó, nangayod, na an obispo day mayó siya nin canauayan, agom nin sarong babae, mahigñoahon, mayocod, sangcap, parapaquisomaró, magcacanigó sa pagtocdó;

3 Bacong mamomóton sa arac, bacóng parapaquiual, bacong maaarón can magña dustang paquinabang, condi mayocod, bacong maquiribocon, day mayó nin paquilabot sa caimotan.

4 Na pagñatamanon nin marhay an saiyang harong, napacuyugon an saiyang magña áquí sa bilog na cabinian.

5 (Háros ta an day mayó tatao na magñataman sa saiyang harong, ¿ paáno an pagñataman can Iglesia nin Dios?)

6 Bacong siring sa sarong bágong magbaclé, háros ta con mananagsag siya day maholog sa paghocom nín diablo.

7 Maninigó man na magcaigua nin marhay na pagpatotoo sa magña ibang tauo, tagñaning day maholog sa camodahan asin sa siod nin diablo.

8 An magña diáconos siring man sana maninigó na magña matubís, bacong magña mapasaluib, bacong magña dayopot sa dacol na arac, bacong magña mamomóton sa magña dustang paquinabang ;

9 Na rimposon an misterio ó saboton an misterio nin pagtubod sa malinig na honáhoná.

10 Asin ining magña ini man anan na pagñagbalóon gnóna ; asin siring caiyan magñataman, con бага anan na mayó nin casálan.

11 An magña babae siring man sana, magña mabini, bacong magña parapacaraot, magña mayocod, magña maimbod sa anoman.

12 An magña diáconos maguing magña agom nin sarong babae, na pagñatamanon nin marhay an saindang magña áquí asin an saindang magña harong.

13 Huli ta si magña marhay an pagñagñataman naquiquinabang sa sainda man sana nin marhay na camugtacan, asin dacol na panarig sa pagtubod na yaon dian qui Cristo Jesús.

14 Iní isinusurat co saymo sa paglaom na macacadian aco nin madalé sa saymo :

15 Asin con day maguing sa madalé, tagñaning macatalastas ca con бага paáno an maninigó sa saymo sa paquiolay dian sa harong nin Dios, na iyo an Iglesia nin buhay na Dios, harigue asin simasarigan sa catotoohan.

16 Asin day mayó nin capanuhayan, daculá nangayod an misterio nin pagcaherac : An Dios ipinahayag sa laman ; pinatotoohan sa Espiritu ; naquita nin si magña ángeles ; ipinaghulit sa magña Gentiles ; tinubod siya sa quinában ; inacó siya sa camurauayan.

CAPÍTULO IV.

1 Alagad an Espiritu nagsasabi sa hayag, na sa magña madatong na panahon an magña nagcacapirá magñagtatarali-

cod sa pagtubod, ta magñaghihinaniog sa magña espíritus nin pagcaribong asin sa pagtotoedó na sa magña demonios;

2 Na sa pagsaguin-saguing magtatararam nin caputican, na nadidicloman an paghonáhoná.

3 Na ipagpapatanid an pagagom, asin magboboroot na day magcaracan can magña cacanon na linalang nin Dios tagñaning sa pagguibo nin biyayá ó sa pagpasalamat magcaquirinabang caiyan an magña nagñagtutubod, asin si magña nagpacamidbid nin catotoohan.

4 Huli ta an gabos na linalang nin Dios anan na marhay, asin day mayó nin anoman na sucat ipagsicual, na guibohon iyan magtao nin pagpasalamat:

5 Huli ta dahil sa tataramon nin Dios asin dahil sa pamíbi pinacangmahal.

6 Con ini ipagpahayag mo sa magña tugang, maguigui icang marhay na may catongdan ni Jesucristo, nabuhay sa magña tataramon nin pagtubod asin nin marhay na pagtoedó ó doctrina, na iyan naabot mo.

7 Alagad an magña fabulas ó osipon na daing halaga asin sa cadaánan sicualan, asin magpatood ca manogñod sa pagcaherac ó sa cabanalan.

8 Huli ta an pagpatood nin hauac manogñod sa cadiquit an paquinabang; alagad an pagcaherac ó cabanalan manogñod sa gabos macacapaquinabang, háros ta igua nin capanugaan sa buhay na íni, asin sa madatong.

9 Day mayó nin liban ining tataramon na ini, asin maninigó na acóon nin cagabsan.

10 Na huli caiyan nagñagpapagalpa cami asin nagtitíos cami nin magña casopganan, huli ta naghahalat cami sa nabubuhay na Dios, na siya iyo an Paraligtas nin gabos na magña tauo, orogpang gayo nin magña nagtutubod.

11 Ini ipagboot mo asin ipagtoedó mo.

12 Day nin siysay man na magbasangbasang can saymong pagcaquí; alagad magui cang padara nin magña macuyog ó nagtutubod dian sa tataramon, sa paquigolay-olay, sa pagcaherac, sa espíritu, sa pagtubod, sa calinigang.

13 Con day pa aco macacadian, guiboha an pagbasa, an paghatol, an pagtocdó.

14 Day mo sucat pabayáan an balaog na yaon sa saymo, na itinao saymo huli sa paghulá na dinoonan nin magña camot nin presbiterio ó nin pagcapadí.

15 Horophoropa an magña bagay na ini; pomanogñod ca dian sa magña bagay na iyan; tagñaning an saymong pa-quinabang mahayag sa gabos.

16 Maghigñat ca sa saymo man sana asin sa pagtocdó; magdanay ca dian caiyan; háros ta con guibohon mo nanga-yod ini, sa saymo man sana macacaligtas ca asin sa magña maghihinaniog sa saymo.

CAPÍTULO V.

1 Day ca magsagué sa magugurang, condi hatolan mo siya siring sa Amá: sa magña orog ca áquí pa, siring sa magña tugang;

2 Sa magña magugurang na magña babae siring sa magña iná; sa magña sadagñoton pang daraga, siring sa magña tugang, sa bilog na cabinían.

3 Galagñan mo an magña babaeng bálo na sa catotoohan anan na sinda magña bálo.

4 Alagad con an sarong babaeng bálo igua baga siya nin magña áquí, ó magña macoguilay na lalaquí, magñagádal gñónang enot nin pagñataman sa saindang harong sa cabanalan, asin magbalos sa saindang magña magurang ó magña caganác: huli ta iyan iyo an mabansay asin macacaogma sa atubang nin Dios.

5 Gñunian, itong sa catotoohan balong babae siya asin nagsasaró-saró, naghahalat sa Dios, asin mahigos sa magña paggñayó-gñayo asin magña pamíbi sa banguí asin sa aldao.

6 Alagad an nabubuhay sa magña casigñauan, nabubuhay pa alagad gadana.

7 Pagsaysayan nangayod an magña bagay na ini, tagñaning maguing mayó nin casaguéan.

8 Asin con an saró mayó nin paghigñat can magña sadirí

niya, asin orog na can magña nasa sa harong niya, nagpaina siya can pagtubod, asin orog ca raot sa sarong day nin pagtubod.

9 An babaeng bálo pamugtacon sa mapalaen na camugtacan, day magculang sa edad na anom na polong taón, na naging agom siya nin saró sanang laláqui.

10 Na magcaigua nin pagpatotoo sa magña marhay na guibo; con nagataman nin magña áqui; con nagguibo nin pagpasacat ó paquisomaró; con бага nacahugas can magña bitis nin magña santos; con бага nacasorog sa magña nagmondó; con nagdagos sa gabos na marhay na guibo.

11 Alagad an magña babaeng bálo na orog pa ca magña áquí day mo pagacóon: háros ta pacatapús nin pagparalapas tumang qui Cristo, boot na magpaaragom.

12 Magña sinisilotan na, huli ta linapas si enot na pagtubod.

13 Asin nagpapatood pa man sa magña cahogacan, sa pagboborobalio ó horohaliao sa caharong-harogñan; asin bacó sanang magña hogacon, condi man magña tabilon asin magña maongmanon, na nagtataram caitong day maninigó.

14 Boot co nangayod, na an magña babaeng áquí pa magcaaragom, magñagaraqui, magñataman can harong; na day magtao nin anoman na maguing dahelan sa caiual na macapagtaram nin maraot.

15 Háros ta an magña nagcacápira nagpanalicod-na sa hudian ni Satanás.

16 Con an sarong lalaqui na may pagtubod ó sarong babae na igua nin pagtubod igua nin magña babaeng bálo, atamanon iyan, asin day magabatan an Iglesia; tagñaning magcaigua caitong maninigó manogñod sa magña sa catotoohan tunay na bálo.

17 An magña magugurang na magñataman nin marhay, anan ibilang na magcacanigóng galagñan nin macurí; orog pang gayo si magña nagpapagal sa paghulit asin sa pagtocdó.

18 Huli ta an casuratan nagsasabi: Day mo pag gacodan an gñosó can baca na nagtotolsac; asin: Magcacanigó nangayod an nagpapagal ó paraaldao can saiyang tangdan.

19 Tumang sa magugurang day ca magacó nin abla ó sombong condi na caiba an dua ó tolong sacsi.

20 An magña magcacasalá saguëon mo sinda sa atubang nin gabos, tagñaning si magña iba man magcataracot sinda.

21 Hinohorot co sa saymo sa atubangñan nin Dios asin ni Jesucristo Cagurangnan patin sa atubang nin saiyang magña piniling ángeles, na otobon mo ining magña bagay na ini na day macapacaraot sa quiysay paman, na day ca gomibo nin anoman na omaboyon ca sa sarong parte ó cabtang.

22 Day ca magbihao sa padalé can magña camot sa quiysay pa man, ni magpaolaquit ca can magña sa ibang casálan : magdanay ca sa calinigan.

23 Day ca mag-inom magpoon gñunian nin tubig, condí gomamit ca nin cadiquit can arac dahelan can estómago ó tulac, asin can saymong danay na magña cahelagñan.

24 An magña casálan nin nagcacapirang magña tauo, bágo na domatá sinda sa paghocom, anan na magña mahahayag ; alagad sa magña iba masonod sa huri ninda gñapit.

25 Siring man sana an magña marhay na guibo mahahayag na enot gñóna ; asin si magña sa ibang bagay ó magña guibong maraot, day magcataragó.

CAPÍTULO VI.

1 An gabos na magña nasasacop sa caoripnan ibilang an saindang magña cagurangnan siring sa magña magcacánigó nin gabos na cagalagñan, tagñaning day mapaglanghadan an gñaran nin Cagurangnan asin an pagtocdó ó an doctrina.

2 Asin itong igua nin magña cagurangnan na igua nin pagtubod, day pagbasang basagñon, huli ta magña tugang ; condí na paglingcodan sinda nin orog carahay, huli ta anan na iguang pagtubod asin magña namomótan, asin magña calabot sa paquinabang. Iní itocdó mo asin ipaghatol mo.

3 Con an saró magtocdó nin ibang bagay, asin day mayó casonó sa magña macacaumay na tataramon nin Cagurangnan tang Jesucristo, asin sa pagtocdó na iyo itong sonó sa cabanalan ;

4 Iyan mapaabhao, day tatao nin anoman, asin narurugñao dapit sa magña bagay asin magña caribocan sa magña pagta-

taram, na dian caiyan minaguican an magña caurihan, pasuruhay, magña pagrarauay, magña pagsahot-sahot,

5 Magña pasuruhay nin magña tauo na magña marigsoc an pagisip asin day nacacamidbid ó nahaléan nin catotoóhan, na ibinibilang an cabanalan sa capaaracan: humarayó ca sa magña siring caiyan.

6 Alagad daculang capaaracan an cabanalan na igua nin caogmahan.

7 Háros ta day mayó camí nagdará nin anoman sa quinában na ini, asin day mayó nin duadua day nin anoman coming macúcuca.

8 Cayá na, tongcol igua nin ipagbubuhay asin sucat na icasayucob ni amo, maogma ó papagcánigoón ni amo iyan.

9 Háros ta si magña boot na magcayaman, nahoholog sa sugot asin sa siod, asin sa dacol na magña rugñao na caurihan asin macacaraot, na nacacapalobog ó nacacapairarom sa magña tauo sa pagcalagalag asin pagcagadan.

10 Háros ta an pagcamoot sa pirac iyo an gamot nin gabos na magña carátan: na iyan sa pagcaará nin magña nagcaca-pira, nagcaralagalag sa dalan nin pagtubod, asin pinanlagbas nin dacol na magña colog.

11 Alagad ica, oh tauo nin Dios, dumulag ca sa magña bagay na ini, asin sonodon mo an catanosan, an cabanalan, an pagtubod, an pagcamoot, an pacatios, an cahoyóan.

12 Lomaban ca nin marhay na paquiglaban sa pagtubod, gauágauá an buhay na day nin casagcoran, na dian caiyan siring man sana inapod ca, pacapagguibo nin marhay na paglingcod sa atubang nin dacol na magña sacsi.

13 Pinagbobótan taca sa atubang nin Dios na nagtatao nin buhay sa gabos na magña bagay, asin ni Jesucristo, na nagpatotoo can marhay na paglingcod sa atubang ni Poncio Pilato.

14 Na otobon mo an togon ó pagboot na day mayó nin digtá day mayó man nin canauayan, sagcod sa pagdatong nin Cagurangnan tang Jesucristo:

15 Na iyan sa capanahonan niya ipapahayag nin si Mapaladon asin iyo sanang Macacamhan sa gabos. Hadé nin magña hadé, patin Cagurangnan nin magña Cagurangnan;

16 Sia sana an day mayó nin cagadanon, na nagoontoc sa ilao ó liuanag na day matotorohoc; na sa saiya day mayó nin saró man sa magña tauo na nacaquita ni macacaquita: na sa saiya mapanogñod logod an cagalagñan asin an capangyarihan na daing tapus. Auot pa.

17 An magña mayaman can panahon na ini pagboótan mo na day magpalalangcao, day man ibugtac an paglaom dian sa pagduadua sa magña cayamanan, condí dian sa buhay na Dios, na naguauaras sa satuyá can gabos na magña bagay sa macuri ca dacol na sucacat niatong caogmahan:

18 Na gomibo nin carahayan, na maguing magña mayaman sa magña marhay na guibo, magña parabiyayá ó magña maugayon, na sa madalé maguaras sinda;

19 Na magrimpos sa sainda man sana nin marhay na sasarigan ó poónan manogñod sa madatong, na sucacat gauagauon an buhay na daing catapusan.

20 Oh Timoteo, otoba an ipinaniualá sa saymo, na licayan an magña basang sanang paghuhulit can magña bagay na hamac, asin an magña paquigcatanosan sa day mayong catotoohan na gñinagñaranan na cadonogñan:

21 Na iyan sa pagdayaday nin magña nagcacapira, nagcaralagalag sa dalan nin pagtubod. Macamtan mo logod an biyayá. Auot pa.

AN ICADUANG SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
QUI
TIMOTEO.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, na apóstol ni Jesucristo huli sa cabótan nin Dios, siring sa capanugáan nin buhay na yaon dian qui Cristo Jesús,

2 Sa qui Timoteo, na namomótan na áquí: An biyayá, an pagcaherac, patin an catoninogñan nin Dios na Amá patin ni Jesucristo Cagurangnan niato.

3 Nagpapasalamat aco sa Dios, na sa saiya naglilingcod aco magpoon sa sacuyang magña camaguragñan sa malinig na pagisip, na day mayó nin pagyotong nacacaguiromdom aco sa saymo sa sacuyang magña pamibí sa bangui patin sa aldao;

4 Na nagmamauot acong mahiling táca, sa pagguiromdom co can saymong magña luhá, tagñaning mapanó nin caogmahan;

5 Na daradarahon sa pagguiromdom an pagtubod na bacing sa pagmalémalé na yaon sa saymo, na iyan naontoc na gñoná sa saymong guilayon na si Loida, asin sa saymong iná na si Eunice; asin nanunubod aco na sa saymo man.

6 Nin huli caiyan hinahatolan taca na paguimatahon mo an balaog nin Dios, na yaon sa saymo huli can pagbugtacan nin si sacuyang magña camot.

7 Háros ta day quita tinauan nin Dios can espíritu nin pagcatacot, condí can espíritu nin carígonan, asin nin pagcamoot, patin nin pagcamayocod.

8 Cayá day ca masopog can pagpatotoo sa Cagurangnan niato, minsan sa sacuyá, na nabibilangó niya; atá gñani maquidomamay ca sa magña capagalan can evangelio siring sa cabagsican nin Dios,

9 Na nagligtas sa satuyá asin nagapod sa pagapod na banal, bacong siring sa satuyang magña gauégaué, condi siring sa pagmauot niya asin biyayá, na iyan iuinaras sa satuyá dian qui Cristo Jesús caidiong enot sa magña panahon nin magña panahon,

10 Alagad gñunian ipinahayag huli can pagdatong nin satuyang Paraligtas na si Jesucristo, na siya pinará an cagadanan, asin quinua ó dinará sa caluanagan an buhay asin an day na pagcamagagadan huli nin si evangelio;

11 Na dapit caiyan ibinugtac acong maghuhulit, asin apóstol, patin magtotoodó sa magña Gentiles.

12 Nin huli caiyan siring man sana magtitios aco caiyan: alagad day aco nasosopog; háros ta natatalastas co con siysay an tinubod co, asin naniniualá aco na macacamhan sa pagrimpos can sacuyang ualat ó andam manogñod sa aldao na idto.

13 Rimposa ãn pagcamugtac ó paarogan nin magña macacaomay na tataramon na sa sacuyá nahinaniog mo, dian sa pagtubod asin pagcamoot na yaon dian qui Cristo Jesús.

14 Higñatan mo an marhay na rimpos huli can Espiritu Santo na nagoontoc sa satuyá.

15 Na talastas mona iní, na naging magña tumang sa sacuyá si gabos na magña taga Asia, na sa sainda iyo si Figello patin si Hermógenes.

16 Tauan logod nin Cagurangnan nin pagcaherac an harong ni Onesiforo; na sa parati nagragña sa sacuyá, asin day nasopog can sacuyang gacod:

17 Condi caidto nin si duduman siya sa Roma, hinanap aco nin maigot, patin nácuá aco.

18 Tauan logod siya nin Cagurangnan na magcamit nin pagcaherac sa harani nin Cagurangnan sa aldao na ito. Asin con guráno si pagtabang sa samuyá duman sa Efeso, ica nacacaaram nin orog ca rahay.

CAPÍTULO II.

1 Cayá ica, áquí co, magpacarigon ca dian sa biyayá na yaon qui Cristo Jesús.

2 Asin itong nadagñog mo sa sacuyá sa tagñà nin dacol na magña sacsi, iyan an ipagtogon mo sa magña tauo na igua nin pagtubod na mani magña sabot sinda sa pagtocdó man sa magña iba.

3 Ica nangayod, tiosa an magña capagalan siring sa maimbod na soldado ni Jesucristo.

4 Day mayó nin siysay man na naglilingcod sa pagcasoldado na malingling can magña bagay nin pagcabuhay; tagñaning macapasonó caito na nageua sa saiya na maguing soldado.

5 Asin minsan paman itong naquiquipaglaban day siya macocoronahan con day maquipaglaban nin maninigó.

6 An paralaté ó paraoma, gñaning maquinabang siya nin magña bugña, caipuhan na magpagal gñona sa pagguibo.

7 Horop-horopa iyan sinasabi co; asin an Cagurangnan tauan ca logod nin pacatalastas sa anoman gabos.

8 Guiromdoma na si Jesucristo, na siya guican sa capagaraquian ni David, nabuhay liuat sa tagñá nin si magña gadana siring sa sacuyang evangelio;

9 Na dian nagtitios aco nin capagalan, sagcod magña pagcabilangó na siring baga sa paraguibo nin maraot; alagad an tataramon nin Dios day nabibilangó.

10 Cayá, an gabos na iyan tinitios co sa pagcamoot sa magña pinili, tagñaning sinda man macapagcamit nin cabuhayan na yaon dian qui Cristo Jesús sagcod can camurauayan na daing catapusan.

11 Tataramon na mayong liban: Na con baga gadan quita sa caibahan niya, mabubuhay man quita sa caibahan niya:

12 Con nagtíos quita, macapangyari man quita sa caibahan niya: con magpaina quita, siya man papaindahan man quita ó sasayumahan man quita:

13 Con maguiguing magña day quita nin pag-guiromdom, siya magdadana na maimbod ó day nin casudián: day macacasayuma sa saiya man sana.

14 Páguiromdoma sinda caini, na suhayon sa atubang nin Cagurangnan na day magiriual sa magña tataramon, na iyan sa anopaman mayó nin papaquinabagñon, condi gñani nacacabalising sa magña naghihinaniog.

15 Paghigñoa nin maigot na macadatá ca sa Dios na magcacanigó ó papagcanigoon, siring sa paraguibo na day mayó nin sucát na icacasopog ó masopogan, ta guinuguhit nin marhay an tataramon na catotoohan.

16 Alagad lomicay ca sa magña basang asin hamac na magña pagtataram; háros ta magerenot na magpapacadatong sa cararátan.

17 Asin an tataramon ninda macacatolanhoc na siring sa rara ó surip: na sa sainda iyo si Himeneo asin si Fileto;

18 Na nagcaralagalag sa dalan nin catotoohan, na nagsasarabi na an pagcabuhay liuat naguinibo na, asin binabalising an pagtubod nin magña nagcacápira.

19 Alagad an pinasisicaran nin Dios nagdadananay ó day naliliuat, na igua can tandang ini: Namimidbid nin Cagurangnan an magña rogaring niya; asin: homarayó sa carátan gabos idto na magaarang can gñaran ni Cristo.

20 Alagad dian sa sarong harong na daculá, bacó sanang igua nin magña bobog ó basos na bulauan ó pirac, condi man vasong cahoy patin dagá: asin siring man sana an magña iba manogñod sa caomauan, asin an magña iba manogñod sa casopganan.

21 Cayá gñani na, con an saró magpacalinig ó maghugas can magña bagay na íni, maguiguing vaso ó bobog sa caomauan, pinacangmahal asin macacaipuhan sa magña paggagamit nin Cagurangnan, patin ipagaandam manogñod sa gabos na marahay na guibo.

22 Lomicay ca man can magña paginauot na sa sadang na áqui; asin sonoda an catanosan, an pagtubod, an pagcaherac, an catoninogñan, sa caibahan nin si magña nagaarang sa Cagurangnan sa dalisay na pusó.

23 Alagad an magña pasuruhay ó bagay na cacablasan asin mayó nin cadonogñan sicualan, sa pacatalastas na guinigucanan nin magña pagiriual ó cariribocan.

24 Na an oripon nin Cagurangnan day maninigó na maquiribocon, condi na mahoyó manogñod sa gabos, magcacanigó sa pacapagtoedó, matioson;

25 Na sa cahoyóan sagüéon mo an magña nanunuhay: con baga man an Dios tauan sinda nin pacapagsólsól na magpacamidbid can catotoohan,

26 Asin na magpacahubad can gapus nin diablo, na saindang namugtacan sa pagcabihag sa cabótan niya.

CAPÍTULO III.

1 Ini man sucat mong maaraman, na sa magña huring magña aldao madatong an magña panahon na macacahandal:

2 Na magcacaigua nin magña tauo na magña mamomóton sa sainda man sana, magña maimot, magña parapanagsag, magña mapaabaoabao, magña parapacaraot, magña masumbical sa magña caganac, daing magña pagbalos, mayong cabanalan,

3 Mayóng pagcamoot, magña day nin boot, parapacararaot, magña bacong mayoyocod, magña marigñis, magña maoyamon ó mabaldion caitong marhay,

4 Magña parapasaluib, magña mainitón, magña mapaabaoabao, magña mamomóton nin magña casigñauan orog pa qui sa Dios;

5 Na baga iguang pagmalé-malé sa cabanalan, alagad pacapagpaina can capangyarihan caiyan: asin lomicy ca caining magña siring caini.

6 Háros ta sa sainda iyo si magña minaralaog sa magña harong, asin dinadarang magña bihag si magña sadagñoton na magña babae magña panó nin magña casálan, magña dara sa manlaenlaen na magña maraot na horot nin hauac;

7 Na sa guiraray nagñagaadal, asin day sagcod magpapacatapus sa pacaabot sa pacamidbid sa catotoohan.

8 Asin siring baga can si Jannes asin si Jainbres nagpanumang qui Moisés, siring man ining magña ini minatumang sa catotoohan; magña tauong marigsoc an pagisip, magña day pinapagcanigó dapit sa pagtubod.

9 Alagad day sinda macacadaog ó macacapangyari; huli ta si saindang pagcaday nin boot mahahayag sa gabos, siring man nangyari sa sainda.

10 Alagad ica natalastasan mo si sacuyang doctrina ó pagtoctó, pagadal, caisipan, pagtubod, cahalabáan nin boot, pagcaherac, pacatios,

11 Magña casaquitan, magña pagmondó, na iyan an nangyari sa sacuyá duman sa Antioquia, duman sa Iconio, duman sa Listra, con magña anong pasaquit ó iyan an magña pasaquit na tinios co; asin sa gabos na iyan ilinigtas aco nin Cagurangnan.

12 Asin man an gabos na magña boot mabuhay sa cabanalan dian qui Cristo Jesús, magtitios nin pasaquit.

13 Alagad an magña maraot na magña tauo asin an magña madayá, mapapaduman sinda paghalé sa maraot pasiring sa orog caraot ó magoorog sa carátan, ta nagdadayá asin bágo dinadayáan man.

14 Alagad magpadagos ca dian sa nanódan mo asin nacasadol sa saymo, na naaraman mo con siysay an nanódan mo:

15 Asin na magpoon sa pagcasadit na áquí mo nacasabot ca can magña mahal na Surat, na iyan macacapadonoug sa saymo manogñod sa carahayan huli can pagtubod na dian qui Cristo Jesús.

16 An bilog na Casuratan anan na pasabong nin Dios asin caipuhan sa pagtoctó, sa pagsiasat nin catanosan, sa pagsagüé, sa pagpamugtac sa catanosan,

17 Tagñaning an tauo nin Dios maguing mahusay ó sangcap, sa gabos nacaadal nin marhay manogñod sa gabos na marhay na guibo.

CAPÍTULO IV.

1 Minamauot co nangayod sa atubagñan nin Dios, asin nin Cagurangnan na si Jesucristo, na maghohocom sa magña buhay pa asin sa magña gadana sa saiyang pagpahayag asin sa saiyang cahadéan,

2 Na ipaghulit mo an tataramon; na paguiromdomon mo na day pa an panahon asin bacong sa capanahonan; suhayon

mo nin catanosan, asin sagüéon mo, hatolan mo sa bilog na pacaños asin pagtotodó.

3 Háros ta madatong an panahon con day na macacaños can macacaomay na pagtodó; condí, na con maghihimoyaut na maghinaniog, magcacatarambac an magña maestros ó magtotodó siring sa saindang magña paghorot na maraot,

4 Asin ípaghaharayó sa catotoohan an pacadagñog, asin na magbabaralic sa magña fábulas ó togdas na magña osipon.

5 Alagad ica maghigñat ca ó magpuca ca sa gabos, tíson mo an magña camondóan, guibohon mo an gaué na sa pagcaparahulit can evangelio, otoba an saymong catongdan.

6 Huli ta aco harani-na na ipagatang, asin an panahon nin sacuyang paghalé haranina.

7 Guinibo co an paquipagial na marhay, natapus cona si sacuyang catongdan, rinimpos ó inotob co an pagtubod.

8 Huli sa magña iba pang bagay, naaandam sa sacuyá an corona nin catanosan, na iyan itátao sa sacuyá nin Cagurangnan, Juez ó Hocom na matanos, sa aldao na idto; asin bacó sanang sa sacuyá, condí man sa gabos na namomoot can pagdatong niya.

9 Maghigñoa cang pomadigdi nin madalé sa sacuyá.

10 Háros ta si Demas pinabayáan aco, ta namomoot can panahon na ini, asin napaduman siya sa Tesalónica; si Crescente sa Galacia; si Tito sa Dalmacia.

11 Si Lucas sanang saró an uya sa sacuyá. Cuáa si Marcos, asin darhon mo siya sa caibahan mo; huli ta nacacaipuhan co manogñod sa catongdan.

12 Si Tychico isinobol co sa Efeso.

13 Darahon mo, con domigdi ca, si capote na naualat co duman sa Troas sa harong ni Carpo: asin si magña libros, orog nang gayo si magña pergaminos.*

14 Si Alejandro na panday sa lansang (calderero) guinibohan aco nin dacol na magña carátan: tatauan siya nin Cagurangnan nin magcacanigó sa saiyang magña guibo.

* Pergamino-Anit na baga papel na pinagsusuratan caidto.

15 Maglicay ca man sa saiya ; na sa labilabi timinumang' ó sominuhay sa samuyang magña tataramon.

16 Sa sacuyang enot na pagñalasag day mayó nin saró man lamang na tominabang sa sacuyá, condí pinanbayáan aco nin gabos : day logod ipanogñod na casálan sa sainda.

17 Alagad an Cagurangnan tinabagñan aco, asin pina-carigon aco tagñaning huli sa sacó maotob an paghulit, asin an gabos na magña Gentiles magñaghinaniog : patin nacalig-tas aco sa gñosó nin si León.

18 Asin an Cagurangnan ililicay aco sa gabos na guibong maraot, asin itatagama aco sa saiyang cahadéan sa lagñit : na sa saiya mapanogñod an camurauayan sa magña panahon nin magña panahon. Auot pa.

19 Tauan mo nin galang si Prisca asin si Aquila, patin an harong ni Onesíforo.

20 Si Erasto naualat sa Corinto ; asin si Trófimo binayáan co sa Mileto naghehelang.

21 Maghigñoa cang pomadigdi na day pa an tiglipotan ó invierno. Si Eubulo minataong cagalagñan sa saymo, asin si Pudente, asin si Lino, asin si Cláudia, patin an gabos na magña catugagñan.

22 An Cagurangnan na si Jesucristo mani caibahan nin saymong espiritu. Macamtan logod nindo an biyayá. Auot pa.

AN SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
QUI
T I T O.

CAPÍTULO I.

1 Si Pablo, na oripon nin Dios, asin apóstol ni Jesucristo, siring sa pagtubod nin si magña pinili nin Dios, asin sa pacamidbid nin catotoohan na siring sa socol nin cabanalan,

2 Manognod sa paglaom can buhay na mayong catapusan, na iyan an Dios, na day macacapagputic, itinugá caidiong enot sa magña panahon nin magña panahon,

3 Asin ipinahayag sa magña capanahonan niya si saiyang tataramon huli can paghulit, na ipinaniualá sa sacuyá sa pagboot nin satuyang Paraligtas na Dios:

4 Sa qui Tito totoong áquí dian sa cabilogan nin pagtubod: An biyayá, pagcaherac, asin catoninognan nin Dios Amá, asin nin Cagurangnan na Jesucristo satuyang Paraligtas.

5 Nin huli can dahelan na ini iuinalat taca duman sa Creta, tagñaning sagüéon mo si nagguculang ó irahayon mo itong culang, asin bugtacan mo nin magña magugurang sa magña villas ó caomahan, siring sa ipinagboot co sa saymo.

6 Itong maguing mayó nin casálan, agom nin sarong babac, na igua nin magña áquí na magña maimbod ó iguang pagtubod na magña day nasosombong sa pagpasuruhay, ó magña masumbical.

7 Háros ta maninigó na an Obispo day mayó nin casálan, siring sa parauaras ó pinananarigan nin Dios; bacong masum-

bical, bacong maangoton, bacong mamomóton nin arac, bacong parabonó, bacong maaráon sa magña masiuauang paquinabang ó tobó;

8 Condi parapasacat ó parapaquisomaró, mamomóton caítong marhay, mayocod, matanos, banal, tataong magpogol;

9 Paratubos can day nin liban na tataramon na iyo itong sonó sa doctrina ó pagtocdó: tagñani man na macapagsadol sa macacaomay na pagtocdó, asin macapatubod sa magña magñagsusuhay.

10 Huli ta igua pa nin dacol na magña mapanuhay, magña parataram nin magña hamac na bagay, asin magña madadayá sa magña calag, orog pang gayo si magña sa pagturi,

11 Na iyan magña iyan sucat na tacopan ó pooton an gñosó: na linalaglag an magña bilog na magña harong; na nagtotocdó caítong day maninigó, huli sa masiuauang paquinabang.

12 Nagsabi si saró sa sainda, tunay ó sadiring profeta ninda: An magña Cretenses, guiraray magña puticon, magña maraot na hayupan, magña tulác ó guinhauang hogacon.

13 Ining pagpatotoong ini ay totoo: Cayá, sagúeón mo sinda nin macuri, tagñaning maguing magña maomayan can pagtubod,

14 Na day magñataman can magña togdas na osipon na sa judío, asin sa magña pagboot nin magña tauo na minabulag sa catotoohan.

15 Asin gabos na magña bagay anan magña malinig sa magña matubis; alagad sa magña maramog asin magña day nin pagtubod day mayó nin anoman na malinig: condi an saindang calag asin paghonáhoná naggacaramogan.

16 Nagñag-gagaué sinda sa pacamidbid sa Dios; alagad sa magña guibo pinapaindahan ninda iyan, huli ta magña macacabaldi asin magña masumbical, day magña pinapagcanigó sa gabos na guibong marhay.

CAPÍTULO II.

1 Alagad ica, magtaram ca caítong maninigó sa macacaomay na pagtocdó ó doctrina:

2 Na an magña magugurang na lalaqui magpacamayocod, magña mahusay, magña mapagpogol can boot ó matios, magña marhay sa pagtubod, sa pagcaherac, sa pacatios.

3 An magña magurang na babae, siring man sana, magñagpaláen sa pagcamugtac na banal; bacong magña parapacaraot, bacong magña dolot sa dacol na arác, magña magtotocdo sa cabanalan:

4 Na magtocdo sa magña aquí pang babae na magpacamayocod ó magña matios, na mamoot sa saindang magña agom na lalaqui, na mamoot sa saindang magña aquí,

5 Na magpacapogol, magña mabiní, na pagñatamanon an harong, magña marhay, magña nagcucuyog sa saindang magña agom na lalaquí; huli ta an tataramon nin Dios day paglanghadan.

6 Sadolon mo siring man sana an magña aqing lalaquí ó barobata na magpacamayocod;

7 Na magpahayag ca sa anoman na bagay siring sa padara sa magña marhay na guibo; sa pagtotocdo magpahiling nin catanosan asin cahusayan ó catagoman,

8 Tataramon na macacaomay asin day nin masasagüé; na an caiual masopog logod, na day mayó nin anoman na maraot na masabi sa saindo.

9 Hatolan mo an magña oripon na magñagcuyog sa saindang magña Cagurangnan ó pinopoon, na magñagpasonó sa gabos na bagay, bacong magña masinimbag;

10 Na day magdayá, condi ó atá gñani na magpahayag nin gabos na marhay na pagotob, tagñaning samnohan sa gabos na bagay an doctrina nin satuyang Paraligtas na Dios.

11 Huli ta an biyayá nin Dios na iguang darang pagligtas sa magña tauo gabos ó macacaágao sa magña tauo gabos, ipinahayag,

12 Na tinotocdoan quita na; con magpahayá quita sa carátan asin can magña paghorot na sa quinaban, mabubuhay quita sa panahon na ini, mayocod, asin matanos asin banal nangayod,

13 Na maghahalat caitong paglaom na mapalad, asin can capahayagan na mamurauayon nin daculaón na Dios asin Paraligtas niatong si Jesucristo,

14 Na iminatang siya sa saiya man sana huli sa satuyá sa pagtubos sa satuyá sa gabos na carátan, asin sa pacalinig manogñod sa saiya nin sarong banuáan na sadiri, mahigñat sa magña marhay na guibo.

15 Ini ipagtaram mo asin ipaghatol mo patin ipagsagué mo sa bilog na capangyarihan. Day nin siysay man na magpahamac ó magbasangbasang sa saymo.

CAPÍTULO III.

1 Hatolan mo sinda na cumuyog sa magña principes asin magña potestades, na magñagsonod, na magña andam na madalé sa gabos na marhay na guibo.

2 Na sa quiysay paman day maghalé nin dagñog, na bacong magña maquiualon, condi magña malinig ó maboot na ipagpahayag an gabos na cahoyóan mapanogñod sa gabos na magña tauo.

3 Háros ta quita man nagui quitang magña cablas can sarong panahon, magña masumbical, magña nalagalag, ta naglilingcod sa paghorot nin hauac asin sa magña sigñao na manlaen-laen, na nabubuhay sa pagcacasalá asin pagcaará, magña maoyamon, ta nacooyam ó nababaldi an magña iba sa magña ibang magcasi.

4 Alagad nin si ipinahayag si carahayan nin Dios na satuyang Paraligtas, patin si saiyang pagcamoot sa magña tauo,

5 Bacong huli sa magña guibo na sa catanosan na guinibo niato, condi huli sa pagcaherac niya ilinigtas quita, huli can paghugas nin cabuhayan liuat, patin nin pagcabágo nin Espiritu Santo;

6 Na iyan pinabolos sa satuyá nin labi cadacol huli qui Jesucristo na satuyang Paraligtas,

7 Tagñaning, pacapapagcanigoa huli can saiyang biyayá, maguinibo quitang magña parapanonod siring sa paglaom can buhay na daing catapusan.

8 Day mayong liban na tataramon, asin ining magña bagay na ini boot cong tubudon mo tagñaning an magña nagtutubod sa Dios magñaghigñoang magñataman sa magña marhay na

guibo. Ining magña bagay na ini anan na magña marhay asin mapapaquinabagñan nin magña tauo.

9 Alagad an magña caribocan ó pasuhay na magña cablas asin magña pagsosog nin pagcasorosoronod nin guinicanan, asin magña pagpasuruhay, asin magña pasirimbagan dapit can ley ó catogonan, maglicay ca; huli ta anan na mayó nin paquinabang asin magña basang sana.

10 Sayumahan mo an tauong hereje ó lolong (ta nagpapainda can pagtubod), pacatapus can saró asin icaduang cahatolan;

11 Sa pagtubod na an siring ay nababalising, asin nagcacasalá, na sinisilotan nin sadiri man sana niyang paghocom.

12 Con isobol co sa saymo si Artemas, ó si Tychico, maghigñoa cang domigdi sa sacuyá, sa Nicópolis: huli ta dian pinagmarhay cong mag-ontoc sa tiglipotan.

13 Si Zenas paratocdó ó madonong sa ley, asin si Apolos, isobol mo, sa enotan, na tigayonon mo na day sa sainda magculang an anoman.

14 Asin magñagadal ó magpacanood siring man sana an magña mapadapit sa satuyá na magñataman sa magña marhay na magña guibo manogñod sa macacaipuhan na magña paggamit, tagñaning day maguing mayó nin bugña.

15 An gabos na uya nasa sa caibahan co minataong galang sa saymo. Magtao ca nin galang sa magña namomoot sa satuyá dian sa pagtubod. An biyayá macamtan logod nindc gabos. Auot pa.

AN SURAT
NIN
APÓSTOL SAN PABLO
QUI
FILEMON.

IYO SANANG CABTANG.

1 Si Pablo na bihag ni Jesucristo asin an tugang na si Timoteo sa qui Filemon na namomótan, asin cahinuang ni amo;

2 Asin sa namomótan na si Apphia, patin sa qui Archipo, caibahan sa samuyang paglingcod, asin sa Iglesia na yaon sa saymong harong;

3 An biyaya mapa saindo asin an catoninogñan nin Dios na satuyang Amá, patin nin Cagurangnan na si Jesucristo.

4 Nagpapasalamat aco sa sacuyang Dios na nagguiguiromdom sa guiraray sa saymo sa sacuyang magña pagñadié.

5 Na nadagñog co si saymiong pagcaherac, asin pagtubod mo dian qui Jesús na Cagurangnan, asin manogñod sa gabos na magña santos;

6 Tagñaning an paquinabang nin saymiong pagtubod maguing mapangyari, dian sa pagmidbid can gabos na carahayan na yaon dian sa saindo, huli qui Cristo Jesús.

7 Huli ta igua coming daculang caogmahan asin caragñahan can saymiong pagcaherac, na huli sa saymo, oh tugang, nagñag-caorogma si magña boot nin si magña santos.

8 Nin huli caiyan, minsan igua aco nin dacol na pagmauot dian qui Cristo sa pacapadara sa saymo can magcacanigó,

9 Naquiquimaherac aco sa saymo nin orog ca rahay huli sa

pagcamoot, na iyo ini aco, si Pablo na magurang, asin sagcod gñunian bihag ni Jesucristo :

10 Na quiquimaherac aco sa saymo huli can sacuyang áquing si Onésimo, na pinag-ataman co sa sacuyang magña pagcabilangó,

11 Na iyan can sarong panahon naguing day mo napapaquinabagñan, alagad gñunian sa saymo asin sa sacuyá mapapaquinabagñan ;

12 Na siya sinosobol co liuat sa saymo ; cayá ica, acóon mo siya siring sa nasa guinhaua co ó boot co.

13 Boot co cutá nang pogolon siya digdi sa caibahan co, tagñaning sa casalihid mo macapaglingcod sa sacuyá sa magña bilangóan nin evangelio ;

14 Alagad day aco námoot na gomibo nin anoman na mayó an saymon cahatolan, tagñaning an saymong paquinabang day maguing sa pagcacaipo, condi sa sadiring boot.

15 Háros ta minsan huli caiyan biminulag sa saymo sa sarong panahon, tagñaning acoon mo siya guiraray ;

16 Bacó nang siring sa oripon, condi gñani labí pa qui sá oripon, siring sa tugang na namomótan, orogpa nangayod sa sacuyá, alagad orogpang labi sa saymo, dian sa laman asin dian sa Cagurangnan.

17 Cayá na, con ibinibilang mo aco sa caibahan, acóon mo siya siring sa baga aco man sana.

18 Asin con sa tibaad na naparaot ica ó nagcautang sa saymo, bugtacan iyan sa cabilagñan co.

19 Aco si Pablo sinurat co iyan sa sacuyang camot, babayaran co iyan : sa day co pagsabi sa saymo na minsan sa saymo man sana nagcautang ca pa sa sacuyá nin orog calabi.

20 Opó, tugang, magoogma aco sa saymo dian sa Cagurangnan nararagña an sacuyang pusó dian sa Cagurangnan.

21 Sinuratan taca naglalaom aco can saymong pagsonod ó minasarig sa saymong pagcamasonod, na nacacaaram na magguigui bo mo pa gayod nin labi iyan sinasabi co saymo.

22 Asin siring man sana tagamahan mo man aco nin maontocan ; huli ta naglalaom aco na huli can saindong magña pamibí ibinibilang co camo na magña togotan.

---

23 Minataóng galang sa saymo si Epafeas, na sacuyang caibahan sa bilangóan huli qui Cristo Jesús,

24 Si Márcos, si Aristarco, si Demas patin si Lucas, na sacuyang magña cahinúang.

25 An biyayá nin Cagurangnan tang Jesucristo mani caibahan ó macamtan nin saindong espíritu. Auot pa.

AN SURAT
NIN
APOSTOL SAN PABLO
SA MAGÑA
HEBREOS.

CAPÍTULO I.

1 An Dios, pacapagtaram sa dayaday asin sa balaquid na magña paágui can sarong panahon sa magña caganác sa gñosó nin si magña profetas ó manruruquiao.

2 Sa magña huring aldao na ini nagtaram sa satuyá sa gñosó nin si Aquí, na íni guinibong parapanonod nin gabos na bagay, huli caiyan siring man sana linalang an bilog na quinában :

3 Na siya huli ta iyo an banáag nin saiyang camurauayan, asin an ladauan man sana nin si saiyang pagca Dios, asin na binubuhay an gabos na magña bagay can tataramon nin si saiyang cabagsican, pacaguiboha can capatawaran nin si satuyang magña casálan huli sa siya man sana, timinucáo sa totoo nin Capangyarihan duman sa caoroitáasi.

4 Naguinibong labi ca-halangcao sa magña ángeles, nin siring can pacaabot sa pamana nin orog cahalangcao na gñaran qui sa sainda.

5 Huli ta ¿ sa quiysay sa magña ángeles siminabi an Dios sagcod lamang: An sacuyang Aquí iyo ica, gñunian aco ipinagñaquí taca? asin sa liuat: Aco maguiguing Amá niya, asin siya maníni sa sacuyá sacong Aquí?

6 Asin sa liuat, can pagbugtacan can Matúang-áquí dian sa dagá nagsabi: Asin sambahon siya nin gabos na magña ángeles nin Dios.

7 Asin totoo man nangayod dapit can magña ángeles nagsasabi: Itong minaguibo can saiyang magña ángeles na mani magña espíritus, ásin sa magña may catongdan ó pinaniualáan niya na baga laad nin calayo.

8 Alagad sa Aquí: An saymong trono, oh Dios, sa panahon nin panahon; socol nin catanosan an socol nin saymong cahadéan;

9 Namootan mo an catanosan, asin nabaldían mo an carátan; huli caiyan pinahiran ca nin Dios, itong si saymong Dios, can óleo nin caragñahan nin labí pa qui sa saymong magña caibahan.

10 Asin: Ica, oh Cagurangnan, sa capinónan linalang mo an dagá; asin an calagñitan anan na magña lalang nin saymong magña camot:

11 Sinda magcacatarapus, alagad ica magdadanay; asin sinda gabos magpapangurang ó magcacadaráan na siring sa sarong gubing;

12 Asin siring sa sarong gubing papatoson mo sinda ó iyan, asin magcacasarahidan; alagad ica iyo man guiraray, patin an saymong magña taón day mayó magcacatarapus.

13 Tará, ¿sa quiysay sa magña ángeles nagsabi sagcod lamang: Tunucao ca sa totoo co, sagcod na icabugtac co an saymong magña caiual na babatayan nin saymong magña bitis?

14 ¿Bacong an gabos na magña espíritus magña pinaniualáan, magña isinobol na maglingcod manogñod sa magña maguiguing magña parapanonod nin pagcabuhay ó carahayan nin buhay?

CAPÍTULO II.

1 Cayá, caipuhan na sa orog na paghigñat pagñatamanon niato an magña bagay na satuyang nahinaniog, ta gñaning con baga man day quita magcadarasmag.

2 Háros ta con an tataramon na isinabi nin si magña ángeles magdadanay, asin an bilog nacasumbicalan asin capanuhayan nagsacamit can matanos na cabayaran siring sa balos,

3 ¿Paáno an pacadulag niato, con ibilang niato sa cadiquit an sarong cabuhayan na macurí cadaculá? Na iyan pacapag-póonina nin Cagurangnan na ipagbalagñibog, pinatotoohan sagcod niamo caitong magña nagpacadagñog :

4 Na nagpatotoo sa caibahan niinda an Dios, sa magña tandáan asin magña milagros patin manlaenlaen na magña gñagñalasan, asin magña paropaquinabang nin Espiritu Santo siring sa saiyang boot.

5 Huli ta day pinasacop sa magña ángeles an madatong na quinában, na dapit caiyan nagtataram cami.

6 Alagad pinatotoohan nin si saró duman sa sarong lugar, na nagsabi: ¿Ano ó siysay an tauo, ta nacacaguiromdom ca sa saiya? ¿ó an áquí nin tauo, na sinosongcó mo?

7 Ica guinibo mo siya na sadit nin cadiquit sa magña ángeles, quinoronahan mo siya nin camurauayan asin nin camahalan, asin ibinugtac mo siya sa ibabao can magña guinibo nin si saymong magña camot;

8 Si gabos na magña bagay pinacuyog mo sa irarom nin si saiyang magña bitis. Huli ta sa pagcacuyugan sa saiya can gabos na magña bagay, day nin tinadang anoman na day cuyog sa saiya; alagad day pa niato nahihiling na an gabos na magña bagay nacucuyog sa saiya.

9 Alagad naquiquita niato na nacocoronahan nin camurauayan asin camahalan, huli can pagtios nin cagadanan, itong Jesús na guinibong sadit nin cadiquit sa magña ángeles, tagña-ning huli sa biyayá nin Dios mamótan niya an cagadanan huli sa cagabsan.

10 Háros ta magcacanigó na itong huli sa saiya nangyari an gabos na magña bagay, asin huli sa saiya an gabos na magña bagay nagdadanay, na gñapit pagdaraha niya sa camurauayan an balaquid na magña áquí, maguing matapus huli sa magña camondóan sa caglalang can saindang carahayan nin buhay.

11 Háros ta si nagpacangmahal asin si magña pinaçangmahal, anan gabos na guican sa saró: nin huli caiyan day nasosopog na gñaranan ó apodon sindang magña tugang,

12 Na nagsasabi: ipagbalagñibog co sa sacuyang magña

tugang an saymong gñaran, sa tabao nin catiriponan pag-comauon taca.

13 Asin sa liuat: Aco mananarig dian sa saiya. Asin sa liuat. Uya digdi, aco asin an magña áquí na itinao sa sacuyá nin Dios.

14 Cayá gñani na, huli ta si magña áquí nagñagpaquinabang sa laman asin sa dugó, siya man nagpaquinabang nin siring man sana caiyan, sa paglaglag huli can pagcagadan sa igua nin capangyarihan nin cagadanon, na sa casayudan, iyo an diablo,

15 Asin sa pagligtas sa magña huli can pagcatacot sa cagadan nasasacop sa bilog na pagcabuhay sa caoripnan.

16 Háros ta totoo man nangayod day químinua sa magña ángeles, condi sa guinicanan ó capagaraquían ni Abraham químinua.

17 Nin huli caiyan, maninigó na sa gabos mani cabaing sa magña tugang, tagñaning maguing maheheracon asin maimbod na Pontifice sa manogñod sa Dios, sa pagpára can magña casálan nin banuáan.

18 Háros ta huli ta siya man sana nagtios na pinagsugtan, siya mapangyari sa pagsorog sa magña pagsusugtan.

CAPÍTULO III.

1 Cayá, magña tugang na banal, magña maquiquinabang can pagapod na lagñitnon, horop-horopa nindo an Apóstol asin Pontifice nin satuyang guiboguibo, si Cristo Jesús.

2 Na siya macuyog ó maimbod sa caguibo ó nagpamugtac sa saiya, siring man caiyan si Moisés mapadapit sa bilog niyang harong.

3 Háros ta con guráno ca orog cadaculá can camurauayan sa qui Moisés ini ibinilang na magcacanigó, labi nanggayod ca orog cadaculá an camahalan ó canigóan qui sa harong caitong caguibo ó cagtogdoc caiyan.

4 Huli ta an gabos na harong itinugdoc iyan nin saró catauo: alagad an caglalang nin gabos na magña bagay iyo an Dios.

5 Asin si Moisés sa catotohan naging maotob dapit sa

bilog niyang harong, siring sa oripon, sa pagpatotoo caitong ipagsasabi;

6 Alagad si Cristo, siring sa áquí, dapit dian sa saiyang harong; na iyan harong na iyan iyo quita, con бага sagcod sa catapusan rimposon niato an panarig na danay asin an camurauayan nin paglaom.

7 Nin huli caiyan, siring sa olay nin Espiritu Santo: Con magdadagñog ó maghihinaniog como gñunian can saiyang tigñog,

8 Day nindo pagpatagason an saindong magña pusó siring бага sa pagaagñat, gñapit duman sa aldao nin pagsugot duman sa patag,

9 Duman sa pinagtucsuhan sa sacuyá nin si saindong magña caganác; pinagbaraló aco, asin nagcahiriling si sacuyang magña guibo may apat na polong taón.

10 Dahel caivan namondó aco sa capagaraquian na ini, asin nagsabi aco: Sa guiraray nalalagalag sinda sa pusó, asin day nagpacamidbid can sacuyang magña dalan.

11 Cayá, siminumpá aco nangayod sa sacuyang caangotan: Day magpapacalaog sa sacuyang capahigñalóan.

12 Hiligña nindo, magña tugang, na sa quiysay paman sa saindo day logod mangyari an pusong maraot sa day pagtutubod na macaharayó siya sa Dios na buhay:

13 Condi magpaharatol-hatol como man sana an magña iba sa magña cápua aroaldao, mantá na sinasabi Gñunian; tagña-ning day nin saró man sa saindo na tomagas sa dayá nin casálan:

14 Huli ta magña maquiquinabang quita qui Cristo, con бага magdanay nangayod quita na magrimpos ó magotob sagcod sa catapusan can capinónan nin satuyang panarig;

15 Mantá na sinasabi: Con himatéon nindo gñunian an saiyang tigñog, day nindo patagason an saindong magña pusó, siring man sa pagagñat.

16 Háros ta si magña nagcacápira sa magña nagñagharalé sa Egipto sa caibahan ni Moisés, na pacapaghinaniog ninda, nagpanhagñat, minsan gayod bacong si gabos.

17 Alagad sa quiysay naangot sa laog nin apat na polong

taón? ¿Bacong nagui sa magña nagñagcarasalá, na sí magña hauac ninda nagcahorolog duman sa capatagan?

18 ¿Asin sa magña quiysay siminumpá na day magpapacalaog sa saiyang capahigñalóan, condi sa caitong magña day nagñagcuruyog?

19 Asin nabihiling niato na day nagpacalaog dahelan sa day pagtutubod.

CAPÍTULO IV.

1 Matacot nangayod quita, na natatadá pa ó uya pa gñaní an panugá na macalaog sa saiyang capahigñalóan, pomahayag an saró sa saindo na бага nacabulag siya.

2 Huli ta sa satuyá man pinaghulitan quita nin siring sa sainda; condi day naging paquinabang sa sainda si paghinaniog can tataramon sa magña nagñagpacahinaniog caiyan na day nin casalac na pagtubod ó day nin caibahan na pagtubod.

3 Alagad malaog quita sa capahigñalóan quita si magña nagñagtubod, siring sa bagay na isinabi: Siring sa pagca-sumpá co sa sacuyang caangotan, day magpapacalaog sa sacuyang capahigñalóan: minsan gayod magcatarapus-na an magña guibo-guibo poon can capinónan nin quinában.

4 Huli ta sa sarong talagang lugar nagsabi nin siring can icapitong aldao: Asin nagpahigñaló an Dios sa gabos niyang magña guiniguiño sa icapitong aldao.

5 Asin sa liuat digdí: Day magpapacalaog sa sacuyang capahigñalóan.

6 Cayá gñani na, huli ta nagcuculang na an magña nagcacápirá magpapacalaog dian caiyan sa saiya, asin itong sa sainda na enot na ipinag baretá day nagpacalaog dahil sa capanuhayan,

7 Nagsabi sa liuat nin sarong talagang aldao, na an olay sa gñosó ni David: Gñunian, pacalibis nin dacol na panahón; siring sa nasasabi na: Con hinaniogon nindo an saiyang tigñog gñunian, day nindo pagpatagason an saindong magña pusó.

8 Huli ta con si Josué itinao na sa sainda an capahigñalóan, day na ipagtataram pacatapus an ibang nasabing aldao.

9 Cayá natatadá pa nangayod an sarong capahigñalóan manogñod sa banuáan nin Dios.

10 Háros ta itong liminaog sa saiyang capahigñalóan, siya man nagpahigñaló can saiyang magña guiniguibo, nin siring can Dios sa magña paglalang ó guibo guibo niya.

11 Maghigñoa nangayod quita na macalaog duman sa capahigñalóan na ito; na day nin siysay man na sarong maholog sa siring na padara nin pagpanuhay ó casumbicalan.

12 Huli ta an tataramon nin Dios buhay asin mapangyari, asin orogpa ca madinolot ó mañalalay qui sa gabos na espada na dua an tarom: asin na nacacaabot sagcod na mabáac an calag, asin sagcod pa can espíritu, asin can magña pinagsocmolán, asin can magña hotoc, asin nacacamidbid can magña caisipan asin can magña pagmauot nin pusó.

13 Asin day mayó nin bagay na linalang na day nahahayag sa atubangñan niya, condi gñani na an gabos na magña bagay anan na magña orocas ó hubá asin magña búcas sa magña matá caito na sa saiya magtatao quita nin cahusayan ó cabilagñan.

14 Cayá gñani, huli ta igua nin sarong daculaon na Pontífice, na nacalaog duman sa calagñitan, si Jesús na áquí nin Dios, papagdanayon niato an satuyang catongdan ó gauégaué.

15 Huli ta day mayó quita nin sarong Pontífice na day sucat maherac can satuyang magña caluyahan; minsan pinagsugtan sa gabos na bagay siring sa cabaing niato, alagad day mayó nin casálan.

16 Magñagpacaabot nangayod quita sa capanarigan sa trono ó alitococ nin biyayá, sa pacaabot ó sa pacapagcamit nin pagcaherac, asin sa pacacua nin biyayá manogñod sa maninigong pagsorog.

CAPÍTULO V.

1 Huli ta an gabos na pontífice, quinua sa magña catauohan ó sa magña tauo, guinibo iyan mapanogñod sa magña tauo dapit caitong manogñod sa Dios, tagñaning magdolot nin magña atang asin magña sacrificios huli can magña casálan:

2 Na sucat maherac sa magña cablas asin sa magña nalagalag, háros ta siya man nalilibotan nin caluyahan;

3 Asin huli caiyan maninigó, na huli sa saiya man sana, siring man huli sa banuáan, magdolot huli can magña casálan.

4 Ni siysay man day maghanap manogñod sa saiya nin caomauan, condi itong inapod nin Dios, siring qui Aarón.

5 Siring man si Cristo day nagpamurauay sa saiya man sana na nagui siang Pontifice sa saiya sana, condi itong nag-sabi sa saiya: Ica iyo an sacuyang Aquí, aco ipinagnáquí taca gñunian;

6 Siring man nagsasabi sa ibang lugar: Ica iyo an Sacerdote sagcod lamang, siring sa órden ni Melchisedec.

7 Na iyan can magña aldao nin si saiyang laman, na nag-dodolot nin magña paggñayó-gñayó asin magña paquimaherac sa daculaon na pagagragñay asin magña luhá sa macacaligtas sa saiya sa cagadanan, nadagñog siya huli nin si magalang niang pagcatacot.

8 Asin minsan naging Aquí, huli can tiníos nagadal nin pagsonod;

9 Asin nin si matapus ó magadana, naging bilang dahelan nin pagcabuhay na day mayó nin catapusan nin gabos na nagsosonod sa saiya;

10 Pinagbótan ó gñinaranan nin Dios na Pontífice siring sa órden ni Melchisedec.

11 Na sa saíya igua coming dacol na ipagtataram, asin mapaut na ipagsaysay, huli ta magña maluluya camo sa paghinaniog.

12 Háros ta maninigó na cutánang maguing magña maestros ó paratocdo como dahel sa panahon, igua camong caipuhan guiraray na balicón na tocdoan con бага arin an maninigong magña enot na cahologan can magña tataramon nin Dios; asin nagpacadatong como na mapaniring caiyan na magcacaipo pa como nin gatas, asin bacong cacanon na mata-gas.

13 Na an siysay man na nagsosopá nin gatas day maninigó pa sa pagtátaram nin catanosan, háros ta aquí pang sadit;

14 Alagad an danay na cacanon manogñod iyan sa magña

mahusay, manogñod sa caitong huli sa caugaléan iguang magña pacamaté na tood sa pagmidbid can marhay asin can maraot.

CAPÍTULO VI.

1 Cayá, na pabayáan an tataramon nin capinónan sa doctrina ó pagtocdó ni Cristo, magdagos quita sa enotan sa pagpacahusay ; na day ibugtac liuat an pinasisicaran nin pagsolsol sa magña gadan na bagay, asin sa pagtubod sa Dios,

2 Sa paágui ó doctrina nin pagbuniag, asin nin pagdóon nin magña camot, asin nin pagcabuhay liuat nin magña gada-na, patin nin paghocom na daing sagcod.

3 Asin ini guiguibohon niamo sa catotoohan, con itotogot nin Dios.

4 Háros ta day mangyayari na si magña nabuyo nang nagcariluanagan asin nagpacanamit can balaog na lagñitnon, asin naging magña may paropaquinabang can Espiritu Santo,

5 Asin siring man sana magpacanamit can marhay na tataramon nin Dios, asin can magña cabanalan can panahon na madatong,

6 Asin nagcahorolog liuat, magcabarágo guiraray manogñod sa pagsolsol, na ipagpacó liuat sa cruz manogñod sa sainda man sana an Aquí nin Dios, asin na ipapahayag siya sa pagolog-olog.

7 Huli ta an dagá na minasaromsom can tubig na sa parati minadatong sa ibabao niya, asin minatobó nin doot na may paquinabang manogñod caitong nagñag-auan caiyan, nagcacamit nin caomauan ó bendición nin Dios :

8 Alagad an minatobó nin magña tonoc asin magña binit, day pinapagcanigó asin harani sa maldición ; na an casagcoran niya iyo na matototong.

9 Alagad sa saindo, oh magña namomótan, naglalaom cami nin orog carahay na magña bagay, asin orog ca magña harani sa carabayan nin buhay, minsan nagtataram cami nin siring.

10 Háros ta an Dios bacong bicó na macaligñao can saindong guibo asin can capagalan sa pagcamoot na ipinagpahayag nindo sa saiyang gñaran, pacapagtabang asin nagtatabang guiraray sa magña Santos.

11 Alagad nagmamauot cami na an lambang saró sa saindo magpahayag can dating paghigñoa sagcod sa catapusan, manogñod sa pagcaotob can paglaom :

12 Na day camo maguing magña hogacon, condi magña paraárog caitong magña huli can pagtubod asin pacatios nanonod nin si magña panugá.

13 Háros ta sa panugá nin Dios sa qui Abraham, na day nacapagsumpá dahil sa ibang orog cadaculá, nagsumpá sa saiya man sana,

14 Na nagsabi: Sa catotoohan bebendicionan taca, na pagoomauon ó papacangmahalon asin papacangdacolon taca sa pagpadugang.

15 Cayá, sa paghalat sa maugay na boot, nacapagcamit nin si panugá.

16 Háros ta an magña tauo sa catotoohan nagsusumpá huli sa orog cadaculá sa sainda: asin an catapusan nin gabos nindang magña pasuruhay iyo an pagsumpá sa pagpatotoo.

17 Nin huli caiyan, ta boot nin Dios na ipahayag sa labi cadacol sa magña manononod can panugá an pagcaday mali-liuat can saiyang cabatolan, binugtacan nin pagsumpá;

18 Tagñaning sa duang bagay na day maliliuat, na dian caiyan day maninigó ó mangyayari na an Dios magputic, magcaigua quita nin sarong macosogon na caragñahan, quita si magña nagpaampon sa paquigolay can paglaom na ipinanugá;

19 Na iyan ibinibilang niato siring sa day mayong liban asin danay ó masarig na bontogon nin calag, asin na minalaog sagcod sa laog nin lambong ó soclob;

20 Na iyo an linágan huli sa satuyá siring sa magñegñenot si Jesús, na naguinibong Pontifice sagcod lamang siring sa órden ni Melchisedec.

CAPÍTULO VII.

1 Háros ta ini si Melchisedec, hadé sa Salem, sacerdote nin Dios na Halangcaun, na siya liminuas sa pagsabat sa qui Abraham na nagbabalic halé sa pagcadaog nin si magña hadé, patin benendicionan niya,

2 Na sa saiya siring man sana timinao si Abraham can magña himolóan nin gabos na bagay, sa caenotenote siya nagpahayag na Hadé nin catanosan; asin man an Hadé sa Salem, na iyo an Hadé nin catoninogñan;

3 Day mayó nin Amá, day nin Iná, day nin guinicanan; na day mayó gñani nin capinónan nin magña aldao, ni cata-pusan nin buhay, condi guinibong cabaing sa Aquí nin Dios, magdadabay na sacerdote hangan lamang.

4 Cayá horop-horopa nindo con guruguráno cadaculá caini, na sa saiya minsan gñani si Abraham na patriarca nagtao nin magña himolóan nin si magña hinanapan.

5 Asin totoo man nangayod si magña sa magña aquí ni Leví minalaog sa sacerdocio, igua sinda nin pagboot ó catogonan na cumua sa banuáan nin magña himolóan siring sa nasasabi sa ley, na con sa casayuran, sa saiyang magña tugang minsan man gñani guímínican sinda sa herog ni Abraham.

6 Alagad itong an saiyang guinicanan day nabibilang sa sainda, quiminua sa qui Abraham nin si magña himolóan asin pinag-bendicionan ó pinag-ómao itong igua nin magña capanugáan.

7 Asin day mayó nin anoman na cabalisigñan ó casuhayan nin pagtataramon, na sabihon na itong culang pinagoómao caitong labi.

8 Asin digdi sa catotoohan an magña tauong may cagadanon minacua nin magña himolóan: alagad dián, itong sa saiya itinao an pagpatotoo na nabubuhay.

9 Asin, sa pagsabi nin siring, sa qui Abraham tinauan man nin himolóan si Leví, na nagcacamit nin magña himolóan;

10 Huli ta namumugtac pa siya sa magña herog nin si saiyang amá can si Melchisedec sinabat siya.

11 Con an cahusayan nangayod iyo an huli sa sacerdocio Levítico (Háros ta sa ibabá niya iminacó an banuáan can ley) ano pang caipuhan dao na patindogon an ibang laen ó sarong laen na sacerdote siring ó sonó sa órden ni Melchisedec, asin na day maaapod na siring sa órden ni Aarón?

12 Tara pagcasanglée can sacerdocio, caipuhan nangayod na masalibidan man an ley.

13 Háros ta itong sa saiya ipinagsasabi ini, sa ibang tribu iyan, na iyan day nin siysay man na naglingcod sa altar.

14 Háros ta namimidbid na an Cagurangnan niato namundag sa tribu ni Judá, na dapit can tribung iyan day nin anoman na itinaram si Moisés manogñod sa sacerdocio.

15 Asin orog pang nahahayag nangayod, con sa cabaing ni Melchisedec igua nin minatindog na ibang laen na sacerdote,

16 Na siya day guinibo nin siring sa nasa ley nin pagboot nin hauac, condi sa cabagsican nin pagcabuhay na day masusuhay.

17 Háros ta igua ó nagtatao nin pagpatotoo dapit sa saiya: Ica iyo an sacerdote sagcod lamang, siring sa orden ni Melchisedec.

18 An pagboot na naenot, sa catotoohan nasalihidan huli sa saiyang caluyahan asin pagcadañ nin paquinabang;

19 Huli ta day nin anoman na hinaman an ley; condi guinibo an paglaog nin orog carahay na paglaom, na nin huli caiyan nagpacaharani quita sa Dios.

20 Asin dapit can day pangyari na day sanang pagsumpá,

21 (Háros ta si magña iba sa catotoohan day mayó sana nin pagsumpá naguinibong magña sacerdotes; alagad ini, igua nin sumpá na huli caiyan sinabihan siya: Siminumpa an Cagurangnan, asin ta day siya magbabasol: Ica iyo an sacerdote na mayó nin catapusan ó sagcod lamang siring sa orden ni Melchisedec:)

22 Minsan sa orog carahay na tipan naguinibong pinaniualán si Jesús.

23 Asin si magña iba totoo anan na dacol na magña sacerdotes, na sa dapit sa pagcagadan day macacapagdanay.

24 Alagad ini, huli ta magdadanay sagcod lamang igua nin pagcasacerdote na day sucat masasalihidan:

25 Nin huli caiyan, macacaligtas man sagcod lamang sa magña huli sa saiya maquisomaró sa Dios, na nabubuhay sa guiraray sa pagsorog huli sa sainda.

26 Huli ta an siring na pontífice magcacanigó sa satuyá: santo, day mayong casálan, malinig, suhay ó harayó sa magña paracasalá, asin naguinibo na orog cahalangcao qui sa calagñitan;

27 Na day mayó nin caipuhan oroaldo, na siring can magña ibang sacerdotes, na magdolot na enot nin magña atang huli can saindang magña casálan, asín pacatapus huli can magña casálan nin banuáan: huli ta iyan guinibo niya sa sarong panahon sana, na nagdolot siya sa saiya man sana.

28 Huli ta an ley nagguiguibo nin magña sacerdotes sa magña tauong maluluyá; alagad an tataramon nin pagsumpá, pacalibís can ley, ó sa hurí can ley, naguinibo an Aqui, na naguinibong sangcap ó mahusay sangcod lamang.

CAPÍTULO VIII.

1 Cayá na, an cagabsan can gabos na sinabi iyo: Igua quita nin siring na pontífice na timinucao sa totoo nin trono ó halangcao na tutucauan nin capangyarihan duman sa Calagñitan;

2 Ministro ó pinaniualáan nin si Santuario asin caitong tootong tabernáculo na an Cagurangnan nagpamugtac, asin ta bacong an tauo.

3 Háros ta an gabos na pontífice ibinugtac sa pagtao nin magña dolot asin magña atang; nin huli caiyan caipuhan na ini man mageaigua nin cadiquit na icadolot.

4 Cayá gñaní, na con didian бага sa ibabao nin dagá, day pa nangayod maguiguiguing sacerdote, na igua pa guiraray nin si magña sacerdotes na nagdodolot can magña atang siring sa natotogon sa ley;

5 Na sinda maguiguiguing casaysayan asin anino nin magña bagay na magña lagñitnon, siring sa pagcasimbaga sa qui Moisés nin si matatapus-na si tabernáculo: Hiligña, an olay, guibohon mo an gabos na magña bagay siring sa aarogan na ipinahayag sa saymo duman sa buquid.

6 Alagad gñunian naguing orog carahay an saiyang catongdan, huli ta parasorog nin sarong orog carahay na tipan na iyan nahaman sa ibabao nin magña ó huli sa magña orog ca mararahay na magña panugá.

7 Huli ta con itong naenot naguing mayó nin caculagñan, totoo na day-na nagpatigayon nin icadua.

8 Háros ta sa pagsagué caiyan nagsabi: Uya dígdí ta matatong an magña aldao, olay nin Cagurangnan, asin tatapuson ó guiguibohon co manogñod sa harong sa Israel asin manogñod sa harong ni Judá an sarong bágong tipan;

9 Bacong siring can tipan na naguinibo co sa saindang magña caganác can aldao na quinua co sinda nin magña camot ó quinabit co sinda sa pagcua sa sainda duman sa dagá sa Egipto: huli ta sinda day nagñagdanay sa sacuyang tipan, asin aco isinicual co sinda, olay nin Cagurangnan.

10 Nin huli caiyan, ini iyo an tipan na ipagboboot co sa harong nin Israel pacatapus can magña aldao na ito, olay nin Cagurangnan: Ilalagdá co an sacuyang magña pagboot ó catogonan sa calag ninda, asin sa saindang pusó isusurat co iyan; asin maguigui acong Dios sa sainda, asin sinda maguiguing sa sacuyá iyo an banuaan co:

11 Asin day nin siysay man na magtotodó sa magcasi niya tauo, ni siysay man sa saiyang tugang, na magsabi: Midbiron mo an Cagurangnan: huli ta an gabos macacamidbid sa sacuyá, magpoon sa orog casadagñoton sa sainda sagcod sa orog cadaculána.

12 Huli ta maguigui acong parapatauad ó maugayon sa saindang magña cabicóan asin sa saindang magña casálan patin sa saindang magña catampalasanan day na aco magguiguiromdom sagcod lamang.

13 Na nagsasabi: Bágong tipan, ibinilang sa dáan si na-enot; asin itong ibinilang sa dáan asin nagdadáan, haraní sa pagcapinao ó pagcapará.

CAPÍTULO IX.

1 Alagad igua man si enot na tipan nin magña cucuyugon sa pagsamba, asin sa quinában ó taga quinában na santuario ó simbahan.

2 Huli ta si tabernáculo naguinibo: si enot na namumugtacan nin si magña ilauan ó lámparas, asin si lamesa, patin si magña tinapay nin pag-atang; na idto gñinagñaranan na Santuario.

3 Sa licodan nin si icaduang tahob duduman si tabernáculo, na gñinagñaranan na Lugar na Camahalmahalan ;

4 Na iyan igua nin sarong parenahan (incensario) na bulauan, asin si arca nin tipan na natatahuban sa gabos na parilibot nin bulauan ; na dian namumugtac an sarong urnang bulauan na nalalágan nin si Maná, asin si Vara ni Aarón na siminangaya, patin si magña tablas nin tipan ;

5 Asin sa ibabao niya si magña querubines na mamurauay na minatahob can altar nin pagcaugay ; na dapit can magña bagay na iyan day maninigó gñunian na macapagtaram manogñod sa saró sanang cabtang.

6 Asin an magña bagay na ini na pinamugtac nin siring, duman sa enot na tabernáculo naglalaog guiraray si magña sacerdotes sá pagguibo can magña atang nin pagsamba ó paglingcod ;

7 Alagad dian sa icadua, iyo sanang saró an pontifice macasaró sa santaón, bacong day nin dugó, na iyan idinodolot niya man sana ó huli sa saiya man sana, asin huli can magña casálan sa day nin pacatalastas nin sí banuáan :

8 Na nagpapatlastas digdi caíni an Espiritu Santo, na day pa nabubucasan si dalan pasiring sa santuario, cadto na si enot na tabernáculo nagtitindog pa.

9 Na iyan iyo si laduan caitong panahon na nanogñod, na dian caiyan nagñagdodolot nin magña pagguiromdom asin magña atang na day mayó macacahimo nin husay sa paghonáhoná, sa naglilingcod sa sainda ;

10 Na anan sanang anas na magña cacanon asin magña inomon, asin magña manlaenlaen na magña paghugas, asin magña pagcucuyugon dapit sa laman, na ibinugtac ó ilinagdá sagcod sa panahon nin pagsagüé.

11 Asin na nin si uya na si Cristo, pontífice nin magña carahayan na madatong, dian sa labi cahiuas asin sangcap na tabernáculo, bacong guibo nin magña camot, condi sa casayuran, bacong sa paglalang na ini ;

12 Asin bacong huli sa dugó nin magña lalaquing canding ni sa magña becerros, condi huli sa saiyan rogaring na dugó,

liminaog sa macasaró sanang panahón dian sa santuario, paca-pagcamit can pagtubos na daing catapusan.

13 Huli ta con si dugó nin magña toro ó magsad asin nin si magña lalaquing canding, patin si abó nin si anit, nin bacang babae na ipinagüiric sa magña marupit, nacapacangmahal sa paglinig nin laman,

14 ¿Guráno ca labi pa an dugó ni Cristo, na siya huli can Espiritu na daing catapusan diminolot sa saiya man sana mayó nin digtá sa Dios, macacahugas can saindong magña honáhoná sa magña guibong sa pagcagadan tagñaning mag-lingcod camo sa buhay na Dios?

15 Cayá na huli caiyan iyong parasorog nin bágong tipan, tagñaning con mapatagñáan nin pagcagadan sa pagpatauad can magña casumbicalan na nangyari sa nasasacopan can enot na tipan, si magña inapod magñagcamit can panugá na pamana na daing catapusan.

16 Huli ta con igwang testamento ó tipan caipuhan nanggayod na mangyari an pagcagadan nin testador.

17 Háros ta an testamento nangyayari con nagadana; tara con day, bacong mahalaga ó day mangyayari tongcol na an testador buhay pa.

18 Na iyo an guinicanan na minsan si naenot day nahimo na mayó nin dugó.

19 Háros ta pacapagbasaha ni Moisés can gabos na magña togon nin pagboot sa bilog na banuáan, na quinua niya si dugó nin magña becerros asin nin si magña lalaquing canding sagcod tubig asin lana nin grana patin hisopo ó panuiric, uinirican si libro man sana, asin si bilog man na banuáan,

20 Na nagsabi: Ini iyo an dugó nin tipan ó testamento na ipinagboot sa saindo nin Dios.

21 Asin iba pa caini uinirican man nin si dugó si tabernáculo asin si gabos na magña basos ó bobog nin catongdan ó capanualáan.

22 Asin bagang si gabos nagcarilininan siring sa nasasabi sa ley nin si dugó; asin con mayó nin pagpabolos nin dugó day mahihimo an capatauarán.

23 Cayá, naging caipuhan nanggayod, na an magña lauog

nin si magña bagay na lagñitnon anan na magcarilinigan caining magña bagay na ini; minsan an magña bagay man sanang magña lagñitnon malinigan nin si magña orog cararahay na magña pagatang caining magña ini.

24 Huli ta day liminaog si Cristo dian sa santuario sa guibo nin camot, ladauan nin may catotoohan, condi duman sa lagñit man sana sa pacapagpahayag niya gñunian huli sa satuyá sa atubagñan nin Dios.

25 Asin bacong sa pagdolot sa parati sa saiya man sana, nin siring can paglaog nin pontífice dian sa santuario sa lambang taón na sa ibang dugó;

26 Huli ta day ó sa ibang bagay naging caipuhan na magtios sa parati poón sa capinónan nin quinában: alagad gñunian macasaró sa catapusan nin magña panahon, sa pagpará can casálan diminoloc siya sa pagatang sa saiya man sana.

27 Asin sa bagay na ipinagboot sa magña tauo na magadan macasaró, asin pacatapus gñapit an paghocom;

28 Siring man si Cristo idinolot nin macasaró sa pagpará nin magña casálan nin cadaclan; asin an icaduang veces, mayó nin casálan, maquiquita siya caitong magña nagñag-hahalat manogñod sa carahayan nin buhay.

CAPÍTULO X.

1 Háros ta an ley, na igua nin animo nin magña carahayan na madatong, bacong an ladauan man sana nin magña bagay, day sagcod macacahimo, huli can magña pagatang na idinodolot sa dayaday lambang taón, na maguing magña sangcap ó mahusay sa magña minapaampon caiyan.

2 Háros ta con siring cutána, magoontoc na uin pagdodolot; huli ta si magña nagñaglingcod can pagsambang ini, mantá magña malinig na, day na mayó nin paghonáhoná nin casálan.

3 Alagad sa magña pagatang na ini sa lambang taón guinguibo an pagpaguromdom nin si magña casálan,

4 Huli ta an dugó nin magña toro ó mangsad asin nin si magña lalaquing cánding day macacapará can magña casálan.

5 Nin huli caiyan, can paglaog sa quinában, an olay: Si atang asin si dolot day ca namóot; condi guinibo mo sa sacuyá an hauac.

6 Si magña pagatang asin magña pagpará dahel can casálan day nacasonó sa saymo.

7 Cayá isinabi co: Uya aco digdi (sa pamayohan nin libro nasurat dapit sa sacuyá) tagñaning guibohon, oh Dios, an saymong cabótan.

8 Na nasabi sa itaas: An atang asin an paguiromdom, asin pagdolot patin magña pagpará huli can casálan day mo binoot, ni nacasonó sa saymo, (na an magña bagay na iyan ipinagdodolot siring sa sonó sa pagboot ó ley.)

9 Cayá nagsabi: Uya aco digdi tagñaning guibohon, oh Dios, an saymong cabótan. Haléon ó paráon mo itong naenot, sa pagpamugtac ó sa paglagdá caitong nahuri.

10 Na dian sa cabótan na iyan anan quitang pinacangmahal huli can pagatagñan nin si hauac ni Jesucristo na naguinibo sa macasaró sanang panahon.

11 Cayá gñani na, an gabos na sacerdote minadoloc sa aroaldo sa paguauaras asin sa pagdolot sa parati can magña atang man sanang iyan, na day sagcod nangayod macacapará nin magña casálan:

12 Alagad ini, pacapagdolot huli can magña casálan nin saró sanang atang sagcod lamang, nagtutucáo siya sa totoo nin Dios,

13 Na naghahalat caitong nagcuculang, sagcod na si saiyang magña caiual anan na magcamurugtac sa irarom nin si saiyang magña bitis.

14 Huli ta sa saró sanang pagatang guinibong anan na magña sangcap sagcod lamang si magña pinacangmahal.

15 Asin nagpapatotoo sa satuyá siring man sana an Espiritu Santo; na pacatapus na nagsabi:

16 Asin ini iyo an tipan na guiguibohon co sa sainda pacalihis can magña aldao na ito, olay nin Cagurangnan: Itatao co an sacuyang magña pagboot dian sa saindang magña pusó, patin sa saindang magña calag isusurat co iyan;

17 Sinumpayan pa: Asin day cona sagcod lamang ma-

guiguiromdoman an saindang magña casálan asin magña catampalasanan.

18 Háros ta con baga igua nin capatawaran can magña casálan na ini, mayó nang pagatang huli sa casálan.

19 Con cayá, magña tugang, huli ta igua quita nin sadiring capangyarihan sa paglaog dian sa santuario huli can dugó ni Jesucristo,

20 Dian sa dalan na itinalagá niya sa satuyá, bágo asin bubay, huli can soclob, na con sa casayuran, huli nin si saiyang laman ;

21 Asin huli ta igua quitang daculaon na sacerdote sa harong nin Dios,

22 Domatá nangayod quita sa totoong pusó, sa bilog na pagsarig sa pagtubod, magña malinig an magña pusó can maraot na honáhoná, asin magña hugas an magña hauac nin matubis na tubig.

23 Danay niatong higñatan an paggamit nin satuyang pagtubod na mayó nin pagorongsolong ; ta maimbod nangayod itong nagtugá :

24 Asin paghonáhonaón niato an magña cápua niato man sana sa pagcaaloc niato sa satuyá man sana sa pagcamoot asin sa magña marhay na guibo ;

25 Na day pagpabayáan niato an satuyang pagcasararó, nin siring can magña nagcacapira na igua caiyan nin caugaléan, condí na magñagpaharatol-hatol quita ; asin orog pa, huli ta naquiquita nindo na itong aldao na ito naghaharani.

26 Huli ta con magcacasalá quita sa sadiring boot pacatapus nin pagcamit can pacamidbid nin catotoohan, day nang nata-tadang pagatang dahel sa casálan,

27 Condí sarong macatacoccot na paglaom nin paghocom, asin calácagá ó agabaab nin calayó na mahamil sa magña caíual.

28 Itong magsicual can ley ni Moisés, huli sa pagpatotoo nin dua ó nin tolong sacsi magagadan day mayó nin anoman na pagcaherac :

29 ¿Guruguráno an paghonáhona nindo na magcacanigó nin orog cadaculang silot, itong magbatay ó magpahamac sa Aquí

nin Dios, asin ibilang na maramog an dugó nin tipan ó testamento, na dian sa dugong iyan naguin mahal, asin na gomibo nin pagdubágui sa Espiritu nin biyayá?

30 Naaaraman niato con siysay an nagsabi: Sa sacuyá an pagsigñil, aco an matao nin cabayaran, olay nin Cagurangnan. Asin sa liuat naman: An Cagurangnan hohocoman an saiyang banuáan.

31 Macagnorogñirhat na bagay an pagcaholog sa magña camot nin buhay na Dios.

32 Alagad daraha sa saindong guiromdom si magña aldao na nagpacalibis na, na dian caiyan, pacapaluanagui sa saindo, nagñagtirios camo nin daculaon na paquiglabaan sa magña camondóan:

33 Sa sarong bagay, totoo nangayod, sa pagologolog asin sa magña pasaquit nagui camong paárác; asin sa sarong bagay naging magña caibahan nin si magña duduman sa camugtacan na siring.

34 Háros ta dapit nin si sacuyang magña pagcabilangó nagñagmorondó man camo sa caibahan co, asin si paghábona nin si saindong magña rogaríng tiníos nindo sa caogmahan, sa pacamidbid na igua camo dian sa saindo nin sarong orog carahay na catunayan ó mahalagang bagay duman sa calagñitan, asin na nagdadanay.

35 Cayá day nangayod nindo paguaráon an saindong panarig, ta igua nin daculang catimbang na balos:

36 Háros ta an pacatios caipuhan iyan sa saindo; tagñaning, pacaguiboha nindo can cabótan nin Dios, macamtan nindo si panugá.

37 Huli ta cadiquit pa, asin itong madatong madatong, asin ta day mahahaloy.

38 Gñunian si banal mabubuhay huli sa pagtubod; alagad con sumiblag, day macacapasonó sa sacuyang calag.

39 Alagad quita bacó quitang magña siring na magharayó ó magbulag quita pasiring sa pagcalagalag ó pagcauará, condi magña maotob ó maimbod manogñod sa paquiquinabagñon nin calag.

CAPÍTULO XI.

1 Cayá nangayod an pagtubod iyo an catunayan nin magña bagay na pinaghahalat, an capahayagan nin si magña bagay na magña day naquiquita.

2 Háros ta huli caiyan nagñagpacaabot nin pagpatotoo si magña casoanoy na tauo.

3 Huli can pagtubod natalastas niato na nasangcap ó nahaman an magña panahon huli sa tataramon nin Dios, na naguinibo itong naquiquita, caitong day naquiquita.

4 Huli can pagtubod si Abel nagdolot sa Dios nin orog cada-culang atang sa qui Caín, na nin huli caiyan nacaabot nin pagpatotoo na siya banal, ta tinauan nin Dios nin pagpatotoo sa saiyang magña pacaguiromdom; asin minsan gadana, nana-nabihan pa iyan.

5 Huli can pagtubod si Enoc tinagó ta-gñaning day macabiling can cagadanon, asin day nacua, huli ta tinagó siya nin Dios. Asin nin si day pa natatagó, nagcamit nin pagpatotoo na siya nacapasonó sa Dios.

6 Alagad con mayó nin pagtubod day mahihimo na macasonó sa Dios; háros ta caipuhan na itong minapaampon sa Dios, tumubod na yaon sa saiya, asin ta parabalos sa magña naghahanap sa saiya.

7 Huli sa pagtubod si Noé, pacapagacó nin simbag dapit cañ magña bagay na day pa naquiquita, sa pagcatacot hinandá si Arca na dian macacaligtas si saiyang harong: huli can pagtubod na iyan sinalá an quinában, asin guinibong ó naguinibong parapanonod nin catanosan na iyo itong sa pagtubod.

8 Huli sa pagtubod si Abraham, na inapod, nagsonod sa pagpasiring duman sa lugar na cacamtan na bilang panonod; asin naglacao day mayó nin pacatalastas con sain siya papaduman.

9 Huli can pagtubod nagontoc duman sa dagá na ipinanugá siring sa siya duduman sa bacong rogaring na dagá, na nageroc duman sa magña camalig sagcod qui Isaac asin qui Jacob, magña caibahan na magña parapanonod can panugang iyan man sana:

10 Huli ta naghahalat nin ciudad na igua nin magña pasisicaran, na an cagpanday asin caguibo caiyan iyo an Dios.

11 Huli can pagtubod man si Sara man sana, bágo siya bauas ó day nagñagñáqui, nagcamit nin cosog sa pacapagñidam nin guiguicanan; asin ta nagñaqui siya minsan salá na sa panahon nin pagcatao niya, háros ta timinubod na maimbod ó maotob idtong nagtugá sa saiya.

12 Nin huli caiyan man, sa saró, asin ta ini nagadana, nagpanluas na siring can magña bitoon sa lagñit sa cadaclan, asin na siring can baybay na day mabilang na yaon sa guilid nin dagát.

13 Sonó sa pagtubod nagcagaradan ining magña ini gabos day nagñagcamit can magña panugá, condí na pinaghihiling sana iyan magña iyan sa harayó, asin na nagtubod caiyan, asin nagñaggalang, asin nagñagboboyboy na anan sindang magña isinobol ó nagpaalao asin magña bagong datong duman sa ibabao nin dagá.

14 Haros ta si magña nagsasarabi caini, maliuanag nangayod na nagpapasabot na naghahanap nin dagang guinicanan.

15 Na con macacaguiromdom caito na pinaghaléan ninda, totoo na igua nin panahon sa pacapagbalic:

16 Alagad nagnamauot can orog carahay na iyo con sa casayuran, itong lagñitnon; nin huli caiyan an Dios day nasosopog na paggñaranan siyang Dios ninda: huli ta inamdaman sinda nin ciudad.

17 Huli sa pagtubod inatang ni Abraham si Isaac nin si pinagbaló siya, asin idinodolot itong bogtong na áquí itong ominacó can magña panugá,

18 Pacapagsabihi sa saiya: Dian qui Isaac gñagñaranan icang guinicanan:

19 Na paghonáhonáon na minsan pa sa magña gadana iyo an Dios an mapangyari sa pagpabagñon; na dian man inacó siya liuat bilang sa ladauan.

20 Huli sa pagtubod benendicionan ni Isaac si Jacob asin si Esaú manogñod sa magña bagay na mangyayari.

21 Huli sa pagtubod si Jacob, nin si magagadana, benendicionan si lambang saró can magña áquí ni José, asin nagsamba na nagñabit sana sa poró nin si siyang sogcod.

22 Huli sa pagtubod si José, nin si naghihigagdana, naca-guiromdom can paglacao nin si magña áquí ni Israel; asin timinao nin pagboot dapit can saiyang magña túlang.

23 Huli sa pagtubod si Moisés, pagcamundag, tinagó sa saiyang magña caganác sa laog nin tolong bulan, huli ta nahiling siyang magayonon na áquí: asin day nagcataracot can pagboot nin Hadé.

24 Huli sa pagtubod si Moisés, nin si daculá na siya, nagsa-yuma na paggñaranan siyang áquí can áqing babae ni Faraón;

25 Na piníli niya na marhay pang pamondóon ó pagsaquiton sa caibahan can banuáan nin Dios, qui magpaquinabang nin magña marhay na camugtacan na magña águi sana sa pag-casalá.

26 Na ibinilang niyang magña orog cadadaraculang caya-manan an pagologolog qui Cristo sa magña rimpos na cayama-nan nin magña Egipcios; huli ta naghihiling siya sa balos ó catognod.

27 Huli sa pagtubod binayáan si Egipto, na day natacot can caangotan nin Hadé; háros ta nagtagal siring sa naquiquita niya itong day naquiquita.

28 Huli sa pagtubod guinibo an páscua asin si pagpabolos nin si dugó, tagñaning itong minagadan can magña mátua day sinda pagdoónan.

29 Huli sa pagtubod nagñagdaraquit sa dagat na Bermejo siring sa dagang hubás ó mamará: na nin si ominarog man caiyan si magña Egipcios, nagcaralantopan ó nagpanlonod sa irarom.

30 Huli sa pagtubod nagcahorolog si magña paril na cctá sa Jericó pagcapagrilibote iyan sa laog nin pitong aldao.

31 Huli sa pagtubod si Rahab na oragon ó ramera day nagadan sa caibahan nin si magña day minatubod, pacapagacóa niya can magña nagmamasid sa catoninognan.

32 ¿Asin ano pang sasabihon co? háros ta an panahon magcuculang sa sacuyá na magbaretá dapit qui Gedeón, qui Barac, qui Samsón, qui Jephté, qui David, qui Samuel, patin can magña profetas:

33 Na huli sa pagtubod nagñagcamit nin magña cahadéan, nagñag-guiribo nin catanosan, nagñagcamit nin magña panugá, tinaracopan si magña gñosó nin si magña leones,

34 Pinagñagpaculpá si magña maagabaab na magña calayo, nagpacalicay sa tarom nin cuchillo, nagcaoromayan sa magña cahelagñan, naging magña maririgon sa magña paglalaban, rinalaglag si magña campo ó camugtacan nin si magña taga ibang dagá.

35 Si magña babae inaracó si saindang magña gadan na bilang sa pagcabuhay liuat; si magña iba pinag-goroyod, day minaácó can gauad ó balucat, sa pacapagcamit nin orog carahay na pagcabuhay liuat;

36 Si magña iba nagñagtirios nin magña pagologolog asin magña hampac; asin laen pa caiyan si magña pagcabihag asin magña pagcabilangó;

37 Anan na pinagñagdaclag nin gapó, pinaglagadi, pinag-sugutan, guinaradan sa hamo ó cuchillo; nagñagralacao paghalé digdi pasiring duman nagtatahob nin magña anit nin ovejas asin magña canding, magña daing sucat, nagcacasara-quitán, pinaglalanghadan;

38 Na sa sainda an quinában day magcacanigó; nagcaralagalag sa magña capatagan, sa magña caboboldan, sa magña lugñib, asin sa magña cotcot ó búgñao nin dagá.

39 Asin ini gabos, na magña pinapagcanigó huli sa pagpatotoo nin pagtubod, day nagñagcamit can panugá;

40 Na inandam nin Dios an sarong bagay na orog carahay manogñod sa samuyá, tagñaning day magcasarangcap con mayó cami.

CAPÍTULO XII.

1 Cayá quita man, na igua sa parilibot niato nin sarong macuri cadaculáon na pagñanoron na magña sacsi, na pabayáan an bilog na cagabatan nin casálan na nacacalibot sa satuyá, magpadagos quita na magtios can paglacao na ipinasabong sa satuyá,

2 Ibugtac an magña matá dian sa cagguibo asin parahaman

nin pagtubod, dian qui Jesús; na siya, pacapahayagui sa saiya nin caogmahan, tinios an crúz, ta isinicual si casopogan, asin ta timinucao siya sa totoo nin trono nin Dios.

3 Cayá ipanogñod nangayod nindo an saindong paghoná-honá sa caito na nagtios can siring na capanuhayan nin magña paracasalá tumang sa saiya man sana, tagñaning day camo mapagal sa saindong magña isip na manluya.

4 Na day pa camo nacapanumang sagcod sa dugó, na labanan ó maquilaban tumang sa casálan:

5 Asin na nagpacaligñao na camo can pagsadol na siring sa magña áquí nagtataram sa saindo, na nagsasabi: Aquí co, day ca maoyam can silot ó padusa nin Cagurangnan, day ca man manluya con sinasagüé ca niya.

6 Huli ta an Cagurangnan an namomotan niya pinagsasagüé, asin hinahampac an siysay man na ibinibilang niya sa áquí.

7 Con tioson nindo an silot, an Dios minapahayag sa saindo siring sa magña áquí; huli ta ¿siysay an áquí na day siya sinisilotan nin Amá?

8 Alagad con na sasa luas camo nin silot, na caiyan si gabos nagñag paquinabang, con siring anan camong magña bastardo ó áquí sa luas, asin bacong magña bulaos na áquí.

9 Sa ibang bagay, nageaigua quita nin bilang magña parasilot na iyo si magña caganac nin satuyang laman, asin guinagalagñan niato sinda, ¿tádao ta day niato sasonodon ó cucuyugon nin orog pa carahay an Amá nin magña espíritu, asin ta mabubuhay quita?

10 Asin itong magña ito, sa catotoohan, can nagcapirang magña aldao sinisilotan quita siring sa pinagnamarhay ninda, alagad ini manogñod sa mapapaquinabagñan niato, tagñaning macamtan niato si saiyang pagpacanmahalá.

11 Totoo na day nin saró man na silot na sa gñunian бага iyo an dahelan nin caogmahan, condi nin camondóan; alagad gñapit minatao niñ manágom na bugña nin catanosan sa magña nagñagpatood dian.

12 Nin huli caiyan itaásan nindo an magña camot na náto-tontón asin an magña tohod na roloçmó;

13 Asin gomibo como nin magña matanos na lacad can saindong magña bitis, háros ta itong pilay day siya lomacao dian sa dalan, condi na maomayan gnóna.

14 Padagosa nindo an catoninogñan sa gabos, asin an cabanalan, na con mayó iyan day nin siysay man na macacacuita sa Cagurangnan :

15 Na hiligñon nin marhay na day nin siyman man na humarayó sa biyayá nin Dios, na day nin tibaad nang gamot nin capaitan na tomobó olagñon como, asin huli caiyan dacol an magcaorolaquitán ;

16 Na day nin siysay man na maguing parasambay ó magpahamac na siring qui Esaú, na huli sa sarong cacanon ipinabacal si camatuahan niya.

17 Háros ta aram na nindo, minsan gnāpit caito, na nagmamauot na manonod can bendición, day pinapagcanigó (na day nacácia nin panahon nin pacapagsólsól), minsan naghigñoa siya caiyan sa magña luhá.

18 Háros ta day como nagpacaabot sa bolod na madodoónan, asin sa calayong naglalaad, asin sa calabogan, asin sa cadicloman patin sa onos ó bagyo,-

19 Asin sa tanog nin si trompeta, asin sa tigñog nin si magña tataramon, na iyan si magña nagpacadagñog nagñagpaquimaherac na day na sinda pagtaraman sa liuat pa ;

20 Huli ta day nagpapacatios caitong ipinagboboot : Con an hayupan macadotá sa bolod paggagapóon, ó papaáguihon sa garod.

21 Asin macatacot-tacot na bagay itong pinaghihiling, na si Moisés nagsabi : Nacubhanan aco asin na tinataquigan.

22 Alagad nagpacadatong como sa bolod nin Sión, asin sa ciudad nin buhay na Dios, si Jerusalem na lagñitnon, patin sa pagiriba nin dacol na manribo-ribong magña ángeles,

23 Asin sa catiriponan nin si magña mátua na nasa sa cabilagñan ó naguguhit duman sa calagnitan, asin sa Dios na Hocóm nin gabos, patin sa magña espíritu nin si magña banal na naguing magña sangcap ó haman,

24 Asin sa qui Jesús si Parasorog can bágong tipan, asin

sa dugó nin pagpabulos na sinasabing orog carahay qui sa dugó ni Abel.

25 Maghiling camo na day nindo ipagsicual an nagtataram. Huli ta con idtong magña ito day nagdurulag na nagsicual sa nagtataram sa dagá, labi pa quita na day, con ipagsicual niato an Magtataram can dapit sa calagñitan.

26 An tigñog niya nangayod nacataniog sa dagá; alagad gñunian nagsombong na an sabi: Minsan macasaró, asin aco tataniogon co bacó sanang an dagá, condi man an lagñit.

27 Asin ining tataramon na ini, macasaró man, nagsasaysay can caliuatan can magña bagay na maliliuaton, na siring sa magña bagay na naguinibo, tagñaning matadá an magña bagay na magdadanay.

28 Cayá gñani na, sa pagcamit can cahadéan na day nin pagcaheró, rimposon niato an biyayá na huli caiyan maglilingcod quita sa Dios na magpasonó sa saiya sa catacotan asin cagalagñan;

29 Huli ta an satuyang Dios iyo an calayo na paratunao.

CAPÍTULO XIII.

1 Magdanay logod an pagcamoot na sa tugang.

2 Day camo macaligñao can pagpasacat, huli ta dahel caiyan si magña iba, day sinda nin pacatalastas, naquisacat si magña ángeles.

3 Guiromdoma nindo an magña nabibilangó, siring sa magña nabibilangó, camo man, sa caibahan ninda; asin an magña nagmomondó, huli ta camo man sana anan na nasa hauac.

4 Gagalagñan sa gabos an matrimonio, asin an higdáan na mayó nin digtá; alagad an magña parapanambay asin an magña nagdodorog sa igua nin agom hohocoman nin Cagurangnan na Dios.

5 Na day logod nin caimotan an saindong magña gaüe ó caugaléan; magña maogma can uya gñunian; háros ta siya nagsabi: Day taca papabayáan asin day taca man tatalicondan.

6 Malá gñani ta macapagsabi quita sa capanarigan: An Cagurangnan iyo an sacuyang paratabang; day aco matatacot can guiguihohon sa sacuyá nin tauo.

7 Pagguirromdom camo can saindong magña nagnagnātaman, na nagtararam sa saindo can tataramon nin Dios; an pagtubod ninda arogon nindo, na paghorop-horopon con arin si carahayan nin si saindang gāüé-gāüé.

8 Si Jesucristo iyo man sana siya casoodma, asin gñunian, patin sa magña panahon.

9 Day logod camo mapagdaradara paghalé digdi pasiring duman huli sa magña doctrinas ó pagtotodó na manlaen-laen asin bacong rogaring; huli ta marhay na bagay na magóyón an pusó dian sa biyayá, bacong sa magña cacanon na day sagcod nacapaquinabang si magña nagnaglacao dian caiyan.

10 Igua quitang sarong altar na dian caiyan mayó nin capangyarihan sa pagcacan si magña naglilingcod sa tabernáculo.

11 Huli ta si magña hauac can magña hayupan na ito, na si saindang dugó isinalac huli can casálan sa santuario can pontífice, anan na sinolóan sa luas can cahadéan ó tátá nin banuáan.

12 Nin huli man caiyan si Jesús sa pagpacangmahal can banuáan huli sa sadiri niang dugó, nagtios sa luas nin si tátá.

13 Lumuas nangayod quita pasiring sa saiya sa luas nin puerta ó tátá, na darahon an saiyang pagolog-olog.

14 Háros ta mayó quita digdi nin banuaan na magdadanay, condí hinahanap niato itong madatong.

15 Cayá gñani na, magñagdolot quita sa ganán sa pagtabang niya guiraray sa Dios nin atang sa pagomao, na con sa casayuran, an bugña nin magña gñabil na magboyboy can saiyang gñaran.

16 Asin sa pagguibo nin marhay asin can pagpaquisomaró sa paquinabang day camo nangayod magligñao: háros ta sa magña siring na pagatang naocogma an Dios.

17 Cumuyog camo sa saindong magña parapagnātaman, asin pomasacop camo sa sainda; huli ta sinda naghigñat can saindong magña calag, nin siring caitong magña iyo an mag-

tatao nin cabilagñan ; tagñaning guibohon iyan sa caogmaban, asin na day magtagñis ; huli ta iyan bacong caipuhan sa saindo.

18 Mamabí camo huli sa samuyá : huli ta nanarig cami na igua coming marhay na paghonáhoná, na nagmamauot na magdanay nin marhay sa anoman na bagay.

19 Asin saró pa naquiquimaherac aco sa saindo na guibohon nindo iyan nin siring, tagñaning aco icabalic ó icapulí sa madalé sa saindo.

20 Asin an Dios nin catoninogñan na quiminua sa magña gadana qui Jesucristo Cagurangnan niato, si daculaon na parapagnataman nin si magña ovejas, huli can dugó nin tipan na daing casagcoran,

21 Guibohon camo na magña magcacanigó sa gabos na marhay na guibo tagñaning guibohon nindo si cabótan niya, na gomibo siya sa saindo caitong macacaogma sa atubagñan niya huli qui Jesucristo : na sa saiya mapanogñod an camurauayan sa magña panahon nin magña panahon. Auot pa.

22 Alagad naquiquimaherac aco sa saindo, magña tugang, na tíoson nindo an tataramon na sa pagsadol ; cayá sinuratan co camo sa madalé.

23 Macatalastas camo na si satuyang tugang na si Timoteo nacatalingcas na siya ; sa caibahan niya, con macapadigdi aco nin orog ca dalé, dadagason co camong hiligñon.

24 Magtaong galang camo sa gabos nindong magña parapagnataman, asin sa gabos na magña santos. Si magña taga Italia minataong galang sa saindo.

25. An biyayá macamtan logod nindo gabos. Auot pa.

AN SURAT SA CAGABSAN

NI

SANTIAGO.

CAPÍTULO I.

1 Si Santiago, na oripon nin Dios asin nin Cagurangnan na si Jesucristo sa cagduang capagaraquian na nagpacauarac, an carahayan macamtan.

2 Magña tugang co, ipagogma nindo nin macuri con maholog como sa magña manlaen-laen na magña sugot;

3 Na nacatalastas como na an pagpatotoo can saindong pagtubod nacaguinibo nin pacatios.

4 Alagad an saindong guibo magcaigua logod nin pacatios na mahusay, tagñaning magui camong magña sangcap asin magña mahusay, na day magculang sa tibaad nang bagay.

5 Asin con an saró sa saindo iguang caculagñan sa cado-nogñan, homagad sa Dios caiyan, ta siya minatao sa gabos nin macuri cadacol, asin day nagsasayuma: asin itatao sa saiya.

6 Alagad hagadon sa pagtubod, na day magduadua nin anoman: haros ta an nagduduadua nacacabaing sa onos nin dagat, na naheheró can doros, asin ta dinadará minsan sain.

7 Day nangayod maghoná an siring na tauo na magcacamit siya nin anoman na bagay sa Cagurangnan.

8 An tauo na iguang duang pagisip day magdadanay sa gabos niang magña dalan.

9 An tugang na hababá an saiyang palad, magogma sa cahalangcauan niya:

10 Alagad itong mayaman, sa saiyang cahababáan; huli ta siya maágui sana na siring can burac nin doot.

11 Huli ta pagluas na nin si aldao na mainit, si doot naalang, asin si saiyang burac naricdag, asin napará si magayon niyang camugtacan sa paghiling: siring man sana mapapará ó magagadan an mayaman sa gabos niyang magña paglalacao.

12 Mapalad an lalaqui na nagtitios nin sugot; huli ta gñapit con pagbalóon ó papageanigoon siya, macacamtan an corona nin pagcabuhay na ipinanugá nin Dios sa magña namomoot sa saiya.

13 Con an siysay man pagsugutan, day macasabi na pinagsugtan nin Dios: háros ta an Dios day mapagsugtan nin si magña maraot, day man siya nagsusugot sa quiy say paman:

14 Condi na an lambang saró pinagsusugtan, con sa saiyang rogaring na casignauan ó maraot na pagmauot nin hauac nabobotong, asin nadidieloman.

15 Asin an paghorot nin hauac pacatapus pagpagñidaman, ipinagñaquí an casálan: asin an casálan, con naotobna minabugña nin cagadañan.

16 Magña namotan cong magña tugang, day camo masalá.

17 An gabos na marhay na dolot asin an gabos na sangcap na balaog guican iyan duman sa caitaasan, na minahilig halé sa Amá nin magña caliuanagan, na dian sa saiya day mayó nin pagliuat-liuat, day man nin anino nin pagcaláen.

18 Siya, sa saiyang cabótan binuhay quita ó pinagnataman quita huli can tataramon na iguang catotoohan, tagñaning maguí quitang magña tinagba sa saiyang magña linalang.

19 Huli caiyan, magña namomótan cong magña tugang, an gabos na tauo maguing madalé sa paghinaniog, magña haloy sa pagtaram, haloy sa pagcaángot:

20 Háros ta an caangotan nin tauo day nacacaguinibo nin catanosan sa Dios.

21 Nin huli caiyan, con pabayáan an bilog na carupitan asin calabihan nin pagcasalá, acoa nindo sa cahoyóan an tataramon na nalalagdá, na iyan macacaligtas can saindong magña calag.

22 Alagad magui logod camong magña paraguibo can tataramon, asin bacó sanang gayong magña parahinaniog, na magdadayá camo sa saindo man sana.

23 Háros ta con an siysay man hinihimaté an tataraman sana, asin day niya iyan guiniguibo, ining tauong siring nacacabaing sa tauo na naghohorophorop sa sarong salming can datí niyang lalaugon.

24 Huli ta siya naghonáhoná sa saiya man sana, asín nagpadagos, asin dagñan nacaligñao na siring siya caiyan.

25 Alagad itong naghiling nin marhay nangayod dian sa pagboot na mahusay na iyo an sa libertad ó carogarigñan nin boot, asin nagdanay dian caiyan, na bacong parahinaniog na maligñauon, condí para guibo can gaiégaié, ining siring caini maguiguing mapalad sa saiyang guibo.

26 Asin con an saró sa saindo nagiisip na maguing banal, asin day pinopogolan an saiyang dilá, condí nagdadayá an saiyang pusó, an pagsamba nin siring daing halaga ó basang sana.

27 An paglingcod ó pagsambang tunay ó bolaos, asin day mayó nin digtá sa atubang nin Dios asin Amá iyo ini: Dalauon an magña ilo asin an magña babaeng bálo sa saindang magña casaqitan, patin maglicay na day nin digtá can quinában na ini.

CAPÍTULO II.

1 Magña tugang co, day nindo ibilang an pagtubod qui Jesucristo Cagurangnan ta na mamurauayon sa pagpalaen-laen sa magña tauo.

2 Huli ta con dian sa saindong catiriponan lomaog an saró catauo na iguang singsing na bulauan, asin gubing na mahalaga, asin lomaog man an sarong dukhá na iguang gubing na sa dustá ó masiuaua,

3 Asin galagñan nindo itong iguang gubing na mahalaga, asin sasabihan nindo siya: Tumucaco ca dian sa marhay na camugtacan: asin sasabihan nindo an dukhá: Dian ica sa pagtindog; ó tumucaco ca dian sa ibabá nin sacuyang bina-batayan:

4 ¿Day camo naghohocom sa saindo man sana, asin nauiguí camong magña hocom sa magña honáhónang maraot?

5 Magña tugang cong naggacamorótan, maghinaniog camo : ¿Day pinili nin Dios si magña dukhá sa quinában na ini, na magña mayaman sa pagtubod, asin magña manonohod can cahadéan na itinugá sa magña namoot sa saiya?

6 Alagad camo pinagduhagui nindo an dukhá. ¿Day camo hinihigpit ó pinapasaquitan can magña mayaman, asin bacong iyo sinda man sana an minabotong sa saindo sa magña hocoman?

7 ¿Day linalanghadan ninda si marhay na gñaran na pinagarang dian sa saindo?

8 Con sa catotoohan nagotob camo can tunay na pagboot, siring sa sabi sa Escritura ó Casuratan : Cámotan mo an magcasimo tauo nin siring sa saymo man sana, macacaguibo camo ó minaguibo camo nin marhay :

9 Alagad con magpili camo ó maglaen-laen can magña tauo nacacaguinibo camo nin casálan, asin ta sisigñilon camo dapit can ley ó catogonan na siring sa magña paralapas.

10 Huli ta an siysay man na nacaotob can pagboot gabos, asin macapaangot sa sarong cabtang, naging nagcasalá can cagabsan.

11 Huli ta itong nagsabi na : Day ca magdorog sa agom nin iba, nagsabi man : Day ca maggadan ó haré ca cabobonó. Tara gñunian, con day ca nacaguinibo nin pagdorog sa may agom, alagad gominadan ca, nagui canang paralapas can pagboot ó ley.

12 Siring magtaram camo, asin siring gomibo camó, nin siring sa hohocoman camo sa ley nin carogarigñan nin boot.

13 Huli ta an paghocom na mayong pagcaherac maguiguinibo sa caíto na day gominibo nin pagcaherac : asin an pagcaherac nacacapanagsag tumang sa paghocom.

14 Magña tugang co, ¿ano an papaquinabagñon con an saró magsabi na igua siya nin pagtubod, asin day nin magña guibo? ¿Macacaagao sa saiya an pagtubod?

15 Asin con an tugang na lalaqui ó babae man naghubá, asin iguang caipuhan nin ipagbubuhay sa aroaldo,

16 Asin an saró dian sa saindo sabihan sinda: Lacao na camo sa catoninogñan, magñagpaimbong camo asin magpacabasog camo; alagad day nindo sinda tatauan can magña bagay na anan na macacaipuhan manogñod sa hauac: ¿ano an papaquinabagñon?

17 Siring man an pagtubod, con day mayó nin magña guibo, gadan iyan sa saiya man sana.

18 Alagad an siysay man magsasabi: Ica igua cang pagtubod, asin aco igua nin magña guibo: pahayagan sa sacó dao an saymong pagtubod na mayó cang magña guibo, asin aco ipapahayag co saymo an sacuyang pagtubod huli can sacuyang magña guibo.

19 Ica nagtutubod na an Dios saró sana; marhay an guiniguibo mo: an magña demonios man minatubod, asin tinataquigan.

20 ¿Alagad boot mong maaraman, tauong hamac, na an pagtubod con day ibanhan nin magña guibo bilang sa gadan?

21 ¿Day pinapagcanigó huli can magña guibo si Abraham na amá niato, nin si idinolot si saiyang áquí na Isaac sa ibabao nin si altar?

22 ¿Day mo nahihiling na an pagtubod nangyari huli can saiyang magña guinibo, asin na an pagtubod nahaman ó nahusay huli sa magña guibo?

23 Asin naotob si Casuratan na an olay: Si Abraham nagtubod sa Dios, asin ibinilang sa saiya sa catanosan, asin inapod siyang catood nin Dios.

24 Naquita na nangayod nindo, na an tauo pinapagcanigó huli sa magña guibo, asin bacó sanang huli sa pagtubod nangayod.

25 Siring man sana si Rahab na oragon, ¿day pinapagcanigó huli can magña guibo, nin si inacó niya si magña sinogó, patin ipinanicual niya sa luas pasiring sa ibong na dalan?

26 Huli ta con an hauac mayó nin espíritu ay gadan iyan, siring man sana an pagtubod con day ibanhan nin magña guibo gadan man.

CAPÍTULO III.

1 Magña tugang co, day camo maguing dacol na magña paratocdó, ta naaaraman nindo na magcacamit quita nin orog ca daculang sílot.

2 Háros ta quita gabos nacacapaangot sa balaquid na magña bagay. Con an saró day nacacapaangot sa pagtataram, ini iyo an lalaquing mahusay, na nacacapogol nin matanos can bilog na hauac.

3 Iyo baga ini quita na binubugtacan niato nin magña pamogol ó gacod dian sa magña gñosó nin magña cabayó tagñaning cumuyog sa satuyá, asin pinagbobótan niato an bilog nindang hauac.

4 Hiligña man nindo an magña sacayan: minsan magña dadaraculá, asin nadádara nin macocosog na magña doros, napapagbótan ó napopogolan nin sarong saditon na olin ó timon con sain binoboot nin si nagpapalacao sa sainda.

5 Siring man, an dilá saró siyang cabtang na sadit, asin nana-nagsag sa magña daraculaon na magña bagay. Uya man, na an sarong sadit na calayo; gurano ca daculá an bolod na sinosoló!

6 Asin an dilá saró iyan na calayo, sarong quinában nin carátan. Cayá an dilá namumugtac sa satuyang magña cabtang, na iyan nacacaolaquit sa bilog na hauac, asin minalaad an rueda nin paglalang, asin pinapalaad nin infierno.

7 Háros ta an gabos na caugaléan nin magña hayopan ó pagcabuhay nin magña hayupan, asin nin magña gangam, asin nin magña alas, patin nin magña linalang sa dagat, pinapasocó asin napapasocó can bagsic nin tauo:

8 Alagad day nin siysay man na tauo na macacapasocó can dilá, na saró iyan na maraot na day mapopogolan: panó nin rara ó camandag na macacagadan.

9 Huli can dila ó sa dila nagoomao quita sa Dios asin Amá, asin an dilá tinataraman niato nin maraot an magña tauo, na iyan anan na guinibo sa cabaing nin Dios.

10 Sa saró sanang gñosó naghahalé an pagomao asin an pagpacaraot. Magña tugang co, day magcacanigó na ining magña bagay na ini guibohon nin siring.

11 ¿Nagbobolos dao an sarong burabod sa saró sanang lohó nin tubig na mahamis asin mapait?

12 Magña tugang co, ¿magbubugña dao an cahoy na higuera nin magña aceitunas, ó an vid na cahoy magbugña nin magña higos? Siring man sana day mayó nin saró man na burabod na magluas nin tabang ó mahamis na tubig asin maascad man.

13 ¿Siysay an madonong asin nacacatalastas dian sa saindo? ipagpahayag sa marhay na paquigolay an saiyang magña guibo sa cahoyóan nin cadonogñan.

14 Alagad con igua camo nin caurihan na mapait asin caribocan sa saindong magña pusó, day camo managsag, day mian camo maguing magña puticon tumang sa catotoohan :

15 Ta an cadonogñan na ini bacó na si na zhibilig duman halé sa caitaúsi, condi halé sa dagá, íguang pacamaté, sa demonio.

16 Huli ta con sain camumugtac an caurihan asin caribocan, dian igua nin capurisauan asin nin gabos na guibong maraot.

17 Alagad an cadonogñan na guican sa itaas, enot nangayod dalisay, dagñan matiuasay, mapacumbabá, maboot, panó niu pagcaherac asin nin marhay na magña bugña, bacong-parahocom, bacong tagó.

18 Asin an bugña nin catanosan itinatanom ó isinasabuag sa catoninogñan manogñod caitong magña nagguiguibo nin catoninogñan.

CAPÍTULO IV.

1 ¿Sain minaguican an magña pagralaban asin an magña pasuruhay dian sa saindo? ¿Bacong sa saindong magña paghorot nin hauac, na iyan naquiquigial sa saindong magña cabtang?

2 Naaará camo, asin magña mayó camo nin sucat; nanga-gadan camo asin naglalaad camo sa caurihan, asin day camo nacacaabot; naquiquilaban camo asin naquiquipagial, asin day mayó camo caitong minamauot nindo, huli ta day camo naghahagad.

3 Naghahagad camo, asin day camo nagcacamit, huli ta maraot an saindong paghagad, sa pagpasonó sa saindong magña casigñauan.

4 Magña adúlteros* asin magña adúlterast, ¿ day camo nacacaaram na an paquipagcatood sa quinában iyo an paquigmondó sa Dios? Cayá an siysay man na boot na maguing catood nin quinában, naguigui siyang caiual nin Dios.

5 ¿ Naghonáhoná camo na an Casuratan nagsasabi na mayó nin dahelan: An espíritu na nagoontoc sa satuyá naará sa caurihan?

6 Alagad siya minatao nin orog ca daculang biyayá. Cayá huli caiyan nagsasabi: An Dios minatumang sa magña mambical, asin minatao nin biyayá sa magña mahoyó an boot ó mapacumbabá.

7 Cumuyog nangayod camo sa Dios; tumumang camo sa diablo, asin magdudulag sa saindo.

8 Paampon camo sa Dios, asin siya maquiquisomaró sa saindo. Magña paracasalá, manhugas camo ó mamahid camo can magña camot; asin camo na iguang duang pagisip, linigan nindo an magña pusó.

9 Magñagmondó camo, asin magagragñay camo, asin magtagñis camo. An saindong magña paggñisi magui logod na pagtagñis, asin an saindong caogmahan maguing camondóan.

10 Magpacumbabá camo sa atubang nin Cagurangnan, asin siya papahalangcauon camo.

11 Magña tugang, day camo magmurudahan an magña iba sa magña cápua man sana. An magmuda sa tugang, asin maghocom sa tugang an siring caiyan sa saiya nagmumuda siya can pagboot, asin naghohocom can ley; alagad con naghohocom ca can ley, bacó cang paraotob can ley, condi hocom.

12 Saró an nagtao can ley, na macacaligtas asin macacapabayá: ¿ siysay ca na naghohocom sa iba?

13 Uya gñunian, camo na nagsasabi: Gñunian asin noodma mapaduman cami sa siring na ciudad, asin magoorontoc

* Adúlteros=Parasambay sa may agom na babae.

† Adúlteras=Parasambay sa may agom na lalaqui.

cami duman nin santaón, asin mabaracal cami nin magña babacalon, asin magtotobó camí:

14 Asin day camo nacacaaram con ano an mangyayari saága ó noodma. Háros ta, ¿ano an saindong pagcabuhay? Sa catotoohan nangayod iyan baga sarong alisgña na minatugña sa cadiquit na panahon, asin gñapit napapará.

15 Sa casalihid caiyan maninigó camong somabi: Con bobóton nin Cagurangnan, asin con igua cami nin buhay, guiguibohon niamo iniho ó idto.

16 Alagad gñunian nananagsag camo sa saindong magña capaobaoabauan. An gabos na siring na capanagsagan maraot iyan.

17 An casálan nangayod yaon dian caito na tataong gomibo can marhay asin day iyan niya guinguibo.

CAPÍTULO V.

1 Uya na gñunian, oh magña mayaman, magtagñis camo na magcurahao huli can saindong magña casaqitan na madatong sa saindo.

2 Si saindong magña cayamanan anan na magña ronot ó ralapá: si saindong magña gubing anan na quinaracan nin si anay.

3 An saindong bulauan asin pirac anan na rinatacan nin si taclá; asin si saindang taclá manini sa pagpatotoo sa saindo, asin cáccanon an cabilogan gabos nin saindong magña laman nin siring sa calayó. Nacacua camo nin rimpos ó tesoro manogñod sa magña huring aldao.

4 Uya digdi, an capagalan nin magña parapatangdan na naghauan can saindong magña dagá, na iyan huli sa cadayáan day sa sainda binayadan nindo, naggucurahao ó nagi-iyac; asin si magña pagiyac nin si magña nagarauan, nagpacalaog sa magña taligña nin Cagurangnan nin magña ejército ó campon.

5* Nagñagcaburuhay camo sa magña casigñauan sa ibabao nin dagá, asin nagui camong magña nagpabayá; pinagamot nindo si saindong magña pusó nin siring can aldao nin magña pagatang.

6 Sinilotan patin guinadan nindo si banal ó matanos; asin siya day nagtumang sa saindo.

7 Cayá, magña tugang, magpacatios camo logod sagcod sa pagdatong nin Cagurangnan. Hiling camo siring can paraoma na naghahalat can mahalagang bugña nin dagá, na naghahalat ó nagtitios nin paghalat, sagcod na magogpa an oran con ágá asin hapon.

8 Magpacatios man camo; pacarigonon nindo an saindong magña pusó: huli ta an pagdatong nin Cagurangnan haranina.

9 Magña tugang, day camo magpasorosorombong an magña iba sa magña cápua man sana, tagñaning day camo masilotan; uya digdi, na an hocom ó Juez nasa sa atubang nin tátá.

10 Magña tugang co, cuaá ó aroga nindo na bilang padara sa paghinanaquit ó pagmondó asin pagtios an magña profetas na nagtararam sa gñaran nin Cagurangnan.

11 Uya digdi, ibinibilang niamo na magña paladan an magña nagtitios. Nadagñog nindo si pacatios nin Job, asin nahiling nindo an catuyuhan nin Cagurangnan, na an Cagurangnan macurí niya sa maheheracon asin maboot.

12 Alagad sa gabos, magña tugang co, day camo magsumpá ó magpasacsi minsan huli can lagñit, minsan huli can dagá, minsan huli can ibang arin paman na sumpá; condi an saindong pagohó maguig ohó, asin an saindong pagpaday, maguing day; tagñaning day camo maholog sa casálan.

13 ¿Nagmomondó an saró dian sa saindo? Gomibo siya nin pamibi. ¿Nasa sa caogmahan an saró? Magawit siya nin magña salmos ó pagomao.

14 ¿Naghehelang an saró dian sa saindo? omapod siya can magña magugurang sa Iglesia, asin na magñadié huli sa siya, na labidan siya nin lana sa paggñaran nin Cagurangnan.

15 Asir an pamibi na iguang pagtubod macacaligtas sa naghehelang, asin an Cagurangnan babagñonon siya; asin con nasa sa magña casálan, ipapatawad sa saiya.

16 Magñagboyboy camo sa saindo man sana an magña iba sa magña cápua can saindong magña casálan, asin magpamibi an magña iba huli sa magña ibang cápua, tagñaning mag-

caoromayan camo; an pamibi nin banal, na guibohon nin marhay, macacahimo nin macuri nangayod ó macacatabang nin marhay.

17 Si Elías naging tauo man na sacop nin síring man sanang magña paghorot qui sa satuyá, asin naquimaherac sa pagpamibi na day omoran, asin day ominoran sa ibabao nin dagá sa tolong taón asin anom na bulan.

18 Asin sa liuat namibi, asin si lagñit timinao nin oran, asin si daga timinobó si saiyang bugña.

19 Magña tugang, con an saró dian sa saindo nalagalag sa catotoohan, asin igua nin saró na magpabaclé sa saiya,

20 Maaraman na an guininibo na macapagbaclé an paracasalá sa pagcalagalag nin saiyang paglacao ó sa calibogñan nin saiyang dalan, macacaligtas siya nin sarong calag sa cagadanan, asin macacatahob nin cadaclan na magña casálan.

AN ENOT NA SURAT SA CAGABSAN

NI

APÓSTOL

SAN PEDRO.

CAPÍTULO I.

1 Si Pedro, na apóstol ni Jesucristo, sa magña taga ibang daga ó nasasacopan na nagpacauarac duman sa Ponto, sa Galacia, sa Capadocia, sa Asia, patin sa Bithinia,

2 Magña pinili siring sa pacamidbid ó cabótan nin Dios Amá sa pagpacamahál can Espiritu, manogñod sa pagsonod, asin maurican can dugó ni Jesucristo: An biyayá asin an catonínogñan papagdacolqn logod sa saindo.

3 Pagomauon an Dios asin Amá ni Jesucristo Cagurangnan niato, na siring sa saiyang daculang pagcaherac binágo si satuyang buhay dian sa paglaom na buhay, huli can pagcabuhay liuat ni Jesucristo sa magña gadana,

4 Manogñod na sarong pamana, na day matutunac, asin na day mararamogan, day man magagadan, naaandam duman sa calagñitan.

5 Manogñod sa satuyá na anan quitang magña rinimpos sa cabagsican nin Dios huli sa pagtubod, ta-gñaning macaabot nin carahayan nin buhay na naaandam tagñaning icapahayag sa huring panahon.

6 Na dian caiyan nagoogma camo, minsan sa gñunian nagmomondó camo nin cadiquit na panahon sa magña manlaenlaen na magña pagsugot, con baga caipuhan,

7 Tagñaning an catotoohan nin saindong pagtubod, na orog pa camahalaga sa bulauan, na ini natutunac, marhay na paa-

guihon sa calayo, na maguing sa caomauan, camurauayan asin cagalagñan, con si Jesucristo icapahayag na :

8 Na sa saiya, minsan day pa naquita, namoot camo ; na sa saiya nagñagtubod, minsan sa gñunian day nindo siya naquiquita, magoogma camo sa caogmahan na day icapagsaysay asin pinamurauay ;

9 Na nacamtan nindo an catuyuhan nin saindong pagtubod, na iyo an carahayan nin buhay nin saindong magña calag.

10 Na iyan cabuhayan na iyan si magña profetas na nagroquiao dapit can biyayá na madatong sa saindo, nagñagosisa asin sa macuring paghigñoa pinaghanap iyan ninda,

11 Na pinagsisiasat ninda con noarin asin con sain na lagdá nin panahon nagsasabi an Espiritu ni Cristo na yaon duman sa sainda, na siya ó iyan nagbabaretá can magña casaqitan na madatong qui Cristo, asin si magña camurauayan pacatapus ó pacalihis can magña casaqitan.

12 Sa sainda ipinahayag, na bacong manogñod sa sainda man sana, condi manogñod sa satuyá nagñagñataman can magña bagay na gñunian anan na ipinagbalagñibog sa saindo nin si magña nagñaghulit saindo can evangelio huli can Espiritu Santo na ipinadará halê sa lagñit ; na dian can magña iyan nagmamauot na maghiling si magña ángeles.

13 Nin huli caiyan, con panó an saindong magña paghonáhoná, sa camayocodan maghalat nangayod camo dian sa biyayá na ipinahayag sa saindo con si Jesucristo mapahayag na sa saindo :

14 Siring sa magña áqing magña masonod, na day camo omoyon sa magña pagmauot nindo na caito guiniguibo nindo na nasa sa cacablasan pa camo ;

15 Condi huli ta itong nagapod sa saindo banal ó santo siya, maguing ó magpacabanal man camo sa gabos na pagorolayolay :

16 Huli ta nasusurat na : Magpacabanal camo, háros ta aco banal.

17 Asin con inaarang nindong Amá itong day nin pinapalaen na tauo hinohocoman siring sa guibo nin lambang saró,

paquigolay camo sa catacutan sa bilog na panahon nin saindong pagcabuhay :

18 Sa pacatalastas na anan camong binalucat sa saindong hamac na paquigolay, na iyan inacó nindo sa saindong magña magurang ó caganác, bacong can magña bagay na matutunauon, na siring can bulauan ó can plata ;

19 Condi can dugong mahalaga ni Cristo, na siring sa sarong cordero na mayó nin digtá, asin day naolactan :

20 Ipinagboot na sa enot pa can pagtogdasa can quinában, alagad ipapahayag sa magña huring panahon huli sa pagca-moot sa saindo,

21 Na huli sa saiya nagñagtubod camo sa Dios, na siya iyo si nagpabuhay liuat (qui Jesús) sa magña gadana, asin timinao sa saiya nin camurauayan, tagñaning an saindong pagtubod asin paglaom mapanogñod sa Dios ó mapadian sa Dios.

22 Na pacahugasi can saindong magña calag dian sa pagsonod sa catotoohan, huli can Espiritu, sa pagcaherac na sa tugang na day mayó nin pagsaguinsaguin, magcamoroot-mootan camo nin todoc sa pusong bolaos ó dalisay :

23 Na anan magña ipinagñaqui camo liuat, bacong guican sa guicanan na matutunao, condi sa day nin pagcatunao, huli sa tataramon nin Dios, na nabubuhay asin nagdadanay sagcod lamang.

24 Huli ta an gabos na laman anan na siring sa doot, asin an bilog na camurauayan nin tauo siring man sa burac nin doot : naalang si doot, asin si burac naricdag ;

25 Alagad an tataramon nin Cagurangnan magdadanay sagcod lamang. Asin ini iyo an tataramon na huli can evangelio ipinagbalagñibog sa saindo.

CAPÍTULO II.

1 Con pabayáan nangayod an gabos na pagcasalá, asin an gabos na dayá, asin magña pagsaguinsaguin, asin magña caurihan, patin an gabos na magña pagpapacaraot,

2 Magmauot camo, siring sa magña aqing bágong mamundag ; can gatas na sa espiritu ó sa calag, day nin dayá,

tagñaning huli caiyan magtalobó camo sa carahayan nin buhay;

3 Alagad con nacanamit camo na an Cagurangnan maboot;

4 Na sa saiya con maquisomaró camo, siring sa buhay na gapo. day papagcanigoon gayod nin magña tauo, alagad pinili nin Dios, na mahalaga,

5 Camo man, siring sa magña buhay na gapó, magpacang-togdoc camo na siring sa sarong harong na espíritual, asin sarong sacerdocio ó pagpading banal, sa pagdolot nin magña atang na sa espíritu, macacapaogma sa Dios huli qui Jesucristo.

6 Nin huli man caiyan nasasabi sa Casuratan: Uya digdi ibubugtaco sa Sión an paorog na gapó nin ángulo, pinili, mahalaga; asin an magtubod dian day mariribong.

7 Iyan nangayod iyo an camahalan manogñod sa saindo na magña nagnagtubod: alagad manogñod sa magña masuhay, an gapó na si magña paratogdoc day ninda pinapagcánigó, inj an naguinibong payó nin si ángulo;

8 Asin gapong mahalnas, asin láguit nin capaaracan sa caito na magña nadadalinas sa tataramon, ta magña anan na magña masuhay; na manogñod caiyan anan man sindang pinagbótan.

9 Alagad camo anan camong capagaraquían na pinili, tunay na sacerdocio ó pagpadi, tauong banal, banuang quinamtan, tagñaning magbalagñibog camo can magña cabanalan caito na nagapod sa saindo halé sa magña cadicloman pasiring sa macagñalasnálas níang ilao:

10 Camo na can nacalihis na panahon bacó camo pang banuáan, alagad gñunian camo iyo an banuáan nin Dios; na can enot na panahon day camo nacaabot nin pagcaherac, alagad gñunian nacaabot camo nin pagcaherac.

11 Magña námomótan, aco naquiquimaherac sa saindo siring sa camo magña taga íbang sacop asin magña naglalacao ó naquiquihimanua na maglicay camo sa magña pagmauot nin hauác na minatumang sa calag ó naquiquipaglaban tumang sa calag,

12 Na guibohon an matubís nindong paquisomaró dian sa magña Gentiles; tagñaning, dian sa pinagmumudahan ninda

sa saindo na siring como sa magña paraguibo nin maraot, magpamurauay sa Dios sa aldao nin pagsongcò, na ibilang sa saindo sa magña marhay na guibo.

13 Cayá magñagsonod como sa gabos na pasoronodan nin tauo huli sa cagalagñan sa Dios: minsan sa hadé, nin siring sa orog cahalangcao;

14 Minsan man sa magña Pinopoon ó magña gobernadores, nin siring sa magña sinobol niya sa pagsigñil sa magña paraguibo nin maraot, asin na maguing caomauan sa magña nagguiguibo nin marhay.

15 Háros ta ini iyo an cabótan nin Dios; na con magguibo nin marhay, mapapaodong nindo an cacablasan nin magña basang sanang magña tauo:

16 Siring sa magña may rogaring na cabótan ó libres, asin bacóng siring sa an libertad ó sadiring capangyarihan maguing tahob bilang sa pagcasalá, condi siring sa magña oripon como nin Dios.

17 Gumalang como sa gabos. Camoté nindo an pagcamagturugang. Matacot como sa Dios. Gumalang como sa hadé.

18 Magña oripon, magñagcuyog como sa bilog na catacutan sa saindong magña pinopoon ó cagurangnan; bacó sanang sa magña marahayon asin may isosogad, condi man sa magña macucuri.

19 Háros ta iyan iyo an maogma, con an saró dahel can pagisipisip ó pacamidbid sa atubang nin Dios, nagtitíos nin magña capurisauan na tinitíos sa mayò nin catanosan.

20 Huli ta ¿ano an camurauayan na iyan, na con nagcacasalá como anan camong tinatampal, asin tinitíos nindo iyan? alagad con gomibo nin marhay pinapamondó como, asin tinitíos nindo iyan, ini sa catotoohan iyo an maogma sa atubang nin Dios.

21 Háros ta manogñod caiyan anan camong inapod; huli ta si Cristo man nagsaquit huli sa satuyá, sa pagualat sa satuyá nin padara, tagñaning como sonodon nindo an saiyang magña guirá:

22 Na siya day mayò nacaguinibo nin casálan; minsan man sa saiyang gñosó day mayò nin nacuang cadayáan:

23 Siysay itong con tinataraman siya nin maraot day minabalos nin tataramon man na maraot; con nagtitios, day naghohomá ó nagpapatacot, condi ídinodoloc an capautan ó dahelan sa naghohocom sa catanosan :

24 Na siya man sana dinará si satuyang magña casálan sa saiyang hauac sa ibabao nin crúz, tagñaning quita na magña gadan sa magña casálan, mabuhay quita sa catanosan : na huli can lugad niya anan camong nagcaoromayan.

25 Huli ta camo siring sa magña ovejas na nagpacauarac ; alagad gñunian nagñagbalic camo sa Nagaataman asin Obispo nin saindong magña calag.

CAPÍTULO III.

1 Siring man sana camo, magña babae, magñagcuyog camo sa saindong magña agom na lalaqui ; tagñani man na si magña day minatubod sa tataramon, magcadarara na day sanang tataramon huli sa pagolayolay nin si saindang magña agom na babae,

2 Na honahonaon an saindong mabining paquigolayolay, na iyo itong sa catacutan.

3 Na an samno ninda day maguing sa luas na magpacorong can bohoc, asin maguing samnong bulauan, minsan pa sa camugtacan ó pagcasocol nin magña gubing ;

4 Condi an tauo na igua nin pusó na yaon naririmpos, sa day nin pagcatunao na samno nin espíritu na maogma asin matiuasay, na iyan iyo an daculá an halaga sa atubang nin Dios.

5 Huli ta siring man caiyan nagsasamno can enot na panahon itong si magña banal na magña babae na nag-haharalat sa Dios, minsan nagñagcucuyog sinda sa saindang magña agom na lalaquí :

6 Siring qui Sara nagcucuyog sa qui Abraham, na pinag-aapod niy siyang cagurangnan ; na sa saiya ó sa qui Sara camo anan na guinibong magña áquí, sa pagguibo nin marhay, asin day camo macubhanan can anoman na cahandalan.

7 Camo magña agom na lalaqui sa cabaing man sana, maquisomaró camo sa sainda siring sa pacatalastas, na magtac

nin cagalagñan sa babae nin siring sa bobog na mahimpis ó mapapasaon, asin nin siring sa magña caibahan na magña parapanonod nin biyayá nin buhay; tagñaning an saindong magña pamibí day maolang.

8 Asin sa catapusan, magui logod camo gabos na saró sanang pusó, magña maugayon, na magcamoroot-mootan camo siring sa magturingang, magña maheheracon, magña maquipagcatood;

9 Na day magbalos nin maraot sa maraot, ni pagtaram nin maraot sa tataramon na maraot, condí gñani logod na, magomao ó pagomauon; ta nacacatalastas na camo anan na magña inapod tagñaning magcamit camo nin bendicion na bilang pamana.

10 Háros ta an boot na mamoot nin buhay, asin macahiling nin magña magayon na aldao, pogolan an saiyang dilá sa carátan, patin an saiyang magña gñabil day magtaram nin cadayáan;

11 Homarayó siya sa carátan, asin gomibo nin marhay; hanapon an catoninogñan, patin sonodon iyan.

12 Háros ta an magña matá nin Cagurangnan natotorohoc dian sa magña banal, asin an saiyang magña taligña andam nangayod sa saindang magña pamibí; alagad an lalaugon-nin Cagurang yaon dian sa caítong magña naggagaué nin maraot.

13 ¿Asín siysay ito dao na macacaguibo sa saindo nin maraot, con camo magpadagos sa carahayan?

14 Alagad man, con tibaad nang bagay pagtitioson nindo huli sana sa pagguibo nin carahayan, magña paladan camo. Cayá, day nangayod camo matacot huli can pagcatacot sa sainda, ni macubhanan camo;

15 Condi magpacang banal camo ó pagomauon nindo an Cagurangnan na Dios sa saindong magña pusó, asin na magandam sa guiraray camo sa pacasimbag sa cahoyóan asin cagalagñan sa lambang saró na magapod ó maghagad sa saindo nin catanosan dapit can paglaom na yaon sa saindo:

16 Na magisip nin marhay, tagñaning dian sa pinagmumudahan sa saindo siring sa magña paralibon ó paraguibong maraot, magcariribong si magña naglalanghad can saindong marhay na paquigolayolay dian qui Cristo.

17 Huli ta orog ca rahay iyan na magtios camo sa pagguibo nin carahayan, con an boot nin Dios siring an boboton niya, qui sa magguibo nin mīraot.

18 Huli ta si Cristo man nagtios macasaró huli can magña casálan, si banal huli sa magña paracasálá, sa pagdara sa satuyá sa Dios, huli ta sa catotoohan gadan sa laman, alagad bīnuhay sa espíritu;

19 Na dían man napaḍuman asin naghulit sa magña espíritu na nabibilangó;

20 Na sinda can sarong panahon anan na magña masumbical, nin si macasaró naghahalat can pacatios nin Dios can magña aldao ni Noé, nin si pínagaandam si sasacyan ó arca; na dian caiyan cacadiquit, na iyo, si ualo catauo si magña nagpacaligtas huli can tubig.

21 Sa lauog caiyan an pagbuniag ó bautismo na manogñod gñunian iliniligtas quita (bacong sa paghalé can magña ramog nin laman, condi siring sa paghagad nin sarong marhay na pacatalastas sa atubang nin Dios,) huli can pagcabuhay liuat ni Jesucristo:

22 Na siya yaon sa totoo nin Dios, pacasacat sa lagñit; na nacucuyog sa saiya an magña ángeles, asin an magña potestades patin an magña virtudes ó an magña capangyarihan patin magña cabagsican.

CAPÍTULO IV.

1 Huli ta si Cristo nagtios dahel sa satuyá sa laman, camo man magñagcalasag camo can caisipan man sanang iyan: na an nagtios sa laman, ominontoc na sa casálan;

2 Tagñaning an panahon na natatadá sa laman, mabuhay na, alagad bacong sa magña pagmauot nin hauac nin magña tauo, condi sa cabótan nin Dios.

3 Háros ta maninigò sa satuyá na can enot na panahon nin satuyang buhay naguinibo niato si cabótan nin magña Gentes con naquiquipagibaiba quita sa magña carompotan, sa magña paghorot nin hauac, sa magña pagbuburat, sa magña

capaslóan, sa magña catitiriponan, patin sa magña macacaugñis na pagaanito.

4 Na dian caiyan sa paghoná ninda sarong bagay na day naaaraman ó macacagñalas na camo day magdalagan sa caibahan ninda dian sa pagcalagalag nin pagcasuruhay, na naglalanghad sa saindo :

5 Na sinda magtatao nin cabilagñan sa naaandam sa paghocom sa magña buhay pa asin sa magña gadana.

6 Háros ta huli caiyan man ipinaghulit an evangelio sa magña gadana ; tagñaning mapaghocman sa laman nin siring sa magña tauo, asin mabuhay sa espíritu siring sa cabótan nin Dios.

7 Alagad an catapusan nin gabos na magña bagay haranina : cayá magpacamayocod nangayod camo, asin magpuca camo sa pamibí.

8 Asin sa gabos, magcaigua camo dian sa saindo nin ma-laadon na pagcaherac ; háros ta an pagcaherac macacatahob sa cadaclan na magña casálan.

9 Magpasaracatsacatan camo sa saindo man sana an magña iba sa magña cápuá na mayó nin magña pagsabisabi caiyan.

10 An lambang saró siring sa balaog na nacamtan, ipag-uaras iyan sa magña iba, siring sa magña marhay na magña parauaras can magña manlaenlaen na biyayá nin Dios.

11 Con an saró magtataran, magtaram siya siring sa agñay sa magña tataramon nin Dios ; con an saró maguauaras ó magñataman, maguaras ó magñataman siring sa cabagsican nin paguaras nin Dios : tagñaning sa gabos na magña bagay mapamurauay an Dios huli qui Jesucristo, na sa saiya maguing camurauayan asin capangyarihan sagcod lamang. Auot pa.

12 Magña minamahál, day camo mapagñalas con pagisihon na camo sa calayo, na iyan guiniguibo sa pagbaló sa saindo, siring sa sarong bagay bilang na daing halaga an mangyayari sa saindo ;

13 Condi na magogma gñani camo sa pagca camo anan na magña cadaramay sa magña casaqitan ni Cristo ; tagñaning sa pagpahayag man can saiyang camurauayan macapagogma camo sa capanganahan.

14 Con pinagologolog como sa gñaran ni Cristo, magña mapalad como; háros ta an camurauayan asin an espíritu nin Dios nagoontoc dian sa saindo. Sa catotoohan, sabi ninda, siya pinaglanghadan, alagad, sabi man nindo pinamurauay.

15 Cayá gñani na, siysay man sa saindo day logod magtios nin siring sa nacagadan nin tauo, ó mahabón, ó paraguibo nin maraot, ó huli sa paglaog ó paquiglabot niya sa magña bacong rogaring na magña bagay.

16 Alagad con nagtitios an saró siring sa siya Cristiano, day caiyan masopog; condi magpamurauay sa Dios sa bagay na ini.

17 Huli ta iyo an panahon na an paghocom magpoon sa harong nin Dios: asin con sa enot magpopoon sa satuyá, ¿ano dao an masasagcoran caitong magña day nagcucuyog sa evangelio nin Dios?

18 Asin con an banal mapauot na macaligtas, ¿sain matugña an day nin pagtubód asin paracasalá?

19 Asin huli caiyan si magña nagmomondó siring sa cabótan nin Dios, ipaquimaherac sa saiya an saindang magña calag, siring sa maimbod na Caglalang, na guibohon an marhay.

CAPÍTULO V.

1 Naquiquimaberac aco sa magña magugurang na yaón dian sa saindo, aco gurang na man sa caibahan ninda, asin sacsí can magña casaqitan ni Cristo, na aco man maquiquinabang can camurauayan na ipagpapahayag:

2 Pabasogon nindo an aripompon nin Dios na yaón sa saindo, na paghigñatan iyan, bacong huli sa cosog, ó sa pirit, condi sa cabótan sanang rogaring; bacong sa paquinabang na masiuaua, condi sa sarong madaleng pagisip;

3 Asin bacong siring sa igua nin carogarigñan manogñod can magña sadíri nin Cagurangnan, condi maguing pagaarogan nin si aripompon ó campon.

4 Asin con tumugñana an Poón ó Príncipe nin si magña parapagñataman ó pastores, como magcacamit can corona na day matutunao panong camurauay.

5 Siring man sana, magña barobátá, magñagsonod camo sa magña magugurang; asin an gabos magpasoronodsonodan an magña ibá sa magña capua man sana, magñaggubing liuat camo nin capacumbabáan; huli ta an Dios tinutumang an magña mapaabaoabao, asin tinatauan nin biyayá an magña mapacumbabá.

6 Magpacumbabá nangayod camo sa irarom can mapangyaring camot nin Dios, tagñaning siya palangcauon ó paitaason camo con sa capanahonana;

7 Na ibugtac an gabos nindong paghigñoa dian sa saiya, háros ta siya igua nin paghigñat sa saindo.

8 Magpacamayocod camo, asin mágpuca camo: huli ta an saindong caiual an diablo, siring sa león na mabagñis, naglala-cao sa parilibot ta naghahanap nin mahahalon ó masisibá niya:

9 Na sa saiya tumumang camo nin marigon dian sa pagtubod, na natalastas nindo na an magña pagtios man sanang iyan magcacaorotob dian sa caibahan nin saindong magña tugang na yaón sa quinában.

10 Alagad an Dios nin bilog na biyayá, na nagapod sa satuyá sa saiyang camurauayan na daing casagcoran huli qui Jesucristo, gñapit na con macapagtios camo nin cadiquit na panahon, siya man sana pacahamanon camo logod, parigonon, pasarigon asin pamugtacon.

11 Sa saiya mapanogñod an camurauayan asin an capangyarihan sagcod lamang. Auot pa.

12 Sa qui Silvano, na tugang na maimbod, siring sa paghonáhoná co sinuratan co camo nin madalé ó halipot sana, sa paghatol sa saindo asin sa pagpatotoo na ini iyo an totoong biyayá nin Dios, na dian namumugtac camo.

13 An Iglesia na nasa Babilonia, na sa caibahan pinili man sagcod saindo, minataong galang sa saindo, patin si Marcos na áquí co.

14 Magpagaralanggalang camo camo man sana sa paghadoc na sa pagcahérac. An catoninogñan macamtan nindo gabos na magña yaon dian qui Jesucristo. Auot pa.

AN ICADUANG SURAT SA CAGABSAN

NIN

APOSTOL

SAN PEDRO.

CAPÍTULO I.

1 Si Simón Pedro, oripon asin apóstol ni Jesucristo sa saindo na magña nagpacaabot nin pagtubod na siring man sana camahalaga sa caibahan ni amo dian sa catanosan nin satuyang Dios asin Paraligtas na Jesucristo:

2 An biyayá asin an catoninogñan pacadacolón logod sa saindo sa pacamidbid sa Dios, asin sa Cagurangnan niatong si Jesús.

3 Huli ta an gabos na magña bagay na manonogñod sa pagcabuhay asin sa cabanalan itinao sa satuyá sa saiyang diosnon na cabagsican, huli sa pacamidbid caito na nagapod sa satuyá huli can saiyang camurauayan asin cabagsican:

4 Na dahel can magña iyan itinao sa satuyá an magña daraculá asin mahalagang magña panugá, tagñaning huli caiyan magui camong magña maquinabang can lauog nin pagcadios, pacapagdolag sa pagcasalá na yaón sa quinában huli sa pagmauot nin hauac.

5 Camo man, con ibugtac an gabos na paghigñoa huli caiyan man sana, magpahayag camo sa saindong pagtubod nin cabanalan asin sa cabanalan, nin pagcaisip;

6 Asin dian sa pagcaisip camayocodan, asin sa pagcamayo-cod pacatios, patin sa pacatios an pagcatacot sa Dios;

7 Asin sa pagcatacot sa Dios, an pagcamoot na sa tugang, asin sa tugang na pagcamoot an pagcaherac.

8 Háros ta con dian sa saindo igua can magña bagay na ini, asin dacol nangayod, day camo totogotan na maghorogac, day man camo maguing mamara ó malipot sa pacamidbid sa Cagurangnan niatong Jesucristo.

9 Alagad itong day mayó can magña bagay na ini, iyan butâ, asin igua nin pacaquita na halipoton ó hayocong, na nacaligñao na can paghugas nin si magña daan niang magña casálan.

10 Nin huli caiyan, magña tugang, higñoahon nindo nin orog pang maguing danay an saindong palad asin pagcapilia; huli ta con guibohon nindo an magña bagay na ini, day camo sagcod lamang mahoholog.

11 Háros ta sa bagay na ini ítogot sa saindo nin labilali an pacalaog sa cahadéan na daing tapus nin Cagurangnan tang Jesucristo na Paraligtas.

12 Huli caiyan, aco day magoontoc sa paghatol sa saindo sa guiraray dapit can magña bagay na ini, minsan camo nacacatalastas caiyan, asin na pinacarigon camo sa catotoohan na ini.

13 Huli ta ibinibilang cong matanos con aco uya pa sa tabernaculong ini, an pagsadol sa saindo sa paghatol:

14 Sa pacatalastas na madalé na babayaan co an sacuyang tabernáculo siring sa ipinahayag sa sacuyâ nin Cagurangnan niatong si Jesucristo.

15 Hihigñoahon co man nin macuri na pacatapus can pagcagadan co, camo magpacaguiromdom guiraray can magña bagay na ini.

16 Háros ta day niamo ipinamidbid sa saindo an cabagsican asin an pagdatong nin Cagurangnan niatong Jesucristo, na pinaagui sa magña togdas na osipon na hinaman sana nin pagpaagui; condi siring sa nahiling can samuyang magña rogaring na magña matá si saiyang cadaculaón na capangyarihan.

17 Huli ta siya ominacô sa Dios Amá nin camahalan asin camurauayan, nin si itong siring na tigñog ipinadará sa saiya guican sa mabansayon na camurauayan: Ini iyo an namomôtan cong Aquí, na dian sa saiya nacogma aco.

18 Asin cami nadagñog niamo an tigñog na ini na guican sa lagñit, nin si duduman pa cami sa caibahan niya duman sa buquid na santo.

19 Igua man cami can tinódan na tataramon na orog pang magdadayanay, na dian caiyan marhay an guinguibo nindo na naghihinaniog camo siring sa sarong caraba ó ilauan na nacacaliuanag sa lugar ó camugtacan na madiclom sagcod na an ága lomiuanag ó an caaldauon lomiuanag, asin an bitóon sa macaága lumuas sa saindong magña pusó:

20 Alagad pacasaboton gñóna ini, na day nin saró man na profesia sa Casuratan na sa saró sanang cahologan;

21 Huli ta an profesia day dinará can magña nacaagui nang magña panahon huli sa cabótan nin tauo, condí si magña tauong banal nin Dios iyo si nagtararam alagad magña pinasabgñan nin Espiritu Santo.

CAPÍTULO II.

1 Alagad igua man nin magña bacong tunay ó magña puticon na magña profetas sa banuáan, siring dian sa saindo na magcacaigua man nin magña puticon na magña madonong ó paratocdó, na maglalaog sa libim ó tágo sana nin magña anito sa pagcasalá asin pagpapaindahan an Cagurangnan na nagbalucat sa sainda, na binobotong sa sainda man sana an pagcalagalag na madalé.

2 Asin dacol an magdadagos sa saindang pagcasuruhay, na huli sa sainda an dalan nin catotoohan paglalanghadan;

3 Asin sa caimotan guibohon camong binacalan sa magña tataramon na pagsaguin-saguin; na sa sainda an sainda silot day na mahahaloy na panahon asin an saindang pagcalagalag day natotorog.

4 Háros ta con an Dios day pinatawad si magña ángeles na nagñagcasalá, condi na pacahologan sa inferno na iguang magña cadena ó gacod sa cadicloman, itinao sinda tagñaning maandam ó maláen manognod sa paghocom;

5 Asin con day pinatawad an daan na quinában, alagad ilinicay si Noé, na paraharubay nin catanosan, sagcod can ibang pito catauo, na pinapangyari si bahá nin oran sa ibabao can quinában nin magña mararaot ó paracasalá;

6 Así con sinilotan na tinunao si magña ciudades sa

Sodoma asin sa Gomorra, na ibinalic iyan sa abó, asin na ibinugtac sinda na maguing paghihigñan nin si magña mabubuhay na day mayó nin catacutan asin cagalagñan sa Dios;

7 Asin ilinigtas an banal na si Lot, na napupurisao can marompot na pagcabuhay ó gaüé-gaüé nin si magña paracasalá;

8 (Huli ta ining banal na ini, sa paghiling asin paghihinaniog nin si duduman pa sa sainda nagoontoc, nagmomondó aroaldo si saiyang calag huli can magña guibo caitong magña biricó ó paracasalá;)

9 Tataó an Cagurangnan na maglicay sa sugot sa magña banal, asin maglaen sa magña paracasalá tagñaning pasaquitan sa aldao nin paghocom;

10 Asin orog pang gayo caito na, sa pagsonod can laman, naglalacao sa magña caoragan asin carompotan, asin pinahahamacan ó isinisisual an capangyarihan; magña pangñahasan, magña masumbical, na day nagcacataracot na magtaram nin maraot sa magña haralangeao na capangyarihan:

11 Háros ta sí magña ángeles man sana, na magña orog ca daculá sa cosog asin sa cabagsican, day nagtataram nin paghocom sa pagpacaraot tumang sa sainda sa atubang nin Cagurangnan.

12 Alagad ining magña ini, na nagtataram nin maraot dapit can magña bagay na day nasasabotan, siring sa magña hayupan na day nin isip, na sa pagcabuhay anan na linalang na mani cot-cot asin pagcalaglag, magcacagaradan sinda sa saindang pagcalagalag,

13 Na maacó can balos nin si saindang cabicóan, huli ta ibinibilang na caragñahan si pagoogma sa casigñauan aroaldo. Ining magña ini iyo an magña ramog asin digtá, na sinda con nagcacacan sa caibahan nindo, nagliligña sa saindang magña pagcásalá;

14 Na an magña matá panó nin pagsambay sa igua nin agom, asin day magña tataong omontoc nin pagcasalá; na pinagagamot ninda an magña calag na day nin pagdanay ó pacatagal; na pinatood si pusó sa magña pagcaárá, huli ta magña áqui nin maldición;

15 Na pinanbayáan si dalan na matanos, asin nagcaralagaglag, na quinuyog si dalan ni Balaam, áquí ni Bosor, na siya nahótan si balos nin carátan.

16 Asin sinagüé siya can saiyan catampalasanan: sarong púlang hayupan na lunadan, na nagtataram sa tigñog na sa tauo, pinogolan an carugñauan nin profeta.

17 Ining magña ini iyo an magña burabod na mayó nin tubig, asin magña pagñanoron na pinadpad nin si ariporos nin doros: na manogñod sa sainda naririmpos an cadieloman nin magña dampog sagcod lamang.

18 Huli ta sa pagtataram nin magña paabhao na tataramon nin pagcasalá, linalagalag can magña maraot na horot nin hauac sa pagcasuruhay si magña sa catotoohan nagpandulagna sa magña naquiquiolay sa pagcásalá;

19 Na tinutugaan sinda nin sadiring capangyarihan ó libertad, huli ta sinda man sana iyo si magña oripon nin pagcatunao ó carátan. Háros ta itóng nadadaog ó dinaog nin saró, nasasacop siya sa caoripnan nin si nacadaog sa saiya.

20 Totoo nangayod, na con pacapagsuháy ninda sa magña pagorolaquit nin quinában, huli sa pacamidbid sa Cagurang asin Paraligtas na si Jesucristo, asin sa liuat mapiripitan na naman dian caiyan na magña iyan, anan na magña daog, si saindang magña masasagcoran nagui sa saindang orog caraot qui sa magña capinonan ó pagpoón.

21 Háros ta orog carahay cutána sa sainda na day nacamidbid can dalan nin catanosan, na si pagpacamidbid ninda caiyan, magbaralic sa hudian nin santong catogonan ó pagboot na itinao sa sainda.

22 Alagad nangyari sa sainda si sa totoong paocoran ó halimbauá. Si ayam dínílá liuat si saiyang súca, asin si dúlag na orig pacaparigosí liminábog sa lâmao ó duguí.

CAPÍTULO III.

1 Magña minamahal, aco minasurat gñunian sa saindo caining icaduang surat, na huli caiyan duang iyan pinupucao co sa paghatol an saindong mabining paghonáhoná;

2 Tagñaning macaguiromdom camo can magña tataramon na caidto ipinagsarabi nin si magña santos ó banal na magña profetas, asin can samuyang togon, na camí anan na magña apóstoles nin Cagurangnan asin Paraligtas :

3 Na maaraman gñónang enot ini, na sa magña huring aldao madatong an magña mapagologolog, na maglalacao siring sa saindang sadiring mauot nin hauac ó carigsocan,

4 Asin na magsasabi : ¿Haen an panugá nin si saiyang pagdatong? háros ta magpoon can aldao na si magña cagánac nagpagñatorog, si gabos na magña bagay nagdadananay nin siring sa baga man sana can pagpoon nin si paglalang.

5 Sa catotoohan sinda nagpapainda sa rogaring na boot, na an calagñitan nangyari can enot na panahon, asin si dagá na huli sa tubig asin dian sa tubig naglálatao, huli sa tataramon nin Dios ;

6 Nin huli caiyan an quinában con siring natunao na liminobog ó linantopan can tubig :

7 Alagad an calagñitan na uya gñuñian, asin an dagá, anan na pinapagdanay huli can tataramon na iyan man sana, magña inaandam manogñod sa calayo duman sa aldao nin paghocom, asin sa aldao nin pagcalagalag nin magña tauong tampalasan.

8 Alagad, oh magña namomótan, day logod camo magpaina caining sarong bagay : na an sarong aldao sa atubagñan nin Cagurangnan bilang baga sa sangribong magña taón asin an sangribong taon siring sa sarong aldao.

9 An Cagurangnan day inaabala ó inahaloy an saiyang panugá, na siring can magña nagecacapira na ibinibilang iyan sa cahaluyan ; condi na matinios manogñod sa satuyá, na habó siya na an siysayman magadan ó malamos, condi na an gabos magguiribo nin pagsolsol.

10 Alagad an aldao nin Cagurangnan madatong siring sa sarong mahábon sa bangui ; na dian caiyan an magña calagñitan magaagui nin daculaon na conogconog, asin si magña elementos ó magña casangcapan ó caibahan na maglalaad magcacaralaglag, asin an dagá patin si magña guinibohan na yaon dian namumugtac magcacasoroló.

11 Cayá, huli ta an gabos na magña bagay na ini anan na magcacaralaglag, ¿anong magña bagay an maninigó sa saindo condi na camo mamugtac sa magña santo asin banal na pag-orolayolay,

12 Na maghalat asin maghumari camo sa pagdatong can aldao nin Dios, na dian caiyan an calagnitan na maglalaad magcacaralaglag, asin an magña elementos na magcacasoroló, magcacaturunao,

13 Marhay na naghalat quita nin calagnitan na bágo asin dagang bágo, siring sa saiyang magña panugá, na dian sa sainda nageeroc an catanosan.

14 Nin huli caiyan, oh magña namomótan, na nasa pag-laom camo can magña bagay na ini, higñoahon nindo nin maigot na macua camo niya mayó nin digtá, asin day mayó nin canauayan, nasa catoninogñan.

15 Asin ibilang nindo na carahayan nin buhay an pacatíos nin satuyang Cagurangnan; siring man si satuyang namomotan na tugang na si Pablo, siring sa cadonogñan na itinao sa saiya, sinuratan man camo niya;

16 Malá gñani ta sa gabos niang magña surat, na nagtataran dian dapit can magña bagay na ini; na dian sa magña surat na iyan iguang nagcacapira na mapauoton pagsaboton, na iyan magña iyan si magña mayong inadalan ó cadonogñan asin day nagpapacatagal binibicó ninda, na siring man can ibang magña Casuratan, sa pagcalagalag ninda man sana.

17 Cayá na camo, oh magña namomótan, hinatolan nangayod camo, magña ilinicay camo na huli sa casaláan nin magña macacagñirhat (na magña tauo) day camo macaiba na malagalag, asin na maholog camo ó macabotas camo sa saindong pagdanay.

18 Alagad magtalobó camo logod dian sa biyayá asin pacamidbid sa Cagurangñan niato asin Paraligtas na si Jesucristo. Mapanogñod logod sa saiya an camurauayan gñunian asin sagcod sa aldao na day nin casagcoran. Auot pa.

AN ENOT NA SURAT SA CAGABSAN

NI

APÓSTOL

SAN JUAN.

CAPÍTULO I.

1 Itong dati magpoon sa capinónan, itong nadagñog niato, itong naquita niato can satuyang magña matá, itong nato-rohocan niato, asin dinoonan nin si satuyang magña camot manogñod sa Verbo ó guinahá nin cabuhayan ;

2 (Huli ta an cabuhayan ipinahayag, asin naquita niamo, patin pinapatotoohan niamo, asin binabaretá niamo sa saindo itong buhay na daing catapusan, na iyan duduman sa caibahan nin Amá, patin póminabiling ó timinugña sa samuyá ;)

3 Itong naquita niamo patin nadagñog, iyan ibinabalagnibog niamo sa saindo, tagñaning camo man magcaigua nin paropaquinabang sa caibahan niamo: Asin an samuyang paquinabang sa catotoohan iyo an sa Amá, asin sa saiyang áquí na si Jesucristo.

4 Asin ining magña bagay na ini isinusurat niamo sa saindo, tagñaning an saindong caogmahan maotob.

5 Asin ini iyo si togon na nadagñog niamo sa saiya, asin ibinabaretá niamo sa saindo: Na an Dios iyo an ilao, asin dian sa saiya mayó nin anoman na cadicloman.

6 Con quita magsasabi na igua quitang paropaquinabang sa saiya, asin naglalacao quita sa magña cadicloman, nagpuputic quita, asin day niato guinguibo an catotoohan ;

7 Alagad con naglalacao quita sa caliuanagan, siring sa saiya na nasa caliuanagan, igua quitang paropaquinabang sa

satuyá man sana, asin an dugó ni Jesucristo na áquí niya, lilingan quita can gabos na casálan.

8 Con magsasabi quita na day mayó quitang casálan, nagdadayá quita sa satuyá man sana, asin mayó nin catotoohan quita.

9 Con magboyboy quita can satuyang magña casálan, siya maimbod asin matanos na patatauaron quita can satuyang magña casalan, asin na lilingan quita can gabos na carátan.

10 Con magsasabi quita na day quita nagcasalá, guiniguibo niato iyan sa saiya na caputican, asin si tataramon niya day mayó nasa satuyá.

CAPÍTULO II.

1 Magña sadagnoton cong magña áquí, ining magña bagay na ini isinusurat co sa saíndo, tagñaning day camo magcasalá; asin con igua nin saró na nagcasalá, igua quitang abogado ó paraainpon manognod sa Amá, si Jesucristong banal ó matanos;

2 Asin siya iyo an capatauaran ó caguinhauaan huli can satuyang magña casálan: asin bacó sanang huli can magña satuyá, condi man huli can magña sa bilog na quinában.

3 Asin digdi caini naaraman niato na quita namidbidan niato siya, con otobon niato an saiyang magña togon.

4 Asin magsasabi, na: Aco namidbid co siya, asin day nagootob can saiyang magña togon, an siring caiyan puticon siya, asin day siya nin catotoohan.

5 Alagad an nagotob can saiyang tataramon, an pagcaherac nin Dios macuri cahaman totoo man nangayod dian sa saiya: huli caiyan nacacaaram quita na yaon quita sa saiya.

6 An nagsasabi na yaon sa saiya, maninigong maglacao siring can paglacao niya.

7 Magña tugang, day co camo sinusuratan nin bágong pagboot, condi si daan na pagboot na quinamtan nindò magpoon can capinónan: an pagboot na daan iyo si tataramon na nadagnog nindo magpoon can capinonan.

8 Sa liuat sinusuratan co camo nin sarong pagboot na bágò, na totoo iyan dian sa saiya asin sa saíndo; huli ta si magña

cadicloman nagpacaágui na, asin an totoong ilao nacacaliuanag na.

9 An nagsasabi na nasa caliuanagan, asin nababaldi sa saiyang tugang, an siring sa saiya ay nasa sa cadicloman pa siya guiraray.

10 An namomoót sa saiyang tugang, iyan nasa sa caliuanagan ó ilao, asin day mayong madadalinasan sa saiya.

11 Alagad an nababaldi sa saiyang tugang, nasa sa cadicloman siya, asin naglalacao sa cadicloman, asin day naca-caaram con sain papaduman; huli ta si magña dampog dinadampolan an saiyang magña matá.

12 Minasurat aco sa saindo, magña sadagñoton na magña áquí, háros ta si saindong magña casálan ipinatawad na sa saindo huli sa gñaran niya.

13 Minasurat aco sa saindo, magña cagánac, huli ta nagpacamidbid camo caito na iyo siya magpoón can capinonan. Minasurat aco sa saindo, magña barobatá, huli ta dinaog nindo si maligno. Minasurat aco sa saindo, magña sadagñoton na magña áquí, huli ta nagpacamidbid camo sa Amá.

14 Sinuratan co camo, magña cagánac, huli ta nagpacamidbid camo caito na iyo siya magpoón can capinonan. Sinuratan co camo, magña barobatá, huli ta anan camong magña maririgon, asin an tataramon nin Dios nagoontoc dian sa saindo, asin dinaog nindo si Maligno.

15 Day camo mamoot sa quinában, minsan sa magña bagay na didian sa quinában. Con an saró na-momoot sa quinában, an pagcamoot nin Amá mayó dian sa saiya.

16 Háros ta an gabos na yaon sa quinában, an horot nin laman, an horot nin magña matá, asin an capaobaoabauan nin pagcabuhay, bacong sa Amá iyan, condi sa quinában.

17 Asin an quinában maágui sana asin an saiyang magña pagmauot; alagad an minaotob can cabótan nin Dios magdadayanay sagcod lamang.

18 Magña sadagñoton na áquí, yo na ini an huring panahon: asin huli ta camo nagpacadagñog na an Anticristo*

* Anticristo—Tumang qui Cristo.

madatong, siring man gñunian nagñagpoon nang maguing magña dacul na magña anticristos; nin huli caiyan naaaraman ni amo na iyo na si huring panahon.

19 Nagharalé sa samuyá, alagad bacong sadiri ni amo; háros ta con бага man sadiri ni amo, nagdanay sa catotoohan cutána sa caibahan ni amo; alagad nagpanhalé ó nagpanruluas ta gñaning mahayag nangayod na sinda gabos bacong sa samuyá.

20 Alagad como igua nin pasabong na sa banal ó santo, asin namimidbid nindo an gabos na magña bagay.

21 Day co como sinuratan nin siring sa nagpapainda como can catotoohan, condi siring sa namimidbiran nindo iyan, asin na mayong sarô man na caputican na sa catotoohan.

22 ¿Siysay an paticon condi ito na nagsusuhay na si Jesús iyo an Cristo? Ining tauong siring anticristo ó tumang qui Cristo, na nagpapainda can Amá asin can Aquí.

23 Siysay man na nagpapainda can Aquí, ining siring na tauo day man can Amá. An siysay man na nagboboyboy can Aquí, igua man na pagboboyboy can Amá.

24 Cayá itong nadagñog nindo magpoon can capinónan, magdanay logod sa saindo. Con itong nadagñog nindo poon can capinónan nagdadananay sa saindo, como man magdadananay dian sa Aquí patin dian sa Amá.

25 Asin ini iyo an panugá, na iyan ipinanugá niya sa satuyá, an buhay na daing casagcoran.

• 26 Sinuratan co como caini dapit can magña nagdadayá sa saindo.

27 Alagad an lahid na nacamtan nindo sa saiya, nageeroc dian sa saindo, asin mayó camong caipuhan na an siysay man pagtocdoan como; alagad huli ta an lahid man sanang iyan nagtotodó can gabos na magña bagay, asin totoo iyan, asin bacong putic, siring sa pagcatodó sa saindo, magñag danay como dian caiyan.

28 Asin gñunian, magña áquíng sadagñoton, magdanay nangayod como dian caiyan; tagñaning con domatong na, magcaigua quita nin capaníualán, asin day quita maribong sa saiya sa pagdatong niya.

29 Con nacacaaram camo na siya matanos, macaaram man camo na an siysay man na nagguiguibo nin catanosan, guimican sa saiya.

CAPÍTULO III.

1 Horophoropa nindo con ano an pagcamoot na itinao sa satuyá nin Amá, na pagñaranan quitang magña áquí nin Dios: huli caiyan an quinában day quita namimidbid, huli ta day siya minimidbid.

2 Magña labing namomótan, gñunian magña áquí quita nin Dios, asin day pa pinapahayag an masasagcoran niato: alagad naaraman niato na con domatong na siya, macacabaing quita sa saiya, huli ta mahihiling niato siring sa camugtacan niya.

3 Asin an siysay man na igua can paglaom na ini sa saiya, nagliling, nin siring man sa saiya na malinig.

4 An siysay man na nagguiguibo nin casálan, linalapas man an ley ó pagboot; cayá an casálan calapasan iyan sa pagboot.

5 Asin nacacaaram camo na siya diminatong sa pagpará can magña casálan niato, asin mayó nin casálan sa saiya.

6 An siysay man na nagdadaray dian sa saiya, day nagcasalá; an siysay man na nagcacasalá, day nacaquita sa saiya, day man nacamidbid sa saiya.

7 Magña sadagñoton na áquí, day nangayod camo pagdayán nin siysay man: an nagguiguibo nin catanosan, matanos iyan, siring man sa saiya na matanos.

8 An nagguiguibo nin casálan, iyan sadiri nin diablo; huli ta an diablo nagcasalá magpoon can capinónan. Manogñod caiyan timinugña an Aquí nin Dios, sa paglaglag can magña guibo nin si diablo.

9 An siysay man na namundag sa Dios, day nagguiguibo nin casálan, huli ta si saiyang guinicanan yaón dian sa saiya; asin day macacapagcasalá, huli ta namundag sa Dios.

10 Digdi cainí anan na nahabayag an magña áquí nin Dios, asin an magña áquí nin diablo: an siysay man na day minaguibo nin catanosan, asin na day namomoot sa saiyang tugang, bacó siyang sa Dios.

11 Háros ta ini iyo si togón na nadagñog nindo magpoon sa capinónan: na magcamoroot mootan quítaquíta man sana.

12 Bacong siring qui Caín, na sadiri nin si maligno, asin guinadan si saiyang tugang. '¿Asin sa anong dahelan ta guinadan ito niya? Huli ta si saiyang magña guinibo anan na magña mararaot, asin si magña sa tugang niya anan na magña matanos.

13 Magña tugang co, day camo mag-gñalas con an quimá-ban nabaldi sa saindo.

14 Quita nacacaaram na nacaágui na quita sa pagcagadan pasiring sa pagcabuhay, na dian niato namomótan an magña catugagñan. Itong day namomoot sa saiyang tugang, nasa sa cagadanan siya.

15 An siysay man na nababaldi sa saiyang tugang, iyo an paragadan sa cápua tauo; asin nacacaaram camo na day nin siysay man na parapangadan nin cápua tauo na igua siya nin buhay na daing catapusan na macacapagdanay sa saiya man sana.

16 Digdi caini namidbid niato an pagcamoot, huli ta siya ibinugtac si saiyang buhay huli sa satuyá: quita man maninigong ibugtac man niato an satuyang magña buhay huli sa magña catugagñan.

17 Alagad an magcaigua nin rogaring ó cayamanan sa quinában na ini, asin mahiling na an saiyang tugang igua nin caipuhan, asin pintoan sa saiya an saiyang pagcaugay, ¿ano an camugtacan can pagcamoot nin Dios sa saiya?

18 Magña sadagñoton cong magña áquí, day quita mamoot sa tataramon minsan sa dilá sana, condi sa guibo asin sa catotoohan.

19 Asin digdi mamimidbid niato na anan quita na sa catotoohan, asin macacapagpatotoo quita can satuyang magña pusó sa atubagñan niya.

20 Huli ta con an satuyang pusó sasaguéon quita, orog pang gayo an Dios sa satuyang pusó, asin namimidbid an gabos na magña bagay.

21 Magña minamahal, con an satuyang pusó day quita tinutuyao, igua quitang panarig sa Dios;

22 Asin anoman na bagay na hahagaron niato, macacamtan niato iyan sa saiya, huli ta nagootob quita can saiyang magña togon, asin guiniguibo niato an magña bagay na anan na magña maogma sa atubang niya.

23 Asin ini iyo an saiyang pagboot: Na tumubod quita sa gñaran nin si saiyang Aquí na si Jesucristo, asin na magcamoroot-mootan man sana quita nin siring sa ipinagboot sa satuyá.

24 Asin an nagootob can saiyang magña togon, yaon dian sa saiya, asin siya dian man sa saiya. Asin digdi caini naaaraman niato na siya nagdadanay sa satuyá, huli can Espiritu na itinao sa satuyá.

CAPÍTULO IV.

1 Magña namomotan, day sucat como magtubod sa gabos na espiritu, condi baloon nindo an magña espíritus con baga sa Dios: háros ta dacol an magña bacong totoong profetas na nagpanluas sa quinában.

2 Digdi caini midbiron nindo an Espiritu nin Dios: an gabos na espiritu na nagboboyboy na si Jesucristo diminatong ó napadigdi nasa laman iyan iyo an sa Dios.

3 Asin an gabos na espiritu na day nagboboyboy na si Jesucristo napadigdi na sa laman, bacong sa Dios iyan: asin iyan iyo an espiritu nin si anticristo, na sa saiya como nagñagpacadagnog na madatong, asin na gñunian yaon na ó domintong na sa quinában.

4 Magña sadagnoton na aquí, como anan na magña sa Dios, asin dinaog nindo sinda; huli ta an yaon dian sa saindo, dacadá pang gayó can yaon dian sa quinában.

5 Sinda anan na magña sa quinában; cayá nagtataran dapit can quinában asin an quinában hinihinaté sinda.

6 Cami anan na sadiri nin Dios: an nacacamidbid sa Dios, naghibinaniog sa samuyá: itong bacong sa Dios, day naghibinaniog sa samuyá. Nin huli caini namimidbid niamo an espiritu nin catotoohan asin an espiritu nin pagcásala ó paglagalag.

7 Magña minamahal, magcamorootmoótan logod quitaquita man sana; huli ta an pagcamoot sa Dios iyan. An siysay man na namomoot, namundag iyan sa Dios, asin nacacamidbid sa Dios.

8 An day namomoot, day nacacamidbid sa Dios; huli ta an Dios iyo an pagcamoot.

9 Digdi caini ipinahayag an pagcamoot nin Dios manogñod sa satuyá, na dian isinobol nin Dios si saiyang Aquíng bogtong sa quinában, tagñaning mabuhay quita huli sa saiya.

10 Digdi caini napapahayag ó nasasaysay an pagcamoot: bacó na quita namoot na gñóna sa Dios, condi na siya namootan quita, asin isinobol an saiyang Aquí sa pagpatawad can satuyang magña casálan.

11 Magña namomótan, con an Dios namootan quita nin siring, maninigó quita man na magcamorootmootan.

12 Day nin siysay man na nacañiling sagcod lamang sa Dios. Con magcamorootmootan quitaquita man sana, an Dios uya sa satuyá, asin an saiyang pagcamoot bulaos ó haman digdi sa satuyá:

13 Digdi caini namimidbiran niato na yaon quita dian sa saiya, asin siya man sa satuyá, na dian caiyan itinao sa satuyá guican sa saiyang Espiritu.

14 Asin cami nahiling niamo asin pinapatotoohan niamo na an Amá isinobol an Aquí tagñaning maguing Paraligtas nin quinában.

15 An siysay man na magboboyboy na si Jesús iyo an Aquí nin Dios, an Dios yaón sa saiya, asin siya yaon man sa Dios.

16 Asin quita namidbid niato asin tinubod niato an pagcamoot nin Dios sa satuyá, an Dios iyo an pagcamoot: asin an nabubuhay sa pagcamoot, nabubuhay sa Dios, asin an Dios yaon sa saiyá.

17 Digdi caini bulaos ó haman an pagcamoot sa satuyá, tagñaning magcaigua quita nin capaniualáan sa aldao nin paghocom; cayá siring can pagcamugtac niya, siring man quita sa quinában na ini.

18 Dian sa pagcamot mayong catacutan; háros ta an bulaos na pagcamoot sinisicual sa luas an catacutan: huli ta an

catacutan iguang silot. Cayá na an natatacot, bacong mahusay sa pagcamoot.

19 Quita namoot sa saiya, huli ta siya namótan na quitang enot gñóna.

20 Con an tibaad na magsasabi, Aco namomoot sa Dios, asin naooyam ó nababaldí sa tugang niya, puticon siya. Huli ta an day namomoot sa saiyang tugang na iyan nahiling niya, ¿paano an pagcamoot sa Dios na iyan day niya naquita?

21 Asin quita igua can pagboot ó catogonan na ini niya: Na an namomoot sa Dios, mamoot man sa saiyang tugang.

CAPÍTULO V.

1 Gabos ito na nagtutubod na si Jesús iyo an Cristo, namundag iyan sa Dios: asin an siysay man na namomoot sa nagpagñaquí, namomoot man sa ipinagñaquí niya.

2 Digdi cainí naminidbid niamo na namomoot cami sa magña áquí nin Dios, con namomoot cami sa Dios, asin inoob niamo an saiyang magña togon.

3 Háros ta ini iyo an pagcamoot sa Dios na otobon niato an saiyang magña togon; asin an saiyang magña togon bacong magña mapauot.

4 Huli ta ito gabos na namundag ó ipinagñaquí sa Dios dinadaog an quinában: asin ini iyo an pacadaog na nacacadaog sa quinában, an satuyang pagtubod.

5 ¿Siysay an nacacadaog sa quinában, condí an nagtutubod na si Jesús iyo an Aquí nin Dios?

6 Ini iyo si Jesucristo, na diminatong sa tubig asin sa dugó: bacong sa tubig sana, condí sa tubig asin sa dugó. Asin an Espiritu iyo an nagtatao nin pagpatotoo: huli ta an Espiritu iyo an catotoohan.

7 Huli ta toló si nagtao nin pagpatotoo sa lagñit, an Amá, an Aquí asin an Espiritu Santo: asin ining tolong íní saró sana sinda.

8 Asin toló si nagtatao nin pagpatotoo sa dagá, an Espiritu, asin an tubig, patin an dugó: asin an tolong íní nagcacabara-gay sa saró.

9 Con inaácô niato an pagpatotoo nin magña tauo, an pagpatotoo nin Dios orog pang daculáon; huli ta íní iyo an pagpatotoo nin Dios, na nagpatotoo dapit can saiyang Aquí.

10 An nagtubod dian sa Aquí nin Dios, igua nin pagpatotoo sa saiya man sana: an day natubod sa Dios, guinibo siyang puticon; huli ta day timinubod sa pagpatotoo na pinatotoohan nin Dios dapit can saiyang Aquí.

11 Asin ini iyo an pagpatotoo: Na an Dios tinauan quita nin buhay na daing catapusan; asin ining buhay na ini yaon sa saiyang Aquí.

12 An nagcamit can Aquí, quínamtan an buhay: asin itong day nagcamit can Aquí nin Dios, day can buhay.

13 Ining magña bagay na ini isinurat co sa saindo na tumubod camo dian sa gñaran can Aquí nin Dios, tagñaning macatalastas camo na igua camo nin buhay nadaing catapusan, asin tagñaning tumubod camo sa gñaran can Aquí nin Dios.

14 Asin ini iyo an capaniualáan niato dian sa saiya, na con homagad baga quita nin tibaad nang bagay siring sa saiyang cabótan, siya hinihinaniog quita.

15 Asin con nacacaaram quita na siya naghibinaniog sa satuyá sa anoman na bagay na hahagaron niato, naaaraman niato na igua quita can magña paghagad na ipinag-doloc niato sa saiya.

16 Con an saró macahiling na an saiyang tugang nacaguinibo nin casálan, bacong macacagadan, maghagad, asin itátao sa saiya an pagcabuhay; sinasabi co sa magña nagcacasalá na bacong macacagadan. Iguang casálan na macacagadan, na huli caiyan aco day nagsasabi na maquimaherac.

17 An gabos na carátan casálan iyan; alagad iguang casálan na day nacacagadan.

18 Naaaraman niato na an siysay man na namundag sa Dios, day nagcacasalá; alagad an ipinagñaqui nin Dios, naghibigñat sa saiya man saná, asin an maligno day siya sinosogtan.

19 Nacacaaram quita na quita anan na magña sadiri nin Dios, asin an bilog na quinában namumugtac sa carátan.

---

20 Alagad naaraman niato na an Aquí nin Dios dominatong ná, asin tinauan quita nin pacatalastas sa pacamidbid can totoo: asin namumugtac quita sa totoo, sa saiyang aquing si Jesucristo. Ini iyo an totoong Dios asin an buhay na daing catapusan.

21 Magña aquing sadagnoton, lomicya como sa magña anito. Auot pa.

AN ICADUANG SURAT

NI

APÓSTOL

SAN JUAN.

IYO SANANG CABTANG.

1 An magugurang manogñod sa cagurangnan na babaeng pinili asin sa saiyang magña áquí, na sa sainda namomoot aco sa catotoohan; asin bacó sanang gayo aco, condi man an gabos na nagpacamidbid can catotoohan,

2 Huli can catotoohan na uya sa satuyá, asin magdadanay sagcod lamang sa satuyá :

3 Mapasaindo logod an biyayá, pagcaherac patin catoninogñan nin Dios Amá, asin nin Cagurangnan na si Jesucristo, Aquí nin Amá, sa catotoohan asin sa pagcamoot.

4 Macuri si sacuyang pagcaogma, huli ta naaraman co dapit can saymong magña áquí, na naglalacao sa catotoohan, siring sa pagcaacó niato can togon ó cabótan nin Amá.

5 Asin gñunian naquiquimaherac aco saymo, Cagurangnan, bacó na siring sa sinusuratan taca nin sarong pagboot na bágó, condi ito na inacó niato ó nacamtana niato magpoon can capinónan, na magcamoroot-mootan quita man sana.

6 Asin ini iyo an pagcamoot, na maglacao quita sonó sa saiyang magña togon. Ini iyo an togon: Na maglacao camo dian, siring sa pagcahinaniog nindo magpoon can capinónan.

7 Huli ta dacol an magña madadayá na nagpanlaog sa quinában, na sinda day nagboboyboy na si Jesucristo napa-digdi sa laman. Ining siring na tauo iyo an madadayá, patin iyo an tumang qui Cristo (anticristo).

8 Maghiling camo huli sa saindo man sana, tagñaning day niato mauará ó masayang an magña bagay, na naguinibo niato, condi na magcamit quita nin tunay ó bulaós na balos.

9 An siysay man na minatunang, asin day nagdadanay dian sa doctrina ó pagtocdó ni Cristo, day nacamtan ó day sa saiya an Dios: an nagdadanay sa doctrina ni Cristo, an siring, nasa saiya an Amá asín an Aquí.

10 Con an siysay man pomadigdi sa saindo, asin day niya dará an doctrinang ini, day camo magácô sa saiya sa harong, day man nindo pagsabihan: ¡Magayagayang pagdatong mo!

11 Huli ta an magtataram sa saiya nin magayagayang pagdatong, naquiquidomamay can saiyang magña maraot na guibo.

12 Minsan igua acong dacol na magña bagay na isusurat sa saindo, day co binoot na ipahayag sa saindo iyan sa papel asin sa tinta; condi naghahalat aco na macadian sa saindo, asin na magtaram sa gñosó nangayod, tagñaning an satuyang caogmahan maotob.

13 Si magña aquí nin saymong tugang na pinili minataong cagalagñan sa saymo. Auot pa.

AN ICATOLONG SURAT

NI

APÓSTOL

SAN JUAN.

IYO SANANG CABTANG.

1 An magugurang sa labing namomótan nagayong si Gaio, na sa saiya namomoot aco sa catotoohan.

2 Namomotan, aco nagmamauot na magui cang mapalad sa gabos na magña bagay, asin na magcaigua ca nin carahayan nin buhay, siring man sana an saymong calag na nasa carahayan.

3 Sa catotoohan nangayod naogma aco nin macuri nin si pagdaratong nin si magña tugang, asin nagñagtao nin pag-sacsi dapit can saymong catotoohan, siring sa ica naglalacao sa catotoohan.

4 Day mayó aco nin orog ca daculang caogmahan condi ini, an pacadagñog na si sacuyang magña áquí naglalacao sa catotoohan.

5 Namomótan, sa pagcamaimbod guiniguibo mo an gabos mong guiniguibo manogñod sa magña tugang, asin sa magña taga ibang nasacupan.

6 Na sinda nagñagpatotoo dapit can saymong pagcamoot sa atubang nin Iglesia ó catiriponan: na sa sinda con tumbang ca siring sa maninigó olay nin Dios, macacahimo ca nin marhay.

7 Huli ta sinda nagñaglacao huli sa pagcamoot can saymong gñaran, na day quiminua nin anopaman sa magña Gentiles.

8 Cayá, quita nangayod, maninigong acoon niato an magña siring sa sainda, tagñaning macatabang quita sa catotoohan.

9 Aco nagsurat sa Iglesia : alagad si Diótrefes, na namomoot na igua siang capagñenotan ó calabihan sa sainda, day cami inaácô.

10 Huli can dahelan na ini, con pomadigdi aco, guiguiromdomon co an magña guibo na guinagaué na naglilibac nin magña pagtataram na macacaraot sa samuyá, asin day pa naodoc can magña bagay na ini, day inaácô an magña tugang, asin pinapatanidan pa si magña boot na omacó, asin ilinuluas dian sa Iglesia ó casararóan.

11 Namomótan, day mo pagpadagason itong maraot, condi itong marhay. An nagguiguibo nin marhay sa Dios iyan : alagad an minaguibo nin maraot, day nacaquita sa Dios.

12 An gabos nagtatao nin pagpatotoo dapit qui Demetrio, asin minsan an catotoohan man sana : asin cami man nagtatao cami nin pagpatotoo ; asin camo nagpacamidbid na si samuyang pagpatotoo iguang catotoohan.

13 Aco igua cutanang dacol na magña bagay na isusurat sa saymo ; alagad habó acong sumurat sa saymo sa tinta asin sa pluma :

14 Huli ta hinahalat co na mahiling taca sa madalé ó day mahahaloy, asin magolay-olay quita sa magcasi gñosó.

15 An catoninogñan macamtan mo bogod. Si magña catood minataong galang sa saymo. Tauan mo nin galang an magña catood huli sa gñaran.

AN SURAT SA CAGABSAN

NI

APÓSTOL

SAN JUDAS.

IYO SANANG CABTANG.

1 Si Judas, na oripon ni Jesucristo, asin tugang ni Jacobo (ó santiago) sa magña inapod, na magña pinacangbanal ó mahal sa Dios Amá, asin naririmpos ó nagdadanay dian qui Jesucristo :

2 An pagcaherac asin an catoninogñan, patin an pagcamoot padacolon logod manogñod sa saindo.

3 Magña namomótan, huli sa macurí ó daculaon cong paghigñoa na sumurat sa saindo dapit can carahayan nin gabos, nagcaipo aco na sumurat sa saindo sa paghatol sa saindo na maquipaglaban como nin mapangyari huli can pagtubod na nabuyó nang itinao sa magña banal.

4 Háros ta iguang nagcacapirang magña tauo na nagpanlaog sa lihim ó tágô sana, na sinda magpoon caidto pinanagbótana na manonogñod sa silot na ini, huli ta magña tauong tampa-lasan ó magña palpal, ta guinigubo ninda na an biyayá nin satuyang Dios maguing pagcasuruhay ó pagcalaglag, asin na nagpapainda na an Dios iyo sana an igua nin capangyarihan ó carogarigñan, asin an Cagurangnan tang Jesucristo.

5 Cayá boot co camong mahatolan, huli ta naaaraman naman logod nindo ini, na an Cagurangnan pacaligtasan niya can banuáan sa Egipto, pacatapus rinonot si magña day nagtutubod :

6 Asin si magña ángeles na day hinigñatan ó pinagñanogonnan si saindang camahalan, condi pinabayáan si saindang

inoontocan, linaen sinda sa irarom nin cadicloman sa magña bilangoan na mayó nin hangan sagcod sa paghocom sa gñagñalasan na aldao :

7 Siring can Sodoma asin can Gomorra, patin si magña ciudades na cararani, na sinda sa bagay man sana na pag-sasambayan ninda, asin nagñagsonod sa laman na bacong rogaring, anan na magña ibinugtac na maguing halimbauá ó arogan, na magtios can paghocom nin calayong daing catapusan.

8 Siring man sana ining magña parapagñatorogan dinidigtáan an laman, asin binabasangbasang ó isiniscual an capang-yarihan, asin pinagoologolog an magña capangyarihan na haralangcauon.

9 Alagad nin si paquiglaban ni arcángel Miguel sa diablo, na nagpapasuhay ó nagpapaágao dapit can hauac ni Moisés, day nangñahas na gomamit nin paghocom sa pagpacaraot tumang sa saiya, condi na nagsabi: An Cagurangnan sa-guëon ca logod.

10 Alagad ining magña ini nagtataram nin maraot sa magña bagay na day namimidbid; asin an magña bagay na sa caugalean namimidbid, nagcacarasalâ dian caiyan, siring sa magña hayupan na daing pagísip.

11 ¡Ay herac man sa sainda na nagñagsonod can dalan ni Cain, asin nagpacanagap sa casálan ó pagcalagalag ni Balaam huli sa cabayaran, asin nagcagaradan sa capanuhayan ni Coré.

12 Ining magña ini iyo an magña digtá dian sa saindong magña caogmahan, na naquíquipagcacan sa caibahan, na nag-papacangbasog sa sainda man sana mayó nin anoman na pagcatacot: magña pagñanoron na mayó nin tubig, na iyan anan na magña pinagpaparalidpalid ó tinatalbo minsan sain can magña doros: magña cahoy na nagaalang con panahon nin init, mayó nin bugña, macaduana pagcagaradan asin nag-caburuhal si magña gamot;

13 Magña onos na marigonon nin dagat na isinusuluac ó isinosobó an sainda man sanang sadiring magña cababaldian; magña lagalag na bitoon, na sa sainda na tatalaga sagcod lamang an cadicloman nin magña dampog.

14 Na dapit can magña iyan man tinódan ni Enoc, icapito magpoon qui Adam, na an olay : Uya digdi, na an Cagurang domintong na caibahan can saiyang magña Santos na manriboribo,

15 Sa paghocom tumang sa gabos, asin sa pagsadol ó pagpabaclê sa gabos na magña tampalasan dian sa sainda manogñod can gabos nindang magña guibo na catampalasanan na guiniribo sa catampalasanan, asin can gabos na magña bagay na magagabat na si magña daing boot na magña paracasalá ipinagtararam ninda tumang sa saiya.

16 Ining magña ini iyo an magña paramudâ ó pararauay, magña parasombong, na nagñaglálacao siring sa saindang magña pagmauot ; asin si saindang gñosó nagtataram nin magña bagay na capaobaoabauan, ta naggñalas can magña tauo dahel can paquinabang.

17 Alagad camo, magña námomôtan, guiromdoma nindo si magña tataramon na caito ipinagsarabi nin si magña apóstoles ní Jesucristo Cagurangnan niato ;

18 Siring sa pinagsasabi sa saindo : Na sa huring panahon magcacaigua nin magña mapagologolog, na magñagralaracao siring sa magña marigsoc nindang magña pagmauot.

19 Ining magña ini iyo si magña nagñagguiguiribo can magña pagcasurusuruhay nin boot, magña mapagmaté sana, alagad day nin Espiritu.

20 Alagad camo, oh magña namomôtan, sa pagpatindog nindo sa saindo man sana dian sa saindong macurí ca mahal ó banal na pagtubod ; na magpamibi huli can Espiritu Santo,

21 Magdanay camo sa pagcamoot sa Dios, na halaton an pagcaherac ní Jesucristo Cagurangnan niato, manogñod sa buhay na daing catapusan.

22 Asin acca nindo an magña iba sa pagcaugay, na pag-isipisipon :

23 Alagad ligtasan nindo an magña iba man huli sa catacutan, na agauon sinda nindo sa calayo ; na sucat pang ica-baldi an gubing na naolaquitan can laman.

24 Sa caito, nangayod, na macacamhan sa paghigñat sa saindo na day nin pagcaholog, asin sa pacapagpahayag sa

saindo niya sa atubang nin saiyang camurauayan na mayó
camo nin magña icacasagüe, sa daculang caogmahan,

25 Sa Dios na iyo siya sana an madonong, na satuyang
Paraligtas, maguing camurauayan asin cadaculáan, capang-
yarihan asin cabagsican, gñunian asin sa gabos na magña
panahon. Auot pa.

AN APOCALIPSIS Ó CAPAHAYAGAN

SA QUI

APÓSTOL

SAN JUAN.

CAPÍTULO I.

1 An capahayagan ni Jesucristo, na itinao sa saiya nin Dios, sa pacapagpahayag sa sayang magña oripon can magña bagay na mangyayari day mahabaloy; asin isinaysay iyan, huli sa sayang Ángel na iyong diminará sa sayang oripon na si Juan.

2 Na siya nagpatotoo dapit can tataramon nin Dios, asin can pagpatotoo qui Jesucristo, patin can gabos na magña bagay na naquita niya.

3 Mapalad an nagbabasa, asin an magña naghihinaniog can magña tataramon can tuyao na ini, asin magotob can magña bagay na dian caiyan anan magña nasusurat: háros ta an panahon ay harani-na.

4 Si Juan sa pitong Iglesias na nasa Asia: An biyayâ logod macamtan nindo, asin an catoninogñan caito na gñunian asin can enot iyo siya an Dios patin iyo an madatong, asin caitong pitong Espiritus na nasa atubang nin sayang trono ó halangcauon na tutucauan;

5 Asin ni Jesucristo, na iyo an sacing totoo, an matuang Aquí sa magña gadana, patin an poon nin magña hadê sa dagâ. Sa caito na namoot sa satuyâ, asin himinugas sa satuyâ nin si satuyang magña casâlan can sayang dugó,

6 Asin guiminibo sa samuyâ na mani magña hadê asin sacerdotes manogñod sa Dios asin sa sayang Amâ; Mapa-

saiya an camurauayan asin an capangyarihan sagcod lamang. Auot pa.

7 Uya digdi na madatong sa magña pagñanoron, asin an gabos na matá macacaquita sa saiya, asin si magña nagpanbungsad sa saiya nin garod ó budyac; patin an gabos na capagaráquian sa dagâ magñag-hihinanaquit dapit sa saiya. Sagcod lamang. Auot pa.

8 Aco an Alpha asin an Omega, capinónan asin catapusan, olay nin Cagurangnan, na iyo sia asin dati caito patin na madatong, an Mapangyari sa gabos.

9 Aco si Juan na saindong tugang, asin cadamay sa casa-quitán asin sa cahâdêan, patin sa pagtíos ni Jesucristo, duduman aco caiyan sa porô na pinag-gñagñaranan na Patmos dahel can paghulit can tataramon nin Dios asin can pagpatotoo qui Jesucristo.

10 Aco nasa espíritu can aldao na domingo asin nacadagñog aco sa licodan co nin sarong daculang tigñog na siring бага can sa trompeta,

11 Na nagsasabi: Aco an Alfa asin an Omega, an capinónan asin an catapusan. Suratan sa sarong libro an pinag-hihiling mo, asin ipadará mo iyan sa pitong Iglesias na nasa Asia; nasa Efeso, asin sa Smirna, asin sa Pérgamo, asin sa Tiatira, asin sa Sardis, asin sa Filadelfia, patin sa Laodicea.

12 Asin biniric cong ligñoyon itong tigñog na nagtataram sa sacuyá: asin pagcaligñoy co, nacahiling aco nin pitong candelero ó magña ilauan na bulauan;

13 Asin duman sa tagñâ nin si pitong candeleros, duduman an sarô na nacabaing sa Aquí nin tauo, nasasamno sia nin sarong gubing na hangan sa magña bitis, asin nabobogcos si dapit sa may daghan nin sarong hagcos na bulauan,

14 Asin si saiyang payo patin si saiyang magña bohoc magña maputí siring sa lanang putí, na бага ambon; asin si saiyang magña matá siring бага sa laad nin calayo;

15 Asin si saiyang magña bitis anan na cabaing sa cobreng malinig, nagñag-qui quintab ó naglalaad na siring sa sarong horno ó gatong; patin si saiyang tigñog siring sa agauac nin dacolon na tubig.

16 Asin igua sa may totoo nia nin pitong bitoon: asin sa saiyang gñosó naglúluas an sarong espada na mapanas na iguang duang tarom. Asin si lalaugon nia siring бага sa aldao con minaliuanag nin macuri.

17 Asin can pagcahiligña co sa saiya, natumba aco na siring sa gadan sa saiyang magña bitis. Asin siya idinoo si totoo niang camot sa sacuyâ, na pinagsabihan aco: Day ca matacot: aco iyo an capinônan asin an catapusan;

18 Asin aco an nabubuhay asin nagadan aco; asin uya digdi na nabubuhay aco sa magña panahon nin magña panahon, Auot pa. Asin uya sa sacuyâ an magña llaves ó panbucas can infierno asin can cagadanan:

19 Suratan an magña bagay na naquita mo, asin an magña bagay gñunian, patin an magña mangyayari gñapit pacalihis caining magña ini:

20 An gñagñalasan na cahologan can pitong bitoon na naquita mo sa may totoo co, patin si pitong candeleros na magña bulauan. An pitong bitoon iyo si magña ángeles can pitong Iglesias; asin si pitong candeleros na naquita mo, iyo si pitong Iglesias.

CAPÍTULO II.

1 Suratan mo an Ángel can Iglesia sa Efeso: Itong igua nin pitong bitoon sa totoo nia, na sia naglalacao sa tagña nin si pitong candeleros na bulauan, isinabi an magña bagay na ini:

2 Aco nacacatalastas can saymong magña guibo, asin can capagalan mo patin pacatios; asin na ica day mo matitios an magña maraot, asin pinagbaraló mo si magña nagsasarabi na anan sindang magña apóstoles, asin ta magña bacô, patin pinangñaranan mo sinda na magña puticon;

3 Asin nagtios ca, asin nacatios ca, patin nagpagal ca huli sa gñaran co, patin day ca nagmaluya.

4 Alagad aco igua nin nasálan saymo huli ta pinabayaan mo si saymong enot na pagcamoot.

5 Cayá guiromdoma nangayod con бага sain ca naholog, asin magsolsol ca, asin guibohon mo an magña enot na guibo

ó gauê; háros ta, con day, sa madalê madatong aco dian sa saymo, asin hahalêon co an saymong candelero sa namumug-tacan nia, con day ca nagsolsol.

6 Alagad guiniguibo mo iyan na nababaldian mo an magña guibo nin magña Nicolaitas; na sa sainda aco man nababaldî.

7 Itong igua nin pacadagñog, maghinaniog can ipinagtataram can Espiritu sa magña Iglesias. An macadaog, itátao cong cacanon niã an cahoy nin cabuhayan, na iyan nasa sa tahao can paraiso nin Dios.

8 Asin suratan mo an Ángel can Iglesia sa Smirna: Itong naenot asin sa hudian ó catapusan, na nagadan, asin nabuhay, nagsasabi can magña bagay na ini:

9 Aco nacacaaram can saymong magña guibo, asin can saymong magña casaqitan, asin can saymong cadayhon (alagad ta mayaman ca), asin an pagduhagui nin si magña pinagsasabing magña judíos sinda, asin ta magña bacô, condî anan na magña campon sinda ni Satanás.

10 Day ca nangayod matacot can magña bagay na pagtitioson mo. Uya digdi, na an diablo ipapahatod an nagcacapira dian sa saindo duman sa bilangôan, ta gñaning magcabaralô camo, asin ta magcacaigua camo nin casaqitan sa laog nin sampolong aldao. Magdanay ca logod sagcod na magadan, asin aco tatauan taca nin corona nin cabuhayan.

11 An igua nin pacadagñog, maghinaniog can ipinagsasabi can Espiritu sa magña Iglesias. Itong macadaog, day magcacamit nin carátan nin icaduang pagcagadan.

12 Asin suratan mo an Ángel sa Iglesia sa Pérgamo: Itong igua, nin espadang mapanas na may duang tarom, nagsasabi can magña bagay na ini:

13 Aco nacacaaram can saymong magña guibo, asin con sain ca nagóontoc, con sain man camumugtac an tucauan ni Satanás; asin pinopogolan mo ó rinirimpos mo an sacuyang gñaran, asin day ca nagpinda ó nagtalicod sa pagtubod sa sacuyâ, minsan pa can magña aldao na si Antipas naging sacong testigo ó maimbod na sacri, na sia nagadan dian sa saindo, dian sa pinagoontocan ni Satanás.

14 Alagad igua aco nin magña bagay na cadiquit na nasasálan sa saymo: huli ta igua ca dian caitong igua can doctrina ó pagtocdô ni Balaan, na ini nagtotocdô qui Balac na magbugtac nin capaaracan sa atubang can magña áqui ni Israel, na magcacan can magña bagay na idinolot sa magña anito, patin na macaguinibo can pagsasambay.

15 Siring man igua ca dian can magña iguang doctrina ó paágui nin magña Nicolaitas, na iyan nababaldian co.

16 Magsolsol ca, ta con day nangayod, madatong aco sa madalê sa saymo, asin maquiquilaban aco tumang sa sainda sa espada nin sacuyang gñosô.

17 Itong igua nin pacadagñog, maghinaniog can ipinagsasabi can Espiritu sa magña Iglesias. An macadaog, itátao cong cacanon an maná na narrimpos, asin tatauan co sia nin sarong sadagñoton na gapong maputî, asin dian sa gapong sadagñoton masusurat an sarong gñaran na bâgo, na iyan day nin siysay na macamidbid condi itong minaacô caiyan.

18 Asin suratan mo an Ángel can Iglesia sa Tiatira: An Aquí nin Dios na igua sia nin magña matá na siring бага sa laad nin calayo, asin an saiyang magña bitis anan na cabaing can latón ó cobreng maquintab, nagsasabi can magña bagay na ini:

19 Namidbid co an saymong magña guibo, asin pagcaherac, asin paglingcod, asin pagtubod, asin pacatios, patin na si magña guibo mong nahurí anan na magña orog sa magña nagcaerenot.

20 Alagad igua aco nin magña cadiquit na nasasálan sa saymo: huli ta tinotogotan mo itong babáe na si Jezabel (na pinagsasabing manhuhulá ó profetiza) na magtocdô asin magdayá sa magña oripon co, na magñagsarambayan, asin magcaracan can magña bagay na anan na ipinag-atang sa magña Anito.

21 Asin tinauan co sia nin panahon tagñaning magsolsol can dapit sa pagsambay; asin day sia nagsolsol.

22 Uya digdi, aco patumbahon co sia sa higdaan, asin si magña nagnagdodorog sa bacong agom na may agom pa na cadamay nia, sa macuri ca daculaon na casaqitan, con day sinda magñag-solsol can saindang magña guibo:

23 Asin gagadanon co an saindang magña áquí sa cagadanan; asin an gabos na magña Iglesias magpapacatalastas na aco iyo an nacacarorop can nasa sa irarom nin magña pusô asin magña boot: asin tatauan co an lambang sarô sa saindo nin siring sa saindong magña gauê-gauê.

24 Alagad sinasabi co sa saindo, asin sa magña ibang nasa Tiatira, na siysay man na mayô can paaguing ini, asin na day nagpacamidbid can magña hilom ni Satanás, siring sa magña olay: Day co camo papadarhan nin ibang cagabatan.

25 Alagad iyan na yaon-na sa saindo, higñate ó rimposa nindo sagcod na domatong aco.

26 Asin itong nacadaog, asin naghigñat can sacuyang magña guinibo sagcod sa catapusan, tatauan co sia nin capang-yarihan sa catauohan;

27 Asin papacuyugon sinda can sogcod na lansang ó batbat, asin na magcacaboroong na siring can bobog nin alfarero ó paraguibo nin magña tapayan na dagâ, siring man can pagcancamti co sa sacuyang Amâ:

28 Asin itátao co sá saiya an bitoon sa macaága.

29 An igua nin pacadagñog, maghinaniog can ipinagsasabi can Espiritu sa magña Iglesias.

CAPÍTULO III.

1 Asin suratan mo an Ángel sa Iglesia nin Sardis: Itong igua nin pitong Espiritus nin Dios, asin nin pitong bitoon, nagsasabi can magña bagay na ini: Namimidbid co an saymong magña guibo, na igua ca nin gñaran na nabubuhay ca, asin ta gadan ca.

2 Maghigñat ca asin pacarigonon mo an ibang magña bagay na magagadanona; háros ta day co nahiling na mahusay an saymong magña guibo-guibo sa atubagñan nin Dios.

3 Cayá sucát na guiromdomon mo itong inacô mo asin nadagñog mo, asin higñatan mo iyan, patin magsolsol ca. Asin con day ca magpúpuca, madatong aco sa saymo na siring sa mahábon, asin day ca macacaaram con anong horas ó panahon madatong aco dian sa saymo.

4 Alagad igua cang magña nagcacapirang magña tauo dian sa Sardis na day pinandigtaan an saindang magña gubing: asin magñag-rarálacao sinda sa caibahan co maggugubing nin maputi; huli ta magña magcacanigô.

5 An macadaog sasamnohan sia nin magña gubing na maputi; asin day co paparâon an saiyang gñaran sa libro nin pagcabuhay, asin iboboyboy co an saiyang gñaran sa atubang nin sacuyang Amâ, asin sa atubang nin saiyang magña ângeles.

6 An igua nin pacadagñog, maghinaniog can ipinagsasabi can Espiritu sa magña Iglesias.

7 Asin suratan mo an Ángel nin Iglesia sa Filadelfia: Ining magña bagay na ini olay can Santo, na iyo sia an totoo, itong nagcacapot can llave ni David, itong nagbubucas asin day nin siysay man na macapintô, asin pinipintôan asin day nin siysay man na macacabucas:

8 Namimidbid co an saymong magña guibo: Uya digdi, itinao co an sarong bucas na tatá sa atubang mo, na iyan day nin siysay man na macapintô; huli ta igua cang cadiquit na cabagsican, asin inotob mo si sacuyang tataramon, asin day ca nagpaina can sacuyang gñaran.

9 Uya digdi itátao co paghalê sa campon ni Satanás, an magña pinagsasabing sinda magña judíos, asin ta magña bacô, condi nagñagpuputic; uya digdi, na pipiriton co sinda na pomadigdi asin somamba sa atubang nin saymong magña bitis, patin na magpaca-aram sinda na aco namomôtan taca.

10 Huli ta inotob mo an tataramon nin sacuyang pagtios, aco man ilicay taca sa panahon nin sugot na madatong digdi sa bilog na Quinában, sa pagbalô sa gabos na nagoontoc sa dagâ.

11 Uya digdi, sa madalê madatong aco; rimposa an yaon sa saymo, tagñaning day nin siysay pa man na magcua can saymong corona.

12 An macadaog, guiguibohon co siang harigue dian sa Simbahan nin sacuyang Dios, asin day na sagcod pa macacaluas sa luas; asin isusurat co sa ibabao nia an gñaran nin sacuyang Dios, asin an gñaran can ciudad ó banuaan nin

sacuyang Dios, na iyo an bāgong Jerusalem, na iyan hominilig sa lagñit sa caibahan nin sacuyang Dios, patin nin sacuyang bāgong gñaran.

13 An igua nin pacadagñog, maghinaniog can ipinagsasabi can Espiritu sa magña Iglesias.

14 Asin suratan mo an ángel nin Iglesia sa Laodicea: Uya digdi na nagsabi nin Auot pa, an day mayong liban na sacsi asin totoo, an príncipe can magña linalang ó sa paglalang nin Dios:

15 Namimidbid co an saymong magña guibo na bacô caman na malipoton, bacô man na mainit. ; Magdálitâ logod na magui cang malipot ó mainit!

16 Alagad huli ta gabinhod ca sana asin bacong malipot bacô man na mainit, ilúluas taca sa sacuyang gñosô.

17 Háros ta ica nagsasabi: Aco mayaman, asin pinayaman aco, asin mayô aco nin caipuhan na anopaman na bagay; asin day ca nacacamidbid na sarô cang mamondoan asin macacaherac asin dukhâ asin búta patin hubâ;

18 Aco hahatolan taca na sa sacuyâ bumacal ca nin buluan na linoblohan sa calayo, tagñaning maguing mayaman ca, asin masamnohan ca nin magña gubing na maputi, ta gñaning day mahayag an casopganan nin saymong pagcahubâ; asin lañidan mo an saymong magña matâ can colirio ó saralac na bolong, gñaning macaquita ica.

19 Aco sinasagüê co asin sinisilotan co an gabos na sacuyang namomôtan: Cayâ sucat na maghigñat ca, asin mag-solsol ca.

20 Uya digdi, aco uya nasa sa may tatâ asin nagáapod. aco: con siysay man macadagñog бага can sacuyang tigñog asin bucasan nia an saiyang tatâ, malaog aco dian sa saiya, asin manhahapon aco sa caibahan nia, asin sia man sa caibahan co.

21 Itong macadaog itotogot co sa saiya na tumucac sa caibahan co sa sacuyang halangcao na tucauan ó trono; siring бага can pacadaog co, asin tímínucac aco sa caibahan nin sacuyang Amâ sa saiyang trono.

22 An igua nin pacadagñog, maghinaniog can ipinagsasabi can Espiritu sa magña Iglesias.

CAPÍTULO IV.

1 Pacalihís can magña bagay na ini, linigñoy co asin uya digdi an sarong tatáng nabubucasan sa lagñit: asin si naenot na tigñog na nadagñog co, бага siring can tanog nin trompeta na naquiqui-olay sa sacuyá, na nagsasabi: sumacat ca digdi asin ipapahayag co saymo an magña bagay na mangyayari pacalihis caining magña bagay na ini.

2 Asin pacatapus caini бага aco nasa sa Espiritu: asin uya digdi, an sarong halangcao na trono na namumugtac duman sa lagñit, asin sa ibábao nin si trono igua nin sarô na nagtutucao.

3 Asin itong nagtutucao, бага sia nacacaaguid sa sarong gapong jaspe asin sardio: asin si sarong arco na lagñitnon duduman sa palibot nin si trono, na nacacaaguid, sa camug-tacan, sa esmeralda.

4 Asin sa parilibot nin si trono igua nin duang polô may apat na tucauan ó sillas: asin naquita co sa ibabao nin si magña tacauan an duang polô may apat na magña magugurang na nagñagtuturucao, magña samno nin magña maputing gubing; asin magña igua sa ibabao nin si saindang magña payo nin magña coronang bulauan.

5 Asin duman sa trono naglúluas si magña quiquilat asin magña dagoldol patin magña tigñog: asin si pitong lámpara na calayo nagñaglalaad sa atubagñan nin trono, na itong magña ito iyo si pitong Espiritu nin Dios.

6 Asin sa atubang nin trono igua nin sarong dagat na may vidrio na nacacaaguid sa salming; asin sa tagñâ nin trono, asin sa parilibot nin trono, igua nin apat na hayupan na magña paranô nin magña matá sa atubagñan asin sa licod.

7 Asin an enot na hayupan бага cabaing sia sa sarong león; asin si icaduang hayupan, бага cabaing sa sarong baca 6 beceró; asin si icatolong hayupan igua nin lalaugon na бага sa tauo; patin si icapat na hayupan nacacabaing sia sa sarong águila na naglalayog.

8 Asin itong apat na hayupan igua sinda lambang sarô sa sainda nin anom na pacpac sa parilibot, asin dapit sa laog anan na paranô nin magña matá; asin day mayô nin paghigñalô

minsan sa aldao minsan sa banguí, na nagsasarabi: Santo, Santo, Santo, Cagurangnan na Dios Macacamhan sa gabos, na datí, asin sagcod gñunian iyo sia, patin na madatong.

9 Asin con itong magña hayupan nagtatao nin camurauayan, asin cagalagñan patin caomauan sa nagtutucao sa trono, sa nabubuhay sagcod lamang,

10 Si duang polô may apat na magña magugurang minarolohod sinda sa atubang nin si nagtutucao duman sa trono, asin nagsasamba sa nabubuhay sagcod lamang, asin ibinubug-tac si saindang magña corona sa atubagñan nin si trono, na nagsasarabi:

11 Cagurangnan, magcacanigô ca ná omacô nin camurauayan asin cagalagñan patin cabagsican: háros ta ica an caglalang can gabos na magña bagay, asin huli can saymiong capangyarihan tolos na nangyari asin anan na nagcaharaman.

CAPÍTULO V.

1 Asin naquita co sa camot na too nin si nagtutucao sa ibabao nin trono an sarong libro na igua nin surat sa laog asin sa luas, tinandáan nin pitong tandâ ó sellos.

2 Asin nacaquita aco nin sarong marigon na Ángel na naghuhulit sa halangcao na tigñog: ¿Siysay an magcacanigô na bomiclad can libro ó bumuca can libro, asin na tomangcas can saiyang magña tandâ ó sellos?

3 Asin day nin siysay man na macacahimo, minsan sa lagñit, minsan sa dagâ, minsan sa írarom nin dagâ na macabucas can libro, minsan, pa macatorhoc caiyan.

4 Asin aco nagtatagñis nin macuri, huli ta day mayô nacácia nin sarô man lamang na magcacanigô na bumucas can libro, minsan bumasa caiyan, minsan pa sucat macatorhoc caiyan.

5 Asin si sarô sa magña magugurang nagsasabi sa sacuyá: Day ca magtagñis: uya digdi an león sa tribu ó capagaraquían ni Judá, an guinicanan ni David na nacadaog gñaning mabucá an libro, asin macahubad can saiyang pitong tandâ.

6 Asin hiniling co; asin uya digdi sa tahao nin si trono asin nin si apat na hayupan, asin sa tahao nin si magña magu-

gurang duduman an sarong Cordero siring sa inatang, na igua nin pitong sugñay, asin pitong matá, na iyo si pitong Espiritus nin Dios na magña isinobol sa bilog na dagâ.

7 Asin sia dominatong, asin quinua sí libro sa camot na toong caitong duman nagtutucaon sa trono.

8 Asin nin si nacua-na nia si libro, si apat na hayupan asin si duang polô may apat na magña magugurang nagpanrohod sa atubagñan nin si Cordero, na igua nin capot sí lambang sarô na arpa, asin copa na bulauan panô nin magña mahamot, na iyo sí magña pamibi nin si magña banal:

9 Asin nagsacanta nin sarong awit na bago na nagsasarabi: Magcacanigô ca na cumua can libro, asin na bumuca can saiyang magña tandâ; hâros ta ica an ipinag-atang asin tinubus mo cami manogñod sa Dios can saymong dugô, sa gabos na capagaraquian, asin pagtataram asin sa banua patin sa dagang natubuan.

10 Asin guinibo mo cami manogñod sa samuyang Dios na magña hadê asin sacerdotes, patin maghahadê cami sa ibabao nin dagâ.

11 Asin hiniling co, asin nacadagñog aco nin tignog nin dacol na magña angeles sa parilibot nin si trono, asin nin si magña hayupan, patin nin si magña magugurang; asin si cadaclan caitong magña ito bago sinda mangatos-gatos na ribo,

12 Na nagsasabi sa halangcao na tignog: An Cordero na ipinag-atang magcacanigô na magcamit can capangyarihan asin magña cayamanan asin cadonogñan asin carigonan, asin cagalagñan, asin camurauayan patin caomauan.

13 Asin nadagñog co si gabos na linalang na duduman sa lagñit, asin si sa ibabao nin dagâ, asin sa irarom nin dagâ, asin si nasa dagat, asin si gabos na magña bagay na yaon dian camumugtac sa sainda, na nagsasarabi: Sa nagtutucaon dian sa trono, asin sa Cordero, mapa saiya an pagomao, asin cagalagñan, asin camurauayan, asin capangyarihan sagcod lamang.

14 Asin si apat na magña hayupan nagsasarabi: na Auot pa. Asin si duang polô may apat na magña magugurang nagñagpandocô asin nagñagsamba sa nabubuhay sagcod lamang.

CAPÍTULO VI.

1 Asin hiniling co nin si an Cordero binucas si sarò nin si magña tandâ ó sellos, asin nadagñog co si sarò nin si apat na hayupan na nagsasabi siring baga sa sarong tigñog nin dagoldol: Madya asin hiligña.

2 Asin hiniling co, asin uya digdi an sarong cabayo na maputí: asin an nagtutucáo sa ibabao nia, igua nin sarong arco; asin itinao sa saiya an sarong corona, asin liminuas na paladan, tagñani man na macadaog.

3 Asin nin si binucasan nia si icaduang tandâ, nadagñog co si icaduang hayupan, na nagsabi: Madya asin hiligña.

4 Asin liminuas si sarong cabayo na mapula: asin si nagtutucáo sa ibabao nia tinauan nin capangyarihan na maghalé can catoninogñan nin dagá, asin na maggaradanan sinda-sinda man sana: asin tinauan sia nin sarong daculang espada.

5 Asin can bucasan nia si icatolong tandâ, nadagñog co si icatolong hayupan na nagsabi: Madya asin hiligña. Asin hiniling co, asin uya digdi si sarong cabayong itom: Asin si nagtutucáo sa ibabao nia igua nin sarong timbagñan sa saiyang camot.

6 Asin nacadagñog aco nin sarong tigñog sa tahao nin si apat na hayupan, na nagsabi: An duang librang trigo sa halaga nin sarong denario, asin an anom na librang cebada sa halaga nin sarong denario: asin day ca magratic can arac minsan can lana.

7 Asin nin si bucasan nia si icaapat na tandâ, nadagñog co si tigñog nin si icaapat na hayupan, na nagsabi: Madya asin hiligña.

8 Asin hiniling co, asin uya digdi an sarong cabayo na madulao: asin si nagtutucáo sa ibabao nia igua nin paggñaran na, Cagadanan; asin an inferno nagsosonod sa saiya: asin itinao sa saiya an capangyarihan manogñod sa sarong apat na cabtang nin dagá, na gadanon nia can espada, sa gotom, sa magña cagadanan, asin can magña hayupan sa dagá.

9 Asin nin si bucasan nia si icalimang tandâ, nahiling co sa ibabâ nin si altar sí magña calag nin si magña nagñagcagara-

dan huli can paghulit can tataramon nin Dios asin huli can saindang pagpatotoo.

10 Asin magñag-i-iyac sa halangcao na tigñog na an magña olay : ¿Sagcod noarin, Cagurangnan na banal ó matanos asin totoo, day mo mahohocoman asin masisigñil an samuyang magña dugò sa magña nagòontoc sa dagâ?

11 Asin itinao sa sainda si magña gubing na maputî sa manarô-sarô, asin isinabi sa sainda na omontoc gñôna nin cadiquit na panahon, sagcod na maobos si saindang magña câpua oripon asin si saindang magña tugang, na magcacagaran dan man sinda siring can magña iba.

12 Asin hiniling co nin si bucasan nia si icaanom na tandâ, asin uya digdi na nangyari an sarong marigon na linog ; asin si aldao diminiclom siring бага sa sarong sopot na silot, asin si bulan naging ito gabos siring sa dugò ;

13 Asin si magña bitoon sa lagñit nagcahorolog sa ibabao nin dagâ, siring can cahoy na hignera na minaricdag an saiyang magña bugña con natataniog nin macuring doros.

14 Asin si lagñit himinarayô siring sa sarong libro na napatatos ; asin si gabos na magña bolod asin magña porò anan na nagcariliuat sa saindang magña camugtacan.

15 Asin si magña hadê sa dagâ, asin si magña principes, asin si magña mayaman, asin si magña capitanes, asin si magña marigon, asin si gabos na oripon patin si gabos na day nasa caoripnan, nagñagtaragò sa magña lugñib asin sa tagña nin si magña dalipay nin magña bolod ;

16 Asin nagsasarabi : Rumumpag camo sa ibabao niamo, asin tahobi cami nindo sa lalaugon caito na nagtutucao sa ibabao nin trono, patin sa caangotan nin cordero :

17 Háros ta si daculang aldao nin saiyang caangotan domintong na ; ¿asin siysay an macacatagal?

CAPÍTULO VII.

1 Asin pacatapus caining magña bagay na ini, nahiling co si apat na magña ángeles na duduman sa ibabao nin si apat na ángulo nin dagâ, na pinagpopogolan si apat na doros sa dagâ,

tagñaning day maghoyop-hoyop si doros sa ibabao nin dagâ, minsan sa ibabao nin dagat, minsan pa sa ibabao nin sarô man lamang na cahoy.

2 Asin nacahiling aco nin sarong laen na ángel na nagsasacat halê sa pinagsisiragñan nin si aldao na igua siang tandâ nin Dios na buhay : asin nagcurahao sa daculang tignog duman sa apat na ángeles, na sinda an tinauan nin capangyarihan sa pagratac sa dagâ patin sa dagat.

3 Na an olay : Day nindo guibohon an carâtan sa dagâ, minsan sa dagat, minsan pa sa magña cacahoyan, sagcod na matandâan niamo an magña oripon nin satuyang Dios sa saindang magña agñog.

4 Asin nadagñog co si cabilagñan nin si magña tinandâan : sangatos apat na polô may apat na ribo si magña tinandâan sa gabos na magña tribus ó guican nin capagaraquían ó magña áquí ni Israel.

5 Sa guican ni Judâ cagduang ribo an tinandâan. Sa guican ni Ruben cagduang ribo an tinandâan. Sa Guican ni Gad cagduang ribo an tinandâan.

6 Sa guican ni Aser, cagduang ribo an tinandâan. Sa guican ni Neftalí, cagduang ribo an tinandâan. Sa guican ni Manasés, cagduang ribo an tinandâan.

7 Sa guican ni Simeón, cagduang ribo an tinandâan. Sa guican ni Leví, cagduang ribo an tinandâan. Sa guican ni Issachâr, cagduang ribo an tinandâan.

8 Sa guican ni Zabulón, cagduang ribo an tinandâan. Sa guican ni José, cagduang ribo an tinandâan. Sa guican ni Benjamin cagduang ribo an tinandâan.

9 Pacatapus can magña bagay na ini hiniling co, asin uya digdi, an sarong daculang pagiriba, na iyan day mayó nin siysay paman na macacabilang, nin gabos na catauohan, asin capagaraquían asin magña banuâan, asin magña laen-laen na pagtataram, na duduman sa atubagñan nin si trono asin sa atubagñan nin si Cordero, anan na magña samno nin magña gubing na maputí, asin iguang magña palmas sa saindang magña camot ;

10 Asin naggucurahao sa halangcao na tigñog, na an magña olay: An pagligtas mapa sa satuyang Dios na nagtutucao sa itâas nin trono, asin mapanogñod sa Cordero.

11 Asin si gabos na magña ángeles itoon duman sa parilibot nin si trono, asin nin si magña magugurang, patin nin si apat na hayupan; asin nagpandorocô nagñaglohod sa atubang nin si trono, patin nagñagsamba sinda sa Dios,

12 Na an magña olay: Auot pa: An caomauan asin an camurauayan asin cadonogñan, asin pagguibo nin magña pasalamat asin cagalagñan asin an capangyarihan asin an casarigan, mapa sa satuyang Dios sagcod lamang. Auot pa.

13 Asin siminimbag si sarô nin si magña magugurang na an olay sa sacuyâ: ining magña samno nin magña gubing na maputî, ¿siysay sinda, asin sain sinda nagñag-guican na magña lugar?

14 Asin aco sinabihan co sia: Cagurangnan, tatao ca caiyan. Asin sia sinabihan aco: Ining magña ini iyo sinda si magña halê sa macuring magña casaqitan, asin nagñaghugas can saindang magña gubing, asin pinagnagpaputî ninda iyan dian sa dugô nin si Cordero.

15 Cayâ huli caini yaon dian sinda sa atubang can trono nin Dios, asin lilingcodan ninda sia sa aldao asin sa bangui dian sa saiyang Simbahan: asin an nagtutucao sa trono bibitayon an saiyang bandera sa ibabao ninda.

16 Day na sinda magcacaigua nin anoman na gotom, minsan pahâ, asin an aldao day-na sagcod mahoholog sa ibabao ninda, minsan iba pang init na arin paman.

17 Huli ta an Cordero na nasa tagñâ nin si trono aatamanon sinda asin itotocdô sinda sa magña buhay na burabod nin magña tubig: asin an Dios papahidon an gabos na luhâ nin saindang magña matâ.

CAPÍTULO VIII.

1 Asin nin si bucasan nia si icapitong tandâ, nangyari na naontoc si caribocan duman sa lagñit igua бага nin may cabagñang horas.

2 Asin nahiling co si pitong ángeles na nasa atubang nin Dios; asin itinao sa sainda an pitong trompetas.

3 Asin si sarong ángel domintong, asin iminontoc sa atubang nin altar na igua nin darang sarong parenahan ó incensariong bulauan; asin itinao sa saiya si dacol na parena ó magña incienso tagñaning icadagdag nia iyan sa magña pamíbi nin si gabos na magña Santos ó magña banal sa ibabao nin si altar na bulauan na itoon duman sa atubang ninsi trono.

4 Asin si asó nin parena ó incienso ominitáas halê sa camot nin ángel sa atubang nin Dios, caibahan nin magña pamíbi nin si magña Santos.

5 Asin si ángel quinoa si parenahan ó incensario, asin pina-nô nia idto nin calayo sa altar, asin hinulâ ito sa dagâ; asin ta naguing magña dagoldol asin magña tigñog asin magña quiquilat patin magña linog.

6 Asin si pitong ángeles na iguang pitong trompetas nagñagarandam sa pagpatanog ó pagtogtog.

7 Asin si enot na ángel pinatanog si trompeta, asin nangyaring naguibo an tónog asin calayo, na igua nin salac na dugô, asin anan na pinaogpa sa dagâ ó pinaholog sa dagâ; asin si sarong cabtang sa toló nin si magña cahoy nagcasorolô, asin nasoló si gabos na doot na hilao.

8 Asin si icaduang ángel hinayop si trompeta nia, asin siring sa sarong daculang bolod na naglalaad nin calayo na ibinontog sa dagat; asin si sarong cabtang nin si dagat naguing dugô.

9 Asin nagadan an sarô can tolong cabtang nin si magña linalang na nasa sa dagat, na an magña iyan igua nin magña buhay; asin an sarô can tolong cabtang nin si magña sacayan nalonod.

10 Asin si icatolong ángel pinatanog si trompeta nia, asin naholog paghalê sa lagñit si sarong daculang bitoon, na naglalaad na siring baga sa sarong daculang ilauan ó candelâ, asin ito naholog duman sa sarô can tolong cabtang nin si magña salog, asin sa magña burabod nin magña tubig.

11 Asin si pagññaran nin si bitoon pinagsasabing Ajenjo. Asin si sarô can tolong cabtang nin si magña tubig naguing ajenjo: asin dacol na magña tauo na nagcagaradan huli can magña tubig háros ta naguing magña mapapait.

12 Asin si icaapat na ángel pinatanog si trompeta nia, asin natamáan si sarô can tolong cabtang nin si aldao, asin si sarô sa tolong cabtang nin si bulan, patin si sarô sa tolong cabtang nin si bitoon; malâ gñani ta diminiclom si sarô can tolong cabtang sa sainda, asin day naliliuanagan si sarô caitong tolong cabtang nin si aldao, asin siring man si bangui.

13 Asin hiniling co, asin nadagnog co si sarong ángel na naglalayog sa tagñâ nin lagñit, na nagsasabi, sa halangcao na tigñog: ¡Ay! ¡ay! ¡ay! ¡herac man can magña nagoontoc sa dagâ, dahelan can magña ibang tanog nin trompeta nin si tolong ángeles na magpapatanog pa!

CAPÍTULO IX.

1 Asin si icalimang ángel pinatanog si trompeta nia, asin nahiling co si sarong bitoon na naholog halê sa lagñit pasiring sa dagâ; asin itinao sa saiya an llave nin si cotcot na hararom.

2 Asin binucasan si cotcot ó bûgñao na hararom, asin iminitáas si asó halê sa bûgñao siring baga sa asó nin sarong daculang gatong; asin diminiclom si aldao asin si doros huli can asó nin si bûgñao.

3 Asin halê sa asó nagpanluas si magña doron sa ibabao nin dagâ; asin itinao sa sainda an capangyarihan, siring can magña potiocan na igua nin capangyarihan sa ibabao nin dagâ,

4 Asin ipinagboot sa sainda na day sinda magratac can doot sa dagâ, day man can arin man na bagay na hilaó ó lâbas, minsan sa arin man na cahoy, condi dian sana sa magña tauo na mayô nin tandá nin Dios sa saindang magña agñog.

5 Asin itinogot sa sainda na day ninda iyan paggadanon, condi na pagpasaquitan sana sinda sa laog nin limang bulan; asin si saindang pasaquit siring baga sa pasaquit nin potiocan, con minasogod sa tauo.

6 Asin sa magña aldao na ito maghahanap an magña tauo can cagadanan, asin ta day ninda macúcua iyan; asin magmamarauiot sinda na magadana sana, asin an cagadanon magdudulag sa sainda.

7 Asin an magña doron siring baga sinda sa cabaing can magña cabayo na naaandam sa paquipaglaban: asin sa ibabao nin saindang magña payo baga iguang coronas na caaguid sa bulauan; asin an saindang magña lalaugon siring baga sa lalaugon nin magña tauo.

8 Asin igua nin magña bohoc na siring can magña bohoc nin magña tauong babae: asin an saindang magña gñipon baga siring sa magña gñipon nin magña leones.

9 Asin igua nin magña salipod na siring sa lipod na batbat; asin an ragobnob nin saindang magña pacpac siring baga can ragot nin magña carreta na iguang dacol na magña cabayo na nagdadaralagan nin macosog sa pagralaban.

10 Asin igua nin magña icog na anan na nacacaaguid can magña sa potiocan, asin igua dian sa saindang magña icog nin magña sogod na mapapanas; asin an saindang capangyarihan iyo an pagratac sa magña tauo ó pagsogod sa magña tauo sa laog nin limang bulan.

11 Asin an saindang pinacanghadê an ángel can búgñao, na an gñaran nia sa hebráico iyo si Abaddon, asin con sa Griego, Apollyon.

12 Asin an enot na ¡Ay! nacalihis na: uya digdi na matotong pa guiraray an duang ayes ó agragñay pacalihis can magña bagay na ini.

13 Asin si icaanom na ángel pinatanog si trompeta nia; asin nacadagñog aco nin sarong tigñog sa apat na sugñay nin altar na bulauan na duduman sa atubang nin Dios.

14 Na sinabihan an icaanom na ángel na igua nin trompeta: hubadan mo an apat na ángeles na nagagacdan dian sa daculaon na salog na Eufrates.

15 Asin nagcahurubadan si apat na ángeles na naaandam manogñod sa horas asin aldao patin bulan asin taón, sa pag-gadan can sarô sa tolong cabtang nin magña tauo.

16 Asin an cabilagñan nin si ejército sa magña nagcacabayo iguang duang gatos na manribo-ribo. Asin nadagñog co an cabilagñan ninda.

17 Asin siring caiyan nahiling co si magña cabayo sa buhay na pagñatorogan, asin si magña sa ibabao ninda na naglulunad,

na sinda igua nin magña patos na calayo, jacinto patin azufre. Asin si magña payo nin si magña cabayo siring can magña payo nin magña leones; asin sa gñosò ninda naglúluas nin calayo, asin asó, patin azufre.

18 Sa tolong hampac na ini anan na nagadan an sarò sa tolong cabtang nin magña tauo: sa calayo, sa asó, asin sa azufre, na naglúluas sa gñosò ninda.

19 Huli ta an saindang capangyarihan yaon sa gñosò ninda asin dian sa saindang magña icog: huli ta an magña icog ninda nacacaaguid sa magña halas, asin igua sindang magña payo, asin iyan an ipinagrataratac ó sogod ninda.

20 Asin si ibang magña tauo na day nagcagaradan can magña hampac na ini, day pa guiraray nagñagsolsol can magña guinibo nin si saindang magña camot, tagñaning day magñagsamba sa magña demonios, asin sa magña ladauan na bulauan, asin pirac, asin metal, asin gapò, patin cahoy; na iyan magña iyan day nin pacahiling, minsan pacadagñog, minsan pacapaglacao:

21 Asin day nagñagsolsol can saindang magña paggagadan sa magña cápua, minsan can saindang magña pag-aanito, minsan can saindang pagsambayan, minsan pa can magña paghábon.

CAPÍTULO X.

1 Asin nahiling co an sarong ángel na marigon naghilig sia halé sa lagñit, napapalibotan nin sarong pagñanoron, asin an arco sa lagñit na nasa ibabao nin si saiyang payo; asin si saiyang lalaugon siring baga sa aldao, asin si saiyang magña bitis siring sa magña harigueng calayo.

2 Asin igua sa saiyang camot nin sarong librong sadit na nabibiclad: asin ibinatay si totoong bitis nia sa ibabao nin si dagat, asin si ualá sa ibabao nin dagá;

3 Asin na nagi-iyac sa daculang tigñog, siring baga con an león nagu-úgnal: asin nin si pacapagcurahao nagpananog si magña tigñog nin si pitong dagoldol.

4 Asin nin si itong pitong dagoldol nagpanluas-na si saindang magña tigñog, aco cutána magsusurat na, asin nacadagñog

aco nin sarong tigñog sa lagñit na nagsasabi sa sacuyâ: tinda-anan mo an magña bagay na ipinagtaram nin si pitong dagoldol, asin day mo iyan ipag-surat.

5 Asin si ángel na nahiling co na itoon duman sa ibabao nin dagat asin sa ibabao nin dagâ, inítâas si saiyang magña camot sa lagñit,

6 Asin siminumpa sia sa gñaran nin si nabubuhay sagcod lamang, na caglalang nin lagñit, asin nin magña bagay na yaon dian caiyan, asin can dagâ asin can magña bagay na yaon dian sa saiya, asin can dagat asin can gabos na magña bagay na yaon dian caiyan, na an panahon day na mangyayari ó bacong panahon na.

7 Alagad sa magña aldao can tigñog nin si icapitong ángel, con magpoona sia nin pagpatanog can saiyang trompeta, an gñagñalasan ó misterio nin Dios matatapus na, siring can pagcaba-retâan nia sa saiyang magña oripon na iyo si magña profetas.

8 Asin an tigñog na nadagñog co sa lagñit nagtataram sa liuat sa sacuyâ, asin an olay: Hiligña asin cuâ-a an sadit na libro na nabibiclad sa camot nin ángel na yaon sia nasa ibabao nñm dagat asin sa ibabao nin dagâ.

9 Asin napaduman aco sa ángel, na sinabihan co sia na itao sa sacuyâ itong libro, asin sia nagsabi sa sacô: Cuâ-a, asin halonon mo iyan; asin iyan pápapaiton an saymong tulac, alagad sa gñosó mo manini mahamis na siring sa dogos.

10 Asin quínua co si librong sadit sa camot nin ángel, asin hinalon co; asin бага mahamis sa sacuyang gñosó siring sa dogos; asin nin si mahalon cona, piminait si sacuyang tulac.

11 Asin sia pinagsabihan aco: Caipuhan na gayo na mahulâ ca liuat sa dacol na magña banuáan asin magña catauhan asin magña pagtataram patin magña hadè.

CAPÍTULO XI.

1 Asin itinao sa sacuyâ si sarong cauayan na cabaing sa sarong baston ó panocol, asin sinabihan aco nia: Tomindog ca ó bumuhat ca asin socolon mo an simbahan nin Dios, asin an altar, asin an gabos na nagsasamba dian sa saiya.

2 Asin luasan an patio na yaon dian sa luas nin Simbahan; asin day mo iyan socolon, huli ta itinao sa magña Gentiles; asin pagbabatayan an mahal na ciudad sa laog nin apat na polô may duang bulan.

3 Asin tatauan co an sacuyang duang sacsi nin magña gubing na magaspang, asin sinda magroroquiao sa laog nin sangribo duang gatos asin anom na polong aldao.

4 Ining magña ini iyo si duang oliva, asin si duang ilauan ó candeleros na nasa atubang nin Dios nin dagâ.

5 Asin con igua nin sarô na boot romatac, sa sainda, máluas nin calayo sa gñosô ninda, asin sosolóon an saindang magña caual: asin con iguang sarô na boot sa saindang romatac, caipuhan na sia magadan nin siring.

6 Ining magña ini igua nin capangyarihan sa pagpintô can lagñit, na day magooran sa magña aldao nin saindang pag-roquiao, asin igua nin capangyarihan dapit sa magña tubig na guibohon na maguing dugô, asin sa paghampac sa dagâ sa gabos na silot minsan pirang veces booton ninda.

7 Asin con sinda matapus na can saindang pagpatotoo, an hayupan na masacat halê sa bûgñao, lalabanan sinda, asin dadaogon sinda, patin gagadanon sinda.

8 Asin an saindang magña hauac anan na itatapoc sa magña lansagñan nin daculang ciudad, na sa espíritu pinag-gñagñaranan na Sodoma asin Egipto, na dian man an satuyang Cagurangnan pinadupa sa cruz.

9 Asin itong magña sa guinicanan, asin sa magña banuáan, asin sa magña pagtataran patin si sa magña Gentiles mahihiling an saindang magña hauac sa tolong aldao may cabagñâ, asin day matogot sinda na an saindang magña hauac ipanlobong sa magña cotcot.

10 Asin an magña nagoontoc sa dagâ magoogma dapit sa sainda, asin magcacararagña, patin magpapaharatod-hatod sinda sinda man sana nin magña dolot ó balaog; huli ta ining duang profetas na ini anan na pinagpasaquitan si magña nagoontoc sa ibabao nin dagâ.

11 Asin pacalihis nin tolong aldao may cabagñâ an Espiritu nin pagcabuhay na isinobol nin Dios, lominaog sa sainda, asin

nagpanburuhâ sa sinda, asin dimintong si daculang tacot sa magña nagpacahiling sainda caiyan.

12 Asin nacadagñog sinda nin sarong daculang tigñog sa lagñit, na nagsasabi sa sinda: Sumacat camo digdi. Asin nagpanacat sinda sa lagñit sa sarong pagñanoron, asin si magña caiual ninda pinaghiling sinda.

13 Asin can panahon na idto nangyari an daculang conog-conog nin dagâ, asin si sarô sa sampolô cabtang nin si ciudad ay nagabâ, asin nagcagaradan sa linog nin dagâ an bilang na pitong ribong magña catauhan: asin si magña iba nagcacerubhanan, asin nagñagpamuraay sinda sa Dios nin lagñit.

14 An icaduang agragñay ó ¡Ay! nacalihis na: alagad uya digdi, an icatolong ¡ay! madatong sa madalê.

15 Asin si icapitong ángel pinatanog si trompeta nia, asin naging dadaracol na magña tigñog duman sa lagñit, na nagsasabi: An magña cahadêan nin quinâban naging magña cahadêan nin samuyang Cagurangnan, asin nin saiyang Cristo: asin ta magbahadê sagcod lamang.

16 Asin si duang polô may apat na magña magugurang na nagtuturucao sa atubang nin Dios sa saindang magña tutucauan, nagpandorocô, asin nagñagsamba sinda sa Dios,

17 Na nagsabi: Nagpapasalamat cami, Cagurangnan na Dios na mapangyari sa gabos, na dating iyo ica, asin sagcod caito, patin na iyo an madatong ica, huli ta quinamtan mo an saymong daculang capangyarihan, asin naghadê ca.

18 Asin nagcaarangot si magña naciones, asin si saymong caangotan domintong na, asin si panahon nin magña gadana, tagñaning mahocoman, asin tagñaning itao mo an balos sa saymong magña oripon na si magña profetas, asin sa magña banal, asin sa magña natatacot can saymong gñaran, asin sa magña sadagñoton asin sa magña daraculâ, patin ta gñaning laglagon mo si magña naglaglag can dagâ.

19 Asin an Simbahan nin Dios nabucasan sa lagñit, asin si Arca nin saiyang Tipan nahiling sa laog nin saiyang Simbahan. Asin nangyaring naging magña lilintî asin magña tigñog asin magña dagoldol asin magña linog patin dadaracol na magña tñog ó ambon.

CAPÍTULO XII.

1 Asin an sarong daculang tandaan napahiling sa lagñit: si sarong babae na nagugubignan nin si aldao asin bulan na nasa-ibabâ nin si saiyang magña bitis, asin sa ibabao nin si saiyang payo namumugtac an sarong corona na iguang cagduang bitoon.

2 Asin nin si bados na sia, nagaagragñay can magña colog nin pagñaqui, asin nagtitios nin cahorasâan huli can pagaâqui.

3 Asin nahiling si sarong ibang tandâ sa lagñit: asin uya digdi an sarong daculang dragón na mapulâpulâ, na igua nin pitong payo asin sampolong sugñay, asin sa saiyang magña payo iguang pitong diadema ó sirang.

4 Asin si saiyang icog bibotong si sarô sa tolong cabtang nin magña bitoon sa lagñit, asin itinatapoc sa dagâ. Asin si dragón ominontoc sa atubang nin si babae na nasa sa pagñaqui, ta hahalonon nia si aquí caito con icapagñaquina.

5 Asin idto nagñaqui nin sarong áquing lalaqui, na sia iyo an magsasacop sa gabos na magña tauo na may sogcod na lansang sia: asin si saiyang áqui naagao nin madalê pasiring sa Dios asin duman sa saiyang trono.

6 Asin si babae diminolag pasiring sa capatagan, na duman igua saiya nin camugtacan na inandam nin Dios, tagñaning dian sia aatamanon sa laog nin sangribo duang gatos may anòm na polong aldao.

7 Asin nangyari an sarong daculang pagralaban sa lagñit: Si Mignel asin si saiyang magña ángeles naquiquipagbaca tumang can dragón; asin naquiquipaglaban man si dragón asin si saiyang magña ángeles,

8 Asin day sinda nangyari, minsan si saindang namugtacan day-na nâcua duman sa lagñit.

9 Asin pinatagbang sa luas itong daculaon na dragón, itong enot na halas, na gñinagnaranan Diablo asin Satanás, na sia magdadayâ sa bilog na quinâban; hinolog sia sa dagâ asin si saiyang magña ángeles hinolog man sagcod saiya ó sa cadamay nia.

10 Asin nacadagñog aco nin sarong daculang tigñog duman sa lagñit na nagsasabi: Gñunian dimintong an pascaligtas,

asin an cabagsican, asin an cahadêan nin satuyang Dios, asin an capangyarihan nin saiyang Cristo; huli ta si parasombong can satuyang magña tugang hinolog na sia, na ini isinombong sinda sa atubang nin satuyang Dios sa aldao asin sa bangui.

11 Asin sinda dinaog idtong demonio huli can dugó nin si Cordero, asin huli can pagtataram nin saiyang catotoohan; asin day sinda nagmalasaquit can saindang magña buhay sagcod sa cagadanan.

12 Nin huli caiyan magñagogma camo, calagñitan, asin camo na nagoontoc dian. ; Ay herac man can magña nagoontoc sa dagâ asin sa dagat! huli ta an diablo himinilig dian pasiring sa saindo, na igua nin daculang caangotan, sa pacatalastas na igua sia nin cadiquit sanang panahon.

13 Asin pagcabiling nin si dragón na sia hinolog sa dagâ, linamag nia si babae na nagñaqui nin áquing lalaqui.

14 Asin itinao sa babae an duang pacpac na siring sa pacpac nin daculang águila, tagñaning sa pagatubang nin halas lumayog sia pasiring sa capatagan, duman sa saiyang camugtacan na pinagatamanan sa saiya sa laog nin sarong panahon, asin nin magña panahon, patin sa cabagña nin sarong panahon.

15 Asin si halas biminuga sa saiyang gñosô sa licodan nin si babae nin tubig na siring sa sarong sálog, gñaning mahimo ó mangyari na ihanod sia can sálog.

16 Asin an dagâ timinabang sa babae, asin si dagâ binuca si gñosô nia, asin sinorop si sálog na ídiniguâ nin si dragón sa saiyang gñosô.

17 Tara si dragón naangot tumang sa babae; asin nangyari na naquipaglaban tumang can magña iba nin saiyang capagaraquian, na sinda nagñagootob can magña togon nin Dios asin igua can pagpatotoo qui Jesucristo.

CAPÍTULO XIII.

1 Asin aco ominontoc sa ibabao nin baybay nin dagat, asin nacahiling aco nin sarong hayupan na nagtucad sa dagat na

igua ito nia pitong payo, asin sampolong sugñay; asin sa ibabao nin saiyang magña sugñay igua nin sampolong diademang ó sirang; asin sa ibabao nin si magña payo nia may gñaran na paglanghad.

2 Asin an hayupan na nahiling co, nacacabaing sa sarong leopardo, asin si saiyang magña bitis siring can sa oso, asin si saiyang gñosô, siring sa gñosô nin leon. Asin si dragón itinao sa saiya si saiyang capangyarihan, asin trono nia, patin daculang cabagsican.

3 Asin nahiling si sarô nin si saiyang magña payo na baga iguang lugad na macacagadan, asin si lugad nin si saiyang cagadanan nabolong: asin napagñalas an bilog na dagâ sa hudian nin si hayupan.

4 Asin nagñagsamba sinda sa dragon na timinao nin si capangyarihan sa hayupan, asin sinamba ninda an hayupan na nagsabi: ¿Siysay an macacabaing sa hayupan, asin siysay an macacapaquiglaban sa saiya?

5 Asin itinao sa saiya an gñosô ó tinauan sia nin gñosô na nagtatarang nin dañaracol na magña bagay asin magña langhad: asin itipao sa saiya an cabagsican sa pacapag-guibo ó pacapangyari sa apat na polô may duang bulan.

6 Asin nabuca an saiyang gñosô sa magña paglanghad tumang sa Dios, sa paglanghad sa saiyang gñaran, asin sa saiyang tabernáculo, asin sa magña nagñagoontoc sa lagñit.

7 Asin itinogot sa saiya na maquipaglaban tumang sa magña santos, asin sa pacadaog sa sainda. Itinao man sa saiya an cabagsican sa ibabao nin gabos na tribu ó capagaraquian, asin banuáan asin pagtatarang asin magña catauohan.

8 Asin si gabos na nagooontoc sa dagâ sinamba sia, na an saindang magña gñaran day nasusurat sa libro nin pagcabuhat nin cordero, na sia guinadan mag-poon sa capinónan caining quinában.

9 Con an siysay man igua nin pacadagñog, maghinaniog.

10 An nagdádara sa caoripnan, maduman sa caoripnan: an gomadan sa cuchillo ó hamo, caipuhan na gadanon man sa hamo. Digdi caini namimidbid an pacatios asin an pagtubod nin magña banal ó santos.

11 Pacatapus nacahiling aco nin sarong ibang hayupan na nagtutucad halê sa dagâ; asin igua nin duang sugñay na nacacaagnid sa magña sugñay nin sarong cordero, alagad nagtataram na baga siring sa sarong dragon.

12 Asin guinagamit an bilog na capangyarihan nin si enot na hayupan sa atubang nia; asin guiniguibo na an dagâ asin an magña nagoontoc dian sa saiya magsamba sa enot na hayupan, na si saiyang lugad na macacagadan narahay na.

13 Asin nagguiguibo nin daculang magña tandâ, malâ gñani ta nagpapahilig pa nin calayo na halê sa lagñit pasiring sa dagâ sa atubang nin magña tauo.

14 Asin nagdadayâ sa magña nagoontoc sa dagâ huli sa magña tandâ na itinatao sa saiya na guiniguibo sa atubang nin hayupan, na nagboboot sa magña nagoontoc sa dagâ na magñagguibo can ladauan nin hayupan na igua nin lugad na sa cuchillo, asin nabuhay.

15 Asin itinogot sa saiya na tauan nin espíritu an ladauan nin hayupan, ta gñaning an ladauan nin hayupan magtaram; asin mangyayari na an siysay man na day somamba sa ladauan nin si hayupan magcagaradan.

16 Asin guinibo na si gabos, si magña sadagnoton asin daraculâ, magña mayaman asin dukhâ, magña day na-sasa-copan asin magña oripon, bugtacan nin sarong tandâ sa saindang camot na too, ó sa saindang magña agñog:

17 Asin na day nin siysay paman na macacapagbacal asin magpabacal, condi si igua nin tandâ, ó nin gñaran can hayupan ó nin cabilagñan nin saiyang gñaran.

18 Digdi igua nin cadonogñan. An igua nin pacamidbid, bilagñon an cabilagñan ó número can hayupan, huli ta iyo an cabilagñan nin tauo: asin an saiyang número, anom na gatós anom na polô may anom.

CAPÍTULO XIV.

1 Asin liminigñoy aco, asin uya digdi an Cordero nasa sa ibabao can bolod nin Sión, asin sa caibahan nia si sangatos

apat na polò may apat na ribo, na igua nin gñaran nin si saindang Amâ na nasusurat sa saindang magña agñog.

2 Asin nacadagñog aco nin sarong tigñog na halê sa lagñit siring sa oloc-ogoc nin dacol na magña tubig, asin siring sa potoc ó paracpatac nin sarong macosog na dagoldol: asin nacadagñog aco nin sarong tigñog nin magña nagbabaragay nin magña árpa, na pinagcacarablit si saindang magña arpas:

3 Asin nagaawit nin siring бага sa awit na bâgo sa atubang nin si trono, asin sa atubang nin si apat na hayupan, asin nin si magña magugurang: asin day nin siysay man na macapagadal can awil, condî itong si sangatos apat na polò may apat na ribo, na sinda anan na magña binacal sa magña taga dagâ.

4 Ining magña ini iyo si day mayô nagcaorolaquitan nin magña babae, huli ta magña vírgenes ó mabinî. Ining magña ini si magña nagcucuyog sa Cordero, sain man sia boot na paduman. Ining magña ini anan na binacalan dian sa magña tauo na iyo an magña tinagba manogñod sa Dios asin manogñod sa Cordero.

5 Asin sa saindang magña gñosô day mayô sucat nacuaân nin dayâ: huli ta sinda iyo si magña mayô nin digtâ sa atubang nin si trono nin Dios.

6 Asin nahiling cong liminayog si sarong laen na ángel sa may tagñâ nin lagñit, na may darâ siang Evangelio na day nin catapusan sa paghuhulit caiyan sa magña nagoontoc sa dagâ, asin sa gabos na nación ó namundagan asin guinicanan ó capagaraquían asin pagtataram patin banuân;

7 Na nagsasabi sa halangcao na tigñog: Matacot camo sa Dios, asin tauan nindo sia nin cagalagñan; huli ta an panahon nin saiyang paghocom domintong na; asin sambahon nindo ito na caglalang nin lagñit asin nin dagâ asin nin dagat patin nin magña burabod nin magña tubig.

8 Asin si sarong ángel siminonod, na nagsasabi: Naholog, naholog an Babilonia, itong daculang ciudad, háros, ta sia anan na pinainom nia si gabos na magña Naciones nin si arac nin cacurihan nin si saiyang pagsambay na marompton.

9 Asin si icatolong ángel linapag sinda na nagsasabi sa halangcao na tigñog: Con an sarô nagsasamba sa hayupan asin

sa saiyang ladauan, asin minacua can tandâ ó minapatandâ sa saiyang agñog, ó sa saiyang camot,

10 Ini man mag-i-inom sia can arac nin caangotan nin Dios, na iyan yaon nasa laog nin caliz nin saiyang caangotan ánas; asin ta pagsasaquiton sia sa calayo, asin azufre sa atubang nin magña santos ángeles, patin sa atubang nin Cordero.

11 Asin si asó ó sagñao nin si saindang casaquitan day na minaitaas sa guiraray sagcod lamang. Asin itong magña nagsasamba sa hayupan asin sa ladauan nia, day nin capahigñalóan sa aldao asin sa bangui, minsan siysay pa na gomamit can tandâ ó señal can gñaran nia.

12 Uya digdi an pagcatios nin magña santos; uya digdi si magña nagootob can magña togon nin Dios asin an pagtubod qui Jesús.

13 Asin nacadagñog aco nin sarong tigñog na halê sa lagñit na nagsasabi sa sacuyâ: Isurat mo: Magña paladan si magña gadan ta magpoon gñunian sagcod gñapit magagadan sinda dian sa Cagurangnan. Opô, olay can Espiritu, na magpapahirigñalô can saindang magña capagalan ó pagpapagal; háros ta an saindang magña guibo másonod sa caibahan ninda, ó dadarahon ninda.

14 Asin hiniling co, asin uya digdi an sarong pagñanoron na maputi; asin sa ibabao nin pagñanoron igua nin sarong nagtutucac na nacacabaing sa Aquí nin tauo, na igua sa saiyang payo nin sarong coronang bulauan, asin sa saiyang camot iguang sarong tacrás na mapanas ó matarom.

15 Asin si sarong ángel liminuas sa Simbahan, na nagcucurahao sa halangcao na tigñog sa nagtutucac sa ibabao nin si pagñanoron: Tigbasan an saymong tacrás, asin mag-ání ca; huli ta an horas nin pag-ání domintong na sa saymo, háros ta an bugña nin dagâ ay hinog na.

16 Asin itong nagtutucac sa ibabao nin si pagñanoron hilog sa ibabao nin dagâ si saiyang tacras, asin si dagâ na-anihan.

17 Asin liminuas si sarong ángel sa Simbahan na idtoon duman sa lagñit, na igua man nin sarong tacrás na matarom.

18 Asin sarong ángel naman lominuas sa altar, na sia igua nin capangyarihan sa calayo, asin nagcurahao sa daculaon na

tigñog sa igua nin tacrás na matarom, na nagsabi: Tigbasan an saymong tacrás na matarom asin tacbasa an magña sapañ can tobô nin dagâ; huli ta anan na magña hinog na an saiyang magña úvas na bugña.

19 Asin si ángel hinolog si saiyang tacrás na matarom sa dagâ, asin tinacbas si bugña nin dagâ, asin ilinaog si úvas sa daculang higpitan can caangotan nin Dios.

20 Asin si higpitan pinagâ ó binatayan sa luas nin ciudad, asin duman sa higpitan ó guiligñan timinugña nin dugô hanggan sa magña bosal nin si magña cabayo sa may sangribo asin anom na gatos na lauig ó estadios* an hinanganan.

CAPÍTULO XV.

1 Asin nacahiling aco nin ibang laen na tandâ sa lagñit, daculâ asin macacagñagñalas, na iyo itong pitong ángeles na igua sinda nin pitong hampac na mahuhuri; huli ta dian caiyan matatapus na an caangotan nin Dios.

2 Asin nahiling co siring baga sa sarong dagat na vidrio na may salac na calayo; asin si magña nagcamit can capaladañ nin hayupan, asin can saiyang ladauan, asin can saiyang tandâ, patin can bilang can saiyang gñaran, na magña itoon duman sa ibabao nin dagat na may vidrio, na nagcacarapot ó magña igua can magña árpa nin Dios.

3 Asin nagaawit can awit ni Moisés na oripon nin Dios, asin can awit nin Cordero, na nagsasabi: Magña daculâ asin macacagñalas na anan an saymong magña guibo, Cagurangnan na Dios Macacamhan sa gabos; magña matanos asin totoo an saimong magña dalan, oh Hadê nin magña Santos.

4 ¿Siysay an day saymo matatacot, oh Cagurangnan, asin pagoomauon an saymong gñaran? háros ta ica sanang sarô an banal; nin huli caiyan an gabos na magña naciones ó banuaan magdadaratong, asin magsasaramba sa atubang mo, huli ta an saymong magña paghocom anan na magña ipinahayag.

* Estadio—242 varas na labâ.

5 Asin pacatapus can magña bagay na ini, lomigñoy aco, asin uya digdi an Simbahan nin si tabernáculo nin pagpatotoo nabucasan duman sa lagñit;

6 Asin nagpanruluas sa Simbahan an pitong ángeles, na iguang magña dará na pitong hampac, asin naggugubing nin sarong lino na maputi asin malinig, asin iguang magña hagcos sa palibot nin si magña daghan na magña bandang bulauan.

7 Asin sarô nin si apat na hayupan timinao sa pitong ángeles nin pitong copang bulauan, anan panô nin caangotan nin Dios, na nabubuhay sagcod lamang.

8 Asin si Simbahan napanô nin asó huli can Capangyarihan nin Dios, asin huli can saiyang cabagsican; asin day nin siysay paman na macacalaog duman sa Simbahan, sagcod na maotob si pitong hampac nin si pitong ángeles.

CAPÍTULO XVI.

1 Asin nacadagñog aco nin sarong daculang tigñog sa Simbahan, na nagsasabi sa pitong ángeles: Lacao camo, asin uaracan nindo an pitong copa nin caangotan nin Dios sa ibabao nin dagâ.

2 Asin dagos nin si sarô, asin iuinarac ó inulâ si saiyang copa sa ibabao nin dagâ; asin dimintong an sarong hampac na maraot asin macacaratac sa magña tauo na igua can tandâ nin si hayupan, asin sa magña nagsasamba can saiyang ladauan.

3 Asin si icaduang ángel iuinarac si saiyang copa sa ibabao nin dagat, asin naguing dugô siring sa sarong gadan; asin si gabos na calag na nabubuhay nagadan duman sa dagat.

4 Asin si icatolong ángel inulâ si saiyang copa sa ibabao nin si magña sálog, asin sa ibabao nin si magña burabod nin magña tubig, asin naguing magña dugô.

5 Asin nadagñog co si ángel sa magña tubig, na nagsabi: Matanos ca, oh Cagurangnan, na iyo nangayod ica, asin poon caidto, an Santo, huli ta hinocman mo ining magña bagay na ini:

6 Háros ta sinda pinabolos si dugò nin si magña santos asin nin magña profetas, ica man pinainom mo sinda nin dugò; háros ta iyan magcacanigò sa sainda.

7 Asin nadagnog co si sarò sa altar, na nagsasabi: Totoo nangayod, Cagurangnan na Dios Macacamhan sa gabos, an saymong magña paghocom anan na magña totoo asin magña matanos.

8 Asin si icaapat na ángel inulá si saiyang copa sa ibabao nin si aldao; asin itinogot sa saiya na masolò si magña tauo nin calayò.

9 Asin si magña tauo nagsasorolò huli nin si macuring init, asin linanghadan ninda an gñaran nin Dios, na igua nin capangyarihan caining ó dapit can magña hampac na ini, asin day nagñagsolsol sa pagtao sa saiya nin camurauayan.

10 Asin an icalimang ángel pinabolos si saiyang copa sa ibabao can tinutucauan nin si hayupan; asin si saiyang cahadéan naging madiclomon, asin pinagcacaragat si saindang magña dilá sa colog:

11 Asin linanghadan ninda an Dios nin lagñit huli nin si saindang magña cacologan, asin huli nin si saindang magña hampac na tinitios, asin day nagñagsolsol can saindang magña guinibo.

12 Asin si icaanom na ángel pinabolos si saiyang copa duman sa daculang sálog na gñinagñaranan Eufrates: asin si saiyang tubig ominubas, tagñaning maandam si dalan na aaguihan nin si magña hadê sa siragñan.

13 Asin nahiling cong nagluluas sa gñosó nin si dragón, asin sa gñosó nin si hayupan, asin sa gñosó nin si puticon na profeta, an tolong espíritu na marupit siring бага sa magña talapang:

14 Huli ta anan na magña espíritu nin magña demonio, na nag-guiguibo nin magña tandâ, gñaning macapadian sa magña hadê nin dagâ asin nin bilog na quinában, sa pagtiripon sa sainda manognod sa pagralaban sa aldao na itong-daculaón nin Dios na macacamhan sa gabos.

15 Uya digdi, aco madatong siring sa mahábon. Paladan an magpucá, asin hinigñatan an saindang magña gubing, ta-

gñaning day maglacao na hurubâ, asin mahayag an saindang icacasopog.

16 Asin tiniripon sinda sa lugar na con sa Hebreo pinag-gñagnāranan Armagêdon.

17 Asin si icapitong ángel inulâ si saiyang copa duman sa doros; asin liminuas si sarong daculang tigñog sa Simbahan sa lagñit, halê sa trono, na an sabi: Nahamana ó naguinibona.

18 Dagñan naging magña lilintî asin magña tigñog patin magña dagoldol; asin nangyari si sarong macosog na linog sa dagâ, sarong conogconog na marigon, na baga ito day sagcod nangyari magpoon na an magña tauo nagñag-ontoc sa ibabao nin dagâ.

19 Asin itong daculang ciudad anan na nagcabaragñâ sa tolong cabtang, asin si magña ciudades nin magña Naciones nagcagarabâ; asin si daculang Babilonia dimintong sa guiromdom sa atubang nin Dios, gñaning tauan sia can caliz nin arac nin cacurihan nin saiyang caangotan.

20 Asin an gabos na caporôan nagñagdurulag ó nagcapparâ, asin si magña caboldan day na nagcacúrua.

21 Asin naholog halê sa lagñit sa ibabao nin magña tauo si sarong daculaon na tónog na si gabat siring baga sa sarong talento: asin si magña tauo nagñaglanghad sa Dios huli can hampac na tónog; huli ta si saiyang hampac macuri ca daculáon.

CAPÍTULO XVII.

1 Asin dimintong si sarò nin si pitong ángeles na igua nin pitong copa, asin nagsabi sa sacuyâ, na an olay nia sa sacô: Madya digdi, asin ipapahayag co saymo an silot sa daculang babaeng marompot, na sia nagtutucac sa ibabao nin si dacol na magña tubig.

2 Na sa saiya nagñagsarambayan si magña hadê nin dagâ, asin si magña nagñag-ontoc sa dagâ anan na nagcabururat can arac nin si saiyang pagsasambay.

3 Asin dinará aco sa espíritu ó pagñatorogan duman sa capatagan; asin nacahiling aco nin sarong babae na nagtutucac

sa ibabao nin sarong hayupan na mapulá, panô nin magña gñaran na paglanghad asin na igua nin pitong payo asin sampolong sugñay.

4 Asin si babae nagugubigñan sia nin púrpara asin na iguang escarlata, asin dorada nin bulauan, asin nasasamno nin magña gapô na mahalaga asin nin magña perlas, na iguang sarong caliz na bulauan sa saiyang camot panô nin magña cararâtan, asin nin ramog nin si saiyang pagsasambay;

5 Asin sa saiyang agñog iguang sarong paggñaran na ná-susurat: "Misterio, Babiloniang daculâ, An Inâ nin si magña pagsambay asin nin si magña cararâtan sa dagâ."

6 Asin nahiling co si babae na naburat nin si dugô nin magña santos, asin nin si dugô nin magña mártires ni Jesús: asin nin si mahiling co sia, napagñalas aco sa macuring paggñalás.

7 Asin si Ángel sinabihan aco: ¿Tádao ta napapagñalas ica? Aco sasabihan taca can gñagñalasan ó hilom nin babae asin nin hayupan na nagdará sa saiya, na iyan iguang pitong payo asin sampolong sugñay.

8 Si hayupan na nahiling mo, bagang totoo, alagad ta bacô; asin magibabao sa búgñao patin maduman sa pagcagadan asin si magña nagoontoc sa dagâ na an saindang magña gñaran day nasusurat sa libro nin pagcabuhay magpoon can paglalang can quinâban, maggñagñaralas na maghiling can hayupan na бага iyo, alagad bacô, minsan iyo.

9 Asin igua digding caisipan na may cadonogñan. Si pitong payo si pitong bolod, na sa ibabao ninda minatucao si babae.

10 Asin iyo si pitong hadê. Si lima anan na nagcahorolog; si sarô uya na, asin si sarô, day pa minadatong; asin con domatong sia, caipuhan na magdanay nin madaleng panahon.

11 Asin si dating hayupan, asin bacong iyo sia, iyo man si icaualó, asin sarô can pito, patin maduman man sa cagadanan ó pagcauará.

12 Asin si sampolong sugñay na nahiling mo, iyo si sampolong magña hadê, na day pa minaacô can cahadêan; alagad maggagamit nin cabagsican sa sarong horas sana siring sa magña hadê sagcod can hayupan.

13 Ining magña ini igua sinda nin sarong cahatol-hatol asin itatao an saindang cabagsican asin capangyarihan sa hayupan.

14 Sinda maquiquilaban tumang sa Cordero, asin an Cordero dadaogon sinda, huli ta sia iyo an Cagurangnan nin magña cagurangnan, asin an Hadê nin magña hadê: asin an magña yaon dian sa caibahan nia anan na magña inapod, asin magña pinili patin may pagtubod.

15 Asin sinabihan aco: Si magña tubig na nahiling na natutucauan nin si maorag na babae, anan na iyo si magña banuaan asin cadaclan asin magña naciones patin magña laenlaen na pagtataram.

16 Asin si sampolong sùgñay na nahiling mo duman sa hayupan, ining magña ini mababaldi sinda sa babaeng maorag, asin guiguibohon siang mamondon asin hubâ: asin cácacanon an saiyang magña laman asin tututugñon sia sa calayo:

17 Huli ta an Dios ibinugtac sa saindang magña pusô an pagguibo caitong pinagmarhay nia, asin an paquisumarô, asin pagtao can saiyang cahadêan sa hayupan, sagcod na magcaorotob an magña tataramon nin Dios.

18 Asin si babaeng nahiling mo, iyo si daculâon na ciudad na igua nin cahadêan sa magña hadê nin dagâ.

CAPÍTULO XVIII.

1 Pacalihis can magña bagay na ini nacahiling aco nin sarong ángel na naghihilig halê sa lagñit na igua nin daculang capangyarihan; asin si dagâ naliuanagan nin si saiyang camurauayan.

2 Asin nagcurahao sa capanarigan sa halangcao na tigñog, na an olay: Naholog na, Naholog na si daculang Babilonia, asin naguinibong contocan nin magña demonio, asin palindogñan nin gabos na espiritung marupit asin togdonan nin gabos na gamgam na maramog patin macacabaldi.

3 Huli ta si gabos na magña catauhan nagñag-irinom can arac nin carigsocan nin si saiyang pagsambay; asin si magña

hadê sa dagâ nagñagsarambay dian sa saiya, asin si magña parabalidyâ sa dagâ nagpanyaman sa capangyarihan nin saindang magña casigñauan.

4 Asin nacadagñog aco liuat sa lagñit nin tigñog, na nagsasabi: Maghalê camo dian sa saiya, banuâan co, gñaning day camo madamay can saiyang magña casâlan, asin na day camo magñamit can saiyang magña hampac;

5 Huli ta an magña casâlan nia nagpacaabot na sagcod sa agñit, asin an Dios nacaguiromdom can saiyang magña carâtan.

6 Tauan nindo sia nin balos siring can pagtao nia sa saindo, asin bayadan nindo sia nin macadua siring sa saiyang magña guinibo; dian sa caliz na pina-inoman nia sa saindo, painomon nindo sia nin macadua.

7 Con gurâno ca labi nin si pagpamurauay nia, asin nagdanay sia sa magña casigñauan, siring man tauan nindo sia nin casaqitan ó an itao nindo sa saiya na casaqitan asin luhâ; huli ta nagsasabi sa saiyang pusô: Aco nagtutucan na hadeng babae, asin bacô acong bálo, patin day aco macacahiling can pagtagñis ó nin luhâ.

8 Nin huli caiyan sa sarong aldao madaratong an saiyang magña hampac, an cagadanan, an luhâ asin gotom, asin sosoloon sia nin calayo; huli ta an Caguranguan na Dios marigon sia, na mahocom sa saiya.

9 Asin magpapanagñis patin maghihinanaquit sinda dapit sa saiya si magña hadê sa dagâ, na sinda nagñagsarambay dian sa saiya asin nagdaranay sa pagcabuhay sa magña casigñauan, con mahiling na ninda an asó nin saiyang pagcasolô,

10 Na nasa sa harayô huli sa tacot can saiyang casaqitan, magsasabi: ¡Ay, ay, herac man caidong daculaon na ciudad nin Babilonia, idtong masarigon na ciudad; háros ta sa sarong horas dominatong si saymong paghocom!

11 Asin si magña parabalidyâ sa ibabao nin dagâ nagtagñis asin naghihinanaquit dapit sa saiya, huli ta day na nin siysay man na nagbabacal can saindang magña balidyâ:

12 Balidyang bulauan, asin pirac, asin magña gapong mahalaga, nsin magña margarita, asin magña linong fino ó sara-

dit, asin magña escarlata, asin magña seda, asin grana, asin gabos na cahoy na mahamot, asin magña bobog na márfil, asin magña bobog na cahoy na mahalaga, asin cobre, asin lansang, patin mármol ;

13 Asin canela, asin magña pahamot, asin magña unguento ó panlahid, asin may parena ó inciense, asin arac, patin laná ; asin flor nin guinalpong ó harina asin trigo, asin magña hayupan, asin magña ovejas ; asin magña cabayo, asin magña carretón, asin magña oripon patin magña calag nin magña tauo.

14 Asin an magña bugña can pagmauot nin saymóng calag nagpaniriblag sa saymo ; asin si gabos na magña bagay na dadaracol asin mahalaga nagñagculang na anan sa saymo, asin day mo na sagcod iyan magña iyan magcacacaramtan ó magcacacurua.

15 Si magña parabalidyá can magña bagay na ini, na nagpanyaman, magpapamurugtac sinda sa harayò sa saiya huli sa tacot can saiyang casaqitan, na magtatagñis asin maghihinanaquit,

16 Asin magsasabi : ¡Ay, ay, itong daculaon na ciudad, na nagugubigñan nin finong lino, asin escarlata, asin grana, asin nadodorado nin bulauan, asin nasasamnohan nin magña mahalagang gapò asin nin magña perlas !

17 Huli ta sa sarong horas anan na natunao si labi labing magña cayamanan. Asin si gabos na magña patrón, asin si gabos na magña naglulunad sa magña sacayan, asin si magña parasacay, patin si gabos na nagguiguibo sa dagat ó magña iguang paghanap-hanap sa dagat, duduman sinda sa harayò ;

18 Asin can mahiling ninda si asó can saiyang pagcasolò, nagcururahao, na an magña olay : ¿Arin na ciudad an macacabaing sa ciudad na ining daculaon ?

19 Asin sinabuagan nin cabocabo si saindang magña payo ; asin nagcururahao, na nagtatagñis asin nagaagagha, na an magña olay : ¡Ay, ay, caitong daculaon na ciudad, na dian sa saiya si gabos na magña sacayan sa dagat nagpanyaman can saiyang magña cayamanan ; na sa sarong horas natunao sana !

20 Magogma ca dapit sa saiya, lagñit, asin camo, magña santos, magña apóstoles, patin magña profetas; huli ta an Dios sinigñil nia si saindong dugô dian sa saiya.

21 Asin sarong ángel na marigon cominua nin sarong gapô na siring sa sarong daculang gapô nin guiligñan, asin hinolog ito duman sa dagat, na nagsabi: Sa padalê magagabâ an Babilonia, itong daculang ciudad, asin day na sagcod maguiguimalican ó macúctua.

22 Asin an tigñog nin magña paratogtog nin magña arpa, asin nin magña músicos, asin nin magña parahayop nin flauta asin nin trompetas, day na sagcod lamang madadagñog dian sa saymo; asin si gabos na magña panday sa anoman na guiboguibog, day na macúctua dian sa saymo; asin an ragot nin bângang day na sagcod madadagñog dian sa saymo:

23 Asin an liuanag nin ilao day na macacaliuanag dian sa saymo sagcod; asin an tigñog nin agom na lalaqui minsan pa agom na babae day na dian sa saymo madadagñog; háros ta si saymong magña parabalidyâ iyo sinda si magña mapangyari sa dagâ; huli ta dian sa saymong magña carigsocan an gabos na magña tauo nagcaralagalag.

24 Asin dian sa saiya náctua si dugô nin si magña profetas asin nin si magña santos patin nin si gabos na magña guinardan sa dagâ.

CAPÍTULO XIX.

1 Pacatapus can magña bagay na ini, nacadagñog aco nin sarong daculang tigñog nin dacolón na pagiriba duman sa lagñit, na nagsasarabi: Aleluya: An caligtasan, asin an galang asin an camurauayan patin an capangyarihan macamtan logod nin satuyang Cagurangnan na Dios.

2 Huli ta an saiyang magña paghocom anan na magña totoo asin matanos; huli ta hinocoman nia itong daculang marompoton (na ciudad), na rominatac can dagâ huli can saiyang pagsambayan na marigsoc, asin sinigñil nia si dugô nin si saiyang magña oripon sa saiyang camot

3 Asin sa liuat nagsarabi: Aleluya. Asin si saindang asó ominalintoto sagcod noarin man.

4 Asin si duang palô may apat na magña magugurang asin si apat na hayupan nagpanlohod sa dagâ, asin nagñagsamba sa Dios na nagtutucac sa itaas nin trono, na nagsasarabi: Auot pa: Aleluya.

5 Asin liminuas si sarong tigñog duman sa trono na nagsasabi: Magomao camo sa satuyang Dios camo gabos na saiyang magña oripon, asin camo si magña natatacot sa saiya, minsan magña sadagñoton minsan magña daculâ.

6 Asin nacadagñog aco nin siring baga sa tigñog nin sarong daculaon na pagiriba, asin siring baga sa olocogoc nin dacol na tubig, asin siring sa paracpatac nin marigonon na magña dagoldol na nagsasabi: Aleluya: huli ta nangyari an Cagurangnan niatong Dios na macacamhan.

7 Magogma quita asin magragña quita asin tauan niato sia nin camurauayan; háros ta domintong na si magña boda ó caaldauan nin si Cordero, asin si saiyang agom naaandam na.

8 Asin itinogot sa saiya na maggubing sia nin linong fino, matubis asin maquintab: huli ta an linong fino iyo si magña pagpatotoo nin magña santos.

9 Asin sinabihan aco nia: Isurat mo: Magña paladan itong magña inapod sa panhapon nin Cordero. Asin sominabi sa sacuyâ: An magña tataramon na ini nin Dios anan na magña catotohan.

10 Asin aco liminohod sa saiyang magña bitis sa pagsamba sa saiya. Asin sia nagsabi sa sacuyâ: Hiligñon mo na day mo iyan guibohon: aco oripon man na siring saymo, asin siring can magña tugang mo na igua nin pagpatotoo qui Jesús: Sambahon mo an Dios; huli ta an pagpatotoo qui Jesús iyo an espíritu nin profesia ó pagruquiao.

11 Asin nahiling co si lagñit na bucas; asin uya digdi si sarong cabayong puti, asin si nagtutucac sa ibabao nia, pinagaapod na Daing liban asin totoo, na sia sa catanosan naghohocom asin naquiquilaban.

12 Asin si saiyang magña matá anan na baga siring sa laad nin calayo, asin igua sa saiyang payo nin dacol na magña

diademas ó sirang ; asin igua nin sarong paggñaran na násusurat na day nin siysay man na nacacasabot condi sia man sana.

13 Asin nagugubigñan nin sarong gubing na tininâ nin dugô : asin si saiyang gñaran pinag-aapod na " An Verbo nin Dios."

14 Asin si magña ejercitos na nasa sa lagñit nagsosonod sa saiya nagcacarabayo sa cabayong magña maputi, magña nagugubigñan nin finohon na lino, maputi asin malinig.

15 Asin sa saiyang gñosô nagluluas si sarong espadang matarom, sa paglugad caiyan sa magña tauo : asin sia sascopon sinda can sarong baston ó socolan na lansang ; asin sia binabatayan an higpitan nin arac nin cacurihan, asin nin caangotan nin Dios na Macacamhan.

16 Asin sa gubing nia asin sa saiyang paa ó piad násusurat ining pag-gñaran na ini : HADÉ NIN MAGÑA HADÉ ASIN CAGURANGNAN NIN MAGÑA CAGURANGNAN.

17 Asin nacahiling aco nin sarong ángel na daduman sa aldao, asin nagcurahao sa daculang tigñog, na nagsasabi sa gabos na magña gangam na naglalayog sa tagña nin lagñit : Madya camo asin magtiripon camo sa panhapon nin daculaon na Dios.

18 Gñaning macácacan camo nin magña laman nin magña hadé, asin nin magña capitanes, asin magña laman nin magña macocosog, asin magña laman nin magña cabayo, asin nin si magña nagtutucao ó nagcacabayo sa ibabao ninda ; asin can magña laman nin gabos, minsan magña daing cagsacop asin minsan magña oripon, magña laman nin magña sadagñoton patin magña daraculâon.

19 Asin nahiling co si hayupan, asin si magña hadé sa dagâ patin si saindang magña ejercitos, nagcacatiripon sa paquipaglaban tumang caitong nagtutucao sa ibabao nin si cabayo, asin tumang sa saiyang ejercito.

20 Asin si hayupan nabilangô ó nadacop asin sa caibahan nia si putic na profeta na guiminibo can magña tandâ sa atubang nia, na huli caiyan nacadayâ sa magña nagñagcua can tandâ nin hayupan, asin nagñagsamba can saiyang ladauan. Ining duang ini anan na pinanholog sa laog nin sarong dánao na calayo na naglalaad sa azufre.

21 Asin si magña iba guinaradan sa espada na naglúluas sa gñosò caitong nagtutucao sa ibabao nin si cabayo, asin si gabos na magña gangam anan na nagecabrasog can magña laman ó hauac ninda.

CAPÍTULO XX.

1 Asin nahiling co si sarong ángel na naghilig sa lagñit, na iguang darang llave nin bûgñao, asin sarong daculang cadena sa saiyang camot.

2 Asin dinacop nia si dragón, itong dáan na halas, na iyo si diablo asin si Satanás, asin guinapus sia sa laog nin sangribong taón;

3 Asin hinolog ito duman sa bûgñao, asin pinintoan ó linaom sia duman, asin tinandáan sa ibabao nia, tagñaning day na macadayâ sa magña naciones, sagcod na si sangribong taon maotob: asin pacatapus caini caipuhan na mabuhian nin cadiquit na panahon.

4 Asin nacahiling aco nin magña trono, asin si magña nagñagtuturucao sa ibabao caidto, asin itinogot sa sainda si paghocom; asin nahiling co si magña calag nin si magña pinanpogotan nin magña payo huli can pagpatotoo qui Jesús, asin huli can tataramon nin Dios, asin na day nagñagsamba sinda can hayupan, minsan can saiyang ladauan, asin na day ominaracô can tandâ ó señal sa saindang magña agñog, minsan sa saindang magña camot; asin nagecaburhay asin nagñagdanay sa caibahan ni Cristo sa laog nin sangribong taón.

5 Alagad si ibang magña gadan day nagbaralic na magcaburhay sagcod na maotob si sangribong taon. Iní iyo an enot na pagcabuhay liuat.

6 Mapalad asin banal an igua nin cabtang na paquinabang dian sa enot na pagcabuhay liuat: an icaduang pagcagadan mayô nin capangyarihan sa sainda; condi maguiguing magña sacerdotes sinda nin Dios asin ni Cristo, patin maghahadê ó magdadnanay sa caibahan nia sa laog nin sangribong magña taón.

7 Asin con maotob na an sangribong panahon ó magña taon, si Satanás mabubuhian ná sa saiyang pagcabilangó,

8 Asin magluluas sa pagdayâ sa magña naciones na nasa sa ibabao can apat na ángulo nin dagâ, sa qui Gog patin sa qui Magog, tagñaning matipon sinda sa pagralaban; an cabilagñan ninda siring baga sa baybay nin dagat.

9 Asin nagpanucad sa ibabao can calacbagñan nin dagâ, asin pinarilibotan ninda si namumugtacan na dagâ nin si magña santos, patin si namomótan na ciudad: asin halê sa Dios himinilig si calayo nin lagñit, patin sinolô ito.

10 Asin si diablo na nagdayâ sa sainda, hinolog duman sa dánao na calayo asin azufre, na namumugtacan nin si hayupan asin si puticon na profeta; asin pagsasaquiton sinda sa aldao asin sa bangui sagcod noarin paman.

11 Asin nacahiling aco nin sarong daculang tronong maputi asin si nagtutucan duman sa ibabao caito, na sa atubang caito diminulag si dagâ asin si lagñit; asin day nácua si camugtacan ninda.

12 Asin nagcahiriling co si magña gadana, si magña dara-culâ asin si magña sadagñoton, na duduman sa atubang nin Dios; asin si magña libros anan na nagcacabiriclad: asin si sarong libro nabiclad, na ito iyo si sa pagcabuhay; asin pinaghocman si magña gadana dahel can magña bagay na nagcacasururat duman sa magña libros, siring sa lambang saindang magña guibo.

13 Asin si dagat itinao si magña gadan na duduman sa saiya; asin si cagadanan patin si infierno day itinaraó si magña gadan na duduman sa sainda; asin naguing hocom ó silot sa lambang sarô ito siring sa saindang magña guibo.

14 Asin si infierno asin si cagadanan anan na pinanholog duman sa dánao na calayo. Ini iyo an pagcagadan na icadua.

15 Asin si day nácua na násusurat duman sa libro nin cabuhayan, hinolog duman sa dánao na calayo.

CAPÍTULO XXI.

1 Asin nacahiling aco nin sarong bágong lagñit, asin sarong bágong dagâ: huli ta si enot na lagñit asin si enot na dagâ napañana, asin si dagat bacong dagat na.

2 Asin aco si Juan nahiling co si mahal na ciudad, si bagong Jerusalem, na naghibilig halê sa lagñit, sa Dios, naaandam siring baga sa sarong agom na babae na sinamnohan manogñod sa agom nia.

3 Asin nacadagñog aco nin sarong daculaon na tigñog guican sa lagñit na an olay: Uya digdi an tabernáculo nin Dios sagcod can magña tauo, asin magoontoc sa caibahan ninda; asin sinda maguiguing iyo an banuaan nia, asin an Dios man sana iyo an manini Dios ninda sa caibahan ninda.

4 Asin papahidon nin Dios an gabos na magña luhâ nin si saindang magña matá; asin day na mangyayari sagcod pa an cagadanan; asin day na sagcod magcacaigua nin pagtagñis, minsan pa gayod paghinanaquit, minsan man colog: huli ta si magña enot na magña bagay ay anan na nagpacalihis na.

5 Asin si nagtutucao duman sa trono nagsabi. Uya digdi aco guiguibohon cong magña bâgo an gabos na magña bagay. Asin sinabihan aco: Suratan; huli ta an magña tataramon na ini anan na magña day mayô nin liban asin totoo.

6 Asin nagsabi sa sacuyâ: Naguinibona. Aco an Alfa asin an Omega, an capinonan asin an catapusan. An mapapahâ, papainomon co sia sa burabod nin tubig nin cabuhayan day sana nin halaga.

7 An macadaog, magcacamit can gabos na magña bagay; asin aco maguiguing Dios nia, asin sia maguiguing áquí co.

8 Alagad sinda si magña matatacton asin day nagtutubod, sinda si magña marigsoc, asin parapangadan, an magña parapambay asin magña paraanito, asin an magña sinasambang anito, patin an gabos na magña puticon, an saindang cahirasan ó paquinabang mangyayari na duman sinda sa dánao na naglalaad na calayo asin azufre, na iyo si pagcagadan na icadua.

9 Asin napadigdi sa sacuyâ si sarô nin si pitong ángeles na igua nin pitong copa magña paranô nin si pitong huring magña hampac, asin nagtaram sia sa sacuyâ, na an sabi: Madya digdi, ipapahayag co saymo an agom na babae nin Cordero.

10 Asin dinará aco sa espíritu ó pagñatorogan duman sa sarong dacadulâ asin halangcao na bolod, asin ipinahayag sa

sacuyâ si daculang ciudad na mahal nin Jerusalem, na naghihilig halê sa lagñit nin Dios,

11 Na igua can caliuanagan nin Dios; asin si ilao ó liuanag nia nacacabaing baga sa sarong mahalagahon na gapô, siring sa gapong jaspe, maquintab na siring can salming.

12 Asin igua nin cotâ na daculâ asin halangcao na iguang cagduang tatâ; asin dian sa magña tatâ, iguang cagduang ángeles, asin magña gñaran na násusurat, na iyo si magña gñaran nin cagduang tribu ó guinicanan can magña áqui ni Israel.

13 Sa siragñan tolong tatâ; sa amihanan tolong tatâ; sa odtohan tolong tatâ; sa solnopan tolong tatâ.

14 Asin si codal ó cotâ nin si ciudad iguang cagdua na sinisicaran, asin dian caiyan sa sainda namumugtac si cagduang gñaran nin si cagduang apóstoles nin Cordero.

15 Asin itong naquiquigolay sa sacuyâ, igua nin sarong panocol na sarong cauayan na buluan sa pagsocol can ciudad, asin can saiyang magña tatâ, patin can saiyang cotâ.

16 Asin si ciudad namumugtac asin guinibong igua nin apat na lado ó pandoc, asin sa calabaan nia siring man sana can saiyang calacbagñan: asin sia sinocol itong ciudad caitong cauayan, igua nin cagduang ribong estadios: * si calabaan asin si calangcauan patin si calacbagñan nia anan na ararog sana.

17 Asin sinocol si cotâ nia, may sangatos apat na polô may apat na manico, sa socol nin lalaqui, na ito iyo si sa ángel.

18 Asin an casangcapan nin si saiyang cotâ baga jaspe: alagad si ciudad siring sa buluan na ánas, cabaing can salming na malinao.

19 Asin si magña pinasicaran nin si cotâ nin ciudad nasa-sannohan nin gabos na gapong mahalaga. Si enot na sinisicaran Jaspe; si icadua, záfiro; si icatoló, calcedonia; si icaapat, esmeralda.

20 Si icalima, sardónica; si icaanom, sardio; si icapito, crisólito; si icaualó, berilo; si icasiam, topacio; asin si icasampolô, crisopraso; si icacagsaró, jacinto; si icacagdua, amatista.

* Estadio=sarong estadio may 242 varar.

21. Asin si cagduang tatá бага anan na cagduang perlas, sa lambang sarô, igua nin sarô; si lambang tatá бага siring sa sarong perla. Asin si lansagñan nin si ciudad anan na anas na bulauan siring can salming na masilag.

22 Asin day aco nacaquita dian sa saiya nin Simbahan; huli ta an Dios na Cagurangnan asin macacamhan iyo an simbahan nia, patin an Cordero.

23 Asin itong ciudad day nagcacaipo nin aldao ó init, minsan bulan, na lomiuanag dian sa saiya: huli ta si caliuanagan nin Dios nacaliuanag sa saiya, asin an Cordero iyo si saiyang ilao.

24 Asin si magña naciones na nagpacaligtas maglalacao sinda dian sa caliuanagan nia: asin an magña hadê nin dagâ dadarahon si saindang camurauayan patin camahalan ninda.

25 Asin an saiyang magña tatá day sagcod pagpintôan con aldao huli ta dian day mayô nin bangui.

26 Asin dadarahon an camurauayan asin cagalagñan nin magña naciones sa saiya.

27 Day macacalaog dian sa saiya an anoman na bagay na maati ó maramog, ó na macacabaldi asin caputican; condi ito sana na magña násusurat sa libro nin pagcabuhay nin Cordero.

CAPÍTULO XXII.

1 Pacatapus ipinahayag sa sacuyâ si sarong sálog na malinig na tubig nin cabuhayan, nagquiquintab na siring sa salming, na nagluluas halê duman sa trono nin Dios asin nin Cordero.

2 Sa tagñâ nin si saiyang lansagñan ó natað, asin sa sarô patin sa ibong na lado can sálog, itoon duman an *cahoy nin cabuhayan*, na igua nin cagduang bugña, nagtátao sa lambang bulan nin saiyang bugña: asin si magña dahon nin si cahoy anan na macacaomay sa magña naciones.

3 Asin day na sagcod lamang nin maldicion; condi na an trono nin Dios asin nin Cordero mapapaontoc dian sa saiya, asin si saiyang magña oripon paglilingcodan sia.

4 Asin macacahiling can saiyang lalaugon; asin an saiyang gñaran matatalâ dian sa saindang magña agñog.

5 Asin dian day na mayô nin bangui; asin day sinda magcacaipo nin ilao ó liuanag nin ilauan, minsan pa an liuanag nin aldao: huli ta an Cagurangnan na Dios papalinanagan nia: asin magdadanay sinda sagcod lamang.

6 Asin nagsabi sa sacuyâ: ining magña tataramon na ini anan na catunayan asin day nin liban. Asin an Cagurangnan na Dios nin magña santos profetas isinobol si saiyang ángel, sa pagpahayag sa saiyang magña oripon can magña bagay na caipuhan na guibohon sa madalê.

7 Asin uya digdi, madatong aco sa madalê. Paladan itong nagotob can magña tataramon nin profesia sa librong ini.

8 Aco si Juan iyo an nacadagñog asin nacahiling can magña bagay na ini. Asin pacatapusan na nin si pagcahinaniog co asin pagcahiling co can magña bagay na ini, lominohod aco sa pagsamba sa atubang can magña bitis nin si ángel na nagpapahayag sa sacuyâ can magña bagay na ini.

9 Asin sinabihan aco nia: Hiligña na day mo iyan guibohon: háros ta aco oripon man na cápua mo, asin can saymong magña tugang na si magña profetas, patin can magña nagootob can magña tataramon can librong ini. Sambahon mo an Dios.

10 Asin nagsabi sia sa sacô: Day mo pagbugtacan nin tandâ an magña tataramon nin profesia sa librong ini; huli ta an panahon ay haranina.

11 Itong bicing tauo, maguing bicô sia guiraray: asin itong maramog, maramog man sia guiraray: asin itong matanos, papagcanigoon logod sia: asin itong banal pacangbanalon logod pa sia.

12 Asin uya digdi, aco madatong sa madalê, asin an sacuyang balaog dadarhon co, sa pagbalos sa lambang sarô siring sa maninigô sa saiyang guibo.

13 Aco iyo an Alfa asin an Omega, an Capinônan asin an Catapusan, an naenot asin an mahuhuri.

14 Magña paladan si magña nagñagotob can saiyang magña togon, gñaning an cabagsican ninda mapadian sa cahoy nin cabuhayan, asin na mácalaog dian sa magña tatá sa ciudad.

15 Alagad an magña ayam masa sa luas, asin an magña paraanito ó hocloban, asin an magña day nin boot, asin an

magña paragadan sa cápuá, asin an magña anito ó dios-dios, asin siysay man na namomoot asin nagpuputic.

16 Aco si Jesús isinobol co si sacuyang ángel sa pagpatotoo sa saíndo dapit can magña bagay na ini dian sa magña Iglesias. Aco iyo an gamot asin an guinicanan ó capagaraqúan ni David, an bitóon na mabanáag, asin sa macaága.

17 Asin an Espiritu patin an Agom nagsasabi sinda: Madya. Asin itong naghihinaniog, somabi: Madya. Asin itong napapahâ, pomadigdi: asin itong boot, ominom sa tubig nin cabuhayan day sanang bayad ó halaga.

18 Huli ta ipinapatanid co sa quiysay man na naghihinaniog can magña tataramon nin profesia sa librong ini: Con igua nin sarô na magdugang can magña bagay na ini, an Dios ibubugtac sa saiya an magña hampac na násusurat sa librong ini.

19 Asin con igua nin sarô man na maghalê ó maghinâ can magña tataramon sa libro caining profesiang ini, an Dios hahalêon si saiyang paquinabang na cabtang sa libro nin cabuhayan, asin dian sa mahal na ciudad, patin sa magña bagay na nagcacasururat sa librong ini.

20 Itong nagpapatotoo can magña bagay na ini, nagsasabi: Totoong gayo, madatong aco sa madalê. Auot pa, auot pa logod. Madya, Cagurangnan na Jesús.

21 An biyayâ nin Cagurangnan tang Jesucristo macamtan logod nindo gabos. Auot pa.

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 03534 8161

